אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל יָנוּם שֹׁמְרֶךָ: הִנֵּה
לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְיָ שֹׁמְרֶךָ יְיָ
צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכֶּכָּה
וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה: יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת
נַפְשֶׁךָ: יְיָ יִשְׁמָר צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:
קנ הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ
בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ
בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל
הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ״ה ת״ה:
סז לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ
וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה: לָדַעַת בָּאָרֶץ
דַּרְכֶּךָ בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים ׀
אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים
כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים ׀ בָּאָרֶץ תַּנְחֵם
סֶלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם:
אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ
אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ:

BIBLIOTHECA

ג"פ בָּרוּךְ יוֹצְרֵךְ׃ בָּרוּךְ עוֹשֵׂךְ׃ בָּרוּךְ קוֹנֵךְ׃ בָּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ׃ ג"פ כְּשֵׁם שֶׁאֲנִי רוֹקֵד כְּנֶגְדֵּךְ׃ וְאֵינִי יָכוֹל לִנְגֹּעַ בָּךְ׃ כַּךְ לֹא יוּכְלוּ כָּל אוֹיְבַי לִנְגֹּעַ בִּי לְרָעָה׃ ג"פ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן׃ כָּאָבֶן יִדְּמוּ זְרוֹעֲךָ בִּגְדֹל וָפַחַד אֵימָתָה עֲלֵיהֶם תִּפֹּל׃

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם׃

ויאמר לחבירו ג"פ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם׃ וחבירו משיב ג"פ עֲלֵיכֶם שָׁלוֹם׃

ג"פ סִמָּן טוֹב וּמַזָּל טוֹב יְהֵא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אָמֵן׃

קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא׃ מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים׃ מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת׃ דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי׃ אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים׃ הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ׃ מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלּוֹנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים׃

תנא דבי רבי ישמעאל אלמלא לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחדש דים אמר אביי הלכך צריך למימרא מעומד׃

מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ׃

ויהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי למלאות פגימת הלבנה, ולא יהיה שום מיעוט, ויהי אור הלבנה כאור החמה, וכאור שבעת ימי בראשית, כמו שהיתה קודם מיעוטה, שנאמר את שני המאורות הגדולים, ויתקיים מקרא שכתוב

וּבִקְשׁוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אמן׃

קכ"א שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי׃ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

ברכת הלבנה

פֿאָר דער ברכה זאַגט מאַן דיעזען מזמור.

הללויה הללו את יי מן השמים הללוהו במרומים: הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל צבאיו: הללוהו שמש וירח הללוהו כל כוכבי אור: הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים: יהללו את שם יי כי הוא צוה ונבראו: ויעמידם לעד לעולם חק נתן ולא יעבור:

דאַן ריכֿטעט מאַן דיא אויגען געגען דיא לבנה
אונד זוואַר נור בעפֿאָר מאַן דיא ברכה אַנפֿאָנגט.

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאָניג דער וועלט! וועלכֿער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

מיט זיינעם אויזשפרוכֿע שוף דיא הימעל או' דורך דען הויך זיינעז מונדעז

בְּמַאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים וּבְרוּחַ פִּיו

אַללע איהרע העערע, ציעל או' בעשטיממטע צייט זעצטע ער איהנען דאַס ניכט

כָּל־צְבָאָם חֹק וּזְמַן נָתַן לָהֶם שֶׁלֹּא

זיא אַבענדערן איהרע בעשטיממונג, פֿריידיג או' פֿערגניגט צו פֿאָללציהען

יְשַׁנּוּ אֶת־תַּפְקִידָם׃ שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים לַעֲשׂוֹת

דען וויללען איהרעז שעפפֿערז, וואַלטער דער גערעכֿטיגקייט דעססען וואַלטען

רְצוֹן קוֹנָם· פּוֹעֵל*) אֱמֶת שֶׁפְּעֻלָּתוֹ

גערעכֿטיגקייט איזט, או' דעם מאָנדע בעפֿאַהל ער דאַס ער זיך פֿערנייגע,

אֱמֶת· וְלַלְּבָנָה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ·

ווא איינע קראָנע פראַכטפֿאָלל פֿיר דיא פֿריכֿטע דעז לייבעז, דען זיא

עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת לַעֲמוּסֵי בָטֶן· שֶׁהֵם

ווערדען איינזט זיך פֿערנייגען גלייך איהם, אונד פֿערהערליכֿען

עֲתִידִים לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ· וּלְפָאֵר

איהרען שאָפפֿער, וועגען דעז נאַמענז דער העררליכֿקייט זיינעז רייכֿז

לְיוֹצְרָם· עַל שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער! דער דאַ ערנייעט דיא מאָנדע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁים׃

*) עיין סנהדרין דף מ"ב ע"א, וטור א"ח סי' תכ"ו.

בִּכְנָפֶיךָ נֶחֱסֶה וְנִתְלוֹנָן. כְּיוֹם וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן: תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחֶה אָשָׁם. כְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. תַּאֲזִין שַׁוְעָתֵנוּ וְתַקְשִׁיב מֶנּוּ מַאֲמַר. כְּיוֹם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ וְשָׁם נֶאֱמַר:

וַיַּעֲבוֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵינוּ וּנְחַלְתָּנוּ: סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ:

איינמאל חָטָאנוּ צוּרֵנוּ סְלַח לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

איינמאל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

דריימאל בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

זיבענמאל יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים:

איינמאל יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ פַּחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ מָגֵן דָּוִד עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי הַמֶּרְכָּבָה עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ הָעוֹנֶה בְּעֵת רָצוֹן עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ הָעוֹנֶה בְּעֵת רַחֲמִים עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנּוּן עֲנֵנוּ: רַחֲמָנָא עֲנִינָן. רַחֲמָנָא פְּרוֹק. רַחֲמָנָא דְיִתְמְלֵי רַחֲמִין עֲלָן וְעַל כָּל אֱנָשֵׁי בֵיתָנָא וְעַל כָּל אַחֲנָא בֵּית יִשְׂרָאֵל וּמֵחֲשׁוֹכָא לִנְהוֹרָא אַפְקִנָן בְּדִיל שְׁמָךְ רַבָּא:

אמן זאגט גאנץ קדיש דאן דען מזמור יענך יי וכו' זייטע ס' דאן קדיש יתום.

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

אָשַׁמְנוּ מִכָּל עָם. בּוֹשְׁנוּ מִכָּל דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מָשׁוּשׁ. דָּוֶה לִבֵּנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הָחְבַּל אִוּוּיֵנוּ. וְנִפְרַע פְּאֵרֵנוּ. זְבוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. טִירָתֵנוּ הָיְתָה לְשַׁמָּה. יוֹפִי אַדְמָתֵנוּ לְזָרִים. כֹּחֵנוּ לְנָכְרִים: וַעֲדַיִן לֹא שַׁבְנוּ מִטָּעוּתֵנוּ. וְהֵיךְ נָעִיז פָּנֵינוּ וְנַקְשֶׁה עָרְפֵּנוּ. לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ. אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ: אשמנו

לְעֵינֵינוּ עָשְׁקוּ עֲמָלֵנוּ. מְמֻשָּׁךְ וּמְמֹרָט מִמֶּנּוּ. נָתְנוּ עֻלָּם עָלֵינוּ. סָבַלְנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מָשְׁלוּ בָנוּ. פֹּרֵק אֵין מִיָּדָם. צָרוֹת רַבּוֹת סְבָבוּנוּ. קְרָאנוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. רִחַקְתָּ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנֵינוּ. שַׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תָּעִינוּ וְאָבָדְנוּ: וַעֲדַיִן לֹא שַׁבְנוּ מִטָּעוּתֵנוּ. וְהֵיךְ נָעִיז פָּנֵינוּ וְנַקְשֶׁה עָרְפֵּנוּ. לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ. אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ: אשמנו

אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם אַתָּה. וּבַעַל הָרַחֲמִים נִקְרֵאתָ. וְדֶרֶךְ תְּשׁוּבָה הוֹרֵיתָ: גְּדֻלַּת רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ. תִּזְכּוֹר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזֶרַע יְדִידֶיךָ: תֵּפֶן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הָרַחֲמִים. בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה פָּנֶיךָ נְקַדֵּם. כְּהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם. מֵחֲרוֹן אַפְּךָ שׁוּב. כְּמוֹ בְּתוֹרָתְךָ כָּתוּב. וּבְצֵל

דען פָאן דען געזעטצען דער שטערבליכען! ווירד יעמאַנד פָאר געריכט געלאַדען איינער פערפפליכטונג וועגען, דער ער ניכט נאַכגעקאָממען אונד ער געשטעהט איין, זאָ מוז דער ריכטער איהן פערדאַממען, לייגנעט ער אבער האַרטנעקיג, זאָ ווירד ער פריי. אַבער פָאר דיינעם גערעכטען ריכטערשטוהלע אָ הערר! איזט׳ס: גראַדע אומגעקעהרט. ווילזט דו היער לייגנען אָ מענש! וועהע דאַן דיר אונד וועהע דיינער זעעלע! בעקעננע! בעסערע דיך! אויך דאַס דער גראָסע ריכטער זיך דיינער ערבאַרמע!

הערר דער וועלט!

אָב אונזערער זינדע שטעהן וויר היער בעשעמט, אונד אונזער פעהלער זינד עז דיא וויר היער בעקעננען, צייגע דיא אַללגעוואַלט דיינער באַרמהערציגקייט; אינדעם דו דיינען דינערן פערגיבסט, אינדעם דו איר אונד דיזער גאַנצען געמיינדע פערלייהונג אַנגעדייהען לאַססעזט. זאָ זייא עז דען דיין ווילע, גאָטט אונזער הערר! דאַס דו פערלייהעסט, דאַס דו פערגיבזט, אַללע פערגעהען, אונד פערזאָהנט זייעסט אָב אונזערער זינדע.

אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פָארפאַהרען!

לאַססע אונזער געבעט צו דיר געלאַנגען, ענטציהע דיך אונזערעם פלעהען ניכט, דען זאָ פערשטאָקט אונד אונפערשעמט זינד וויר ניכט, דאַס וויר פָאר דיך הינטרעטען אונד שפרעכען: „אונשולדיג זינד וויר אונד פעהלערפרייא זיין, אָ גאָטט! וויר האַבען וואַהרליך געזינדיגט.

וויר האַבען געפעהלט, וויר האַבען טרייאלאָז געהאַנדעלט, געראויבט, פערלייאמדעט, צור זינדע, צום לאַסטער פערלייטעט, אוטהוויל אונד געוואַלטהאַט אויזגעאיבט, ליגען ערדיכטעט אונד איבעל געראַטהען, געטייסט, געשפאָטטעט אונד עמפּערט, אונד געלעסטערט. וויר האַבען אַבטריננינג, זינדענפאָלל, פערברעכעריש, פיינדזעליג אונד האַרטנעקיג געהאַנדעלט. האַבען פרעפעל, אויזשווייפונג אונד שאַנדהאַט בעגאַנגען, האַבען זעלבזט געאיררט, אונד אויך אַנדרע געלייטעט. וויר זינד אַבגעוויכען הערר! פָאן דיינען פָארטרעפליכען געזעטצען אונד אַנאָרדנונגען אונד ניכט געאַכטעט, דו אַבער, גערעכט אין אַללעם וואַז אונז בעטראָפפען, דו האַזט געהאַנדעלט אין וואַהרהייט, וויר אַבער האַבען געפעהלט.

שֶׁל בְּנֵי אָדָם· שֶׁמְּדֹרַת בְּנֵי אָדָם· כְּשֶׁהוּא
תּוֹבֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ בְּמָמוֹן אֶל הַבֵּית דִּין אוֹ אֶל
הַשּׁוֹפֵט אִם יְכַפּוּר יִנָּצֵל מִן־הַמָּמוֹן· וְאִם יוֹדֶה
מִתְחַיֵּב לִתֵּן· וּבֵית דִּינְךָ הַצֶּדֶק לֹא כֵן הוּא·
אֶלָּא אִם יְכַפּוּר אָדָם אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ· וְאִם
מוֹדֶה וְעוֹזֵב אַתָּה מְרַחֲמֵהוּ:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם:

לוּלֵי חֲטָאֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ· לֹא הָיִינוּ בוֹשִׁים
וְנִכְלָמִים· וְעַל מַה הָיִינוּ מִתְוַדִּים· כִּי אִי
אֶפְשַׁר לוֹ לְאָדָם לְבַקֵּשׁ עַל חֵטְא וְהוּא לֹא
חָטָא· וְלֹא יָדַע עֹז רַחֲמֶיךָ· אֶלָּא בְּהַעֲבִירְךָ
חַטֹּאת יְרֵאֶיךָ· וְלֹא עַל עַצְמִי בִּלְבַד אֲנִי
מִתְוַדֶּה· כִּי אִם בַּעֲדִי וּבְעַד כָּל קְהָלֶךָ: יְהִי
רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּסְלַח
וְתִמְחָל לָנוּ עַל כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ וּתְכַפֵּר
לָנוּ עַל כָּל־חַטֹּאתֵינוּ: אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ: (כ"א אָנָּא)
תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ· וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ
עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ· בָּגַדְנוּ· גָּזַלְנוּ· דִּבַּרְנוּ דוֹפִי· הֶעֱוִינוּ·
וְהִרְשַׁעְנוּ· זַדְנוּ· חָמַסְנוּ· טָפַלְנוּ שֶׁקֶר· יָעַצְנוּ
רַע· כִּזַּבְנוּ· לַצְנוּ· מָרַדְנוּ· נִאַצְנוּ· סָרַרְנוּ·
עָוִינוּ· פָּשַׁעְנוּ· צָרַרְנוּ· קִשִּׁינוּ עֹרֶף· רָשַׁעְנוּ·
שִׁחַתְנוּ· תִּעַבְנוּ· תָּעִינוּ· תִּעְתָּעְנוּ:

פֿערבאָטענעז אונד שטראַפֿווירדיגעז בעהאַנדעלט, אונד וואַז דוא אַלז אונריין אונד פֿערבאָטען, אַלז האַססענז אונד שטראַפֿווירדיג האַזט אויזגעשפּראָכען, דאַז האַבע איך אַלז איין ריינעז אונד ליעבענזווערטהעז, אַלז איין ערלויב־טעז אונד צולאָסיגעז אויפֿגענאָממען, אונד זאָ הערר; האַבע איך דאַז ענט־פֿערנט פֿאָן מיר, וואַז דוא מיר נאַהע געלעגט, אונד מיך דעם גענאָהערט וואַז מיר האָטטע פֿערנע זיין זאָללען אים לעבען. דאָך וואַהרליך! ניכט צו טראָטצען וואַר מיינע אַבזיכט, דאַרום פֿאַסטע איך יעצט מוטה, מיר פֿערציי־הונג, גאָטט! פֿאָן דיר צו ערפֿלעהען, אונד האַבע איך געזינדיגט הערר! מיט פֿרעכער שטירנע, מיט אונפֿערשאָמטעם אַנגעזיכטע, זאָ טרעטע איך יעצט צו גאָטט; פֿאָר דיר בעשאָמט אונד צערקנירשט איינגעדענק דער שטראַפֿוואָר־טע דיינעז פּראָפֿעטען: „מיט דער פֿרעכען שטירנע מיינער בוהלערין האַזט דוא געזינדיגט, אונד ווילזט שאַמפֿאָלל ניכט בערייען.“

הערר דער וועלט!

ניכט מיר אַללײן ערפֿלעהע איך פֿערגעבונג, אויך פֿיר דיעזע גאָטטעז־געמיינדע פֿלעהע איך, דיא היער פֿאָר דיר ערשיינט, אונד בין איך אונווירדיג אונד פֿערדיענזטלאָז אום פֿיר מיך אונד אַנדערע צו ביטטען, זאָ ביזט דוא דאַגעגען צו הערר! נאַכזיכטזפֿאָלל אונד לאַנגמיטהיג, האַזט אונ־ענדליכעז ערבאַרמען מיט אַלל דיינען געשאָפּפֿען, אונד ביזט גנאָדיג דעם רייאיגען זינדער דער לויט בעקעננט זיינע פֿערברעכען, זיא בערייעט פֿאָן גאַנצער זעעלע אונד זיא ניממער ווידער בעגעהעט, דען זאָ הייזט'ז: דער זיינע פֿערברעכען צו פֿערהיימליכען טראַכטעט, דעם וויל'ז ניממער געלינ־גען, דער אַבער בעקעננט אונד זיך בעסערט, זאָלל ערבאַרמונגזפֿאָלל אויפֿ־גענאָממען, אונד זיינע זעעלע פֿאָם פֿערדערבען גערעטטעט זיין.“

הערר דער וועלט!

ויא האָך אונד ערהאַבען איזט דיין געריכט! אונד וויא ווייט פֿערשיע־

טִמֵּאתִי׃ וַאֲשֶׁר טִמֵּאתָ טִהַרְתִּי׃ אֶת אֲשֶׁר הִתַּרְתָּ אָסַרְתִּי׃ וַאֲשֶׁר אָסַרְתָּ הִתַּרְתִּי׃ אֶת אֲשֶׁר אָהַבְתָּ שָׂנֵאתִי׃ וַאֲשֶׁר שָׂנֵאתָ אָהַבְתִּי׃ אֶת אֲשֶׁר הֵקַלְתָּ הֶחֱמַרְתִּי׃ וַאֲשֶׁר הֶחֱמַרְתָּ הֵקַלְתִּי׃ אֶת אֲשֶׁר קֵרַבְתָּ רִחַקְתִּי׃ וַאֲשֶׁר רִחַקְתָּ קֵרַבְתִּי׃ אַךְ לֹא לְהַכְעִיסְךָ נִתְכַּוַּנְתִּי וּבְעַזּוּת מֵצַח בָּאתִי לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מִלְּפָנֶיךָ שַׂמְתִּי פָּנַי כַּכֶּלֶב׃ הֵעַזּוֹתִי מֵצַח כַּזּוֹנָה׃ וְנִגַּשְׁתִּי לְפָנֶיךָ בְּבשֶׁת פָּנִים׃ וְכֵן כָּתוּב׃ וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ מֵאַנְתְּ הִכָּלֵם׃

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם׃

לֹא עַל עַצְמִי בִּלְבַד אֲנִי מִתְפַּלֵּל וּמִתְוַדֶּה׃ כִּי אִם בַּעֲדִי וּבְעַד קְהָלֶךָ הָעוֹמְדִים לְפָנֶיךָ׃ וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי וְלֹא זַכַּאי לְהִתְוַדּוֹת עַל עַצְמִי׃ וְכָל שֶׁכֵּן עַל אֲחֵרִים׃ אֲבָל כִּי דַרְכְּךָ לְהַאֲרִיךְ אַפֶּךָ׃ וּמִדָּתְךָ לְהַעֲבִיר קִצְפֶּךָ׃ וּמִנְהָגְךָ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ׃ וּבְיוֹתֵר לְשָׁבִים אֵלֶיךָ וּמוֹדִים לְפָנֶיךָ וְעוֹזְבִים וּמִתְנַחֲמִים עַל פִּשְׁעֵיהֶם׃ וְלֹא מְכַסִּים אוֹתָם׃ שֶׁכֵּן כָּתוּב׃ מְכַסֶּה פְשָׁעָיו לֹא יַצְלִיחַ׃ וּמוֹדֶה וְעוֹזֵב יְרֻחָם׃ וּמַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ מִדִּינָהּ שֶׁל גֵּיהִנֹּם׃

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם׃

מִנְהַג בֵּית דִּינְךָ הַצֶּדֶק לֹא כְּמִנְהַג בָּתֵּי דִינִין

הערר דער וועלט!

ווען איך היער פאר דיר שטעהע איין לאנגעס זינדענבעקענטניס אב־ לעגען, וואהרליך! דיא לייט פערגיינגע, דיא זינדע אבער אך! פערגעהט ניכט. וועלכע זאלל נון איך בעקעננען, פיר וועלכע פערצייהונג איר ער־ ביטטען, זאלל איך אין געזאממטהייט זיא דארשטעללען, אדער יעדע איינצעלן הערויזהעבען. וואהלע איך דיא הייאליך בעגאנגענען, אדער דיא אפפענטליך פעראיבטען, דיא פריהערן דיא שפאטערן, דיא אלטען דיא נייען, דיא וואהלבעוואהרטען דיא קונד געווארדענען, דיא איר נאך וואהל עראיננערליך, אדער דיאיעניגען דיא איך איר ערזט אין דער עראיננע־ רונג צוריק רופען אום. אָ וואהל וויס איך'ז, איך האבע וועדער גע־ לעהרזאמקייט, נאך ווייזהייט, ניכט קעננטניס ניכט פערנונפט, ניכט טו־ גענד ניכט אפפענהערליגקייט אונד ניכט אויזאיבענדע נאכזיכטליעבע, אונד וויא איין טהאָר, איין אונוויסענדער, אונרעדליך, שולדבעוואוסט, פרעפעלהאפט, אונד אין באזהייט האבע איך געהאנדעלט. באזהאפטע האנדלונגען, טרעקליכע איבערטרעטונגען האבע איך בעגאנגען. ווילזט דוא איך הערר נאך איינעם טהון ריכטען, וועהע, דרייאמאל וועהע איר, ווילזט דוא איך וויא גאלד אונד זילבער לייטערן, דא בלייבט וואהרליך! ניכטס געדיעגענעס איבריג. וויא שטראה בין איך אם פייער, וויא דירעס רייס בייא העללער פלאממע, שלאקקען אויף דעם טיעגעל! איין הויך! איין אונדינג!

הערר דער וועלט!

וואס בעגיננע איך! אונד וואָ פינדע איך באלזאם פיר איינע וואונדע? וואר איך ניכט אין אונגעהארזאמער זאהן? איין טרייאלאזער דיענער? איין אונווירדיגער שילער? וואס דוא איין גאטט! פיר ריין אונד ליעבענס־ ווערטה, וואס דוא פיר ערלויבט אונד לאסיג ערקלארט, דאס האבע איך אין איינעם לעבען אלס איין אונרייניס אונד האסענסווערטהעס, אלס איין

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם:

אִם עָמַדְתִּי לְפָרֵשׁ אֶת חֲטָאַי וּלְבָאֲרָם. יִכְלֶה הַזְּמַן וְהֵם לֹא יִכְלוּ. עַל אֵיזֶה מֵהֶם אֶתְנַבֵּעַ. וְעַל אֵיזֶה מֵהֶם אֲבַקֵּשׁ וְעַל אֵיזֶה מֵהֶם אֶתְוַדֶּה. עַל הַכְּלָל אוֹ עַל הַפְּרָט. עַל הַנִּסְתָּרוֹת אוֹ עַל הַנִּגְלוֹת. עַל הָרִאשׁוֹנוֹת אוֹ עַל הָאַחֲרוֹנוֹת. עַל הַחֲדָשׁוֹת אוֹ עַל הַיְשָׁנוֹת. עַל הַטְּמוּנוֹת אוֹ עַל הַנּוֹדָעוֹת. עַל הַנִּזְכָּרוֹת אוֹ עַל הַנִּשְׁכָּחוֹת מִמֶּנִּי. יוֹדֵעַ אֲנִי בְעַצְמִי. שֶׁאֵין בִּי לֹא תוֹרָה וְלֹא חָכְמָה. לֹא דַעַת וְלֹא תְבוּנָה. לֹא צְדָקָה וְלֹא יַשְׁרוּת. וְלֹא גְמִילוּת חֲסָדִים. אֲבָל אֲנִי סָכָל וְלֹא יוֹדֵעַ. בָּעַר וְלֹא מֵבִין. גַּזְלָן וְלֹא נֶאֱמָן. חַיָּב וְלֹא זַכַּאי. רָשָׁע וְלֹא צַדִּיק. רַע וְלֹא טוֹב. וְכָל מַעֲשִׂים רָעִים עָשִׂיתִי. וְגַם עֲבֵירוֹת רָעוֹת עָבַרְתִּי. וְאִם אַתָּה דָּן אוֹתִי בְּמַעֲשַׂי. אוֹי לִי וַי לִי. אֲהָהּ עָלַי. אוֹיָה עַל נַפְשִׁי. וְאִם תְּבַקֵּשׁ לְנַקּוֹתִי. כִּמְטַהֵר וְכִמְצָרֵף כֶּסֶף. לֹא יִשָּׁאֵר מִמֶּנִּי מְאוּמָה. כִּי אֲנִי כְּקַשׁ לִפְנֵי אֵשׁ. וְכְעֵצִים יְבֵשִׁים לִפְנֵי הָאוּר. כֶּסֶף סִיגִים מְצֻפֶּה עַל חָרֶשׂ. הֲבֵל הֲבָלִים אֵין בּוֹ מַמָּשׁ:

בַּמָּה אֲקַדֵּם אוֹ מָה רְפוּאָה אֲבַקֵּשׁ. כְּבֵן סוֹרֵר וּמוֹרֶה הָיִיתִי. כְּעֶבֶד מוֹרֵד עַל אֲדוֹנָיו. כְּתַלְמִיד הוֹלֵךְ עַל רַבּוֹ. אֶת אֲשֶׁר טִהַרְתָּ

קונד ווערדען דאַז געהייאע, אלס אין דער וויזען לעהרער איטטע דען וויז-
הייטזבאָרן ניא פערזיעגען, לייגע דיך ליעבעפאָלל אָ גאָטט דיינען בעקענ-
נערן, אונד היידען דיא דיך לייגנען, אאָגען פערוואָרפען זיין; ווען דוא אין
פעסטער בורג ווידער איינפיהרזט, דיא געפעסעלט אויך, דאָך דיינער היל-
פע האַררען.

הערר דער וועלט!

וואָ פינדע איך וואָרטע דיך אנצורופען, וואָ נעהאע איך דען אוטה איין
הויפט צו דיר צו ערהעבען, נאַהעלאָז זינד איינע פערגעהונגען, ערדרי-
קענד דער זינדען טווערע לאַסט, איט געבייגטעם הויפטע, איט געבראָכע-
נעם הערצען, איט ערטיטטערטעם געאיטהע, אויפגעלאָזט אין בעבענדער
עהרפורכט טטירצע איך הין איין גאָטט פאָר דיר, אום דיר צו בעקעננען דען
געריגגזטען טהייל איינער באָזען האַנדלונגען איינעז האָסליכען וואַנדעלס,
איינעז טטראָפליכען ווירקענז. פאָר דיר הערר זיא אויפצאָהלען, אויזטפרע-
כען אונד אויזאייננאַנדער זעטצען, דאַז קאַן איך ניכט. איך אונווירדיג פיה-
לענד פאָן דיר איין גאָטט! פערגעבונג צו ערפלעהען. וואַז בין איך דען!
וואַז דיעזעז לעבען! איין הויך, איין ניכטז — איז בעגיננע, איין וואורם,
איין ביסכען טטויב — דאַז גראָסטע ענדע — אָ טאַנדע אונד דאָך געזינדיגט!
אונד דאָך ווימענדליך געפרעפעלט! אָ גאָטט וואָ נעהאע איך וואָרטע דיר צו
בעקעננען, אונטערטראָגליכע פערגעהן! אונצאָהליגע פרעפל! פערטטואט בין
איך אונד בעטאָאט וויא איין באָזעווייכט אויף אונלייגבאַרער טהאַט ערטאַפפט.

אֲגַן הַסַּהַר· נָא אַל יֶחְסַר הַמָּזֶג· יָהּ דַּע אֶת אֲשֶׁר יְדָעוּךָ· מַגֵּר אֵת אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ· כִּי תָשׁוּב לְבִצָּרוֹן לְכוֹרִים אֲסִירֵי הַתִּקְוָה:

וידוי הגדול של רבינו נסים ז"ל.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם:

קֹדֶם כָּל דָּבָר אֵין לִי פֶּה לְהָשִׁיב· וְלֹא מֵצַח לְהָרִים רֹאשִׁי· כִּי מִפְּנֵי שֶׁעֲוֹנוֹתַי רַבּוּ מִלִּמְנוֹת· וְחַטֹּאתַי עָצְמוּ מִסַּפֵּר· וּכְמַשָּׂא כָבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי· מִתְוַדֶּה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי בִּכְפִיפַת רֹאשׁ· בִּכְפִיפַת קוֹמָה· בִּכְנִיעַת חַיִל· בַּחֲלִישׁוּת כֹּחַ· בִּשְׁבִירוּת לֵב· בִּנְמִיכוּת רוּחַ· בְּקִידָה· בִּכְרִיעָה· בְּהִשְׁתַּחֲוָיָה· בְּאֵימָה· בְּבָעַת· בְּרֶתֶת· בְּזֶיעַ· בְּחַלְחוּל· בְּיִרְאָה· בְּמוֹרָא· אוֹמֵר אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי· מִקְצָת מַעֲשַׂי הָרָעִים· וּמִדְּרָכַי הַמְכֹעָרִים· וּמִמַּעֲלָלַי הַמְקֻלְקָלִים· לְאוֹמְרָם אִי אֶפְשָׁר· לְבָרְרָם אֵין בִּי כֹחַ· לְגַלּוֹתָם לֹא אֶעֱצוֹר חַיִל· לְדַבְּרָם לֹא אֵדָעֵם· לְהַגִּידָם אֵינִי כְּדֵי לִתְבּוֹעַ עֲלֵיהֶם סְלִיחָה וּמְחִילָה וְכַפָּרָה· מָה אֲנִי מֶה חַיָּי· אֲנִי הֶבֶל וָרִיק· אֲנִי רִמָּה וְתוֹלֵעָה· אֲנִי עָפָר וָאֵפֶר· בּוֹשׁ אֲנִי מֵחֲטָאַי· וּמָכְלָם אֲנִי מִפְּשָׁעַי· אֵין לִי פִּתְחוֹן פֶּה לְהִתְוַדּוֹת לְפָנֶיךָ· גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשֹׂא· עָצְמוּ פְּשָׁעַי מִסַּפֵּר· בּוֹשְׁתִּי וְגַם נִכְלַמְתִּי· כְּגַנָּב הַנִּמְצָא בְּמַחְתֶּרֶת:

אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז בונדעז מיט אַברהם דעם פֿיעלגעליבטען.
אום דיינער אָפֿפֿענבאַרונג ווילען!
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז בונדעז מיט יצחק דיר צום אָפּפֿער בעשטימט.
אום דיינער אָפֿפֿענבאַרונג ווילען!
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז בונדעז מיט יעקב דעם פֿאָללקאָממענען.
אום דיינער אָפֿפֿענבאַרונג ווילען!
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז בונדעז מיט יוסף דעם פֿראָממען.
אום דיינער אָפֿפֿענבאַרונג ווילען!
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז בונדעז מיט משה דעם פּראָפֿעטען.
אום דיינער אָפֿפֿענבאַרונג ווילען!
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז בונדעז מיט אהרן דעם פּריעזטער.
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז פֿראָממען אייפֿערז פנחס דעז אייפֿערפֿאָללען.
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז בונדעז מיט דוד דעם געזאַלבטען.
אַללבאַרמהערציגער! דענקע דעז געבעטעז שלמה'ז דעז וויזען הערשערז.
אַללבאַרמהערציגער! לאַס אַב פֿאָן דיינעם צאָרנע, אויך דאַס וויר אונזער הערץ ניכט ווענדעהען היער פֿאָן דיר. אום דיינער אָפֿפֿענבאַרונג ווילען.

אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פֿאָרפֿאַהרען!

זיטצעזט דוא הייטע צו געריכט, איין גאָטט! פֿערניכטע ניכט! האַזט דוא ציכטיגונג בעשלאָססען, לאַססע אונזער אַנדענקען ניכט פֿערלאָשען! זאָ דוא אַבער אונזערן פֿראָממען וואַנדעל ווילזט ערגרינדען, זאָ לאַססע דיינע באַרמהערציגקייט פֿאָרוואַלטען אָ גאָטט! זיעהעזט דוא אונזר אַרמזעליגעז טרייבען, זאָ לאַססע דוא אונז הערר! דיא טוגענד נאַהען. לעהרע דוא אונז וויא וויר דיך אַנבעטען, אונד געוואָהרע היילן דעם אינברינזטיג פֿלעהענדען. שטעללע וויעדער הער דיא וואָהנונגען יעקבז(1) פֿראָממען. זיעה הערר! וויא זיא אין טריאויער ליעגען. אָ דענקע דאָך דאַס דוא פֿערהייסען: „פֿאָן דיינעם נאַכקאָממען זאָלל דיעס צייגניס(2) ניע פֿערגעססען ווערדען.“ לאָזע דוא אונז הערר! דער הייליגען פֿאָרטריפֿט זיעגעל, לאַס אין דיינער לעהרע

**) טבור אגן הסהר, אלו סנהדרי גדולה, שיושבים בטבור הארץ כסהר כחצי גורן עגולה, כא אל יחסר המזג, המזג הוא שליש יין ושתי שלישים מזוג, לכן נקראו סנהדרי קטנה של כ"ג כן, שהוא שליש סנהדרי גדולה עיין ת"י על פסוק זה.

1) יעקב'ס.
2) דיא גאָטטעזלעהרע.

רחמנא אדכר לן קימיה דאברהם רחימא בדיל ויעבור:

רחמנא אדכר לן קימיה דיצחק עקידא ב"ו:

רחמנא אדכר לן קימיה דיעקב שלימא ב"ו:

רחמנא אדכר לן זכותיה דיוסף צדיקא ב"ו:

רחמנא אדכר לן קימיה דמשה נביא ב"ו:

רחמנא אדכר לן קימיה דאהרן כהנא ב"ו:

רחמנא אדכר לן קנאותיה דפינחס קנאה ב"ו:

רחמנא אדכר לן קימיה דדוד משיחא ב"ו:

רחמנא אדכר לן צלותיה דשלמה מלכא ב"ו:

רחמנא תוב מרוגזך ולא נהדר ריקם מן קדמך: אל מלך יושב

אלהינו ואלהי אבותינו· אל תעש עמנו כלה· תאחז ידך במשפט· בבא תוכחה נגדך· שמנו מספרך אל תמח· גשתך לחקור מוסר· רחמיך יקדמו רגזך· דלות מעשים בשורך· קרב צדק מאליך· הורנו בזעקנו לך· צו ישועתנו במפגיע· ותשיב שבות אהלי תם· פרחיו ראה כי שממו· זכור נגמת עדות לא תשכח מפי זרעו· חותם תעודה תתיר· סודך שים בלמודך· טבור**)

*) כן היה כתוב בכל הסדורין הראשונים, וחדשים מקרוב באו החליפו השיטה וכתבו בדילו יעבור, והמחבר לא ידע מה הועילו החכמים האלה בתקנתם, כי אם רצו לומר בזכות אברהם יעביר הקב"ה את אשמתינו ל"ל בדילו יעביר, ומה יאמרו על תוב מרוגזך, ומה יענו אם ימלאו בסדור ספרדים אשר ממנו לקח רחמנא הלא שמתחילין אחרי שלמה מלכא מן אדם ימינך, כל אל"ף בי"ת ומסיימין בתי"ו תוב מרוגזך, ועל כל א' וא' אומרים בדיל ויעבור, ואף גם על א' מכל אל"ף בי"ת הזה לא נוכל לומר בדילו יעבור, לכן אומר שמיסד י"כ קטן לקח את כל זה מסידור הספרדים ושלא להרבות עלינו כתב רק התי"ו והספרדים אומרים רחמנא קודם ויעבור, אחר ויקרא בשם ה', וידוע מאמר חז"ל שהקב"ה נתעטף כשליח ציבור ואומר כל זמן שישראל עושים לפני כסדר הזה אני מוחל להם, לכן אנחנו מתפללים שירחם עלינו בדיל ויעבור ד' על פניו. והוא הנכון והאמת.

4.

(1) דער פֿראָממע דער אין היטטען וואָהנטע
(2) אונד אויף געווייהטער ערדע לאַג
(3) דער האַט נור דאַממערונגסאַבענדשטונדע
געלעגט איר דיעס געבעט אים אונדע
(4) ענטשפרעכענד וואַס אין שפּעטער נאַכט
אויף דעם אַלטאַרע וואַרד געבראַכט
זאָ לאַס געבעט לו אַללען לייטען
אַנשטאַטט דער אָפּפער דיר בערייטען
אונד עהר לאַס דיר מיין פֿראָממעס וואַללען
אַלס אַללע אָפּפער וואָהלגעפֿאַללען.

5.

אונד איזט איין הערץ פֿאָר שמערץ פֿערשטוממט
דאַס אַללער דינסט האַט אויפֿגעהאָרט,
אונד קאַן איך פֿראָהליך נימער ווערדען
דאַ דיר איין גאָטט קיין ליעד ערטאָנט,
זאָ אום מיך ליט בעקעננען דאָך.
דאַס דוא גערעכט ביזט, גאָטט אונד הערר!
דאַס האָכערהאַבען דיין געריכט
אונד איך אַליין נור שטראָפֿליך בין.

6.

זאָ נים אַנשטאַטט דער אָפּפֿערמענגע
דיעס שטילל געבעט אויס טיעפֿער ברוסט,
אונד ווען איך וועהמוטהספֿאָלל ערוואָהנע
וויא איינסט געווייהטע אַהרוניטען
פֿאָן האַללע זיך לו האַללע וואַנדטען
ביס זיא פֿאָר דיר איין גאָטט אונד הערר!
אים אַללערהייליגסטען טעמפעל שטאַנדען
זאָ לאַס אויך איך וויא איהנען איינסט
דיין פֿאָטערליכעס וואָרט פֿערנעהמען:
איך אַלל, איהר עדלען אונד איהר רייכען
ווירד איינסט דעס היילעס ליכט ערטייען.

1) יעקב. 2) בייא זיינער רייזע נאַך חרן.
3) יעקב האַט דאַס אַבענדגעבעט פֿעסטגעזעטצט.
4) וואַס דעס טאַגעס איבער אויף דעם אַלטאַרע פֿערבליעב, ווארדע בייא דער נאַכט פֿאָן דער גלוטה פֿערצעהרט.

4) מְהַלֵּל יוֹשֵׁב אֹהֶל·
הַלָּן בִּמְקוֹם מִשְׁכָּח·
לְרִבּוּי פְּרָרִים יָהֵל·
בְּהִתְקָרֵב בְּבֵית זֶבַח·
וְאִם אֵין קָרְבָּן לְיָהֵל·
תְּמוּרָם אֶעֱרֹךְ שֶׁבַח·
וְנִבְחַר לַיְיָ מִזֶּבַח·
עֲשֹׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה: לַיְיָ

5) נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה·
מֵאֵין עֲבוֹדַת כֹּהֲנִים·
וְאֵיךְ אָשִׁיר בַּשִּׁבְיָה·
וְאָסְפוּ לְוִיֵּ אֱמוּנִים·
וְעַל כָּל זֹאת אוֹדֶה יָהּ·
כִּי הוּא נַעֲלֶה בְּרִיּוֹנִים·
לָנוּ בֹּשֶׁת הַפָּנִים·
וּלְךָ הַצְּדָקָה: לַיְיָ

6) חֵלֶף קָרְבְּנוֹת פָּרֵר·
תְּפִלָּתִי תֵּרָאֶה·
בְּזָכְרִי עַל הַסֵּדֶר·
עֲבֹדַת מְשָׁרְתִים בָּאֵי·
הֵיכָל חֶדֶר בְּחֶדֶר·
וְשָׁמְעוּ מְבַשֵּׂר בְּמַרְאֶה·
וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי·
שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה: לַיְיָ

1.

אײן פֿאָלק! אײן פֿאָלק! פֿערשטוואַע ניכט
וואַס דײַנען יאַמער פֿרײען לויף
זעטזן דאַז געבעט פֿאַן אָפּפֿערז שטעללע
אין פֿראָמען זין גאָטט דאַרגעבראַכט.

2.

(1) דער גאָטטעזפֿירכט'גע פּאַטריאַרך
דער דיך לוערזט אָ הערר! ערקאַננט,
(2) דער האַט נור פֿריהען אָרגענשטונדע
געלעגט איר דיעז געבעט אים אונדע
ענטשפּרעכענד יענעם ערזטען אָפּפֿער
אים הײליגטהומע דאַרגעבראַכט.
דאַס ער דען גלויבען אָפּפֿענבאַרט
האַזט דוא איהם, הערר! אַלז הולד בעוואַהרט.

3.

(3) דער אײנליגע פֿאָן גאָטט געשענקט
אין שפּאָטעם אַלטער זײנעם פֿאַטער,
אונד זעלבזט אַלז אָפּפֿער דיר געווײהט
געבונדען שאָן אויף דעם אַלטאַרע.
(4) דער האַט נור טאַגעז טײדעשטונדע
געלעגט איר דיעז געבעט אים אונדע
ענטשפּרעכענד יענעם אַבענדאָפּפֿער
אים הײליגטהומע דאַרגעבראַכט.
דיר וואַר זײן בליק, לו דיר געוואַנדט
ויא ווײהרויך אויז דעז פּריזטערז האַנד.

1) אברהם.
2) נאַך דעם תלמוד איזט דאַז אָרגענגעבעט פֿאָן אברהם אײנגעריכטעט.
3) יצחק.
4) יצחק האַט דאַז מנחה געבעט געגרינדעט.

מחבר הפזמון הזה חתום בראשי חרוזיו בנימן (חסר יו"ד) ולא יודע בברור מי שהוא ואולי הוא רבי בנימן ב"ר שמואל שהי' חי שנת תתס"ב. ופזמון הזה לא נמצא לא במחזור ספרדי ואשכנזי.

1) בַּת עַמִּי לֹא תֶחֱשֶׁה׃
וְלֹא תִשְׁקוֹט בִּזְעָקָה׃
וּבִמְקוֹם עוֹלָה וְאִשֶּׁה׃
תָּכִין תַּחַן חֲקָה׃
לַיְיָ מַגִּישֵׁי מִנְחָה בִּצְדָקָה׃

2) נְשִׂיא אֱלֹהִים הַנֶּאֱמָן׃
רֹאשׁ צְרִים אֵיתָנַי׃
הִשְׁכִּים שַׁחַר וּזְמָן׃
עֲמוֹד וַעֲרוֹךְ תַּחֲנוּנַי׃
בִּמְקוֹם תָּמִיד מְיוּמָּן׃
לְשַׁחֵר עַל קָרְבָּנַי׃
וְכִי הֶאֱמִין בַּיְיָ׃
וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה׃ לַיְיָ

3) יְחִידוֹ לְמֵאָה נֶחֱנָן׃
וְעָקוּד בְּמִזְבַּח אֲבָנָיו׃
לִפְנוֹת עֶרֶב חָנַן׃
וְהָאֵל נָשָׂא פָנָיו׃
לְתָמִיד עֶרֶב מְכוּנָן׃
לְהִתְרַצּוֹת פְּנֵי אֲדוֹנָיו׃
כְּאִישׁ לָקַח מְלֹא חָפְנָיו׃
קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה׃ לַיְיָ

7.

דוא אַבער גאָטט אים הימעל
לאַס קלאַר זיין איין געבעט
אונד הייטער וויא איין מאָרגען
אויף בערגען אויזגעברייטעט
אונד איך געברעכליכעס
לאַס איזראַעל׳ז אַלטאַר זיין
דורך איך נים איהר געבעט
איהר אָפפֿער, פֿאַטער! מאַן.
לאַס איינען פֿאָרטראַג זיין
זאָ פֿליזענד אונד זאָ ריין
וויא איינזט דאַז הייליגע מאָהל
געאיסט אים אַבענדאָפפֿער:

8.

דער אַנדאַכט שטילע הויך
וואָ פֿראָם זיך אים געבעט
דיין פֿאָלק, אָ הערר! ערגיעסט
זייא דיר דעם אָרטע גלייך
וואָ איינזט דיא פריזטער דיך
דען אָפפֿערדיענזט פֿערזאַהען
זואָ זיא בערייטעטען
אָ גאָטט! דיין אַבענדאָפפֿער.

9.

אונד וואַלטעט דיינע גנאַדע
איינזט איבער דיעזעז פֿאָלק
אונד פֿיהרזט עז ווידער הין
אין דאַז לאַנד זיינעז היילז
אונד שטעללזט דען טעמפעל הער
אין נייער הערליכקייט
דאַן ווירד קיין לאַיע מעהר
דיר זאָלבע אָפפֿער בריגנען
אין הייליגער לעוויטע
פֿאָן פֿעהל אונד זינדע ריין
בריגנט דאַן דיין אַבענדאָפפֿער.

חזן בָּרֵר נִיב שְׂפָתַיִם כְּשַׁחַר פָּרוּשׂ·
עֲנֵנִי וּרְפָא מִזְבַּחֲךָ הֶהָרוּס·
חֶלְקַת לְשׁוֹנִי תֶּעֱרַב כַּשֶּׁמֶן לָרוּס·
קהל אֶת הַסֹּלֶת לַמִּנְחָה:

8.

חזן בֵּית תְּפִלָּתָם מְקוֹם צִקּוּן לַחַשָּׁם·
חָשׁוּב כִּבְמְקוֹם אֲשֶׁר יְבַשְּׁלוּ שָׁם·
הַכֹּהֲנִים, אֶת הַחַטָּאת וְאֶת הָאָשָׁם·
קהל וַאֲשֶׁר יֹאפוּ אֶת הַמִּנְחָה:

9.

חזן יְצַוֶּה יְיָ חַסְדּוֹ קוֹמְמִיּוּת הֲשִׁיבֵנִי לְנָוִי:
לְפָאֵר מְקוֹם מִקְדָּשִׁי לְחַדֵּשׁ הֲדַר זִוְוִי·
וְיָשַׁב מְצָרֵף וּמְטַהֵר אֶת בְּנֵי לֵוִי·
קהל וחזן וְהָיוּ לַיְיָ מַגִּישֵׁי מִנְחָה: א׳ מלך יושב

טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: טוֹב יְיָ לְקֹוָו לְנֶפֶשׁ תִּדְרְשֶׁנּוּ: טוֹב וְיָחִיל וְדוּמָם לִתְשׁוּעַת יְיָ: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: טוֹב וְיָשָׁר יְיָ עַל כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ: טוֹב יְיָ לְמָעוֹז בְּיוֹם צָרָה וְיוֹדֵעַ חוֹסֵי בוֹ: כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ כִּי טוֹב יְיָ לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד דּוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתוֹ:

7) לרוס, לשון ארמית פירשו רעף, ושחקים ירעפו טל תרגומו, ועננא רס טלא" בעפייכטען. את הסלת, במחזורים כתוב את העולה, ובעולה לא היה שמן, ובמחזור ישן דפוס פראג מלא הנוסחא הזאת הכלבת עמך בזה. ובסליחו' מטיב שפה מהחכם ר' רפאל פירשטענטהאל, הנוסחא את הסלת ואת המנחה, ואינו נכון כי סלת ומנחה חדא מלתא היא.

9) יצוה, הש"ץ מסיים, עד יבנה בית המקדש, לא יהיה כל אחד מישראל מקטיר ומגיש כמוני היום, והקרבן לא יהיה תפלה, כי אז ישב מצרף, ומטהר את בני לוי והם יהיו מגישי מנחה לה' ולדעת זאת תרגם.

4.

דיח ליפפע וייהט געבעטע
אַנשטאָטט דער אָפפער דיר:
דיח טווערע זינדע זענקע
טיעף אין דעז מעערעז גרונד
דיח רייכען לאָבגעזאָנגע
לאָס אַנגענעהם דיר זיין
ויח זינדענאָפפער חיינזט
וויח חיינזט דאָז אַבענדאָפפער.

5.

חונד ווען וויר הייט ערוואָהנען
ויח חיינזט חים הייליגטהומע
דיר אָפפערדופט געוועהעט
זאָ מאָגע דיעז ערוואָהנען
אָ פאַטער דיך פערזאָהנען,
ויח חיינזט דאַז בעסטע שאַף
חויז הונדערטען געוואָהלט
לו חיינעם אַבענדאָפפער.

6.

אָ פאַטער! זיעה הערחַב
דאַהין חיזט יעדע קראַפט,
דיח האָהען זינד געבייגט
דיח גלייביגען פערטוואונדען,
דאַ האַבען זיח דען איך
איך שטאָטטערנדען געוואָהלט
חונד חייזראַעל טיקט הייט
דורך איך זיין אַבענדאָפפער.

4.

חזן עוֹרְכֵי שֶׁוַע מְשַׁלְּמֵי פָרִים שְׂפָתוֹתָם׃
רְצֵה וְהַשְׁלֵךְ בִּמְצוּלוֹת יָם כָּל־חַטֹּאתָם׃
יֶעֱרַב לְפָנֶיךָ שִׂיחָתָם וְרִנָּתָם׃
קהל כַּחַטָּאת וְכָעוֹלָה וְכַמִּנְחָה׃

5.

חזן זָכוֹר פַּר פָּנִים וְשָׂעִיר פְּנִימִי וְחִיצוֹן׃
יִהְיוּ נָא אֲמָרֵינוּ לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן׃
וְתֶעֱרַב מִנְחָתֵנוּ כְּשֶׂה אַחַת מִן־הַצֹּאן
מִן הַמָּאתַיִם׃
קהל מִמַּשְׁקֵה יִשְׂרָאֵל לְמִנְחָה׃

6.

חזן רְאֵה כִּי אָזְלַת יָדֵינוּ וְיוֹשְׁבֵי מָרוֹם שָׁחוּ׃
פַּסּוּ אֱמוּנִים וּבְכֵן לָקְחוּ׃
כְּבַד פֶּה וַעֲרַל שָׂפָה׃
קהל וַיִּשְׁלְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיָדוֹ מִנְחָה׃

6) ראה, מן ראה הם דברי הש"ץ והוא מתפלל כאליהו לעת מנחת ערב, ענינו! ובאליה כתיב וירפא את מזבח ה' ההרוס, ואיתא במדרש שרפא אותם והביאם מן הדרך הרעה אל הדרך הטובה, ועל זה מתפלל הש"ץ שישראל יחזרו על ידו בתשובה, ועל זה נוסד התרגום.

דער פֿערפֿאַסער דיזעז געבעטעז איזט רבי אליעזר ברבי יצחק.

דאַז אַבענדאָפּפֿער.

1.

פֿאָן טרעקענגלוטה ערגריפֿפֿען
שטעהט דיין פֿאָלק פֿאָר דיר,
פֿאָן פֿריהער מאָרגענראָטהע
ביז ספּאֶט נור דאָוארונגזשטונדע
אונד דענקט דיך צו פֿערזאָהנען
דורך דיעזעז אַבענדאָפּפֿער.

2.

דען קלאַגער הייס פֿערשטוממען
נאַם איהם דען באָזען קריעג
דאַז שטיראַען ניכט געלינגען!
בעוואַהרט דוא זינדען, העררר!
זיא זינד זאָ לאַהלרייך אַך!
דאַס דוא דען גנאַדענבליק
וועגוועזענדעזט פֿאָם געבעט
אונד פֿאָן דעם אַבענדאָפּפֿער.

3.

דאָך אייזראַעל דיין פֿאָלק
דאַז דאַרויף פֿעזט פֿערטרויעט
פֿערשטאָזט'ז דיא לינקע גלייך
דיא רעכטע ניאאט עז אויף
איזראַעל ווענדעט זיך
צו דיר אָ גאָטט אונד פֿאַטער!
אונד ברינגט וואַז עז בעזיטצט
דיר דאַז איין אַבענדאָפּפֿער

ברויט, איבערפֿאָהרט איין געזיכט, איין שטורם דורכגליהט איין געביין, ולפ"ז מתורגם פה, וכאשר ערך הדברים לפני החכם השלם רמ"ל נ"י הוסיף ואומר כי מלאכו גם בתלמוד מלת למר שעניכו התחמס כי לחולי הפֿיבער קראו אשתא צמירתא (גיטין פ"ט ב') וכן פי' רש"י (ע"ז כ"ח א') צמירתא לשון שריפה וחמימות ודפח"ח, ואל תתמה על התחלפות הס' והל' כי עמום ז' קרא ג' פעמים בזה אחר זה ליצחק אביכו ישחק.

מחבר הסליחה הזאת הוא הרב ר' אליעזר ברבי יצחק כאתוס והוא הרב ר' אבר"י שהביא רש"י לפסק דין לענין ריאה מלתא היא (פסחים ע"ו ב') ובסד"הד כתב הוא הרב ראב"י שהחליף נוסחת התלמוד, כמובא בתוס' (ב"ק פ"ז ב') וזה טעות, כי תוס' (קדושין ט"ו א') מביא הנוסחא הזאת בשם הרב אברהם. ואולי שגגת המדפיסים היא.

1.

חזן אֱלֹהַי בְּשַׂר עַמְּךָ מִפַּחְדְּךָ סָמַר •
וְתָמִיד עוֹמֵד עַל מִשְׁמָר •
וּמְצַפֶּה לְעֵת מִנְחַת עֶרֶב •
קהל כִּי אָמַר אֲכַפְּרָה פָנָיו בַּמִּנְחָה׃

2.

חזן לְהַקְשִׁיב לְמַשְׂטִינֵנוּ מָאֵן תְּמָאֵן •
סְאוֹנוּ בְּרֶגַע יְיָ נָא תְּהִי סוֹאֵן •
וְאִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמוֹר הֲלֹא רַבּוּ •
קהל מֵאֵין עוֹד פְּנוֹת יְיָ הַמִּנְחָה׃

3.

חזן יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אֲשֶׁר בְּךָ מַאֲמִין •
אִם בִּשְׂמֹאל דְּחִיתוֹ קָרְבֵהוּ בְּיָמִין •
בָּא לְשַׁחֵר פָּנֶיךָ •
קהל וַיִּקַּח מִן הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה׃

1) סמר, כתב בן מלך ירמי' כ"א ענינו הנעירה והרעדה כאדם שעמדו שערותיו, דיא האאַרע צו בערגע שטעהען, והוא מלשון מסמר כמו שכתב רבינו האי איוב ד'. וכן רש"י מתרגם ואמר בכל ג' המקומות המובא בתנ"ך הרי"לייר בלע"ז והוא העריזער בל"ל וכנאמר בהאָרשטענאַרטיג זיין וכן נקרא הקפוד בל"ל העריזאָן שערותיו עמדו כמסמרות, וכן הסורסי מתרגם סמר כפו"ד משם קפו"ד איגעל, ובכל זה אינו שוה לי בפסוק סמר מפחדך בשרי, כי הבשר לא יעמוד כשער, ואנכי הרואה בת"י על כל ג' פסוקים האלה ובכלם מתרגם מצלהבא והוא ערגליהען, כי להבה תלהט הרים תרגומו דמצלהבא ובאיוב ד' מפרש שערת לשון סערה, ומתרגם וזיקא על אפי יעבר, מצלהבא על עולא בסרי, איינע ווינד:

9.

דאַרום ערגיעזט דיין פֿאָלק
זיך חים געבעטע דיר
חונד איט לערקנירשטעם הערלען
ערפֿלעהעט עז פֿערלייהונג.
וויא קריעגער חויף דעם וואַללע
וויא וואֶכֿטער חויף דער וואַרטע
ערהעבט זיך לור אַבענדשטונד
דען בליק לו דיר עמפאָר
חונד האַררעט דער פֿערזאֶהנונג —
פֿערזאֶהנענד רופֿט עז, העררי!
זייא דיעזעז אַבענדאָפפֿער.

10.

ערבויא יערוזאַלעם
דאַז לאַנג פֿערוואַיזטע, חויף!
לאַם זיינע שטאֶדטע זיך
חויז חיהרעם שוטט ערהעבען,
חונד דיא געפֿאַנגענען פֿיהר
חונד דיא לערטרעטענן וויעדער
חינ'ז רייך דער פֿרייהייט חיין.
לאַם חיהרע גאַבע דיר
וויא עהמאַל'ז וואָהלגעפֿאַללען,
חונד אַהנגענעהם זייא דיר
וויא חיינזט חיהר אַבענדאָפפֿער.

11.

וויא דיע לערשטרייטע הערדע
דער הירט אַם אַבענד זאַמעלט.
זאָ זאַממלע דוא אָ העררי!
דיא האַרטגעדראֶנגטען חיין,
ליים זיא חויף יענער ווידע
חויף דער זיא חיינזט געדיעהען,
דאַז זיא וויא רייניז גאָלד
וויא זילבער ריין פֿאָן שלאַקקען
זאָ לאַם זיא זינדענריין
דיר בריגען אַבענדאָפפֿער.

9.

חזן תַּחֲנוּנִים יְדַבֵּר עַמְּךָ יְבַקֵּשׁ סְלִיחָה בְּלֵב מַר׃
הִנּוֹ מִתְיַצֵּב עַל מָצוֹר וְעוֹמֵד עַל הַמִּשְׁמַר׃
מְחַלֶּה פָנֶיךָ לְעֵת מִנְחַת עֶרֶב וּמְצַפֶּה כֹפֶר׃
קהל כִּי אָמַר אֲכַפְּרָה פָנָיו בַּמִּנְחָה׃

10.

חזן יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּנֵה וְעָרֶיהָ מִקָּצֶה׃
אֲסוּרִים רְצוּצִים פְּתַח וְלַחָפְשִׁי הוֹצֵא׃
וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחָתָם כִּימֵי עוֹלָם וְתָשׁוּב וְתִרְצֶה׃
קהל עוֹד פְּנוֹת אֶל־הַמִּנְחָה׃

11.

חזן וּנְפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּץ יָדְךָ שֵׁנִית תּוֹסֵף׃
כְּרוֹעֶה עֶדְרוֹ תִּרְעֵם בִּנְוֵה טוֹב תְּאַסֵּף׃
וְיָשַׁב מְצָרֵף וּמְטַהֵר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּזָּהָב וְכַכֶּסֶף׃
קהל וחזן וְהָיוּ לַיְיָ מַגִּישֵׁי מִנְחָה׃

אל מלך יושב וכו'.

וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ תִּכּוֹן תְּפִלָּתֵנוּ קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ מַשְׂאַת כַּפֵּינוּ מִנְחַת עָרֶב׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ׃

כרחם אב, ליי הישועה וכו'.

9) לכן, רק בתחנה, עמך יבקש סליחה, ונושא עיניו אליך, כאיש מתיצב על מצור או כעומד על המשמר אשר עיניו לרחוק, לפיכך כן עיני עמך תלויות בך לקבל כופר.

6.

דער דא אים היממעל טהראָנעזט!
נאָם דיין ערבאַרמען וואַלטען,
נאָם גנאַדע איך אונד גונזט
אין דיינען אויגען פֿינדען,
נאָם איין אינברינזטיג פֿלעהען
דיר אָפּפֿערדיפטע וועהען
וויא פֿאָראַהאַלז פֿאָם אַלטאַר
געוועהט דאַז אַבענדאָפּפֿער.

7.

אַללמאַכטיג ביזט דוא הערר!
אונד דיין אויזט דיא געוואַלט,
דאָך האַזט דוא גיטיג שטעטז:
מאַן דיינעם פֿאָלק געהאַנדעלט
ווען רייאיג זיך דער זינדער
לו דיינען פֿיסעןווירפֿט,
ווען ער זיין הערץ דיר ברינגט
דאַז דיך זאָ לאַנג פֿערשמאָהט,
זאָ פֿראַגזט דוא דאָן ניכט מעהר.
נאַך זיינער גאַבען מענגע.
דיעם אויזט דער וואַהרע זין
פֿאָן דיינעם אַבענדאָפּפֿער.

8.

דאַז טעמפעל אונד אַלטאַר
נאָך פֿעזט געגרינדעט וואַרען,
דאַ וואַר'ז איין זינדענבאָק
דער אַללע שולד פֿערזאָהנטע;
אונד יעטזט וואָללט' אונז דער הערר
נאַך אונזרער שולד פֿערניכטען
וויר האַטטען ניכטז לו ביעטען
ניכט גאַנז, ניכט אַבענדאָפּפֿער.

6.

חזן בְּרוֹב רַחֲמֶיךָ אֲמָרַי הַאֲזִינָה יְיָ הֲגִיגִי בִּינָה׃
אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֱלֹהֵי קֶדֶם מְעוֹנָה׃
וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי אֲשֶׁר הֵבָאת לְךָ בִּתְחִנָּה׃
קהל וַיְהִי כַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה׃

7.

חזן שַׁדַּי לֹא מְצָאנוּךָ שַׂגִּיא כֹחַ לְעֵדָה מִקֶּדֶם קָנִיתָ׃
אֶחָד הַמַּרְבֶּה וְאֶחָד הַמַּמְעִיט בְּשׁוּבוֹ נַפְשׁוֹ רָצִיתָ׃
אַךְ יָכִין לִבּוֹ לְפָנֶיךָ בְּמִנְחָתוֹ׃ בְּעֵת הַקְרֵב אוֹתָהּ׃
קהל וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה׃

8.

חזן בִּהְיוֹת מִזְבְּחִי וּמִקְדָּשִׁי עַל מְכוֹנוֹ וּגְבוּלוֹ
הָיוּ מְכַפְּרִים עָלֵינוּ בַּשְּׂעִירִים הָעוֹלִים לְגוֹרָלוֹ׃
וְעַתָּה בְּאַשְׁמָתֵינוּ לוּ חָפֵץ יְיָ לַהֲמִיתֵנוּ׃
קהל לֹא לָקַח מִיָּדֵנוּ עוֹלָה וּמִנְחָה׃

6) אלהי קדם מעונה! בינה הגיגי! האזינה אמרי ברוב רחמיך! ואם מצאתי חן בעיניך תחנה תקח מידי ויהי לך כעלות המנחה.

7) שדי! גדול היכולת! מי ירום ממך! ואם עדתך אשר קנית חטאה לך לא הרבית ולא הגדלת את כופר נפשם, קומץ מנחה, מחצית השקל, תורים ובני יונה, יביאו אליך, אך כונת לב החוטא, ונפש השב מעונו סולת נקראת וזאת תורת המנחה.

8) בהיות מקדשי על מכונו, היה השעיר מכפר על כל חטא ופשע ועתה לו חפץ ה׳ להמיתנו באשמתינו כי רבה, מה לנו להביא הלא אין בידינו לא עולה ולא מנחה.

3.

ערטיינע הערר! דאָך דענען
דיא היער פאָר דיר ערטיינען,
אונד לאַס דער ליפפע רעגען
אָ פאַטער! דיך בעוועגען,
זיעה זיא אין דעאוטה שטעהען
לאַס זיא פאָן טלאַקקען ריין
געלייטערט פאָן דיר געהען,
בעטראַכטע איהר געבעט
אַלז וואֶר'ז דאַז בעזטע טאַאף
דאַז איינזט איזראַעל דיר
געבראַכט אַלז אַבענדאָפּפער.

4.

זאָלל בראַנד אונד גאַנלעזאָפּפער
דיר אַם אַלטאַרע רויכען
זאָ זייא'ז דיז פלעהען דיר
אויז הייז ענטבראַננטען הערלען.
פערלייאדער אונד נערשטאֶרער
ליעה פאָר דיין טטראַפגעריכט,
אונד איינע אונטולד לייכטע
וויא העללער ליכטער טאַג,
עה' זיך דאַז ליכט דער זאָננע
לום אונטערגאַנגע נייגט. —
זיעה יעדען אים געבעטע
זיין הערל זיך דיר ערגיעסען
זיך זעלבזט ברינגט ער אָ הערר!
זיך זעלבזט אַלז אַבענדאָפּפער.

5.

ישורון זיעה דיין פאָלק
לאָבזינגענד דיינער גנאַדע
דיר דאַנקענד פיר דאַז הייל
דער איהם ערטהיילטען לעהרע
אָ זיהע! וויא דיא גוטען
זיך דראֶנגען אַן דער פפאָרטע
דעז עוויגען ערבאַרמענז
אונד יעדער וואַז ער האַט
ברינגט ער אַלז אַבענדאָפּפער.

3.

חזן דְּרשׁ נָא בְּיוֹם זֶה דּוֹרְשֶׁיךָ וְהִדָּרֵשׁ לָהֶם בְּנִיב שְׂפָתָיִם׃
שְׁעֵה לְמַעֲמָדָם וְטַהֲרֵם כַּכֶּסֶף מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃
וּרְצֵה שִׂיחָתָם כְּשֶׂה אַחַת מִן־הַצֹּאן מִן הַמָּאתָיִם׃
קהל מִמַּשְׁקֵה יִשְׂרָאֵל לְמִנְחָה׃

4.

חזן כָּלִיל וְעוֹלָה תְּחִנָּתִי תֵּחָשֵׁב וּמַסְטִינַי רִיב תָּרִיב׃
וְהוֹצִיא כָאוֹר צִדְקִי טֶרֶם יָבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וַיַּעֲרִיב׃
שָׁפוּךְ כַּמַּיִם לִבּוֹ בִּתְפִלָּתוֹ כָּל אִישׁ׃
קהל וְהִקְרִיב הַמַּקְרִיב קָרְבָּנוֹ לַיְיָ מִנְחָה׃

5.

חזן יְשֻׁרוּן עַמְּךָ יָשִׁיר חַסְדְּךָ בְּטוֹב לֶקַח׃
הַטֵּה אֵלָיו אָזְנְךָ וּשְׁמָע וְעֵינֶיךָ פְּקַח׃
וּרְאֵה כִּי טוֹב מִסְתּוֹפֵף בְּשַׁעֲרֵי רַחֲמֶיךָ׃
קהל וַיִּקַּח מִן־הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה׃

3) בניב שפת דורשיך הדרש למו, שעה למעמדם הנמוך והנכלם, וטהרם, ורצה תפלתם כמובחר העדר, ומשקה לשון ומוח עצמותיו ישקה (רד"ק יחזקאל מ"ה ט"ו).

4) עתה טרם יבוא השמש ויעריב, קבל תחנתי, והם מסטיני, כי כמים ישפוך עתה כל איש את לבו לפניך, ואותך יאהב ובך ידבק גם כי תקח את נפשו ממנו.

5) ישרון עמך ישיר חסדך על לקח טוב תורתך אשר נתת לו, שמע לצעקתו, וראה כי הטובים מסתופפים בשערי רחמיך, וכל אשר בנפש ובידם יביאו אליך למנחה.

אונד פֿערגעהען, אונד ענדזינדיגט דען רייאיגען. זאָ פֿערגיב דען, הערר! אונזרע איסטעטהאַט אונד פֿערגעהען אונד לאַס אונז דיר אַנגעהאָרען. פֿערלייהע אָ פֿאַטער! וויר האַבען געפֿעהלט, פֿערגיב, וועלטרעגענד! וויר האַבען געפֿרעפֿעלט. גוט ביזט דוא הערר! אונד נאַכזיכטפֿאָלל אונד הולדרייך אַללען, דיא דיך אַנרופֿען אין וואַהרהייט.

דאַז אַבענדאָפפֿער פֿערפֿאַסט פֿאָן מרדכי בר שבתי.

1.

איין קליינעז אַבענדאָפפֿער
ברינגט איינע האַנד דיר דאַר
ניממ'ז וואָהלגעפֿעלליג אויף!
שטאַטט טהייערן שפענדערייען
האַב איך נור דיעז געבעט
אויז שליכטעם גראַדעם הערצען
אָ נייגע דיך געוואָהרענד
איין פֿאַטער! ווען איך פֿלעהע
וויא איינזט צו איזראַעל
צו איהרעם אַבענדאָפפֿער.

2.

דוא שאָפפֿער אַללער וועלטען!
לאַס איינעז אונדעז וואָרטע
דיר אָפפֿערדיפֿטע זיין,
אונד האַט קאַסטיי'ן אונד פֿאַזטען
איר פֿעטט אונד בלוט פֿעראינדערט
זאָ זייא דיעז פֿעטט אונד בלוט
דיר דעז אַלטאַרעז גאַבע.
שאָן לאַנגע, אַך! שאָן לאַנגע
זעהנט זיך איין הערץ נאַך דיר,
נים אויף דיעז שטיללע זעהנען
אַלז זיהן אונד אַבענדאָפפֿער.

וְחַטָּאָה וְנַקֵּה׃ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃ סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ׃ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ׃ כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל־קֹרְאֶיךָ׃

אָנָּא יְיָ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם תִּכּוֹן תְּפִלָּתֵנוּ קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ וְהוֹצִיא כָאוֹר צִדְקֵנוּ וּמִשְׁפָּטֵנוּ כַּצָּהֳרָיִם׃ אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְיָ בִּינָה הֲגִיגֵנוּ׃ בְּקָרְאֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי צִדְקֵנוּ׃

כרתם אב, סלח לנו, כי לא על וכו'.

מחבר הסליחה הזאת הוא מרדכי בר שבתי חתום בראשי החרוזים כ"ה ספר דרך ה' הנהגת לזקנים כסדר ק"ק קראקויא יע"א.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃

סליחה 1.

חזן מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת עֶרֶב רְצֵה נָא בְּכֹשֶׁר׃
תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ בְּתוֹם וּבְיֹשֶׁר׃
בְּקָרְאִי עֲנֵנִי צוּרִי הַיּוֹם יִפְנֶה׃
קהל כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּנְחָה׃

2.

חזן רֵיחַ נִיחֹחַ אִמְרֵי פִי לְפָנֶיךָ צוּר עוֹלָמִים׃
חֶלְבִּי וְדָמִי הַנִּמְעָט בְּצוֹמִי תְּמוּר חֲלָבִים וְדָמִים׃
קַבֵּל הֶגְיוֹן לִבִּי אֲשֶׁר עָרַכְתִּי זֶה כַּמָּה יָמִים׃
קהל כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם וְכַמִּנְחָה׃

1) מנחת הערב, אשר אני נושא בכפי, רצה נא, ותום ויושר תפלתי תכון כקטרת. צורי! היום תפנה אלי בקראי־לך כאשר פנית אל מנחת בני ישראל.
2) צור עולמים! יהיו אמרי פי לפניך ריח ניחח, קבל חלבי ודמי תמור קרבן והגיון לבי כזבח.

ווָהלאַן! לאַססעט צום עוויגען אונז ווידער ווענדען! ער פערלעטצטע— ווירד אונז ווידער היילען! שלוג וואונדען—ווירד זיא אונז פערבינדען.

נאַך צווייטאָגיגען ליידען עררעטטעט ער אונז, אויך אַם דריטטען טאַגע ווירד ער אונז ווידער אויפריכטען, דאַן ווערדען וויר איהם נור לעבען — נור איהם צו געפאַללען.

ניכט אים פערטרויען אויף אונזערע טוגענד שיטטען וויר אונזערע געבעטע פאָר דיר אויז, זאָנדערן אים פערטרויען אויף דיינע גראָססע באַרמהערציגקייט. גאָטט! ערהאָרע, גאָטט! פערצייהע, פערנים, אָ גאָטט! אונד טהוע עז, פערציהע ניכט, מיין גאָטט! אום דיין זעלבזט וויללען; דען נאַך דיינעם נאַמען ווירד דיין פאָלק אונד דיינע שטאַדט גענאַננט!

אָ נים אונז ווידער אויף הערר! וויר קעהרען ווידער, ערנייע דיא פאָריגען גליקליכען צייטען.

אַללגעוואַלטיגער! וועלטבעהערשער! דער דוא זיא ריכטעזט אין באַרמהערציגקייט, זיא לייטעזט אין גנאַדע; דער דוא דיינעז פאָלקעז מיסעטהאַטען פערצייהעזט, אונד זיינע זינדען איינצעלן שווינדען לאָססט: דער דוא זאָ אָפט נאַכזיכט האַזט מיט דען פלעהענדען, אונד קיהנען פערברעכערן פערגעבונג געוואָהרזט! דער דוא אונצאָהליגע וואָהלטהאַטען ערצייגזט אַללען אירדישען וועזען, אונד ניכט פערגילטזט נאַך איהרעם באָזען שטרעבען! הערר! דוא האַזט זעלבזט געלעהרט, דיך אַנצורופען אין דען אייגענשאַפטען דיינער מילדע, אָ דענקע היטע דיעזעז בונדעז, דעם זאַנפטמיטהיגזטן איינזט געאָפפענבאַרט, זאָ וויא עז הייזט: גאָטט ליעז זיך העראַב אין איינער וואָלקע, שטעללטע זיך היין צו איהם, אונד לעהרטע איהן זיינען נאַמען.

דיא גאָטטליכע ערשיינונג צאָג פאָראיבער, אונד ער ריעף:

דער הערר איזט אונפעראַנדערליך, עוויג, אַללמעכטיג, אַללבאַרמהערציג, אַללגנעדיג, לאַנגמיטהיג, אונד רייך אַן הולד אונד טרייע, בעוואַהר דיא גנאַדע דעם טויזענדזטען געשלעכט, פערגיב מיסעטהאַט, אַבפאַלל

אין מספר עם אנוש אנוש, ולא ידין ברוח האדם בשגם בשר הוא, ולא כגודל רעתם, ויכר לנם, יגמול עליהם, הורית לנו ע"י משה עבדך הענו מכל אדם לומר לפניך י"ג מדות הרחמים וכרת עמו ברית, שלא תחזרנה ריקם מלפניך, כמו שכתוב.

**) י"י הוא בלתי שנוי, הוא י"י קודם שחטא האדם, והוא י"י לאחר שיחטא ובכל מדותיו הרחמים מנקה ומטהר לשבים אליו בלב שלם.

(היער ווירד האלב קדיש געזאגט, דאן בעטעט מאן שמונה עשרה זייטע ל"ג אונד יעדער יחיד דער געפאסטעט האט, זאגט עננו אין דער ברכה שמע קולנו, אונד נאך שמונה עשרה ווירד דיעזעז געזאגט).

לְכוּ וְנָשׁוּבָה אֶל־יְיָ כִּי הוּא טָרָף וְיִרְפָּאֵנוּ יַךְ וְיַחְבְּשֵׁנוּ׃ יְחַיֵּנוּ מִיֹּמָיִם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִמֵנוּ וְנִחְיֶה לְפָנָיו׃ כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי שְׁמָעָה׃ אֲדֹנָי סְלָחָה׃ אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ׃

ג"פ הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃

*) אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא רַחֲמִים מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ׃ מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן׃ מַרְבֶּה מְחִילָה לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים׃ עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם־כָּל־בָּשָׂר וְרוּחַ לֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל׃ אֵל הוֹרֵתָ לָנוּ לוֹמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ זְכָר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָו מִקֶּדֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ׃

וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

**) יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע

*) אל, כלול כל הכחות, מלך כל העולמים דן את העולם ברחמים, ומתנהג עמו בחסידות, ואל יראה בעון עמו, ויעבור על הראשונים וגם לחטאים שהרבו לחטא, ולפושעים המורדים ירבה מחילה וסליחה ועושה צדקות

12) נון ציעהט איהר פֿראהלאקענד אויז
ווערדעט אין פֿרידען פֿארטגעלייטעט,
הארט בערגע אונד היגעל יובעללידער טאנען
דעז פֿעלדעז ביימע האנדעקלאפּפען רויטען.

13) שטאטט דעז דארנבושעז שפּריעססען צעדערן,
שטאטט ווילדען שטרויכעז בליהען מירטהען אויף;
דעם עוויגען צום האהען רוהם,
איין דענקמאהל איממערדויערנד, אונפֿערגאנגליך עוויג;

קאפּיטעל .56

1) זא שפּריכט גאטט: האלטעט נור אויף רעכט אונד איבט טוגענד אויז;
מיין הייל נאהעט באלד הערַאן,
באלד אפֿפֿענבאר מיינע האללגיטע.

2) הייל דעם שטערבליכען, דען זיא איבט!
הייל דעם ערדענזאהנע, דער פֿעסט דאראויף האלט!
דער דען רוהעטאג פֿייערט, איהן ניכט ענטווייהעט,
זיינע הענדע טרייא בעוואכט, דאס זיא קיין באזעז טהון.

3) לאס ניכט דער פֿרעמדלינג, דער דעם עוויגען זיך צוגעזעללט, קלאגען
אך! גאטט האט פֿאן זיינעם פֿאלקע מיך געשיעדען!
דאס דער פֿערשניטטענע ניכט זאגע:
אך! איך בין יא נור איין דיררער בוים!

4) דען דיעז פֿערהייזט דען פֿערשניטטענען, גאטט;
ווען זיא מיינע רוהעטאגע פֿייערן,
לעבענזוואנדעל וואהלען איר וואהלגעפֿאלליג
אונד שטאנדהאפֿט טרייא מיינעם בונדע בלייבען;

5) דאן שטיפֿטע איך אין מיינעם הויזע, אין מיינען מויערן,
איהנען דענקמאהל אונד גוטען נאמען,
דויערנדער אלז איהן זאהן אונד טאכטער שטיפֿטען;
שטעטער נאכרוהם איזט איהר הייל,
עוויג, אונפֿערגאנגליך!

6) אויך דער פֿרעמדען קינדער, דיא צום עוויגען זיך געזעללען,
דיא איהם דיענען, זיינען נאמען ליבען,
גערנע זיינע קנעכטע זיין;
יעדען דער דען רוהעטאג פֿייערט, איהן ניכט ענטווייהט,
שטאנדהאפֿט טרייא מיינעם בונדע בלייבט:

7) פֿיהר' איך איינזט צו מיינעם הייליגען בערגע,
ערפֿרייע זיא אין מיינעם אנדאכטזהויזע,
נעהמע בראנד אונד שפּייזעאפּפֿער
אויף מיינען אלטאר וואהלגעפֿעלליג אויף,
מיינען טעמפעל נעננט מאן דאן:
הויז דער אנדאכט אללער פֿעלקער!

8) ער שפּריכט גאטט דער הערר,
דער פֿערשטאססענען ישראל'ז זאממלער,
זא פֿערמעהרע איך איינזט זיינער צערשטרייעטען צאהל.

שְׁלַחְתִּיו׃ 12. כִּי־בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם
תּוּבָלוּן הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם רִנָּה
וְכָל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ־כָף׃ 13. תַּחַת הַנַּעֲצוּץ
יַעֲלֶה בְרוֹשׁ *תַחַת הַסִּרְפַּד יַעֲלֶה הֲדַס וְהָיָה
לַיהוָה לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת׃

(נו) 1. כֹּה אָמַר יְהוָה שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה
כִּי־קְרוֹבָה יְשׁוּעָתִי לָבוֹא וְצִדְקָתִי לְהִגָּלוֹת׃
2. אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יַעֲשֶׂה־זֹּאת וּבֶן־אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ
שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל־
רָע׃ 3. וְאַל־יֹאמַר בֶּן־הַנֵּכָר הַנִּלְוָה אֶל־יְהוָה
לֵאמֹר הַבְדֵּל יַבְדִּילַנִי יְהוָה מֵעַל עַמּוֹ וְאַל־יֹאמַר
הַסָּרִיס הֵן אֲנִי עֵץ יָבֵשׁ׃ 4. כִּי־כֹה ׀ אָמַר
יְהוָה לַסָּרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת־שַׁבְּתוֹתַי וּבָחֲרוּ
בַּאֲשֶׁר חָפָצְתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃ 5. וְנָתַתִּי
לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וָשֵׁם טוֹב מִבָּנִים
וּמִבָּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתֶּן־לוֹ אֲשֶׁר לֹא יִכָּרֵת׃
6. וּבְנֵי הַנֵּכָר הַנִּלְוִים עַל־יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְאַהֲבָה
אֶת־שֵׁם יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לַעֲבָדִים כָּל־שֹׁמֵר
שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃ 7. וַהֲבִיאוֹתִים
אֶל־הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלֹתֵיהֶם
וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה
יִקָּרֵא לְכָל־הָעַמִּים׃ 8. נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה מְקַבֵּץ
נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֲקַבֵּץ עָלָיו לְנִקְבָּצָיו׃

ותחת ק' פתח באתנח

ענדליך הולד אונד טרייע. (7) דער זיינע הולד דעם טויזענדסטען געשלעכטע נאך אויפבעהאלט, דער מיסעטהאט, אבפאלל אונד זינדע פערגיבט, דער אבער ניכטס אהנע אהנדונג הינגעהען לאסט, פיעלמעהר דיא מיסעטהאט דער עלטערן היימזוכט אן קינדערן אונד קינדעס קינדערן, אים דריטטען אונד פיערטען געשלעכטע. (8) משה איילטע נייגטע זיך צור ערדע, ווארף זיך הין צום אנבעטען. (9) אונד שפראך: דא איך גנאדע אין דען אויגען איינעס העררן געפונדען, זא מאג דאך איין הערר זעלבסט מיט אונס געהען. עס איזט צוואר איין האלסשטאררינעס פאלק; אללין פערגיב אונזערע מיסעטהאטען אונד זינדען, אונד נים אונס צו דיינעם אייגענטהומע אן. (10) יענער שפראך: זיעהע! איך מאכע איינען בונד (ד. ה.) איך געבע דיר דיא פערזיכערונג) פאר דען אויגען דיינעס גאנצען פאלקעס וויל איך וואונדער טהון דערגלייכען אויף דער גאנצען ערדע אונטער אללען נאציאנען ניכט געשעהען זינד, דאמיט דאס גאנצע פאלק, אונטער וועלכעם דו ביסט, ערקעננע, וויא ערשטוינליך דיא טהאטען דעס עוויגען זינד, וועלכע איך פיר דיך טהון ווערדע.

(ישעיה קאַפיטעל 55.

(6) זוכט דען עוויגען וויל ער צו פינדען,
רופט איהן אן, וויל ער נאהע איזט.
(7) דער גאטטלאזע לאססע זיינען וועג,
דער זינדענפאללע אב זיינע ענטווירפע;
קעהרע ווידער צום עוויגען ער ערבארמט זיך זיין;
ווענדע צו אונזערעם גאטטע, דעם אללפערגעבער!
(8) מיינע געדאנקען זינד ניכט דיא אייעריגען,
אייערע וועגע ניכט דיא מייניגען, שפריכט דער עוויגע.
(9) האך ערהאבען, וויא דער הימעל איזט איבער דיא ערדע
זא ערהאבען זינד מיינע וועגע פאן דען אייעריגען,
מיינע געדאנקען פאן אייערן געדאנקען.
(10) זא וויא רעגען אונד שנעע פאם הימעל נידערפאללט,
ניא לעער צוריקקעהרט,
ערסט דיא ערדע וואססערט,
בעפרוכטענד אונד גרינענד מאכט,
ערסט דעם זאאמאן זאאט אונד שפייזע צום עססען שאפפט!
(11) זא איזט דער אויסשפרוך, דען דיא גאטטהייט טהוט
ניא קעהרט ער פרוכטלאס ווידער,
ער פאללברינגט וואס איך בעשלאססען,
פאללציהעט גליקליך, וואזו איך איהן געזאנדט.

וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ 7. נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא
עָוֺן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד ׀ עֲוֺן
אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים
וְעַל־רִבֵּעִים׃ 8. וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה
וַיִּשְׁתָּחוּ׃ 9. וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף
הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃
10. וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ
אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ
וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ
אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה
עִמָּךְ׃

הפטרה לתענית צבור

6. דִּרְשׁוּ יְהוָה בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ
קָרוֹב׃ 7. יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו
וְיָשֹׁב אֶל־יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יַרְבֶּה
לִסְלוֹחַ׃ 8. כִּי לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם
וְלֹא דַרְכֵיכֶם דְּרָכָי נְאֻם יְהוָה׃ 9. כִּי־גָבְהוּ
שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גָּבְהוּ דְרָכַי מִדַּרְכֵיכֶם
וּמַחְשְׁבֹתַי מִמַּחְשְׁבֹתֵיכֶם׃ 10. כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד
הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב
כִּי אִם־הִרְוָה אֶת־הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ
וְנָתַן זֶרַע לַזֹּרֵעַ וְלֶחֶם לָאֹכֵל׃ 11. כֵּן יִהְיֶה דְבָרִי
אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא־יָשׁוּב אֵלַי רֵיקָם כִּי אִם־
עָשָׂה אֶת־אֲשֶׁר חָפַצְתִּי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר

(11) משה פלעהעטע פאָר דעם עוויגען זיינעם גאָטטע אונד שפראַך: וואַ=
רום אָ עוויגער! זאָלל דיין צאָרן איבער דיין פאָלק ענטברעננען, דאַז דוא איט
גראָססער אַכט אונד געוואַלטיגער האַנד אויז מצרים געפיהרט האַזט?
(12) וואַרום זאָללען דיא מצרים שפרעכען: צו איהרעם אונגליקע האַט ער
זיא הערויזגעפיהרט אום זיא אויף דען געבירגען אומצובריגען, אונד פאָן
דעם ערדבאָדען צו פערטילגען! לאַס אַב פאָן דיינעם ענטבראַננטען צאָרנע,
אונד אָנדערע דען ראַטהשלוס, וועגען דעז איבעלז, דאַז דוא דיינעם פאָלקע
דראָהעזט. (13) געדענקע דיינען דיענערן אברהם יצחק אונד יעקב, וואַז
דוא איהנען בייא דיר זעלבזט צוגעשוואָהרען האַזט, אונד האַזט איהנען צו=
געזאַגט: איך וויל אייערן זאַאמען זאָ פיעל זיין לאַססען, אַלז שטערנע אַם הימ=
מעל, אונד דיזעז גאַנצע לאַנד, וואָפאָן איך געשפראָכען, וויל איך אייערעם
זאַאמען איינגעבען, אונד זיא זאָללען עז עוויג אַלז איהר ערבגוט בעזיטצען.
(14) דער עוויגע אָנדערטע זיינען ראַטהשלוס, וועגען דעז איבעלז וועלכעז
ער זיינעם פאָלקע געדראָהעט האַטטע.

קאַפיטעל 34.

(1) דער עוויגע שפראַך צו משה: הויע דיר צווייא שטיינערנע טאַ=
פעלן ווי דיא ערזטען וואַרען; זאָ וויל איך אויף דיא טאַפעלן דיא וואָרטע
שרייבען, דיא אויף יענען טאַפעלן וואַרען, וועלכע דוא צערבראָכען האַזט.
(2) זייא אויף מאָרגען בערייט פערטיג, דוא זאָללזט נעהמליך מאָרגען דען
בערג סיני הינויף געהען, אונד דאָרט אויף דער שפיטצע דעז בערגעז מיך
ערוואַרטען. (3) ניעמאַנד זאָלל מיט דיר הינויף געהען, אויך זאָלל ניעמאַנד
געזעהען ווערדען אויף דעם גאַנצען בערגע, זאָגאַר דאַז קליינע פיה אונד רינ=
דפיה זאָללען ניכט וויידען געגען דען בערג הין. (4) משה הויעטע צווייא
שטיינערנע טאַפעלן ווי דיא ערזטען וואַרען, שטאַנד פריה מאָרגעז אויף,
שטיעג אויף דען בערג סיני, ווי איהם דער עוויגע בעפאָהלען, אונד נאַהם
דיא ביידען שטיינערנען טאַפעלן מיט. (5) דער עוויגע ליעז זיך אין איינער
וואָלקע העראַב, שטעללטע זיך בייא איהם הין, אונד ריעף איהם נאַאמען דעז
עוויגען. (6) נעהמליך דיא ערשיינונג דעז עוויגען צאָג פאָר משה פאָרבייא,
אונד ריעף: דער עוויגע איזט אונפעראָנדערליך דאַז עוויגע וועזען. איין אַלל=
מאַכטיגער גאָטט, אַללבאַרמהערציג, אונד אַללגנעדיג, לאַנגמיטהיג פאָן אונ=

11. וַיְחַל מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לָמָה
יְהוָה יֶחֱרֶה אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה׃ 12. לָמָּה יֹאמְרוּ
מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם
בֶּהָרִים וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב מֵחֲרוֹן
אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ׃ 13. זְכֹר לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם
בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי
הַשָּׁמָיִם וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן
לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם׃ 14. וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל־
הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ׃ פ
(לד) 1. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־
לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת
אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים
אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ׃ 2. וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר
אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר׃
3. וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא בְּכָל־
הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל הָהָר
הַהוּא׃ מפטיר 4. וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים
כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר
סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי
לֻחֹת אֲבָנִים׃ 5. וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃ 6. וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו
וַיִּקְרָא יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם

5.

ניימאַנדהאָפפער האַזט דוא
הערר! אונז אַנבעפאָהלען,
דאָך אין טריאויערן ליעגט
דיינע רעזידענץ
בויא זיא ווידער אויף
דיא פערוואַיזטע שטאַדט
זעטץ דאַז דיאַדעם
אויף דעז פריזטערז הויפט
דאַס ער ניימאַנדהאָפפער
אין דעם טעמפעל וויהע
נאַך דעם אונזער זין
זעהנענד נייגט זיך הין.

(1) דעם זאַנגמייזטער אויף נתית איין פזאַלם דוד'ז.
(2) אונענדליך! גאָטט, אונזער הערר! ווי מאֶכטיג איזט דיין נאַמע אויף ערדען! דאַ דיינע מאַיעזטאֶט אים היממעל גלאֶנצט. (3) דער זייגלינגע אונד קינדער לאַללען, בעפעסטיגט דיין רייך, בעשאֶמט דען זינדער, אונד שטירצט דען פיינד דער ראַכע שנויבט. (4) בעטראַכטע איך דיינער פינגער ווערק, דען היממעל, דען מאָנד, דיא שטערנע דיא דוא איינגעזעצט. (5) וואַז איזט דער מענש דאַס דוא נאָך זיין געדענקזט? דער ערדענזאָהן, דאַס דוא דיך זיינער אַננימזט. (6) האַזט איהן דען ענגעלן ווענינ נאַכגעזעצט; האַזט איהן מיט עהר אונד שמוק געקראֶנט. (7) ערנענזט איהן צום בעהערשער דיינער ווערקע, אונד לעגזט צו זיינען פיסען אַללעז. (8) דאַז לאַם, דען שטיר אונד אויך געווילד. (9) וואַז אין דער לופט, וואַז זיך אים וואַססער רעגט, ער באַהנט זיך וועגע דורך דיא מעערע.

(קאָהר)

(10) אונענדליכער! גאָטט, אונזער הערר! ווי רוהמפאָלל איזט דיין נאַמען אויף ערדען!

המכין, אבל מעולם לא אסרו דבר המותר, ולא התירו האסור רק מפני חשבון האותיות, ולא היתה הגימטריא כי אם שפחה אל חכמת התורה, כמו שאמרו תקופות וגמטריאות פרפראות לחכמת התורה, אחרי שסעדת לבך בלחם ובשר, תוכל לעדן גם ממטעמים האלה. —

ובסדורים כדפס עטרת וזה איננו נכון כי אז היתה תהיה במקום התנועה וזה לא יתכן. אבל זה יש לעורר, כי השיר הזה נוסד ב' תנועות ויתד ושם תנועות, ותנועה גנובה איננו מן המנין, ובמאמר הן דאש הם ז' וכן במאמר אחת אהובך ובמאמר תקום ובמאמר בה נעלה ובמאמר נא יש בכלן תנועה נותרת ומן התימה כי המדקדק הגדול ר' וואלף היידנהיים לא שם עינו על דבר זה.

5.

וּבְרוֹב חֲסָדֶיךָ אַתָּה מַלְכִּי׃
תָּקוּם תְּרַחֵם אֶת צִיּוֹן קָדְשֵׁנוּ׃
דִּירַת מְנוּחָתְךָ שִׂים כָּבוֹד׃
כִּי בָהּ נַעֲלֶה עוֹלוֹת רָאשֵׁי חָדְשֵׁנוּ׃
נָא אֵל שְׁלַח נוֹשֵׂא נֵזֶר רֹאשֵׁנוּ׃
כִּי שָׂם לְבָבֵנוּ שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ׃ יום

(ח) 1. לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃ 2. יְיָ
אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה
הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃ 3. מִפִּי עוֹלְלִים וְיֹנְקִים
יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃
4. כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ
וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃ 5. מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ
וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃ 6. וַתְּחַסְּרֵהוּ מְּעַט מֵאֱלֹהִים
וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃ 7. תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂה
יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת רַגְלָיו׃ 8. צֹנֶה וַאֲלָפִים
כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי׃ 9. צִפּוֹר שָׁמַיִם וּדְגֵי
הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃ 10. יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה
אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

5) נושא נזר ראשנו, הוא כהן הגדול, אשר נשא את ציץ נזר הקדש על ראשו, ומעולם לא עלה על דעת המחבר לכון בזה על המשיח, ומי יסור הנה לחשוב בגמטריות כי נזר ראשינו מספרו במספר שבתי צבי על כל מלה ומלה תוכל לחזות מהתלות כאלה. ואם הפלא תפלא בדברי חכמינו ז"ל הקדושים, כמו שמצינו בל"ב נתיבות של ר"א בר' יוסי הגלילי, (גמטריא מנין? הרי הוא אומר שמונה עשר ושלש מאות כמנין אליעזר וכן מ"ק כ"ח א' נדרים ל"ב א' ב"ב ח' א' בתוס' הוריות י"א ב', חגיגה י"ג א' בתוס', נדה ל"ח ב', סנהדרין כ"ו א' ברש"י, נזיר ה' א', בכל אלה נתאמת הדבר אלם בלתי הגימטריא, ורק להראות עוז ותעצומת חריפותם סמכו הדבר על

2.

דיר חיזט ניכֿט פֿערבחָרגען
וויח איין הערז געפֿעהלט
מיכֿט דיח קליינזטע פֿחַזער
חין דעם טרוגגעוועבע
חיינע זינדערלעבען
חיזט דיך, הערר! פֿערהעהלט.
חיזט איר דען דיח שטרחַפֿע
ניכֿט פֿערקינדעט וואָרדען? —
וואורדע חיך פֿאָר דען פֿלחַמֿמען
ניטליך ניכֿט געווחַרנט? —
דחַם חיך טחֶגליך היגיגג
זינד' חויף זינדע הייפֿטע
חיינעם קינדע גלייך
דחַז דער טוהל ענטליעף. —

3.

החַט דחַז לחַסטער איך
טריגעריט פֿערלייטעט
קחָמֿא' חיך יעלט, חָ גחָטט!
רייחיג נון פֿאָר דיר.
זיעה חיין קרחַנקער פֿלעהט
הערר! פֿאָר דיינער טהירע,
הייל איך חֲכֿלעט ער
דחָך פֿחָם טלחַנגענבים.
חיין געפֿעמעלטער
גחַנז פֿערטאחַכֿטעט טיער
רופֿט חויז טיעפֿער גרופֿט
הערר! היגויף נו דיר. —

4.

נייחאחָנהזפֿעזטע החָזט דוח
חונז נור זיהן בעטטיאאט
חַלז פֿערלייהונגזטחַגע
זינד זיח קונד געאחַכֿט
דחַרום קחָמֿא' חיך, הערר!
חייכען טחַג פֿאָרהער
חום פֿערגעבונג דיך
פֿחַטער! חַנלופֿלעהען,
דחַם חיך חויפֿגענחָמֿמען
אחָרגען היער ערטיינע
וויח חיין פֿרעאדער ניכֿט
דער חום חיינלחַם טפריכֿט.

2.

וַדַּאי זְדוֹן לִבִּי אֶצְלוֹ גָלוּי·
חוֹטְאֵי עֲוֹנוֹתַי עִם דּוֹק רִשְׁעִי·
דִּינִי אֲנִי אֵדַע בָּאֵשׁ קָלוּי·
כִּי רַע וּבִישׁ אָרַגְתִּי אֶל־פִּשְׁעִי·
הוֹלֵךְ בְּיוֹם וָיוֹם אַחַר בִּצְעִי·
מִבֵּית מְקוֹם סֵפֶר תִּנּוֹק בּוֹרֵחַ: יום

3.

אָכֵן בְּחַבְלֵי שָׁוְא עָוֹן מוֹשֵׁךְ·
אָחוֹר לְךָ אֵלַי בָּאתִי נִצָּב·
רְפָאוּת לְאָרֶס מַר נָחָשׁ נוֹשֵׁךְ·
שׁוֹאֵל וּמִתְחַנֵּן נִכְאָב נֶעֱצָב·
יוֹשֵׁב בְּעִנּוּיֵי אֶבֶן מַחְצָב·
יָד פֶּה וְעַיִן אֵין לִי טַעַם וָרֵיחַ: יום

4.

הֵן רֹאשׁ הֳדָשִׁים אֶ־עַמְּךָ נָתַתָּ·
לִזְמַן לְכַפֵּר עַל כָּל תּוֹלְדוֹתָם·
מֵאֵת אֲהוּבֶיךָ שׂוֹטֵן הִשְׁבַּתָּ·
עַל כֵּן אֲקַדֶּמְךָ בִּתְחִנָּתָם·
מִיּוֹם לְפָנָיו בָּא כִּי אָז אֵיתָם·
אָשׁוּב לְאִישׁ תּוֹשָׁב לֹא עוֹד אוֹרֵחַ: יום

3) אם העון משכני בחבלי שוא, עתה הנה באתי אליך ה׳! וכבאב וכעצב הנני שואל ומתחנן לפניך רפאני כי מתחלואי ארס הזה, כי כשבוי הנחש כאיש אסור בזקים יושב באבן מצב וכבר כלו כל הרגשותיו, שואל ומתחנן אליך ממעמקים להושיעו.

4) לזמן לכפר, כ״כ בתפלת המדקדק הגדול מו״ה וואלף היידנהיים וכוון הוא כי לזמן כפרה לא יהיה יתד.

אַלז בליקט ער אויף דיא ערדע. (21) ערהאָרט דאַז אֶכֿצען דער גע-
פֿעסעלטען אונד לאֶזט דיא באַנדע דערער, דיא טאָן דעם טאָדע וואַרען
געוויהעט. (22) אויף דאַס מאַן אין ציון געפריזען ווערדע דער נאַמע גאָט-
טעס, זיין רוהם פֿערקינדעט אין ירושלים. (23) ווען נאַציאָנען היין וואַלל-
פֿאַהרען אונד רייכֿע זיך פֿערזאַממעלן, דאָרט צום גאָטטעסדיענסט. 24 געבייגט
האַט ער אויף דעם וועגע מיינע קראַפֿט, האַט געקירצעט מיינע טאַגע.
(25) דאַ פֿלעהעטע איך: מיין גאָטט! ניםם מיך ניכֿט דאַהין אין דער
העלפֿטע מיינער טאַגע! דוא דעססען יאַהרע אָהנען זינד. (26) דען
ערדבאַלל האַסט דוא מייזט געגרינדעט, דער הימעל איזט דיינער האַנדע
ווערק. (27) זיא פֿערגעהן, דוא אַבער בעשטעהעזט, זיא פֿעראַלטען
וויא איין קלייד פֿעראַלטעט, דוא קאַננזט זיא וועכֿזעלן לאַססען, וויא אַן
געוואַנדער וועכֿזעלט. (28) דוא אַבער הערר! ביזט אונפֿעראֶנדערליך,
אונד דיינע יאַהרע דיא אונענדליכֿקייט. (29) יאַ, דיינער פֿערעהרער
זאֶהנע בעוואָהנען נאָך דאַז לאַנד, אונד איהר געשלעכֿט, וויר פֿאָר
דיינעם אַנגעזיכֿט געדייהען.

דער פֿערפֿאַסער דיעזעז געבעטעז איזט לעאָן דע מאָדענאַ איין גלייך בעריהמטער איטאַליעניטער אונד העברעאישער דיכֿטער.

* *
*

1.

זאָלל נאַך איינער זינדע
איר, געוואָגען ווערדען
הייט, אָ גאָטט אונד הערר;
לאַס דיא זינדע קליין
וויא דאַז מאָנדליכֿט זיין
הייט אַם נייא מאָנדזטאַגע:
יעדעז טאָגע ווירקען
יעדעז גוטע וואַלטען
לאַס אַם לעבענזרייז
העררליך זיך ענטפֿאַלטען

1) אם היום תשקול את חטאתי בפלס ותמעיטה כדמות ירח כיום הזה ובכל חיתי תרבה מספר זכיותי, והבד הזה ילין לין ויהי פורח.

הַבָּיִת: 21. לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר לְפַתֵּחַ בְּנֵי
תְמוּתָה: 22. לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְיָ וּתְהִלָּתוֹ
בִּירוּשָׁלָיִם: 23. בְּהִקָּבֵץ עַמִּים יַחְדָּו וּמַמְלָכוֹת
לַעֲבֹד אֶת־יְיָ: 24. עִנָּה בַדֶּרֶךְ כֹּחִי קִצַּר יָמָי:
25. אֹמַר אֵלִי אַל־תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמָי בְּדוֹר דּוֹרִים
שְׁנוֹתֶיךָ: 26. לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ
שָׁמָיִם: 27. הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד וְכֻלָּם
כַּבֶּגֶד יִבְלוּ כַּלְּבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם וְיַחֲלֹפוּ:
28. וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ: 29. בְּנֵי
עֲבָדֶיךָ יִשְׁכּוֹנוּ וְזַרְעָם לְפָנֶיךָ יִכּוֹן:

מסדר הפזמון הזה הוא הרב ר' יהודה אריה ממודינא כחתום בראשי
החרוזים, והפזמון הוא שקול על משקל ב' תנועות ויתד ושב תנועות.

1.

יוֹם זֶה יְהִי מִשְׁקַל כָּל חַטֹּאתַי·
בָּטֵל בְּמִיעוּטוֹ כִּדְמוּת יָרֵחַ·
הַיּוֹם לְבַד מִסְפַּר זָכִיּוֹתַי·
יִרְבֶּה וְיָצִיץ צִיץ וִיהִי פוֹרֵחַ: יום

22) לספר בציון, לדעת המחבר הוא מאמר כולל כמו ויראו גוים, ושעור המאמר הזה הוא תפלת כנסת ישראל בהיותה בשובי הגלות בבבל, וכראותה כבלות כחה ועלמה ונפשה ברעה תתמוגג תשפך שיחה לפני יי להרהיב עוז ותקוה לשוב עוד אל ארץ אחוזתה כבלות שבעים שנה. י"ב פסוקים הראשונים מספרים כובד הדלות. פסוקי י"ג י"ד ט"ו, יביעו גודל התשוקה התוחלת, ובעוז תקותה הנה רואה ירושלים הבנויה, ונהרו אליה גוים ויראו את כבוד אלהי ישראל ויאמרו כי בנה פסוק י"ז י"ח י"ט כ' כ"א, וגם אומה ישראלית תגביה במרום קולה, בהקבץ העמים והממלכות האלה, ותספר בציון ובירושלים את אבדן כחה בימים הראשונים בהיותה בדרך הגלות, ותפלתה לאלה וישועתו סלה, והמה פסוקים כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח, ומכל הדברים אשר דברה עד עתה נתאמת אגלה, כי אלהים יפדה את ציון וזה פסוק כ"ט, ועל דרך הזה תבין תרגומו.

(1) געבעט חיינע: חוגגליקליכעם דער אוטהלאַ:
זיינע קלאַגע פאָר גאָטט חויזטיטטעט.

(2) עוויגער! ערהאָרע איין געבעט! לאַס איין פלעהען לו דיר קאָאמען. (3) פערבירג איר דיין אַנטליז ניכט אָם טאַגע איינער אַגגזט, נייגע איר דיין אָהר ווען חיך דיך אַנרופע, אָ באַלד ערהאָרע איך! (4) דען געשוואונ דען זינד איינע טאַגע וויא רויך, וויא פייערבראַנד פערגליאט איין געביין. (5) פערדאָררט חיזט איין הערז, גלייך וועלקעס גראַז: פאָם זאָנגעלטראַהלע געטראָפפען, חיך דענקע קוים דער שפייזע מעהר. (6) פאָר ליטעם וועה, קלאַגען קלעבט הויט איר אַם געביין. (7) דעם פעליקאַנע גלייכע חיך חין דער וויזטע, דער חייללע חין פעראָדעטעם געמייער. (8) שלאַפלאָז בין חיך גלייך דעם נאַכטפאָגעל חיינזאַם חויף דעם דאַכע. (9) דיא פיינדע האָהנען מיאמערוואָהרענד, נעהאמען שפאָטטענד איך לום שוואור. (10) אַטע עסע חיך וויא ברויט, איטע איינען טראַנק איט טהראָנען. (11) פאָר דיינעם לאָרנע דיינעם גרים, — ערהאָבען האַזט דוא איך חוכד נון געשטירלט. — (12) וויא שאַטטען שווינדען איינע טאַגע, וויא גראַז וועלקע חיך דאַהין. (13) דוא אַבער הערר! דוא טראָנעזט עוויג! דיין רוהם בלייבט פיר חוכד פיר. (14) דוא אַכזט דיך חויף, דיך ליון׳ז לו ערבאַרמען, דען דיא לייט חיזט דאַ חוכד דיא שטונדע, דאַס דוא חיהר גנאָדיג זייאזט. (15) דען חויך חין טריאמערן בלייבט: דיינער דיענער וואָננע, חים שוטטע רייכט עז חיהרע זעהנזוכט נאָך! (16) דאַן פערעהרען היידען דען נאַאמען גאָטטעז, דער ערדען קאָניגע דיינע הערליכקייט, אָ הערר! (17) גאָטט האַט ליון חויפגעבויעט חיזט ערטיענען חין זיינער אַחיעזטאָט. (18) האַט זיך געוואַנדט לו דער פערלאַסענען פלעהען, האַט ניכט פעראַכטעט חיהר געבעט. (19) עז ווערדע דיעז דער נאַכוועלט חויפגעלייכנעט, חויף דאַז קאָאמענדע געשלעכטער לאָב, פרייזען דעם העררן. (20) ער שויעט פאָן זיינער היילינען האָהע, פאָם היא,

*) דאַ יום כפור קטן פאָרליגליך פאָן ערוואַכזענען אַנגזפעראָנען געבעטעט ווירד, זאָ האַט אַאן היער דיא וואָרטליכע חיבערזעטלונג פערלאַסען, חוכד דיזע פרייח חוכד חין פערזען חיבערטראַגען.

(קב) 1. תְּפִלָּה לְעָנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְיָ יִשְׁפֹּךְ
שִׂיחוֹ׃ 2. יְיָ שִׁמְעָה תְפִלָּתִי וְשַׁוְעָתִי אֵלֶיךָ תָבוֹא׃
3. אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי· הַטֵּה אֵלַי
אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי׃ 4. כִּי כָלוּ בְעָשָׁן
יָמָי וְעַצְמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחָרוּ׃ 5. הוּכָּה כָעֵשֶׂב
וַיִּבַשׁ לִבִּי· כִּי שָׁכַחְתִּי מֵאֲכֹל לַחְמִי׃ 6. מִקּוֹל
אַנְחָתִי דָּבְקָה עַצְמִי לִבְשָׂרִי׃ 7. דָּמִיתִי לִקְאַת
מִדְבָּר· הָיִיתִי כְּכוֹס חֳרָבוֹת׃ 8. שָׁקַדְתִּי וָאֶהְיֶה
כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גָּג׃ 9. כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי אוֹיְבָי
מְהוֹלָלַי בִּי נִשְׁבָּעוּ׃ 10. כִּי אֵפֶר כַּלֶּחֶם אָכָלְתִּי·
וְשִׁקֻּוַי בִּבְכִי מָסָכְתִּי׃ 11. מִפְּנֵי זַעַמְךָ וְקִצְפֶּךָ כִּי
נְשָׂאתַנִי וַתַּשְׁלִיכֵנִי׃ 12. יָמַי כְּצֵל נָטוּי וַאֲנִי
כָּעֵשֶׂב אִיבָשׁ׃ 13. וְאַתָּה יְיָ לְעוֹלָם תֵּשֵׁב וְזִכְרְךָ
לְדֹר וָדֹר׃ 14. אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן· כִּי עֵת
לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד׃ 15. כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־
אֲבָנֶיהָ וְאֶת־עֲפָרָהּ יְחֹנֵנוּ׃ 16. וְיִירְאוּ גוֹיִם אֶת־
שֵׁם יְיָ וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת־כְּבוֹדֶךָ׃ 17. כִּי בָנָה
יְיָ צִיּוֹן נִרְאָה בִּכְבוֹדוֹ׃ 18. פָּנָה אֶל־תְּפִלַּת
הָעַרְעָר· וְלֹא בָזָה אֶת־תְּפִלָּתָם׃ 19. תִּכָּתֶב
זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן· וְעַם נִבְרָא יְהַלֶּל־יָהּ׃ 20. כִּי
הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם קָדְשׁוֹ יְיָ מִשָּׁמַיִם אֶל־אֶרֶץ

1) יעטף, כמו העטופים ברעב (איכה ב׳ י״ט) פערשמאכטען.
4) בעשן, כמו כעשן ויגיד עליו ריעו כמוקד וכן ת״י.
5) הוכה, לבי הוא יבש ומוכה כעשב הזה המוכה ממקום השמש ויבש.
7) ככוס, כל המבארים הישנים העתיקו אייל״ע וכן נקראת בלשון ערב „בת חרבות".
8) שקדתי, בלשון ערב שקד היות בלי שינה, וכן מתורגם.

לְךָ זִכְרוֹנֵנוּ לִמְחוֹת׃ וְיִהְיוּ נָא עֵינֶיךָ בְּרַחֲמִים עָלֵינוּ פְּקוּחוֹת כִּי לְךָ אָדוֹן הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת׃ אָדָם אִם בֶּן שָׁנָה יִהְיֶה׃ אוֹ אֶלֶף שָׁנִים יִחְיֶה׃ מַה יִּתְרוֹן לוֹ כְּלֹא הָיָה יִהְיֶה׃ בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת מֵמִית וּמְחַיֶּה׃ בָּרוּךְ הוּא כִּי אֱמֶת דִּינוֹ׃ וּמְשׁוֹטֵט הַכֹּל בְּעֵינוֹ׃ וּמְשַׁלֵּם לְאָדָם חֶשְׁבּוֹנוֹ וְדִינוֹ׃ וְהַכֹּל לִשְׁמוֹ הוֹדָיָה יִתֵּנוּ׃ יָדַעְנוּ יְיָ כִּי צֶדֶק מִשְׁפָּטֶךָ׃ תִּצְדַּק בְּדָבְרֶךָ׃ וְתִזְכֶּה בְּשָׁפְטֶךָ׃ וְאֵין לְהַרְהֵר אַחַר מִדַּת שָׁפְטֶךָ׃ צַדִּיק אַתָּה יְיָ וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶךָ׃ דַּיַּן אֱמֶת שׁוֹפֵט צֶדֶק וֶאֱמֶת׃ בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת׃ שֶׁכָּל מִשְׁפָּטָיו צֶדֶק וֶאֱמֶת׃ נֶפֶשׁ כָּל חַי בְּיָדֶךָ צֶדֶק מָלְאָה יְמִינְךָ וְיָדֶךָ׃ רַחֵם עַל פְּלֵיטַת צֹאן יָדֶךָ׃ וְתֹאמַר לַמַּלְאָךְ הֶרֶף יָדֶךָ׃ גְּדֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה׃ אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְּקֻחוֹת עַל כָּל דַּרְכֵי בְּנֵי אָדָם׃ לָתֵת לְאִישׁ כִּדְרָכָיו וְכִפְרִי מַעֲלָלָיו׃ לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ׃ יְיָ נָתַן וַיְיָ לָקָח׃ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ׃ וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ׃

דיא יתומים זאָגען דיעזען קדיש אונד קהל זאַגט איט ביז ויקרה.

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דְּהוּא עָתִיד לְאִתְחַדָּתָא וּלְאַחֲיָא מֵתַיָּא וּלְאַסָּקָא לְחַיֵּי עָלְמָא וּלְמִבְנֵי קַרְתָּא דִירוּשְׁלֵם וּלְשַׁכְלֵל הֵיכְלֵהּ בְּגַוַּהּ׃ וּלְמֶעְקַר פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה מֵאַרְעָא וְלַאֲתָבָא פּוּלְחָנָא דִשְׁמַיָּא לְאַתְרֵהּ׃ וְיַמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵהּ וִיקָרֵהּ׃

בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן וכו׳

נאָך דער קבורה רייסט מאַן גראָז אויז, ווירפט עז הינטער זיך אונד זאַגט ויציצו.

וְיָצִיצוּ מֵעִיר כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ׃ אייניגע זאַגען זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ׃

הערנאָך וואַשט מאַן דיא הענדע אונד זאַגט דיעזעז:

בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח וּמָחָה אֲדֹנָי אֱלֹהִים דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים וְחֶרְפַּת עַמּוֹ יָסִיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי יְיָ דִּבֵּר׃

נאָכהער זעטצט מאַן זיך דרייאמאָל אונד זאַגט ויהי נעם וכו׳.

איך נאמן דעז עוויגן דעז גאטטעז ישראל׳ז, איר צור רעכטען (זייא) מיכאל,

בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל· מִימִינִי מִיכָאֵל·

איר צור לינקען גבריאל, פאר איר אוריאל היגטר איר

וּמִשְּׂמֹאלִי גַּבְרִיאֵל· וּמִלְּפָנַי אוּרִיאֵל· וּמֵאֲחוֹרַי

רפאל, או׳איבר איינעם הויפטע דיא הערליכקייט גאטטעז.

רְפָאֵל· וְעַל־רֹאשִׁי שְׁכִינַת אֵל: שיר המעלות סי׳ קכ״ח.

בעבעט! אויך דאס איהר ניכט זינדיגט איבערלעגט עז אין אייערם הערצן אויף

רִגְזוּ וְאַל תֶּחֱטָאוּ אִמְרוּ בִלְבַבְכֶם עַל־

אייערן לאגערשטאטטען או׳ זייד רוהיג סלה.

מִשְׁכַּבְכֶם וְדֹמּוּ סֶלָה: ג״פ אדון עולם

צדוק הדין·

ווער אין דרייסיג טאג ניכט אויף דעם בית עלמין וואר זאגט דיזע ברכה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶתְכֶם בַּדִּין· וְזָן וְכִלְכֵּל אֶתְכֶם בַּדִּין· וְהֵמִית אֶתְכֶם בַּדִּין· וְיוֹדֵעַ מִסְפַּר כֻּלְּכֶם בַּדִּין· וְעָתִיד לְהַחֲזִיר וּלְהַחֲיוֹתְכֶם בַּדִּין: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים: ואח״כ אומר אתה גבור עד להחיות מתים תפלה בשמרית.

כשמוליכין את המת לבית הקברות אומרים זה.

הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט· אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא: הַצּוּר תָּמִים בְּכָל פֹּעַל· מִי יֹאמַר לוֹ מַה תִּפְעָל· הַשַּׁלִּיט בְּמַטָּה וּבְמַעַל· מֵמִית וּמְחַיֶּה מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיָּעַל: הַצּוּר תָּמִים בְּכָל־מַעֲשֶׂה· מִי יֹאמַר לוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה· הָאוֹמֵר וְעֹשֶׂה· חֶסֶד חִנָּם לָנוּ תַעֲשֶׂה· וּבִזְכוּת הַנֶּעֱקַד כְּשֶׂה· הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה: צַדִּיק בְּכָל דְּרָכָיו הַצּוּר תָּמִים· אֶרֶךְ אַפַּיִם וּמָלֵא רַחֲמִים· חֲמָל נָא וְחוּס נָא עַל אָבוֹת וּבָנִים· כִּי לְךָ אָדוֹן הַסְּלִיחוֹת וְהָרַחֲמִים: צַדִּיק אַתָּה יְיָ לְהָמִית וּלְהַחֲיוֹת· אֲשֶׁר בְּיָדְךָ פִּקְדוֹן כָּל רוּחוֹת· חָלִילָה

ניכט ווערדע איך זאָלכע לופיגן דיר דען איך דער עוויגע (בין) דיין ארצט.

לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְיָ רֹפְאֶךָ:

ער שפראַך דער עוויגע צום אַנקלאֶגר ער ווירד אַבטרעקען דער עוויגע דיך

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְיָ בְּךָ

דוא אַנקלאֶגר·או׳ ער ווירד אַבטרעקען דער עוויגע דיך, דער דאַ ערוואֶהלטע

הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְיָ בְּךָ הַבֹּחֵר

ירושלים וואַהרליך דיזר (איזט) וויא איין בראַנד גערעטטעט פאָם פייער

בִּירוּשָׁלָיִם הֲלֹא זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ:

זיהע! דיא לאַגערשטאֶטטע שלמה׳ז זעכציג . העלדען זינד רינג׳ז

הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים סָבִיב

אום איהר פאָן דען העלדען ישראל׳ז. אַללע ערגרייפען דאַז שווערדט

לָהּ מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל: כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב

(זינד) געאיבט צום קריעג יעדער (האַט) זיין שווערדט אַן זיינער היפטע

מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה אִישׁ חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ

געגען דיא טרעקען דער נאַכט.

מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת:

ער זעגנע דיך דער עוויגע או׳ בעהיטע דיך. ער לאַסע לייכטען דער עוויגע

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ

זיין אַנטליץ דיר או׳ זייא דיר גנאֶדיג. ער ווענדע דער עוויגע זיין אַנטליץ

פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו

דיר צו או׳ געבע דיר גליקזעליגקייט.

אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

זיהע, ניכט שלומערט ער או׳ ניכט שלאֶפט ער דער היטער ישראל׳ז.

הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: ג״פ

אויף דיינע הילפע האָפפע איך עוויגר. איך האָפפע עוויגר אויף דיינע הילפע.

לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְיָ: קִוִּיתִי יְיָ לִישׁוּעָתְךָ:

עוויגער אויף דיינע הילפע האַפפע איך.

יְיָ לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי: ג״פ

בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם. בָּרוּךְ יְיָ בַּלָּיְלָה. בָּרוּךְ יְיָ בְּשָׁכְבֵנוּ. בָּרוּךְ יְיָ בְּקוּמֵנוּ: כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל־חָי וְרוּחַ כָּל־בְּשַׂר אִישׁ: בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי יְיָ אֵל אֱמֶת אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם יַחֵד שִׁמְךָ וְקַיֵּם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בֶּאֱמֶת בֶּאֱמֹר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה:

דער ענגעל וועלכער ערלעזט האט איך פון אללעם איבעל זעגנע
הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל־רָע יְבָרֵךְ
דיעזע קנאבען דאס געזעגנעט ווערדע דורך זיא איין נאמע או' דער נאמע
אֶת־הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם
אייער פאטער אברהם אונד יצחק או' דאס זיך פערמעהרען אין מענגע
אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב
אים לאנדע. ער שפראך ווען געהארכען דוא ווירזט דער שטיממע
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל
דעז עוויגען דיינעז גאטטעז או' וואז רעכט איזט אין זיינען אויגן דוא טהון ווירזט
יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה
או' אויפמערקען ווירזט אויף זיינע געבאטע או' ווירזט בעאבאכטען אללע
וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־
זיינע געזעצע, יעדע קראנקהייט וועלכע איך צוגעפיגט האבע אין מצרים
חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם

ביזא גאָטט סלה. או' דוא עוויגער (ביזט) שילד אום איך, (ביזט) איינע עהרע

בֵּאלֹהִים סֶלָה: וְאַתָּה יְיָ מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי

או' העבזט עמפאָר איין הויפט. איט איינער שטיממע לום עוויגען רופע איך

וּמֵרִים רֹאשִׁי: קוֹלִי אֶל־יְיָ אֶקְרָא

או' ער ערהאָרט איך פאָם בערגע זיינער הייליגקייט סלה. איך ליגע (און רוהיג)

וַיַּעֲנֵנִי מֵהַר קָדְשׁוֹ סֶלָה: אֲנִי שָׁכַבְתִּי

או' שלאַפע, ערוואַכע וויעהער, דען דער עוויגע שטילט איך. ניכטז פירכטע איך

וָאִישָׁנָה הֱקִיצוֹתִי כִּי יְיָ יִסְמְכֵנִי: לֹא אִירָא

פאָן איריאַדען פאָלקעז, וועלכע אומהער געלאַגערט זינד ווידער איך.

מֵרִבְבוֹת עָם אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלָי:

אויף! עוויגער הילף איר איין גאָטט! דען דוא שלאָגזט אַללע

קוּמָה יְיָ הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהַי כִּי הִכִּיתָ אֶת־כָּל־

איינע פיינדע אויף'ז קינן, דיא צאָהנע דער רוכלאָזען צערשמעטטערזט דוא.

אֹיְבַי לֶחִי שִׁנֵּי רְשָׁעִים שִׁבַּרְתָּ:

ביים עוויגען (איזט) הילפע, איבער דיין פאָלק דיינען זעגען סלה.

לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:

דיא איבערזעטצונג פאָן השכיבנו זיעהע בתפלת ערבית.

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

צא יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן: אֹמַר
לַיְיָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ: כִּי הוּא
יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת: בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ
לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ:
לֹא־תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם: מִדֶּבֶר
בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם: יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף
וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ
תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי־אַתָּה יְיָ מַחְסִי
עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ: לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה
וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ
לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ: עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן
תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ: עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס
כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ
כִּי־יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה
אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ
וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: אורך ימים וכו'

עוויגער! וויא פֿיעל זינד מיינע פֿיינדע פֿיעלע שטעהן אויף ווידער איך.

יְיָ מָה־רַבּוּ צָרָי רַבִּים קָמִים עָלָי:

פֿיעלע שפרעכֿען פֿאָן מיינער פערזאָן: ניכֿט איזט הילפֿע איהם

רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין יְשׁוּעָתָה לוֹ

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאָניג דער וועלט! דער דאַ ווירפֿט
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּפִּיל
דיא באַנדע דעז שלאַפֿעז אויף אייכע אויגן או' שלוואַער אויף אייכע וויאפערן
חֶבְלֵי שֵׁנָה עַל־עֵינָי וּתְנוּמָה עַל־עַפְעַפָּי׃
עז זייא דער ווילע פֿאָר דיר עוויגר איין גאָטט או' גאָטט אייכר פֿאָרפֿאַהרען!
וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי
דאַס דוא איך נידערלעגען לאָסט נום וואָהלזיין, או' איך אויפֿשטעהן לאָסט
שֶׁתַּשְׁכִּיבֵנִי לְשָׁלוֹם וְתַעֲמִידֵנִי
נום וואָהלזיין, או' ניט זאָללען איך אַנגזטיגען אייכע פֿאָרשטעללונגען אונד טרייאַמע
לְשָׁלוֹם וְאַל־יְבַהֲלוּנִי רַעְיוֹנַי וַחֲלוֹמוֹת
דיא באָזע זינד או' געדאַנקען דיא באָזע זינד, או' עז זייא אייכע לאַגערשטאָטטע
רָעִים וְהַרְהוֹרִים רָעִים וּתְהִי מִטָּתִי
פֿאָללקאָמאַען פֿאָר דיר, אונד ערלייכטע ווידער אייכע אויגען דאַס ניכט
שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ וְהָאֵר עֵינַי פֶּן־
איך ענטשלאַפֿע נום טאָדע; דען דוא ביזט עז, דער ליכט פֿערלייהעט
אִישַׁן הַמָּוֶת כִּי אַתָּה הַמֵּאִיר
דעם טוואַרלען בילדע אים אויגע, געלאָבט זייעזט דוא גאָטט דער ערלייכטעט
לְאִישׁוֹן בַּת־עָיִן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֵּאִיר
דיא וועלט דורך זיינע הערליכקייט.
לָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדוֹ׃ אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוָֹה ׀ אֶחָד׃
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃
וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת

איבער וואָהלריכענדע ביימע בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ״ה בּוֹרֵא עֲשָׂבוֹת בְּשָׂמִים:

איבער איינער וואָהלריכענדען פרוכט בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ״ה הַנּוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בַּפֵּרוֹת:

איבער געווירץ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ״ה בּוֹרֵא מִינֵי בְשָׂמִים:

ביים אנבליק איינעס אָרטעס, וואָ מאַן איינער גראָסן געפאַהר ענטגאַנגען איזט.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי (לרבי לאבותי לאבותינו) נֵס בַּמָּקוֹם הַזֶּה:

ביים ערבליקונג איינעס ווייזן אין דער תורה. בָּאַ״יְ אֱמ״ה שֶׁחָלַק מֵחָכְמָתוֹ לִירֵאָיו:

ביים ערבליקונג איינעס וועלטווייזען בָּאַ״יְ אֱמ״ה שֶׁנָּתַן מֵחָכְמָתוֹ לְבָשָׂר וָדָם:

ביים ערבליקונג איינעס רעגענטען בָּאַ״יְ אֱמ״ה שֶׁנָּתַן מִכְּבוֹדוֹ לְבָשָׂר וָדָם:

ווען איינער זיינען פריינד נאך **30** טאגען ווידער זיעהט זאגט ער שהחיינו נאך איינעם יאהר אבער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מְחַיֵּה מֵתִים:

ביים ערבליקונג איינעס אן געשטאַלט אויזגעצייכנעטען מענשען

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מְשַׁנֶּה הַבְּרִיּוֹת:

ביים אנבליק בלוהענדער ביימע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ״ה שֶׁלֹּא חִסַּר בְּעוֹלָמוֹ דָּבָר וּבָרָא בוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאִילָנוֹת טוֹבִים לְהַנּוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם:

ביים ערבליקונג גוטער ביימע אָדער שאָנער געשטאַלטע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁכָּכָה לוֹ בְּעוֹלָמוֹ:

ביים אנבליק דעס וועלטמעערס.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עֹשֶׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל:

ביים בליטצע בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ״ה עֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

ביים אנבליק דעס רעגענבאָגענס: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹכֵר הַבְּרִית וְנֶאֱמָן בִּבְרִיתוֹ וְקַיָּם בְּמַאֲמָרוֹ:

בר"ח וזכרנו ביום ראש החדש הזה:

בי"ט ושמחנו ביום חג (פלוני) הזה:

בר"ה וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה:

כי אתה יי טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ

ועל פרי הגפן ברוך אתה יי על הארץ ועל פרי הגפן:

ועל הפרות ברוך אתה יי על הארץ ועל הפרות

ועל המחיה ברוך אתה יי על הארץ ועל המחיה

ועל המחיה ועל פרי הגפן בא"י על הארץ ועל המחיה ועל פרי הגפן:

איבער בוימפריכטע.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי העץ:

איבער ערדגעוועכזע.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי האדמה:

איבער געטרענקע אונד פלייש.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו:

נאך דעם גענוסע אללער דיזער.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא נפשות רבות וחסרונם על כל מה שברא להחיות בהם נפש כל חי ברוך חי העולמים:

ביים אנקויף איינעז נייען הויזעז, אדער קליידער זאגט מאן שהחינו.

ווער איין נייעז קלייד אנציעהט.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם מלביש ערומים:

ביים דאננערוועטטער, ערדבעבען אונד גראסען שטירמען.

בא"י אלהינו מלך העולם שכחו וגבורתו מלא עולם:

ביים איינער אנגעצייכען גליקליכען בעגעבענהייט.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הטוב והמטיב:

ביים איינער טאדעזנאכריכט ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם דין האמת:

איבער וואהלריכענדע ביימע ברוך אתה יי אמ"ה בורא עצי בשמים:

אונד זאטטיגע אללעז לעבענדיגע וואהלוואללענד. געזעגנעט (איזט)

וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: בָּרוּךְ

דער מאַן וועלכער פערטרויעט אויף גאָטט דאַן איזט דער עוויגע זיינע שטיצע

הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ:

איין ייִנגלינג וואַר איך, אויך גרייז בין איך געוואָרדען, אונד ניא זאַה איך

נַעַר הָיִיתִי גַּם־זָקַנְתִּי וְלֹא־רָאִיתִי

איינן פראָמאן פערלאַסן או' (דאַס) זיינע נאַכקאָממען זוכען ברָאד.

צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ לָחֶם:

יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

סדר ברכות·

על היין מברך לפניו	על תבשיל מחמשת מיני דגן
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:	בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת:

ברכה אחרונה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל

על היין מברכין לאחריו זה.	על פירות משבעת המינים.	על מעשה קדירה מה' מיני דגן.	אכל מן ה' מיני דגן וגם שתה יין.
הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן	הָעֵץ וְעַל פְּרִי הָעֵץ	הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה	הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁרָצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ לֶאֱכוֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ רַחֵם (נָא) יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הֵיכָלֶךָ וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ· וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֹאכַל מִפִּרְיָהּ וְנִשְׂבַּע מִטּוּבָהּ וּנְבָרֶכְךָ עָלֶיהָ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה: בשבת וּרְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה:

דער אַללבאַרמהערציגע, ער ריכטע ווידער אויף פֿיר אונז

לחה"מ סכות הָרַחֲמָן הוּא יָקִים לָנוּ

דיא היטטע דוד'ז דיא פֿערפֿאַללענע.

אֶת סֻכַּת דָּוִד הַנּוֹפָלֶת:

דער אַללבאַרמהערציגע ער בעזעליגע אונז אים דען צייטען דעז משיח

הָרַחֲמָן הוּא יְזַכֵּנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ

אונ' דעם עוויגן לעבן דער וועלט דער קאָממענדען.

וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:

(געוואָהנליך זאַגט מאַן)

(ער) דער פֿערגראָססערט דאַז הייל

מַגְדִּיל יְשׁוּעוֹת

(ר"ח, שבת, י"ט אונ' חה"מ זאַגט מאַן)

(ער) דער רעטטונגזטהורם

מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת

זיינעז געוואָהלטען קעניגז אונ' דער דאַז ערצייגט גנאַדע זיינעם געזאַלבטען

מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ

דעם דוד אונ' זיינען נאַכקאָממען ביז אין עוויגקייט. ער דער דאַז ערהאַלט איינטראַכט

לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם: עֹשֶׂה שָׁלוֹם

אין זיינען היממעלן ער לאַססע וואַלטען פֿריעדע איבער אונז אונ' איבער גאַנץ

בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־

ישראל דאַרויף זאַגע מאַן אמן.

יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

פֿירכטעט דען עוויגען איהר זיינע הייליגען, דען ניכט לייַדען מאַנגעל

יְראוּ אֶת־יְיָ קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר

זיינע פֿערעהרער. יונגע לעווען דאַרבען אונ' הונגערן דיא אַבער זוכען דען עוויגען

לִירֵאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ

ניכט ווירד איהנען מאַנגעלן אַללעז גוטע: דאַנקעט דעם עוויגען דען ער איזט גוט,

לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב

דען עוויג (וועהרט) זיינע גנאַדע. דוא עפֿנעזט דיינע האַנד

כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ

אים הימעל מאָגען זיא פֿערקעננען איהנען אונד אונז דאַז פֿערדיענסט

בַּמָּרוֹם יְלַמְּדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ זְכוּת

דאַס עז דיענע צור פֿאַרטדויער אונזערעז גליקעז, אוּ' דאַס וויר ערלאַנגען

שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם וְנִשָּׂא

זעגען פֿאָן דעם עוויגען, אונד גנאַדע פֿאָן דעם גאָטטע אונזערז הייל.

בְּרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

אוּ' וויר פֿינדען מאָגען גונסט אונד אַנגענעהמען גוטעז אין דען אויגען

וְנִמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי

גאָטטעז אוּ' דער מענשען.

אֱלֹהִים וְאָדָם:

דער אַללבאַרמהערציגע, ער לאַססע אונז צו טהייל ווערדען יענען טאַג

אַם שבת הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ יוֹם

דער עוויגען זאַבבאַטספֿייער, יענע רוהע פֿיר איין לעבען דאַז עוויג וואָהרט.

שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

דער אַללבאַרמהערציגע ער ערנייע פֿיר אונז דען מאָנאַט

אַם ראש חודש הָרַחֲמָן הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת־הַחֹדֶשׁ

דיעזען צום גליקע אוּ' צום זעגען.

הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

דער אַללבאַרמהערציגע, ער לאַססע אונז צו טהייל ווערדען

אַם יום טוב הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ

דען טאַג דער עוויגען גליקזעליגקייט.

יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב:

דער אַללבאַרמהערציגע, ער ערנייע פֿיר אונז

אַם ראש השנה הָרַחֲמָן הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ

דאַז יאַהר דיעזעז צום גליק אונד צום זעגען.

אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

אין עהרען. דער אללבארהערציגע, ער צערברעכע אונזר יאך פאן

בְּכָבוֹד: הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁבּוֹר עֻלֵּנוּ מֵעַל

אונזערם נאקען אונד ער פיהרע אונז אויפרעכט נאך אונזערם לאנדע.

צַוָּארֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ:

דער אללבארהערציגע, ער טיקע אונז זעגען פיעלפאך אין דיזעז הויז

הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בַּבַּיִת הַזֶּה

אונד אויף דען טיש (דיזען) וואו וויר געגעסען האבען דארויף.

וְעַל שֻׁלְחָן זֶה שֶׁאָכַלְנוּ עָלָיו:

דער אללבארהערציגע, ער טיקע אונז אליהו דען פראפעטן

הָרַחֲמָן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת־אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא

(ער ווערדע גערהאכט צום גוטן) דאס ער פערקינדע אונז באטשאפטען גוטע

זָכוּר לַטּוֹב וִיבַשֶּׂר־לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת

הייל פאללע אונד טראזטרייכע. דער אללבארהערציגע, ער זעגנע

יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת: הָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵךְ

איינען פאטר, איינן ערליהער, דען הערן דיזעז הויזעז, או' איינע אוטטר

אֶת־אָבִי מוֹרִי בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת אִמִּי

איינע ערליהערין דיא פרויא דיזעז הויזעז, זיא אונד איהר הויז,

מוֹרָתִי בַּעֲלַת הַבַּיִת הַזֶּה אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם

אונד איהרע נאכקאמאן אונד אללעז וואז איהנען (צוגעהערט) אונז אונד

וְאֶת זַרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם: אוֹתָנוּ וְאֶת

אללעז וואז אונז (צוגעהערט) זא וויא געזעגנעט ווארדען אונזרע פארפאהרן

כָּל אֲשֶׁר לָנוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ

אברהם יצחק אונד יעקב אין אללעם דורך אללעם אונד איט אללעם

אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בַּכֹּל מִכֹּל כֹּל

זא זעגנע ער אונז אללע זאמט איט איינעם זעגען פאללקאמענען

כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כֻּלָּנוּ יַחַד בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה

הירויף לאסט אונז זאגען: אמן.

וְנֹאמַר אָמֵן:

אונזר פאטער, אונזר קעניג, אונזער פירזט, אונזר שעפפער, אונזר ערלעזער,

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אַדִּירֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ

אונזר בילדנער, אונזר הייליגר, דער הייליגע יעקב'ז, אונזר הירט דער הירט

יוֹצְרֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ רוֹעֵה

ישראל'ז דער קעניג דער גיטיגע דער גוטעז פערלייהעט אללען, דען איאור

יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב לַכֹּל שֶׁבְּכָל־

טאג טעגליך (ער) טהאט גוטעז (ער) טהוט נאך גוטעז (ער)

יוֹם וָיוֹם הוּא הֵטִיב הוּא מֵטִיב הוּא

ווירד גוטעז טהון אונז. ער טהאט אונז וואהל, ער טהוט אונז וואהל, ער

יֵטִיב לָנוּ: הוּא גְמָלָנוּ הוּא גוֹמְלֵנוּ הוּא

ווירד אונז וואהל טהון איאמער לור גונזט לור גנאדע או' לום ערבארמען

יִגְמְלֵנוּ לָעַד לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים

או' לור בעפרייאונג, רעטטונג או' בעגליקונג, זעעגען אונד הייל, טראזט

וּלְרֶוַח הַצָּלָה וְהַצְלָחָה בְּרָכָה וִישׁוּעָה נֶחָמָה

נאהרונג או' פערפפלעגונג, בארמהערציגקייט לעבען או' פרידען או' אללעז

פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל־

גוטע או' פאן אללעם גוטען ניכטז לאזז אונז מאנגעלן. דער אללבארמהערציגע

טוֹב וּמִכָּל־טוּב לְעוֹלָם אַל יְחַסְּרֵנוּ: הָרַחֲמָן

ער זאלל רעגירען איבר אונז איאור או' עוויג. דער אללבארמהערציגע, ער

הוּא יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הָרַחֲמָן הוּא

זייא געפריזען אים היממעל או' אויף ערדען. דער אללבארמהערציגע, ער

יִתְבָּרַךְ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: הָרַחֲמָן הוּא

זייא גערייהאט פאן געשלעכט לו געשלעכט, או' זייא פערהערליכט דורך אונז

יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים וְיִתְפָּאַר בָּנוּ

אויף איאמער אונד עוויג. או' זייא גערייהאט דורך אונז אויף איאמער

לָנֶצַח נְצָחִים וְיִתְהַדַּר בָּנוּ לָעַד

אונד אין אללער עוויגקייט. דער אללבארמהערציגע, ער ערנאהרע אונז

וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: הָרַחֲמָן הוּא יְפַרְנְסֵנוּ

אַן איהם אויז ליבע, נאַך דעם געבאָטע דיינעז ווילענז, אים דיינם וואָהלגעפאַלען

בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ בִּרְצוֹנְךָ

לאַס רוהע געניסען אונז עוויגר אונזר גאָטט, דאַס ניכט זיין זאָל ליידוועזען

הָנִיחַ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא תְהֵי צָרָה

טרויער אָדער בעטריבניס אַם טאַגע אונזערער רוהע, או! לאַס אונז ערזעהען

וְיָגוֹן וַאֲנָחָה בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ וְהַרְאֵנוּ

עוויגער אונזער גאָטט דיא טרעֶזטונגען ציון׳ז דיינר שטאַדט או׳ דאז ערבויען

יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּנֶחָמוֹת צִיּוֹן עִירֶךָ וּבְבִנְיַן

ירושלים׳ז דער שטאַדט דיינר הייליגקייט, דען דוא ביזט דער הערר

יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל

דעז הייל׳ז או׳ הערר דעז טרעָזטעז.

הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנֶּחָמוֹת: ר״ח או׳ י״ט זאַגט מאַן יעלה ויבוא.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדּוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ׃ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ׃ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ׃ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ׃ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

לר״ח רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ: לר״ה הַזִּכָּרוֹן: לסוכות חַג הַסֻּכּוֹת:

לש״ע שְׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת: לפסח חַג הַמַּצּוֹת: לשבועות חַג הַשָּׁבֻעוֹת:

הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה׃ וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה׃ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ׃ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

ערבויע דאָך! ירושלים דיא שטאַדט דיא הייליגע באַלד אין אונזערן טאַג

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער דער דאַ ערבויעט איט זיינר באַרמהערציגקייט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה בְרַחֲמָיו

ירושלים אמן.

יְרוּשָׁלָיִם אָמֵן:

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער אונזר גאָטט קעֶניג דער וועלט, דער אַללמאַכטיגע

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל

ירושלים דיינע שטאדט, או' איבר ציון דיא רעזידענץ דיינר הערליכקייט
יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ
או' איבער דאַז רייך דעז הויזעז דוד'ז דיינעז געזאַלבטען, אונד איבער
וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל
דען טעמפעל דען גראָסען אונד הייליגען וואָ גענענט ווירד דיין נאַמע
הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ
אויף איהן, אונזער גאָטט! אונזער פאָטער! ווידע אונז, שפייזע אונז
עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ רְעֵנוּ זוּנֵנוּ
ערנאָהרע אונז, או' פערפפלעגע אונז, גיב רייכליכעז אויזקאָממען בעפרייע אונז
פַּרְנְסֵנוּ וְכַלְכְּלֵנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ וְהַרְוַח לָנוּ
עוויגער אונזער גאָטט באַלד פאָן אַללען אונזערן דראַנגזאַלען, אָ ניא לאַם אונז
יְיָ אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אַל
גענאָטיגט ווערדען עוויגר אונזר גאָטט ווערדר נוך געשענק דערער, דיא נור פלייש
תַּצְרִיכֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לֹא לִידֵי מַתְּנַת בָּשָׂר
או' בלוט זינד, או' ניכט צו איהרעם דאַרלייהען, זאָנדערן צו דיינער האַנד
וָדָם וְלֹא לִידֵי הַלְוָאָתָם כִּי אִם לְיָדְךָ
דער פאָללען, דער אָפפענען, דער הייליגען או' אונבעגרענצטען, דאַמיט ניא
הַמְּלֵאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוֹשָׁה וְהָרְחָבָה שֶׁלֹּא
זויר בעשאָמט ווערדען או' ניא צו שאַנדן קאָממען אימאמער או' עוויג.
נֵבוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם וָעֶד:

אָ! לאַסע עז דיר געפאַלליג זיין! או' ערקוויקע אונז עוויגער אונזר גאָטט
בשבת רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
דורך דיינע געבאָטע, או' דורך דאַז געבאָט פאָם טאָגע דעם זיבענטען
בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוַת יוֹם הַשְּׁבִיעִי
דעם שבת דיזעם גראָסען אונד דיזעם הייליגען דען דיעזער טאָג
הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה
גראָס אונד הייליג איזט ער פאָר דיר, צו פייערן אַן איהם או' צו רוהען
גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לִשְׁבָּת בּוֹ וְלָנוּחַ

מלרים או׳ אונז ערלאֶזט האַט אויזדעם הויזע דער שקלאַפֿעריא, אונד פֿיר

מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים וְעַל

דייכען בונד דען דוא בעצייכנעט אַן אונזרעם פֿליישע, או׳ פֿיר דיין געזעץ

בְּרִיתְךָ שֶׁחָתַמְתָּ בִּבְשָׂרֵנוּ וְעַל תּוֹרָתְךָ

דאַז דוא אונז לעהרטעזט או׳ פֿיר דייגע גבאָטע דיא דוא אונז בעקאַנט גמאַכטעזט

שֶׁלִּמַּדְתָּנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ

או׳ פֿיר דאַז לעבן פֿיר דיא גונזט או׳ דיא גנאַדע וואָמיט דוא אונז בעגינזטיגטעזט

וְעַל חַיִּים חֵן וָחֶסֶד שֶׁחוֹנַנְתָּנוּ

או׳ פֿיר דען גענוס דער שפייזע וואָמיט דוא שפייזעזט אונד ערנאֶהרעזט אונז

וְעַל אֲכִילַת מָזוֹן שָׁאַתָּה זָן וּמְפַרְנֵס אוֹתָנוּ

מיאמער וואֶהרענד יעדען טאַג או׳ יעדע צייט או׳ יעדע שטונדע.

תָּמִיד בְּכָל־יוֹם וּבְכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה:

(אַן חנוכה אונד פורים ווירד היער על הנסים געזאַגט.)

או׳ פֿיר אַללעז עוויגער אונזער גאָטט ויר וואָללען דאַנקען דיר,

וְעַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ

או׳ וואָללען פרייזען דיך, געלאָבט זייא דיין נאַמע אים מונדע אַללער

וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־

לעבענדען אונאויפֿהאֶרליך מיאמער אונד עוויג. וויא געשריבען איזט

חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כַּכָּתוּב

ווען דוא גגעגעסען האַזט או׳ זאַטט ביזט, זאָ לאָבע דען עוויגען דייכען גאָטט

וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְיָ אֱלֹהֶיךָ

פֿיר דאַז לאַנד דאַז פֿאָרטרעפֿליכע וועלכעז ער איינגעגעבען דיר, געלאָבט

עַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ: בָּרוּךְ

זייעזט דוא עוויגער פֿיר דאַז לאַנד או׳ פֿיר דיא שפייזע.

אַתָּה יְיָ עַל־הָאָרֶץ וְעַל־הַמָּזוֹן:

אָ! ערבאַרמע דיך עוויגער אונזער גאָטט! איבער ישראל דיין פֿאָלק או׳ איבער

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל־

שאכלנו משלו ובטובו חיינו: וכל העומדים שם אף שאינם מן המסובין

גם הם יענו ויאמרו ברוך ומבורך שמו תמיד לעולם ועד.

וחוזר המזמן ואומר ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו:

ברוך הוא וברוך שמו:

געלאָבט זייאזט דוא עוויגער אונזר גאָטט קעניג דער וועלט דער פערפפלעגט

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הזן

דיא וועלט דורכאויז, מיט זיינער גיטע, מיט מילדע, מיט גנאַדע

את העולם כלו בטובו בחן בחסד

או׳ מיט בארמהערציגקייט ער גיבט שפייזע יעדער קרעאַטור דען

וברחמים הוא נותן לחם לכל בשר כי

עוויג (וואָהרט) זיינע גנאַדע. או׳ דורך זיינע גיטע דיא גראָסע צו קיינר צייט

לעולם חסדו: ובטובו הגדול תמיד

ניכט זאָל עס ער עז פעהלען אונז, או׳ ניא ווירד ער עז פעהלען לאַססען אונז

לא חסר לנו ואל יחסר לנו

אַן שפייזע מיאמער או׳ עוויג. אום ווילען זיינעז נאַמענז דעז גראָסען

מזון לעולם ועד: בעבור שמו הגדול

דען ער שפייזעט או׳ ערנאָהרט אַללעז, אונד איזט וואָהלטהוענד אַללען.

כי הוא זן ומפרנס לכל ומטיב לכל

או׳ בערייטעט שפייזע אַללען זיינען געשאָפפען וועלכע ער ערשוף. געלאָבט

ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא: ברוך

זייעזט דוא גאָטט וועלכער פערפפלעגט דאַז אַלל.

אתה יי הזן את הכל:

וויר דאַנקען דיר עוויגר אונזר גאָטט דאַפיר, דאַס דוא צו טהייל ווערדן ליסעזט

נודה לך יי אלהינו על שהנחלת

אונזערן פאָרפאַהרן איין לאַנד איין אַנמוטהיגעז איין גוטעז או׳ אויזגעברייטעטעז:

לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה

או׳ דאַפיר דאַס דוא הערויזפיהרעזט אונז עוויגר אונזר גאָטט אויז דעם לאַנדע

ועל שהוצאתנו יי אלהינו מארץ

מְהֵרָה: הָמָן הוֹדִיעַ אֵיבַת אֲבוֹתָיו וְעוֹרֵר שִׂנְאַת אַחִים לַבָּנִים׃ וְלֹא זָכַר רַחֲמֵי שָׁאוּל כִּי בְחֶמְלָתוֹ עַל אֲגָג נוֹלַד אוֹיֵב: זָמַם רָשָׁע לְהַכְרִית צַדִּיק וְנִלְכַּד טָמֵא בִּידֵי טָהוֹר: חֶסֶד גָּבַר עַל שִׁגְגַת אָב וְרָשָׁע הוֹסִיף חֵטְא עַל חֲטָאָיו: טָמַן בְּלִבּוֹ מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמָיו וַיִּתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת רָעָה: יָדוֹ שָׁלַח בִּקְדוֹשֵׁי אֵל כַּסְפּוֹ נָתַן לְהַכְרִית זִכְרָם: כִּרְאוֹת מָרְדֳּכַי כִּי יָצָא קֶצֶף וְדָתֵי הָמָן נִתְּנוּ בְשׁוּשָׁן: לָבַשׁ שַׂק וְקָשַׁר מִסְפֵּד וְגָזַר צוֹם וַיֵּשֶׁב עַל הָאֵפֶר: מִי זֶה יַעֲמוֹד לְכַפֵּר שְׁגָגָה וְלִמְחוֹל חַטַּאת עֲוֹן אֲבוֹתֵינוּ: נֵץ פָּרַח מִלּוּלָב הֵן הֲדַסָּה עָמְדָה לְעוֹרֵר יְשֵׁנִים: סָרִיסֶיהָ הִבְהִילוּ לְהָמָן לְהַשְׁקוֹתוֹ יֵין חֲמַת תַּנִּינִים: עָמַד בְּעָשְׁרוֹ וְנָפַל בְּרִשְׁעוֹ עָשָׂה לוֹ עֵץ וְנִתְלָה עָלָיו: פִּיהֶם פָּתְחוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי פוּר הָמָן נֶהְפַּךְ לְפוּרֵנוּ: צַדִּיק נֶחֱלַץ מִיַּד רָשָׁע אוֹיֵב נִתַּן תַּחַת נַפְשׁוֹ: קִיְּמוּ עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת פּוּרִים וְלִשְׂמוֹחַ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: רָאִיתָ אֶת תְּפִלַּת מָרְדֳּכַי וְאֶסְתֵּר׃ הָמָן וּבָנָיו עַל הָעֵץ תָּלִיתָ:

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה בִּרְאוֹתָם יַחַד תְּכֵלֶת מָרְדְּכָי: תְּשׁוּעָתָם הָיִיתָ לָנֶצַח וְתִקְוָתָם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר׃ לְהוֹדִיעַ שֶׁכָּל־קוֶֹיךָ לֹא יֵבֹשׁוּ וְלֹא יִכָּלְמוּ לָנֶצַח כָּל־הַחוֹסִים בָּךְ: אָרוּר הָמָן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְּדִי׃ בָּרוּךְ מָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי: אֲרוּרָה זֶרֶשׁ אֵשֶׁת מַפְחִידִי׃ בְּרוּכָה אֶסְתֵּר מְגִנָּה בַּעֲדִי: וְגַם חַרְבוֹנָה זָכוּר לַטּוֹב:

(ביים נאכט זאגט אמן ואתה קדוש, אונד קדיש אהנע תתקבל. אן מוצאי שבת אבער זאגט אמן ויהי נעם, ואתה קדוש אונד ויתן לך.

סדר ברכת המזון׃

שלשה שאכלו כאחת חייבים בזמון. וכיצד מזמני'? המזמן אומר הב לן ונברך, או בל"א רבותי וויר וואָללען בענטשען! והם עונים יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: והמזמן אומר ברשות ... נְבָרֵךְ (בעשרה מוסיף אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלּוֹ: והמסובים עונים בָּרוּךְ (בעשרה מוסיפים אֱלֹהֵינוּ)

מסכתי כמעט שעברתי · קץ בבלי · זרבבלי · לקץ שבעים נושעתי: כרות קומת ברוש בקש · אגגי בן המדתא · ונהיתה לו למוקש · ונאותו נשבתה · ראש ימיני נשאת · ואויב שמו מחית · רוב בניו וקניניו · על העץ תלית: יונים נקבצו עלי · אזי בימי חשמנים · ופרצו חומות מגדלי · וטמאו כל השמנים · ומנותר קנקנים · נעשה נס לשושנים · בני בינה · ימי שמונה · קבעו שיר ורננים:

סדר פורים·

אם פורים אבענד: אונד מארגענס: זאגט דער קורא פאר דער מגלה, נאכשטעהענדע ברכות אונד שהחינו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על מקרא מגלה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה:

נאך דער מגלה זאגט קהל אונד דער קורא דיעזעס:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם (האל) הרב את־ריבנו והדן את־דיננו והנוקם את־נקמתנו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו והנפרע לנו מצרינו: ברוך אתה יי הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם האל המושיע:

פורים פריה ווירד אשר הניא ניכט געזאגט, זאנדערן גלייך נאך האל המושיע פאנגט מאן שושנת יעקב אן, וואו אבער קיינע יוצרות געזאגט ווערדן, ווירד אויך פריה אשר הניא געזאגט.

אשר הניא עצת גוים ויפר מחשבות ערומים: בקום עלינו אדם רשע נצר זדון מזרע עמלק: גאה בעשרו וכרה לו בור וגדלתו יקשה לו לכד: דמה בנפשו ללכוד ונלכד בקש להשמיד ונשמד

אַם פֿיער אונד צוואַנציגסטען טאַג איין כסלו אַבענדז, ווען שטערנע צו זעהען זינד, צינדעט מאַן חנוכה ליכט אַן. האַט מאַן עז אַבער פֿערגעסן, זאָ האַט מאַן צייט דאַצו דיא גאַנצע נאַכט.

אַם ערב שבת צינדעט מאַן ערזט חנוכה ליכט, אונד דאַן דאַז שבת ליכט אַן.

פֿאָר דעם אַנצינדען דעז חנוכה ליכטז זאַגט מאַן דיעזע ברכות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

אַן דער ערזטען נאַכט זאַגט מאַן אויך שהחינו. ווער עז אַבער איין דער ערזטען נאַכט ניכט געזאַגט האַט, זאַגט עז אַן יענר נאַכט, ווען ער זיך דאַראַן ערינערט.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

אַן דער ערזטען נאַכט ווירד איין ליכט אַן דער רעכטען זייטע דער מנורה אַנגעצינדעט; אַן דער צווייטען נאַכט אַבער, אונד אַן אַללען איבריגען נאַכטען, ווירד איממער דאַז ליכט ערזט אָנגעצינדעט, וועלכעז אַן דיעזער נאַכט נאַך הינצוקאָממט, נעמליך פֿאָן דער לינקען צור רעכטען האַנד. (נאַכדעם מאַן דאַז ערזטע ליכט אַנגעצינדעט האַט זאַגט מאַן דיעזעז).

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ אֲנַחְנוּ מַדְלִיקִין עַל הַנִּסִּים וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ עַל יְדֵי כֹּהֲנֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים וְכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ קֹדֶשׁ וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם אֶלָּא לִרְאוֹתָם בִּלְבַד כְּדֵי לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ עַל נִסֶּיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ:

עז איזט דער מנהג נאַך דעם אַנצינדען דיעזעז צו זאַגען.

מָעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי· לְךָ נָאֶה לְשַׁבֵּחַ· תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי· וְשָׁם תּוֹדָה נְזַבֵּחַ· לְעֵת תָּכִין מַטְבֵּחַ· מִצָּר הַמְנַבֵּחַ· אָז אֶגְמוֹר· בְּשִׁיר מִזְמוֹר· חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ: רָעוֹת שָׂבְעָה נַפְשִׁי· בְּיָגוֹן כֹּחִי כָּלָה· חַיַּי מֵרְרוּ בְּקֹשִׁי· בְּשִׁעְבּוּד מַלְכוּת עֶגְלָה· וּבְיָדוֹ הַגְּדוֹלָה· הוֹצִיא אֶת הַסְּגֻלָּה· חֵיל פַּרְעֹה· וְכָל זַרְעוֹ· יָרְדוּ כְּאֶבֶן מְצוּלָה: דְּבִיר קָדְשׁוֹ הֱבִיאַנִי· וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי· וּבָא נוֹגֵשׂ וְהִגְלַנִי· כִּי זָרִים עָבַדְתִּי· וְיֵין רַעַל

דער טױעכט איזט אונד װאַרום װאָלט איהר שטערבען הױז ישראל?

הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל:

מאַך װירד געזאַגט: איזט עז עטװאַ פֿערלאַנגען? אײן פֿערלאַנגען, דאַז שטערבען

וְנֶאֱמַר הֶחָפֹץ אֶחְפֹּץ מוֹת

דעז פֿרעפֿלערז? שפּריכט גאָטט דער אַלמאַכטיגע, װאַהרליך!

רָשָׁע נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה הֲלֹא

װען ער צוריקקעהרט פֿאָן זײנעם װאַנדעל זאָ בלײבט ער לעבען. אױך װירד געזאַגט:

בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָו וְחָיָה׃ וְנֶאֱמַר

דען ניכט פֿערלאַנגע איך דען טאָד דעז שטערבליכען שפּריכט גאָטט

כִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם אֲדֹנָי

דער אַלמאַכטיגע, קעהרעט צוריק אונד לעבעט. דען דוא פֿערצײהעזט

יֱהֹוִה וְהָשִׁיבוּ וִחְיוּ: כִּי אַתָּה סָלְחָן

ישראל או' פֿערגיבזט דען שטאַמען ישרון'ז אין יעדעם

לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל־

געשלעכטע או' צײטאַלטער, אונד אױסער דיר האַבן װיר ניכט אײנן קאָניג

דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ:

דער זאָ פֿערצײהעט אונד פֿערגיבט.

מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה):

אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַאי וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי קַל וָחוֹמֶר בְּמִיתָתִי הֲרֵינִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִמָּה׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד׃ וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מָרֵק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָיִם רָעִים:

אלהי נצור, זכו׳.

נאַכדעם מאַן אײנע תקיעה געבלאַזען האַט, בעטעט מאַן מעריב אונד זאַגט אין שמונה עשרה, אתה חוננתנו; װען עז מוצאי שבת איזט, זאַגט מאַן ויתן לך, ויהי נעם ואתה קדוש אַבער, װירד ניכט געזאַגט. אונד הבדלה װירד געמאַכט װיא אַן מוצאי שבת. איזט אַבער מוצאי יום כפור איטטען אין דער װאָכע, װירד הבדלה װיא אַן אײנעם אַנדערן מוצאי יום טוב געמאַכט, נור דאַס מאַן אױך איבער ליכט דיא ברכה בורא מאורי האש זאַגט.

אױך איזט דער מנהג דאַס מאַן מוצאי יום כפור דיא לבנה מקדש איזט.

מיט דיינער בארמהערציגקייטפיללע ערבארמע דיך איבער אונז:

בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ

דען ניכט פינדעזט דוא געפאללען אן דער צוגרונדעריכטונג דער וועלט.

כִּי לֹא תַחְפּוֹץ בְּהַשְׁחָתַת עוֹלָם׃

דען זא ווירד געזאגט: זוכט דען עוויגען ווען ער זיך פינדען לאססט רופט איהן אן

שֶׁנֶּאֱמַר דִּרְשׁוּ יְיָ בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ

ווען ער איזם נאהע. נאך ווירד געזאגט: ער פערלאססע דער פרעפלער

בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב׃ וְנֶאֱמַר יַעֲזֹב רָשָׁע

זיינען וואנדעל, אונד דער מאן דער לאסטערהאפטע זיינע געדאנקען

דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו

אונד קעהרע צוריק צום עוויגען זא ערבארמט ער זיך זיינער, אונד צו

וְיָשֹׁב אֶל־יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־

אונזערעם גאטטע דער זא אפט פערצייהט. אונד דוא גאטט

אֱלֹהֵינוּ כִּי־יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃ וְאַתָּה אֱלוֹהַּ

דער גנאדען, גיטיגער אונ' אללבארמהערציגער, לאנגמיטהיגער אונד רייך

סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ־אַפַּיִם וְרַב־

אן הולד דער פערפיעלפאלטיגעט וואהלטהאטען אונ' וואהלגעפאללן

חֶסֶד (ואמת) וּמַרְבֶּה לְהֵטִיב וְרוֹצֶה

(האזט) דוא אן דער בעקעהרונג דער פרעפלער, אבער ניכט דוא פערלאנגזט

אַתָּה בִּתְשׁוּבַת רְשָׁעִים וְאֵין אַתָּה חָפֵץ

איהרען טאד. דען עז הייסט: זאגע איהנען (זא וואהר) איך לעבע

בְּמִיתָתָם שֶׁנֶּאֱמַר אֱמֹר אֲלֵיהֶם חַי־אָנִי

ספריכט גאטט דער אללמאכטיגע, דאס ניכט איך פערלאנגע דען טאד

נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה אִם־אֶחְפֹּץ בְּמוֹת

דער פרעפלער, זאנדערן ווען צוריקקעהרט דער פרעפלער פאן זיינעם וואנדל.

הָרָשָׁע כִּי אִם־בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ

זא בלייבט ער לעבען, קעהרעט צוריק קעהרעט צוריק פאן אייערעם וואנדל

וְחָיָה׃ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם

זינד ניכט אללע העלדען איין ניכטז פֿאָר דיר, דיא מֶננער דעז רוהמעז

הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם

וויא ניא געוועזען, דיא קלוגען וויא אָהנע קעננטניס, דיא וויזען וויא אָהנע

כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי

איינזיכט דען דיא מייזטען איהרער טהאַטען זינד ניכטיג, דיא טאַגע איהרעז לעבענז

הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם

(זינד) אייטעל פֿאָר דיר, דער פֿאָרצוג דעז מענשען פֿאָר דעם פֿיהע איזט ניכטז

הֶבֶל לְפָנֶיךָ וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן

דען אללעז איזט אייטעל.

כִּי הַכֹּל הָבֶל:

דוא האַזט אויזגעזייכנעט דען מענשען פֿאָם אנבעגין

אַתָּה הִבְדַּלְתָּ אֱנוֹשׁ מֵרֹאשׁ

אונ׳ ערקאַננטעזט איהן (ווירדיג) צו שטעהען פֿאָר דיר, דען ווער קאַן זאַגען

וַתַּכִּירֵהוּ לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ כִּי מִי יֹאמַר

צו דיר וואַז מאַכזט דוא אונ׳ ווען איינער פֿראָם איזט וואַז גיבט ער דיר.

לְךָ מַה תִּפְעָל וְאִם יִצְדַּק מַה יִּתֶּן לָךְ:

דוא גאַבזט אונז עוויגער אונזער גאָטט אויז ליעבע דען טאַג

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת־יוֹם*)

דער פֿערזאָהנונג דיזען (אלז) דאַז ענדע אונ׳ דיא פֿערצייהונג אונ׳ דיא פֿערגעבונג

הַכִּפֻּרִים הַזֶּה קֵץ וּמְחִילָה וּסְלִיחָה

פֿיר אללע אונזערע זינדען, דאַמיט וויר ענטהאַלטען פֿאָן געוואַלטטהאַט

עַל כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ לְמַעַן נֶחְדַּל מֵעֹשֶׁק

אונזערע העֶנדע אונד וויעדערקעהרען צו דיר צו בעאָבאַכטען דיא געזעצע

יָדֵנוּ וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי

דיינעז וויללענז מיט איינעם הערצען, דאַז אונגעטהיילט איזט, אונד דוא

רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם: וְאַתָּה

*) ווען י״כ אַן שבת פֿעֶללט, זאַגט היער נור דער חזן השבת הזה ואת יום, דער יחיד אַבער זאַגט עז ניכט.

אַן זאַגט אשרי ובא לציון בתפלת מנחה של שבת, (אָהנע ואני תפלתי, ווען גלייך יום כפור אַן שבת פֿאַלט), דאַן זמוכה עשרה וויא יום כפור לו מנחה, ביז והנגלות אתה יודע, הערנאַך פֿאָנגט אַן היער אַן.

דוא ביטעטזט דיא האַנד דען ריינאיגען זינדערן אונד דיינע רעכטע

אתה נותן יד לפושעים וימינך

איזט הינגעטטרעקט אויפֿצונעהמען וויעדרקעהרענדע או׳ דוא לעהרטעזט אונז

פשוטה לקבל שבים ותלמדנו

עוויגר אונזר גאָטט איין בעקעננטניס אַבצולעגן פֿאָר דיר איבר אַללע אונזרע זינדן

יי אלהינו להתודות לפניך על כל עונותינו

דאַמיט וויר ענטהאַלטען זאָללען פֿאָן געוואַלטטהאַט אונזערע העָנדע

למען נחדל מעשק ידינו

או׳ דוא ניאמזט אונז אויך בייא דער בעסערונג דיא פֿאָללקאָמאען איזט פֿאָר דיר

ותקבלנו בתשובה שלמה לפניך

וויא פֿייעראָפפֿער או׳ וויא וואָהלגעריכע וועגען דיינר פֿערהייסונג וועלכע

כאשים וכניחוחים למען דבריך אשר

דוא צוגעזאַגט עז וואָרע קיין ענדע צו דען פֿייעראָפפֿערן פֿיר אונזרע פֿרגעהונגן

אמרת אין קץ לאשי חובותינו

או׳ קיינע צאַהל פֿיר דיא אָפפֿערגאַבען אונזערער פֿערשולדונגן, דוא (אַבער)

ואין מספר לניחחי אשמתנו ואתה

וייסט דאַס נאַך אונזערם אַבלעבען ווארם אונד אָטטע (אונז ערוואַרטעט)

יודע שאחריתנו רמה ותולעה

דאַרום האַזט דוא פֿערפֿיעלפֿאָלטיגט פֿערצייהונג אונז. וואַז זינד וויר?

לפיכך הרבית סליחתנו מה אנו

וואַז (איזט) אונזר לעבן? וואַז אונזערע פֿראָמיגקייט? וואַז אונזערע טוגענד?

מה חיינו מה חסדנו מה צדקנו

וואַז אונזער הייל? וואַז אונזרע קראַפֿט? וואַז אונזרע שטאָרקע? אונד וואַז

מה ישענו מה כחנו מה גבורתינו ומה

קאָננען וויר זאַגן פֿאָר דיר עוויגער אונזער גאָטט או׳ גאָטט אונזערער עלטערן

נאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו

זו' יעטצט דאַ איך ערשאַפֿפֿען בין, (בין איך) וויא ניכט געשאַפֿפֿען. שטויב

וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַֽרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַֽרְתִּי· עָפָר

בין איך אין אייכעם לעבען פֿיעל מעהר נאַך אייכעם טאָדע, היער בין איך

אֲנִי בְּחַיַּי· קַל וָחוֹמֶר בְּמִיתָתִי· הֲרֵינִי

פֿאָר דיר איין געברעכליכעס וועזען, פֿאָלל שאַאַם אונד שאַנד. עס זייא

לְפָנֶֽיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִמָּה· יְהִי

דער וויללע פֿאָר דיר עוויגער איין גאָטט אונד גאָטט איינער פֿאָטער

רָצוֹן מִלְּפָנֶֽיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי

דאַס ניכט איך פֿעהלען זאָלל פֿערנער, אבער וואַס איך געפֿעהלט האַבע

שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד· וּמַה שֶּׁחָטָֽאתִי

פֿאָר דיר, טילגע דורך דיינע באַרמהערציגקייטפֿיללע, אַבער ניכט

לְפָנֶֽיךָ מָרֵק בְּרַחֲמֶֽיךָ הָרַבִּים· אֲבָל לֹא

דורך ניכטיגונגען או' קראַנקהייטען דיא באָזארטיג זינד.

עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָיִם רָעִים:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם· עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

(וואַס געשטעהען איזט) או׳ וועגן פערבאָטע (וואַס ניכט געשטעהען איזט), עס מאַג
עֲשֵׂה וְעַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה· בֵּין
זיין דאַבייא איינע אויפפאָדערונג עס צו טהון, אָדער עס מאַג ניכט זיין
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה· וּבֵין שֶׁאֵין
דאַבייא איינע אויפפאָדערונג עס צו טהון. וועלכע בעקאַננט זינד אונז
בָּהּ קוּם עֲשֵׂה· אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ
אונד וועלכע ניכט בעקאַננט זינד אונז. וועלכע בעקאַננט זינד אונז
וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ· אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ
בערייטס זאַגטען וויר זיא פאָר דיר או׳ לעגטען איין בעקעננטניס אַב
כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ· וְהוֹדִינוּ
פאָר דיר איבער זיא, אונד וועלכע ניכט בעקאַננט זינד אונז, פאָר דיר
לְךָ עֲלֵיהֶם· וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ· לְפָנֶיךָ
זינד זיא אָפפענבאַר אונד בעקאַננט וויא אין דער שריפט געזאַגט ווירד:
הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים· כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר
דיא פערבאָרגענען (דינגע) זינד דעם עוויגען אונזערם גאָטטע (בעקאַננט)
הַנִּסְתָּרֹת לַיְיָ אֱלֹהֵינוּ·
או׳ דיא אָפפענבאַרען, זינד פיר אונז או׳ אונזרע קינדער ביז עוויג.
וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם·
אום צו בעפאָלגען אַללע וואָרטע דעז געזעטצעז דיעזעז. דען
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: כִּי
דוא פערצייהעסט ישראל או׳ פערגיבסט דען שטאַממען ישרון׳:
אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן
אין יעדעם געשלעכט או׳ צייטאַלטער אונד אויסער דיר ניכט האַבען וויר
בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ
איינען קאָניג, דער זאָ פערצייהעט או׳ פערגיבט.
מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה):
איין גאָטט! בעפאָר איך געשאַפפן וואורדע, האַטטע איך קיינן ווערטה
אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַאי·

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם חטאת:

ועל חטאים ש״ח עליהם קרבן עולה ויורד:

*) בק״ק פפד״מ אומרין כסדר הכתוב למטה בעמוד.

ועל חטאים ש״ח עליהם אשם ודאי ותלוי:

ועל חטאים ש״ח עליהם מכת מרדות:

ועל חטאים ש״ח עליהם מלקות ארבעים:

ועל חטאים ש״ח עליהם מיתה בידי שמים:

וע״ח ש״ח עליהם כרת ועריר׳: (נ״א ועריריות)

ועל כלם (אלוה סליחות) סלח לנו · מחל לנו · כפר לנו:

ועל חטאים ש״ח עליהם ארבע מיתות בית דין

(נעמליך) שטייניגען, פערברעננען, ענטהויפטען או׳ ערווירגן וועגן געבאָטע

סקילה · שריפה · הרג · וחנק · על מצות

אויך יענע זינדן, וועגן וועלכר וויר פערשולדעט וואָרען צו איינם חטאת אָפפער.
אויך יענע זינדן, וועגן וועלכר וויר פערשולדט וואָרען צו איינם עולה ויורד אָפפער.
אויך יענע זינדן, וועגן וועלכער וויר פערשולדעט וואָרען צו איינעם אשם אָפפער.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט וואָרען צו מרדות שלאָגען.
אויך יענע זינדן, וועגן וועלכר וויר פערשולדעט וואָרען צו פירציג גייסעל שלאָגן.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט וואָרען צו מיתה בידי שמים.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט וואָרען צו כרת אונד ערירי.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט וואָרען צו דען פיער געריכטליכען טאָדעסשטראַפען

*) אין פפד״ם אונד אנדערען קהלות ווירד נאָך דיזער אָרדנונג געזאָגט.

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם תלוי:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם כרת (במקצת מוסיפין ועריר׳):

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מיתה בידי שמים:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מלקות ארבעים:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מכת מרדות: ועל כלם וכו׳

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת עוֹל:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת רֵעַ:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף:

ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת שָׁוְא:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת יָד:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב:

וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:

דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך אַבווערפונג דעז יאָכעז (ד. ה. זיך זיינער פפליכטען ענטציעהען);
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען אין ריכטעראֶמטערן.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך בעטריקונג אונזערעז נאֶכזטען;
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך מיסגונזט.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך לייכטזין;
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך האַרטנאֶקיגקייט.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך אייליפערטיגקייט צום בעֶזען;
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך אַנגעבעריי.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך פאַלשע שוועֶהרען;
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך אונגעגרינדעטען האַס.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך פעראונטרייאונג דעז אַנפערטרויטען;
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען אין דער בעשטירצונג. אַלזע א״ז״ו
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט וועֶרען צו איינעם עולה אָפפער.

וְעַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים:

(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח לָנוּ׳ מְחַל לָנוּ׳ כַּפֶּר לָנוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת שֹׁחַד:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן:

עַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ"א במראית עין)

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית:

וְעַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן: (נ"א בנבול פה)

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֶצַח:

אַלז: אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען וויסענד אָדער אונוויסענד.

אַללע דיזע, פֿערצייהענדער גאָטט! פֿערגיב, פֿערצייהע אונ׳ ענטזינדיגע אונז.

דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך בעסטעכונג;

אַלז: אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך ליגען אונ׳ טריגליך רעדען.

דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך פֿערלייאדונג;

אַלז: אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך שפאָטטערייא.

דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען אים האַנדעל אונ׳ וואַנדעל;

אַלז: אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך עססען אונד טרינקען.

דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך ציזען אונד איבערטום נעהאמען;

אַלז: אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך האָכמוטה.

דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך בוהלערישע אויגע;

אַלז: אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך איבלע נאַכרעדען.

דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך שטאָלזע בליקע;

אַלז: אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען איט פֿרעכער שטירנע.

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:
וְעַ״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע:

אַלזאָ אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך בלוטשאַנדע.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך אונאַנשטאֶנדיגע וואָרטע.
אַלזאָ אויך דיא, דיא וויר בעגאַנגען דורך פֿאַלשאַנגעוואַנדטען פֿערשטאַנד אונד דורך ליסטיגעס בעטראַגען.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך איבלע געדאַנקען;
אַלזאָ אויך דיא, דיא וויר בעגאַנגען דורך היגטערגעהונג אונזערעס נעֶכסטען.
דיא זינדע, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך טיינבוסע;
אַלזאָ אויך דיא, דיא וויר בעגאַנגען דורך פֿערלעטצונג דער קייטהייט.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען מיט פֿאָרזאַטץ אָדער אויס אירטהום;
אַלזאָ אויך דיא, דיא וויר בעגאַנגען געגען עלטערן אונד לעהרער.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך געוואַלטטהעֶטיגקייט;
אַלזאָ אויך דיא, דיא וויר בעגאַנגען דורך ענטהייליגונג דעס געֶטטליכען נאַמענס.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך אַלבערנעס געשוועֶץ;
אַלזאָ אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך פֿערונרייניגונג אונזערער ליפּפּען.
דיא זינדע, דיא וויר בעגאַנגען דורך דיא געוואַלט בעֶזער ליידענשאַפֿטען;

זו נעילה פֿאָלגט אַהן היער אתה נותן יד לפושעים אַן.

דוא ווייסט דיא געהייאניסע דער וועלט, או' דיא טיפֿזטען פֿערבאָרגענהייטן

אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי

אַללער לעבענדען. דוא זוכסט אויז, אַללע געמאַכער דעז איננערן, או' פריפֿזט

כל חי: אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן

ניערן או' הערז, ניכטס (איינז פֿאָן אַללען) דינגען איזט פֿערבאָרגען

כליות ולב: אין דבר נעלם

פֿאָר דיר, או' ניכטז בלייבט פֿערהייאליכט פֿאָר דיינען אויגען.

ממך ואין נסתר מנגד עיניך:

או' דאָהער זייא דער וויללע פֿאָר דיר עוויגער אונזער גאָטט אונד גאָטט

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי

אונזערער פֿאָטער, דאַס דוא פֿערגעבען זאָללסט אונז (אויך) אַללע

אבותינו שתסלח לנו על כל

אונזרע פֿערגעהונגען, או' פֿערצייהען זאָללסט אונז (אויך) אַללע אונזערע זינדן

חטאתינו ותמחל לנו על כל עונותינו

או' פֿערזאָהנען זאָללסט אונז (אויך) אַללע אונזערע איסעטהאַטען.

ותכפר לנו על כל פשעינו:

על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון:

ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב:

על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת:

ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתים:

על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר:

דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך צוואַנג אָדער איט פֿרייעם וויללען;
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען איט פֿערשטאָקטעם הערצען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען אויז אונוויסענהייט;
אַלז אויך דיא, וועלכע וויר בעגאַנגען דורך וואָרטע דיא אונזערן ליפפן ענטפֿאַהרן.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען אָפֿפֿענטליך אָדער הייאליך.

וויר האבן אונז פֿרשולדעט, וויר וואָרען טרייֿלאָז, וויר רויבטען, וויר שטיעסען אויז

אָשַׁמְנוּ׃ בָּגַדְנוּ׃ גָּזַלְנוּ׃ דִּבַּרְנוּ

לאַזטערונגען, וויר פֿערלייטעטען צו זינדען, וויר האבען צו פֿרעפֿל פֿערלייטעט,

דֹּפִי׃ הֶעֱוִינוּ׃ וְהִרְשַׁעְנוּ׃

וויר וואָרען אוטהווילליג, וויר וואָרען געוואָלטהאָטיג, וויר ערדיכטעטען ליגען,

זַדְנוּ׃ חָמַסְנוּ׃ טָפַלְנוּ שֶׁקֶר׃

וויר ריטהען צום באָזען, וויר טייֿשטען, וויר שפאָטטעטען, וויר וואָרען ווידערשפענזטיג,

יָעַצְנוּ רָע׃ כִּזַּבְנוּ׃ לַצְנוּ׃ מָרַדְנוּ׃

וויר טראָצטען, וויר עמפאָרטען אונז, וויר זינד פֿאָם רעכטן וועגע אבגעוויכן,

נִאַצְנוּ׃ סָרַרְנוּ׃ עָוִינוּ׃

וויר בעגינגען מיסעטהאַטען, וויר בעלייֿדיגטען, וויר וואָרן האַרטנאַקיג,

פָּשַׁעְנוּ׃ צָרַרְנוּ׃ קִשִּׁינוּ עֹרֶף׃

וויר האבען געפֿרעפֿעלט, וויר האַרטעטען אויז, וויר בעגינגען שאַנדטהאַטען,

רָשַׁעְנוּ׃ שִׁחַתְנוּ׃ תִּעַבְנוּ׃

וויר מירטען, וויר לייטעטען מיררע. וויר וויכען אב פֿאָן דיינען בעפֿעהלען

תָּעִינוּ׃ תִּעְתָּעְנוּ׃ סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ

אוּ׳ פֿאָן דיינען פֿעראָרדנונגען דען גוטען אוּ׳ ניכט געניגט עז אונז.

וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ׃

דוא אבער (ביזט) גערעכט אין אללעם וואַז געקאָממען איזט, איבער אונז

וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ

דען טריא האַנדעלזט דוא, וויר אבער האַנדעלטען פֿרעפֿעלהאַפֿט.

כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃

וואַז זאָללען וויר זאַגען פֿאָר דיר דער דוא וואָהנזט ערהאבען, אונד וואַז

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם׃ וּמַה

זאָלן וויר ערצעהלן פֿאָר דיר דער דאַ טהראָנט אים היממעל, וואָהרליך אללע

נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל־

פֿערבאָרגענען אוּ׳ אָפֿפֿענבאַרען דינגע דוא ווייסט (זיא) יאַ.

הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ׃

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

אין נעילה זאגט מאן שטאטט וכתוב וחתום.

וּכְתוֹב (וַחֲתוֹם) לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:
וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ
וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּא״יְ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

לשחרית ולמוסף למנחה ולנעילה

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ·

לערבית

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ·

אין נעילה זאגט מאן שטאטט ונכתב ונחתם.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב (וְנֵחָתֵם) לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פֿאָטער! לאַס קאָממען פֿאָר דיך
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ: תָּבֹא לְפָנֶיךָ
אונזער געבעט, אונד ניכט ענטציהע דיך אונזערעם פֿלעהען, דען ניכט
תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין
זינד וויר אונפערשאַמט אונד האַרטנאַקיג גנוג, צו זאַגען פֿאָר דיר
אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ
עוויגער אונזער גאָטט או׳ גאָטט אונזערער פֿאָטער גערעכט זינד וויר
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ
או׳ ניכט זינדיגטען וויר, וואָהרליך וויר האַבען געזינדיגעט.
וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

או' רייניגע אונזער הערץ דיר צו דינען מיט אויפריכטיגקייט. דען דוא

וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת׃ כִּי אַתָּה

פערצייהעזט ישראל או' פערגיבזט דען שטאמען ישרון'ז אין יעדעם

סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל

געשלעכט או' צייטאלטער או' אויסער דיר ניכט האבן וויר איינען קעניג

דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ

דער זא פערצייהעט או' פערגיבט, געלאבט זייעזט דוא גאטט קעניג

מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ

דער דא פערצייהעט או' פערגיבט אונזערע זינדען או' דיא זינדען זיינעז פאלקז

מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ

(דעז הויזעז) ישרא׳, או' דער היכוועגשאפט אונזרע פערשולדיגונגען אין יעדעם

בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל

יאהרע (או' יאהר) קעניג איבער דער גאנצען ערדע וועלכער הייליגעט

שָׁנָה וְשָׁנָה מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ

(דען שבת אונד) ישראל או' דען טאג דער פערזאהנונג.

הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָ׳ וְיוֹם הַכִּפֻּרִים׃

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם׃ וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָ׳ עַמֶּךָ׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ׃ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃

אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פֿאָטער! פֿערצייהע אונזערע זינדן
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ
אַם טאַגע (שבת דיעזען אונד אַם טאַגע) דער פֿערזאָהנונג, דיעזען. פֿערלאָשע
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וּבְיוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. מְחֵה
שאַפֿפֿע הינווע אונזרע איסעטהאַטען אונד אונזרע פֿערגעהונגן פֿאָן דיינן אויגן
וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ
זאָ וויא עס הייסט: איך איך בין עס דער פֿערווישט דיינע איסעטהאַטען
כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ
אום מייכעטוועלן אונד דיינע פֿערגעהונגן ניכט דענקע איך. פֿערנר הייסט עס
לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר
איך פֿערווישע וויא איין געוואָלק דיינע איסעטהאַטען אונד וויא אייכע וואָלקע
מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן
דיינע פֿערגעהונגען, קעהרע וויעדער צו איר דען איך ערלאָזע דיך.
חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ:
אויך ווירד געזאַגט: דען אַם טאַגע דיעזען ווירד מאַן פֿערזאָהנען אייך
וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם
צו רייניגען אייך פֿאָן אַללען אייערן פֿערגעהונגען פֿאָר גאָטט
לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ
זערדט איהר ריין ווערדן. אונזר גאָטט אונד גאָטט אונזר פֿאָטר האַבע וואָהלגפֿאַלן
תִּטְהָרוּ: (אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה
אַן אונזרער רוהע. הייליגע אונס דורך דיינע געבאָטע אונד גיב
בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן
אונזערן אַנטהייל אַן דיינער לעהרע זאָטטיגע אונס פֿאָן דיינעם גוטע
חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ
אונד ערפֿרייע אונס איט דיינער הילפֿע (אונד לאַס אונס צו טהייל ווערדן עוויגר
וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ
אונזר גאָטט אויס ליעבע אונד אויס וואָהלוואָללען דען שבת דיינען געהייליגטען
אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ
אונד זיא זאָללען רוהען אַן איהם ישראל וועלכע הייליגען דיינען נאַמען)
וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ

וְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה׃ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃

תפלת מוסף לי״כ

עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר׃

לשבת וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם׃ וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃

זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור׃

וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיְיָ רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר׃ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל׃ וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ׃ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר (כ״א ושעיר לכפר מלבד חטאת הכפורים) וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם׃

לשבת יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי׃ כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אֹתוֹ קָרָאתָ׃ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ׃ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ׃ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ׃ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ׃ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן

**

תפלת מוסף לי״כ

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ׃

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם׃ וְאֶת מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת מוּסַף יוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה׃ נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ

אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטוֹן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל־כָּל־מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ וּצְמִחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלוֹזוּ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ־פִּיהָ׃ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים׃ אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ׃ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת׃ וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יום הַכִּפּוּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחָל בּוֹ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

חַטֹּאת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תַּשְׁלִיךְ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לֹא־יִזָּכְרוּ וְלֹא־יִפָּקְדוּ וְלֹא־יַעֲלוּ עַל־לֵב לְעוֹלָם: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם:

תפלת יום כפור

לערבית לשחרית למוסף ולמנחה.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

אין נעילה זאַגט מאַן שטאַטט כתבנו חתמנו.

זָכְרֵנוּ לַחַיִּים· מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים· וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים· לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים· זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל־מַה־שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

קדיש תתקבל, אין כאלהינו, עלינו, קדיש יתום.

סדר תשליך

(אַם ערשטען טאָגע ראש השנה נאָך מנחה, געהט מאַן צו אייכעם באַך אָדער טייך וואָרין פֿישע זינד, אונד זאָגט דיזעס מי אל כמוך. ווען אַבער דער ערשטע טאָג ראש השנה אַם שבת אייזט, געהעט מאַן אַם צווייטען טאָגע.

מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתָם: וְכָל

און ווערדען זיא זיין אייך צום אנדענקען פֿאָר אייערעם גאָטטע איך בין

והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני

דער עוויגע אייער גאָטט. דען דוא ערהערסט דיא שטיממע דעס שופר

יי אלהיכם: כי אתה שומע קול שופר

אונ' מערקסט (אויף דאס) ווארבלאזען אונ' ניעמאנד גלייכט דיר. געלאָבט

ומאזין תרועה ואין דומה לך· ברוך

זייסט דוא גאָטט דער דאס ערהאָרט דיא שטיממע דעס ווארבלאזענס

אתה יי שומע קול תרועת

זיינעס פֿאָלקעס ישראל מיט ערבארמען.

עמו ישראל ברחמים:

רצה לג"ן אונד סדר דוכן זיעהע אם ענדע דער תפלה.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם· והשב את
העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה
תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:
ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים· ברוך
אתה יי המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור
נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל
נשמותינו הפקודות לך· ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל
נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים
הטוב כי לא־כלו רחמיך והמרחם כי לא־תמו חסדיך
מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד:
וכתוב לחיים טובים כל־בני בריתך:
וכל החיים יודוך סלה ויהללו את־שמך באמת האל ישועתנו
ועזרתנו סלה· בא"י הטוב שמך ולך נאה להודות:

היער זאגט דער חזן אלהינו ואלהי אבותינו.

אין שופר ווערט ער בלאזען אונ' ציהט אייהנער אין שטירמען אויז איטמאן.

בַּשּׁוֹפָר יִתְקָע וְהָלַךְ בְּסַעֲרוֹת תֵּימָן:

גאטט דער הערשאפטן ווירד בעשיטצן זיא זא אויך בעשיטצע

יְיָ צְבָאוֹת יָגֵן עֲלֵיהֶם: כֵּן תָּגֵן עַל־

דיין פאלק ישראל מיט דיינעם פריעדען.

עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּשְׁלוֹמֶךָ:

אונזר גאטט אונ' גאטט אונזרער פאטר! לאס בלאזען אין דען שופר דען גרויסן

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל

צו אונזערער בעפרייאונג אונד הערבע האך דאז פאניר צו פערזאממעלן

לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ

אונזרע פערטריבענן אונ' ברינגע נאהאן אונזרע צערשטרייטן אויז דען פאלקערן

גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקָרֵב פְּזוּרֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם

אונ' אונזערע פערשטאסענען פערזאממלע פאן דען וויקעלן דער ערדע.

וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ:

אונ' ברינג אונז נאך ציון דיינער שטאדט מיט געזאנג אונ' נאך ירושלים דעם הויזע

וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית

דיינעז הייליגטומז מיט דער פרייד דער עוויגקייט, דאזעלבזט וואלן וויר צורעכט מאכן

מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשָׁם נַעֲשֶׂה

פאר דיר דיא אפפער אלז אונזרע פערפפליכטונג וויא בעפאהלן איזט

לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ כְּמִצְוָה

אונז אין דיינער לעהרע דורך משה דיינן דיענער נאך דעם אויזשפרוכע

עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי

דיינר הערר ליכקייט זא וויא עז הייסט אונ' אם טאגע אייער פריידן אונ' אייער פעזטע

כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם

אונד אן אייערן נייאמאנדען זאלט איהר בלאזען מיט טראמפעטען בייא

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרֹת עַל

אייערן גאנצאפפערן אונ' בייא דען אפפערן אייערער פריידן (פעזטע)

עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם

לאָבט איהן נאַך דער גראָסע זיינער מאַיעזטעט. לאָבט איהן מיט בלאַזן דעז שופר'ז

הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר

לאָבעט איהן מיט פאָזאַונר אונ' האַרפֿע. לאָבעט איהן מיט פויקע אונ' רייגען

הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל

לאָבעט איהן מיט זאַיטענשפיעל אונ' פֿלאָטע. לאָבעט איהן מיט צימבעלן

הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי

העללן לויטעז, לאָבעט איהן מיט צימבעלן שאַללענדען. יעדע זעעלע

שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה

לאָבע דען עוויגען לאָבעט גאָטט! אונד דורך דיינע דיענער דיא פּראָפעטען

תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים

וואורדע געשריבען פאָלגענדעז: אַללע איהר בירגער דער וועלט אונ' בעוואָהנער

כָּתוּב לֵאמֹר כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל וְשֹׁכְנֵי

דיעזער ערדע! ווען האָך וועהען ווירד דאַז פּאַניער אויף דען בערגען

אָרֶץ כִּנְשֹׂא־־־־־נֵס הָרִים

ווערדעט איהר עז זעהען אונ' ווען מאַן בלאַזען ווירד אין דען שופר

תִּרְאוּ וְכִתְקֹעַ שׁוֹפָר

ווערדעט איהר עז הערען. נאָך ווירד געזאַגט: עז ווירד זיין אַם טאַגע

תִּשְׁמָעוּ: וְנֶאֱמַר וְהָיָה בַּיּוֹם

דעזעלבן דאַז ווירד געבלאַזן ווערדן מיט דעם שופר דעם גראָסן עז ווערדן קאָממען

הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ

דיא פֿעראירטען אים לאַנדע אשור אונד דיא פֿערשטאָססענען אים לאַנדע

הָאֹבְדִים בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר וְהַנִּדָּחִים בְּאֶרֶץ

מצרים אונ' ווערדען אַנבעטען דען עוויגען אויף דעם בערגע דעם הייליגען

מִצְרָיִם וְהִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַר הַקֹּדֶשׁ

אין ירושלים. אויך ווירד געזאַגט: אונ' גאָטט איבער זיא ווירד ער ערשיינען

בִּירוּשָׁלָםִ: וְנֶאֱמַר וַיְיָ עֲלֵיהֶם יֵרָאֶה

עז פֿאָהרט אויז וויא בליטץ זיין פֿפייל אונד גאָטט דער אַללמעכטיגע

וְיָצָא כַבָּרָק חִצּוֹ וַאדֹנָי יֱהֹוִה

או' דיא שטימע דעז שופר (וואַר) שטאַרק זעהר, דאַ ערשראַק אַלז דאַז פֿאָלק
וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם
וועלכעז (וואַר) אים לאַגער. נאָך ווירד געזאַגט: עז וואַר דיא שטימע דעז שופר
אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה: וְנֶאֱמַר וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר
צונעהמענד שטאָרקער זעהר. משה שפראַך אונד גאָטט
הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים
אַנטוואָרטעטע איהם מיט לויטער שטימע. אויך הייזט עז: או' אַלז דאַז פֿאָלק
יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל: וְנֶאֱמַר וְכָל־הָעָם
פֿערנאַהמען דיא (דאָננער) שטימען דיא פֿייערפֿלאַממען או' דיא שטימע
רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלַּפִּידִים וְאֵת קוֹל
דעז שופר'ז או' דען בערג רויכענד. דיעז זאַה דאַז פֿאָלק או' בעבטען
הַשֹּׁפָר וְאֶת־הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ
או' שטעללטען זיך פֿאָן פֿערנע. או' אין דען שריפֿטען דיינעז הייליגען איזט געשריבען
וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב
פֿאָלגענדעז: ער שטייגט עמפּאָר דער העדר דורך לאֶרמבלאַזען, דער עוויגע,
לֵאמֹר עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה יְיָ
דורך דיא שטימע דעז שופר. נאָך ווירד געזאַגט: דורך טראָמפּעטען
בְּקוֹל שׁוֹפָר: וְנֶאֱמַר בַּחֲצֹצְרוֹת
או' שטימע דעז שופר בלאַזט לאֶרם פֿאָר דעם קאָניגע גאָטט. אויך ווירד געזאַגט
וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְיָ: וְנֶאֱמַר
בלאַזט אַם נייאָנדע אין שופר נור בעשטימטען צייט אַם טאַגע אונזרעז פֿעזטעז
תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ:
דען איין געזעץ פֿיר ישראל איזט עז איינע פֿעראָרדנונג פֿאָם גאָטטע יעקב'ז
כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:
פֿערנער ווירד געזאַגט: לאָבעט גאָטט! לאָבעט גאָטט! אין זיינעם הייליגטהום
וְנֶאֱמַר הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ
לאָבעט איהן אין דער פֿעסטע זיינער אַללמאַכט, לאָבעט איהן אין זיינן וואונדערטהאַטן
הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו

פאָן יעהער, אוּ' קיינע פערגעסענהייט (איזט) פאָר דעם טהראָנע

מֵעוֹלָם וְאֵין שִׁכְחָה לִפְנֵי כִסֵּא

דיינר הערליכקייט. או' דאַז געבונדען זיין יצחק'ז זיינען נאַכקאָמען הייטע

כְבוֹדֶךָ וַעֲקֵדַת יִצְחָק לְזַרְעוֹ הַיּוֹם

איט ערבאַראַן דענקע, געלאָבט זייאזט דוא עוויגר דער געדענקט דעז בונדעז.

בְּרַחֲמִים תִּזְכּוֹר׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ זוֹכֵר הַבְּרִית׃

דוא ערשיענזט אין דער וואָלקע דיינער הערליכקייט דעם פאָלקע

אַתָּה נִגְלֵיתָ בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל־עַם

דיינעם הייליגן צו רעדען איט איהנען, פאָם היאאעל ליעזט דוא זיא הערען

קָדְשֶׁךָ לְדַבֵּר עִמָּם מִן־הַשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּם

דיינע שטיאאע או' ערשיענזט איהנען אין איינעם נעבעל דער ריין וואַר. אויך

קוֹלֶךָ וְנִגְלֵיתָ עֲלֵיהֶם בְּעַרְפַלֵּי טֹהַר גַּם

דיא וועלט דיא גאַנצע ציטטערטע פאָר דיר או' דיא געשעפפע דער אורוועלט

הָעוֹלָם כֻּלּוֹ חָל מִפָּנֶיךָ וּבְרִיּוֹת בְּרֵאשִׁית

ערבעבטן פאָר דיר אַלז דוא דיך אָפפענבאַרטעזט אונזר קאָניג אויף דעם בערגע

חָרְדוּ מִמֶּךָּ בְּהִגָּלוֹתְךָ מַלְכֵּנוּ עַל־הַר

סיני, צו לעהרען דיין פאָלק רעליגיאָן או' בעפעהלע, או' ליעזעזט זיא הערען

סִינַי לְלַמֵּד לְעַמְּךָ תּוֹרָה וּמִצְוֹת וַתַּשְׁמִיעֵם

דיא ווירדע דיינער שטיאאע אונד דיא וואָרטע דיינער הייליגקייט

אֶת־הוֹד קוֹלֶךָ וְדִבְּרוֹת קָדְשֶׁךָ

אויז פלאַאאענדען פייער איט דאָננער או' בליצע איהנען ערשיענזט דוא

מִלַּהֲבוֹת אֵשׁ בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים עֲלֵיהֶם נִגְלֵיתָ

או' בייא דער שטיאאע דעז שופר'ז איהנען צייגטעזט דוא דיך וויא געשריבען איזט

וּבְקוֹל שׁוֹפָר עֲלֵיהֶם הוֹפָעְתָּ׃ כַּכָּתוּב

אין דיינר לעהרע: עז וואַר אַם טאַגע דעם דריטען אַלז בעגאַן דער אָרגען

בְּתוֹרָתֶךָ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹת הַבֹּקֶר.

דאַ וואַרן דאָננערשטיאאע אונד בליטצע או' געוואָלק שווערעז אויף דעם בערגע

וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל־הָהָר

אונד דען שוואור וועלכען דוא געשוואָרען האַזט דעם אברהם
וְאֶת־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם
אונזערם שטאַמפאַטער אויף דעם בערגע מוריה. או' לאַס געגענוואֶרטיג זיין
אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה וְתֵרָאֶה
פאָר דיר יענע בינדונג. אַלז געבונדען האַטטע אברהם אונזער שטאַמפאַטער
לְפָנֶיךָ עֲקֵדָה שֶׁעָקַד אַבְרָהָם אָבִינוּ
דען יצחק זיינען זאָהן אויף דיא האֶהע דעז אַלטאַרז או' אונטרדריקטע
אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ עַל־גַּב הַמִּזְבֵּחַ׃ וְכָבַשׁ
זיין ערבאַרמען אום לו טהון דיינן ווילן איט איינם הערלן. דאַז אונגעטהיילט וואַר
רַחֲמָיו לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם׃
זאָ זאָלן אויך אונטערדריקען דיינע באַראהערליגקייט דיינען אונוויללען
כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת־כַּעַסְךָ
געגען אונז, או' דורך דיינע גיטע, דיא גראָס איזט, זאָלל זיך בעווענדען
מֵעָלֵינוּ וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל יָשׁוּב
דיין גריאלאָרן פאָן דיינעם פאָלקע או' פאָן דיינר שטאַדט או' פאָן דיינם ערבע
חֲרוֹן אַפְּךָ מֵעַמְּךָ וּמֵעִירְךָ וּמִנַּחֲלָתֶךָ׃
או' ערפיללע אונז עוויגר אונזר גאָטט דאַז וואָרט דאַז דוא אונז פערזיכערטעזט
וְקַיֶּם־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ
אין דיינער לעהרע דורך משה דיינען דיענער פאָן דעם אויזשפרוכע
בְּתוֹרָתֶךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי
דיינר העררליכקייט וויא געזאַגט: איך ווערדע דענקען איהנען דען בונד
כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר׃ וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
דער פאָרפאַהרען דער איך הערויזגעפיהרט האַבע זיא אויז דעם לאַנדע
רִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ
מצרים פאָר דען אויגען דער פאָלקער אום לו זיין איהנען איין גאָטט איך
מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי
דער עוויגע. דען דענקער אַללער פערגעסענען דינגע ביזט דוא
יְיָ׃ כִּי זוֹכֵר כָּל־הַנִּשְׁכָּחוֹת אַתָּה הוּא

דיא פראָפעטען איזט געשריבן פאָלגענדעס: געהע אונ' רופע לויט אין דיא אָהרן
הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי
ירושלים'ס וויא פאָלגט: זאָ שפריכט גאָטט איך דענקע דיר דיא האָלדזעליגקייט
יְרוּשָׁלַיִם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְיָ זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד
דיינער יוגענד דיא ליעבע דיינער ברויטשאַהרע דיין וואַנדעלן נאַך איר
נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת כְּלוּלֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי
אין דיא וויסטע אין איין לאַנד אָהנע זאַאַט, נאַך ווירד געזאַגט: איך דענקע
בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה: וְנֶאֱמַר וְזָכַרְתִּי
(איך) אַן איינען בונד איט דיר אין דען טאַגען דיינער יוגענד אונ' ערריכטע
אֲנִי אֶת־בְּרִיתִי אוֹתָךְ בִּימֵי נְעוּרָיִךְ וַהֲקִימוֹתִי
דיר איינען בונד (אויף) עוויג. אויך ווירד געזאַגט: (איזט ניכט) איין זאָהן
לָךְ בְּרִית עוֹלָם: וְנֶאֱמַר הֲבֵן
זעהר געשעצט איר אפרים? עטוואַ ניכט איין קינד דעז ערגעטצענס?
יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשׁוּעִים
דען וואָהרענד איך רעדע פאָן איהם, דענקען אום איך, דענקען אַן איהן
כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ
אימאערוואָהרענד; איבר דיס רעגט זיך איין איננערעס פיר איהן, ערבאַרמן,
עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם
ערבאַרמען וויל איך איך זיינער, שפריכט גאָטט.
אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם־יְיָ:

אונזער גאָטט אונ' גאָטט אונזרער פֿאָטער! זייא אונזער איינגעדענק (נום) גוטן
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב
פֿאָר דיר, אונד זוכע אונז היים איט איינער הייאזוכונג דער הילפע
לְפָנֶיךָ וּפָקְדֵנוּ בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה
אונ' דעז ערבאַרמענז אויז דען היממעלן יענע היממעל דער אורוועלט
וְרַחֲמִים מִשְּׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם:
אונ' דענקע אונז, עוויגר אונזר גאָטט! דען בונד אונ' דיא גנאַדע
וּזְכָר־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶסֶד

דער וועלט אונ' זיינע גשעפֿטען ווי דען זאנד אם מערע. ווי געשריבען איזט

תֵּבֵל וְצֶאֱצָאָיו כְּחוֹל הַיָּם: כַּכָּתוּב

אין דיינר לעהרע: ער דאכטע גאָטט אן נח אונ' אן אללע טהיערע

בְּתוֹרָתֶךָ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה

אונ' אן אללעז פֿיעה וועלכעז בייא איהם וואר אין דער ארכע דא פֿיהרטע

וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר

גאָטט איינען ווינד איבער דיא ערדע זא לעגטען זיך דיא וואסער.

אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּיִם:

נאך ווירד געזאגט: ער הערטע גאָטט איהר געשרייא דא דאכטע

וְנֶאֱמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר

גאָטט אן זיינען בונד מיט אברהם מיט יצחק

אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק

אונ' מיט יעקב. אויך ווירד געזאגט: איך ווערדע דענקען אן איינען בונד

וְאֶת־יַעֲקֹב: וְנֶאֱמַר וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי

(מיט) יעקב אויך אן איינען בונד (מיט) יצחק אונ' אויך אן איינען בונד

יַעֲקוֹב וְאַף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת־בְּרִיתִי

(מיט) אברהם ווערדע איך דענקען אונ' דאז לאנד ווערדע איך בעדענקען.

אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:

אונד אין דען שריפֿטען דיינער הייליגקייט איזט געשריעבען פֿאָלגענדעז:

וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר

איין דענקמאהל שטיפֿטעט ער זיינן וואונדערן דער גנאֶדיגע אונ' בארמהערציגע

זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו חַנּוּן וְרַחוּם

גאָטט. נאך ווירד געזאגט: שפייזע גיבט ער זיינען פֿראָממען ער דענקט

יְיָ: וְנֶאֱמַר טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו יִזְכֹּר

אויף עוויג (אן) זיינען בונד. אויך ווירד געזאגט: ער דענקט איהנן זיינען בונד

לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: וְנֶאֱמַר וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ

אונ' בעמיטלייעט זיא נאך דער פֿיללע זיינער גיטע. אונד דורך דיינע דיענער

וַיִּנָּחֵם כְּרֹב חֲסָדָיו: וְעַל־יְדֵי עֲבָדֶיךָ

זיא צו בעשטיאמען צום לעבען אדער צום טאדע. ווער (היינט'ז דער) ניכט

לְהַזְכִּירָם לַחַיִּים וְלַמָּוֶת מִי לֹא

היינגעזוכט ווירד פון היינעם טאגע וויא דיזער היינט, דען דאז אנדענקען אללער

נִפְקָד כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ כִּי זֵכֶר כָּל

געשעפפע פאר דיר קאמט עז, דיא האנדלונג איינעז יעדען או' זיין וואלטען

הַיְצוּר לְפָנֶיךָ בָּא מַעֲשֵׂה אִישׁ וּפְקֻדָּתוֹ

או' דיא ווירקונג דער טריטטע דעז מאננעז, דיא געדאנקען דעז מענטען

וַעֲלִילוֹת מִצְעֲדֵי גָבֶר׃ מַחְשְׁבוֹת אָדָם

או' זיינע ראטהשלאגע או' דיא טריבע דער האנדלונגן איינעז יעדען. הייל

וְתַחְבּוּלוֹתָיו וְיִצְרֵי מַעַלְלֵי אִישׁ׃ אַשְׁרֵי

דעם מאננע דער ניכט דיך פרגיסט או' דעם מענטען זאהנע דער זיך פעזט האלט

אִישׁ שֶׁלֹּא יִשְׁכָּחֶךָּ וּבֶן־אָדָם יִתְאַמֶּץ־

אן דיר, דען דיא דיך זוכען עוויג ניא ווערדען זיא וואנקען אונד ניכט

בָּךְ׃ כִּי דוֹרְשֶׁיךָ לְעוֹלָם לֹא יִכָּשֵׁלוּ׃ וְלֹא

ווערדען צו שאנדען אין עוויגקייט אללע דיא פערטרויען אויף דיך. דען

יִכָּלְמוּ לָנֶצַח כָּל־הַחוֹסִים בָּךְ׃ כִּי

דאז אנדענקען אללער האנדלונגען פאר דיך קאמט עז או' דוא אונטערזוכט

זֵכֶר כָּל־הַמַּעֲשִׂים לְפָנֶיךָ בָּא וְאַתָּה דוֹרֵשׁ

דיא טהאטען אללער. או' אויך אן נח איט ליעבע דאכטעזט דוא

מַעֲשֵׂה כֻלָּם׃ וְגַם אֶת־נֹחַ בְּאַהֲבָה זָכַרְתָּ

או' בעדאכטעזט איהן איט דער פערהייסונג דער הילפע או' דעז ערבארמענז

וַתִּפְקְדֵהוּ בִּדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים

אז דוא בעטראכטעזט דאז וואסער דער זינדפלוטה צו פערטילגען אללעז

בַּהֲבִיאֲךָ אֶת־מֵי הַמַּבּוּל לְשַׁחֵת כָּל־

פלייש וועגען דער באזהייט איהרער טהאטען דארום זיין אנדענקען קאם

בָּשָׂר מִפְּנֵי רוֹעַ מַעַלְלֵיהֶם׃ עַל־כֵּן זִכְרוֹנוֹ בָּא

פאר דיך עוויגער אונזער גאטט צו פערמעהרען זיינען זאאמען וויא דען שטויב

לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַרְבּוֹת זַרְעוֹ כְּעַפְרוֹת

דער פֿערבארגענן דינגע זייט דעם אנבעגין. ניכטז אויז פֿערגעסען

נסתרות שמבראשית: אין שכחה

פֿאר דעם טהראנע דיינער הערליכקייט אונ' ניכטז אויז פֿערבארגן

לפני כסא כבודך ואין נסתר

פֿאר דיינען אויגען. דוא דענקזט אללעז געטעהענע אונ' אויך יעדעז

מנגד עיניך: אתה זוכר את־כל־המפעל וגם כל

וועזען אויז ניכט פֿערבארגען פֿאר דיר, אללעז אויז אפֿפֿען אונ' בעקאננט

היצור לא נכחד ממך: הכל גלוי וידוע

פֿאר דיר עוויגער אונזער גאטט דוא טויעזט אונ' דורכבליקזט ביז אן דאז ענדע

לפניך יי׳ אלהינו צופה ומביט עד סוף

אללער צייטאלטער. וואהרליך דוא בריגזט איינע בעשטימטע צייט צום אנדענקן

כל־הדורות כי תביא חוק זכרון

אום הייאלזובן אללעז, גייזט אונ' וועזן, אין ערינגערונג בריגענד דער טהאטען

להפקד כל־רוח ונפש: להזכר מעשים

מענגע אונ' דיא צאהללאזען געשאפפֿע ביז אינז אונענדליכע. פֿאם אנפֿאנגע טאן

רבים והמון בריות לאין תכלית: מראשית

אלזא מאכטעזט דוא בעקאננט אונ' פֿארמאלז טאן וואלכעז האזט דוא אפֿפֿענבארט

כזאת הודעת ומלפנים אותה גלית:

דיעזעז אויזט דער טאג דער בעגין דיינער טהאטען איין דענקמאהל צום טאגע

זה היום תחלת מעשיך: זכרון ליום

דעם ערזטען דען איין געזעטץ פֿיר ישראל אויזט ער, איין געריכטזטאג

ראשון כי חק לישראל הוא משפט

פֿיר דען גאטט יעקב׳ז. אונ' איבר דיא לענדר אן דיזם (טאגע) ווירד אויזגעשפראכן

לאלהי יעקב: ועל־המדינות בו יאמר

וועלכע צום קריגע אונ' וועלכע צום פֿרידען וועלכע צור הונגערזנאטה אונ' וועלכע

איזו לחרב: ואיזו לשלום: איזו לרעב: ואיזו

צום איבערפֿלוסע. אונ' דיא געשאפפֿע אן דעאזעלבען ווערדען הייאגעזוכט

לשבע: ובריות בו יפקדו:

אם טאגע דעאזעלבען ווירד זיין דער עוויגע אייניג או' זיין נַאמע איינליג.

בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

או' אין דיינער לעהרע שטעהט געשריעבען פאָלגענדעס: הֶארע ישראל

וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל

דער עוויגע אונזער גָאטט איזט גָאטט דער איינליגע.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

דיא איבערזעטצונג היעפאָן זיעהע אין תפלת שחרית של ראש השנה.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ
בִּכְבוֹדֶךָ וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ וְהוֹפַע
בַּהֲדַר גְּאוֹן עֻזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ:
וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ וְיָבִין כָּל יָצוּר
כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ
יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה:

(לשבת אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ:)

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ
שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ·

(לשבת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת
קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ·)

וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת כִּי אַתָּה אֱלֹהִים אֱמֶת
וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל
כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת ויִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:

דוא געדענקעזט (אַללער) ווערקע דער וועלט או' ערא־ינגערזט דיך אַללער

אַתָּה זוֹכֵר מַעֲשֵׂה עוֹלָם וּפוֹקֵד כָּל־

געשטעפפע דער פאָרצייט. פאָר דיר זינד אָפפען אַללע געהייאניססע או' דיא מענגע

יְצוּרֵי קֶדֶם לְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל־תַּעֲלֻמוֹת וַהֲמוֹן

הערליך בעקליידעט, בעקליידעט איזט גאָטט (מיט) אמאַכט דיא ער אומגירטעטע
גֵּאוּת לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר
אויך שטעהט פעסט דיא וועלט ניא וואַנקט זיא. נאָך ווירד געזאַגט: ערהעבט
אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: וְנֶאֱמַר שְׂאוּ
איהר טהאָרע אייער הויפט, ערוויטערט אייך פּפאָרטען דער וועלט!
שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם
דאַס ער קאָממע דער קאָניג דעס רוהמס. ווער איזט דיזער קאָניג דעס רוהמס?
וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי־זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד
גאָטט איזט אמאַכטיג או' שטאַרק גאָטט איזט זיעגרייך אים קריעגע. ערהעבט
יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ
איהר טהאָרע אייער הויפט או' ערהעבט אייך איהר פּפאָרטען דער וועלט!
שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם
דאַס ער קאָממע דער קאָניג דעס רוהמס, ווער איזט דיעזער קאָניג דעס רוהמס?
וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד
גאָטט צבאות ער (איזט) דער קאָניג דעס רוהמס סלה. אונד דורך
יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה: וְעַל יְדֵי
דיינע דינער דיא פראָפטען ווארדע געשריבן פאָלגענדעס: זאָ שפריכט גאָטט
עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְיָ
קאָניג ישראל'ס או' זיין ערלעזער גאָטט צבאות איך בין דער ערזטע
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ יְיָ צְבָאוֹת: אֲנִי רִאשׁוֹן
אונד איך דער לעצטע או' אויסער איר (איזט) קיין גאָטט. אויך ווירד געזאַגט:
וַאֲנִי אַחֲרוֹן׃ וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים: וְנֶאֱמַר
עס ווערדען היטויף געהן ערערעטער אויף דען בערג ציון צו ריכטען דען בערג
וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר
עשו'ס או' דיא ווירד זיין דעס עוויגען דיא רעגיערונג. נאָך ווירד געזאַגט:
עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיְיָ הַמְּלוּכָה: וְנֶאֱמַר
עס ווירד (ערקאַננט) זיין דער עוויגע אלס קאָניג איבער דיא גאַנצע ערדע
וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ

בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ
וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן · לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת
שַׁדַּי וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ · לְהַפְנוֹת
אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ · יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי
תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן ·
לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ
יְקָר יִתֵּנוּ · וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ ·
וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי
הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד ·
כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

אויך ווירד גיזאגט: ניט שויעט ער זאטער אן יעקב או' ניט זיהט ער
וְנֶאֱמַר לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה
(באזעז) שטרעבבען אין ישראל דער עוויגע זיין גאטט איזט איט איהם
עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהָיו עִמּוֹ
או' דיא געזעלשאפט (דיזעז) קאניגז איזט ביים איהם. נאך ווירד געזאגט
וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ: וְנֶאֱמַר
ער ווארד אין ישורון קאניג אלז זיך פערזאאעלטען דיא הייפטער
וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי
דעז פאלקעז אייננטיאאיג. דיא שטאאע ישראל'ז. אונד אין דען טפריכען
עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל: וּבְדִבְרֵי
דיינר הייליגקייט הייסט דער טעקזט אלזא: דען דעז עוויגן איזט דיא רעגירונג
קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה
או' דיא הערשאפט איבער דיא פאלקה. אויך ווירד געזאגט: גאטט רעגיערט
וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְנֶאֱמַר יְיָ מָלָךְ

או' צוויא טאֶגליכע אָפפער נאַך איהרער פאָרטריפט. אויסר דעם גאַנצאָפפר

וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: מִלְּבַד עֹלַת

דע: ניימאָנדעז או' זיינעם מעהלאָפפער או' דעם גאַנצאָפפר דעם טאֶגליכען

הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֹלַת הַתָּמִיד

או' זיינעם מעהלאָפפער או' איהרען גיעסאָפפערן נאַך איהרער פאָרטריפט

וּמִנְחָתָהּ· וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם

צום גערוך אַנגענעהם איין פייעראָפפער דעם עוויגען צו עהרען.

לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיְיָ:

לשבת יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי· כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ־בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ· זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם· וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ (נ״א וכסאו כבודו) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (נ״א אַחֵר)· אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יְהוָֹה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה

קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה· נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

לשבת

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר:

או' אין אַכְטַטע דען זיבענטען אַם ערזטען דעז אַכְטַט: פֿערקינדיגונג

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא

דער הייליגקייט זאָל זיין בייא אייך. יעדע פֿערריכטונג איינער אַרבייט

קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה

ניכט זאָלט איהר טהון, איין טאַג דעז לערמבלאָזענז זאָל ער זיין אייך.

לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם:

או' איהר זאָלט מאַכען איין גאַנצאָפפֿר צום גערוך אַנגענעהם דעם עוויגן (צו עהרן)

וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ

שטיער פֿאָם יונגן רינדפֿיה איינען, ווידדער איינען, לאֶמער איינאָהריגע

פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה

זיעבען, אָהנע פֿעהלער. או' איהרע אָפפֿערגאַבע או' איהרע גיעסאָפפֿער

שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם

ויא געזאַגט דרייא צעהנטעל (מעהל) פֿיר דען שטיער, צווייא

כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי

צעהנטעל פֿיר דען ווידדער, אונד איין צעהנטעל פֿיר יעדעז לאַם

עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ

או' וויין (ויא געוואָהנליך) צום גיעסאָפפֿער או' צווייא ציגענבאָקע צו פֿערזאָהנען

וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ברוך אתה יי המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים · אהבת אותנו ורצית בנו · ורוממתנו מכל הלשנות · וקדשתנו במצותיך · וקרבתנו מלכנו לעבודתך · ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום השבת הזה ואת יום הזכרון הזה · יום זכרון תרועה באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:

דיא איבערזעטצונג פֿאָן ומפני חטאינו זיעהע אין מוסף לשלש רגלים.

ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו בבית בחירתך בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו מפני היד השלוחה במקדשך:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה ותגדל כבודו אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם ושם נעשה לפניך את

מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים· זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּא״יְ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶלָה:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל־מַה־שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטוֹן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל־כָּל־מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלוֹזוּ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ־פִּיהָ· וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

עז איזט דער מנהג, דאס מאן אן דער ערזטען נאכט פאן ראש השנה נאך מוציא איינען זיסען אפפעל אין האניג איינ־טונקט, ווארויבער מאן דיא ברכה בורא פרי העץ זאגט אונד נאכדעם מאן איהן געגעססען האט, זאגט מאן דיעזען יהי רצון.

עז זייא וואהלגעפעלליג דיר עוויגער! אונזער גאטט! אונד גאטט
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אונזערער פאטער! דאס דוא ערנייעזט איבער אונז איין יאהר וועלכעז גוט
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה
אונד אנגענעהם איזט.
וּמְתוּקָה:

תפלת מוסף לראש השנה

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃ זָכְרֵנוּ לַחַיִּים׃ מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים׃ וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים׃ לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃

תפלת ראש השנה

ווען ראש השנה אם שבת איזט, זאגט דער חזן נאך שמונה עשרה, ויכלו אונד מגן אבות ביז מקדש השבת, בתפלת ערבית של שבת אונד הערנאך דען גאנצען קדיש, במה מדליקין אבער ווירד ניכט געזאגט. נאך קדיש זאגט דער חזן קידוש אונד שהחינו, הערנאך עלינו אונד קדיש יתום.

קידוש לראש השנה

ראש השנה בייא נאכט, זאגט מאן צו הויזע פאר דעם עסען דיעזע קידוש; ווען אבער ראש השנה אם שבת איזט, זאגט מאן ערזט יום הששי ביז לעשות אונד הערנאך דיעזע.

סברי מרנן ורבנן ורבותי

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו׃ וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יום השבת הזה ואת יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם זכרון תְּרוּעָה באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם׃ כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל־הָעַמִּים׃ וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת ו יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:

במוצאי שבת מוסיפין נר והבדלה. אן מוצאי שבת זאגט מאן אויך דיעזע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים׃ בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה׃ בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ׃ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ׃ הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

נאכשטעהענדע ברכה שהחינו ווירד אן ביידען נאכטען ראש השנה געזאגט, יעדאך זאלל מאן אן דער צווייטען נאכט, בייא קידוש איינע פרי אויף דען טיש לעגען, וועלכע מאן אין דיעזעם יאהרע נאך ניכט געגעססען; אדער מאן זאלל איין נייעס קלייד אנציעהען, וועלכעס מאן נאך ניכט געטראגען האט, האט מאן קיינע זאלכע פרי אונד קיין נייעס קלייד, זאגט מאן דאך שהחינו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּא״י הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

ט שחרית זאגט דער חזן היער ברכת כהנים.

בשחרית שים שלום

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

במנחה ובערבית שלום רב

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:

וערבה לה׳ מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

הַאבע וואָהלגעפַֿאללען אַן אונזערער רוהע) הייליגע אונז דורך דיינע געבאָטע

רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ

או' גיב אונז אונזער אַנטהייל אַן דיינער לעהרע זאָטטיגע אונז פֿאָן דיינם גוטע

וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ

או' ערפֿרייע אונז איט דיינער הילפֿע (אונד לאַס אונז צו טהייל ווערדן עוויגר

וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ· לַשַׁבָּת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ

אונזר גאָטט איט ליעבע או' איט וואָהלוואָללען דען שבת דיינען געהייליגטען

אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ

דאַאיט זיא רוהען אַן דעאזעלבען ישראל וועלכע הייליגען דיינען נאַאען)

וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ

או' רייניגע אונזר הערץ דיר צו דיענען איט אויפֿריכטיגקייט דען דוא ביזט גאָטט

וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת כִּי אַתָּה אֱלֹהִים

דער טרייע אונד דיין וואָרט איזט וואַהרהייט או' בעשטעהט עוויג געלאָבט

אֱמֶת וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד· בָּרוּךְ

זייעזט דוא עוויגער קאָניג איבער דיא גאַנצע ערדע דער דאַ הייליגעט

אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ

(דען שבת) ישראל אונד דען טאַג דעז אַנדענקענז.

הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם· וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ· וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם

הזה ואת יום הזכרון הזה׃ יום זכרון תרועה באהבה
מקרא קדש זכר ליציאת מצרים׃

אלהינו ואלהי אבותינו׃ יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרננו ופקדננו וזכרון אבותינו׃ וזכרון משיח בן דוד עבדך׃ וזכרון ירושלים עיר קדשך׃ וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך׃ לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הזכרון הזה׃ זכרנו יי אלהינו בו לטובה. ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים׃ ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו׃ ורחם עלינו והושיענו׃ כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה׃

אונזער גאטט אונד גאטט אונזערער פאטער! רעגיערע איבער דיא גאנצע
אלהינו ואלהי אבותינו מלוך על כל
וועלט (וואהער) אין דיינער הערליכקייט, ערהעבע דיך איבר דיא גאנצע
העולם כלו בכבודך והנשא על כל
ערדע אין דיינער ווירדע או׳ ערטייגע אין דער פראכט דיינער האהען
הארץ ביקרך והופע בהדר גאון
אמכט איבער אללע בעוואהנער דיזער ערדענוועלט
עזך על כל־יושבי תבל ארצך
או׳ עז ערקעננע יעדעז וועזען דאס דוא עז אמכטעזט, או׳ עז בעגרייפע
וידע כל־פעול כי אתה פעלתו ויבין
יעדעז געשאפף דאס דוא עז סופזט אונד זאגע אללעז וועלכעז הויך (האט)
כל־יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה
אין זייכער נאזע: דער עוויגע גאטט ישראל׳ז איזט קאניג, אונד זיינע רעגירונג
באפו יי אלהי ישראל מלך ומלכותו
איבער אללעז הערשט זיא. (אונזער גאטט או׳ גאטט אונזרער פאטער
בכל משלה׃ (אם שבת אלהינו ואלהי אבותינו

הייליג ביזט דוא אונד פורכטבאר (איזט) דיין נאמע או׳ ניכט איזט איין גאטט

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ

אויסער דיר וויא געשריעבען איזט ער איזט האך ערהאבען

מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב (כ״א וְנֶאֱמַר) וַיִּגְבַּהּ

דער עוויגע צבאות אים געריכטע אונד גאטט דער הייליגע ווירד געהייליגעט

יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ

דורך גערעכטיגקייט. געלאבט זייעזט דוא גאטט דער קעניג דער הייליגע.

בִּצְדָקָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

דיא איבערזעטצונג פאן אתה בחרתנו, ותודיענו, ותתן לנו זיעהע אין תפלת לשלש רגלים אונד פאן יעלה ויבוא אין ש״ע של חול.

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים׃ אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ׃ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת׃ וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

במוצאי שבת אומרים זה.

וַתּוֹדִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה׃ וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל׃ וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ׃ הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ׃

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת

זאָ אויך גיב עהרע עוויגר דיינם פאָלקע רוהם דענען דיא דיך עהרפירכטען

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ

או' אויזיכט דענען דיא דיך זוכען או' אָפפענע רעדע דענען וועלכע האַררען

וְתִקְוָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים

דייגער, פריידע דיינעם לאַנדע אונד וואָננע דיינער שטאַדט או' דאַז וואַכזען

לָךְ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ וּצְמִיחַת

דער הערליכקייט דעם דוד דיינעם דיענער או' איין העללייכטען דעז ליכטעז

קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר

דעם זאָהנע ישי'ז דיינעם געזאַלבטען, באַלד אין אונזערן טאַגען.

לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

זאָ דאַן גערעכטע זעהען עז אונד פרייען זיך, אונד רעדליכע פראָהלאָקן

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ

אונד פראָממע אין געזאַנג יובלען; אַבער דיא אונגערעכטיגקייט פערשליסע

וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ־

איהרען אונד אונד אַלל דיא באָזהייט פאָלליג וויא רויך פערגעהט זיא דען

פִּיהָ וְכָל־הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי

דוא טאַפפזט היכוועג דיא געוואַלט דעז אוטהוויללענז פאָן דער ערדע.

תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן־הָאָרֶץ:

או' דוא ווירזט רעגירען דוא עוויגער אַללײן איבער אַללע דיינע געשאָפפע

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ עַל כָּל־מַעֲשֶׂיךָ

אויף דעם בערגע ציון דעם זיטצע דיינער הערליכקייט אונד אין ירושלים

בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם

דער שטאַדט דיינער הייליגקייט וויא געשריעבען איזט אין דען שפריכן

עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי

דיינער הייליגקייט ער ווירד רעגיערן דער עוויגע עוויג דיין גאָטט

קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ

ציון פאָן געשלעכט צו געשלעכט לאָבט גאָטט!

צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים׃ זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃

זאָ אויך גיב דיינע פֿורכטבאַרקייט עוויגר אונזר גאָטט אויף אַללע דיינע געשעפֿטע
וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ
אונד דיינע טרעקליכקייט אויף אַללעם וואַז דוא ערשופֿט
וְאֵימָתְךָ עַל כָּל־מַה־שֶּׁבָּרָאתָ
דאַמיט דיך עהרפֿירכטען אַללע וועזען אונד זיך ביקען פֿאָר דיר
וְיִירָאוּךָ כָּל־הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ
אַללע ערשאַפֿפֿענען או' זיא זאָללען מאַכען אַללע איינען בונד דער אייניגקייט
כָּל־הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אֶחָת
צו טהון דיינען ווילן מיט איינעם הערצען דאַז אויפֿריכטיג איזט זאָ
לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כְּמוֹ
וויא וויר ויסען עוויגער אונזער גאָטט, דאַס דיא הערשאַפֿט דיין (איזט)
שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטוֹן לְפָנֶיךָ
מאַכט (איזט) אין דיינער האַנד, שטאַרקע אין דיינער רעכטען זו דיין נאַמע
עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ
(איזט) פֿורכטבאַר איבער אַללעז וואַז דוא ערשופֿט.
נוֹרָא עַל־כָּל־מַה שֶּׁבָּרָאתָ׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות׃
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות׃

היער זאַגט דער חזן קדיש תתקבל, דאַן זאַגט מאַן
אין כאלהינו אין מוסף של שבת, עלינו אונד קדיש יתום.

שמיני עצרת נאַך דעם מיטטאַגזמאַהלע געהט מאַן
אויז דער סוכה אונד זאַגט פאָלגענדען יהי רצון.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי כְּשֵׁם שֶׁקִּיַּמְתִּי וְיָשַׁבְתִּי בַּסֻּכָּה זוֹ כֵּן אֶזְכֶּה לְשָׁנָה הַבָּאָה לֵישֵׁב בְּסֻכַּת עוֹר שֶׁל לִוְיָתָן׃

תפלת ראש השנה

לערבית לשחרית ולמנחה.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים׃ מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים׃ וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים׃

רצה לג"ן חונד סדר דוכן זיעהע אַם ענדע דער תפלה.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם· וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ· אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ׀ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ׃ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה· בָּא"יְ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

לו שחרית זאָגט דער חזן היער ברכת כהנים.

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אונ' וואָלן אונז ביקן פֿאָר דיר אַן דען דרייאַלייגן (אונז פֿאָרגעטריבענן) פֿעזטן

וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ:

וויא געטריבן אין דיינר לעהרע דרייא מאַל אים יאַהרע זאָל ערשיינען

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ. שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה

אַלז דיין מאַננזען פֿאָר דעם עוויגען דיינעם גאָטט אַן דעם אָרטע, וועלכֿען

כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר

ער ערוואֶהלן ווירד אַם פֿעזטע דער אונגזייערטען קוכֿן אַם פֿעזטע דער וואָכֿן

יִבְחָר. בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת

אונ' אַם פֿעזטע דער לויבהיטטען אונ' ניכֿט זאָל מאַן ערשיינען פֿאָר

וּבְחַג הַסֻּכּוֹת. וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי

גאָטט לעער. יעדער נאַך מאַזגאַבע זיינעז פֿערמאָגענז נאַך דעם זעגען

יְיָ רֵיקָם: אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת

דעז עוויגען דיינעז גאָטטעז, וועלכֿען ער צוגעטהיילט האַבען ווירד דיר.

יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ:

(דיא איבערזעטצונג פֿאָן והשיאנו זיעהע אָבען זייטע מ"ד.)

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים
וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ
וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו
קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ
מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ
בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ באהבה וברצון בְּשִׂמְחָה
וּבְשָׂשׂוֹן שבת ו מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ: וְיִשְׂמְחוּ בְךָ
יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ
השבת ו יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

להושענא רבא.

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שִׁבְעָה׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

לשמיני עצרת ולשמחת תורה.

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ ומנחתם

ווען שמיני עצרת אַם שבת איזט זאַגט מאַן היער ישמחו.

אונזער גאָטט או' גאָטט אונזערער פֿאָטער קאֶניג׃ אַללבאַראהערציגער

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן

ערבאַראע דיך אונזער, גוטער או' וואָהלטהאָטער לאָס דיך ערביטטען פֿאָן אונז

רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ

ווענדע דיך צו אונז מיט דער פֿיללע דיינער באַראהערציגקייט אום וויללען

שׁוּבָה אֵלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ בִּגְלַל

דער פֿאָטער דיא גאָטהאַן האַבען דיינען וויללען. בויע דיינען טעאפעל

אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ בְּנֵה בֵיתְךָ

וויא פֿאָרהין אונד בעפֿעסטיגע דיין הייליגטהום אויף זיינען פֿאָריגען פֿוס

כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל־מְכוֹנוֹ

או' לאָס אונז זעהן זיינע ערבויאונג או' ערפֿרייע אונז דורך זיינע הערשטעללונג

וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ

אונד זעטצע ווידער איין דיא פריסטער אין איהרען דיענסט אונד דיא לוים

וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם

צו איהרען געזאַנגען צו איהרען לידערן, או' ברינגע ווידער צוריק ישראל

לְשִׁירָם לְזִמְרָם וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל

אין איהרע וואָהנונג או' דאָרטהין וואָללען וויר וואַללפֿאַהרען או' וואָללן ערטייגען

לִנְוֵיהֶם וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה

היער זאגט מאן אלהינו ואלהי אבותינו. אם שבת זאגט מאן צופֿאָר דאָס: אָביגע ישמחו. חול המועד סוכות אבער ווירד אלהינו ואלהי אבותינו (אויך אם שבת חול המועד ישמחו) נאך דעם צווייטען ומנחתם געזאגט.

אם ערשטען טאג חול המועד סוכות זאגט מאן דאס.

וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנֵים עָשָׂר׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל׃ וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ׃ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר׃ וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם׃

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

אם צווייטען טאג חול המועד סוכות זאגט מאן דאס.

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

אם דריטטען טאג חה״מ סוכות זאגט מאן דאס.

וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

אם פֿירטען טאג חה״מ סוכות זאגט מאן דאס.

וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה׃ אֵילִם שְׁנָיִם׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ ומנחתם

אן דען ביידען טאגען שבועות ווירד נאך אביגעם כאמור דיזע גיזאגט.

או' אם טאגע דער ערזטליגע ווען איהר דארברינגט איין מעהלאָפפער

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה

פֿאָן נייעם געטריידע דעם עוויגן צו עהרן אן איירעם וואָכענפֿעזטע פֿרקינדיגונג

חֲדָשָׁה לַיְיָ בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־

דער הייליגקייט זאל זיין אייך יעדע פֿעררי֯כטונג איינער ארבייט ניכט

קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא

זאָלט איהר טהון. או' איהר זאָלט דארברינגען איין גאנצאָפפער צום גערוך

תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ

אנגענעהם דעם עוויגן, שטירע יונגע רינדער צוויא, ווידדער איינען,

נִיחֹחַ לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד

זיבען לאֶממער אייניאֶהריגע

שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה: ומנחתם

אמן זאגט אלהינו ואלהי אבותינו אם שבת אבער זאגט אמן צופֿאָר ישמחו.

(אן דען ערזטען צוויא טאגען סוכות זאגט אמן נאך כאמור דיזע):

או' אם פֿינפֿצעהנטען טאגע דעז מאנאטז דעז זיבענטען פֿערקינדיגונג

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־

דער הייליגקייט זאָל זיין אייך, יעדע פֿעררי֯כטונג איינע ארבייט ניכט

קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא־

זאָלט איהר טהון. או' איהר זאָלט פֿייערן איין פֿעזט דעם עוויגן (צו עהרען)

תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם חַג לַיְיָ

זיבען טאגע. או' איהר זאָלט דארברינגען איין גאנצאָפפער פֿייעראָפפער

שִׁבְעַת יָמִים: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה

צום גערוך אנגענעהם דעם עוויגן שטיערע יונגע רינדער דרייצעהן,

רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר

ווידדער צוויא לאֶממער אייניאֶהריגע פֿירצעהן

אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר

אָהנע פֿעהלער זאָללען זיא זיין.

תְּמִימִם יִהְיוּ: ומנחתם

פערקינדיגונג דער הייליגקייט יעדע פערריכטונג מייגער ארבייט ניכט

מִקְרָא־־־־־קֹדֶשׁ כָּל־־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא־

זָאלט איהר טהון.

תַעֲשׂוּ:

(אין חול המועד אונד איןביידען לעצטען פסח

טאגען ווירד נאך פאלגענד כאמור היער אנגעפאנגען).

זו' איהר זאלט דארברינגען איין פייער או' גאנצאפפער דעם עוויגן (צו עהרען

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיְיָ

שטירע יונגע רינדער צוויא, ווידדער איינען, אונד זיעבען לאממער

פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים

איינייאהריגע אהנע פעהלער זאללען זיא זיין אייך.

בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:

אונד איהרע אפפערגאבע אונד איהרע גיעסאפפער וויא געזאגט: דרייא

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה

צעהנטעל (אעהל) פיר יעדען שטיער או' צוויא צעהנטעל פיר דען ווידדער

עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל •

או' איין צעהנטעל פיר יעדעז לאם אונד ויין וויא (געוואהנליך) צום גיעסאפפער

וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ

אונד איינען ציגענבאק צום פערזאהנען אונד צוויא טאגליכע אפפער

וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים

נאך איהרער פארשריפט.

כְּהִלְכָתָם:

היער זאגט מאן אלהינו ואלהי אבותינו

אן שבת ווירד ישמחו פאר אלהינו ואלהי אבותינו געזאגט.

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם

מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי

רָצִיתָ־בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר

לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

וויא איהרער אָרדנונג, אונד צוגאבזאָפפער נאך איהרער פֿאָרשריפֿט.

כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם:

(אונ' דאז צוגאבזאָפפער דעז טאגז דעז שבת דיזעס) אונ' דאז צוגאבזאָפפער דעז טאגז

וְאֶת־מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־מוּסַף יוֹם

לפסח לשבועות לסוכות לשמיני עצרת ולש"ת

חַג הַמַּצּוֹת ׀ חַג הַשָּׁבֻעוֹת ׀ חַג הַסֻּכּוֹת ׀ הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת

דיזעז וואָללען וויר צורעכט מאכען אונ' דארברינגען פֿאָר דיר מיט ליעבע

הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה

נאך דער אָרדנונג דיינעז ווילענז זאָ וויא דוא אנגעטריבען האַזט

כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ

פֿיר אונז אין דיינר לעהרע דורך משה דיינן דינער נאך דעם אויזשפרוכע

עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי

דיינער הערליכקייט זאָ וויא עז הייזט:

כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

לשבת

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר:

(אן ביידען ערזטען פסח טאגען זאגט מאן דיזעז ביז תמידים כהלכתם)

אונ' אים מאָנאט דעם ערזטען אם פֿירצעהנטען טאג דעז מאָנאטז

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ

(איזט) דאז איבערטרייטונגזאָפפער דעם עוויגן (צו עהרן). אונ' אם פֿינפֿצעהנטען

פֶּסַח לַיְיָ: וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר

טאג דעז מאָנאטז (דיעזעז) איזט איין פֿעסט זיעבען טאגע

יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג שִׁבְעַת יָמִים

אונגעזייערטעז ברויד זאָלל געגעסען ווערדן. אם טאגע דעם ערזטען

מַצּוֹת יֵאָכֵל: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן

או' צו ערפֿילען אונזערע פפֿליכטען אים הויזע פֿאָן דיר ערוועהלט
וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ
אים הויזע דאַז גראָס או' הייליג איזט וואָ גענאַננט ווירד דיין נאַמען
בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ
איבער דאַזזעלבע, וועגן דער האַנד דיא געלעגט ווארדע אַן דיין הייליגטהום
עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ:
עז זייא דער ווילע פֿאָר דיר עוויגער אונזר גאָטט או' גאָטט אונזרער פֿאָטר
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
קאָניג! אַללבאַרמהערליגער! דאַס דוא צוריקקעהרזט או' דיך ערבאַרמעזט
מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם
איבער אונז או' איבער דיין הייליגטהום איט דיינעז ערבאַרמען דאַז גראָס איזט
עָלֵינוּ וְעַל־מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
או' בויע עז אויף באַלד או' אַכבע גראָס זיינע הערליכקייט, אונזר פֿאַטר!
וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ: אָבִינוּ
אונזר קאָניג: אָפפֿענבאַרע דיא הערליכקייט דיינער רעגיערונג אונז
מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ
באַלד אונד ערשיינע אונד ערהעבע דיך איבער אונז פֿאָר דען אויגען
מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי
אַללער לעבענדיגן. או' פֿיהרע הערבייא אונזרע צערשטרייטן אויז דען פֿאָלקערן
כָּל־חָי׃ וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם
או' אונזרע פֿערברייטעטען זאַמלע פֿאָן דען וויגקעלן דער ערדע, או' ברינגע אונז
וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ׃ וַהֲבִיאֵנוּ
נאַך ציון דיינר שטאַדט איט פֿריידענגעזאַנג או' נאַך ירושלים אין דאַז הויז
לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית
דיינעז הייליגטהומז איט פֿריידע עוויגר. או' דאָרט וואָללען וויר צוריכטן אַכן
מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם׃ וְשָׁם נַעֲשֶׂה
פֿאָר דיר דיא אָפפֿער דאַז אונזערע פֿערפפֿליכטונג, טאָגליכע אָפפֿר
לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים׃ אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ׃ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת׃ וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שבתות למנוחה ו מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת יוֹם השבת הזה ואת יום

לפסח	לשבועות	לסוכות	לש"ע ולש"ת
חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה׃ זְמַן חֵרוּתֵנוּ	חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה׃ זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה׃ זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ

(בְּאַהֲבָה) מִקְרָא־קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם׃

אָבער וועגן אונזערער זינדען וואורדען וויר פֿערטריבן אויז אונזערם לַאנדע

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ

אוּ' וואורדען ענטפֿערנט פֿאָן אונזרעם ערדרייכֿע, אוּ' ניכֿט וויר קאָננען

וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים

הינויף געהען ערשיינען אונז ביקקען פֿאָר דיר

לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲווֹת לְפָנֶיךָ׃

במוצאי שבת מוסיפין נר והבדלה. אן מוצאי שבת זאגט מאן אויך דיזע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים. בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

(אן דען ערזטען צוויא נאכטען סכות זאגט מאן לישב בסוכה פאר שהחיינו)

געלאבט זייאזט דוא עוויגער אונזער גאטט קאניג דער וועלט, וועלכער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

אונז געהייליגט האט דורך זיינע געבאטהע אונד אונז בעפאהלען האט

קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ

צו וואהנען אין דער סכה.

לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה:

אן יעדעם י"ט אויסער דען צוויא לעצטען פסח נאכטען וירד שהחיינו געזאגט.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

תפלת מוסף לרגלים

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ.

בשמיני עצרת וש"ת מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

וועלכער אויסערוועהלט אונז אויז אללען היידענפֿעלקערן

אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־ עָם

אונ׳ ערהאָבן אונז איבר אללע שפראַכן (היידענפֿעלקער) אונ׳ הייליגטע אונז

וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ

דורך זיינע געבאָטע אונד דוא גאַבזט אונז עוויגער אונזר גאָטט

בְּמִצְוֹתָיו וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

אויז ליעבע (שבת טאַגע צור רוהע אונד) פֿייערטאַגע

בְּאַהֲבָה (שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּ) מוֹעֲדִים

צור פֿריידע, פֿעסטע אונד צייטען צום פֿערגניגען

לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן

דען טאָג (שבת דיעזען אונד דען טאַג)

אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם

לפסח	לשבועות	לסוכות	לש״ע ולש״ת
חַג הַמַּצּוֹת	חַג הַשָּׁבֻעוֹת	חַג הַסֻּכּוֹת	הַשְּׁמִינִי חַג
הַזֶּה· זְמַן	הַזֶּה· זְמַן	הַזֶּה· זְמַן	הָעֲצֶרֶת הַזֶּה·
חֵרוּתֵנוּ	מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ	שִׂמְחָתֵנוּ	זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ

(אויז ליעבע) פֿערקינדיגונג דער הייליגקייט איין אַנדענקען אַן דען אויזצוג

(בְּאַהֲבָה) מִקְרָא־קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת

אויז מצרים דען אַן אונז האָטטעזט דוא געפֿאַללען אונ׳ אונז הייליגטעזט דוא

מִצְרָיִם כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ

אעהר אַלז אַללע היידענפֿעלקער (אונ׳ שבת) אונ׳ דיא פֿעזטטאַגע דיינע הייליגען

מִכָּל־הָעַמִּים וְשַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ

(איט ליעבע אונ׳ איט וואָהלגעפֿאַללען) איט פֿריידע אונ׳ איט פֿערגניגען

בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן

אַנטהייעזט דוא אונז ערבען, געלאָבט זייעזט דוא גאָטט דער דוא הייליגעזט

הִנְחַלְתָּנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ

(דען שבת אונ׳) ישראל אונ׳ דיא צייטען (דער פֿעסטטאַגע).

הַשַּׁבָּת וְ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

במנחה ובערבית שלום רב | בשחרית שים שלום

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות׃
וערבה לײ מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות׃

סדר קידוש לרגלים

ווען י״ט אן פרייטאג נאכט אויז זאגט מאן ערזט יום הששי.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן׃

געלאבט זייאזט דוא עוויגער אונזר גאטט קאֶניג דער וועלט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

אונזר גאָטט (מיט ליבע און מיט וואָהלגעפאַללען) מיט פריידע און מיט פערגניגען
אֱלֹהֵינוּ (בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן
(שבת און) פייערטאַגע דיינע היילִיגען דאַמיט זיך ערפרייען מין דיר דיא ישראל
שַׁבָּת וּ מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל
וועלכע היילִיגען דיינן נאַמען. געלאָבט זייעזט דוא עוויגער דער דוא היילִיגעזט
מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ
(דען שבת און) דיא ישראל און דיא צייטען (דער פעזטטאַגע).
(הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לְדֹר וָדֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּא״יְ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

בו שחרית זאַגט דער חזן דיזעס.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

(אויז ליעבע) פערקינדיגונג דער הייליגקייט איין אנדענקען אן דעם אויזוגע
(בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת
אויז עגיפטען.
מִצְרָיִם:

(דיא איבערזעטצונג פאן יעלה ויבוא זיעהע אבען זייטע מ׳ ע״ב.)

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

לפסח	לשבועות	לסוכות	לשמיני עצרת ולש״ת
חַג הַמַּצּוֹת | חַג הַשָּׁבֻעוֹת | חַג הַסֻּכּוֹת | הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת

הַזֶּה זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

לאס אונז עמפפאנגען עוויגער אונזער גאָטט דען זעגען דיינר פייערטאגע
וְהַשִּׁיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ
צום לעבען או׳ צום פריעדען צור פריידע או׳ צום פערגניגען זא וויא
לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר
עז דיר געפאלליג וואר אונד פערשפראכסט אונז צו זעגנען.
רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ: (אם שבת)
אונזר גאָטט או׳ גאָטט אונזערר פאטער האבע וואהלגעפאללן אן אונזערר רוהע
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ
הייליגע אונז מיט דיינן געבאָטען אונד גיב אונז אונזר אנטהייל אן דיינר לעהרע
קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ
זעטיגע אונז פאן דיינר גוטע או׳ ערפרייע אונז מיט דיינר היל־פע, או׳ רייניגע
שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר
אונזר הערץ דיר צו דיענן אין וואהרהייט או׳ לאס אונז צו טהייל ווערדן עוויגער
לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ

דעז פֿעסטטאַגעז או' דאז האָט אבגעטיידען עוויגער אונזער גאָטט צווישען
הָרֶגֶל וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין
הייליגעם אונד געמיינעם צווישען ליכט או' פֿינזטערניס, צווישען ישראל
קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל
אונד היידען, צווישען דעם טאַגע דעם זיבענטען אונד דען זעקז טאַגען
לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי
דער ארבייט צווישען דער הייליגקייט דעז שבת אונד דער הייליגקייט
הַמַּעֲשֶׂה בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת
דעז פֿייערטאַגעז אונטערשיידעזט דוא, אונד דען טאַג דען זיבענטען
יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי
איבער דיא זעקז טאַגע דער ארבייט האָזט דוא הייליג ערהאָבען,
מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ
דוא האָזט אבגעטיידען אונד געהייליגט דיין פֿאָלק ישראל
הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
מיט דיינער הייליגקייט.
בִּקְדֻשָּׁתֶךָ:

או' געבען אונז עוויגער אונזער גאָטט אויז ליעבע (שבת טאַגע צור רוהע
וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה
או') פֿייערטאַגע צור פֿריידע פֿעזטע אונד צייטען צום פֿערגניגען,
י מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן
דען טאַג (שבת דיעזען אונד דען טאַג)
אֶת־יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־־־־־־יוֹם

לפסח	לשבועות	לסוכות	לש"ע ולש"ת
חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה׳ זְמַן חֵרוּתֵנוּ	חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה׳ זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה׳ זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

דוא ערוועהלטעזט אונ אויז אללן היידענפאלקערן דוא ליעבטעזט אונ
אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ
האטטעזט וואהלגעפאללען אן אונ ערהאהעטעזט אונ איבער אללע
וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־
שפראכען (היידענפאלקער) הייליגטעזט אונ דורך דיינע געבאטע
הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
נאהערטעזט אונ אונזער קעניג דיינעם דיענזטע או' (נאך) דייננן נאמען
וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ
דעם גראססען אונד דעם הייליגען אונ האטטעזט דוא גענאננט.
הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:
(ווען י״ט אן מוצאי שבת פאללט זאגט אמן דיזעז ותודיענו פאר ותתן לנו).

דוא לעהרטעזט אונ קעננען עוויגער אונזער גאטט דיא געזעטצע
וַתּוֹדִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־מִשְׁפְּטֵי
דיינר גערעכטיגקייט לעהרטעזט אונ אויזצואיבען דיא אנארדנונג דיינז וויללענז
צִדְקֶךָ וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ
אונד גאבזט אונ עוויגער אונזער גאטט רעכטע דיא בילליג זינד
וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים
או' ריינע לעהרע דיא וואהר איזט געזעטצע אונד געבאטע דיא גוט זינד
וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים
ליעסעזט אונ צו טהייל ווערדען צייטען דער פריידע אונד פייערטאגע
וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי
דיא הייליג זינד או' פעזטטאגע פרייוויליגער אפפער, ליסעזט אונ ערבען
קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה׃ וַתּוֹרִישֵׁנוּ
דיא הייליגקייט דעז שבת או' דיא עהרע דעז פייערטאגעז או' דאז פייערן
קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת

סדר ערוב תבשילין

דורך דיזע פֿערֵאייניגונג זייא ערלויבט אונז צו באַקען אונד צו קאָכֿען

בַּהֲדֵין עֵרוּבָא יְהֵא שָׁרֵא לָנָא לְמֵיפֵא וּלְבַשָּׁלָא

או' אויפֿצובעוואַהרען, אונד אָנצוצינדען ליכֿט אונד צו פֿערריכֿטען אַללעז

וּלְאַטְמָנָא וּלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא וּלְמֶעְבַּד כָּל־

וואַז וויר בענאָטהיגטען פֿאָם טאַגע דעז פֿעזטעז ביז צום פֿאָלגענדען שבת

צָרְכָּנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְּתָא

אונז אונד אַללען בעוואָהנערן אין דער שטאַדט דיזער.

לָנוּ וּלְכָל־הַדָּרִים בָּעִיר הַזֹּאת:

סדר התפלת לרגלים

לערבית לשחרית ולמנחה.

ערב יום טוב פֿאָן פסח, שבועות, סוכות או' ש"ע צו מנחה בעטעט מאַן ערזט אשרי זייטע כ"ב ביז הללויה, דאַן שמונה עשרה זייטע ל"ה (איזט ערב שבת זאָ וויר אויך קבלת שבת געזאַגט) אונד הערנאַך אָביגעז מעריב פֿיר יום טוב אונד דאַן ווירד דיזעז שמונה עשרה געבעטעט.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם: פֿאָן מוסף שמיני עצרת ביז מוסף יום ראשון של פסח זאַגט מאַן:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

קדיש תתקבל, אין כאלהינו, עלינו, קדיש יתום.

סדר ערוב תבשילין

ווען יום טוב אַן פֿרייטאַג איזט, דאַרף מאַן אַן דיזעם טאַגע ניכט קאָכען וואַז אויף שבת געהאָרט, אויזגענאָממען ווען מאַן ערב יום טוב ערוב תבשילין אַמאַכט, דאַז הייסט, מאַן ניממט איינע געקאָכטע שפייזע אונד איין ברױד אונד זאַגט דאַריבער נאָכשטעהענדע ברכה אונד בהדין ביז בעיר הזאת — דיעזע שפייזע אונד דאַז ברױד איסען אויפבעוואַהרט ווערדען ביז שבת — ווען אַבער אויך דאָננערזטאַג יום טוב איזט, דאַרף מאַן פֿאַן דאָננערזטאַג אויף שבת ניכט קאָכען, אָבשאָן מאַן ערוב תבשילין געמאַכט האַט.

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאָניג דער וועלט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

דער אונז געהייליגעט דורך זיינע געבאָטע אונד אונז אַנבעפֿאָהלען וועגן

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל

דעז געבאָטעז דער פֿעראייניגונג*).

מִצְוַת עֵרוּב:

*) ערוב תבשילין הייסט וואָרטליך פֿעראייניגונג דער שפייזען אונד דיא פֿאָלגענדע פֿאָראַעל ערקלאָרט דיא אייגענטליכע בעדייטונג דיעזעז אויזדרוקעז: (עיין לבוש א״ח סי׳ תקכ״ז).

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם · וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי משֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ

וּלְכַלְכָּלָה· לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם· לִמְחִילַת חֵטְא·
וְלִסְלִיחַת עָוֹן· (בשנת העבור וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע) כִּי בְעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בָּחַרְתָּ מִכָּל הָאֻמּוֹת· וְחֻקֵּי רָאשֵׁי
חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ
יִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

**

מוסף לשבת וראש חודש

דען אָנגעהענדען דיעזען צום גוטען אונד צום זעגען, צור פרייטע
אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה לְשָׂשׂוֹן

או' צום פערגניגען, צום הייל או' צום טראָזטע צור נאַהרונג
וּלְשִׂמְחָה לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה לְפַרְנָסָה

אונד צור פערפפלעגונג, צום לעבען אונד צום פריעדען, צור פערגעבונג
וּלְכַלְכָּלָה לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לִמְחִילַת

דער פעהלער אונד צור פערצייהונג דער זינדען (אונד צור פערזאָהנונג
חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֹן (בשנת עבור וּלְכַפָּרַת

דער פערברעכען) דען דיין פאָלק ישראל ערוואֶהלטעזט דוא פאָן אַללען
פָּשַׁע) כִּי בְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בָּחַרְתָּ מִכָּל־

(דאַמאַליגן) נאַציאָנען או' שבת דיינן היילגען איהנען אַנבֿטעזט דוא בעקאַננט
הָאֻמּוֹת וְשַׁבַּת קָדְשְׁךָ לָהֶם הוֹדַעְתָּ

או' דיא געזעצע דער נייאָנדע איהנן בעשטיאמטעזט דוא. געלאָבט זייעזט דוא
וְחֻקֵּי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם קָבָעְתָּ· בָּרוּךְ אַתָּה

עוויגער וועלכֿער הייליגט דען שבת דיא ישראל אונד דיא נייאָנדע.
יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים:

ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש ויין כנסכו ושעיר לכפר ושני תמידים כהלכתם:

דיא איבערזעטצונג פֿאָן אלהינו זיעהע היער אונטען.

אלהינו ואלהי אבותינו חדש עלינו את־ החדש הזה לטובה ולברכה. לששון ולשמחה. לישועה ולנחמה. לפרנסה

מוסף לשבת וראש חודש

אונד איהרע אָפפֿערגאַבע אונד גיעסאָפפֿער וויא געזאַגט: דרייא

ומנחתם ונסכיהם כמדבר שלשה

צעהנטעל (אעהל) פֿיר יעדען שטיער אונד צווייא צעהנטעל פֿיר דען ווידדער

עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל

או' איין צעהנטעל פֿיר יעדעס לאַם או' וויין וויא (געוועהנליך) צום גיעסאָפפֿער

ועשרן לכבש ויין כנסכו

אונד איינען ציעגענבאָק צום פֿערזעהנען אונד צווייא טעגליכע אָפפֿער

ושעיר לכפר ושני תמידים

נאַך איהרער פֿאָרשריפֿט.

כהלכתם:

דיא איבערזעטצונג פֿאָן ישמחו במלכותך זיעהע אין מוסף של שבת.

ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג עם מקדשי שביעי. כלם ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי רצית בו וקדשתו חמדת ימים אותו קראת. זכר למעשה בראשית:

אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פֿאָרפֿאַהרען האַבע וואָהלגעפֿאַללען

אלהינו ואלהי אבותינו רצה

אַן אונזערע רוהע אונד ערנייע אונז אַם טאַגע שבת דיעזען

במנוחתנו וחדש עלינו ביום השבת הזה

דייכעז ווילענז, זאָ וויא דוא פֿאָרגעטריבען האַזט פֿיר אונז איין דייער לעהרע

רְצוֹנְךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ

דורך משה דיינן דיענער נאַך דעם אויזשפרוכע דיינר הערליכקייט

עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ

זאָ וויא עז הייסט:

כָּאָמוּר:

דיא איבערזעטצונג פֿאָן ובראשי חדשיכם זיעהע זייטע ז׳

אונד פֿאָן ומנחתם זיעהע היער ע״ב אין שבת ראש חודש.

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר

**

מוסף לשבת וראש חודש

דעז טאַגעז דעז נייאאָנדעז דיעזעז וואָללען וויר אַכֿען או״ דאַרברינגען

יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב

פֿאָר דיר איט ליעבע נאַך דעם געבאָטע דייכעז ווילענז זאָ וויא

לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ

דוא פֿאָרגעטריבען האַזט פֿיר אונז אין דייגער לעהרע דורך משה

שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה

דייכען דיענער נאַך דעם אויזשפרוכע דייגער הערליכקייט זאָ וויא עז הייסט:

עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

(דיא איבערזעטצונג פֿאָן וביום השבת זיעהע זייטע

ו׳ ע״ב אונד פֿאָן ובראשי חדשיכם, זייטע ז׳ ע״א.)

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם כָּאָמוּר:

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיְיָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם:

מוסף לראש חודש בחול

דער פֿאָטער דען קינדרן זאָלזט דוא דענקען. אונד ברינגע אונז נאך ציון

אָבוֹת לַבָּנִים תִּזְכּוֹר: וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן

דיינער שטאָדט מיט פֿריידענגעזאַנגען אונד נאך ירושלים, אין דעם טעמפעל

עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית

דיינער הייליגקייט מיט פֿריידע עוויגליך, או' דאָרט וואָללען וויר דאַרברינגען

מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם· וְשָׁם נַעֲשֶׂה

פֿאָר דיר דיא אָפּפֿער נאך אונזערער פֿפֿליכט, טאָגליכע אָפּפֿר

לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים

נאך איהרער אָרדנונג, אונד צוגאַבזאָפּפֿער נאך איהרער פֿאָרשריפֿט.

כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם:

אונד דאַז צוגאַבזאָפּפֿער דעז טאַגעז דעז נייאמאָנדעז דיעזעז,

וְאֶת־מוּסַף יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה

וואָללען וויר מאַכען אונד דאַרברינגען פֿאָר דיר מיט ליעבע, נאך דעם געבאָטע

נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת

**

מוסף לשבת וראש חודש

עוויגער אונזער גאָטט או' גאָטט אונזערער פֿאָרפֿאַהרען

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

דאַס דוא אונז הינויף ברינגעזט מיט פֿריידען אין אונזער לאַנד,

שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ

או' אונז איינפּפֿלאַנצעזט אין אונזערעם געביעטע או' דאָרט וואָללען וויר מאַכען

וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ וְשָׁם נַעֲשֶׂה

פֿאָר דיר דיא אָפּפֿער אונזערער שולדיגקייט טאָגליכע אָפּפֿער

לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים

נאך איהרער אָרדנונג אונד צוגאַבזאָפּפֿער נאך איהרער פֿאָרשריפֿט. אונד

כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת־

דאַז צוגאַבזאָפּפֿער דעז טאַגעז שבת דיעזעז אונד דאַז צוגאַבזאָפּפֿער

מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־מוּסַף

זאָלען וויר ברינגען דארויף, אונד ציגענבעקקע זאָלען וויר דארברינגען

נַעֲשֶׂה עָלָיו וּשְׂעִירֵי עִזִּים נַעֲלֶה

צום וואָהלגעפאַללען, אונד מיט דעם דינסטע דעס טעמפעלס דעס הייליגען

בְּרָצוֹן· וּבַעֲבֹדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

וואָללען וויר אונס פרייען, וויר אַללע, אונ' מיט דען געזאַנגען דוד'ס דיינעס דיענערס

נִשְׂמַח כֻּלָּנוּ: וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ

דיא געהערט ווערדען אין דיינער שטאַדט, דיא געזאַגט ווערדען פאַר

הַנִּשְׁמָעִים בְּעִירֶךָ הָאֲמוּרִים לִפְנֵי

דיינעם אַלטאַרע, ליעבע עוויגע זאָללסט דוא ברינגען איהנען אונ' דען בונד

מִזְבְּחֶךָ אַהֲבַת עוֹלָם תָּבִיא לָהֶם וּבְרִית

מוסף לשבת וראש חודש

אונד ניימאָנדע צור פערזאָהנונג. אונד וויל וויר זינדיגטען פאַר דיר

וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים לְכַפָּרָה וּלְפִי שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ

וויר אונד אונזערע פאָרפאַהרען, וואַרד צערשטאָהרט אונזערע שטאַדט

אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ חָרְבָה עִירֵנוּ

אונד פערוויסטעט דער טעמפעל אונזערעס הייליגטהומס, אונ' דאַהין שוואַנד

וְשָׁמֵם בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְגָלָה

אונזערע הערליכקייט, אונד ענטצאָגען ווערדע דיא עהרע פאָם הויזע

יְקָרֵנוּ וְנֻטַּל כָּבוֹד מִבֵּית

אונזערס לעבענס. ניכט וויר קאָננען פערריכטען אונזערע פפליכט

חַיֵּינוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ

אין דעם טעמפעל דיינעס אויסערוואָהלטען אין דעם הויזע דעם גראָססען

בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל

אונד דעם הייליגען וואָ גענאַננט וואַרד דיין נאַמע דאַרויף וועגען דער האַנד

וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד

דיא געלעגט ווארדע אַן דיין הייליגטהום. עס זייא דער ווילע פאָר דיר

הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ

כייאמאָנדע דיינעם פֿאָלקע גאַבזט דוא (אַלז) זייט (זור) פֿערזאֶהנונג

רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לְעַמְּךָ נָתַתָּ זְמַן כַּפָּרָה

פֿיר אַללע איהרע נאַכקאָמען, אינדעם זיא דאַרבראַכטען פֿאָר דיר

לְכָל־תּוֹלְדוֹתָם בִּהְיוֹתָם מַקְרִיבִים לְפָנֶיךָ

אָפפֿער צום וואָהלגעפֿאַללען אונד באֶקע אַלז זינדאָפפֿער זו פֿערזאֶהנען

זִבְחֵי רָצוֹן וּשְׂעִירֵי חַטָּאת לְכַפֵּר

פֿיר זיא, איין אַנדענקען פֿיר אַללע (זאָללטען) זיא זיין אונד רעטטונג

בַּעֲדָם. זִכָּרוֹן לְכֻלָּם יִהְיוּ. וּתְשׁוּעַת

איהרער פערזאָן פֿאָן דער האַנד דעז פֿיינדעז. איינען אַלטאַר איינען נייען

נַפְשָׁם מִיַּד שׂוֹנֵא: מִזְבֵּחַ חָדָשׁ

אין ציאָן װאָללזט דוא עררילטען אונד דאַז גאַנצאָפּפֿער דעז נייאמאָנדעז

בְּצִיּוֹן תָּכִין וְעוֹלַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ

**

מוסף לשבת וראש חודש

דוא האַזט געשאַפֿפֿען דיינע וועלט פֿאָר אוראַלטער זייט, האַזט פֿאָללענדעט

אַתָּה יָצַרְתָּ עוֹלָמְךָ מִקֶּדֶם כִּלִּיתָ

דיין ווערק אַם טאַגע דען זיעבענדען, דוא ליעבטעזט אונז,

מְלַאכְתְּךָ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ

האַטטעזט וואָהלגעפֿאַללען אַן אונז ערהאָבזט אונז, מעהר אַלז אַללע

וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־

(דאַמאַליגע פֿאָלקר פֿרעמדער) שפראַכן, היילִיגטעזט אונז דורך דיינע געבאָטע

הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ

או' בראַכטעזט אונז נאַהע אונזער קאֶניג דיינעם דיענזטע, דיינען נאַמען

וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ

דען גראָסען אונד דען הייליגען איבער אונז האַזט דוא גענאַננט, אונד גאַבזט

הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ: וַתִּתֶּן

אונז עוויגער אונזער גאָטט אויז ליעבע זבת טאַגע זור רוהע

לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה

איזט הערליך צו בעזינגן דען פֿאָן יעהער ביז אין עוויגקייט ביזט דוא אַללמעכטיג

נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער קעֶניג געפריזען דורך דאַנקליעדער.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

אַן יעדען טאַגע, ווען מוסף געבעטעט ווירד, זאַגט דער חזן נאָך הלל גאַנז קדיש איט תתקבל; דאַהער אַן אַם חנוכה וייל קיין מוסף געבעטעט ווירד, נור חצי קדיש זאַגט.

מוסף לראש חודש ולשבת ראש חודש

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

טאַג אַזאָ בֿטע דער עוויגע ווירֿ וואָללן אונז פֿערגניגן או׳ ערפֿרייען אַן דעאזעלבן.

הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִֽילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

אַך גאָטט הילף דאָך! אַך גאָטט הילף דאָך!

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא

אַך גאָטט בעגליקע דאָך! אַך גאָטט בעגליקע דאָך!

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

געגריסט זייא ווער קאָממט אים נאַמן גאָטטעז: וויר גריסן אייך אויז דעם טעמפּל

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית

גאָטטעז. גאָטט דער עוויגע ערלייכֿטעט אונז פֿיהרט געבונדן דאז פֿעזטאָפּפֿר

יְיָ: ברוך אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג

איט אירטהעגן ביז אַן דיא הערנער דעז אַלטאַרז. איין גאָטט ביזט דוא

בַּעֲבֹתִים עַד־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אל אֵלִי אַתָּה

דיר דאַנקע איך איין גאָטט איך ערהעבע דיך. דאַנקט דעם עוויגן דען

וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: הוֹדוּ לַייָ כִּי

ער איזט גוט דען עוויג וואָהרט זיינע גנאַדע.

טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

עז לאָבען דיך עוויגער אונזער גאָטט אַללע דיינע געשאָפּפֿע

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל) כָּל־מַעֲשֶׂיךָ

או׳ דיינע פֿראָממען דיא גערעכֿטען, וועלכֿע טהון דיינען ווילען או׳ אַלל

וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל־

דיין פֿאָלק דאז הויז ישראל איט געזאַנג לאָבען (זיא), פּרייזען, ריהמען,

עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ

פֿערהערליכֿען, ערהעבען, ערהאָהען, הייליגען אונד הולדיגען (זיא)

וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־

דיינען נאַמען אונזער קאָניג דען דיר איזט גוט צו לאָבען אונד דיין נאַמע

שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ

וויא ביענען זיא אָדערן וויא דאָרנענפֿלאַמע, בייא נאַמען גאָטטעס (דאַס)

כִּדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי

איך פֿערניכטע זיא. ווען אויך שטאָסענד איהר איך שטאָסעט צו פֿאַללען, אַבר גאָטט

אֲמִילַם: דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַיְיָ

הילפֿט איר. מיין זיעג אונד מיין זאַיטענשפיל איזט גאָטט אונד וואַרד איר

עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי

צור הילפֿע. שטימע דעס פֿריידענגעזאַנגעס או' דעס זיעגעס אין דען היטטען

לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי

דער פֿראָממען. דיא רעכטע דעס עוויגען שאַפֿפֿט דען זיעג. דיא רעכטע דעס עוויגען

צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ

איזט ערהאַבען, דיא רעכטע דעס עוויגען שאַפֿפֿט דען זיעג. ניכט

רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא־

וויל איך שטערבען זאָנדערן לעבען או' פֿערקינדען דיא ווערקע גאָטטעס.

אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂה יָהּ:

ציכטיגען ציכטיגען וויל ער איך דער עוויגע אַבער דעם טאָדע ניכט

יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא

איבערלאָסט ער איך. אָפֿפֿנעט איר דיא טהאָרע דער גערעכטיגקייט

נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק

איך קאָממע היניין דאַנקע דעם עוויגען. דיעס דאַס טהאָר צום עוויגען

אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ

פֿראָממע זאָללען קאָממען אין דאַסזעלבע. איך דאַנקע דיר דאַס

צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ: אוֹדְךָ כִּי

דוא איך געניכטיגעט אונד וואַרזט איר צור הילפֿע. דער שטיין

עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך אֶבֶן

דען פֿערוואָרפֿען דיא בויענדען וואורדע צום עקשטיינע פֿאָם

מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן מֵאֵת

עוויגען געשאַהה דיזעס עס איזט וואונדערבאַר אין אונזערן אויגען. דיזען

יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת זֶה

נאַציאָנען! דען מעכטיג (וואַלטעט) איבער אונז זיינע גנאַדע, או' טרייא
הָאֻמִּים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת
איזט דער עוויגע אויף איוואער. לאָבעט גאָטט!
יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

דאַנקעט דעם עוויגען דען ער איזט גוט עוויג וואָהרט זיינע גנאַדע.
קיח הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
עז זאַגע טון ישראל דאַס עוויג וואָהרט זיינע גנאַדע.
יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
עז זאַגע (כון) דאַז הויז אהרן'ז דאַס עוויג וואָהרט זיינע גנאַדע.
יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
עז זאַגען (כון) דיא עהרפירכטען דען עוויגן דאַס עוויג וואָהרט זיינע גנאַדע.
יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אויז דר נאָטה ריף איך דען עוויגן ער אַנטוואָרטעטע איר אין וייטן רויס דר עוויגע
מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחַבְיָהּ:
דער עוויגע איזט איין, ניכטז פירכטע איך וואַז קאַן טהון איר איין מענש.
יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם:
דער עוויגע איזט איר אין איינער היולפע אונד איך ווערדע (לוזט) זעהען
יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה
אַן אייגען פיינדען. בעסער צו פערטרויען אויף גאָטט אַלז זיך פערלאַסען
בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ
אויף מענשען. בעסער צו פערטרויען אויף גאָטט אַלז זיך פערלאַסען
בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ
אויף פירזטען. אַללע היידען האָבען איך אומגעבען בייא נאַמען גאָטטעז (דאַס)
בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי
איך פערניכטע זיא. זיא אומגעבען איך (היער) אויך אומגעבען זיא איך דאָרט
אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי
בייא נאַמען גאָטטעז (דאַס) איך פערניכטע זיא. זיא אומשוואָרמען איך
בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי

איך וואנדלע פאר דעם עוויגען אים לאנדע דער לעבענדיגען. איך גלויבע
אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי
דארום רעדע איך, איך ליטט זעהר. איך דאכטע (אבער)
כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי
אין אייגער איבעראיילונג דאז גאנצע מענשענגעשלעכט איזט טריגליך.
בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב:
ווא זאלל איך ערוויעדערן דעם עוויגען אללע זיינע וואהלטהאטען געגען איך.
מָה־אָשִׁיב לַיְיָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי:
דען קעלך דעז הייל ערגרייפע איך אונד אים נאמען געטטעז
כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ
פערקינדע איך עז. איינע געליבדע דעם עוויגען בעצאהלע איך אין געגענווארט
אֶקְרָא: נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה
(נון) פאר אלל זיינעם פאלקע. ווערטה איזט אין דען אויגען דעז עוויגען
נָּא לְכָל־עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ
דער טאד זיינער פראממען. אך עוויגער! איך בין דיין דיענער
הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ
איך בין דיין דיענער דער זאהן דיינער מאגד דוא לעזעטעזט מיינע פעסעל. דיר
אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי: לְךָ
טאלכטע איך אפפער דעז דאנקעז אונד דען נאמען געטטעז רופע איך אן.
אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא:
איינע געליבדע דעם עוויגען בעצאהלע איך, אין געגענווארט (נון) פאר אלל
נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־
זיינעם פאלקע. אין דען האפען דעז טעמפעלז דעז עוויגען אין דיינער מיטטע
עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי
ירושלים לאבעט געטט!
יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ:
לאבעט דען עוויגען אללע פאלקער! ריהמט איהן אללע
קיז הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־

דעז עוויגען, אונד דיא ערדע גאַב ער דען נאַכקאָממען אדמ'ז. ניכט
לַייָ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם׃ לֹא
טאָדטע לאָבען גאָטט או' ניכט דיא היגאַבפאַהרען אין דיא גרופט.
הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי דוּמָה׃
אַבער וויר פרייזען גאָטט פאָן יעטצט ביז אין עוויגקייט לאָבעט גאָטט.
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּ־יָהּ׃

(פאָם ערזטען טאַגע חול המועד פסח ביז צום לעטצטען טאַגע
פסח אונד אַם ראש חודש פאַנגט מאַן היער מה אשיב אַן.)

עז איזט איר ליעב דאַס ער ערהאָרט דער עוויגע איינע שטימע
קט״ז אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע ׀ יְיָ אֶת־קוֹלִי
איין פלעהען, דאַס ער נייגט זיין אָהר איר אונד אין אַללען איינן טאַגען
תַּחֲנוּנָי׃ כִּי־הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי
רופע איך איהן אַן. ווען איך אומפאַנגען דיא שטריקע דעז טאָדעז
אֶקְרָא׃ אֲפָפוּנִי ׀ חֶבְלֵי־מָוֶת
ווען דיא בעאָנגזטיגונגען דער העללע איך ערגרייפען, ווען לייד אונד טרויער
וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן
איך עמפפינדע, דען נאַמען גאָטטעז רופע איך אַן. אַך עוויגער רעטטע
אֶמְצָא׃ וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא אָנָּה יְיָ מַלְּטָה
איינע זעעלע. גנאָדיג איזט דער עוויגע אונד גערעכט, אונד אונזר גאָטט
נַפְשִׁי׃ חַנּוּן יְיָ וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ
ערבאַרמט זיך. ער בעהיטעט דיא איינפאַלטזפאָללען דער עוויגע
מְרַחֵם׃ שֹׁמֵר פְּתָאיִם יְיָ
איך וואַר עלענד או' איר האַלף ער. קעהרע צוריק זעעלע אין דיינע רוהע
דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ׃ שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי
דען דער עוויגע פערגילט (גוטעז) דיר. דען דוא בעפרייעזט איינע זעעלע
כִּי־יְיָ גָּמַל עָלָיְכִי׃ כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי
פאָם טאָדע, איין אויגע פאָן טהרענען, איינען פוס פאָם גלייטען.
מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן־דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי׃

או׳ ניכט זי קאֶננען זיא רעדן; אויגן האַבען זיא או׳ ניכט זעהען זיא; אָהרען

וְלֹא־יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם

האַבען זיא, או׳ ניכט האֶרען זיא; איינע נאַזע האַבען זיא אונד ניכט:

לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף־לָהֶם וְלֹא

ריכען זיא; איהרע האֶנדע ניכט זי קאֶננען זיא בעטאַזטען; איהרע פֿיסע

יְרִיחוּן: יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם

ניכט געהן קאֶננען זיא; ניכט רעדען זיא דורך איהרער קעהלע. וויא זיא זינד

וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא־יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם: כְּמוֹהֶם

זאָ זינד דיא זיא אמאַכען, יעדער וועלכער פֿערטרויעט אויף זיא.

יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בֹּטֵחַ בָּהֶם:

ישראל פֿערטרויעט אויף דען עוויגן איהרע הילפֿע או׳ איהר טילד איזט ער.

יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּיְיָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:

הויז אהרן׳ז פֿערטרויעט אויף גאָטט איהר העלפֿער או׳ איהר סילד

בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיְיָ עֶזְרָם וּמָגִנָּם

איזט ער. פֿערעהרער דעז עוויגען פֿערטרויעט אויף דען עוויגן איהר העלפֿר

הוּא: יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בַיְיָ עֶזְרָם

אונד איהר סילד איזט ער.

וּמָגִנָּם הוּא:

דער עוויגע דענקע אונזער, זעגנע זעגנע דאַז הויז ישראל,

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל

זעגנע דאַז הויז אהרן׳ז זעגנע דיא פֿערעהרער גאָטטעז

יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ

דיא קליינען זאַמט דען גראָסען. ער מעהרע דער עוויגע (אויף) אייך

הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים: יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם

(אויף אייך) או׳ (אויף) אייערע קינדער. געזעגנעט זייד איהר דעם עוויגען

עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ

דער שאָפפֿער דעז היממעלז אונד דער ערדע. דער היממעל איזט היממעל

עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם

אלז אויזצאג ישראל אויז מצרים, דאז הויז יעקב אויז דעם פאלקע

קי״ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם

דער בארבארען; דא ווארד יהודה זיין היילגטהום ישראל

לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל

זיין רייך. דאז מעער זאה עז אונד פלאה, דער ירדן וויך

מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב

צוריק. דיא בערגע היפפטען ווין ווידדער, היגעל וויא יונגע

לְאָחוֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי

שאפע. וואז ווינט דיר א מעער דאס דוא פליהעזט? א ירדן

צֹאן: מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן

דאט דוא וויכעזט צוריק? איהר בערגע דאס איהר היפפט וויא ווידדער?

תִּסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים

היגעל · וויא יונגע שאפע? פאר דעם הערן ערבעבע ערדע

גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן: מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ

פאר דעם גאטט יעקב'ז, וועלכער אומוואנדעלט דען פעלז אין איינען

מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב: הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־

וואסערטייך, קיזעל אין וואסערקוועללען.

מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם:

(אם ערזטען טאגע חול המועד פסח ביז צום לעטצטען טאגע פסח אונד אם ראש חודש פאנגט מאן היער ״ זכרנו אן).

ניכט אונז, עוויגער! ניכט אונז, זאנדערן דיינעם נאמען גיב עהרע,

קט״ו לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד

וועגען דיינער גנאדע וועגען דיינער וואהרהייט. ווארום זאללען שפרעכען

עַל־חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ

דיא היידען וואו איזט דאך איהר גאטט? אונזער גאטט איזט דאך אים הימעל,

הַגּוֹיִם אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם: וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם

אללעז וואז ער וויל פיהרט ער אויז. איהרע געטצען זינד אויז זילבער

כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה: עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף

אונד גאלד, ווערקע דער הענדע איינעז מענשען. איינען מונד האבען זיא

וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה־לָהֶם

סדר הלל

(אַן דען ערזטען צווייא טאַגען פסח, אַן שבועות, גאַנץ סוכות, שמיני עצרת אונד
שמחת תורה, אונד חנוכה זאַגט מאַן גאַנץ הלל, אין דער שבעה בייא איינעם
אבל ווירד הלל ניכט געזאַגט, זאָנדערן מאַן זאַגט עז נאַכהער צו הויזע.

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאָניג דער וועלט וועלכער
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
אונז געהייליגט האַט מיט זיינען געבאָטען או' אונז געבאָטען האַט אַנצושטימען
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא
דאַז הלל.
אֶת־הַהַלֵּל׃

לאָבט גאָטט! לאָבעט דיענער דעז העררן, לאָבעט דען נאַמען
קי״ג הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם
דעז העררן. עז זייא דער נאַמע דעז עוויגען געפריזען, פאָן יעטצט
יְיָ׃ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה
ביז אין עוויגקייט. פאָם אויפגאַנגע דער זאָננע ביז צום אונטערגאַנגע
וְעַד־עוֹלָם׃ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ
איזט געלאָבט דער נאַמע דעז עוויגען. ערהאַבען איבער אַללע פעלקער
מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ׃ רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם
(איזט) דער עוויגע, איבער דיא הימעל איזט זיין רוהם ערהאַבען. ווער (איזט)
יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ׃ מִי
וויא דער עוויגע אונזער גאָטט דער זאָ האָך טהראָנט, זאָ טיעף
כַּייָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת׃ הַמַּשְׁפִּילִי
שויעט אים הימעל או' אויף ערדען. ריכטעט אויף פאָם שטויבע דען אַרמען,
לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׃ מְקִימִי מֵעָפָר דָּל
פאָם קאָטהע ערהעבט ער דען דירפטיגען, איהן צו זעטצען בייא פירזטען
מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן׃ לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים
בייא פירזטען זיינעז פאָלקעז. זעטצט איין דיא אונפרוכטבאַרע דעז הויזעז
עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ׃ מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת
(דאַט) אַלז מוטטער פילער קינדער זיא זיך פרייע. לאָבעט גאָטט!
אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ׃

צְדָקָה שַׁעֲרֵי צָהֳלָה׃ שַׁעֲרֵי קְדֻשָּׁה שַׁעֲרֵי קוֹמְמִיּוּת׃ שַׁעֲרֵי רַחֲמִים שַׁעֲרֵי רָצוֹן שַׁעֲרֵי רְפוּאָה שְׁלֵמָה׃ שַׁעֲרֵי שָׁלוֹם שַׁעֲרֵי שִׂמְחָה שַׁעֲרֵי שְׁמוּעוֹת טוֹבוֹת שַׁעֲרֵי שַׁלְוָה׃ שַׁעֲרֵי תוֹרָה שַׁעֲרֵי תְפִלָּה שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה שַׁעֲרֵי תְשׁוּעָה׃ כְּדִכְתִיב וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְיָ מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ׃ וְנֶאֱמַר חָשַׂף יְיָ אֶת זְרוֹעַ קָדְשׁוֹ לְעֵינֵי כָּל הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃ וְנֶאֱמַר קוֹל צוֹפַיִךְ נָשְׂאוּ קוֹל יַחְדָּו יְרַנֵּנוּ כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן׃ וְקַיֵּם לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב מַה נָּאווּ עַל הֶהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מַשְׁמִיעַ שָׁלוֹם מְבַשֵּׂר טוֹב מַשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ׃ רִאשׁוֹן לְצִיּוֹן הִנֵּה הִנָּם וְלִירוּשָׁלַםִ מְבַשֵּׂר אֶתֵּן אָמֵן סֶלָה׃

סדר נטילת לולב

דיעזען יהי רצון זאגט אין פֿאר דער ברכה איבער דאז לולב.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי בִּפְרִי עֵץ הָדָר וְכַפּוֹת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עָבוֹת וְעַרְבֵי נַחַל אוֹתִיּוֹת שִׁמְךָ הַמְיוּחָד תְּקָרֵב אֶחָד אֶל אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדִי׃ וְלֵידַע אֵיךְ שִׁמְךָ נִקְרָא עָלַי וְיִירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלַי׃ וּבְנַעֲנוּעִי אוֹתָם תַּשְׁפִּיעַ שֶׁפַע בְּרָכוֹת מִדַּעַת עֶלְיוֹן לִנְוֵה אַפִּרְיוֹן לִמְכוֹן בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃ וִיהֵא חָשׁוּב לְפָנֶיךָ מִצְוַת אַרְבָּעָה מִינִים כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ בְּכָל פְּרָטוֹתֶיהָ וְשָׁרָשֶׁיהָ וְתַרְיַ״ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ׃ כִּי כַוָּנָתִי לְיַחֲדָא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימָא לְיַחֵד שֵׁם י״ה בו״ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן׃ בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃

(דאז לולב נימט מאן אין דיא רעכטע האנד, אונד זאגט דיעזע ברכה אונד גלייך נאך דער ברכה נימט מאן דאז אתרוג אין דיא לינקע האנד.)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת לוּלָב׃

ווען דער ערזטע טאג אן שבת איזט, זא ווירד אם צווייטען טאג שהחיינו געזאגט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה׃

לִקְרָאתֵֽנוּ לְשָׁלוֹם· חֲשׂוּכִים מִכָּל חֵטְא וָפֶֽשַׁע וּמְנֻקִּים
מִכָּל עָוֹן וְאַשְׁמָה וָרֶֽשַׁע· וּמְדֻבָּקִים בְּתַלְמוּד תּוֹרָה
וּבְמַֽעֲשִׂים טוֹבִים וְחָנוּנִים דֵּֽעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל מֵאִתָּךְ
וְהַשְׁמִיעֵֽנוּ בָהֶם שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה וְלֹא תַֽעֲלֶה קִנְאָתֵֽנוּ עַל
לֵב אָדָם וְלֹא קִנְאַת אָדָם תַּֽעֲלֶה עַל לִבֵּֽנוּ· מַלְכֵּֽנוּ אֱלֹהֵֽינוּ
הָאָב הָרַֽחֲמָן שִׂים בְּרָכָה וּרְוָחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַֽעֲשֵׂה
יָדֵֽינוּ וְכָל הַיּוֹעֵץ עַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל עֵצָה טוֹבָה
וּמַֽחֲשָׁבָה טוֹבָה אַמְּצוֹ וּבָֽרְכוֹ גַּדְּלוֹ וְקַיְּמוֹ קַיֵּם עֲצָתוֹ
כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר יִתֶּן לְךָ כִלְבָבֶךָ וְכָל עֲצָֽתְךָ יְמַלֵּא: וְנֶֽאֱמַר
וְתִגְזַר אֹֽמֶר וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נָגַהּ אוֹר וְכָל הַיּוֹעֵץ
עָלֵֽינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל עֵצָה שֶׁאֵינָהּ טוֹבָה תּוּפַר
עֲצָתוֹ כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת
עַמִּים: וְנֶֽאֱמַר עֻֽצוּ עֵצָה וְתֻפָר דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם
כִּי עִמָּֽנוּ אֵל: וּפְתַח לָֽנוּ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ אַב הָרַֽחֲמִים אֲדוֹן
הַסְּלִיחוֹת בְּזֶה הַשָּׁבֽוּעַ וּבְכָל שָׁבֽוּעַ· שַֽׁעֲרֵי אוֹרָה שַֽׁעֲרֵי
אֹֽרֶךְ יָמִים וְשָׁנִים שַֽׁעֲרֵי אֲרִיכַת אַפַּֽיִם· שַֽׁעֲרֵי בְרָכָה
שַֽׁעֲרֵי בִינָה· שַֽׁעֲרֵי גִילָה שַֽׁעֲרֵי גְדֻלָּה שַֽׁעֲרֵי גְאֻלָּה
שַֽׁעֲרֵי גְבוּרָה· שַֽׁעֲרֵי דִיצָה שַֽׁעֲרֵי דֵעָה· שַֽׁעֲרֵי הוֹד
שַֽׁעֲרֵי הָדָר שַֽׁעֲרֵי הַצְלָחָה שַֽׁעֲרֵי הָרְוָחָה· שַֽׁעֲרֵי וַעַד
טוֹב· שַֽׁעֲרֵי זְרִיזוּת שַֽׁעֲרֵי זִמְרָה שַֽׁעֲרֵי זְכִיּוֹת שַֽׁעֲרֵי זִיו
שַֽׁעֲרֵי זוֹהַר תּוֹרָה שַֽׁעֲרֵי זוֹהַר חָכְמָה שַֽׁעֲרֵי זוֹהַר בִּינָה
שַֽׁעֲרֵי זוֹהַר דַּֽעַת· שַֽׁעֲרֵי חֶדְוָה שַֽׁעֲרֵי חֶמְלָה שַֽׁעֲרֵי חֵן
וָחֶֽסֶד שַֽׁעֲרֵי חַיִּים טוֹבִים שַֽׁעֲרֵי חָכְמָה· שַֽׁעֲרֵי טוֹבָה
שַֽׁעֲרֵי טוֹהַר· שַֽׁעֲרֵי יְשׁוּעָה שַֽׁעֲרֵי יוֹשֶׁר שַֽׁעֲרֵי כַפָּרָה
שַֽׁעֲרֵי כַלְכָּלָה שַֽׁעֲרֵי כָבוֹד· שַֽׁעֲרֵי לִמּוּד· שַֽׁעֲרֵי מָזוֹן
שַֽׁעֲרֵי מְנוּחוֹת שַֽׁעֲרֵי מְחִילוֹת שַֽׁעֲרֵי מַדָּע· שַֽׁעֲרֵי נֶחָמָה
שַֽׁעֲרֵי נְקִיּוּת· שַֽׁעֲרֵי סְלִיחָה שַֽׁעֲרֵי סִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא·
שַֽׁעֲרֵי עֶזְרָה· שַֽׁעֲרֵי פְדוּת שַֽׁעֲרֵי פַרְנָסָה טוֹבָה שַֽׁעֲרֵי

שָׁב יְיָ אֶת שְׁבוּת יַעֲקֹב אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב:
תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב:

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי אֵלִיָּהוּ הַגִּלְעָדִי בִּמְהֵרָה יָבֹא עָלֵינוּ עִם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד: אִישׁ אֲשֶׁר קִנֵּא לְשֵׁם הָאֵל· אִישׁ בֻּשַּׂר שָׁלוֹם עַל יַד יְקוּתִיאֵל· אִישׁ גָּשׁ וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אליהו. אִישׁ דּוֹרוֹת שְׁנֵים עָשָׂר רָאוּ עֵינָיו· אִישׁ הַנִּקְרָא בַּעַל שֵׂעָר בְּסִימָנָיו· אִישׁ וְאֵזוֹר עוֹר אָזוּר בְּמָתְנָיו: אליהו. אִישׁ זָעַף עַל עוֹבְדֵי חַמָּנִים· אִישׁ חָשׁ וְנִשְׁבַּע מִהְיוֹת גִּשְׁמֵי מְעוֹנִים· אִישׁ טַל וּמָטָר עָצַר שָׁלֹשׁ שָׁנִים אליהו. אִישׁ יָצָא לִמְצוֹא לְנַפְשׁוֹ נַחַת· אִישׁ כִּלְכְּלוּהוּ הָעוֹרְבִים וְלֹא מֵת לַשַּׁחַת· אִישׁ לְמַעֲנוֹ נִתְבָּרְכוּ כַּד וְצַפַּחַת: אליהו. אִישׁ מוּסָרָיו הִקְשִׁיבוּ כְמֵהִים· אִישׁ נֶעֱנָה בָּאֵשׁ מִשְּׁמֵי גְבוֹהִים· אִישׁ סָחוּ אַחֲרָיו יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים: אליהו. אִישׁ עָתִיד לְהִשְׁתַּלֵּחַ מִשְּׁמֵי עֲרָבוֹת· אִישׁ פָּקִיד עַל כָּל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת· אִישׁ צִיר נֶאֱמָן לְהָשִׁיב לֵב בָּנִים עַל אָבוֹת: אליהו. אִישׁ קָרָא קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיְיָ בְּתִפְאָרָה· אִישׁ רָכַב עַל סוּסֵי אֵשׁ בִּסְעָרָה· אִישׁ שֶׁלֹּא טָעַם טַעַם מִיתָה וּקְבוּרָה: אליהו. אִישׁ תִּשְׁבִּי עַל שְׁמוֹ נִקְרָא· תַּצְלִיחֵנוּ עַל יָדוֹ בַּתּוֹרָה· תַּשְׁמִיעֵנוּ מִפִּיו בְּשׂוֹרָה טוֹבָה בִּמְהֵרָה· תּוֹצִיאֵנוּ מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה: אליהו. אִישׁ תִּשְׁבִּי תַּצִּילֵנוּ מִפִּי אֲרָיוֹת· תְּבַשְּׂרֵנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת· תְּשַׂמְּחֵנוּ בָנִים עַל אָבוֹת· בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּתוֹת: איהו. כַּכָּתוּב· הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְיָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם: אליהו. אַשְׁרֵי מִי שֶׁרָאָה פָנָיו בַּחֲלוֹם· אַשְׁרֵי מִי שֶׁנָּתַן לוֹ שָׁלוֹם וְהֶחֱזִיר לוֹ שָׁלוֹם· יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים אַב הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת בְּסִימָן טוֹב וּבְמַזָּל טוֹב הָחֵל עָלֵינוּ אֶת שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הַבָּאִים

וְנִמְכַּרְתִּי לְהַעֲבִידִי · לִכְבוֹדְךָ וְלֹא לִכְבוֹדִי: בּוֹרֵא עוֹלָם בְּקִנְיָן · הַשְׁלֵם זֶה הַבִּנְיָן רַחֲמֶיךָ יִכְמְרוּ כַּחֲנִינָתִי · כִּי לְטוֹבָה כַוָּנָתִי · מַלְאֲכֵי רַחֲמִים מִמְּעוֹנָתוֹ · אָז הֵחֵלּוּ לִבְנוֹתוֹ: רִבּוּ בְּנֵי הַמְּלוּכָה · וַתִּשְׁלַם כָּל הַמְּלָאכָה · דָּץ הַסּוֹחֵר בִּרְאוֹתוֹ כִּי נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ · כְּלוּלַת מִגְדָּלִים נָאִים · לְפִי עִנְיַן הַבַּנָּאִים: יִזָּכֵר לְךָ עַתָּה · אֶתְמוֹל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ · חָפְשֵׁנִי בְּוַדַּאי וּבְבֵירוּרִי · כְּנַמְתָּ לְעִנְיַן שִׁחְרוּרִי · זֶה קִיּוּמוֹ כֶּאֱמֶת · וּפָרַע לוֹ אִישׁ הָאֱמֶת:

אָמַר יְיָ לְיַעֲקֹב אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב:
בָּחַר יְיָ בְּיַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
גָּאַל יְיָ אֶת יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
הַבָּאִים יַשְׁרֵשׁ יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
וְיֵרְדְּ מִיַּעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
זְכוֹר אֵלֶּה לְיַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
חֶדְוַת יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
טוֹבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
כִּי לֹא נַחַשׁ בְּיַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
נִשְׁבַּע יְיָ לְיַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
סְלַח נָא לַעֲוֹן יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
עַתָּה הָשֵׁב שְׁבוּת יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
פָּדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
קוֹל קוֹל יַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:
רָנִּי וְשִׂמְחִי לְיַעֲקֹב אל תירא עבדי יעקב:

בּוֹחֵן כְּלָיוֹת וָחֵדֶר׃ עַל הָרָעָה תִּנָּחֵם׃ אֵלִי צוּר חַי עֲדֵי עַד יָחִישׁ לְהָבִיא׃ צוּר נֶאֱנָחִים לְמִסְעָד׃ אוֹיְבֵי תָּמִיד הַמְעַד׃ מִתּוֹשָׁבֵי הַגִּלְעָד׃ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא׃ הַחֲזֵק מָגֵן וְצִנָּה׃ לְעֶזְרַת נִטְעֵי כַנָּה׃ וְכוֹנֵן עִיר צִיּוֹנָה׃ קִרְיַת נַחֲלַת חֶבְלִי׃ וְשָׁם צָעִיר רוֹדֵם׃ סֶלֶף בּוֹגְדִים יְשַׁדֵּם׃ בֵּית אֱלֹהִים אֲדַדֵּם׃ אֶל עִיר שִׂמְחַת גִּילִי׃ אוֹדְךָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ כִּי אָנַפְתָּ בִּי׃ וּתְנַהֲלֵנִי לִגְבוּלִי׃ יְיָ אֱלֹהִים חֵילִי׃ עַל יַד יָנוֹן וְאֵלִי׃ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא׃

אִישׁ חָסִיד הָיָה׃ בְּלִי מָזוֹן וּמִחְיָה׃ בְּבֵיתוֹ עוֹסֵק מִלְּבוּשׁ׃ וְאֵין בֶּגֶד לִלְבּוֹשׁ׃ גּוֹנֵן כַּחֲשׁוּבָה אִשָּׁה׃ וְגַם בְּבָנִים חֲמִשָּׁה׃ דִּבְּרָה לוֹ הָאִשָּׁה׃ יוֹתֵר אֵין לְהִתְיַאֲשָׁה׃ הֲמִבְּלִי לֶחֶם לֶאֱכוֹל׃ בְּעֵרוֹם וּבְחוֹסֶר כֹּל׃ תּוֹרָה מָצָאתָ כִּי יָגַעְתָּ׃ מַה נֹּאכַל מֵעַתָּה׃ זָהִיר כְּבָר נָשׁוּק׃ הֲלֹא תֵצֵא לַשּׁוּק׃ חַנּוּן וְרַחוּם בִּמְרוֹמָיו׃ אוּלַי יִגְמְלֵנוּ בְּרַחֲמָיו׃ טוֹב לְקוֹוֶה מַחְסֶה׃ רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה׃ יָעַצְתָּ כְּרָעָה וּבְחָכְמָה׃ עֲצָתֵךְ בְּלִי לְהַסְכִּימָה׃ בְּצֵאתִי לְבוּשָׁה וְלִכְלִמָּה׃ מִבְּלִי כְּסוּת וְשַׂלְמָה׃ וְאֵין בְּיָדִי לְפוּרְטָה׃ אֲפִילוּ שָׁוֶה פְּרוּטָה׃ מְהֵרָה וְשָׁאֲלָה מִשְּׁכֵנִים׃ מַלְבּוּשִׁים נָאִים מְתֻקָּנִים׃ נִלְבַּשׁ וְהַשְׁלֵךְ יְהָבוֹ׃ עַל יְיָ אֲשֶׁר אֲהֵבוֹ׃ סָחוּ יְלָדָיו בְּפִלּוּלָם׃ אַל יָשׁוּב דַּךְ נִכְלָם׃ עָבַר בַּשּׁוּק בְּסִבְרָתוֹ׃ וְהִנֵּה אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא לִקְרָאתוֹ׃ פָּץ לוֹ הַמִּתְבַּשֵּׂר׃ בֶּאֱמֶת הַיּוֹם תִּתְעַשֵּׁר׃ צַוֵּנִי בְּכָל כְּבוֹדֶךָ׃ כִּי הִנְנִי עַבְדֶּךָ׃ קְרָא לְמִי בְּדַעְתּוֹ׃ קְנוֹת עֶבֶד אֵין כְּמוֹתוֹ׃ רָחַשׁ אֵיךְ יְשַׁנֶּה דִינוֹ׃ עֶבֶד לִמְכּוֹר אֶת אֲדוֹנוֹ׃ שָׁת לוֹ חָכְמָתוֹ בְּקִרְבּוֹ׃ וְהֶחֱזִיק בּוֹ כְּמוֹ רַבּוֹ׃ תַּגָּר קְנָאוֹ בַּאֲהָבִים׃ בִּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף זְהוּבִים׃ תִּבְעוּ מַה מְּלַאכְתֶּךָ׃ אִם בְּבִנְיַן חָכְמָתֶךָ׃ תַּכְלִית טְרַקְלִין וּפַלְטֵרִין׃ הֲרֵי אַתָּה בֶּן חוֹרִין׃ יוֹם רִאשׁוֹן בְּמִפְעָלִים׃ פָּעַל עִם פּוֹעֲלִים׃ שִׁוַּע בַּחֲצִי הַלַּיְלָה׃ עֲנֵנִי נוֹרָא עֲלִילָה׃ יָזַמְתִּי

לְחֶנְנָהּ׃ צִיּוֹן נַחֲלַת צְבִי׃ אלי

אַדִּיר אָיוֹם וְנוֹרָא׃ בַּצַּר לִי לְךָ אֶקְרָא׃ יְיָ לִי וְלֹא אִירָא׃ גְּדוֹר פִּרְצַת הֵיכָלִי׃ דָּגוּל מַהֵר הַכְלִילִי׃ יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר לִי׃ הֵן אַתָּה תִקְוָתִי׃ וְלִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי׃ יְיָ עֻזִּי וִישׁוּעָתִי׃ זַךְ וּנְקִי כַפַּיִם׃ חוֹן פּוֹרְשֵׂי כְנָפַיִם׃ יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם׃ טוּבְךָ תָּחִישׁ לְעַמֶּךָ׃ יְהִי עָלֵינוּ כִּנְאֻמֶךָ׃ יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ כּוֹנֵן בֵּית מְכוֹנֶךָ׃ לְהַרְבִּיץ בּוֹ צֹאנֶךָ׃ יְיָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ׃ מִפַּחַד לְהַצִּילִי׃ נַהֲלֵנִי לְצִיּוֹן קֹדֶשׁ גּוֹרָלִי׃ יְיָ שְׁמַע בְּקוֹלִי׃ סְעוֹד וּסְמוֹךְ לְנִמְהָרִים׃ עֲזוֹר נָא אֶת הַנִּשְׁאָרִים׃ יְיָ יוֹצֵר הָרִים׃ פְּדֵה עַמְּךָ מֵעַזִּים׃ צֹאנְךָ מִיַּד גּוֹזְזִים׃ יְיָ עוֹשֶׂה חֲזִיזִים׃ קָרֵב קֵץ נֶחָמָה׃ רַחֵם אוֹם לֹא רוּחָמָה׃ יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה׃ שְׁכוֹן כְּמֵאָז בְּאָהֳלֵינוּ׃ תָּמִיד אֵל מְחוֹלְלֵנוּ׃ יְיָ מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ׃

בִּרְבוֹת עִתִּים וְיָמִים׃ אֶזְכְּרָה שְׁנוֹת עוֹלָמִים׃ עַד אָן יִשְׁאֲפוּ צָמִים׃ חֵיל עַם עָנִי וְאֶבְיוֹן׃ בִּלְבָבִי הָגִיתִי׃ הַשָּׁכַח אֵל חַנּוֹתִי׃ וָאוֹמַר חַלּוֹתִי׃ שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן׃ עַד קֵץ תֻּמַּת הַפֶּשַׁע שְׁבוּיַת שֶׁבִי׃ לִשְׁבּוֹר מַטֵּה הָרֶשַׁע׃ יִשְׂרָאֵל בָּאֵל נוֹשַׁע׃ יָבִיא בִּגְבוּרַת יֶשַׁע׃ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא׃ רִגְשַׁת כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן׃ תַּאֲוַת לִבָּם לְבַוֵּן׃ לְמַלְאוֹת בַּחֲרוֹשֶׁת אָוֶן׃ עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ׃ לְשׁוֹנָם תַּצְמִיד מִרְמָה׃ כַּמַּיִם לָהֶם הוֹמָה׃ נַפְשִׁי תַּחְתִּיּוֹת׃ וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה יְבַקְשׁוּ׃ צוּר שׁוּר שִׁפְלָתִי׃ וְרִיבָה אֶת רִיבִי׃ יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי׃ הָיָה לִי לֶחֶם דִּמְעָתִי׃ חִישׁ נָא יְשׁוּעָתִי׃ אליהו הנביא כִּי רַב מֵהְיוֹת הַקּוֹלוֹת׃ אֵל נוֹרָא עֲלִילוֹת׃ שְׁאוֹן מִשְׁבְּרֵי יָם מְצוּלוֹת׃ כִּמְעַט שְׁטָפוּנִי׃ אַדִּיר וְרַב כֹּחִי׃ עָלַי נַפְשִׁי תִּשְׁתּוֹחַח׃ הָאוֹמְרִים הֶאָח הֶאָח׃ נַפְשִׁי כִּלּוּנִי׃ מוֹטוֹת סִמְלוֹנִי הָסֵר׃ אֵל אֱלֹהֵי אָבִי׃ וַהֲמוֹן זֵדִים תְּיַסֵּר׃ צְבִי רַעְיָתְךָ בַּשֵּׂר׃ עַל יַד תִּשְׁבִּי מְבַשֵּׂר׃ אליהו הנביא יִפְקוֹד אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת׃ עֲנִיֵּי צֹאן נִדָּחוֹת׃ יְכַנֵּס עַל מֵי מְנוּחוֹת׃ יְנַהֲלֵם וִינַחֵם׃ אַדִּיר בְּכָל אֶדֶר שִׂים לִבְּךָ לַעֲדָרֵי

גּוֹאֵלִי לְשֶׂה פְזוּרָה נִדָּחָה: קְרָא יֶשַׁע לְעַם נְדָבָה· יְיָ דָּגוּל
מֵרְבָבָה· יְהִי הַשָּׁבוּעַ הַבָּא· לִישׁוּעָה וְלִרְוָחָה: בַּת צִיּוֹן
הַשְּׁכוּלָה· אֲשֶׁר הִיא הַיּוֹם גְּעוּלָה· מְהֵרָה תִּהְיֶה בְּעוּלָה·
כְּאֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה: מַעְיָנוֹת אֲזַי יְזוּבוּן· וּפְדוּיֵי עוֹד יְשׁוּבוּן
וּמֵי יֶשַׁע יִשְׁאָבוּן· וְהַצָּרָה נִשְׁכָּחָה: נְהֵה עַמְּךָ כְּאָב רַחֲמָן·
יְצַפְצְפוּ עַם לֹא אַלְמָן· דְּבַר יְיָ אֲשֶׁר נֶאֱמָן· בְּהָקִימְךָ הַבְטָחָה:
וִידִידִים פְּלֵיטֵי חֶרֶץ· נְגִינָתָם יִפְצְחוּ בְּמֶרֶץ· בְּלִי צְוָחָה
וּבְלִי פֶרֶץ· אֵין יוֹצֵאת וְאֵין צְוָחָה: יְהִי הַחֹדֶשׁ הַזֶּה· כִּנְבוּאַת
אֲבִי חוֹזֶה· וְיִשָּׁמַע בְּבַיִת זֶה· קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה: חֲזַק
יְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ· וְאַמִּיץ יַעֲשֶׂה בַּקָּשָׁתֵינוּ· וְהוּא יִשְׁלַח
בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ· בְּרָכָה וְהַצְלָחָה: בְּמוֹצָאֵי יוֹם גִּילָה· שִׁמְךָ
נוֹרָא עֲלִילָה· שְׁלַח תִּשְׁבִּי לְעַם סְגֻלָּה· רֶוַח שָׂשׂוֹן וַהֲנָחָה·
קוֹל צָהֳלָה וְרִנָּה· שְׂפָתֵינוּ אָז תְּרַנֵּנָה· אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא:

אֱלֹהִים יִסְעָדֵנוּ· בְּרָכָה בִּמְאוֹדֵנוּ· וְזֶבֶד טוֹב
יִזְבְּדֵנוּ· בְּכָל מִשְׁלַח יָדֵינוּ· אֱלֹהִים יִסְעָדֵנוּ:

בַּיּוֹם רִאשׁוֹן לִמְלָאכָה· יְצַו אִתָּנוּ בְּרָכָה· וְיוֹם הַשֵּׁנִי כָּכָה·
יַמְתִּיק אֶת סוֹדֵנוּ: אלהים רַבָּה צְבָאִי יִשְׁעִי· בַּשְּׁלִישִׁי וּבָרְבִיעִי
בַּחֲמִישִׁי אַךְ לֹא בְעִי· יִשְׁלַח אֶת פּוֹדֵנוּ: אלהים הָכֵן טְבוֹחַ
טֶבַח· בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי זֶבַח· קֹדֶשׁ הִלּוּל וָשֶׁבַח· עַל כָּל מַחְמַדֵּנוּ:
אלהים מַעֲדַנִּים לְנַפְשֵׁנוּ· נִתַּן בְּיוֹם קָדְשֵׁנוּ· וְרַעֲנָנָה עַרְשֵׂנוּ·
וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֵנוּ· אֱלֹהִים יִסְעָדֵנוּ:

אֵלִי אֵלִי חִישׁ גּוֹאֲלִי· עַבְדְּךָ יַשְׂכִּילִי· מְבַשֵּׂר טוֹב אֱלִי·
אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא: נָאווּ עַל הֶהָרִים· שְׁלוּחֵי יוֹצֵר הָרִים·
וְרַגְלֵי הַמְבַשְּׂרִים· בֶּאֱמוֹר שׁוּבִי שׁוּבִי: אלי חֲבִי כִּמְעַט רֶגַע
כָּל מַחֲלָה וְכָל נֶגַע· אוֹיְבַיִךְ אֶפְגַּע יוֹם נָקָם בְּלִבִּי: אלי
מַלְכֵּךְ יָבֹא לָךְ· יָפָה אַתְּ כֻּלָּךְ· וְרַעְיָתִי לְמוֹלָךְ· גִּלְעָדִי
הַתִּשְׁבִּי: אלי נוֹפֶת תִּטֹּפְנָה· שִׂפְתֵי בְּנֵי יוֹנָה· כִּי בָא עֵת

צווישען ישראל או׳ היידען צווישען דעם טאגע דעם זיבענטען או׳ דען זעקס

בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת

טאגען דער ארבייט, געלאבט זייאזט דוא עוויגער דער דא אונטערשייד

ימי המעשה· ברוך אתה יי המבדיל

צווישען הייליגעם אונד געמיינעם.

בין קדש לחול:

דער מבדיל איזט, טרינקט היער פאן כוס. דאס מ״ש גיעסט ער הערנאך דאפאן אויף דען טיש, לעשט דאמיט דאס הבדלה ליכט אויז, דאן ווערדען דיא אויגען דאמיט בענעצט אונד עס ווירד דאביי געזאגט: מצות יי ברה מאירת עינים, הערנאך זאגט מאן דיזעס המבדיל אונד זמירות.

המבדיל בין קדש לחול· חטאתינו ימחול· זרענו וכספנו ירבה כחול· וככוכבים בלילה: יום פנה כצל תומר· אקרא לאל עלי גומר· אומר שומר· אתא בקר וגם לילה: צדקתך כהר תבור· על חטאי עבור תעבור· כיום אתמול כי יעבור· ואשמורה בלילה: חלפה עונת מנחתי· מי יתן מנוחתי· יגעתי באנחתי· אשחה בכל לילה: קולי בל יונטל· פתח לי שער המנוטל· שראשי נמלא טל· קווצותי רסיסי לילה: העתר נורא ואיום· אשוע תנה פדיום: בנשף בערב יום· באישון לילה: קראתיך יה הושיעני· אורח חיים תודיעני· מדלה תבצעני· מיום ועד לילה: טהר טנוף מעשי· פן יאמרו מכעיסי· איה אלוה עשי· נתן זמירות בלילה: נחנו בידך כחומר· סלח נא על קל וחומר· יום ליום יביע אומר· ולילה ללילה:

זמירות למוצאי שבת·

במוצאי יום מנוחה· המציא לעמך רוחה· שלח תשבי לנאנחה· ונס יגון ואנחה: יאתה לך צורי· לקבץ עם מפוזרי· מיד עם אכזרי· אשר כרה לי שוחה: עת דודים תעורר אלי· למלט עם אשר שואלי· ראות טובך בבוא

בייא עוויגן איזט הילפע איבער דיין פאלק (איזט) דיין זעגען סלה. דער עוויגע

לַיי הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ בִּרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ

צבאות (איזט) איט אונז אייכע פעזטע צו אונז (איזט) דער גאטט יעקבז

צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

סלה. דען יהודים וואר ליכט פריידע וואננע

סֶלָה: לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן

או' רוהם. זא ווערדע אויך אונז. דען קעלך דעז הייל וויל איך אויפהעבבען

וִיקָר: כֵּן תִּהְיֶה לָּנוּ: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא

או' דען נאמען גאטטעז אנרופען.

וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא:

געלאבט זייעזט דוא, עוויגר איבר ווין

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

אונזער גאטט! קאניג דער וועלט!

אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

טאפפער דער פרוכט דעז ווייגשטאקז

בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

געלאבט זייעזט דוא עוויגר איבר ביער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

אונזער גאטט! קאניג דער וועלט!

אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

דען אללעז וואר דורך זיין ווארט.

שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ:

געלאבט זייעזט דוא, עוויגער אונזער גאטט! קאניג דער וועלט! טאפפער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא

אללער ארטען געווירצע.

מִינֵי בְשָׂמִים:

געלאבטן זייעזט דוא עוויגער אונזער גאטט קאניג דער וועלט טאפפער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא

דער ליכטאטעריען דעז פייערז.

מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

געלאבט זייעזט דוא עוויגער אונזער גאטט קאניג דער וועלט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

דער דא אונטרשיעד צווישן הייליגם או' געאייגעם צווישן ליכט או' פינזטרניז

הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ

וואָננע או' פֿריידע פֿינדעט מאַן אין איהר, דאַנקליד או' שטיממע דעז געזאַנגז.

שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָהּ תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה:

דעם עוויגן געפֿעֶללט עז אום וויללען זיינער גיטע גראָס לו מאַכען דאַז געזעץ

יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה

או' עז לו פֿערהעררליכען.

וְיַאְדִּיר:

דיא איבערזעטצונג פֿאָן שיר המעלות זיהע אָבען אין מנחה לשבת.

קכח שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל יְרֵא יְיָ הַהֹלֵךְ
בִּדְרָכָיו: יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ:
אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ
כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ: הִנֵּה כִי כֵן
יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְיָ: יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב
יְרוּשָׁלָםִ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וּרְאֵה בָנִים לְבָנֶיךָ
שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

עלינו זייטע ס"ג, קדיש יתום.

סדר הבדלה למוצאי שבת ולמוצאי יום טוב.

(מוצאי שבת זאַגט מאַן הנה אל ישועתי מוצאי י"ט אָבער, ווירד הבדלה אַנגעפֿאַנגען מיט דער ברכה בורא פרי הגפן אָדער שהכל, אונד דאַן זאַגט מאַן, נור דיא ברכה המבדיל בין קודש לחול).

זיהע! גאָטט (איזט) מיין הייל איך בין זיכער או' ניכט זו פֿירכטע איך דען

הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי

מיין זיעג או' מיטענטשפיעל איזט גאָטט דער עוויגע ער וואַר איר נור הילפֿע.

עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה:

איהר ווערדעט שעֶפפֿען וואַססער מיט פֿריידע אויז דען קוועללען דעז הייל.

וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה:

או' קליידער. ווידערהאָלט אין דען פראָפעטען שטעהט: דען זאָ שפריכט

וּשְׁלֹמֹה: שָׁנוּי בַּנְּבִיאִים דִּכְתִיב כִּי כֹה אָמַר

דער האָהע או' ערהאַבענע דער דאַ טהראָנט אין עוויגקייט הייליג (איזט)

רָם וְנִשָּׂא שֹׁכֵן עַד וְקָדוֹשׁ

זיין נאַמע האָך אונד הייליג טהראָנע איך אויך בייא געדריקטען

שְׁמוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן וְאֶת־דַּכָּא

או' געבייגטען גייזטעז צו בעלעבען דען גייזט דער געבייגטען או' צו בעלעבען

וּשְׁפַל־רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת

דאַז הערץ דער געדריקטען. צום דריטטענמאַל, אין דען פזאלמען שטעהט:

לֵב נִדְכָּאִים: מְשֻׁלָּשׁ בַּכְּתוּבִים דִּכְתִיב

זאָבזינגט דעם עוויגען בעזינגט זיינען נאַמען ערהעבט דעם דער דאַ טהראָנט

שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב

אים געוואָלקע עוויגער (איזט) זיין נאַמע פראָהלאָקעט פאָר איהם דאַן שטעהט

בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וּכְתִיב

נאַכהער: איין פאַטער דער וואַיזען איין ריכטער דער וויטווען (איזט) גאָטט

בַּתְרֵהּ אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים

אין דער וואָהנונג זיינער הייליגקייט. עז זייא דער עוויגע אונזר גאָטט איט אונז

בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ: יְהִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ

זאָ וויא ער וואַר איט אונזערן פאָטערן ניכט פערלאַססע ער אונז או' ניכט

כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבֹתֵינוּ אַל־יַעַזְבֵנוּ וְאַל־

פערשטאָססע ער אונז. דען איהר זייד עז דיא איהר אייך אַנשאיגט אַן דעם עוויגן

יִטְּשֵׁנוּ: וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ

אייערעם גאָטטע דיא איהר לעבט אַללע הייטע. דען ער האַט געטראָזטעט

אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם: כִּי־נִחַם

דער עוויגע ציון האַט געטראָזטעט אַללע איהרע איינאָדען. ער מאַכט

יְיָ צִיּוֹן נִחַם כָּל־חָרְבֹתֶיהָ וַיָּשֶׂם

איהרע וויזטע וויא איין עדן או' איהרע איינאָדע וויא איין גאַרטען גאָטטעז.

מִדְבָּרָהּ כְּעֵדֶן וְעַרְבָתָהּ כְּגַן־יְיָ:

דײנעם העלפֿער דען דיר העלפֿט דײן גאָטט. ער נאַהם זיא אױף דוד

לְעֹזְרֶךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ וַיְקַבְּלֵם דָּוִד

או' זעצטע זיא אַן דיא שפיצע דעז לאַגערז. איהר זאָלט שפרעכן: זאָ זייא עז

וַיִּתְּנֵם בְּרָאשֵׁי הַגְּדוּד: וַאֲמַרְתֶּם כֹּה

לײטלעבענז! דוא (האַבע) פֿריעדע. אין דײנעם הויזע (זייא) פֿריעדען:

לֶחָי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם

או' אַללעם װעלכעס דיר (געהאָרן), (זייא) פֿרידע. גאָטט שטאַרקע זײנעם פֿאָלקע

וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ

גיבט ער, גאָטט זעגנעט זײן פֿאָלק מיט פֿריעדען.

יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

ער זאַגטע רבי יוחנן אַן יעדער שטעללע װאָ דוא פֿינדעזט

כפולין אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּכָל־מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא

דיא גראָסע דעז הייליגען געלאָבט זייא ער, דאָרט (װירזט) דוא

גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל־הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׁם אַתָּה

(אויך פֿינדען זײנע הערהאַבלאַסונג דאַז זעלבע איזט שריפֿטליך אין דער תורה

מוֹצֵא עַנְוְתָנוּתוֹ. דָּבָר זֶה כָּתוּב בַּתּוֹרָה

או' װיעדערהאָלט אין דען פראָפֿעטען או' צום דריטטענמאַל אין דען פזאַלמען.

וְשָׁנוּי בַּנְּבִיאִים. וּמְשֻׁלָּשׁ בַּכְּתוּבִים:

עז איזט געשריבען אין דער תורה: דען דער עוויגע אייער גאָטט איזט

כָּתוּב בַּתּוֹרָה כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הוּא

דער גאָטט אַללער געטטער או' הערר אַללער העררן דער גאָטט דער גראָסע

אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים הָאֵל הַגָּדֹל

אָללמעכטיגע או' עהרפֿורכטבאַרע דער ניכט פֿערטאָכט דאַז אַנזעהן או' ניכט

הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים וְלֹא־

אַננימט בעשטעכונג. דאַן שטעהט נאַכהער: ער שאַפֿפֿט רעכט

יִקַּח שֹׁחַד: וּכְתִיב בַּתְרֵהּ עֹשֶׂה מִשְׁפַּט

דעם װאַיזען או' דער װיטװע, ליבט דען פֿרעמדלינג צו געבען איהם שפייזע

יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאֹהֵב גֵּר לָתֶת לוֹ לֶחֶם

ווערדן גֿריקקעהרען אוו' קאָמען נאַך ציון איט פֿריידענגעזאַנג אוו' וואָננע

יְשֻׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת

עוויגע (קאָמט) איבער איהר הויפט. פֿריידע אוו' פֿערגניגן ווערדן זיא פֿינדן

עוֹלָם עַל־רֹאשָׁם שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ

ענטפֿליהען קוואער אוו' זייפֿצער. דוא פֿערוואַנדעלסט איינע טרויער לום טאַנצע

וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה: הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל

איר, דוא אָפֿפֿנעסט איינען זאַק אוואגירטעסט איך איט פֿריידע. אוו' ניכט

לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה׃ וְלֹא

וואָללטע דער עוויגע דיין גאָטט געהאָר געבען דעם בלעס

אָבָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל־בִּלְעָם

ער פֿערוואַנדעלטע דער עוויגע דיין גאָטט דיר דען (בעשאַדיגטען) פֿלוך

וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ אֶת־הַקְּלָלָה

אין זעגען דען ער ליעבט דיך דער עוויגע דיין גאָטט. אַלזדאַן פֿרייעט זיך

לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ: אָז תִּשְׂמַח

דיא יונגפֿרויא אים טאַנצע ייגגלינגע אונד אַלטע איט אייגאַנדער

בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים וּזְקֵנִים יַחְדָּו

איך פֿערוואַנדלע איהרע טרויער אין פֿריידע טראָסטע זיא אוו' ערפֿרייע זיא

וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים

אויז איהרעם קוואער.

מִיגוֹנָם:

ער ערשאַפֿפֿט (נייע) וואָרטע דען ליפפען; פֿריעדע! פֿריעדע!

בּוֹרֵא נִיב שְׂפָתָיִם שָׁלוֹם שָׁלוֹם

דעם ענטפֿערנטען אוו' דעם נאַהען טפריכט דער עוויגע איך היילע איהן.

לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו:

איין גייזט בעקליידעטע דען עמשי ערזטער דער הויפטלייטע דיר

וְרוּחַ לָבְשָׁה אֶת־עֲמָשַׂי רֹאשׁ הַשָּׁלִישִׁים לְךָ

דוד אוו' איט דיר זאָהן ישי'ז זייא פֿרידע איט דיר אונד פֿריעדע

דָוִיד וְעִמְּךָ בֶן־יִשַׁי שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם

וויר האַרטען אויף איהן וויר וואָללען פראָהליך זיין אונד אונז פרייען

קִוִּינוּ לוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה

זייכעז הייל.

בִּישׁוּעָתוֹ:

(אין פולין זאַגט מאַן דיעזעז.)

הויז יעקב'ז קאָממט וויר וואָללען געהן אים ליכטע דעז עוויגן דאַן ווירד זיין

בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנֵלְכָה בְּאוֹר יְיָ: וְהָיָה

דיין שטאַנדהאַפטער גלויבע לו אַללען צייטען איינע שטיצע דעז הייל, ווייזהייט

אֱמוּנַת עִתֶּיךָ חֹסֶן יְשׁוּעֹת חָכְמַת

או' ערקעננטניס (דען) דיא פורכט פאָר גאָטט איזט זיין בעהאַלטניס. עז וואַר

וָדַעַת יִרְאַת יְיָ הִיא אוֹצָרוֹ: וַיְהִי

לוד אין אַללען זיינען וועגען גליקליך, דער עוויגע (וואַר) איט איהם

דָוִד לְכָל־דְּרָכָו מַשְׂכִּיל וַיְיָ עִמּוֹ:

ער ערלאָזעטע איט פריעדען איינע זעעלע דאַס ניעמאַנד נאַהע טרעטע איר.

פָּדָה בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְּרָב לִי

דען פיעלע וואַרען זיא ווידער איך. עז שפראַך דאַז פאָלק צום שאול:

כִּי בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי: וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שָׁאוּל

ויא? יונתן זאָלל שטערבען? וועלכער געטהאַן האַט דיא הילפע

הֲיוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה

דיא זאָ גראָס (וואַר) אונטער ישראל? פערן זייא עז, ביים לעבען גאָטטעז

הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה חַי יְיָ

דאַס ניכט פאַללע איין האַאַר זייכעז הויפטעז לור ערדע דען איט

אִם יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ אַרְצָה כִּי עִם

גאָטטליכעם אייפער האַנדעלטע ער דען טאַג (דיזען) דאַ בעפרייטע דאַז פאָלק

אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם

דען יונתן דאַס ער ניכט אומקאַם. דיא בעפרייטען דעז עוויגען

אֶת־יוֹנָתָן וְלֹא־מֵת: וּפְדוּיֵי יְיָ

מייער גאטט (בין) או' קיינער מעהר או' ניע ווירד בעשטאט ווערדען איין פאלק

אֱלֹהֵיכֶם וְאֵין עוֹד וְלֹא־יֵבֹשׁוּ עַמִּי

אין עוויגקייט, דען מיט פריידען ווערדעט איהר אויזגעהן או' מיט פרידען

לְעוֹלָם: כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם

געלייטעט ווערדען, בערגע אונד היגעל זאללען ערטאנען פאר אייך

תּוּבָלוּן הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם

געזאנג או' אללע בייאמע דעז פעלדעז אללז רויטען וויא הענדעקלאפפען. זיעהע

רִנָּה וְכָל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ־כָף: הִנֵּה

גאטט (מיזט) איין הייל איך בין זיכער או' ניכטז פירכטע איך דען איין זיעג

אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי

או' זאיטענטפיעל מיזט גאטט דער עוויגע ער ווארד איר נור הילפע.

וְזִמְרָת יָהּ יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה:

איהר ווערדעט טאפפען וואסער מיט פריידע אויז דען קוועללען דעז הייל.

וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה:

או' ווערדעט זאגן אם טאגע דעאזעלבען: דאנקט דעם עוויגן פערקינדעט

וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַייָ קִרְאוּ

זיינען נאמען מאכט בעקאנט אונטר פאלקערן זיינע טהאטען טהוט קונד

בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו הַזְכִּירוּ

דאס ערהאבען מיזט זיין נאמע. זינגט דעם עוויגן דען ערהאבענע דינגע

כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ: זַמְּרוּ יְיָ כִּי גֵאוּת

האט ער געטהאן, בעקאנט ווירד דיעזעז אויף דער גאנצען ערדע. יובלע

עָשָׂה מוּדַעַת זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ: צַהֲלִי

זינגע לויט בעוואהנערין ציון'ז דען גראס (צייגט זיך) אין דיר דער הייליגע

וָרֹנִּי יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן כִּי גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ

ישראל'ז. מאן ווירד זאגען אם טאגע דעאזעלבען זיעהע אונזער גאטט

יִשְׂרָאֵל: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ

(מיזט) דיזר וויר הארטען אויף איהן ער האלף אונז דאז (מיזט) דער עוויגע

זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ זֶה יְיָ

אויך איהרען האהען טריטטיט דוס.

עַל־בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ:

(אין פולין זאגט מאן דיעזעז).

איך פערוויזטע וויא וואָלקן דיינע איסעטהאטען או' וויא געוואָלק דיינע זינדען

מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ

קעהרע צוריק צו איר דען איך האבע דיך בעפרייט. יובעלט איהר היאמעל

שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: רָנּוּ שָׁמַיִם

דען ער פאָללפיהרטע עז דער עוויגע, טאָנט לויט (איהר) טיפען דער ערדע

כִּי־עָשָׂה יְיָ הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ

ערשאַללעט (איהר) בערגע פריידענגעזאנגע, וואלד או' יעדער בוים דארין

פִּצְחוּ הָרִים רִנָּה יַעַר וְכָל־עֵץ בּוֹ

דען ער לאָזטע דער עוויגע יעקב אונד איט ישראל ריהמט ער זיך.

כִּי־גָאַל יְיָ יַעֲקֹב וּבְיִשְׂרָאֵל יִתְפָּאָר:

אונזער ערלאָזער עוויגער צבאות (איזט) זיין נאמע דער הייליגע ישראל׳ז.

גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

ישראל איזט געהאָלפען דורך גאָטט איט אייכר היולפע דיא עוויג איזט

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּייָ תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים

ניכט ווערדעט בעשאָמט ניכט ווערדעט (איהר) צו שאנדען אויף אימאער

לֹא־תֵבֹשׁוּ וְלֹא־תִכָּלְמוּ עַד־עוֹלְמֵי

או' עוויג. איהר ווערדעט עססען שפייזע או' זאטט זיין, ווערדעט לאָבען

עַד: וַאֲכַלְתֶּם אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהִלַּלְתֶּם

דען נאמען דעז עוויגען איירעז גאָטטעז וועלכער געטהאן האט איט אייך

אֶת־שֵׁם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־עָשָׂה עִמָּכֶם

וואונדער או' ניא ווירד בעשאָמט ווערדען איין פאָלק אין עוויגקייט.

לְהַפְלִיא וְלֹא־יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם:

איהר ווערדעט פיהלען דאס אונטער ישראל איך נור איך דער עוויגע

וִידַעְתֶּם כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אָנִי וַאֲנִי יְיָ

געזעגנעט דיא פרוכט דיינעז ליבעז אונד דיא פרוכט דיינעז ערדרייך:

בָּרוּךְ פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ

או' דיא פרוכט דיינעז פיעהעז דער ווארף דיינער רינדער אונד צוואך:

וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת

דיינער שאָף. ער וירד ענטביעטהען דער עוויגע דיר דען זעגען

צֹאנֶךָ: יְצַו יְיָ אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה

אין דיינען פארראַטהזקאַמערן אין אַללעם ערווערב דיינער הענדע או' דיך זעגן

בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶיךָ וּבֵרַכְךָ

אים לאנדע וועלכעז דער עוויגע דיין גאָטט איינגיבט דיר. ער וירד אָפפנען

בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: יִפְתַּח

דער עוויגע דיר זיין בעהעלטניס דאז גוטע דען היממעל צו געבען

יְיָ לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לָתֵת

רעגען דיינעם לאַנדע צור צייט או' צו זעגנען יעדעז ווערק דיינר הענדע,

מְטַר אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ

דוא וירזט לייהען פאָלקערן פילען דוא (אַבער) וירזט ניכט ענטלעהנען.

וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה:

דען דער עוויגע דיין גאָטט זעגנעט דיך אַלז וויא ער פערהייסען האַט דיר

כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ:

דוא וירזט לייהען פאָלקערן פילען דוא (אַבער) וירזט ניכטז ענטלעהנען.

וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט

דוא וירזט הערשען איבער פאָלקר פילע או' איבר דיר וערדן זיא ניכט הערשן.

וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ:

וואָהל דיר ישראל ווער איזט וויא דוא? איין פאָלק דאַז היל‌פע פינדעט

אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע

ביים עוויגען ער איזט (דאַז) שילד צו הילפע דיר אונד דאַז שווערדט

בַּיְיָ מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר־חֶרֶב

דיינער ערהאַבענען (זיעגע) או' זיא טאייזלן דיינע פיינדע דיר דוא (אַבער).

גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה

ער ווירד אַבווענדן דער עוויגע פֿאָן דיר יעדע קראַנקהייט אַללע זייכען
וְהֵסִיר יְיָ מִמְּךָ כָּל־חֹלִי וְכָל־מַדְוֵי
מצרים'ז דיא באָזען דיא דוא קעננזט. ניכט זעלבע אויפֿלעגען דיר,
מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ
זיא געבען אַן אַללע דיינע פֿיינדע.
וּנְתָנָם בְּכָל־שֹׂנְאֶיךָ:

(אין פולין זאַגט מאַן דיעזעז.)

דער ענגעל וועלכער ערלאָזטע איך פֿאָן אַללעם איבעל
הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל־רָע
זעגנע דיעזע קנאַבען עז ווערדע גענאַננט דורך זיא איין נאַמע
יְבָרֵךְ אֶת־הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי
או' דער נאַמע איינער פֿאָטער אברהם'ז או' יצחק'ז או' זאָללען פֿרוכטבאַר זיין
וְשֵׁם אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ
גור מענגע אים לאַנדע. דער עוויגע אייער גאָטט פֿערמעהרטע אייך
לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם
איהר זייד הייטע וויא דיא שטערנע דעז היממעלז אַן מענגע. דער עוויגע
וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב: יְיָ
דער גאָטט אייערער פֿאָטער מאָגע היגצו טהון צו אייך וויא איהר יעצט זייד
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם
טויזענד מאַל או' זעגנע אייך וויא ער פֿערהייסן האַט אייערענטוועגן.
אֶלֶף פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם:
געזעגנעט (ווירזט) דוא (זיין) אין דער שטאַדט או' געזעגנעט (ווירזט) דוא זיין
בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה
אויף דעם פֿעלדע. געזעגנעט (ווירזט) דוא (זיין) ווען דוא אַנקאָמזט או' געזעגנעט
בַּשָּׂדֶה: בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ
(ווירזט) דוא (זיין) ווען דוא אויזגעהזט. געזעגנעט דיין קאָרב או' דיין באַקטראָג.
אַתָּה בְּצֵאתֶךָ: בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ

מעהרע דיך דאס דוא ווערדעזט צור מענגע פאלקער. ער געבע דיר דען זעגען

ויברכך והיית לקהל עמים: ויתן־לך את־ברכת

אברהס'ז דיר דיינעם זאמען מיט דיר דאמיט דוא ערבזט דאז לאנד

אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את־ארץ

וואו דוא וואהנזט דאז געגעבען האט גאטט דעם אברהם פאם גאטטע

מגריך אשר־נתן אלהים לאברהם: מאל

דיינעז פאטערז דער דיר העלפען זאלל פאם אללמעכטיגן דער דיך זעגען זאלל

אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך

מיט זעגען דעז הימעלז פאן אבען מיט זעגען דער טיעפע וועלכע ליעגט

ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת

אונטען, מיט זעגען אן בריזטען אונ' מוטטערלייב. דיא זעגנונגן דיינז פאטערז

תחת ברכת שדים ורחם: ברכת אביך

זינד מעכטיגר אלז דיא זעגנונגן איינער פאטער, ביז צור גרענצע דער היגעל

גברו על־ברכת הורי עד־תאות גבעת

דער פארוועלט זיא רוהען אויף דעם הויפטע יוסף'ז אויף דעם טייטעל

עולם תהיין לראש יוסף ולקדקד

דעז געקרענטען זיינר ברידר. ער ווירד דיך ליבען דיך זעגנען דיך פערמעהרן

נזיר אחיו: ואהבך וברכך והרבך

סירד זעגנען דיא פרוכט דיינעז לייבעז דיא פרוכט דיינעז ערדרייכז

וברך פרי־בטנך ופרי־אדמתך

דיין געטריידע דיין מאזט אונד דיין אהל דער ווארף דיינר רינדר דיא העערדען

דגנך ותירשך ויצהרך שגר־אלפיך ועשתרת

דיינר שאאפע אויף דעם ערדרייכע דאז ער שוואור דיינען עלטערן, צו געבען

צאנך על האדמה אשר־נשבע לאבתיך לתת

דיר. געזעגנעט ווירזט דוא זיין מעהר אלז אללע פאלקער ניכט ווירד זיין

לך: ברוך תהיה מכל־העמים לא־יהיה

אונטר דיר איין אונפרוכטבארער אונ' אונפרוכטבארע, אונ' אונטער דיינעם פיהע.

בך עקר ועקרה ובבהמתך:

אויף ערדען לייטעזט דוא סלה. דיר הולדיגען פאֶלקער, גאָטט

בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים

דיר הולדיגען דיא פאֶלקער אַללע. דיא ערדע גיבט איהר געוואֶקס:

יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ

ער זעגנע אונז גאָטט אונזער הערר. ער זעגנע אונז גאָטט

יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים

עז עהרפירכטען איהן אַללע ענדען דער ערדע.

וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי אָרֶץ:

נאַך דיעזעס בעטעט אַן מעריב פיר וואָכענטאַגען זייטע ע״ה ביז ועל כל מעשיו, אונד שמונה עשרה זייטע ל״ה איט אתה חוננתנו; נאַך שמונה עשרה זאַגט דער חזן, חצי קדיש, אונד דאַן זאַגט אַן ויהי נועם זייטע י״ז אונד ועתה קדוש זייטע ס׳ ע״ב. ווען אַבער אַן איינעס דער זעכז קאָממענדען וואָכענטאַגען יום טוב איזט, ווירד ויהי נועם אונד ואתה קדוש ניכט געזאַגט; אַם תשעה באב אַבער זאַגט אַן נור ואתה קדוש אונד ניכט ויהי נועם. אונד ווען ויהי נועם אונד ועתה קדוש ניכט געזאַגט ווירד, אויך אַם תשעה באב אונד פורים זאַגט דער חזן נאַך שמונה עשרה, קדיש תתקבל.

ער געבע דיר גאָטט פאָם טהויא דעז היממעלז או׳דער פעטטיגקייט

וְיִתֶּן־לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי

דער ערדע אין פיללע געטריידע אונד מאָזט. עז דיענען דיר פאֶלקער

הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירשׁ: יַעַבְדוּךָ עַמִּים

או׳בייגען זיך פאָר דיר נאַציאָנען. זייא הערר דיינר ברידר עז בייגען זיך

וְיִשְׁתַּחֲוֻ לְךָ לְאֻמִּים הֱוֵה גְבִיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ

פאָר דיר דיא זאֶהנע דיינר מוטטר. ווער דיר פלוכט זייא געפלוכט ווער דיך זעגנעט

לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ

זייא געזעגנעט. דער גאָטט דער אַללמאֶכטיגע זעגנע דיך מאַכע דיך פרוכטבאַר

בָּרוּךְ: וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ וְיַפְרְךָ

פאן דער מאכט דער זעהנע דער פרעמדען דען איהר מונד שפריכט טרוג
מִיַּד בְּנֵי נֵכָר: אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא
או' איהרע רעכטע (איזט) איינע רעכטע דער פאלשהייט. (דאס) אונזרע זעהנע
וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר: אֲשֶׁר בָּנֵינוּ
וויא פפלאנצן וואכזען זיא אויף אין איהרער יוגענד, אונזערע טאכטער
כִּנְטִעִים מְגֻדָּלִים בִּנְעוּרֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ
וויא עקזיילען שאן געשניצט איין אבביולד דעז טעמפעלז. אונזערע קאמערן
כְזָוִיּוֹת מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית הֵיכָל: מְזָוֵינוּ
זינד פאלל איבערפליסענד פאן פערשידענען שפייזען, אונזרע שאפע
מְלֵאִים מְפִיקִים מִזַּן אֶל זַן צֹאנֵנוּ
טראגען טויזענדע צעהן טויזענדע אויף אונזערען טריפטען. אונזערע רינדער
מַאֲלִיפוֹת מְרֻבָּבוֹת בְּחוּצוֹתֵינוּ: אַלּוּפֵינוּ
זינד וואהלבעלייבט קיין שאדע קיין פערלוזט קיין קלאגגעשרייא (איזט)
מְסֻבָּלִים אֵין פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צְוָחָה
אויף אונזערן שטראסען. וואהל דעם פאלקע, דאס עז זא ערגעהט איהם
בִּרְחֹבֹתֵינוּ: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ
וואהל דעם פאלקע דעם דער עוויגע גאטט איזט.
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

דעם זאנגמייזטער אויף נגינות איין פזאלם צו זינגען גאטט בעגנאדיג אונז
סז לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ
או' זעגנע אונז ער לאסע לייכטען זיין אנטליץ אונז סלה. בעקאנט צו מאכען
וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה: לָדַעַת
אויף ערדען דיינען וועג, אונטער אללען פאלקערן דיינע הילפע. דיר הולדיגען
בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ: יוֹדוּךָ
פאלקער, גאטט! דיר הולדיגען דיא פאלקער אללע. זיא פרייען זיך או' זינגען
עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ
אללע נאציאנען דאס דוא ריכטעזט פאלקער איט רעכט או' אללע נאציאנען
לְאֻמִּים כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישׁוֹר וּלְאֻמִּים

פֿאָן דוד. געלאָבט זייא דער עוויגע, מיין פֿעלז דער לעהרט מיינע הענדע

קמ״ד לְדָוִד ׀ בָּרוּךְ יְיָ ׀ צוּרִי הַמְלַמֵּד יָדַי

צו שטרייטן מיינע פֿינגער קריעג צו פֿיהרען. מיין וואָהלטהעטער מיינע פֿעסטע

לַקְרָב אֶצְבְּעוֹתַי לַמִּלְחָמָה: חַסְדִּי וּמְצוּדָתִי

מיינע שטאַרקע מיינע עררעטטונג מיר איין שילד. אויף איהן פֿערטרויע איך

מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי לִי מָגִנִּי וּבוֹ חָסִיתִי

דער צווינגט פֿאָלקער אונטער איך. עוויגער וואַז איזט דער מענש

הָרוֹדֵד עַמִּי תַחְתָּי: יְיָ מָה־אָדָם

דאַס דוא דיך זיינער אַננימזט דער מענשנזאָהן דאַס דוא איהן אַכטעזט? דער מענש

וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן־אֱנוֹשׁ וַתְּחַשְּׁבֵהוּ: אָדָם

צום טאַנד איזט ער גלייך, זיינע טאַגע וויא שאַטטען פֿערגאַנגליך. עוויגער נייגען

לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר: יְיָ הַט

דיינע הימעל פֿאַהרע הערַאב, בעטאַזטע דיא בערגע דאַס זיא רויכען.

שָׁמֶיךָ וְתֵרֵד גַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ:

שטראַהלע בליצע שטרייע זיא הין, שיס אַב דיינע פֿפֿיילע שליידרע זיא אומהער.

בְּרוֹק בָּרָק וּתְפִיצֵם שְׁלַח חִצֶּיךָ וּתְהֻמֵּם:

רייכע דיינע האַנד אויז דער העהע בעפֿרייע מיך או' רעטטע מיך פֿאָן פֿלוטהע

שְׁלַח יָדֶיךָ מִמָּרוֹם פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם

מעכטיגען פֿאָן דער מאַכט דער פֿרעהמדע דער בֿאַרבאַרען. דען איהר מונד

רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נֵכָר: אֲשֶׁר־פִּיהֶם

שפריכט טרוג או' איהרע רעכטע (איזט) איינע רעכטע דער פֿאַלשהייט. גאָטט

דִּבֶּר־שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר: אֱהִים

איין ליעד איין נייעז זינגע איך דיר, אויף פזאַלטער צעהנזאַיטיג שפיעלע איך

שִׁיר חָדָשׁ אָשִׁירָה לָּךְ בְּנֵבֶל עָשׂוֹר אֲזַמְּרָה־

דיר. דער דאַ גיבט הילפֿע דען קאָניגען דער דאַ גערעטטעט דוד

לָּךְ: הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד

זיינען קנעכט פֿאָם שווערדטע דעז פֿערדערבענז בעפֿרייע מיך או' רעטטע מיך

עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה: פְּצֵנִי וְהַצִּילֵנִי

קנית: ואומר לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם: בית המקדש מנין דכתיב מכון לשבתך פעלת יי מקדש אדני כוננו ידיך: ואומר ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו: יא כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו: ואומר יי ימלך לעלם ועד:

רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר: עלינו, קדיש.

אחר מנחה מקיימין סעודה שלישית, ואין בה קידוש לפניה, לכתחלה צריך לקבעה על הפת, ובדיעבד יוצאין אף במיני תרגימא. יש נמנעים מלשתות מים בין מנחה למעריב, והוא מנהג בעלמא למאן דחש ליה, ספק חשיכה אסור לאכול מאומה או אפילו לשתות שום משקה חוץ מן המים, ובכאן סיימת הדין השייכה שמנהג הנ״ל.

ביז דיעזעז פאלק הינדורך ציעהט, וועלכעז דוא דיר צום אייגענטהום ער⸗ וואָרבען. פערנער הייסט עז (תהלים ט״ז ג׳): איינע הייליגען דיא אויף ערדען זינד, מאכטיג איזט אן איהנען איינע לוזט. דער הייליגע טעמ⸗ פעל ווירד אין אייגענטהיאליכעז גוט גאָטטעז גענאננט; דען עז הייסט (שמות ט״ו י״ז): אן יענעם זיטצע, דען דוא צור וואָהנונג דיר איינגע⸗ ריכטעט; אין דעם הייליגטהומע, אָ הערר! דאז דיינע הענדע בע⸗ רייטעט. פערנער הייסט עז (תהלים ע״ח כ״ד): ער בראכטע זיא אין זיינע הייליגע גרענצע; צום בערגע, דען זיינע רעכטע ערוואָרבען. (יא) אללעז וואז דער הייליגע, געלאָבט זייא ער! אין זיינער וועלט ער⸗ שאפפען; האט ער צו זיינער פערהערליכונג ערשאפפען; דען עז הייסט (ישעיה מ״ג ז׳): אללעז וואז נאך איינעם נאמען גענאננט ווירד, האבע איך צו איינער פערהערליכונג ערשאפפען, געבילדעט אונד צו⸗ בערייטעט. אויך הייסט עז (שמות ט״ו י״ח) דער עוויגע ווירד איממער אונד עוויג רעגיערען.

חזה בשכבך תשמור עליך בקבר והקיצות היא
תשיחך לעולם הבא ואומר לי הכסף ולי הזהב נאם
יי צבאות: י חמשה קנינים קנה הקדוש ברוך הוא
בעולמו ואלו הן תורה קנין אחד שמים וארץ קנין
אחד אברהם קנין אחד ישראל קנין אחד בית
המקדש קנין אחד: תורה מנין דכתיב יי קנני ראשית
דרכו קדם מפעליו מאז: שמים וארץ מנין דכתיב כה
אמר יי השמים כסאי והארץ הדם רגלי אי זה בית
אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי: ואומר מה
רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאה הארץ
קנינך: אברהם מנין דכתיב ויברכהו ויאמר ברוך
אברם לאל עליון קונה שמים וארץ: ישראל
מנין דכתיב עד יעבר עמך יי עד יעבר עם זו

ווען דוא שלאפסט ווירד זיא דיך היטען, אין דעם גראבע; אונד ווען
דוא ערוואכעסט, ווירד זיא דיינע פירשפרעכערין זיין, אין דער קינפ-
טיגען וועלט. פערנער הייסט עס (חגי ב' ח'): איין איזט דאס זילבער,
איין דאס גאלד, שפריכט דער עוויגע צבאות. (י) פינף דינגע אייגנעט
גאטט אלס פארציגליכע גיטער זיינעס אללס זיך צו: 1. דאס געזעטץ,
2. היממעל אונד ערדע, 3. אברהם, 4. ישראל אונד 5. דען הייליגען
טעמפעל. דאס געזעטץ נעננט זיך איין אייגענטהימליכעס גוט דעס
העררן, אין דער שטעללע (משלי ח' כ"ב) וואו עס הייסט: דער עוויגע
האט מיך צו זיינעם גוטע געמאכט ביים ענטווורפע זיינעס וועלטפלאנס
איינסט פאר אללען ערשאפפענען וועזען. היממעל אונד ערדע נעננט
גאטט זיינע גיטער, דען עס הייסט (ישעיה ס"ו א'): זא שפריכט דער
העררר: דער היממעל איזט איין טהראן אונד דיא ערדע איין פוסשטעמ-
על; וואס איזט עס פיר איין הויז, דאס איהר איר אויפבויען וואללט?
אדער וואס איזט איין ארט וואו איך רוהען זאלל? פערנער הייסט עס
(תהלים ק"ד כ"ד): וויא זינד דיינע ווערקע זא מאנניגפאלטיג, א עווי-
גער! אללע האסט דוא זיא איט ווייזהייט אנגעארדנעט, דיא גאנצע ער-
דע איזט פאלל דיינער גיטער. אויך בייא אברהם הייסט עס (בראשית
י"ד י"ט): געזעגנעט זייא אברם דעם העכסטען גאטט, אייגענטהימער
דעס היממעלס אונד דער ערדע. ישראל איזט איין געטטליך אייגענטהום,
דען עס הייסט (שמות ט"ו ט"ז): ביס דיין פאלק הינדורך ציהט עוויגער,

לִי שָׁלוֹם וְהֶחֱזַרְתִּי לוֹ שָׁלוֹם אָמַר לִי רַבִּי מֵאֵיזֶה מָקוֹם
אַתָּה אָמַרְתִּי לוֹ מֵעִיר גְּדוֹלָה שֶׁל חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים
אָנִי אָמַר לִי רַבִּי רְצוֹנְךָ שֶׁתָּדוּר עִמָּנוּ בִּמְקוֹמֵנוּ וַאֲנִי
אֶתֵּן לְךָ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינְרֵי זָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת
וּמַרְגָּלִיּוֹת אָמַרְתִּי לוֹ אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף
וְזָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם אֵינִי דָר
אֶלָּא בִּמְקוֹם תּוֹרָה וְכֵן כָּתוּב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים עַל יְדֵי
דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאַלְפֵי זָהָב
וָכָסֶף: וְלֹא עוֹד שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵין מְלַוִּין
לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת
וּמַרְגָּלִיּוֹת אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד שֶׁנֶּאֱמַר
בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמוֹר עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ
הִיא תְשִׂיחֶךָ: בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אֹתְךָ בָּעוֹלָם

גריסטע, אונד אלז איך איהם פריינדליך געדאנקט, פראגטע ער איך:
רבי! וואהער ביזט דוא? אויז איינער שטאדט, פערזעצטע איך, דיא
בעריהמט איזט, וועגען איהרער ווייזען אונד געלעהרטען. רבי! זאג־
טע ער, האטטעזט דוא ניכט לוזט בייא אונז אין אונזערע שטאדט
צו וואהנען, איך מעכטע דיר איינע מיליאן גאלדשטיקע, פיעלע פערלען
אונד עדעלשטיינע אבענדריין געבען! וואהרליך! ערוויעדערטע איך,
דוא דירפטעזט איר אללעז זילבער אונד גאלד, אללע פערלען אונ' עדעל־
שטיינע אין דער וועלט אנביעטהען, זא ווערדע איך דאך נירגענדז
וואהנען וואללען, אלז אן איינעם ארטע, ווא געלעהרזאמקייט איזט. זינגט
ניכט זא דוד, קעניג אין ישראל, אין זיינעם בוכע דער לאבגעזאנגע
(תהלים קי"ט ע"ב): ליעבער איזט איר דיינעז אונדעז לעהרע, אלז טויז־
זענדע פאן גאלד אונד זילבער. אונד וואז איזט ניכט נאך פיר איין בעז־
ווייז? ווען דער מענש פאן דער וועלט שיידעט, בעגלייטען איהן וועדער
גאלד נאך זילבער, וועדער עדעלשטיינע נאך פערלען, זאנדערן בלאס
דיא געלעהרזאמקייט אונד דיא עדלען האנדלונגען אללייז, ווען דוא גע־
העזט הייסט עז (משלי ו' כ"ב) ווירד זיא דיך לייטען, ווען דוא שלאפעזט
דיך בעהיטען, אונד ווען דוא ערוואכעזט, ווירד זיא דיינע פירשפרעכע־
רין זיין. ווען דוא געהזט ווירד זיא דיך לייטען, אין דיעזער וועלט;

ושנות חיים ושלום יוסיפו לך: ח רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בן יוחאי אומר הנוי והכח והעושר והכבוד והחכמה הזקנה והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם שנאמר עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא: ואומר תפארת בחורים כחם והדר זקנים שיבה: ואומר עטרת חכמים עשרם: ואומר עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם: ואומר וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך יי צבאות בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו כבוד: רבי שמעון בן מנסיא אומר אלו שבע מדות שמנו חכמים לצדיקים כלם נתקימו ברבי ובבניו: ט אמר רבי יוסי בן קסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן

יאהרע אונד פריעדען ווערדען זיא (נעמליך דיא לעהרען דעז געזעטצעז) דיר פערמעהרען. (ח) רבי שמעון זאהן יהודה'ז זאגטע אים נאמען דעז רבי שמעון זאהן יוחאי'ז: שאֶנע בילדונג, געזונדהייט, רייכטהום, עהרע, ווייזהייט, אלטער, עהרענפעסטע אנזעהען, אונד קינדער זינד דעם טוגענדהאפטען אונד דער וועלט איינע ציערדע; וויא עז הייסט (משלי ט"ז ל"א): עהרווירדיגעז גרייזענאלטער איזט איין הערר־ליכעז דיאדעם, אויף דעם וועגע דער טוגענד ווירד עז ערלאנגט. אין איינער אנדערן שטעללע (משלי כ' כ"ט) הייסט עז: דער רוהם דער יינגלינגע, איזט שטארקע; דער שמוק דער בעטאגטען איזט איין גרויעז האר; פערנער הייסט עז (משלי י"ז ו'): דיא קראנע דער אלטען זינד קינדעזקינדער, אונד דער רוהם דער קינדער זינד איהרע על־טערן. אין איינער אנדערן שטעללע (ישעיה כ"ז כ"ג) פינדעט זיך: בע־שאמט ווירד דער מאנד זיין, בעשאמט דיא זאננע, דען דער עוויגע צבאות רעגיערט אויף דעם בערגע ציון אונד אין ירושלים; דאך זיינען גריי־זען שטראהלט הערליכקייט ענטגעגען. רבי שמעון זאהן מנסיא'ז זאגטע: אבגעדאכטע זיעבען אייגענשאפטען, וועלכע דיא ווייזען דען טוגענדהאפטען נור ציערדע אנרעכנען, בעוואהרטען זיך אללע בייא רבי אונד בייא זיינען קינדערן. (ט) רבי יוסי זאהן קסמא'ז ערצאהלטע: איך גינג איינסט אונטערוועגז, דא בעגעגנעטע איר יעמאנד, דער איך

בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ הָא לָמַדְתָּ כָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ
מֵבִיא גְאֻלָּה לָעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ
בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי: ז גְּדוֹלָה תוֹרָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים
לְעוֹשֶׂיהָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר כִּי חַיִּים
הֵם לְמֹצְאֵיהֶם וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא: וְאוֹמֵר רִפְאוּת
תְּהִי לְשָׁרֶּךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ: וְאוֹמֵר עֵץ חַיִּים הִיא
לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: וְאוֹמֵר כִּי לִוְיַת חֵן
הֵם לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶךָ: וְאוֹמֵר תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ
לִוְיַת חֵן עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ: וְאוֹמֵר כִּי בִי יִרְבּוּ
יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: וְאוֹמֵר אֹרֶךְ יָמִים
בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: וְאוֹמֵר כִּי אֹרֶךְ יָמִים

אים נאַמען איהרעז אויטאָרז צו זאַגען. בייא דיעזער געלעגענהייט ווירזט
דוא בעלעהרט, דאַס ווען יעמאַנד עטוואַז אים נאַמען דעז אויטאָרז
זאַגט ווירד דאַדורך איין הייל בעפֿאָרדערט; דען זאָ הייסט עז אין דער
שריפֿט (מגלת אסתר ב' כ"ב) אסתר זאַגטע עז דעם קאָניגע אים נאַמען
דעז מרדכי. (ז) גראָס איזט דער ווערטה דעז הייליגען געזעטצעז, עז
גיבט לעבען דעניעניגען דיא עז אויזאיבען, אין דיעזער אונד אין יענער
וועלט, דען עז הייסט (משלי ד' כ"ב): זיא זינד לעבען (דיא לעהרען דער
וויזהייט) דענען, דיא זיא פֿינדען, היילקראַפֿט דעם גאַנצען קאָרפּער.
פֿערנער הייסט עז (משלי ג' ח'): היילמיטטעל איזט עז דיינעם לייבע,
פֿרישעז מאַרק דיינען קנאָכען. פֿערנער הייסט עז (משלי ג' י"ח): זיא
(דיא וויזהייט) איזט איין בוים דעז לעבענז אַללען דיא זיך דאַראַן האַל־
טען; דיא זיך אויף זיא שטיצען, זינד גליקזעליג. נאָך הייסט עז אין איי־
נער אַנדערן שטעללע (משלי א' ט'): איין רייצענדער שמוק זינד זיא דיי־
נעם הויפטע, איין פּראַכטיגעז געשמיידע דיינעם האַלזע, אין איינער
אַנדערן שטעללע (משלי ד' ט"ו) הייסט עז: זיא זעטצט אויף דיין הויפט
איין הערליכעז דיאַדעם, אונד אומגיבט דיך מיט איינער הערליכען
קראָנע. פֿערנער פֿינדעט זיך (משלי ט' י"א): דורך איך פֿערלאָנגערט
דוא דיינע לעבענזצייט, אונד שאַפֿפֿט דיר פֿיעלע גליקליכע יאַהרע. פֿער־
נער הייסט עז (משלי ג' ט"ז): לאַנגעז לעבען איזט אין איהרער רעכ־
טען, אין איהרער לינקען רייכטהום אונד עהרע. אונד אין איינער אַנ־
דערן שטעללע (משלי ג' ב') פֿינדען וויר: דען לאַנגעז לעבען, גליקזעליגע

בדקדוק חברים בפלפול התלמידים בישוב במקרא במשנה במיעוט סחורה במיעוט דרך ארץ במיעוט תענוג במיעוט שנה במיעוט שיחה במיעוט שחוק בארך אפים בלב טוב באמונת חכמים בקבלת היסורין המכיר את מקומו והשמח בחלקו והעושה סיג לדבריו ואינו מחזיק טובה לעצמו אהוב אוהב את המקום אוהב את הבריות אוהב את הצדקות אוהב את המישרים אוהב את התוכחות ומתרחק מן הכבוד ולא מגיס לבו בתלמודו ואינו שמח בהוראה נושא בעול עם חברו ומכריעו לכף זכות ומעמידו על האמת ומעמידו על השלום ומתישב לבו בתלמודו שואל (כענין) ומשיב (כהלכה) שומע ומוסיף הלומד על מנת ללמד והלומד על מנת לעשות המחכים את רבו והמכוין את שמועתו והאומר דבר

אונטערקייט, ריינהייט, אומגאנג מיט ווייזען, אויזוואהל דער קאללעגען, איבונג דיזפוטאציאן, פלייס, קענטניס דער הייליגען שריפט, קענט- ניס דער טראדיציאן, בעטראכטונג דעס געזעצעס, וועניג טהיילנאה- מע אן דעם געוועהנליכען וועלטלויפע, מעסיגער גענוס דעס פערגני- גענס, מעסיגער שלאף, וועניג שפרעכען, וועניג שערצען, לאנגמיטהיג- קייט, איין גוטעס הערץ, דען ווייזען גלויבען בייאמעסען, געדולד געגען ווידערווערטיגקייטען, זעלבסטערקענטניס דער גרענצע זיינעס ווערטהעס, גענוגזאמקייט, זיינען רעדען איין ציעל זעטצען, זיך אויף זיין פערדיענסט ניכטס צו גוט טהון, זיך בעליעבט מאכען, גאטט ליעבען, דיא מענשען ליעבען, דיא טוגענד ליעבען, דיא בילליגקייט ליעבען, גערנע ערמאה- נונגען אנהערען, אפפענטליכען עהרענבעצייגונגען אויזצווייכען זוכען, זיך מיט זיינען לעהרען ניכט ברייטען, קיינען געפאללען אן רעכט- שפרעכונגען האבען, דיא לאסט זיינעס נעכסטען גערנע מיטטראגען העל- פען, איהן צור גוטען זייטע לענקען, איהן דיא וואהרהייט פינדען לעה- רען, איהן צור פריעדפערטיגקייט אנפיהרען, אים לערנען מעטהאדיש זיין, רעגעלמעסיג פראגען אונד אנטווארטען, אנדערע צו ווידער- האלטענאהלען אנהערען, לערנען אום צו לעהרען, לערנען אום דאנאך צו האנדלען, זיינעם לעהרער צו דייטליכערן ענטוויקלונגען אנלאס געבען זיינע לעהרע מיט אנדערן לעהרען צו פערגלייכען, אונד יעדע זאכע

לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו: ד כך היא דרכה
של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל
הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל אם
אתה עשה כן אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה
וטוב לך לעולם הבא: ה אל תבקש גדלה לעצמך ואל
תחמוד כבוד יותר מלמודך עשה ואל תתאוה לשלחנם
של מלכים ששלחנך גדול משלחנם וכתרך גדול מכתרם
ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך:
ו גדולה תורה יותר מן הכהנה ומן המלכות· שהמלכות
נקנית בשלשים מעלות והכהנה בעשרים וארבע·
והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים· ואלו הן
בתלמוד בשמיעת האזן בעריכת שפתים בבינת הלב
באימה ביראה בענוה בשמחה בטהרה בשמוש חכמים

אייך איינע לעהרע געגעבען, איין גוט; פערלאססט דיעזעז איין געזעטץ
ניכט. (ד) זא איזט דיא רעכטע ווייזע זיך קעננטניססע דעז געזעטצעז
צו ערווערבען, ברָאד מיט זאלץ עססען, זעלבזט דאז וואססער אבגעמעס-
זען טריקען, אויף דער ערדע שלאפען, איין איהזעליגעז לעבען פיה-
רען, אונד דענכאך עמזיג דאז געזעטץ שטודירען. האנדעלזט דוא זא;
זא דאן הייל דיר! דיר ווירד עז דאן וואהלערגעהען! הייל דיר אין די-
זעם לעבען; עז ווירד דיר וואהל ערגעהען אין דעם קינפטיגען לעבען.
(ה) שטרעבע ניכט נאך האהייט, זייא ניכט עהרזיכטיג, איס וואה-
טהון אבער בעשטרעבע דיך איבער דאז געוואהנליכע צו לייזטען, אונ'
געלייזטע ניכט נאך פירזטליכען טאפעלן; דען דיין טיש איזט בעססער
אלז איהרע טאפעלן, דיינע קראנע פראכטיגער אלז דיא איהריגע אונ'
דער העררע, פיר דען דוא ארבייטעזט איזט טרייא ערפיללענד, ווירד
דיינען פערדיענסטען לאהן דיר ניכט פארענטהאלטען. (ו) דיא געלעהר-
זאמקייט האט וייט גראססערן ווערטה אלז דאז פריזטערטהום אונד
אלז דיא קאניגזווירדע. נור פריזטערווירדע געהארען פיער אונד צוואנ-
ציג אייגענשאפטען, נור קאניגזווירדע דרייסיג; נור געלעהרזאמקייט
אבער ווערדען אכט אונד פיערציג אייגענשאפטען ערפאָרדערט. נעמ-
ליך: אונטערריכט, אויפמערקזאמקייט, אויסענדיג לערנען, נאכ-
דענקען, עהרפורכט פאר דעם לעהרער, רעליגיאן, בעשיידענהייט,

וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה הֲרֵי זֶה מִתְעַלֶּה שֶׁנֶּאֱמַר וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת: ג הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אֶחָת אוֹ פָּסוּק אֶחָד אוֹ דִבּוּר אֶחָד אֲפִילוּ אוֹת אֶחָת צָרִיךְ לִנְהָג בּוֹ כָּבוֹד שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבָד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי: וַהֲלֹא דְבָרִים קַל וָחֹמֶר וּמַה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבָד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אֶחָת אוֹ פָּסוּק אֶחָד אוֹ דִבּוּר אֶחָד אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אֶחָת עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁצָּרִיךְ לִנְהָג בּוֹ כָּבוֹד וְאֵין כָּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה (נ״א לחכמים) שֶׁנֶּאֱמַר כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּתְמִימִים יִנְחֲלוּ טוֹב: וְאֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר כִּי

ווירד שטופענווייזע ערהאָהעט; דען עז הייסט (במדבר כ״א י״ט): פאָן מתנה נאַך נחליאל, אונד פאָן נחליאל נאַך במות. (ג) ווער פאָן יעמאַנדען איינען אַבשניטט, אָדער איינע רעגעל, אָדער איינען פערז, אָדער איי= נען שפרוך, יאַ נור איינען בוכשטאַבען לערנט, מוז טהייל איהם עהר= ערביעטיג צו בעגעגנען. זאָ פינדען וויר עז בייא דוד קאָניג איבער ישראל, דער פאָם אחיתפל דאָך נור צוויא דינגע געלערנט, אונד איהן דענגאָך לעהרער, פיהרער אונד פריינד נאַננטע; וויא עז הייסט (תהלים נ״ה י״ד): דוא ביזט איין מאַן, געשטאַלט וויא איך, איין פיה= רער אונד איין פריינד! נון פאָלגט היערויז דער שלוס; ווען דוד איין קאָניג איבער ישראל, דער פאָן איינעם אחיתפל ניכטז מעהר אַלז צוויא דינגע געלערנט, איהן דענגאָך לעהרער, פיהרער אונד פריינד נאַננ= טע; אום וויא פיעל מעהר מוס איין יעדער אַנדערע, דער פאָן איינעס זיינעז גלייכען, איינען אַבשניטט, איינע רעגעל, איינען פערז, איינען שפרוך אָדער נור איינען בוכשטאַבען לערנט, איהם מיט עהרערביע= טונג בעגעגנען. דיא גראָסטע עהרע בעשטעהט אין דער קעננטניס דעז געזעטצעז; דען עז הייסט (משלי ג׳ ל״ה): עהרע ערבען דיא ווייז זען, גוטעז מוזט דאַז ערבטהייל דער פראָמען. גוטעז אַבער הייסט דאַז געזעטז, נאַך דער שריפטשטעללע (דאַזעלבסט ד׳ ב׳); איך האַבע

שנאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין ומגלין לו רזי תורה ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק והולך והוה צנוע וארך רוח ומוחל על עלבונו ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים: ב אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא נזוף שנאמר נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם: ואומר והלחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת. אל תקרא חרות אלא חירות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה

דער שריפט (משלי ח׳ י״ד) הייסט: בייא מיר איזט ראטה אונד הילפע, איינזיכט אונד בייאשטאנד; איך בין דיא פערנונפט! איין איזט דיא מאכט, זיא פערשאפפט איהם קעניגליכעס אנזעהען אונד געוואלט! גיבט איהם שארפזין דאז רעכט צו ערגרינדען, דיא געהיימניססע דער שריפט ווערדען איהם אפפענבארט; ער ווירד וויא איינע זיך אימער פער־שטארקענדע קוועללע, וויא איין ניע פערזיגענדער שטראם. זיא לעהרט איהן בעשיידען אונד לאנגמיטהיג זיין, אונד בעליידיגונגען פערגעבען; זיא מאכט איהן גראס אונד ערהעבט איהן איבער אללע אנדערע גע־שעפפע. (ב) רבי יהושע זאהן לוי׳ס זאגטע: טעגליך ערשאללט איינע טאכטערשטימע פאן דעם בערגע חורב וועלכע אויזרופט: וועהע דען געשעפפען, דיא דאז געזעטץ פעראכטען! דען דעריעניגע, וועלכער דאז געזעטץ פערנאכלעססיגעט, איזט איין פעראבשייאונגסווערטהער. פאן איינעם זאלכען זאגט דיא שריפט (משלי י״א כ״ב): וויא איין גאל־דענער נאזענרינג אין דעם ריסעל איינעס שווינעס, זא קליידעט שאנ־הייט איין זיטטענלאזעס וייב. אויך הייסט עס (שמות ל״ב ט״ז) דיא טאפעלן וואַרען איין ווערק גאטטעס; אונד דיא שריפט וואר איינע שריפט גאטטעס, (חרות) איינגעגראבען אין דיא טאפעלן. לעזע ניכט (חָרוּת) איינגעגראבען זאנדערן (חֵרוּת) פרייהייט, דען עס קאן ניעמאנד פרייא גענאנט ווערדען אלס דעריעניגע, דער זיך מיט דעם געזעטצע בעשעפטיגעט. ווער זיך נון דאהער בעשעפטיגעט

וְסִיב וּכְלֶה בָהּ וּמִנַּהּ לָא תְזוּעַ שֶׁאֵין לְךָ מִדָּה טוֹבָה הֵימֶנָּה:

כו בֶּן הֵא הֵא אוֹמֵר לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא: רבי חנניא וכו'.

פרק ששי

הוא פרק קנין התורה.

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

א שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם: רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ זוֹכֶה לִדְבָרִים הַרְבֵּה וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַי הוּא לוֹ, נִקְרָא רֵעַ אָהוּב אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת מְשַׂמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם מְשַׂמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמַלְבַּשְׁתּוֹ עֲנָוָה וְיִרְאָה וּמַכְשַׁרְתּוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק חָסִיד יָשָׁר וְנֶאֱמָן וּמְרַחַקְתּוֹ מִן הַחֵטְא וּמְקָרַבְתּוֹ לִידֵי זְכוּת וְנֶהֱנִין מִמֶּנּוּ עֵצָה וְתוּשִׁיָּה בִּינָה וּגְבוּרָה

(כו) דער זאָהן דעז הא הא זאַגטע: נאַך דעם פערהעֶלטניס דער איהע איזט דער לאָהן.

זעכזטער אַבשניטט

(א) פאָלגענדע לעהרען האַבען דיא ווייזען אויך אין דער שפראַכע דער משנה געלעהרט. הייל דעם, דער אַן איהנען או' איהרען לעהרען וואָהלגעפאַללען פינדעט. רבי מאיר זאַגטע: ווער זיך אויז רייגער אַבזיכט איט דער גאָטטעזלעהרע בעשעֶפטיגט, דעם ווירד פיעל וועזענטליכעז צו טהייל. יאַ ער אַלליין איזט איינע גאַנצע וועלט ווערטה. ער ווירד דער געליעבטע פריינד גענאַננט, ער ליבט גאָטט, ער ליבט דיא אענשען, ער ערפרייעט גאָטט, ער ערפרייעט דיא אענשען. דיא געלעהרזאַאקייט שאיקעט איהן איט דעאוטה אונד גאָטטעזפורכט זיא אאַכט איהן פעֶהיג, גערעכט, פראָאם, געראַדע, אונד רעדליך צו זיין; ענטפערנט איהן פאָן פעהלערן; נאֶהערט איהן נור אויזאיבונג פערדיענזטפאָללער טהאַטען; אונד אאַן ווירד דורך איהן איט ראַטה, איט הילפע, איט איינזיכט אונד בייאטטאַנד ערפרייעט. וויא עז אין

שֶׁבַּשָּׁמַיִם: הוּא הָיָה אוֹמֵר עַז פָּנִים לְגֵיהִנֹּם וּבוֹשׁ
פָּנִים לְגַן עֵדֶן: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן
חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: כד הוּא הָיָה אוֹמֵר בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים לַמִּקְרָא
בֶּן עֶשֶׂר שָׁנִים לַמִּשְׁנָה בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לַמִּצְוֹת בֶּן חֲמֵשׁ
עֶשְׂרֵה לַגְּמָרָא בֶּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֻפָּה בֶּן עֶשְׂרִים לִרְדּוֹף
בֶּן שְׁלֹשִׁים לַכֹּחַ בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה בֶּן חֲמִשִּׁים לְעֵצָה בֶּן
שִׁשִּׁים לְזִקְנָה בֶּן שִׁבְעִים לְשֵׂיבָה בֶּן שְׁמוֹנִים לַגְּבוּרָה בֶּן
תִּשְׁעִים לָשׁוּחַ בֶּן מֵאָה כְּאִלּוּ מֵת וְעָבַר וּבָטֵל מִן הָעוֹלָם:
כה בֶּן בַּג בַּג אוֹמֵר הֲפָךְ בַּהּ וַהֲפָךְ בַּהּ דְּכֹלָּא בַהּ וּבַהּ תֶּחֱזֵי

ציטען פֿאַטער צו טהון. ער זאַגטע אויך פֿערנער: דער אונפֿערשאֶמ־
טע געהאֶרט צור העֶללע, דער שאַמהאַפֿטע צום פּאַראַדיזע. עס זייא
דיר געפֿאֶלליג עוויגער! אונזער גאָטט! דיינען טעמפעל באַלד, אונד
אין אונזערן טאַגען ווידער צו ערבויען, אונד לאַס דיין געזעטץ אונ־
זער אַנטהייל זיין. (כד) פֿערנער זאַגטע ער: איין פֿינפֿיאֶהריגער
קנאַבע זאָלל דיא הייליגע שריפֿט לערנען, איין צעהניאֶהריגער דיא
משנה, איין דרייצעהניאֶהריגער זאָלל צור בעפֿאָלגונג דער גע־
זעטצע אַנגעהאַלטען ווערדען, איין פֿינפֿצעהניאֶהריגער יינגלינג זאָלל
דען תלמוד לערנען, איין אַכטצעהניאֶהריגער איזט רייף צור עהע, דאַס
צוואַנציגזטע יאַהר איזט דיא צייט איין געווערבע צו טרייבען, אים
דרייסיגזטען יאַהרע ערלאַנגט דער מענש זיינע גרעֶסטע קעֶרפער־
ליכע קראַפֿט, אים פֿירציגזטען זיינען גרעֶסטען שאַרפֿזין. אים פֿינפֿ־
ציגזטען דיא פֿאֶהיגקייט ראַטה צו ערטהיילען. אים זעכציגזטען פֿאֶנגט
דאַס אַלטער אַן, אים זיעבציגזטען דאַס גרויע אַלטער, אים אַכטציג־
זטען דאַס האֶהע אַלטער, אים נייכציגזטען דאַס ניעדערבייגענדע אַל־
טער. האַט יעמאַנד דאַס הונדערטזטע יאַהר צוריקגעלעגט, זאָ קאַן מאַן
איהן גלייכזאַם אַלס טאָדט אונד דער וועלט ענטצאָגען אַנזעהען. (כה) דער
זאָהן דעס בג בג זאַגטע: קעהרע אונד ווענדע זיא (דיא שריפֿט) פֿאָן
אַללען זייטען, דען אַללעס איזט דאַרין ענטהאַלטען, דורך זיא ערלאַנגזט
דוא איינזיכט. ווערדע אַלט אונד גרויא דאַבייא, אונד וויכע ניא פֿאָן
איהר, איינע בעססערע פֿאָרשריפֿט קאַן איך דיר ניכט געבען.

כב כל מי שיש בו שלשה דברים הללו הוא מתלמידיו של
אברהם אבינו, ושלשה דברים אחרים הוא מתלמידיו
של בלעם הרשע, עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה
תלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה ורוח גבוהה ונפש
רחבה תלמידיו של בלעם הרשע: מה בין תלמידיו של
אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו
של אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה ונוחלין
העולם הבא שנאמר להנחיל אהבי יש ואוצרותיהם
אמלא: תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם
ויורדין לבאר שחת שנאמר ואתה אלהים תורידם
לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני
אבטח בך: כג יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר
וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך

(כב) ווער פחלגענדע דרייח חייגענשחפטען בעזיטצט, געהערט צו דען סיזערן חונזערעז ערצפחטערז אברהם, ווער חבער דיח דרייח ענטגעגענגעזעטצטען החט, געהערט צו דען טיזערן דעז גחטטלחזען בלעם. נעמליך: חיין וואהלוואללענדעז חויגע, בעשיידענהייט חו' חנשפרוכז-לחזיגקייט, זינד מערקמאהלע דער טיזער אברהם'ז; מיסגונסט, שטחלץ חונד חויפגעבלחזענהייט זינד מערקמאהלע דער טיזער בלעם'ז. וואז חיזט נון דער חונטערשיעד צווישען דיעזעןביידען קלחססען? דיח טיזער חונזערעז פחטערז אברהם געניעסען דיעזע וועלט, חונד ערבען קינפ-טיגע גליקזעליגקייט, וויח עז דען חויך פחן חיהנען הייסט (משלי ח' כ"ח): אייגע פריינדע לחס חיך ערבען דיח עוויגקייט, חיהרע פחררחטהעז קחמאערן חבער פילע חיך. דיח טיזער בלעם'ז חבער ערבען דיח העללע חונד פחהרען חין דיח גרופט דעז עוויגען פערדערבענז; וויח עז הייסט (תהלים כ"ה כ"ד): דוח העדר! ווירזט זיח הערחבשטירצען חין דיח גרופט דעז פערדערבענז; דיעזע בלוטגיריגען טרייחלחזען מחנער עררייכען ניכט דיח העלפטע חיהרער טחגע; דיעט פער-טרויען החבע חיך צו דיר. (כג) יהודה זחהן תימא'ז: פחלגעטע צו זחגען: זייח מוטהיג וויח חיין לעחפחרד, לייכט וויח חיין חדלער, בעהענדע וויח חיין הירש, חונד שטחרק וויח חיין לעווע, דען ווילען דיינעז הימ-

אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר בָּטֵל דָּבָר בְּטֵלָה אַהֲבָה, וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בְדָבָר אֵינָהּ בְּטֵלָה לְעוֹלָם, אֵיזוֹ הִיא אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר זוֹ אַהֲבַת אַמְנוֹן וְתָמָר, וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בְדָבָר זוֹ אַהֲבַת דָּוִד וִיהוֹנָתָן: כ כָּל מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם, אֵיזוֹ הִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם זוֹ מַחֲלֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּי, וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם זוֹ מַחֲלֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ: כא כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ, וְכָל הַמַּחֲטִיא אֶת הָרַבִּים אֵין מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מֹשֶׁה זָכָה וְזִכָּה אֶת הָרַבִּים זְכוּת הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר צִדְקַת יְיָ עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל, יָרָבְעָם בֶּן נְבָט חָטָא וְהֶחֱטִיא אֶת הָרַבִּים חֵטְא הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל:

דיא אויף איינען אייגעננוטץ בערוהעט, הערט אויף ווען דער אייגעננוטץ אויפהערט; איינע ליעבע הינגעגען דיא אויף קיינען אייגעננוטץ בערוהעט הערט ניא אויף. וועלכעז הייסט איינע ליעבע דיא אויף אייגעננוטץ בערוהעט; דיא ליעבע דעז אמנון צור תמר, אונד דיא אויף קיינען אייגעננוטץ בערוהעט, איזט יענע דעז דוד אונד יהונתן. (כ) שטרייטיגקייטען דיא אויז גאטטגעפעלליגען אבזיכטען ענטשטעהן, האבען איינען גוטען ערפאלג, אללע אבער דיא ניכט אויז גאטטעזגעפעלליגען אבזיכטען ענטשטעהן, האבען קיינען גוטען ערפאלג. וועלכעז הייסען שטרייטיגקייטען אויז גאטטעזגעפעלליגען אבזיכטען? יענע דעז הלל אונד שמאי; איינע גאטט ניכט געפעלליגע שטרייטיגקייט אבער וואר דער שטרייט קרח'ז אונד זיינע ראטטע. (כא) ווען יעמאנד איינע געמיינדע צום גוטען אנפיהרט, ווירד דורך איהן קיינע זינדע ענטשטעהען; ווער זיא אבער צו פערגעהונגען פערלייטעט, דעם ווירד עז ניא געלינגען בוסע צו טהון. משה וואר טוגענדהאפט אונד פיהרטע אנדערע צור טוגענד אן, דארום ווארד אויך דאז פערדיענזט אנדערער איהם אנגערעכנעט; דען עז הייסט פאן איהם (דברים ל״ג כ״א); גאטטליכע וואהלטהאטען אונד גאטטליכעז רעכט איבטע ער אן ישראל. ירבעם זאהן נבט'ז הינגעגען האט געזינדיגט אונד האט אויך אנדערע צו זינדיגען פערלייטעט, דארום ווערדען דיא זינדען אנדערער איהם אויך אנגערעכנעט; וויא עז הייסט: (מלכים ב׳ י״ד ט״ז) וועגען דער זינדען ירבעם'ז, דיא ער בעגאנגען אונד וואצו ער ישראל פערלייטעט האט.

כב כל מי שיש בו שלשה דברים הללו הוא מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים הוא מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה תלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה תלמידיו של בלעם הרשע: מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו של אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה ונוחלין העולם הבא שנאמר להנחיל אהבי יש ואוצרותיהם אמלא: תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך: כג יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך

(כב) ווער פאלגענדע דרייא אייגענשאפטען בעזיטצט, געהערט צו דען שילערן אונזערעז ערצפאטערז אברהם, ווער אבער דיא דרייא ענטגעגענגעזעטצטען האט, געהערט צו דען שילערן דעז גאטטלאזען בלעם. נעמליך: איין וואהלוואללענדעז אויגע, בעשיידענהייט אונ' אנשפרוכז־לאזיגקייט, זינד מערקמאהלע דער שילער אברהם'ז; מיסגונסט, שטאלץ אונד אויפגעבלאזענהייט זינד מערקמאהלע דער שילער בלעם'ז. וואז מאכט נון דער אונטערשיעד צווישען דיעזען ביידען קלאססען? דיא שילער אונזערעז פאטערז אברהם געניעסען דיעזע וועלט, אונד ערבען קינפ־טיגע גליקזעליגקייט, וויא עז דען אויך פאן איהנען הייסט (משלי ח' כ"א): מיינע פריינדע לאסז איך ערבען דיא עוויגקייט, איהרע פארראטהז־קאממערן אבער פילע איך. דיא שילער בלעם'ז אבער ערבען דיא העללע אונד פאהרען אין דיא גרופט דעז עוויגען פערדערבענז; וויא עז הייסט (תהלים נ"ה כ"ד): דו הערר! ווירסט זיא העראבשטירצען אין דיא גרופט דעז פערדערבענז; דיעזע בלוטגיריגען טרייאלאזען מאננער ערלייכען ניכט דיא העלפטע איהרער טאגע; דיעס פער־טרויען האבע איך צו דיר. (כג) יהודה זאהן תימא'ז: פפלעגטע צו זאגען: זייא מוטהיג וויא איין לעאפארד, לייכט וויא איין אדלער, בעהענדע וויא איין הירש, אונד שטארק וויא איין לעווע, דען ווילען דיינעז היממ־

אהבה שהיא תלויה בדבר בטל דבר בטלה אהבה, ושאינה תלויה בדבר אינה בטלה לעולם, איזו היא אהבה שהיא תלויה בדבר זו אהבת אמנון ותמר, ושאינה תלויה בדבר זו אהבת דוד ויהונתן: כ כל מחלקת שהיא לשם שמים סופה להתקים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקים, איזו היא מחלקת שהיא לשם שמים זו מחלקת הלל ושמי, ושאינה לשם שמים זו מחלקת קרח וכל עדתו: כא כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה, משה זכה וזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו שנאמר צדקת יי עשה ומשפטיו עם ישראל, ירבעם בן נבט חטא והחטיא את הרבים חטא הרבים תלוי בו שנאמר על חטאות ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את ישראל:

דיא אויף איינען אייגעננוטץ בערוהעט, האָרט אויף ווען דער אייגעננוטץ אויפהאָרט; איינע ליעבע היגעגען דיא אויף קיינען אייגעננוטץ בערוהעט האָרט ניא אויף. וועלכע: הייסט איינע ליעבע דיא אויף אייגעננוטץ בערוהעט; דיא ליעבע דעז אמנן צור תמר, אונד דיא אויף קיינען אייגעננוטץ בערוהעט, איזט יענע דעז דוד אונד יהונתן. (כ) שטרייטיגקייטען דיא אויז גאָטטגעפעָלליגן אבזיכטען ענטשטעהן, האבען איינען גוטען ערפאָלג, זאָלכע אבער דיא ניכט אויז גאָטטעזגעפעָלליגען אבזיכטען ענטשטעהן, האבען קיינען גוטען ערפאָלג. וועלכע: הייסען שטרייטיגקייטען אויז גאָטטעזגעפעָלליגען אבזיכטען? יענע דעז הלל אונד שמאי; איינע גאָטט ניכט געפעָלליגע שטרייטיגקייט אבער וואר דער שטרייט קרח׳ז אונד זיינע ראָטטע. (כא) ווען יעמאנד איינע געמיינדע צום גוטען אנפיהרט, ווירד דורך איהן קיינע זינדע ענטשטעהען; ווער זיא אבער צו פערגעהונגען פערלייטעט, דעם ווירד עז ניא געלינגען בוסע צו טהון. משה וואר טוגענדהאפט אונד פיהרטע אנדערע צור טוגענד אן, דארום ווארד אויך דאז פערדיענסט אנדערער איהם אנגערעכנעט; דען עז הייסט פאָן איהם (דברים ל״ג כ״א); גאָטטליכע וואָהלטהאטען אונד גאָטטליכעז רעכט איבטע ער אן ישראל. ירבעם זאָהן נבט׳ז היגעגען האט געזינדיגעט אונד האט אויך אנדערע צו זינדיגען פערלייטעט, דארום ווערדען דיא זינדען אנדערער איהם אויך אנגערעכנעט; וויא עז הייסט: (מלכים ב׳ י״ד ט״ז) וועגען דער זינדען ירבעם׳ז, דיא ער בעגאנגען אונד וואָצו ער ישראל פערלייטעט האט.

הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ מָהִיר לִשְׁמוֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד זוֹ חֵלֶק טוֹב
קָשֶׁה לִשְׁמוֹעַ וּמָהִיר לְאַבֵּד זוֹ חֵלֶק רָע: טז אַרְבַּע מִדּוֹת
בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה הָרוֹצֶה שֶׁיִּתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים עֵינוֹ רָעָה
בְּשֶׁל אֲחֵרִים יִתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ
יִתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים חָסִיד לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים רָשָׁע:
יז אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלְכֵי בֵית הַמִּדְרָשׁ הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה
שְׂכַר הֲלִיכָה בְּיָדוֹ, עוֹשֶׂה וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ שְׂכַר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ,
הוֹלֵךְ וְעֹשֶׂה חָסִיד, לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה רָשָׁע: יח אַרְבַּע
מִדּוֹת בְּיוֹשְׁבִים לִפְנֵי חֲכָמִים סְפוֹג וּמַשְׁפֵּךְ מְשַׁמֶּרֶת וְנָפָה:
סְפוֹג שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל וּמַשְׁפֵּךְ שֶׁמַּכְנִיס בְּזוֹ וּמוֹצִיא
בְזוֹ מְשַׁמֶּרֶת שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַיַּיִן וְקוֹלֶטֶת אֶת הַשְּׁמָרִים
וְנָפָה שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַקֶּמַח וְקוֹלֶטֶת אֶת הַסֹּלֶת: יט כָּל

פעהלער. ווער שווער פאַססט אונד שווער פערגיסט, ערזעטצט זיינען פעהלער דורך זיינען פערדיענזט. לייכט פאַססען אונד שווער פערגעססען, איזט איין פאָרטרעפפליכעז לאָאָז. שווער פאַססען אונד לייכט פערגעססען, איזט איין אונגליקליכעז לאָאָז. (טז) פיערערלייא אייגענשאַפטען גיבט עז אין אַנזעהונג דעז אַלמאָזענגעבען, ווער זעלבזטגערנע גיבט, אַבער ניכט גערנע זיעהט, וועָן אַנדערע געבען, איזט מיסגינזטיג. ווער גערנע זיעהט דאַס אַנדערע געבען, אַבער זעלבזט ניכט גערנע גיבט, איזט איין גייצהאַלז. זעלבזט געבען, אונד גערנע זעהען דאַס אַנדערע געבען, איזט דיא אייגענשאַפט דעז פראָממען. זעלבזט ניכטז געבען אונד אונגערנע זעהען, וועָן אַנדערע געבען, איזט דיא אייגענשאַפט דעז גאָטטלאָזען. (יז) פיערערלייא אייגענשאַפטען גיבט עז אין אַנזעהונג דעז בעזוכענז דער לעהרשולע, איינער געהט הין אונד עז קאָממט בייא איהם ניכט צור אויזאיבונג, דער האַט ווענינזטענז דאַז פערדיענזט דעז הינגעהענז; איין אַנדערער איבט גוטעז אויז אָהנע הינצוגעהען, דיזער האַט דאַז פערדיענזט זיינער האַנדלונג. דעריעניגע, דער דיא לעהרשולע בעזוכט אונד נאַך איהרען לעהרען האַנדעלט, איזט איין פראָממער; ווער זיא אַבער ניכט בעזוכט, אונד ניכט נאַך איהרען לעהרען האַנדעלט, איזט איין גאָטטלאָזער. (יח) פיער אייגענשאַפטען בעצייכנען יענע דיא דען אונטערריכט דער ווייזען געניסען. דיא אייגענשאַפט דעז שוואַממעז, דעז טריכטערז, דעז דורכשלאַגז אונד דעז זיעבעז. איינער נאֶמליך גלייכט דעם שוואַממע, דער אַללעז אין זיך זויגט. איין אַנדערער גלייכט דעם טריכטער, וואַז אין דיא איינע זייטע היניין געהט, לויפט אויז דער אַנדערן הינויז. איין דריטטער גלייכט דעם דורכשלאַגע, ער זאָנדערט דען וויין אַב, אונד לאֶססט דיא העפען צוריק. איין פיערטער ענדליך גלייכט דעם זיעבע, עז לאֶססט דען שטויב פאַהרען, אונד האַלט דיא גערזטענגרויפען אין זיך. (יט) יעדע ליבע

וּבַשְּׁבִיעִית וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: בָּרְבִיעִית מִפְּנֵי מַעֲשַׂר עָנִי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁית בַּשְּׁבִיעִית מִפְּנֵי מַעֲשַׂר עָנִי שֶׁבַּשִּׁשִּׁית, בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מִפְּנֵי פֵּירוֹת שְׁבִיעִית, בְּמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מִפְּנֵי גֶּזֶל מַתְּנוֹת עֲנִיִּים: יג אַרְבַּע מִדּוֹת בָּאָדָם הָאוֹמֵר שֶׁלִּי שֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ זוֹ מִדָּה בֵינוֹנִית וְיֵשׁ אוֹמְרִים זוֹ מִדַּת סְדוֹם, שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלְּךָ שֶׁלִּי עַם הָאָרֶץ, שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ חָסִיד, שֶׁלָּךְ שֶׁלִּי וְשֶׁלִּי שֶׁלִּי רָשָׁע: יד אַרְבַּע מִדּוֹת בְּדֵעוֹת, נוֹחַ לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ, קָשֶׁה לִכְעוֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ, קָשֶׁה לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת חָסִיד, נוֹחַ לִכְעוֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת רָשָׁע:
טו אַרְבַּע מִדּוֹת בְּתַלְמִידִים מָהִיר לִשְׁמוֹעַ וּמָהִיר לְאַבֵּד יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ, קָשֶׁה לִשְׁמוֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד יָצָא

צו פיער צייטען נימט דיא פעזט איבערהאנד. אים פיערטען אונד אים זי־בענטען יאהר. אים אויזגאנגע דעז זיבענטען יאהרעז; אונד אם ענדע דעז לויבהיטטען פעזטעז אין אללען אנדערן יאהרען. אים פיערטען יאהרע: וועגן אונטערלאססנער אראעגלעהנטען דעז דריטטען יאהרעז. אים זיבענטען יאהרע; וועגן אונטערלאססנער אראעגלעהנטען דעז זעכזטען יאהרעז; אים אים אויזגאנגע דעז זיבענטען יאהרעז: וועגען דער פריכטע פאם זיבענטען יאהרע; אונד אם ענדע דעז לויבהיטטען פעזטעז אין אנדערן יאהרען וועגן ענטציהונג דער אראעגגאבען. (יג) פיערערלייא אייגענשאפטען גיבט עז אונטער דען מענשען. איינער זאגט וואז מיין איזט, איזט מיין, וואז דיין איזט, איזט דיין: דיס איזט איינע געוואהנליכע (נאך איניגער מיינונגן איינע זאדאמיטע) דענקונגזארט. איין אנדערער זאגט: דאז מייניגע איזט דיין, אונד דאז דייניגע איזט מיין, דאז הייסט: ער קעננט דאז אייגענטהומז־רעכט ניכט) דיעזעז איזט דיא דענקונגזארט דער אונוויסענדען. דאז מייניגע געהערט דיר, אונד וואז דיין איזט געהערט אויך דיר, זא דענקט דער פראממע. דאז מייניגע איזט מיין, אונד דאז דייניגע געהערט אויך מיר: דאז איזט דיא דענקונגזארט דעז גאטטלאזען. (יד) פיערערלייא אייגענ־שאפטען גיבט עז אין דען געמיטהערן, ווער לייכט צו ערצירנען אונד וויעדערום לייכט צו בעזאנפטיגען איזט ערזעצט זיינען פעהלער דורך זיין פערדינזט. ווער שווער צו ערצירנען אונד שווער צו בעזאנפטיגען איזט, פערליערט זיין פערדינזט דורך זיינען פעהלער, שווער צו ערצירנען אונד לייכט צו בעזאנפטיגען, איזט דיא געמיטהזארט דעז פראממען. לייכט צו ערצירנען אונד שווער צו בעזאנפטיגען איזט דיא געמיטהזארט דעז גאטט־לאזען. (טו) פיערערלייא אייגענשאפטען פינדען זיך בייא שילערן. ווער לייכט פאסט אונד לייכט פערגיסט, פערליערט זיין פערדיזט דורך זיינען

ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, ועל מה שלא שמע אומר
לא שמעתי, ומודה על האמת, וחלופיהן בגלם: יא שבעה
מיני פורעניות באין לעולם על שבעה גופי עברה: מקצתן
מעשרין ומקצתן אינן מעשרין רעב של בצרת בא מקצתן
רעבים ומקצתן שבעים: גמרו שלא לעשר רעב של
מהומה ושל בצרת בא: ושלא לטול את החלה רעב של
כליה בא: דבר בא לעולם על מיתות האמורות בתורה
שלא נמסרו לבית דין ועל פירות שביעית: חרב
באה לעולם על ענוי הדין ועל עוות הדין ועל המורים
בתורה שלא כהלכה: חיה רעה באה לעולם על שבועת
שוא ועל חלול השם: גלות באה לעולם על עובדי
אלילים ועל גלוי עריות ועל שפיכות דמים ועל שמטת
הארץ: יב בארבעה פרקים הדבר מתרבה ברביעית

צוערזט, אונד איבער דאז לעטצטע צולעטצט; אויך דינגע פאָן דענען
ער ניכט געהערט האט, זאגט ער: דאז האבע איך ניכט געהערט,
אונד געשטעהט גערנע דיא וואהרהייט איין. דען אונגעבילדעטען אבער
בעצייכנעט דאז געגענטהייל. (יא) זיעבען פערשיעדענע לאנדעזפלאגען
קאָממען איין דיא וועלט, צור שטראפע וועגען זיעבען הויפטאיבערטרעטונגען
ווען איין טהייל דעז פאָלקעז זיינע גיטער פערצעהנדעט, אונד איין טהייל
ניכט פערצעהנדעט, ענטשטעהט הונגערזנאָטה אונד דירּרע, זאָ דאס
איין טהייל דארבט, אונד איין טהייל אין דער פיללע האט. האט מאן
אבער אללגעמיין בעשלאָססען ניכט צו פערצעהנטען, זאָ ענטשטעהעט
הונגערזנאָטה דורך קריעג אונד דירּרע. ווירד נון אויך דיא העבע דער
חלה אונטערלאססען, זאָ ענטשטעהט איינע אללעז הינראפפענדע הונ-
גערזנאָטה. דיא פעזט וויטהעט, ווען זאָלכע פערברעכען איבערהאנד
נעהמען דיא אין דער שריפט מיט טאָדעזשטראפע בעלעגט זינד, אבער דעם
געריכטע ניכט צו האנדהאבען געגעבען וואורדען וויא אויך וועגען דער
פריכטע דעז זיבענטען יאהרעז. דער קריעג פערהעערט דאז לאנד וועגען
פערצאָגערונג דער רעכטזהאנדעל, וועגען ביוגונג דעז רעכטעז, אונד וועגען
דעריעניגען דיא אין דער שריפט נאך געזעטצווידריגען רעגעלן לעהרען אונד
אורטהייל פאללען. רייסענדע טהיערע נעהמען איבערהאנד, וועגען מיינאייד,
אונד וועגען ענטהייליגונג דעז געטטליכען נאמענז. פערטרייבונג אין
פרעמדע לאנדער מוזט איינע שטראפע, פיר געטצענדיענזט, פיר בלוט-
שאנדע, פיר מארדטהאטען, אונד פיר אונטערלאססונג דעז פרייאהרעז.

אֵשׁ שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה, וְלֹא נִצְּחָה הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הֶעָשָׁן, וְלֹא נִמְצָא פְּסוּל בָּעֹמֶר וּבִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים, עֹמְדִים צְפוּפִים וּמִשְׁתַּחֲוִים רְוָחִים, וְלֹא הִזִּיק נָחָשׁ וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַיִם מֵעֹלָם, וְלֹא אָמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ צַר לִי הַמָּקוֹם שֶׁאָלִין בִּירוּשָׁלָיִם: ט עֲשָׂרָה דְבָרִים נִבְרְאוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאֵלּוּ הֵן. פִּי הָאָרֶץ פִּי הַבְּאֵר פִּי הָאָתוֹן הַקֶּשֶׁת וְהַמָּן וְהַמַּטֶּה וְהַשָּׁמִיר הַכְּתָב וְהַמִּכְתָּב וְהַלֻּחוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף הַמַּזִּיקִין וּקְבוּרָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וְאֵילוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף צְבָת בִּצְבָת עֲשׂוּיָה: י שִׁבְעָה דְבָרִים בְּגֹלֶם וְשִׁבְעָה בְּחָכָם, חָכָם אֵינוֹ מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה (וּבְמִנְיָן), וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ, וְאֵינוֹ נִבְהָל לְהָשִׁיב, שׁוֹאֵל כָּעִנְיָן וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה, וְאוֹמֵר עַל

פייער פאָם שטיערהויפטען דעס אַלטאַרס אויסגעלאָשט. ניא האַט דער ווינד דיא פאָם אַלטאַרע אויפשטייגענדע רויכוואָלקע פערוועהעט. ניא איזט עטוואַס ענטהייליגענדעס אַן דעם עמר, אַן דעם צווייאברדטע אונד אַן דעם שויברדטע געפונדען וואָרדען. דאַס פאָלק שטאַנד צוזאַממען געדראַנגט אונד קאָננטע זיך דעננאָך בעקוועם נידערביקען. ניא האַט איינע שלאַנגע אָדער איין שקאָרפיאָן אין ירושלים יעמאַנדען בעשאֶדיגט. אונד ניא האַט יעמאַנד געזאַגט: עס איזט איר צו ענגע אין ירושלים צו איבערנאַכטען. (ט) צעהן דינגע זינד אַם שאֶפּפונגספייערטאַג אין דער אַבענדדאֶממערונג ערשאַפפען וואָרדען, נעמליך: דיא אָפנונג דער ערדע, דיא אָפנונג דעס ברוננענס, דאַס מויל דער עזעלין, דער רעגענבאָגען, דער מן, דער שטאַב, דער שמיר, דיא שריפט, דער גריפפעל, אונד דיא שטיינערנע טאַפעלן. איינגע צעהלען נאָך היניו, דיא באֶזען גייסטער, דאַס גראַב משה'ס אונד דער ווידדער אונזערעס פאַטערס אברהם. נאָך אַנדערע רעכנען דאַצו, דיא ערסטע צאַנגע, דורך וועלכע דיא אַנדערן געמאַכט ווערדען. (י) זיעבען דינגע בעצייכנען דען אונגעבילדעטען, אונד זיבען דען וויזען. איין וויזער ניאמאַלס רעדעט פאָר איינעם דער איהם אַן וויזהייט אָדער אַן יאַהרען איבערלעגען איזט; פאֶללט ניאמאַנדען אין דיא רעדע; איזט ניכט פאָרשנעלל אים אַנטוואָרטען; ער פראַגט שיקליך אונד אַנטוואָרטעט ריכטיג; ער שפריכט איבער דאַס ערסטע

עַד שֶׁהֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת מֵי הַמַּבּוּל: ג עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין וּבָאִין עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ וְקִבֵּל שְׂכַר כֻּלָּם: ד עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ וְעָמַד בְּכֻלָּם לְהוֹדִיעַ כַּמָּה חִבָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ: ה עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וַעֲשָׂרָה עַל הַיָּם: ו עֶשֶׂר מַכּוֹת הֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם וְעֶשֶׂר עַל הַיָּם: ז עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִסּוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּמִּדְבָּר שֶׁנֶּאֱמַר וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי: ח עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ· לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מֵרֵיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא הִסְרִיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ מֵעוֹלָם, וְלֹא נִרְאָה זְבוּב בְּבֵית הַמִּטְבָּחַיִם, וְלֹא אֵרַע קֶרִי לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְלֹא כִבּוּ הַגְּשָׁמִים

נאך ביז צום אברהם, דאַמיט זאָללען וויר לערנען וויא גראָס דעז עוויגען לאַנג-מוטה זייא, צעהן געשלעכטער דיא דען עוויגען ערצירנטען, פאָלגטען אויף איינאַנדער ביז אונזער פאַטער אברהם קאַם, אונד דען לאָהן אַללער ערהיעלט. (ד) צעהן פערזוכונגען ערגינגען איבער אונזערן ערצפאַטער אברהם, אונד אין אַללען בעשטאַנד ער, דאַמיט זאָללען וויר לערנען, וויא גראָס זיינע ליעבע צו גאָטט וואַר. (ה) צעהן וואונדער זינד אונזערן עלטערן אין עגיפטען געשעהען, אונד צעהן אַם מעערע. (ו) צעהן פּלאַגען בראַכטע גאָטט איבער דיא עגיפטער אין עגיפטען, אונד צעהן אַם מעערע. (ז) דורך צעהן פערזוכונגען האַבען אונזערע פאָרעלטערן דען עוויגען אין דער וויסטע אויף דיא פּראָבע געשטעללט; וויא עז הייסט אין דער שריפט (במדבר י״ד כ״ב): צעהנמאַל האַבען זיא מיך שאָן אויף דיא פּראָבע געשטעללט, אונד מיר ניכט געהאָרכען וואָללען. (ח) צעהן וואונדער זינד אונזערן עלטערן אין דעם טעמפעל געשעהען: ניא האַט איינע פרויא דורך דען גערוך דעז אָפּפערפלייזעז מיסגעבאָרען. ניא וואורדע דאַז פלייש איבעלריכענד, ניא וואורדע איינע פליעגע אים שלאַכטהויזע געזעהען, ניא ווידערפוהר דעם האָהענפריעסטער איין נעכטליכער צופאַלל אַם פערזאָהנונגספעסטע, ניא האַט דער רעגען דאַז

שֶׁאֵין לְפָנָיו לֹא עַוְלָה וְלֹא שִׁכְחָה וְלֹא מַשּׂוֹא פָנִים וְלֹא מִקַּח שֹׁחַד וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי הַחֶשְׁבּוֹן וְאַל יַבְטִיחֲךָ יִצְרְךָ שֶׁהַשְּׁאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ שֶׁעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה נוֹצָר וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה נוֹלָד וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה חַי וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה מֵת וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: רבי חנניא וכו'.

פרק חמישי

כל ישראל וכו'

א בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר וַהֲלֹא בְּמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת אֶלָּא לְהִפָּרַע מִן הָרְשָׁעִים שֶׁמְּאַבְּדִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת וְלִתֵּן שָׂכָר טוֹב לַצַּדִּיקִים שֶׁמְּקַיְּמִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת: ב עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין וּבָאִין

איזט קיין אונרעכט, קיין פערגעסן, קיין אַנזעהן דער פערזאָן אונד קיינע בעשטעכונג. וויסע אויך! דאַס אַללעס אין רעכנונג געבראַכט ווירד. לאַססע דיך אויך פאָן דער בעזען בעגירדע ניכט בערעדען, דאַס דאַס גראַב איין צופלוכטזאָרט פיר דיך זייא; דען דוא ביזט אָהנע דיין איינוויללען געבילדעט אונד געבאָרען, דוא לעבזט אָהנע דיין איינוויללען, ווירזט אויך זאָ שטערבען, אונד פאָר געריכט רעכענשאַפט אַבלעגען מיסען, דעם קאָניגע אַללער קאָניגע, דעם הייליגען געלאָבט זייא ער.

(א) דורך צעהן געטטליכע אויזשפריכע איזט דיא וועלט ערשאַפפען וואָרדען, וואַז וויל דיא שריפט אונז היעדורך לעהרען? עז הּאָטטע יאַ אַללעס דורך איינען איינציגען אויזשפרוך ענטשטעהען קאָננען? דיא געטטליכע ווייזהייט וואָללטע אַבער דיא בעזעוויכטע אויפמערקזאַם מאַכען, דאַס זיא געשטראַפט ווערדען פיר איהרען זינדען, וואָדורך זיא איינע זאָלכע וועלט ענטווירדיגען, אונד דאַס דיא רעכטשאַפפענען דעזטאָ מעהר בעלאָהנט ווערדען, דאַ זיא איינע זאָלכע וועלט פערפאָלקאָממנען דיא דורך צעהן אויזשפריכע ענטשטאַנדען איזט. (ב) צעהן געשלעכטזפאָלגען וואַרען פאָן אדם ביז צום נח; דאַרויז זאָללען וויר לערנען וויא גראָס דעז עוויגען לאַנגמוטה זייא. צעהן געשלעכטער, דיא אַללע דען עוויגען ערצירנטען, פאָלגטען אויף איינאַנדער, אונד איבער דאַז צעהנטע ערזט בראַכטע ער זינדפלוטה. (ג) צעהן געשלעכטזפאָלגען וואַרען פאָן

יֶלֶד לְמָה הוּא דוֹמֶה לִדְיוֹ כְּתוּבָה עַל נְיָר חָדָשׁ וְהַלּוֹמֵד
זָקֵן לְמָה הוּא דוֹמֶה לִדְיוֹ כְּתוּבָה עַל נְיָר מָחוּק: כו רַבִּי יוֹסֵי
בַּר יְהוּדָה אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי אוֹמֵר הַלּוֹמֵד מִן הַקְּטַנִּים
לְמָה הוּא דוֹמֶה לְאוֹכֵל עֲנָבִים קֵהוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן מִגִּתּוֹ
וְהַלּוֹמֵד מִן הַזְּקֵנִים לְמָה הוּא דוֹמֶה לְאוֹכֵל עֲנָבִים בְּשׁוּלוֹת
וְשׁוֹתֶה יַיִן יָשָׁן: כז רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אַל תִּסְתַּכֵּל בְּקַנְקַן אֶלָּא
בְּמַה שֶּׁיֵּשׁ בּוֹ יֵשׁ קַנְקַן חָדָשׁ מָלֵא יָשָׁן וְיָשָׁן שֶׁאֲפִילוּ חָדָשׁ
אֵין בּוֹ: כח רַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר אוֹמֵר הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה
וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: כט הוּא הָיָה אוֹמֵר
הַיִּלּוֹדִים לָמוּת וְהַמֵּתִים לִחְיוֹת וְהַחַיִּים לִדּוֹן לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ
וּלְהִוָּדַע שֶׁהוּא אֵל הוּא הַיּוֹצֵר הוּא הַבּוֹרֵא הוּא הַמֵּבִין הוּא
הַדַּיָּן הוּא הָעֵד הוּא בַּעַל דִּין הוּא עָתִיד לָדוּן בָּרוּךְ הוּא

דיעזעז לו פֿערגלייכֿען? חיינער טינטע געטריעבען חויף רייכעס פער-
גמַאעכטע: וואַז מאַן אַבער חים אַלטער ערזט לערנט, וואָלו חיזט דיעז
לו פֿערגלייכֿען? לו חיינער טינטע געטריעבען חויף בעטאוילטעס פער-
גמַאעכטע. (כו) רבי יוסי זאָהן דעז יהודה חויז כפר הבבלי זאַגטע: ווער
פֿאָן יונגען לייטען לערנט, גלייכֿעט חיינעס דער חונרייפֿע טרויבען
חיסט, חונד וויין חויז דער קעלטער טרינקט; ווער אַבער פֿאָן אַלטען
לערנט, גלייכֿט חיינעס דער רייפֿע טרויבען חיסט, חונד אַלטען וויין
טרינקט. (כז) רבי מאיר אַבער זאַגטע: זיעהע ניכֿט חויף דען קרוג,
זאָנדערן חויף דאַז וואַז דאַרינען חיזט. עז גיבט פֿיעלע נייע קריעגע
פֿאָלל דעז אַלטען וויינעז, חונד פֿיעלע אַלטע קריעגע דאַרינען ניכֿט
חיינמאַל יונגער וויין חיזט. (כח) רבי אלעזר דער קפר זאַגטע: נייד,
וואָללוזט חונד עהרזוכֿט בריגגען דען מענשען חויז דער וועלט. (כט) פֿערנער
זאַגטע ער: דיח געבאָרען ווערדען, זינד בעשטימט לו שטערבען,
דיח פֿערשטאָרבענען חויפֿערוועקט לו ווערדען, דיח חויפֿערוועקטען
פֿאָר געריכֿט לו שטעהן; דאַמיט מאַן לערנע, לעהרע חונד חיבערלייגט
ווערדע, דאַס ער, דער אַללמעכֿטיגע חיזט, ער דער שעפֿפֿער, בילדנער,
דער אַללעז דורכֿשויעט; ער חיזט ריכֿטער, לייגע חונד פֿאָרפֿאָדערער
חונד ער ווירד דאַז חורטהייל שפּרעכֿען. געלאָבט זייח ער! ביזח חיהם

כ רַבִּי מַתְיָא בֶּן חָרָשׁ אוֹמֵר הֱוֵי מַקְדִּים בִּשְׁלוֹם כָּל אָדָם
וֶהֱוֵה זָנָב לָאֲרָיוֹת וְאַל תְּהִי רֹאשׁ לַשְּׁעָלִים: כא רַבִּי יַעֲקֹב
אוֹמֵר הָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמֶה לִפְרוֹזְדוֹר בִּפְנֵי הָעוֹלָם הַבָּא הַתְקֵן
עַצְמְךָ בִּפְרוֹזְדוֹר כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לִטְרַקְלִין: כב הוּא הָיָה אוֹמֵר
יָפָה שָׁעָה אַחַת בִּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בָּעוֹלָם הַזֶּה
מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְיָפָה שָׁעָה אַחַת שֶׁל קֹרַת רוּחַ בָּעוֹלָם
הַבָּא מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה: כג רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר
אַל תְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרְךָ בִּשְׁעַת כַּעְסוֹ וְאַל תְּנַחֲמֵהוּ בְּשָׁעָה
שֶׁמֵּתוֹ מֻטָּל לְפָנָיו וְאַל תִּשְׁאַל לוֹ בִּשְׁעַת נִדְרוֹ וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל
לִרְאוֹתוֹ בִּשְׁעַת קַלְקָלָתוֹ: כד שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אוֹמֵר בִּנְפֹל
אֹיִבְךָ אַל תִּשְׂמָח וּבִכָּשְׁלוֹ אַל יָגֵל לִבֶּךָ: פֶּן יִרְאֶה יְיָ וְרַע בְּעֵינָיו
וְהֵשִׁיב מֵעָלָיו אַפּוֹ: כה אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה אוֹמֵר הַלּוֹמֵד

(כ) רבי מתתיא זאהן חרש זאגטע: קאממע צוואר יעדעם מענשען מיט
דיינעם גרוסע צופאר. דאך זייא ליבער דער שוואנץ טוויך, אלז דער פוקזען
הויפט. (כא) ר' יעקב פפלעגטע צו זאגען: דיזע וועלט איזט וויא איין
פארליאאטער צו דער קינפטיגען וועלט; שיקע דיך אים פארליאאטער אלזא
דאלו אן, דאס דוא אין דען זאאל איינגעלאסען ווירזט. (כב) דיזער פפלעגטע
אויך צו זאגען: איינע שטונדע אין דיזעם לעבען מיט גוטער זיננעזבעקעה־
רונג אונד גוטען ווערקען צוגעבראכט, איזט בעסער אלז דיא פארטטעללונג
דעז גאנצען קינפטיגען לעבענז; אבער איינע שטונדע דעז קינפטיגען
וואנערייכען לעבענז איזט בעסער אלז אללעז פערגניגען אין דיזעם
לעבען. (כג) רבי שמעון זאהן אלעזר זאגטע: זוכע דיינען נאכזטען ניכט
צו בעזאנפטיגען, זא לאנג ער נאך אויפגעבראכט איזט; זוכע איהן ניכט
צו טרעזטען, זא לאנגע דיא לייכע נאך פאר איהם ליעגט; אאכע איהם
קיינע איינווענדונג ווען דוא זיעהזט, דאס ער עבען איין געליבדע טהוט,
אונד פערלאנגע איהן ניכט צו בעזוכען צו דער שטונדע ווען ער געדעאיטיגט
איזט. (כד) שמואל דער יינגערע האטטע צום וואהלשפרוכע: פרייע דיך
ניכט ווען דיין פיינד פאללט, אונד פראהלאקע ניכט, ווען ער שטרויכעלט
דאס עז ניכט דעם עוויגען דער עז זיעהט מיספאללע, ער זיינען צארן
פאן איהם אבווענדע, (אונד אויף דיך פאללען לאסע). (כה) אלישע זאהן
אבויה׳ז זאגטע: דאז וואז אאן אין דער יוגענד לערנט, וואלו איזט

קוֹנֶה לוֹ קַטֵּגוֹר אֶחָד תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים כִּתְרִיס בִּפְנֵי הַפּוּרְעָנוּת: יד רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר כָּל כְּנֵסִיָּה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם: טו רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ אוֹמֵר יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ וּכְבוֹד חֲבֵרְךָ כְּמוֹרָא רַבָּךְ וּמוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמָיִם: טז רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הֱוֵה זָהִיר בְּתַלְמוּד שֶׁשִּׁגְגַת תַּלְמוּד עוֹלָה זָדוֹן: יז רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה כְתָרִים הֵן כֶּתֶר תּוֹרָה וְכֶתֶר כְּהֻנָּה וְכֶתֶר מַלְכוּת וְכֶתֶר שֵׁם טוֹב עוֹלֶה עַל גַּבֵּיהֶן: יח רַבִּי נְהוֹרַאי אוֹמֵר הֱוֵה גוֹלֶה לִמְקוֹם תּוֹרָה וְאַל תֹּאמַר שֶׁהִיא תָבוֹא אַחֲרֶיךָ שֶׁחֲבֵרֶיךָ יְקַיְּמוּהָ בְיָדֶךָ וְאֶל בִּינָתְךָ אַל תִּשָּׁעֵן: יט רַבִּי יַנַּאי אוֹמֵר אֵין בְּיָדֵינוּ לֹא מִשַּׁלְוַת הָרְשָׁעִים וְאַף לֹא מִיִּסּוּרֵי הַצַּדִּיקִים:

ווירבט זיך איינען אנקלאגער. בוסע אונד גוטע האנדלונגען זינד וויא איין טילד ווידער דאז שטראפגעריכט. (יד) רבי יוחנן דער סנדלר זאגטע: יעדע פערזאממלונג, דיא אויז גוטער אבזיכט געשיעהט, אייזט פאן בעשטאנד, דיא אבער ניכט אויז גוטער אבזיכט געשיעהט, ווירד ניכט בעשטעהן. (טו) רבי אלעזר זאהן שמוע' זאגטע: לאסע דיר דיא עהרע דיינעז שילערז אזו ווערטה זיין, וויא דיא איינענע; דיא עהרע דיינעז פריינדעז גראנזע אן דיא אכטונג פיר דיינען לעהרער, אונד דיא אכטונג פיר דיינען לעהרער אן דיא עהרפורכט פאר גאטט. (טז) רבי יהודה זאגטע: זייא פארזיכטיג אין דיינעם אונטערריכט, דען פערזעהן אים אונטעררכטע, אייזט טאן פארזעטצליכעז פערגעהען דען עז אייזט דיינע פפליכט, אים אונטעררכטע ניכט צו פעהלען. רבי שמעון זאגטע, דרייא קראנען גיבט עז, דיא קראנע דער געלעהרזאמקייט, דיא קראנע דעז פריזטערטהומז, אונד דיא קאניגזקראנע; דיא קראנע דעז גוטען רופעז אבער, איבערטריפפט זיא אללע. (יח) רבי נהוראי זאגטע; וואנדערע זיאמער נאך איינעם ארטע וואו געלעהרזאמקייט אייזט, אונד אייגע ניכט דאס זיא דיר נאכקאממען ווירד, אדער דאס דיינע מיטשילער זיא דיר ערהאלטען ווערדע; נאך וועניגער פערלאסע דיך הירין אויף דיינען איינענען פערשטאנד. (יט) רבי ינאי זאגטע; וויר זינד ווערער אים שטאנדע צו ערקלארען, ווארום עז אמנכען גאטטלאזען וואהלגעהט, נאך ווארום אמנכע פראמע אים ליידען לעבען.

מְכֻבָּד עַל הַבְּרִיּוֹת וְכָל הַמְחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה גּוּפוֹ מְחֻלָּל עַל
הַבְּרִיּוֹת: ט רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ אוֹמֵר הַחוֹשֵׂךְ עַצְמוֹ מִן הַדִּין
פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֵיבָה וְגָזֵל וּשְׁבוּעַת שָׁוְא, וְהַגַּס לִבּוֹ בְּהוֹרָאָה
שׁוֹטֶה רָשָׁע וְגַס רוּחַ: י הוּא הָיָה אוֹמֵר אַל תְּהִי דָן יְחִידִי
שֶׁאֵין דָּן יְחִידִי אֶלָּא אֶחָד וְאַל תֹּאמַר קַבְּלוּ דַעְתִּי שֶׁהֵן רַשָּׁאִין
וְלֹא אָתָּה: יא רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר כָּל הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹנִי
סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ מֵעֹשֶׁר וְכָל הַמְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹשֶׁר סוֹפוֹ
לְבַטְּלָהּ מֵעֹנִי: יב רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הֱוֵי מְמַעֵט בְּעֵסֶק וַעֲסוֹק
בַּתּוֹרָה וֶהֱוֵי שְׁפַל רוּחַ בִּפְנֵי כָל אָדָם וְאִם בָּטַלְתָּ מִן הַתּוֹרָה
יֶשׁ לְךָ בְּטֵלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדְּךָ וְאִם עָמַלְתָּ בַּתּוֹרָה יֶשׁ לוֹ שָׂכָר
הַרְבֵּה לִתֶּן לָךְ: יג רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר הָעוֹשֶׂה
מִצְוָה אַחַת קוֹנֶה לוֹ פְּרַקְלִיט אֶחָד וְהָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת

אַבער דאַס געזעטץ גערינגשעֶטצט, אַכֿט זיך פֿעראַכֿטעט בייא דען
לייטען. (ט) זיין זאָהן רבי ישמעאל זאַגטע: ווער זיך זוכֿט פֿאָם ריכֿ־
טעראַמטע צו ענטפֿערנען, דער בעפֿרייעט זיך פֿאָן פֿיינדשאַפֿט, רויב,
אונד מיינאייד, ווער זיך אַבער שטאָלץ אַלז ריכֿטער אויפֿווירפֿט, איזט
איין טהאָר, איין רוכלאָזער אונד איין האָכֿמיטהיגער. (י) נאָך זאַגטע
ער: ענטשיידע איינע זאַכֿע ניא גאַנץ אַליין; דען נור איינער איזט'ז
דער גאַנץ אַליין ענטשיידען קאַן. זאַגע אויך ניא: שטיממט אייער איי־
נונג בייא! דען דיעזע האָבּגט פֿאָן איהנען אַב, דוא אַבער קאַננזט
ניכֿט פֿאָרשרייבען. (יא) רבי יונתן זאַגטע: ווער אין אַרמוטה לעבט
אונד דאָך דאַס געזעטץ האַלט, דער געלאַנגט דאַהין, עז אויך אים בע־
זיטצע דעז רייכֿטהומז האַלטען צו קאָננען; ווער אַבער דאַס געזעטץ
אים בעזיטצע דעז רייכֿטהומז פֿערנאַכֿלעֶסיגעט, דער ווירד עז צולעצט
אויז אַרמוטה ניכֿט האַלטען קאָננען. (יב) רבי מאיר זאַגטע: בעשראֶנ־
קע דיינען געשעֶפֿטזקרייז אונד בעפֿאַסע דיך מיט דער געזעהרזאַמ־
קייט; אונד זייא הערנאַבלאַסענד געגען יעדערמאַן. ווען דוא דאַס געזעץ
פֿערנאַכֿלעֶסיגעזט זאָ פֿינדען זיך צו דיינעם פֿערדרוסע פֿיעלע הינדער־
ניסע אין דיינען איבריגען געשעֶפֿטען. וואַרזט דוא אַבער עאזיג אום דיא
ערלערנונג דעז געזעטצעז, זאָ איזט דיר גראָסער לאָהן פֿערהייסען. (יג) רבי
אליעזר זאָהן יעקב'ז זאַגטע: ווער איין געבאָט ערפֿיללט, ערווירבט
זיך איינען פֿירשפרעכֿער; ווער אַבער איין לאַזטער בעגעהט ער־

מקום: ד רבי לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוה שפל
רוח שתקות אנוש רמה: ה רבי יוחנן בן ברוקה אומר כל
המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי אחד בשוגג
ואחד במזיד בחלול השם: ו רבי ישמעאל בר רבי יוסי אומר
הלומד על מנת ללמד מספיקין בידו ללמוד וללמד
והלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד
(לשמר) ולעשות: ז רבי צדוק אומר אל (תפרוש מן הצבור
ואל תעש עצמך כעורכי הדיינין ואל) תעשה עטרה להתגדל
בה ולא קרדום לחפר בה וכך היה הלל אומר ודאשתמש
בתגא חלף הא למדת כל הנהנה מדברי תורה נטל
חייו מן העלם: ח ר' יוסי אמר כל המכבד את התורה גופו

שטונדע גינזטיג איזט, אונד עז איזט קיינע זאכע דיא ניכט שטאטט
פינדען קאן. (ד) רבי לויטס אויז יבנה פפלעגטע צו זאגען: זייא אייסערזט
דעמיטהיג; דען אויך דען אירדישען טהייל וויערט דער וואורם. (ה) רבי יוחנן
זאהן ברוקה'ז זאגטע: ווער דען גאטטליכען נאמען ענטהייליגט, אבגלייך
עז הייםליך געשיעהט, ווירד דעננאך אפפענטליך דאפיר בעשטראפט,
דען בייא ענטהייליגונג דעז גאטטליכען נאמענז (זייא געשעהע פאר זאטצליך
אדער אונפאר זאטצליך) דיא שטראפע איזט איממער אפפענטליך. (ו) רבי
ישמעאל זאהן דעז רבי יוסי זאגטע: דער דא לערנט אין דער אבזיכט
וויטער צו לעהרען, דעם געלינגט עז צו לערנען אונד צו לעהרען; ווער אבער
לערנט, אום דארנאך צו האנדעלן, דעם געלינגט אללעז; דאז לערנען,
דאז לעהרען, ער בעהאלט עז, אונד עז ווירד איהם געלעגענהייט
דארגעבאטען, גוט צו האנדעלן. (ז) רבי צדוק זאגטע: זאנדערע דיך ניא
פאן דער געמיינדע אב, ווערפע דיך ניא צום זאכוואלטער אויף, מאך
דיא געלעהרזאמקייט וועדער צור קראנע וואמיט דוא דיך איבער אללע
אנדערע ערהעבזט, נאך צום שפאטען, דאמיט צו גראבען. דיעז האט
הלל שאן געזאגט: ווער דיא קראנע דורך אייגעננוטז געברויכט,
ענטווייהעט זיא. היראויז לערנזט דוא, דאס דעריעניגע, דער אויז
דער געלעהרזאמקייט איינע פראפעסיאן מאכט, ניאמט זיינען לעבענז-
רוהם פאן דיזער וועלט הינוועג. (ח) רבי יוסי זאגטע: ווער דאז גע-
זעז פערעהרט, דער מאכט זיך פערעהרונגזווירדיג בייא דען לייטען; ווער

פרק רביעי

כל ישראל וכו׳.

א בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר אֵיזֶהוּ חָכָם הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם שֶׁנֶּאֱמַר מִכָּל מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי (כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה לִי): אֵיזֶהוּ גִבּוֹר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ שֶׁנֶּאֱמַר טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר וּמוֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר: אֵיזֶהוּ עָשִׁיר הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ: אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ לָעוֹלָם הַבָּא: אֵיזֶהוּ מְכֻבָּד הַמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ: ב בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר הֱוֵה רָץ לְמִצְוָה קַלָּה וּבוֹרֵחַ מִן הָעֲבֵרָה שֶׁמִּצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה וַעֲבֵרָה גוֹרֶרֶת עֲבֵרָה שֶׁשְּׂכַר מִצְוָה מִצְוָה וּשְׂכַר עֲבֵרָה עֲבֵרָה: ג הוּא הָיָה אוֹמֵר אַל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם וְאַל תְּהִי מַפְלִיג לְכָל דָּבָר שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה וְאֵין לְךָ דָבָר שֶׁאֵין לוֹ

פיערטער אבשניטט

(א) בן זומא זאגטע: ווער איזט וואהל איין ווירקליך וייזער מאן? דער פאן איינעם יעדען לעהרע אנניאמט. זא הייסט עז אויך אין דער טריפט (תהלים קי״ט צ״ט) דורך אללע דיא איך בעלעהרט, בין איך וייזע געוואָרדען, דען פאן דיינען לייגניסען האבע איך איך איט יעדעם בעטפראָכען. ווער איזט איין ווירקליכער העלד? דער זיינע ליידענ־ טאפטען בעצאָהאט; זא הייסט עז אויך אין דער טריפט: (משלי ט״ז ל״ב) דער לאנגאיטהיגע איזט בעסטער אלז איין קריעגזהעלד; דער זיינע ליידענטאפטען בעזיעגט, בעסטער דען איין טטאָדטעבעלווינגער. ווער איזט איין ווירקליך רייכער מאן? דער איט זיינעם טהיילע לופריעדען איזט. זא הייסט עז אויך אין דער טריפט: (תהלים קכ״ח ב׳) געניעסעזט דוא דיינער האָנדע ארבייט, וואָהל דיר דוא האזט עז גוט. וואהל דיר, אין דיעזעם לעבען; דוא האזט עז גוט אין דעם לוקינפטיגען. ווער איזט ווירקליך עהרווירדיג? דער זיינע נעבענאענטען עהרט. זא הייסט עז אויך אין דער טריפט: (שמואל א׳ ב׳ ו׳) איינע פערעהרער עהרע איך; פעראכטעט ווערדען דיא איך פערטאאָהען. (ב) בן עזאי זאגטע: איילע דער אויזאיבונג דער קליינזטען פפליכט ענטגעגען, אונד פליהע יעדעז לאזטער; דען איינע טוגענד ליעהט איינע אנדערע נאך זיך, אונד איין לאזטער דאז אנדערע. דער לאָהן דער טוגענד, איזט דיא טוגענד, דיא טטראפע איינעז לאזטערז, דאז לאזטער. (ג) פערנער פפלעגטע ער לו זאגען: אכטע קיינען אענטען גערינג, אונד האלטע קיינע זאכע פיר אונאאָגליך; דען עז איזט קיין אענט דעם ניכט אנכע

אין תורה אם אין תורה אין קמח: כב הוא היה אומר כל שחכמתו מרבה ממעשיו למה הוא דומה לאילן שענפיו מרבין ושרשיו מועטין והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו שנאמר והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב׃ אבל כל שמעשיו מרבין מחכמתו למה הוא דומה לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרבין שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזין אותו ממקומו שנאמר והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חם והיה עלהו רענן ובשנת בצרת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי: כג רבי אלעזר (בן) חסמא אומר קנין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות׃ תקופות וגמטריאות פרפריות לחכמה: רבי חנניא וכו׳.

געלעהרזאַמקייט, אונד אָהנע געלעהרזאַמקייט איזט קיינע בעאורטהיילונג. (כב) פֿערנער פפֿלעגטע ער צו זאַגען: דעריעניגע, דעססען קלוגהייט גרעסער איזט אַלז זיינע האַנדלונגען, גלייכעט איינעם בוימע, דער פֿיעלע אֶזטע אונד וועניג וואורצלען האַט; קאָמט נון איין ווינד אונד וועהעט איהן אַן, זאָ רייסט ער איהן אויז אונד שטירצט איהן צו באָדען. פֿאָן איינעם זאָלכען הייסט עז אין דער שריפֿט (ירמיה י״ז ו׳) ער ווירד זיין וויא איין שטרויך אין דער וויזטע פֿיהלט דאַז גוטע ניכט, ווען עז קאָמט. שטעהט אין דער דיררע אים וויסטען, אֶדען אונד אונפֿרוכטבאַרען לאַנדע. דעריעניגע אַבער, דעססען האַנדלונגען גרעסער זינד אַלז זיינע קלוגהייט, גלייכט איינעם בוימע, דער וועניג אֶזטע אונד פֿיעלע וואורצלען האַט, דאַ מעֶגען אַללע ווינדע דער וועלט קאָמען, אונד אויף איהן לאָזשטירמען, זיא בעוועגען איהן ניכט פֿאָן דער שטעללע. פֿאָן איינעם זאָלכען שפּריכט דיא שריפֿט (דאַזעלבזט ח׳): ער איזט וויא איין אַם וואַססער געפּפֿלאַנצטער בוים, דער וויט וואַהער אין פֿייכטעם באָדען וואורצעלט. ער זיעהט קיינע היטצע, זיין בלאַטט בלייבט איממער גרין; וואַססערמאַנגעל טרעקט איהן ניכט, אונד ער אונטערלעסט ניכט פֿריכטע צו טראַגען. (כג) רבי אלעזר זאָהן חסמא׳ז זאַגטע: קנין אונד פתחי נדה זינד וועזענטליכע טראַדיציאָנען; שטערנקונדע אונד ערדמעסקונזט, זינד פּעריפּעריען צור ווייזהייט.

בנים אתם ליי אלהיכם: חביבין ישראל שנתן להם כלי
חמדה חבה יתרה נודעת להם שנתן להם כלי חמדה
שבו נברא העולם שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתי
אל תעזבו: יט הכל צפוי והרשות נתונה ובטוב
העולם נדון והכל לפי רוב המעשה: כ הוא היה אומר הכל
נתון בערבון ומצודה פרוסה על כל החיים החנות פתוחה
והחנוני מקיף והפנקס פתוח והיד כותבת וכל הרוצה
ללוות יבא וילוה והגבאין מחזירין תדיר בכל יום ונפרעין
מן האדם מדעתו ושלא מדעתו ויש להם על מה שיסמוכו
והדין דין אמת והכל מתוקן לסעודה: כא רבי אלעזר בן
עזריה אומר אם אין תורה אין דרך ארץ אם אין דרך ארץ
אין תורה אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה
אם אין דעת אין בינה אם אין בינה אין דעת אם אין קמח

עוויגען ליעב, דען ער גאב דעזעלבען איין קליינאד; איינע פארציגליכע ליעבע אבער מיזט מיהם ערוויזען. דאס עז מיהם קונד געטהאן ווארדן, דאס ער מיהם איין קליינאד געשענקט, דורך דיזע שטעללע אין דער שריפט (משלי ד׳ ג׳) וואו עז הייסט: איינע גוטע לעהרע האבע איך אייך געגעבען, פערלאסט איין געזעץ ניכט. יט דיזע פארזעהונג וואכט איבער אללעז אונד דעם מענשען מיזט דיזע פרייע וואהל צו האנדלען איבערלאסען, מיט גיטע ווארד דיזע וועלט געריכטעט, דאבייזע קאמט עז דען אויף דיזע מענגע דער האנדלונגען אן. (כ) נאך זאגטע ער: אללעז ווירד אויף בירגשאפט געגעבען; אונד איין גארן מיזט דעם גאנצען מענשענגעשלעכטע גלייך געלעגט. דער לאדען שטעהט אפפען, דער לאדענהענדלער גיבט אויף בארג, דאז בוך ליגט אויפגעשלאגען, אונד איינע האנד שרייבט איין, דער ענטלעהנען וויל קאממע אונד ענטלעהנע. דיזע איינפארדערער אבער געהען בעשטענדיג אומהער אונד מאכן זיך דיזע שולד פאם מענשען בעצאהלט, באלד מיט באלד אהנע זיין פארוויסען. זיא האבען אויך געוויס איינען גרונד דאלו, אבער דאז געריכט מיזט גערעכט, אונד אללעז מיזט בערייט צור מאהלצייט. (כא) רבי אליעזר זאהן עזריה זאגטע: אהנע רעליגיאזיטעט מיזט קיינע זיטטליכקייט, אהנע זיטטליכקייט קיינע רעליגיאזיטעט, אהנע וויזהייט בעשטעהט קיינע געטטעספורכט, אהנע געטטעספורכט קיינע וויזהייט. אהנע קעננטניס מיזט קיינע ערקעננטניס, אונד אהנע ערקעננטניס זינד קיינע קעננטניסע. וואו קיינע בעאורטהיילונג מיזט, דא מיזט קיינע

שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְהַמְגַלֶּה פָּנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא: טז רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר הֱוֵה קַל לְרֹאשׁ וְנוֹחַ לְתִשְׁחֹרֶת וֶהֱוֵה מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה: יז רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר שְׂחוֹק וְקַלּוּת רֹאשׁ מַרְגִּילִין אֶת הָאָדָם לְעֶרְוָה: מַסּוֹרֶת סְיָג לַתּוֹרָה מַעַשְׂרוֹת סְיָג לָעוֹשֶׁר נְדָרִים סְיָג לַפְּרִישׁוּת סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה: יח הוּא הָיָה אוֹמֵר חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם אֱלֹהִים שֶׁנֶּאֱמַר כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם: חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר

אונד ווער דיא שריפט אויף איינע ווידעררעכטליכע ארט ערקלערט אונד אנווענדעט, ער מאג זאנסט נאך זא פיעלע געלעהרזאמקייט אונד גוטע איינגענשאפטען בעזיטצען, האט דעננאך קיינען טהייל אן דעם צוקינפטיגען לעבען. (טז) רבי ישמעאל זאגטע: בייגע דיך געגען דען גראָסען אהן דינסטפערטיג, געגען דען יינגלינג געפעלליג, אונד עמפפאנגע יעדערמאן פריינדליך. (יז) רבי עקיבא זאגטע: שעקערייא אונד לייכטפערטיגעס בעטראגען, פערלייטען דען מענשען צור אונצוכט. זא וויא דיא מסרת איין צוין אום דיא הייליגע שריפט איזט, דאס צעהנטען איין צוין אום דען רייכטהום, דיא געליבדע איין צוין אום דיא ענטהאלטזאמקייט זינד, זא איזט איין שטיללעס בעטראגען איין צוין אום דיא ווייזהייט. (יח) ער זאגטע פערנער: דער מענש איזט דעם עוויגען ליעב, דען ער האט איהן אין זיינעם עבענבילדע ערשאפפען, איינע פארציגליכע ליעבע איזט אבער איהם ערוויזען, דאס גאָטט איהם קונד געטהאן דאס ער אין זיינעם עבענבילדע ערשאפפען, דורך דיא שטעללע אין דער הייליגען שריפט וואָ עס הייסט: דען אים עבענבילדע גאָטטעס האט ער דען מענשען געמאכט. דאס פאלק ישראל איזט דעם עוויגען ליעב, דען ער נעננט עס זיינע קינדער; איינע פארציגליכע ליעבע אבער איזט איהנען ערוויזען, דאס ער עס איהנען קונד געטהאן, דאס ער זיא זיינע קינדער נעננט, דורך דיא שטעללע אין דער שריפט (דברים י"ג א') וואָ עס הייסט: איהר זייד קינדער דעם עוויגען אייערעם גאָטטע, דאס פאלק ישראל איזט דעם

שֶׁיֵּשֵׁב וִיסִירֵם מִלִּבּוֹ: יא רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אוֹמֵר כֹּל
שֶׁיִּרְאַת חֶטְאוֹ קוֹדֶמֶת לְחָכְמָתוֹ חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת וְכֹל
שֶׁחָכְמָתוֹ קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת חֶטְאוֹ אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת:
יב הוּא הָיָה אוֹמֵר כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ חָכְמָתוֹ
מִתְקַיֶּמֶת וְכֹל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו אֵין חָכְמָתוֹ
מִתְקַיֶּמֶת: יג הוּא הָיָה אוֹמֵר כֹּל שֶׁרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה
הֵימֶנּוּ רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ וְכֹל שֶׁאֵין רוּחַ הַבְּרִיּוֹת
נוֹחָה הֵימֶנּוּ אֵין רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ: יד רַבִּי דּוֹסָא
בֶּן הָרְכִּינַס אוֹמֵר שֵׁנָה שֶׁל שַׁחֲרִית וְיַיִן שֶׁל צָהֳרַיִם
וְשִׂיחַת הַיְלָדִים וִישִׁיבַת בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: טו רַבִּי אֶלְעָזָר
הַמּוֹדָעִי אוֹמֵר הַמְחַלֵּל אֶת הַקֳּדָשִׁים וְהַמְבַזֶּה אֶת
הַמּוֹעֲדוֹת וְהַמַּלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בָּרַבִּים וְהַמֵּפֵר בְּרִיתוֹ

דאס דיא זעעלע איינעם ניכט אנדערז נוגערעכנעט ווירד, אלז בעז אמן זיא (דיא אבען אנגעפיהרטען דינגע נעאליך) פאֶרזעֶצליך אויז דעם הערצען פערווירפט. (יא) רבי חנינא זאהן דוסא'ז זאגט: בייא דעאיעניגען וואָ פורכט פאָר זינדע, זיינער ווייזהייט פאָרהערגעהט, דעססען ווייזהייט איזט פאָן בעשטאנד, בייא דעם אבער זיינע ווייזהייט דער פורכט פאָר זינדע פאָרהערגעהט, דעססען ווייזהייט איזט ניכט פאָן בעשטאנד. (יב) ערזאגטע פערנער: ווער אעהר בעשטרעבט איזט גוטע האנדלונגען אויזצואיבען, אלז ווייזהייטזרעגעלן צו זאמעלן, דעססען ווייזהייט איזט פאָן בעשטאנד; ווער אבער אום ווייזהייטזרעגעלן זיך בעשטרעבט, אונד דעזטאָ וועניגער גוטע האנדלונגען אויזאיבט, דעססען ווייזהייט איזט פאָן קיינעם בעשטאנדע. (יג) נאָך פפלעגטע דיזער צו זאגען: ווער בייא דען לייטען וואָהלגעליטטען איזט, דער איזט אויך גאָטט געפאֶלליג; ווער אבער דען לייטען אונאנגענעהם איזט, דער קאן אויך גאָטט ניכט אנגענעהם זיין. (יד) ר' דוסא זאהן הרכינס זאגטע: דער מאָרגענשלאף, דער וויין צור מיטטאגזצייט, דאז טאֶנדעלן מיט דען קינדערן, אונד דאז בעשטעהען דער פערזאמלונגזאָרטער פיר דיא געמיינע פאָלקזקלאססע ענטציעהען דען מענשען פאָן דען וויכטיגען וועלטגעשאֶפטען. (טו) ר' אלעזר דער מודעי, זאגטע: ווער געהייליגטע דינגע ענטהייליגעט, ווער דיא פעזטטאגע גערינג שאֶצט, ווער זיינען נאֶכסטען אֶפפענטליך בעשאֶמט, ווער דען בונד אונזערז פאטערז אברהם צערשטאֶרט,

וַיִּשְׁמָע׃ וּמִנַּיִן אֲפִלּוּ אֶחָד שֶׁנֶּאֱמַר בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃ ח רַבִּי אֶלְעָזָר אִישׁ
בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר תֶּן לוֹ מִשֶּׁלּוֹ שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ שֶׁלּוֹ וְכֵן בְּדָוִד
הוּא אוֹמֵר כִּי מִמְּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ׃ ט רַבִּי יַעֲקֹב
אוֹמֵר הַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה וּמַפְסִיק מִמִּשְׁנָתוֹ וְאוֹמֵר
מַה נָּאֶה אִילָן זֶה מַה נָּאֶה נִיר זֶה מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב
כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ׃ י רַבִּי דוֹסְתַּאי בַּר יַנַּאי מִשּׁוּם רַבִּי
מֵאִיר אוֹמֵר כָּל הַשּׁוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמִּשְׁנָתוֹ מַעֲלֶה עָלָיו
הַכָּתוּב כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ שֶׁנֶּאֱמַר רַק הִשָּׁמֶר לְךָ
וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ
עֵינֶיךָ, יָכוֹל אֲפִלּוּ תָקְפָה עָלָיו מִשְׁנָתוֹ תַּלְמוּד לוֹמַר וּפֶן
יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ הָא אֵינוֹ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ עַד

איינאַנדער, דער עוויגע פֿערנאַהם עז אונד ערהאָרטע זיא. אויך פֿאָן
איינעם אַללײן גילט דיעז, דען עז הייסט (שמות כ׳ כ״א): אַן אַללען אָר־
טען וואָ מיין נאַמען גענענט וירד, ווערדע איך צו דיר קאָממען אונד
דיך זעגנען. (ז) רבי אלעזר אויז ברתותא זאַגטע: גיב איהם פֿאָן דעם
זייניגען; דען דוא זעלבזט אונד דאַז דייניגע זינד זיין. זאָ זאַגט אויך דוד
(דה״י א׳ כ״ט י״ד): פֿאָן דיר קאָממט אַללעז, אויז דיינער האַנד געבען
וויר עז דיר. רבי יעקב זאַגטע: ווער אונטערוועגז געהט, דאַז געזעץ
וויעדערהאָלט, דיעזעז וויעדערהאָלען אַבער אונטערבריכט דורך דען
אויזרוף: וויא שאָן איזט דיעזער בוים! וויא שאָן דיעזער אַקער! דיעזען
זעצט דיא שריפֿט יענעם גלייך, דער זיין לעבען אין געפֿאַהר ברינגט.
(ח) רבי דוסתאי זאָהן דעז רבי ינאי זאַגט אים נאַמען דעז רבי מאיר
ווער אירגענד איינען געגענשטאַנד זיינער ערלערנטען וויססענשאַפֿט פֿער־
גיסט, איבער דיעזען דריקט זיך דיא שריפֿט אויז, אַלז האָב ער זיין זעע־
לענהייל אין געפֿאַהר זעטצען מאַכטע; דען עז הייסט (דברים ד׳ ט׳):
זאָ היטע דיך דען אונד נים דיינע זעעלע זעהר אין אַכט, דאַס דוא
דיא דינגע ניכט פֿערגעסעזט, דיא דיינע אויגען געזעהען, דאַמיט מאַן אַבער
ניכט גלויבע, דאַס דיס אויך דער פֿאַלל זייא, ווען איהם דאַז געלערנטע צו שווער
צו בעהאַלטען איזט, פֿאָהרט דיא שריפֿט פֿאָרט מיט דען וואָרטען: או׳ דאַס זיא
לעבענסלאַנג ניכט וויכען אויז דיינעם הערצען, דיעם לעהרט בעהויפטען,

אכלו משלחנו של מקום. שנאמר וידבר אלי זה השלחן
אשר לפני יי: ה רבי חנינא בן חכינאי אומר הנעור
בלילה והמהלך בדרך יחידי ומפנה לבו לבטלה הרי זה
מתחיב בנפשו: ו רבי נחוניא בן הקנה אומר כל
המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול
דרך ארץ וכל הפורק ממנו עול תורה נותנין עליו עול
מלכות ועול דרך ארץ: ז רבי חלפתא בן דוסא איש כפר
חנניא אומר עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה
שרויה ביניהם שנאמר אלהים נצב בעדת אל. ומנין
אפילו חמשה שנאמר ואגדתו על ארץ יסדה. ומנין
אפילו שלשה שנאמר בקרב אלהים ישפט. ומנין אפילו
שנים שנאמר אז נדברו יראי יי איש אל רעהו ויקשב יי

הערן געגעסען פאן דעם עז הייסט (יחזקאל מ"א כ"ב): ער
שפראך צו מיר: דיעז איזט איין טיש פאר דעם הערן. (ה) רבי
חנינא זאהן חכינאי'ז זאגט: ווער ביי נאכט וואכט, ווער אלליין
רייזעט, אונד זיין הערץ צו ניכטזווירדיגען דינגען ווענדעט, דער
זעטצט זיין לעבען אין געפאהר. (ו) רבי נחוניא זאהן הקנה
זאגטע; ווער זיך דעם יאכע דעז געזעטצעז אונטערווירפט, ווירד
פאם יאכע דעז שטאאטעז אונד דער וועלטגעשעפטע בעפרייעט,
ווער אבער דאז יאך דעז געזעטצעז פאן זיך אבווירפט, דעם ווירד דאז
יאך דעז שטאאטעז אונד דער וועלטגעשעפטע אויפגעלעגט. (ז) רבי
חלפתא זאהן דוסא'ז אויז דעם דארפע חנניא זאגטע: ווען צעהן ביי-
זאממען זיטצען אונד זיך מיט דינגען דעז געזעטצעז בעשעפטיגען איזט
דיא הערליכקייט גאטטעז אין איהרער מיטטע; וויא עז אין דער
שריפט (תהלים פ"ב א') הייסט: דיא גאטטהייט שטעהט אין געטטליכער
געמיינדע; וואז גיבט דען בעווייז, דאס דיעס אויך פאן פינפען גילט?
דיא שטעללע (אין עמוס ט' ו') אין דער עז הייסט: ער זעלבזט האט
זיינען בונד אויף ערדען פעזט געגרינדעט. דיעס גילט אויך פאן דרייען,
דען עז הייסט אין דער שריפט (תהלים פ"ב א'); גאטט ריכטעט אינ-
טען אונטער דען ריכטערן; וואהער אבער ווייס איך, דאס דיעס אויך
פאן צווייען גילט? אויז דער שטעללע אין דער שריפט (מלאכי ג' י"ו),
וואו עז הייסט: דיא גאטטעספערעהרער אונטעררעדעטען זיך מיט

שֶׁיּוֹשְׁבִין וְאֵין בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים· שֶׁנֶּאֱמַר וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב· אֲבָל שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם· שֶׁנֶּאֱמַר אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יְיָ וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ· אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַיִם מִנַּיִן אֲפִילוּ אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר· שֶׁנֶּאֱמַר יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו:

ד רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִזִּבְחֵי מֵתִים שֶׁנֶּאֱמַר כִּי כָּל שֻׁלְחָנוֹת מָלְאוּ קִיא צוֹאָה בְּלִי מָקוֹם· אֲבָל שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כְּאִלּוּ

ניכט פאָן דינגען דעז געזעטצעז אונטערהאַלטען, מאַכען איינע פאַבעל־האַפטע געזעללשאַפט אויז, פאָן דער דיא שריפט (תהלים א׳ א׳) זאַגט: הייל דעם מאַננע, דער ניא אין פאָבעלגעזעללשאַפט זאַס! ווען אַבער צוויא בייזאַממען זיטצען, אונד זיך פאָן דינגען דעז געזעטצעז אונטער־האַלטען, איזט דיא הערליכקייט גאָטטעז אין איהרער מיטטע; וויא עז אין דער שריפט (מלאכי ג׳ י״ז) הייסט: דיא גאָטטעזפערעהרער אונטעררעדעטען זיך מיט איינאַנדער, דער עוויגע פערנאַהם עז ער־הערטע זיא, עז וואַרד פערצייכנעט אין דאַז בוך דעז געדאֶכטניסעז פיר גאָטטעזפערעהרער, אונד דיא זיינעז נאַמענז געדענקען. היער וואַר נור דיא רעדע פאָן צווייען; וואָהער אַבער לאַסט עז זיך בע־ווייזען, דאַס יעמאַנד דער איינזאַם זיטצט אונד זיך מיט געזעטצע בעשאֶפטיגט, פאָן גאָטט איינען בעשטיממטען לאָהן צו ערוואַרטען האַבע? מיט פאָלגענדער שטעללע (איכה ג׳ כ״ח), וואָ עז הייסט: מאַג ער איינזאַם זיטצען אונד נאַכזיננען, ער ערהעלט לאָהן דאַפיר. (ד) רבי שמעון זאַגטע: ווען דרייא אַן איינעם טישע צוזאַממען שפייזען, אונד זיך ניכט דאַבייא פאָן דינגען דעז געזעטצעז אונטערהאַלטען איזט עז גלייך, אַלז העטטען זיא פאָן געטצענאָפפער געגעססען; וויא עז אין דער שריפט (ישעיה כ״ח ח׳) הייסט: איהרע טישע זינד אַללע פאָלל שמוטצעז אונד אונפלאַטהעז, אַן גאָטט ווירד ניכט געדאַכט. ווען אַבער דרייא מיטאיינאַנדער שפייזען, אונד זיך פאָן דינגען דעז געזעטצעז דאַ־בייא אונטערהאַלטען איזט עז גלייך אַלז העטטען זיא אַם טישע דעז

הַרְבֵּה וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ וְדַע שֶׁמַּתַּן שְׂכָרָן שֶׁל צַדִּיקִים לֶעָתִיד לָבוֹא: רבי חנניא בן עקשיא וכו'.

פרק שלישי׃

כל ישראל וכו'.

א עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלשָׁה דְבָרִים וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה דַּע מֵאַיִן בָּאתָ וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן׃ מֵאַיִן בָּאתָ מִטִּפָּה סְרוּחָה וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ לִמְקוֹם עָפָר רִמָּה וְתוֹלֵעָה וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ב רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר הֱוֵי מִתְפַּלֵּל בִּשְׁלוֹמָהּ שֶׁל מַלְכוּת שֶׁאִלְמָלֵא מוֹרָאָהּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלָעוֹ: ג רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן תְּרַדְיוֹן אוֹמֵר שְׁנַיִם

אמאסגאַבע וויא דוא געלערנט האַזט, בעקאָממזט דוא אויך לאָהן; זייא פערלאָססיג מיט דיין מייזטער, אונד ווירד דיר דיינען פערדיענטען לאָהן ניכט פאָרענטהאַלטען; אַבער מערקע וואָהל, דאַס דיא בעלאָהנונג דער פראָממען אין דעם קינפטיגען לעבען איזט.

דריטטער אַבשניטט.

(א) עקביא זאָהן מהללאל'ז זאַגטע: בעטראַכטע שטעטז דרייא דינגע אונד דוא ווירזט ניא אין זינדען פערפאַללען. מערקע וואָהער דוא געקאָממען, וואָהין דוא איינזט געהען ווירזט, אונד פאָר וועם דוא איינזט רעכענשאַפט אַבלעגען ווירזט. ענטשטאַנדען ביזט דוא אויז איינעם אונפלאָטיגען טראָפפען; היגעהען ווירזט דוא אַן איינען אָרט, וואָ שטויב ווירמער אונד מאָטטען זינד! רעכענשאַפט אַבער מוסט דוא אַבלעגען, פאָר דעם קאָניגע אַללער קאָניגע, דעם הייליגען געלאָבט זייא ער. (ב) רבי חנינא דער זובזטיטוט דעז אָבערפריעזטערז זאַגטע: בעטע פיר דאַז וואָהל דער לאַנדעזאָבריגקייט: דען וואָרע ניכט פורכט פאָר איהר, ווירדען פילע מענשען איינאַנדער לעבענדיג פערשלינגען. (ג) ר' חנינא זאָהן תרדיון'ז זאַגטע: וויא דיא בייזאַממען זיטצען, אונד זיך

וְהַתְקֵן עַצְמְךָ לִלְמוֹד תּוֹרָה שֶׁאֵינָהּ יְרֻשָּׁה לָךְ וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמָיִם: יח רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הֱוֵי זָהִיר בִּקְרִיאַת שְׁמַע (וּבִתְפִלָּה) וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר כִּי חַנּוּן וְרַחוּם הוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְנִחָם עַל הָרָעָה: וְאַל תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמֶךָ: יט רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הֱוֵי שָׁקוּד לִלְמוֹד תּוֹרָה וְדַע מַה שֶּׁתָּשִׁיב לְאֶפִּיקוֹרוֹס וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עָמֵל וּמִי הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ: כ רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר הַיּוֹם קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה וּבַעַל הַבַּיִת דּוֹחֵק: כא הוּא הָיָה אוֹמֵר לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לִגְמוֹר וְלֹא אַתָּה בֶּן חוֹרִין לְהִבָּטֵל מִמֶּנָּה אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה נוֹתְנִין לְךָ שָׂכָר

גיב דיר איהע ווען דוא עטוואַז לערנען ווילזט, דען פֿערערבט קאַן דיא געלעהרזאַמקייט ניכֿט ווערדען; אונד לאַס אַללע דיינע האַנדלונגען אויז ריינער רעליגיאָזיטעט געטעהן. (יח) רבי שמעון זאַגטע: זייא פּאַר ניגליך בעדאַכֿט דאַז שמע צו לעזען, אונד דיין געבעט איט רייגער אַנדאַכֿט צו פֿערריכֿטען; בעטראַכֿטע דאַז געבעט ניכֿט אַלז איין אויפֿ געלעגטע געטאָפּט, זאָנדערן אַלז איין הערצליכֿעז פֿלעהען אום גנאַדע אונד בּאַרמהערציקייט פֿאָן גאָטט, וויא עז אין דער שריפֿט הייסט, (יואל ב׳ י״ג) ער איזט גנאַדיג, באַרמהערציג, לאַנגמיטהיג, פֿאָן אונענדליכֿער הולד, אונד בעדענקט זיך דעז באָזען (אום עז צו אַנדערן). האַלטע דיך אויך ניכֿט זעלבזט פֿיר איינען גאָטטלאָזען. (יט) רבי אלעזר זאַגטע: זייא עמזיג אים טטודיאום דעז געזעטצעז, דאַמיט דוא וויסעזט וואָרורך דוא דען גאָטטעזלייגנער וידערלעגען קאַנגזט; בעדענקע אויך, וועסען זאַכֿע דוא פֿערטהיידיגעזט, אונד דאַס דער הערר פֿיר וועלכֿען דוא אַרבייטעזט, דיין פֿערדיענזט פֿאָללקאָממען בעלאָהנען ווירד. (כ) רבי טרפון פּפֿלעגטע צו זאַגען: דיא צייט איזט קורץ, דיא אַרבייט פֿיעל, דיא אַרבייטער זינד טראָגע, דער לאָהן איזט גראָס, אונד דער הויזהערר טרייבט איט ערנזט אַן. (כא) נאָך זאַגטע ער: עז איזט צוואַר ניכֿט דיינע אָבליעגענהייט, דאַז ווערק גאַנץ צו פֿאָללענדען, אַבער עבען זאָ ווניג ביזט דוא פֿרייא, אום דיך דאַפֿאָן צו ענטציהען. נאָך

מְשַׁלֵּם אֶחָד הַלֹּוֶה מִן הָאָדָם כְּלֹוֶה מִן הַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן: רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר לֵב רָע: אָמַר לָהֶם רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם: טו הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ וְאַל תְּהִי נוֹחַ לִכְעוֹס וְשׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוּרָן שֶׁל חֲכָמִים וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה שֶׁנְּשִׁיכָתָן נְשִׁיכַת שׁוּעָל וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת עַקְרָב וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף וְכָל דִּבְרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ: טז רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר עַיִן הָרָע וְיֵצֶר הָרָע וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: יז רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יְהִי מָמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ

געפֿאֶהרליכע וועג איזט, בּאָרגען אונד ניכט בעצאַהלען; דען עז איזט גלייך, ווער פֿאָם מענשען באָרגט, באָרגט פֿאָן גאָטט; וויא עז אין דער שריפֿט הייסט: דער גאָטטלאָזע באָרגט או' צאַהלט ניכט, דער גערעכטע אַבער לייהט אונד פֿערשענקט. רבי אליעזר זאַגטע, ניכטז איזט זאָ געפֿאֶהרליך, אַלז איין בּאֶזעז הערץ. האַ! ריעף דער לעהרער, איך ציעהע וויעדער אלעזר זאָהן ערך'ז אייגונג מייערן אייכוגען פֿאָר; דען דיא זייניגע בעגרייפֿט אַללע דיא מייריגען איט אין זיך. (טו) יעדער דיעזער שילער פֿיהרטע דרייא שפריכע אים מונדע. רבי אליעזר פֿפֿלעגטע צו זאַגען: לאַס דיינעז נאֶכזטען עהרע דיר זאָ ליעב אונד טהייער זיין וויא דיינע אייגענע; זאָ ווירזט דוא ניכט לייכט געגען יעמאַנדען אין צאָרן געראַטהען. בעססערע דיך איינען טאַג פֿאָר דיינעם טאָדע. וואָרמע דיך אַן דעם פֿייער דער וויזען, נים דיך אַבער פֿאָר איהרער גלוטה אין אַכט, דאַס דוא דיך ניכט פֿערזענגזט; דען איהר ביס איזט דער ביס איינעז שאַקאַלז (גרונד-וואָלף), איהר שטיך איזט שקאָרפיאָנזטיך, איהר ציזען איזט שלאַנגענגעציש, אונד אַללע איהרע וואָרטע זינד וויא גליהענדע קאָהלען. (טז) רבי יהושע זאַגטע, איין ניידישעז אויגע, איינע אונגעצאֶהמטע בעגיערדע אונד מענשענהאַס טרייבען דען מענשען אויז דער וועלט. (יז) רבי יוסי זאַגטע, לאַס דיר דאַז פֿערמאֶגען דיינעז נאֶכזטען זאָ טהייער זיין, וויא דיין אייגענעז.

יב הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם
וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם:
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף
מֹאזְנַיִם וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס אַף עִמָּהֶם וְאֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ
בְּכַף שְׁנִיָּה מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם: יג אָמַר לָהֶם צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ
הִיא דֶרֶךְ טוֹבָה שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
עַיִן טוֹבָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חָבֵר טוֹב רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שָׁכֵן
טוֹב רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד רַבִּי אֶלְעָזָר
אוֹמֵר לֵב טוֹב: אָמַר לָהֶם רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם: יד אָמַר לָהֶם
צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר עַיִן רָעָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חָבֵר רָע
רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שָׁכֵן רָע רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הַלֹּוֶה וְאֵינוֹ

קוועללע גלייך. (יב) ער פפלעגטע אויך צו זאגען: ווען אללע ווייזען ישרא׳ז
אין דער איינען שאללע וואֶרען אונד אליעזר זאהן הורקנוס וואֶרע אין
דער צווייטען, זאָ איבערוויגט ער זיא אללע. אבא שאול זאגט אים נאַ־
מען דעז רבי יוחנן אנדערז; נעמליך: ווען אללע ווייזען אין ישראל אין
דער איינען שאללע וואֶרען, זאגאַר אליעזר זאָהן הורקנוס מיט איהנען,
אונד אלעזר זאָהן ערך׳ז וואֶרע אין דער צווייטען שאללע, זאָ איבער־
וויעגט ער זיא אללע. (יג) איינזט זאגטע ער צו איהנען; געהט הין
אונד ערשויעט וואַז וואָהל דער וועג צום גוטען איזט, אן דעם דער
מענש זיך האַלטען זאָלל? רבי אליעזר זאגטע: איין וואָהלוואָללענדעז
אויגע. רבי יהושע זאגטע: איין עדלער פריינד. רבי יוסי זאגטע: איין
גוטער נאַכבאַר. רבי שמעון זאגטע: זיך צו געוואָהנען דאַס מאַן בייא
איינער יעדען אונטערנעהמונג אויף דיא פאָלגע זעהע. רבי אליעזר
זאגטע: איין גוטעז בידערעז הערץ. האַ! שפראַך דער לעהרער, איך
ציהע אלעזר זאָהן ערך׳ז מיינונג, אייערן מיינונגען פאָר; דען אין דער
זייניגען זינד אללע אייערע איינבעגריפפען. (יד) זאָ זאגטע ער איין אנדער־
מאַל צו איהנען: וואָהלאַן, אונטערזוכט דאַז איינמאַל, וועלכער וואָהל דער
געפאֶהרליכע וועג זייא, דעם דער מענש אויזוויכען זאָלל? רבי אליעזר
זאגטע, איין בעֶזעז אויגע. רבי יהושע זאגטע, איין לאַזטערהאַפטער
פריינד. רבי יוסי זאגטע, איין בעֶזער נאַכבאַר. רבי שמעון זאגטע, דער

מַרְבֶּה כְשָׁפִים מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת מַרְבֶּה זִמָּה מַרְבֶּה עֲבָדִים מַרְבֶּה גָזֵל מַרְבֶּה תוֹרָה מַרְבֶּה חַיִּים מַרְבֶּה יְשִׁיבָה מַרְבֶּה חָכְמָה מַרְבֶּה עֵצָה מַרְבֶּה תְבוּנָה מַרְבֶּה צְדָקָה מַרְבֶּה שָׁלוֹם קָנָה שֵׁם טוֹב קָנָה לְעַצְמוֹ קָנָה לוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: ט רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי קִבֵּל מֵהִלֵּל וּמִשַּׁמַּאי הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ כִּי לְכָךְ נוֹצָרְתָּ: י חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי וְאֵלּוּ הֵן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא רַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ: יא הוּא הָיָה מוֹנֶה שִׁבְחָם (רַבִּי) אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה (רַבִּי) יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ (רַבִּי) יוֹסֵי הַכֹּהֵן חָסִיד (רַבִּי) שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל יְרֵא חֵטְא (וְרַבִּי) אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר:

פֿיעלע בעדינטען פֿיעל דיעבשטאַהל; אַבער פֿיעל גאָטטעז געלעהרטהייט גיבט פֿיעל גייזטפֿאָללעז לעבען; פֿלייסיגעז בעזוכען דער אַקאַדעמיען גיבט פֿיעל וויזהייט; פֿיעל איבערלעגונג פֿיעל פֿערנונפֿט; פֿיעלע וואָהל, טהאַטען בריגגען פֿיעל גליקזעליגקייט. ווער זיך איינען גוטען נאַמען ערווירבט, ערווירבט זיך איין וועזענטליכעז גוט; ווער זיך פֿיעלע וואַהרע גאָטטעזגעלעהרטהייט ערווירבט, דער ערווירבט זיך דאַז צוקינפֿטיגע לעבען. (ט) דער לעהרער יוחנן זאָהן זכאי'ז איין צוהאָרער הלל'ז אונד שמאי'ז, האַטטע צום וואַהלשפרוך: ווען דוא פֿיעל געלערנט האַזט, זאָ טהוע דיר ניכטז צו גוט דאַרויף; דען עז וואַר דיינע בעשטיממונג. (י) דיזער רבי האַטטע פֿינף שילער, נאַממענטליך: ר' אליעזר זאָהן הורקנוס, רבי יהושע זאָהן חנניא'ז, רבי יוסי דער פריזטער, רבי שמעון זאָהן נתנאל'ז אונ' רבי אלעזר זאָהן ערך'ז, (יא) דענען ער פֿאָלגענדעז לאָב ער-טהיילטע. רבי אליעזר זאָהן הורקנוס, איזט וויא איין מיט קאַלק בעשלאַגענע ציזטערנע, אויז וועלכער קיין טראָפּפֿען פֿערלאָהרען געהט. רבי יהושע זאָהן חנניא'ז: הייל זיינער מוטטער דיא איהן געבאַר. (איין מאַן פֿאָן פֿאָרציגליכער טוגענד אונד פֿראָממיגקייט.) רבי יוסי דער פריזטער איזט איין וואַהרהאַפֿט פֿראָממער. רבי שמעון זאָהן נתנאל'ז איזט זינ-דענשייא. רבי אליעזר זאָהן ערך'ז איזט איינער איממער צונעהמענדען

רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רָצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנֶךָ: ה הִלֵּל אוֹמֵר אַל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצִּבּוּר וְאַל תַּאֲמִין בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשַׁר לִשְׁמוֹעַ שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה: ו הוּא הָיָה אוֹמֵר אֵין בּוּר יְרֵא חֵטְא וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד וְלֹא הַבַּיְשָׁן לָמֵד וְלֹא הַקַּפְּדָן מְלַמֵּד וְלֹא כָל הַמַּרְבֶּה בִסְחוֹרָה מַחְכִּים וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ: ז אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמָּיִם אָמַר לָהּ עַל דְּאַטֵּפְתְּ אַטְפוּךְ וְסוֹף מְטַיְּפָיִךְ יְטוּפוּן: ח הוּא הָיָה אוֹמֵר מַרְבֶּה בָשָׂר מַרְבֶּה רִמָּה מַרְבֶּה נְכָסִים מַרְבֶּה דְאָגָה מַרְבֶּה נָשִׁים

אלז ווארע ער זיין ווילע, האבע קיינען וואונש ווידער זיינען ווילן, זא ווירד ער אנדערע קיינען וואונש האבען לאסען געגען דיינען וואונש. (ה) הלל זאגטע: זאנדרע דיך ניכט פאן דער געמיינדע אב, זייא ניכט אהנע איסטרויען געגען דיך (דאויט דוא איזאער אויף דיינער הוט זייעזט) איז זא לאנגע דוא לעבזט. פערארטהיילע דיינען נאכזטען ניכט, ווען דוא ניכט אין זיינער לאגע ווארעזט. פערווערפע קיינע זאכע אלז אונווונדערבאר, זיא קאננטע דיר איינזט זעלבזט נאך וואהרשיינליך ווערדען; פערשיעבע אבער דיין לערנען ניכט אויף בעססערע מוססע, ווער ווייס אב דוא זיא יעמאלז האבען ווירזט. (ו) פערנער פפלעגטע ער צו זאגען, דער רוהע מענש טייעט קיינע זינדע; דער אונוויססענדע קאן קיין וואהרהאפט פראממער זיין, דער שיכטערנע לערנט זעלטען עטוואז גרינדליך; דער יאהצארניגע טויגט ניכט צום לעהרער, אונד דערייניגע דער בלאס דעם האנדעל אבליעגט, ווירד זעלטען וויזע; אין איינעם ארטע וואו עס אן טיכטיגען מאננערן פעהלט, בעשטרעבע דיך איין מאן צו ווערדען. (ז) איינזט זאה דיזער רבי איינען הירנשאדעל אויף דעם פלוססע שוויממען, האה! זאגטע ער דוא ביזט ערטרענקט וואָרדען, וויל דוא ערטרענקט האזט; אבער דיא דיך ערטרענקט האבען, ווערדען אם ענדע אויך ערטרינקען. (ח) נאך פפלעגטע ער צו זאגען: פיעל פלייש גיבט פיעלע ווירמער; פיעלע גיטער געבען פיעלע זארגען; פיעלע וייבער פיעל אבערגלויבען; פיעלע מעגדע פיעל אונצוכט;

כנגד הפסדה׃ הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא
לידי עברה דע מה למעלה ממך עין רואה ואזן שומעת
וכל מעשיך בספר נכתבים׃ ב רבן גמליאל בנו של רבי
יהודה הנשיא אומר יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ
שיגיעת שניהם משכחת עון וכל תורה שאין עמה
מלאכה סופה בטלה וגוררת עון וכל העוסקים עם
הצבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים שזכות אבותם
מסיעתם וצדקתם עומדת לעד ואתם מעלה אני עליכם
שכר הרבה כאלו עשיתם׃ ג הוו זהירין ברשות שאין
מקרבין לו לאדם אלא לצרך עצמן נראין כאוהבין
בשעת הנאתן ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו׃
ד הוא היה אומר עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה

אויג, איין וואָהלהערענדעז אָהר, אונד מערקע, דאַס אַללע דיינע האַנד־
לונגען אין איין בוך אויפגעצייכנעט ווערדען. (ב) דער לעהרער גמליאל
זאָהן דעז פירזטען רבי יהודה, פפלעגטע צו זאַגען: עז איזט פאָר־
טרעפליך געלעהרזאַמקייט מיט וועלטליכער בעשעפטיגונג צו פער־
בינדען, דען דיא אַבוועכזעלנדע בעשעפטיגונג אין ביידען, מאַכט דאַס
מאַן אַן אויזשווייפונג ניכט דענקט. איבערהויפט געהט בלאָסע געלעהר־
זאַמקייט אָהנע ווייטערעז געשעפט, צולעצט פערלאָרען אונד פיהרט
זינדע הערבייא, יענע אַבער, וועלכע זיך מיט דען געמיינדעאַנגעלעגענ־
הייטען בעשעפטיגען, מעגען זיא נור אַלז איין ריינעז געטטעז־
ווערק פערוואַלטען, דאַז פערדיענזט איהרער פאָרפאַהרען שטעהט
איהנען בייא; אַלזדאַן בלייבט איהר פראָממעז שטרעבען אונפערגאַנג־
ליך. אונד אייך (פערוועזער) רעכנע איך עז אַלז איין גראָססעז פערדיענזט
אַן, אַלז האַטטעט איהר עז אויך אויזגעפיהרט. (ג) נעהמט אייך
אים אומגאַנגע מיט דען גראָססען אין אַכט! זיא געהען זעלטען מיט
דעם געמיינען מאַננע אום, ווען עז ניכט איהר אייגנעז בעדירפניס
ערפאָרדערט, זיא שטעללען זיך אַלז פריינדע זאָ לאַנגע זיא זיינער גע־
ניסען, וויילען אַבער צוריק אונד לייזטען קיינען ביישטאַנד, ווען ער אין
נאָטה איזט. (ד) נאָך פפלעגטע ער צו זאַגען: ערפיללע זיינען (געטטעז)
ווילען אַלז וואָרע ער דיין וואונש, זאָ ווירד ער דיינען וואונש ערפיללען

הַדִּין וְעַל הַשָּׁלוֹם שֶׁנֶּאֱמַר אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם:

רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר: עלינו, קדיש דרבנן.

פרק שני.

כל ישראל וכו׳.

א רַבִּי אוֹמֵר אֵיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת לְעֹשֶׂהָ וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם, וֶהֱוֵי זָהִיר בְּמִצְוָה קַלָּה כְּבַחֲמוּרָה שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת, וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ וּשְׂכַר עֲבֵרָה

דורך דרייא דינגע בעשטעהט דיא וועלט; דורך רעכט, וואהרהייט אונד איינטראכט; דען זאָ הייסט עס אין דער שריפט: (זכריה ח׳ ט״ז) וואהרהייט, רעכט אונד פריעדע ריכטעט אין אייערען טהאָרען.

רבי חנניא זאָהן עקשיא׳ס זאגטע: דער עוויגע וואָללטע ישראל בעגליקען, דארום גאב ער איהם פילע געזעצע אונד פאָרשריפטען (דען עס הייסט): (ישעיה מ״ב כ״א) דעם עוויגען געפאָללט עס זיינער פאָללקאָממענהייט ווילען דאס געזעטץ גראָס צו מאכען אונד צו פערהערליכען.

צווייטער אַבשניטט.

(א) רבי זאגטע: וועלכעס איזט דער רעכטע וועג דען זיך דער מענש ערוועהלען זאָלל? — דעריעניגע, דער איהן אין זיינען אייגענען אויגען ערהעבט, אונד איהן בייא דען לייטען אין האָכאכטונג זעטצט. בעאָבאכטע איין גערינגעס געזעטץ זאָ גענויא וויא איין שווערעס; דען דוא קעננסט דיא בעלאָהנונג ניכט וועלכע אויף דיא בעאָבאכטונג דער געזעטצע פאָלגען ווירד, בערעכנע אללע צייט דען פערלוסט דען דיר דיא אויסאיבונג איינעס געזעטצעס מאכט געגען דיא בעלאָהנונג, אונד דען געווין דען דיר דיא איבערטרעטונג איינעס געזעטצעס עטוואַ מאכט, געגען דיא שטראַפע, דיא דאראויף פאָלגען ווירד. זייא איבערהויפט אויפמערקזאַם אויף דרייא דינגע אונד דוא ווירסט זאָ לייכט אין קיינען פעהלער פאַללען. ערקעננע וואַס איבער דיר איזט, איין אַללזעהענדעס

אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה: יג הוּא הָיָה אוֹמֵר נְגִיד שְׁמָא אֲבַד שְׁמֵהּ וּדְלָא מוֹסִיף יָסֵף וּדְלָא יַלִּיף קְטָלָא חַיָּב וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֲלָף: יד הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי מָה אָנִי וְאִם לֹא עַכְשָׁו אֵימָתַי: טו שַׁמַּאי אוֹמֵר עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קֶבַע אֱמוֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת: טז רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה לְךָ רַב וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר אֻמָּדוֹת: יז שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא מָצָאתִי לַגּוּף טוֹב מִשְּׁתִיקָה וְלֹא הַמִּדְרָשׁ עִקָּר אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה וְכָל הַמַּרְבֶּה דְבָרִים מֵבִיא חֵטְא: יח רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַל שְׁלשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם קַיָּם עַל הָאֱמֶת וְעַל

פפלעגטע צו זאגן: געהערע צו דען שילערן אהרן'ז, ליעבע דען פרידען, בעשטרעבע דיך איינטראכט צו ערהאלטען; ליעבע דיא מענשען, אונד לייטע זיא צום געזעטצע. (יג) נאך פפלעגטע ער צו זאגן: ווער זיינען רוהם אויזברייטען וויל, דער פערליערט איהן גאנץ. ווער זיינע קעננטניס ניכט פערמעהרט, פערמינדערט זיא, ווער גאר ניכט צו לערנען פערלאנגט, פערדיענט ניכט צו לעבען; אונד ווער דיא קראנע אלס ווערקצייגע ברויכט, פערגעהט. (יד) פערנער זאגטע ער: זארגע איך ניכט פיר איך, ווער דען זאללטע עס טהון? זארגע איך בלאס פיר איך, וואס בין איך דאן? אונד געשיעהט'ס ניכט יעטצט, וואן דען? (טו) שמי זאגטע: מאכע דיא ערלערנונג דעס געזעטצעס צו דיינעם פארציגליכסטען געשעפטע, פערשפריך וועניג אונד לייסטע פיעל, אונד בעגעגנע יעדעם מענשען מיט פריינדליכקייט. (טז) דער לעהרער גמליא'ל האטטע צום וואהלשפרוכע: האלטע דיר איינען לעהרער דאמיט דוא דער צווייפעל איבערהאבען זייעסט; זאגאר דאס פערצעהנטען דיינער גיטער לאססע ניכט נאך אונגעפעהרעם איבערשלאגע געשעהען. (יז) זיין זאהן שמעון זאגטע: אונטער ווייזען בין איך אויפגעוואכסען, אונד האבע פיר דען שטערבליכען ניכטס נוטצליכער געפונדען, אלס דאס שווייגען; דאס לעהרען איסט ניכט דיא הויפטזאכע זאנדערן דאס דארנאך האנדעלן איבערהויפט; ווער פיעל רעדעט פעראנלאססט נור פעהלער. (יח) דער לעהרער שמעון גמליאל'ס זאהן האטטע צום וואהלשפרוכע:

תתיאש מן הפורענות: ח יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח קבלו מהם יהודה בן טבאי אומר אל תעש עצמך כעורכי הדיינין וכשיהיו בעלי הדין עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרים מלפניך יהיו בעיניך כזכאין כשקבלו עליהם את הדין: ט שמעון בן שטח אומר הוי מרבה לחקור את העדים והוי זהיר בדבריך שמא מתוכם ילמדו לשקר: י שמעיה ואבטליון קבלו מהם שמעיה אומר אהב את המלאכה ושנא את הרבנות ואל תתודע לרשות: יא אבטליון אומר חכמים הזהרו בדבריכם שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו ונמצא שם שמים מתחלל: יב הלל ושמאי קבלו מהם הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב

דאס דוא דער פֿערגעלטונג דיינער האנדלונגען ענטגעגען זיעהזט. (ח) יהודה זאהן טבאי'ז או' שמעון זאהן שטח'ז בײדע שילער דער ערזטערן האטטען פאלגענדע וואהלשפריכע: דער ערזטערע פפֿלעגטע צו זאגען: אלז ריכטער בעטראגע דיך ניכט וויא איין זאכוואלטער, בעטראכטע דיא פארטהייען זא לאנג זיא פאר דיר שטעהען, בײדע אלז גלייך אונגערעכט; זאבאלד זיא אבער אבגעטרעטען זינד או' דען אורטהיילזשפרוך אנגענאממען האבען, זא זיעהע זיא וויעדער אן, אלז וואֶרע קיינער פאן בײדען שטראפבאר געוועזען. (ט) שמעון דער זאהן שטח'ז זאגטע: אונטערלאססע יא ניכט דיא צייגען גענויא אויזצופארשען; נים דיך אבער מיט דיינען ווארטען זעהר אין אכט זיא מעכטען דאדורך געלעגענהייט צו ליגען פינדען. (י) שמעיה אונד אבטליון שילער דער בײדען ערזטערן, האטטען פאלגענדע וואהלשפריכע: שמעיה פפלעגטע צו זאגען: ליבע דיא ארבייט, האססע דיא עהרענווירדען או' דרענגע דיך ניכט צו דען גראססען. (יא) אבטליון פפלעגטע צו זאגען מיהר ווייזען זייד פארזיכטיג אין אייערן לעהרען! ווער וייס ווען אייך דאז לאאז טריפט דיא וואנדערשאפט אנצוטרעטען, או' איהר ווערדעט פערטריבען דאהין וואֶ אונ־געזונדעז וואססער איזט (דאז הייסט ווא אײרע לעהרען מיסדייטעט ווערדען) זא דאס שילער דיא נאך אייך קאממען דאפאן געניסען אונד היין שטערבען, זא וואֶרע דער נאמע דעז העררן דאדורך ענטהייליגעט. (יב) הלל או' שמי בײדע שילער דער פאריגען, האטטען פאלגענדע וואהלשפריכע. הלל

1*

הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב שֶׁלֹּא עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס וִיהִי
מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם: ד יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה וְיוֹסֵי
בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם. יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ
צְרֵדָה אוֹמֵר יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים וֶהֱוֵי מִתְאַבֵּק
בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם וֶהֱוֵי שׁוֹתֶה בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם: ה יוֹסֵי בֶּן
יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לָרְוָחָה וְיִהְיוּ
עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתֶךָ וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה בְּאִשְׁתּוֹ
אָמְרוּ קַל וָחֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים כָּל
הַמַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וּבוֹטֵל
מִדִּבְרֵי תוֹרָה וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהִנֹּם: ו יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וְנִתַּאי
הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה לְךָ רַב
וּקְנֵה לְךָ חָבֵר וֶהֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת: ז נִתַּאי
הָאַרְבֵּלִי אוֹמֵר הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רָע וְאַל תִּתְחַבֵּר לָרָשָׁע וְאַל

דעם הערן אויפוואַרטען אָהנע ריקזיכט אויף בעלאָהנונג; אַלזדאַן ווערדעט
איהר אֶכטע גאָטטעספורכט בעזיטצען. (ד) יוסי דער זאָהן יועזר'ז אויז
צרדה אונ' יוסי זאָהן יוחנן'ז אויז ירושלים האַטטען דיא איבערליעפערונג
פאָן איהנען, דער ערזטערע פפלעגטע צו זאַגען: לאַס דיין הויז איינען
פערזאַמלונגזאָרט פיר ווייזע מענער זיין, בעדעקע דיך מיט דעם שטויב איה־
רער פיסע, אונ' שלירפע איין איהרע וואָרטע מיט בעגירדע. (ה) דער צווייטע
זאַגטע: לאַס דיין הויז פיר איינען יעדען אָפפען זיין; בעטראַכטע דיא דירפ־
טיגען וויא דיינע הויזגענאָססען אונ' פעראיידע איבערפליסיגעז געשוואָץ
מיט דעם פרויענצימער, דיא ווייזען האַלטען עז ניכט פיר ראַטהזאַם מיט
זיינעם איינענען ווייבע פיעל צו שוואַטצען, געשווייגע מיט דעם ווייבע איינעז
אַנדערן; זיא זאַגען דאַהער: ווער מאַן ווייבערגעשוואָץ געפאַללען פינדעט, איזט
זעלבזט אורזאַכע זיינער זינדע; האָלט זיך זעלבזט אַב זיינע פפליכטען צו ער־
פיללען אונ' ציעהט זיך זעלבזט איינע העללע צו. (ו) יהושע דער זאָהן פרחיה'ז
אונ' נתאי דער אַרבעליטע וואַרען שילער דער ביידען פאָריגען. יהושע זאָהן
פרחיה'ז פפלעגטע צו זאַגען: שאַפפע דיר איינען לעהרער, ערווירב דיר
איינען פריינד, אונד בעאורטהיילע יעדען מענשען נאָך דער בעססערן זייטע.
(ז) נתאי דער אַרבעליטע האַטטע צום וואַהלשפרוכע: ענטפערנע דיך פאָן איי־
נעם בעזען נאַכבאַר, געזעללע דיך ניכט צו דעם גאָטטלאָזען, אונ' גלויבע ניכט

בשבת שלאחר פסח מתחילין לומר פרקי אבות עד י"ז בתמוז וי"א עד ר"ה.

פרק ראשון

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר:

א מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הֵם אָמְרוּ שְׁלשָׁה דְבָרִים הֱווּ מְתוּנִים בַּדִּין וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה: ב שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה, הוּא הָיָה אוֹמֵר עַל שְׁלשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים: ג אַנְטִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הוּא הָיָה אוֹמֵר אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס אֶלָּא הֱווּ כַּעֲבָדִים

ערזטער אבשניטט.

יעדער ישראל ווירד דעס צוקינפטיגען לעבענז טהיילהאפטיג; דען עז הייסט אין דער שריפט: דיין פאלק לויטער גערעכטע, ווערדען אויף איוויגער דאז לאנד בעזיטצען; שפראסלינגע פאן איר געפפלאנצט, איינער האנדע ווערק דאס איך הערליך צייגע.

(א) משה האט דאז געזעטץ אויף דעם בערגע סיני עמפפאנגען, או' עז יהושע איבערליעפערט, דיעזער איבערליעפערט עז דען אלטעזטען או' דיעזע דען פראפעטען או' דיעזע וויעדער דען מאננערן דער גראסען פערזאמלונג. דרייא וויכטיגע לעהרען וואַרען דיא גרונדזאטצע דיזער גראסען פערזאמלונג, נעמליך: זייד לאנגזאם אים אורטהיילשפרעכען; שטעללעט פיעלע שילער אויז, או' מאכט איין פארווערק אום דאז געזעטץ.
(ב) שמעון דער גערעכטע איינער דער שפאטעזטען איטגליעדער דעז גראסען זענאטז, האטטע צום וואהלשפרוכע: דורך דרייא דינגע בעשטעהט דיא אמראלישע ארדנונג דער וועלט—דורך דיא געלעהרזאמקייט דורך דען גאטטעזדיענזט, או' דורך דיא פראקטישע נאכזטענליעבע.
(ג) אנטיגנוס אויז סוכו איין שילער שמעון'ז: דעז גערעכטען האטטע צום וואהלשפרוכע: זייד ניכט וויא שקלאפען דיא איהרעם העררן דיענען, אום איינזט בעלאהנונג פאן איהם צו ערהאלטען, זאנדערן וויא דיענער דיא איה-

קליידע איך אין שאַאַם אויף איהם1) אבער גלאַנצע זיין דיאַדעם.

אַלְבִּישׁ בֹּשֶׁת וְעָלָיו יָצִיץ נִזְרוֹ׃

געזאַנג אויף שטופען פאָן דוד. זיעהע וויא גוט אונד וויא

קלג שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה־טּוֹב וּמַה־

ליעבליך (איזט) דאַז וואָהנען דער ברידער אין איינטראַכט. וויא דאַז אָהל

נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם־יָחַד׃ כַּשֶּׁמֶן

דאַז קאָזטליכסטע פאָם הויפטע הערבפליעסט אויף דען באַרט, דען באַרט

הַטּוֹב ׀ עַל־הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל־הַזָּקָן זְקַן

אהרן׳ז דער הערבוואַללט אויף2) דיא באָרטע זיינער קליידער, וויא טהויא

אַהֲרֹן שֶׁיֹּרֵד עַל־פִּי מִדּוֹתָיו׃ כְּטַל־

חרמון׳ז דער הערב פליעסט אויף דיא בערגע3) ציון׳ז דען דאָרט

חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל־הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם

בעפאַהל דער עוויגע דען זעגען לעבען ביז עוויג.

צִוָּה יְיָ אֶת־הַבְּרָכָה חַיִּים עַד־הָעוֹלָם׃

געזאַנג אויף שטופען, נון לאָבט דען עוויגען אַללע דיענער

קלד שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת־יְיָ כָּל־עַבְדֵי

גאָטטעז: דיא שטעהען אים הויזע גאָטטעז דעז נאַכטז. ערהעבט

יְיָ׃ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת׃ שְׂאוּ־

אייערע האָנדע צום הייליגטהום או׳ לאָבט דען עוויגען. דיך זעגנע

יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת־יְיָ׃ יְבָרֶכְךָ

גאָטט פאָן ציון דער שוף היממעל או׳ ערדע.

יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

1) עיין רש״י.

2) על, כמו על חרבך תחיה (בראשית כ״ז) עיין הרמב״ן שם.

3) ציון תחת שיאן עיין ביאור תהלים.

זיר הערטען דאפאן לו אפרת וויר פאנדען זיא אים פעלדע יער.

שְׁמַעֲנוּהָ בְאֶפְרָתָה מְצָאנוּהָ בִּשְׂדֵי־יָעַר׃

וויר קאָמען אין זיינע וואָהנונג ווערפען אונז נידער צום טעאפעל זיינר פיסע.

נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדֹם רַגְלָיו׃

בעגעבע דיך עוויגער אין דיינע רעזידענץ דוא או' דיא לאדע דיינר הערליכקייט

קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃

דיינע פריזטר אנגען זיך הייללען אין טוגענד, דיינע פראָמען פראָהלאָקען,

כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃

וועגען דוד דיינעז קנעכטעז ניכטז פערזאגע דעם אנזעהן דיינז געזאלבטן,

בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃

ערשוואור גאָטט דעם דוד טרייע, ניכט וויכט ער דאפאָן. פאָן דער פרוכט

נִשְׁבַּע יְיָ לְדָוִד אֱמֶת לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי

דיינעז לייבעז זעטלע איך אויף דען טהראָן דיר. ווען זיא היטען

בִטְנְךָ אָשִׁית לְכִסֵּא־לָךְ׃ אִם־יִשְׁמְרוּ

דיינע זאָהנע איינן בונד דאז צייגניס דאז איך זיא לעהרטע אויך איהרע קינדר

בָנֶיךָ ׀ בְּרִיתִי וְעֵדֹתִי זוֹ אֲלַמְּדֵם גַּם בְּנֵיהֶם

ביז עוויג ווערדן זיצען אויף דעם טהראָנע דיר. דען עז ערוואָהלטע גאָטט

עֲדֵי־עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא לָךְ׃ כִּי בָחַר יְיָ

ציון ווינשט זיא נור וואָהנונג זיך. דיעס איזט איין רוהעזיטץ ביז עוויג

בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ׃ זֹאת־מְנוּחָתִי עֲדֵי־עַד

היער טהראָנע איך דען עז געפאללט איר. איהרע נאַהרונג זעגנע איך

פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ׃ צֵידָהּ בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ

איהרע אַרמען זעטטיגע איך (איט) ברָאד. איהרע פריזטער בעקליידע איך

אֶבְיוֹנֶיהָ אַשְׂבִּיעַ לָחֶם׃ וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ

איט הייל איהרע פראָמען ווערדען פראָהלאָקקען. דאָרט לאס איך וואַקסען

יֶשַׁע וַחֲסִידֶיהָ רַנֵּן יְרַנֵּנוּ׃ שָׁם אַצְמִיחַ

דאז גליקזהאָרן דוד'ז׃ אָרדנע דיא לאמפע איינעם געזאלבטען. זיינע פיינדע

קֶרֶן לְדָוִד עָרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי׃ אוֹיְבָיו

גע׳אַנג אויף שטופען פאָן דוד. עוויגער! ניכט ערהאָב ׳יך איין הער׳

קלא שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְיָ ׀ לֹא־גָבַהּ לִבִּי

ניכט שטאָלזירטע איין בליק ניע פערשטיעג*) איך איך אין גראָסטען

וְלֹא־רָמוּ עֵינַי וְלֹא־הִלַּכְתִּי בִּגְדֹלוֹת

או׳ פערהאָלנען (דינגן) פאָר איר. אָב ניכט איך גלייכגעשטעללט או׳ פערגליכען

וּבְנִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי: אִם־לֹא שִׁוִּיתִי ׀ וְדוֹמַמְתִּי

אייגע ׳עעלע אייגעם קינדע אַן (דער האַנד) דער אוטטער דיזעם קינדע גלייך

נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ כַּגָּמֻל

וואַר איר איין געמיטה. פערטרויע ישראל דעם עוויגען פאָן יעטצט אַן

עָלַי נַפְשִׁי: יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְיָ מֵעַתָּה

ביז אין עוויגקייט.

וְעַד־עוֹלָם:

גע׳אַנג אויף שטופען. געדענקע עוויגער אַן דוד. אַלז

קלב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת זְכוֹר־יְיָ לְדָוִד אֵת כָּל־

׳יין איהעפאָללעז שטרעבען, וואַז ער טוואור דעם עוויגען. געלאָבטע

עֻנּוֹתוֹ: אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַיְיָ נָדַר

דעם אאָלמיגען יעקב׳ז. דאַס איך ניכט קאָמע אין דאַז צעלט אייגעז הויזעז

לַאֲבִיר יַעֲקֹב: אִם־אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי

דאַס איך ניכט שטייגע אויף דאַז בעטט אייגער רוהע, דאַס איך ניכט לאַסע

אִם־אֶעֱלֶה עַל־עֶרֶשׂ יְצוּעָי: אִם־אֶתֵּן

שלאַף אייגען אויגען אייגען אויגענלידערן שלומער, ביז איך פינדע

שְׁנָת לְעֵינָי לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה: עַד־אֶמְצָא

איינען ׳יטץ דעם עוויגען, רע׳ידענץ דעם אאָלמיגען יעקב׳ז. ׳יעהע

מָקוֹם לַיְיָ מִשְׁכָּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב: הִנֵּה

*) השיר הקצר הזה אומר דרשוני, ולדעתי הִלַּכְתִּי בפעל, הלוך מהר, ואומר המשורר, בגדולות לא הלכתי מהר, כי אם לאט, ושמתי נפשי כילד הזה אחר הגמלו שהולך מעט מעט על יד אמו. וגם אתה עמי ישראל! אל תבהל על פיך לשאל לך תשועת ה' כהרף עין, כי גם אם יתמהמה מלהושיע יחל ישראל אל ה'.

ציון. זיא ווערדען וויא גראז אויף דאכערן דאס עהע עז הערפארקאמט*)
צִיּוֹן: יִהְיוּ כַּחֲצִיר גַּגּוֹת שֶׁקַּדְמַת שָׁלַף
וועלקט. ניכט פילעט זיינע האנד (דאמיט) דער שניטטר זיינן ארם
יָבֵשׁ: שֶׁלֹּא מִלֵּא כַפּוֹ קוֹצֵר וְחִצְנוֹ
דער גארבנבינדר. ניכט שפרעכן פאראיבערגעהענדע: דער זעגען גאטטעז
מְעַמֵּר: וְלֹא אָמְרוּ הָעֹבְרִים בִּרְכַּת יְיָ
איבער איך, ווין זעגנען איך אים נאמען גאטטעז.
אֲלֵיכֶם בֵּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְיָ:
געזאנג אויף שטופען. אויז דער טיעפע רופע איך דיך אן, גאטט!
קל׳ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְיָ:
הערר! הערע איינע שטיממע עז זיין דיינע אהרען אויפמערקזאם
אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת
אויף דיא שטיממע איינעז פלעהענז. ווען זינדען דוא בעוואהרזט גאטט
לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ
הערר! ווער קאן בעשטעהן? דען בייא דיר איזט פערגעבונג דאמיט
אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: כִּי־עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן
מאן דיך עהרפירכטע. איך האפפע, גאטט: עז האפפט איינע זעלע,
תִּוָּרֵא: קִוִּיתִי יְיָ קִוְּתָה נַפְשִׁי
אויף זיין ווארט האפפע איך. איינע זעלע (האררט) נוך העררן
וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי: נַפְשִׁי לַאדֹנָי
מעהר אלז וועכטער דעז מארגענז הארּרען אויף דען מארגען. פערטרויע
מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר: יַחֵל
ישראל דעם עוויגען דען בייא גאטט איזט גנאדע אונ׳ פיעל בייא איהם
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְיָ כִּי־עִם־אֲדֹנָי הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ
ערלעזונג. ער ווירד ערלעזען ישראל פאן אללן זיינען זינדען.
פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו:

*) שלף, כל דבר היוצא מדבר אחר, שלף החרב מתערה, שלף הנעל מן הרגל שלף החציר מן הגג, וכן ת״י קדם דילג, והנג.

ווען זיא רעדען איט דען פֿיינדען אים גערינֿטע.
כִּי יְדַבְּרוּ אֶת־אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר:

געזאַנג אויף שטופֿען. וואָהל יעדעם דער פֿירכֿטעט דען עוויגען
קכ״ח שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אַשְׁרֵי כָּל־יְרֵא יְיָ
דער וואַנדעלט אין זיינען וועגן. דיא אַרבייט דיינר האַנדע ווען דוא געניסעזט
הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו: יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל
הייל דיר אונד וואָהל דיר. דיין וייב וויא דיא רעבע פֿרוכֿט בעלאַדן,
אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ: אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה
אַן דער זייטע דיינעז הויזעז, דיינע קינדער וויא טפֿראָסען דער אָהלבייאע
בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים
רינגז אום דיינען טיש. זיהע דען זאָ אייט געזעגנעט דער אמַן
סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ: הִנֵּה כִי־כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר
דער פֿירכֿטעט גאָטט. ער זעגנע דיך גאָטט פֿאָן ציון או'זעהע אים וואָהלערגעהן
יְרֵא יְיָ: יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב
ירושלים אַלל דיא טאַגע דיינעז לעבענז. או' זעהע קינדער דיינער קינדער
יְרוּשָׁלָיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וּרְאֵה־בָנִים לְבָנֶיךָ
פֿריעדע אויף ישראל.
שָׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

געזאַנג אויף טטופֿען, פֿיעלמאַל דראַנגטע אמַן איך פֿאָן איינר יוגענד אַן
קכ״ט שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי
טפרעכֿע דאָך ישראל. פֿיעלמאַל דראַנגטע אמַן איך פֿאָן אייגר יוגענד אַן
יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל: רַבַּת צְרָרוּנִי מִנְּעוּרָי
יעדאָך ניכֿט קאָנטען זיא איר בייא. אויף אייגעם ריקען פפֿליגטען דיא פפֿליגער
גַּם לֹא־יָכְלוּ לִי: עַל־גַּבִּי חָרְשׁוּ חֹרְשִׁים
האַבען לאַנגע געלאָגען איהרע פֿורכֿען. דער עוויגע אייט גערעכֿט ער נערהיב
הֶאֱרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם: יְיָ צַדִּיק קִצֵּץ
דיא זיילע דער פֿרעפֿלער. זיא ווערדען בעטאָאט, וויכֿען צוריק אַללע פֿיינדע
עֲבוֹת רְשָׁעִים: יֵבֹשׁוּ וְיִסֹּגוּ אָחוֹר כֹּל שֹׂנְאֵי

אונזערע צונגע פרהאלאקען. דאן ווירד מאן שפרעכען אונטער דען היידען
וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה: אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם
גרויסעס האט דער עוויגע געטהאן מיט דיזען. גרויסעס האט דער עוויגע
הִגְדִּיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִם־אֵלֶּה: הִגְדִּיל יְיָ
געטהאן מיט אונז דעס זינד וויר פרעהליך. לאס וויעדערקעהרען עוויגר
לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה יְיָ
אונזרע געפאנגענן וויא שטראמע אין דירערעם לאנדע. דיא דא זאען מיט טהרענן
אֶת־שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב: הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה
מיט יובעל ערנדטען זיא. היין געהט ער או' וויינט דער דא טראגט דיא לאזט
בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ: הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ
דער אויזזאט כון קאמט ער מיט יובלען הייס טראגענד זיינע גארבען.
הַזָּרַע בֹּא־יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו:
געזאנג אויף שטופען. פאן שלמה, ווען גאטט ניכט בויעט דען טעמפל
קכז שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לִשְׁלֹמֹה אִם־יְיָ לֹא־יִבְנֶה בַיִת
פערגעבענז בעמיהען זיך זיינע בויער דארן. ווען גאטט ניכט בעוואכט
שָׁוְא עָמְלוּ בוֹנָיו בּוֹ אִם־יְיָ לֹא־יִשְׁמָר
דיא שטאדט פערגעבענז בעפלייסט זיך דער וואכטר. פערגעבענז איזט אייך
עִיר שָׁוְא שָׁקַד שׁוֹמֵר: שָׁוְא לָכֶם
דאז פריה אויפשטעהען שפאט זיטצען עסען ברוד
מַשְׁכִּימֵי קוּם מְאַחֲרֵי שֶׁבֶת אֹכְלֵי לֶחֶם
מיט זארגן. דיזעז גיבט ער זיינם ליבלינג אים שלאפע, זיהע איין געשענק דעז עוויגן
הָעֲצָבִים כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָא: הִנֵּה נַחֲלַת יְיָ
(זינד) קינדער, בעלאהנונג (איזט) דיא פרוכט דעז לייבעז. וויא פפיילע
בָּנִים שָׂכָר פְּרִי הַבָּטֶן: כְּחִצִּים
מין דער האנד דעז העלדן זא (זינד) זאהנע דער יוגענד. וואהל דעם מאננע
בְּיַד־גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים: אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר
דער פיללט זיינען קאכער פאן איהנען, ניכט ווערדן זיא בעשאמט
אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת־אַשְׁפָּתוֹ מֵהֶם לֹא־יֵבֹשׁוּ

וויא איין פֿאגעל ענטקאמן זיא דעם נעלע דער טאלינגעלעגר. דיא טאלינגע לעררים
כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר
אונד וויר ענטקאמען. אונזרע היאלפֿע (איזט) אים נאמן דעז עוויגן דער טוט
ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יי עשה
היממעל אונ' ערדע.
שמים וארץ:

געזאנג אויף שטופֿען. דיא פֿערטרויען דעם עוויגן (זינד) וויא בערג
קכה שיר המעלות הבטחים ביי כהר
ציון (דער) ניכט וואנקט אימער בלייבט ער. ירושלים האט בערגע
ציון לא ימוט לעולם ישב: ירושלם הרים
רינגז אום זיך, גאטט איזט רינגז אום זיינעם פֿאלקע פֿאן יעטצט אן ביז אין
סביב לה ויי סביב לעמו מעתה ועד
עוויגקייט. דען ניכט בלייבט דער צעפטער דעז פֿרעפֿעלז איבער
עולם: כי לא ינוח שבט הרשע על
דעם ערבטהייל דער גערעכטען, דאמיט ניכט טטרעקען דיא גערעכטען
גורל הצדיקים למען לא ישלחו הצדיקים
נאך אונרעכט איהרע האנדע. טהוע גוטעז עוויגער דען גוטען
בעולתה ידיהם: היטבה יי לטובים
דיא רעדליך (זינד) אין איהרען הערצן. דיא אבער אבווייכען אויף קרוממע וועגע
ולישרים בלבותם: והמטים עקלקלותם
פֿיהרע זיא וועג א עוויגער דיא טהאטער דעז אונרעכטעז. פֿריעדע
יוליכם יי את פעלי האון שלום
איבער ישראל.
על ישראל:

געזאנג אויף שטופֿען. ווען צוריקברינגט דר עוויגע דיא געפֿאנגענשאפֿט
קכו שיר המעלות בשוב יי את שיבת
ציונז זינד וויר וויא טרייאענדע. דא ווירד פֿאלל זאכען אונזער אונד
ציון היינו כחולמים: אז ימלא שחוק פינו

געזאַנג אויף שטופען. צו דיר ערהעבע איך מיינע אויגען

קכג שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי

דער טהראָנט אים הימעל. זיעהע ווי דיא אויגען דער קנעכטע אויף

הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם׃ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל־

דען ווינק איהרער הערען, ווי דיא אויגען דער מאַגד אויף דען ווינק

יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל־יַד

איהרער געביעטערין, זאָ זעהען אונזרע אויגען צום עוויגען אונזערם גאָטטע

גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל־יְיָ אֱלֹהֵינוּ

ביז ער זיך אונזער ערבאַרמט. בעגנאַדיגע אונז עוויגער, זייא אונז גנאַדיג,

עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ׃ חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ

דען פיעל צו זאַטט זינד וויר דער שמאַך. פיעל צו זאַטט איזט זיא אונזרע זעלע

כִּי־רַב שָׂבַעְנוּ בוּז׃ רַבַּת שָׂבְעָה־לָּהּ נַפְשֵׁנוּ

דעז שפאָטטעז דער איבערמיטהיגען דער שמאַך דער טראָטציגען.

הַלַּעַג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז לִגְאֵיוֹנִים׃

געזאַנג אויף שטופען, פאָן דוד, וואָ ניכט דער עוויגע וואָרע בייא אונז

קכד שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ

זאָ שפרעכע דאָך, ישראל! וואָ ניכט דער עוויגע וואָרע בייא אונז

יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל׃ לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה לָנוּ

ווען זיך אויפמאַכט איבער אונז איין מענש. דאַן לעבענדיג פערשלאָנגען זיא אונז,

בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם׃ אֲזַי חַיִּים בְּלָעוּנוּ

אים גריממע איהרעז צאָרנעז איבער אונז. דאַן האָטטען וואַסר אונז פערשוועמט

בַּחֲרוֹת אַפָּם בָּנוּ׃ אֲזַי הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ

שטראָמע (וואָרען) געפאַהרען איבער אונזערע פערזאָן. דאַן וואָרען געפאַהרען

נַחְלָה עָבַר עַל־נַפְשֵׁנוּ׃ אֲזַי עָבַר

איבער אונזערע פערזאָן, דיא פלוטהען דיא רייסענדען. געלאָבט זייא

עַל־נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים׃ בָּרוּךְ

דער עוויגע, דער ניכט אונז גאַב צום רויבע איהרען צאָהנען. אונזערע פערזאָן

יְיָ שֶׁלֹּא נְתָנָנוּ טֶרֶף לְשִׁנֵּיהֶם׃ נַפְשֵׁנוּ

צו איר: נאך דעם הויזע דעז עוויגען וואללען וויר וואללען. זיא שטעהען דאן

לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ: עוֹמְדוֹת הָיוּ

אונזרע פֿיסע אין דיינען טהאָרען, ירושלים. ירושלים, דוא וואָהל געבויטע!

רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלָםִ: יְרוּשָׁלַםִ הַבְּנוּיָה

אלז איינע שטאדט וואָ זיך פֿעראייניגט אין איהר דיא געזאממטהייט. דאָרטהין

כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה־לָּהּ יַחְדָּו: שֶׁשָּׁם

וואללען דיא שטאממע, דיא שטאממע גאָטטעז צום צייגניס1) ישראל

עָלוּ שְׁבָטִים שִׁבְטֵי־יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל

צו דאנקען דעם נאמען דעז עוויגען. דען דאָרט זעטצט מאן שטיהלע

לְהֹדוֹת לְשֵׁם יְיָ: כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כִסְאוֹת

צום געריכט, שטיהלע דעם הויזע דוד'ז. ווינשעט וואָהלערגעהען

לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד: שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם

ירושלים, וואָהל געהע עז דיינען פֿריינדען. עז זייא פֿריעדע

יְרוּשָׁלָםִ יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ: יְהִי שָׁלוֹם

אין דיינען אויערן, פֿריעדע אין דיינען שלעססערן. אים נאמען2) איינר ברידער

בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי

אונ' פֿריינדע ווינשע איך פֿריעדע דיר. וועגן דעז טעמפעלז דעז עוויגן

וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ

אונזער גאָטטעז, ווינשע איך גוטעז דיר.

אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ:

1) לדעתי, עדות לישראל. כמו לעדות ישראל, והוא משכן העדות או בית המקדש, וכן כאמר יש לאל ידי תחת יש אל לידי, וכן ותשב באיתן קשתו תחת ותשב איתן בקשתו. לדעת ידידי החכם רמ"ל בפתרון לתורה עיין עליו. וכן כתב הרד"ק (ירמיה ח' ג'), ותשם בפוך עיניה תמורת ותשם פוך בעיניה עיין שם. ובבית המקדש לא היו כסאות כי אם לסנהדרי יה בלשכת הגזית וכסאות לבית דוד כי אין ישיבה בעזרה כי אם למלכי בית דוד לבד, ומזה תבין הפסוק שאחר זה, וכן ת"י כורסין בבית מקדשא למלכיא דבית דוד.

2) למען הראשון הוא בְּשֵׁם, ולמען השני הוא בַּעֲבוּר, וכן ת"י הא' מן בגלל, והב' מטול, והבן.

האַססער דעז פֿריעדענס, איך בין פֿריעדליך, ווען איך רעדע זיינד זיא

שֹׂנֵא שָׁלוֹם: אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הֵמָּה

צום קריגע (גערישטעט).

לַמִּלְחָמָה:

געזאַנג אויף סטופֿען. איך העבע אויף מיינע אויגען צו

קכא שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־

יענען בערגען, וואָהער קאָממט מיינע הילפֿע? מיינע הילפֿע פֿאָם עוויגען

הֶהָרִים מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי מֵעִם יְיָ

דער שוף היממעל אונד ערדע. ניכט לאָסט ער גליטען דיינען פֿוס, ניכט

עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אַל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל־

שלוממערט ער דיין היטער. זיעהע, ניכט שלוממערט ער, ניכט שלאָפֿט ער

יָנוּם שֹׁמְרֶךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן

דער היטער ישראל׳ז. דער עוויגע היטעט דיך, דער עוויגע בעשאַטטעט דיך

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְיָ שֹׁמְרֶךָ יְיָ צִלְּךָ

אויף דיא זייטע*) דיינער רעכטען. ביים טאַג ווירד דיא זאָננע ניכט שאַדען דיר,

עַל־יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה

דער מאָנד (ניכט) דעז נאַכטז. גאָטט בעהיטע דיך פֿאָר אַללען איבעל,

וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה: יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע

בעהיטע דיינע זעעלע. גאָטט בעהיטע דיין אויזגעהען, דיין קאָממען

יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ: יְיָ יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ

פֿאָן יעטצט אַן ביז אין עוויגקייט.

מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

געזאַנג אויף שטופֿען פֿאָן דוד. איך פֿרייע מיך, ווען מאַן שפּריכט

קכב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים

*) על יד, ת״י על סטר, וכן כאמר באיוב (א׳ י״ד) והאתנות רעות על ידיהם, ואם האדם פניו למזרח בעת הצהרים כחום היום יהיה כל השמש על צד שמאלו, לכן אומר ה׳ צלך על יד ימינך — ויומם השמש לא יככה — והבן.

דיא געשטאלט דער ערדע. עז זייא דער רוהם גאטטעז עוויג
פני אדמה: יהי כבוד יי לעולם
ער פרייע זיך גאטט איט זיינן ווערקען. ער טויעט נור ערדע זיא בעבט,
ישמח יי במעשיו: המביט לארץ ותרעד
בעריהרט דיא געבירגע זיא פעררויכען. איך וויל זינגען דעם עוויגען
יגע בהרים ויעשנו אשירה ליי
איין לעבענלאנג, וויל פרייזען איינן גאטט זא לאנג איך דא בין. אכטע געפאלן
בחיי אזמרה לאלהי בעודי: יערב
איהם איין געדיכט. איך פרייע איך איס עוויגען. עז פערגעהען
עליו שיחי אנכי אשמח ביי: יתמו
דיא זינדער פאן דער ערדע אונד פרעפלער (פערנר) ניכט גיבט עז. בענעדייע
חטאים מן־הארץ ורשעים עוד אינם ברכי
איינע זעעלע דען עוויגען. לאבט גאטט.
נפשי את־יי הללויה:

געזאנג אויף שטופען. צו גאטט, ווען באנג איזט איר, רופע איך
קכ שיר המעלות אל־יי בצרתה לי קראתי
ער ערהארט איך. עוויגער עררעטטע איינע זעעלע פאן דער שפראכע
ויענני: יי הצילה נפשי משפת
דער פאלשהייט פאן דער רעדע דער הייכעלייא. וואז ניצט דיר, וואז פראמט
שקר מלשון רמיה: מה־יתן לך ומה־יוסיף
דיר. דיא הייכלעריטע צונגע? פפיילען דעז העלדען זינד געשארפט איט
לך לשון רמיה: חצי גבור שנונים עם
קאהלענגלוטה. וועה איר דאס איך וואהנע אין משך, אום רוהען
גחלי רתמים: אויה־לי כי גרתי משך שכנתי
אין היטטען קדר'ז. צו לאנגע וואהנט זיא איינע זעעלע איט
עם־אהלי קדר: רבת שכנה לה נפשי עם

דאַן געהט דער מענש אַן זיין ווערק או' צו זיינער אַרבייט ביז אַבענד.

יֵצֵא אָדָם לְפָעֳלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עֲדֵי־עָרֶב׃

וויא פיעל זינד דיינע ווערקע עוויגער אַללע מיט ווייזהייט מאַכטעסט דוא זיא,

מָה־רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ

פאָלל איזט דיא ערדע דיינער גיטער. יענעז מעער גראָס וויט אויסגעשפאַנט

מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ׃ זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם

דאָרט מיזט רעגעז לעבען אָהנע צאַהל, טהיערע קליין אונד

שָׁם רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם־

גראָס. דאָרט שיפפע שוועבן דאַהין1) דאַז אונגעהייער דאַז דוא שופזט

גְּדֹלוֹת׃ שָׁם אֳנִיּוֹת יְהַלֵּכוּן לִוְיָתָן זֶה־יָצַרְתָּ

צו שערצען דאַרין. זיא אַללע אויף דיך האָפפען זיא, צו געבען איהרע שפייזע

לְשַׂחֶק־בּוֹ׃ כֻּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן לָתֵת אָכְלָם

אין זייער צייט. דוא גיבזט איהנען זיא זאַממעלן, אָפפנעזט דיינע האַנד

בְּעִתּוֹ׃ תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח יָדְךָ

זיא ווערדען זאַטט מיט גוטעס. פערבירגזט דיין אַנגעזיכט, זיא ערשרעקן

יִשְׂבְּעוּן טוֹב׃ תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ יִבָּהֵלוּן

ניממזט צוריק2) איהרען אָדעם זיא פערגעהען, צו איהרעם שטויבע

תֹּסֵף רוּחָם יִגְוָעוּן וְאֶל־עֲפָרָם

קעהרען זיא צוריק. זענדעזט דיינען גייזט זיא ענטשטעהען דוא ערנייעזט

יְשׁוּבוּן׃ תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ יִבָּרֵאוּן וּתְחַדֵּשׁ

ואומר: חרב ה': הֶאָסְפִי אֶל תערך, ומזה תבין וַיֵּאָסֵף אֶל עמיו, ער גינג היים צו זיינען פאָרפאַהרען.

5) וא, כמו במעוכותם, וכן וא הארון תתן כמו ובארון (מכלל יופי).

1) יְהַלֵּכוּן, פעל חזק הפעולה, הלוך מהר, וכן כתב רש"י ובא כִּמְהַלֵּךְ ראשך (משלי ו' י"א) כהולך מהר, וכן באמר למעלה הַמְהַלֵּךְ על כנפי רוח, ולא כדעת הרמב"ן שתרגם וואַנדעלן והוא הולך לאט לאַנגזאַם געהען, ועניכו בעברי ההתפעל, כמו וַיִּתְהַלֵּךְ על גג בית המלך (שמואל ב' י"א ב').

2) עיין מה שכתבתי בהערה על יאספון.

דעם פֿיהע או' קרויט דעם אַקערפֿיהע1) דעז מענשען, צו ציהען שפייזע

לַבְּהֵמָה וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לֶחֶם

אויז דער ערדע. או' וויין דער פֿראֶהליך מאַכט דאז הערץ דעז מענשען

מִן־הָאָרֶץ: וְיַיִן יְשַׂמַּח לְבַב־אֱנוֹשׁ

גלאֶנצענד2) צו מאַכען דאַז געזיכט פֿאָן אֶהל, אונד בראָד (דאַז) דאַז הערץ

לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן וְלֶחֶם לְבַב־

דעז מענשען נאֶהרט, זאַפֿטפֿאָלל זינד דיא בייאמע דעז עוויגען דיא צעדערן

אֱנוֹשׁ יִסְעָד: יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְיָ אַרְזֵי

לבנון'ז דיא ער געפֿפֿלאַנצט. דאַס דאָרט דיא פֿאֶגעל ניזטען,

לְבָנוֹן אֲשֶׁר־נָטָע: אֲשֶׁר־שָׁם צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ

דער שטאָרך אויף טאַננען זיין געהייז. בערגע דיא האָך זינד

חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ: הָרִים הַגְּבֹהִים

פֿיר געמזען, פֿעלזען צופֿלוכט פֿיר קאַנינכען ער שוף דען מאָנד

לַיְּעֵלִים סְלָעִים מַחְסֶה לַשְׁפַנִּים: עָשָׂה יָרֵחַ

צור צייטבעשטימונג, דער זאָננע וייז ער אַן3) איהרע באַהן. דוא מאַכזט

לְמוֹעֲדִים שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: תָּשֶׁת־

פֿינזטערניס עז וירד נאַכט, דאַרין רעגט זיך אַללעז געוויلד דעז וואַלדעז.

חֹשֶׁךְ וִיהִי לָיְלָה בּוֹ תִרְמֹשׂ כָּל־חַיְתוֹ־יָעַר:

דיא לאֶווען ברילען נאַך רויבע פֿערלאַנגען פֿאָן גאָטט איהרע שפייזע.

הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים לַטָּרֶף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם:

ערשיינט דיא זאָננע קעהרען זיא צוריק4) אין איהרע וואָהנונגען לאַגערן זיא זיך

תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן וְאֶל* מְעוֹנֹתָם יִרְבָּצוּן:

1) ועבדה רבה (איוב א' ג').

2) הרמב"ס תרגם ערהייטערן מלשון צהלה, ואינו כן כי אם מלשון צהר בהתחלפות הלמ"ד והרי"ש, כמו מזלות ומזרות, אלמנות וארמנות, וכן מתורגם לאנהרא, ונמצא ההתחלפות הזאת ב' פעמים במלה אחת שרשרת ושלשלה, ועינו פה על הסיכה.

3) הקל הזה במקום פעל, וכלשון הֲיִדַּעְתָּ שחר מקומו (איוב ל"ח ד).

4) שרש אסף בנפעל, הוראתו לחזור למקומו הראשון וכן ירמי' (מ"ז ו) קורא

ער האַלט וואָלקען צו זיינעם וואַגען, ער פֿאָהרט אויף פֿיטטיגען דעז ווינדעז.

הַשָּׂם עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ׃

ער מאַכט צו זיינען באָטהען דיא ווינדע, צו זיינען דיענערן פֿייער פֿלאַממען.

עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֹהֵט׃

ער גרינדעט דיא ערדע אויף איהרע פֿעזטע, דאַס ניכט זיא וואַנקע איממער

יָסַד אֶרֶץ עַל־מְכוֹנֶיהָ בַּל־תִּמּוֹט עוֹלָם

אונ' עוויג. דען אַבגרונד וויא מיט געוואַנד דעקטעזט דוא איהן, אויף דען בערגן

וָעֶד׃ תְּהוֹם כַּלְּבוּשׁ כִּסִּיתוֹ עַל־הָרִים

שטעהען דיא וואַסער. פֿאָר דיינעם דראָהען פֿלאָהען זיא, פֿאָר דער שטיממע

יַעַמְדוּ־מָיִם׃ מִן־גַּעֲרָתְךָ יְנוּסוּן מִן־קוֹל

דיינעז דאָננערז בעבטען זיא. הובען זיך אין בערגע, זאַנקען אין טהאָלער

רַעַמְךָ יֵחָפֵזוּן׃ יַעֲלוּ הָרִים יֵרְדוּ בְקָעוֹת

צו דעם אָרטע וועלכען דוא געגרינדעט פֿיר זיא. גרענצע זעטצעזט דוא

אֶל־מְקוֹם זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם׃ גְּבוּל שַׂמְתָּ

דיא זיא ניא איבערשרייטען, ניא צוריק קעהרען צו בעדעקען דיא ערדע.

בַּל־יַעֲבֹרוּן בַּל־יְשׁוּבוּן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ׃

ער ליעס פֿליעסען קוועללען אין באַכען, צווישען בערגען שטראָמען זיא.

הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים בַּנְּחָלִים בֵּין הָרִים יְהַלֵּכוּן׃

טראָנקען אַללעז ווילד דעז פֿעלדעז, עז לאָשטען וואַלדעזעל איהרען דורשט.

יַשְׁקוּ כָּל־חַיְתוֹ שָׂדָי׃ יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם׃

איבער זיא געפֿליגעל דעז היממעלז וואָהנען, צווישען דען צווייגן*) ערטאָנט

עֲלֵיהֶם עוֹף־הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן מִבֵּין עֳפָאיִם יִתְּנוּ־

איהרע שטיממע. ער וואָססערט דיא בערגע אויז זיינן האָהען פֿאָן דער פֿרוכט

קוֹל׃ מַשְׁקֶה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרִי

דיא דוא געשאַפֿפֿן זאָטטיגט זיך דאַז לאַנד. ער לאָזט וואַכזען גראַז

מַעֲשֶׂיךָ תִּשְׂבַּע הָאָרֶץ׃ מַצְמִיחַ חָצִיר

*) עפיה ספיר דכיאל (ד' ח')

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

(אַן איינעם זאָלכען טאַגע וואָ מאַן אַן וואָכענטאַגען תחנון ניכט זאַגען מעכטע ווירד אַם שבת צדקתך צדק ניכט געזאַגט).

דיינע גערעכטיגקייט איזט גערעכטיגקייט אויף עוויג, או' דיינע לעהרע
צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ
איזט וואַהרהייט או' דיינע גערעכטיגקייט גאָטט (רייכט) ביז אין היממעל
אֱמֶת: וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים עַד מָרוֹם
דער דאַ טהוט גראָסע (וואונדער) גאָטט ווער איזט וויא דוא?
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדֹלוֹת אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ:
דיינע גערעכטיגקייט איזט וויא געבירגע גאָטטעס; דיינע גערעכטע
צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי־אֵל מִשְׁפָּטֶךָ
וויא אַבגרונד זעהר טיעף דעם מענשען או' דעם פיהע הילפט דוא עוויגער.
תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ: ס"א

(פאָן שבת בראשית ביז שבת הגדול, ווירד ברכי נפשי געזאַגט, אונד פאָן שבת נאַך פסח ביז ר"ה ווערדען פרקי אבות געזאַגט).

בענעדייע מיינע זעעלע דען עוויגען! עוויגער מיין גאָטט דוא ביזט גראָס
ק"ד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ יְיָ אֱלֹהַי גָּדַלְתָּ
זעהר, שאָנהייט או' פראַכט דיין געוואַנד, ער אומהילט ליכט וויא איין געוואַנד
מְאֹד הוֹד וְהָדָר לָבָשְׁתָּ: עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה
שפאַננט דיא היממעל וויא טעפפיך. ער וועלבט מיט וואַסער זיינע זעללער
נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה: הַמְקָרֶה בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו

הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃

בשבת תשובה

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּא״יְ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

באשכנז

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

בפולין

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

בשבת תשובה

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃

דיא איבערזעטצונג היעפֿאן זיעהע אבען זייטע פ״א.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

אם ראש חודש אודער חה״מ זאגט מאן יעלה ויבוא.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם לר״ח רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ: לפסח חַג הַמַּצּוֹת: לסוכות חַג הַסֻּכּוֹת: הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· בשבת תשובה

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים· זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בש״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

דוא ביזט איינציג, או׳ דיין נאמע איינציג, או׳ ווער איזט וויא דיין פאלק

אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד· וּמִי כְּעַמְּךָ

ישראל איין פאלק דאז איינציג איזט אויף ערדען. פראכט אונד גראסע

יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ· תִּפְאֶרֶת גְּדֻלָּה

או׳ קראנע דעז הייל. איין טאג דער רוהע או׳ הייליגונג, דיינעם פאלקע

וַעֲטֶרֶת יְשׁוּעָה (יוֹם) מְנוּחָה וּקְדֻשָּׁה לְעַמְּךָ

געגעבט דוא. אברהם פרייעט זיך, יצחק פראהלאקט, יעקב

נָתָתָּ: אַבְרָהָם יָגֵל· יִצְחָק יְרַנֵּן· יַעֲקֹב

או׳ זיינע קינדער רוהען אן דעזעלבען. איינע רוהע אין ליעבע

וּבָנָיו יָנוּחוּ בוֹ: מְנוּחַת אַהֲבָה

או׳ פרייאוויליגקייט, איינע רוהע אין אויפריכטיגקיים או׳ טרייע. איינע רוהע

וּנְדָבָה· מְנוּחַת אֱמֶת וֶאֱמוּנָה· מְנוּחַת

אין איינטראכט אונד פריעדען, אין שטיללע אונד זיכערהייט, איינע רוהע

שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה· וְהַשְׁקֵט וָבֶטַח· מְנוּחָה

פאלקאמען, ווא דוא וואהלגעפאללען האזט דאראן, זיא זאללען עז ערקעננען

שְׁלֵמָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה בָּהּ· יַכִּירוּ

דיינע קינדער או׳ וויסען, דאס נור דורך דיך איזט איהרע רוהע, אונד וועגען

בָנֶיךָ וְיֵדְעוּ כִּי מֵאִתְּךָ הִיא מְנוּחָתָם· וְעַל

איהרער רוהע הייליגען זיא דיינען נאמען.

מְנוּחָתָם יַקְדִּישׁוּ אֶת־שְׁמֶךָ:

לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ:
יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ (הוּא) אֱלֹהֵינוּ
שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת
אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ
וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ
בְּלֵבָב שָׁלֵם לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה: יְהִי
רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ
בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירַשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה
לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ
כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ: בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר
יִבְטַח בַּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ: בִּטְחוּ בַיְיָ עֲדֵי עַד כִּי בְּיָהּ יְיָ
צוּר עוֹלָמִים: וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עָזַבְתָּ
דֹּרְשֶׁיךָ יְיָ: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר: ח״ק

אוּן איך ריכטע איין געבעט צו דיר, עוויגער! צור צייט דער בעוויליגונג,
יאָן ויקהל וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן
גאָטט! דורך גרָאסע דיינר גנאַדע ערהָערע איך דורך טרייע דיינער הילפע.
אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:
מוציאין ס״ת וקורין ג׳ אנשים בפ׳ של שבת הבאה ואפילו הוא י״ט ואח״כ אומרים ח״ק.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל
עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת
וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה: בשבת תשובה
זָכְרֵנוּ לַחַיִּים· מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים· וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים·
לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ·
בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל
חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:
קָרוֹב יְהוָה לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן
יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת
כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה יְדַבֶּר
פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ
יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְיָ: וַאֲנִי זֹאת
בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי
בְּפִיךָ לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְיָ
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל:
וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא
כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן דֵּין וְאָמְרִין קַדִּישׁ
בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד
גְּבוּרְתֵּהּ קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא
כָל אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל
רַעַשׁ גָּדוֹל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: וּנְטָלַתְנִי רוּחָא
וְשִׁמְעֵת בַּתְרַי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ
יְקָרָא דַיְיָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
יְיָ מַלְכוּתֵהּ קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שָׁמְרָה זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת
לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא
יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: כִּי אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: צִדְקָתְךָ צֶדֶק
לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם
יַעֲמָס לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב

לְנַפְשֶׁךָ וְהִיא כֶּתֶר לְרֹאשֶׁךָ׃ נְצוֹר מִצְוַת קְדוֹשֶׁךָ׃ שְׁמוֹר שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ׃
שַׁבָּת הַיּוֹם לַייָ׃ מְאֹד צַהֲלוּ בְּרִנּוּנַי׃ וְגַם הַרְבּוּ מַעֲדָנַי׃ אֹתוֹ
לִשְׁמוֹר כְּמִצְוַת יְיָ׃ שַׁבָּת הַיּוֹם לַייָ׃ מֵעֲבוֹר דְּרָכֶךָ וּגְבוּלִים׃ מֵעֲשׂוֹת
הַיּוֹם פְּעָלִים. לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת בְּהִלּוּלִים׃ זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ׃ שבת
היום ליי וְאִם תִּשְׁמְרֶנּוּ יָהּ יִנְצָרְךָ כְּבָבַת׃ אַתָּה וּבִנְךָ וְגַם הַבַּת׃
וְקָרָאתָ עֹנֶג לַשַּׁבָּת׃ אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ׃ שבת היום ליי אֱכוֹל מַשְׁמַנִּים
וּמַעֲדַנִּים׃ וּמַטְעַמִּים הַרְבֵּה מִינִים׃ אֱגוֹזֵי פֶרֶךְ וְרִמּוֹנִים׃ וְאָכַלְתָּ
וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְיָ׃ שבת היום ליי. לַעֲרוֹךְ בַּשֻּׁלְחָן לֶחֶם חֲמוּדוֹת
לַעֲשׂוֹת הַיּוֹם שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת׃ הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד לְבָרֵךְ וּלְהוֹדוֹת׃ שִׁקְדוּ
וְשִׁמְרוּ וַעֲשׂוּ בָנַי׃ שבת היום ליי

יה רבון עלם, צור משלו אכלנו וכו'.

סדר מנחה לשבת

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃ תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ גָּדוֹל יְהוָֹה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר׃ דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ׃ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃ וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה׃ זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ׃ חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָֹה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד׃ טוֹב יְהוָֹה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְהוָֹה כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃ כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ׃ לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃ מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר׃ סוֹמֵךְ יְהוָֹה לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים׃ עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן

כֹּחַ: יוֹנָה הָעָם אֲשֶׁר נָע כַּצֹּאן תָּעָה׃ יִזְכּוֹר לְפָקְדוֹ בְּרִית וּשְׁבוּעָה׃ לְבַל יַעֲבָר בָּם מִקְרֵה רָעָה׃ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ עַל מֵי נֹחַ: יונה

כִּי אֶשְׁמְרָה שַׁבָּת אֵל יִשְׁמְרֵנִי׃ אוֹת הִיא לְעוֹלְמֵי עַד בֵּינוֹ וּבֵינִי: אָסוּר מְצוֹא חֵפֶץ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכִים׃ גַּם מִלְּדַבֵּר בּוֹ דִּבְרֵי צְרָכִים׃ דִּבְרֵי סְחוֹרָה אַף דִּבְרֵי מְלָכִים׃ אֶהְגֶּה בְּתוֹרַת אֵל וּתְחַכְּמֵנִי: אות היא בוֹ אֶמְצָא תָמִיד׃ נֹפֶשׁ לְנַפְשִׁי׃ הִנֵּה לְדוֹר רִאשׁוֹן נָתַן קְדוֹשִׁי׃ מוֹפֵת בְּתֵת לֶחֶם מִשְׁנֶה בַּשִּׁשִּׁי׃ כָּכָה בְּכָל שִׁשִּׁי יַכְפִּיל מְזוֹנִי: אוֹת הִיא. רָשַׁם בְּדָת הָאֵל. חוֹק אֶל סְגָנָיו. בּוֹ לַעֲרוֹךְ לֶחֶם. פָּנִים לְפָנָיו. גַּם בּוֹ לְהִתְעַנּוֹת. עַל פִּי נְבוֹנָיו. אָסוּר לְבַד מִיּוֹם כִּפּוּר עֲוֹנִי: אוֹת הִיא. הוּא יוֹם מְכֻבָּד הוּא. יוֹם תַּעֲנוּגִים. לֶחֶם וְיַיִן טוֹב. בָּשָׂר וְדָגִים. מִתְאַבְּלִים בּוֹ הֵם. אָחוֹר נְסוּגִים. כִּי יוֹם שְׂמָחוֹת הוּא. וּתְשַׂמְּחֵנִי: אוֹת הִיא. מֵחֵל מְלָאכָה בּוֹ. סוֹפוֹ לְהַכְרִית. עַל כֵּן אֲכַבֵּס בּוֹ. לִבִּי כְּבוֹרִית׃ אֶתְפַּלְּלָה אֶל אֵלִי עַרְבִית וְשַׁחֲרִית׃ מוּסָף וְגַם מִנְחָה׃ הוּא יַעֲנֵנִי: אות היא

שִׁמְרוּ שַׁבְּתוֹתַי׃ לְמַעַן תִּינְקוּ וּשְׂבַעְתֶּם׃ מִזִּיו בִּרְכוֹתַי׃ אֶל הַמְּנוּחָה כִּי בָאתֶם: וּלְווּ עָלַי בָּנַי וְעִדְנוּ מַעֲדַנַּי׃ שַׁבָּת הַיּוֹם לַיָי: לֶעָמֵל קִרְאוּ דְּרוֹר׃ וְנָתַתִּי אֶת בִּרְכָתִי׃ אִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ לִצְרוֹר׃ לְגַלּוֹת עַל יוֹם שִׂמְחָתִי׃ בִּגְדֵי שֵׁשׁ עִם שָׁנִי׃ וְהִתְבּוֹנְנוּ מִזְּקֵנַי׃ שַׁבָּת הַיּוֹם לַיָי: ולוו מַהֲרוּ אֶת הַמָּנֶה׃ לַעֲשׂוֹת אֶת דְּבַר אֶסְתֵּר׃ וְחִשְׁבוּ עִם הַקּוֹנֶה׃ לְשַׁלֵּם אָכוֹל וְהוֹתֵר׃ בִּטְחוּ בִי אֱמוּנַי׃ וּשְׁתוּ יֵין מַשְׁמַנַּי׃ שַׁבָּת הַיּוֹם לַיָי: ולוו הִנֵּה יוֹם גְּאֻלָּה׃ יוֹם שַׁבָּת אִם תִּשְׁמֹרוּ׃ וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה׃ לִינוּ וְאַחַר תַּעֲבוֹרוּ׃ וְאָז תִּחְיוּ לְפָנַי׃ וְתִמָּלְאוּ צְפוּנַי׃ שַׁבָּת הַיּוֹם לַיָי: ולוו חַזֵּק קִרְיָתִי׃ אֵל אֱלֹהִים עֶלְיוֹן׃ וְהָשֵׁב אֶת נְוָתִי׃ בְּשִׂמְחָה וּבְהִגָּיוֹן׃ יְשׁוֹרְרוּ שָׁם רְנָנַי׃ לְוִיַּי וְכֹהֲנַי׃ וְאָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ: ולוו

דְּרוֹר יִקְרָא לְבֵן עִם בַּת׃ וְיִנְצָרְכֶם כְּמוֹ בָבַת׃ נְעִים שִׁמְכֶם וְלֹא יֻשְׁבַּת׃ שְׁבוּ נוּחוּ בְּיוֹם שַׁבָּת: דְּרוֹשׁ נָוִי וְאוּלָמִי׃ וְאוֹת יֶשַׁע עֲשֵׂה עִמִּי׃ נְטַע שׂוֹרֵק בְּתוֹךְ כַּרְמִי׃ שְׁעֵה שַׁוְעַת בְּנֵי עַמִּי. דְּרוֹךְ פּוּרָה בְּתוֹךְ בָּצְרָה׃ וְגַם בָּבֶל אֲשֶׁר גָּבְרָה׃ נְתוֹץ צָרִים בְּאַף עֶבְרָה׃ שְׁמַע קוֹלִי בְּיוֹם אֶקְרָא: אֱלֹהִים תֵּן בַּמִּדְבָּר הַר׃ הֲדַס שִׁטָּה בְּרוֹשׁ תִּדְהָר׃ וְלַמַּזְהִיר וְלַנִּזְהָר׃ שְׁלוֹמִים תֵּן כְּמֵי נָהָר: הֲדוֹךְ קָמַי אֵל קַנָּא׃ בְּמוֹג לֵבָב וּבִמְגִנָּה׃ וְנַרְחִיב פֶּה לְמַלְּאֶנָּה׃ לְשׁוֹנֵנוּ לְךָ רִנָּה: דְּעֵה חָכְמָה

שַׁבָּת. הַבֵּן עִם הַבַּת. לָאֵל יֵרָצוּ כְּמִנְחָה עַל מַחֲבַת: רוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת. מֶלֶךְ עוֹלָמִים. אֶת עַמּוֹ לִשְׁבּוֹת. אִזֵּן בַּנְעִימִים. בְּמַאֲכָלֵי עֲרֵבוֹת. בְּמִינֵי מַטְעַמִּים. בְּמַלְבּוּשֵׁי כָבוֹד זֶבַח מִשְׁפָּחָה: השומר וְאַשְׁרֵי כָּל חוֹכֶה׳ לְתַשְׁלוּמֵי כֵפֶל. מֵאֵת כָּל סוֹכֶה. שׁוֹכֵן בָּעֲרָפֶל. נַחֲלָה לוֹ יִזְכֶּה׳ בָּהָר וּבַשָּׁפֵל נַחֲלָה וּמְנוּחָה. כַּשֶּׁמֶשׁ לוֹ זָרְחָה: השומר כָּל שׁוֹמֵר שַׁבָּת׳ כַּדָּת מֵחַלְּלוֹ׳ הֵן הַכְשֵׁר חִבַּת׳ קוֹדֶשׁ גּוֹרָלוֹ׳ וְאִם יֵצֵא חוֹבַת הַיּוֹם אַשְׁרֵי לוֹ׳ אֶל אֵל אָדוֹן מְחוֹלְלוֹ׳ מִנְחָה הִיא שְׁלוּחָה: השומר חֶמְדַּת הַיָּמִים׳ קְרָאוֹ אֵלִי צוּר׳ וְאַשְׁרֵי לִתְמִימִים׳ אִם יִהְיֶה נָצוּר׳ כֶּתֶר הִלּוּמִים׳ עַל רֹאשָׁם יָצוּר׳ צוּר הָעוֹלָמִים רוּחוֹ בָּם נָחָה: השומר זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׳ קַרְנוֹ כִּי גָבְהָה נֵזֶר עַל רֹאשׁוֹ׳ עַל כֵּן יִתֵּן הָאָדָם לְנַפְשׁוֹ׳ עֹנֶג וְגַם שִׂמְחָה בָּהֶם לְמָשְׁחָה: השומר קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם׳ שַׁבָּת הַמַּלְכָּה אֶל תּוֹךְ בָּתֵּיכֶם לְהָנִיחַ בְּרָכָה׳ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם׳ לֹא תַעֲשׂוּ מְלָאכָה בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם׳ עֶבֶד וְגַם שִׁפְחָה: השומר שַׁבָּת הַבֵּן עִם הַבַּת לָאֵל יֵרָצוּ כְּמִנְחָה עַל מַחֲבַת:

יוֹם זֶה מְכֻבָּד מִכָּל יָמִים׳ כִּי בוֹ שָׁבַת צוּר עוֹלָמִים: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלַאכְתֶּךָ׳ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי לֵאלֹהֶיךָ׳ שַׁבָּת לֹא תַעֲשֶׂה בוֹ מְלָאכָה כִּי כֹל עָשָׂה שֵׁשֶׁת יָמִים: יום זה רִאשׁוֹן הוּא לְמִקְרָאֵי קֹדֶשׁ׳ יוֹם שַׁבָּתוֹן יוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ׳ עַל כֵּן כָּל אִישׁ בְּיֵינוֹ יְקַדֵּשׁ׳ עַל שְׁתֵּי לֶחֶם יִבְצְעוּ תְמִימִים: יום זה אֱכוֹל מַשְׁמַנִּים׳ שְׁתֵה מַמְתַקִּים׳ כִּי אֵל יִתֵּן לְכָל בּוֹ דְבֵקִים׳ בֶּגֶד לִלְבּוֹשׁ לֶחֶם חֻקִּים׳ בָּשָׂר וְדָגִים וְכָל מַטְעַמִּים יום זה לֹא תֶחְסַר כֹּל בּוֹ וְאָכַלְתָּ׳ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ׳ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ׳ כִּי בֵרַכְךָ מִכָּל הָעַמִּים: יום זה הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹדוֹ׳ וְגַם הָאָרֶץ מָלְאָה חַסְדּוֹ׳ רְאוּ כִּי כָל אֵלֶּה עָשְׂתָה יָדוֹ׳ כִּי הוּא הַצּוּר פָּעֳלוֹ תָמִים: יום זה

יוֹם שַׁבָּתוֹן אֵין לִשְׁכֹּחַ זִכְרוֹ׳ כְּרֵיחַ הַנִּיחֹחַ׳ יוֹנָה מָצְאָה בוֹ מָנוֹחַ׳ וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ: הַיּוֹם נִכְבָּד לִבְנֵי אֱמוּנִים׳ זְהִירִים לְשָׁמְרוֹ אָבוֹת וּבָנִים׳ חָקוּק בִּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים׳ מֵרוֹב אוֹנִים וְאַמִּיץ כֹּחַ: יונה וּבָאוּ כֻלָּם בִּבְרִית יַחַד׳ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אָמְרוּ כְּאֶחָד׳ וּפָתְחוּ וְעָנוּ יְיָ אֶחָד׳ בָּרוּךְ נֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ: יונה דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ בְּהַר הַמּוֹר׳ יוֹם הַשְּׁבִיעִי זָכוֹר וְשָׁמוֹר׳ וְכָל פִּקּוּדָיו יַחַד לִגְמוֹר׳ חַזֵּק מָתְנַיִם וְאַמֵּץ

ברוך אדני יום יום· יעמס לנו ישע ופדיום· ובשמו נגיל כל היום· ובישועתו נרים ראש עליון· כי הוא מעוז לדל ומחסה לאביון: שבטי יה לישראל עדות· בצרתם לו צרי בסבלות ובעבדות· בלבנת הספיר הראם עז ידידות· ונגלה להעלותם מעומק בור ודות· כי עם יי החסד והרבה עמו פדות: מה יקר חסדו בצלו לגוננימו· בגלות בבלה שלח למענמו· להוריד בריחים נמנה ביניימו· ויתנם לרחמים לפני שובימו· כי לא יטש יי את עמו בעבור הגדול שמו: עילם שת כסאו להציל ידידיו· להעביר משם מאזני מורדיו· מעבר בשלח פדה את עבדיו· קרן לעמו ירים תהלה לכל חסידיו· כי אם הוגה ורחם כרחמיו וכרוב חסדיו: וצפיר העזים הגדיל עצומיו· וגם חזות ארבע עלו למרומיו· ובלבם דמו להשחית את רחומיו· על ידי כהניו מגר מתקוממיו· חסדי יי כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו: נסגרתי לאדום ביד רעי מדני· שבכל יום ממלאים כרסם מעדני· עזרתו עמי לסמוך את אדני· ולא נטשתני כל ימי עדני· כי לא יזנח לעולם יי: בבואו מאדום חמוץ בגדים· זבח לו בבצרה וטבח לו בבוגדים· ויז נצחם מלבושיו להאדים· בכחו הגדול יבצור רוח נגידים· הגה ברוחו הקשה ביום קדים: ראותו כי כן אדומי העוצר· יחשב לו כבצרה תקלוט כבצר· ומלאך כאדם בתוכה יגצר· ומזיד כשוגג במקלט יעצר· אהבו את יי כל חסידיו אמונים נוצר: יצוה צור חסדו קהלותיו לקבץ· מארבע רוחות עדיו להקבץ· ובהר מרום הרים אותנו להרבץ· ואתנו ישוב נדחים קובץ· והשיב לא נאמר כי אם ושב וקבץ: ברוך הוא אלהינו אשר טוב גמלנו. ברחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו· אלה וכאלה יוסף עמנו· להגדיל שמו הגדול הגבור והנורא שנקרא עלינו: ברוך הוא אלהינו שבראנו לכבודו· להללו ולשבחו ולספר הודו· מכל אום גבר עלינו חסדו· לכן בכל לב ובכל נפש ובכל מאוד נמליכו וניחדו: שהשלום שלו ישים עלינו ברכה ושלום· משמאל ומימין על ישראל שלום· הרחמן הוא יברך את עמו בשלום· ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות על ישראל שלום· יועץ אל גבור אבי עד שר שלום:

ברוך אל עליון אשר נתן מנוחה· לנפשנו פדיום משאת ואנחה· והוא ידרוש לציון עיר הנדחה. עד אנה תוגיון נפש נאנחה: השומר

געזאַגט: גאָטט דער ראַכע, עוויגער! גאָטט דער ראַכע, ערשיינע,
אוֹמְרִים, אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ:
אם פינפטען האַבען זיא געזאַגט: לאָבט גאָטט אונזרע שטאַרקע
בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים, הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ
יויכצט צום גאָטטע יעקב'ז. אם זעכזטען האַבען זיא
הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ
געזאַגט: דער עוויגע איזט קאֶניג איט האָהייט בעקליידעט, ער לעגט אַן
אוֹמְרִים, יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ
דער עוויגע דיא מאַכט, אומגירטעט זיך, אויך האַט דאַז געגרינדעט
יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־־־־־־־תִּכּוֹן
דיא וועלט ניכט וואַנקט זיא. אם שבת האַבען זיא געזאַגט, איין פזאַלם
תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים, מִזְמוֹר
ליעד פיר דען טאַג שבת איין פזאַלם ליעד פיר דיא צוקונפט
שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא
פיר דען טאַג דער גאַנץ זיין ווירד שבת אונד רוהע פיר דאַז לעבען
לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי
דער עוויגקייט.
הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא׃ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: עלינו. ק״ה.

שיר הייחוד ושיר הכבוד ליום השבת איזט צו פינדען אם ענדע דער תפלה.

גמליאל זאגט: דער באלזאם איזט ניכטז אנדערש, אלז דאז הארץ
גמליאל אומר· הצרי אינו אלא שרף
וועלכעז אבטריעפט פאם בוימע קטף· דיא לויגע דער וויקען
הנוטף מעצי הקטף: בורית כרשינה
(ביאט אמן) אבצושפילען דאמיט דיא נאגיך אוטעל דאמיט זיא זיין זאלל
ששפין בה את הצפרן· כדי שתהא
טאהן, וויין קפריסין איינצווייכען דארין דיא נאגיך אוטעל
נאה: יין קפריסין ששורין בו את הצפרן·
דאמיט זיא זיין זאלל שטארק. וואהרליך אורין ווארע בעסער
כדי שתהא עזה: והלא מי רגלים יפין
לודיעזעם, נור ניכט ברענגטע מאן היניין אורין אין טעמפעל
לה אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה
אויז עהרפורכט.
מפני הכבוד:

דיא געזאנגע וועלכע דיא לויס האבען געזאגט אים טעמפעל דען הייליגען.
השיר שהלוים היו אומרים בבית המקדש:
אם טאגע דען ערזטען האבען זיא געזאגט: דעם עוויגען איזט דיא ערדע
ביום הראשון היו אומרים, ליי הארץ
או' וואז זיא פיללט, דיא וועלט אונד דיא בעוואהנער דארין. אם צווייטען
ומלאה תבל ויושבי בה: בשני
האבען זיא געזאגט: גרוס איזט דער העררה אונד געפריזען זעהר
היו אומרים, גדול יי ומהלל מאד
אין דער שטאדט אונזערעז גאטטעז אויף דעם בערגע זיינעז הייליגטהומז.
בעיר אלהינו הר קדשו:
אם דריטטען האבען זיא געזאגט: גאטט שטעהעט אין דער געמיינדע
בשלישי היו אומרים, אהים נצב בעדת
גאטטעז, אין דער מיטטע דער ריכטער ריכטעט ער. אם פירטען האבען זיא
אל בקרב אהים ישפט: ברביעי היו

אונד ווייהרויך, אין געוויכט פֿאָן זיבענציג מנה, איררע,

וְהַלְּבוֹנָה מִשְׁקַל שִׁבְעִים מָנֶה: מוֹר

קאַזיאַ. טפיקע, נאַרד או' זאַפֿראַן, אין געוויכט פֿאָן זעכצעהן

וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר

אונד זעכצעהן מנה, קאָזטוס צוועלף, קאַננעלרינדע

שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר וְקִלּוּפָה

דרייא, ציאמעט ניין, צויגע פֿאָן וויקען ניין

שְׁלֹשָׁה וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה בֹּרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה

קבין, וויין קפריסין סאין דרייא, אונד קבין דרייא.

קַבִּין יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא

ווען אַהן ניכט האַט וויין קפריסין בריגגט אַהן וויין ווייסען

וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן

אַלטען. זאַלץ פֿאָן סדום איין פֿירטעל קב (קרויט) מעלה עשן

עַתִּיק: מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע (הַקָּב)· מַעֲלֶה עָשָׁן

איין וועניג. רבי נתן זאַגט: אויך קאַלאַוס דעז ירדן':

כָּל־שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן

איין וועניג. אונד ווען ער געגעבען האַט דריין האָניג

כָּל־שֶׁהוּא: וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ

האַט ער'ז אונברויכבאַר געמאַכט, ווען ער פֿעהלען לאָסט איינעס פֿאָן אַלז

פְּסָלָהּ· אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל־

זיינן שפעצעריינען האַט ער פֿערשולדעט דען טאָד. רבן שמעון זאָהן

סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן

והוא הנקרא בדברי חכמינו ז"ל אפלסמון Amiris Giliadensis Balsam de Mnm והוא צרי הגלעדי, והשליש' Amiris Kataf ולכל ג' מינים האלה, קרא בשם צרי כי צרי בלשון ערב ענינו כטיפה וכל דבר הנוטף נקרא כן, ולדעת הת"ק כל הג' מינים כשרים לקטורת, לכן אומר צרי סתם ורבן שמעון בן גמליאל אומר הצרי הכשר לקטורת אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף, ולדעת הרמב"ם. (הלכות כלי המקדש ב' ג') שתרגם צרי בערבי עוד באלזאמאן והוא עץ הבאלזאם, כי עוד בערב כמו עץ בעברי בהתחלפות ד' וצ' כידוע למבין, א"כ דעת הת"ק שהביאו העץ עצמו וקראו אותו צרי ע"ש שממנו נוטף הבאלזאם כמו שנקרא כטף בתורה ע"ש כטיפתו, ורשב"ג אומר, הצרי הכשר לקטורת אינו אלא שרף, והבן.

לשבת ברית מילה.

אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי זוֹכֵר הַבְּרִית׃ הִנֵּה שׁוֹלֵחַ לִשְׁאֵרִיתִי אֶת נִסְתָּר בְּנַחַל כְּרִית׃ מְבַשֵּׂר טוֹב וְשָׁלוֹם בְּאַחֲרִית׃ יָדְעוּ זֹאת כָּל כּוֹרְתֵי בְרִית׃ אוֹמֵר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהַיִךְ וְהוֹרִית׃ ובדברי קדשך.

ניעמאנד איזט וויא אונזער גאָטט, ניעמאנד וויא אונזער הערר, ניעמאנד
אֵין כֵּאלֹהֵינוּ׃ אֵין כַּאדוֹנֵינוּ׃ אֵין
וויא אונזער קעֶניג אוּ׳ ניעמאנד וויא אונזר בעפרייער. ווער איזט וויא אונזר גאָטט
כְּמַלְכֵּנוּ׃ אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ׃ מִי כֵאלֹהֵינוּ׃
ווער וויא אונזר הערר, ווער וויא אונזער קעֶניג, ווער וויא אונזר בעפרייער.
מִי כַאדוֹנֵינוּ׃ מִי כְמַלְכֵּנוּ׃ מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ׃
וויר דאַנקען אונזערעם גאָטטע אונד דאַנקען אונזערעם העררן, דאַנקען
נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ׃ נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ׃ נוֹדֶה
אונזערם קעֶניגע או׳ דאַנקען אונזערם בעפרייער. געלאָבט זייא אונזר גאָטט,
לְמַלְכֵּנוּ׃ נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ׃ בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ
געלאָבט אונזער הערר, געלאָבט אונזער קעֶניג, געלאָבט אונזר בעפרייער
בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ׃ בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ׃ בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ׃
דוא ביזט אונזער גאָטט, דוא ביזט אונזער הערר, דוא
אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ׃ אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ׃ אַתָּה
ביזט אונזער קעֶניג, דוא ביזט אונזער בעפרייער. דוא ביזט דער
הוּא מַלְכֵּנוּ׃ אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ׃ אַתָּה הוּא
דעם געריילערט האַבען אונזערע פאָרפאַהרען (פאָר דיר)
שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת־
דיא רייכערונג דער שפעצערייען.
קְטֹרֶת הַסַּמִּים׃
דיא צוריכטונג דעז רייכערווערקז וואר פאָן באַלזאַם*), אָנעקזאוטעל, גאַלבאַן,
פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה

*) הצרי תדע קורא נעים, כי ג׳ מיני צרי הם Amiris Opobalsamum

תפלת מוסף לשבת

לשבת ראש חודש. חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יַזְרִיחַ שִׁמְשׁוֹ׳ שִׁבְעָתַיִם בִּגְבוּרָתוֹ׳ הַיָּרֵחַ בְּהִתְחַדְּשׁוֹ כַּשֶּׁמֶשׁ זְרִיחָתוֹ׳ וְהַחֹדֶשׁ בְּהִתְקַדְּשׁוֹ׳ לְחַדֵּשׁ כַּפָּרָתוֹ׳ דַּת הַיּוֹם לְשַׁמְּשׁוֹ׳ חֲזוֹת קְדֻשַּׁת שְׁכִינָתוֹ׳ מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ׳ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ: **ובדברי קדשך.**

לשבת בראשית. חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יַשְׂכִּיל עַבְדּוֹ יִכּוֹן כִּסְאוֹ כְּמֵרֵאשִׁית׳ הָעִיר עַל תִּלָּהּ יִבָּנֶה וְאַרְמוֹן יָשִׁית׳ וּמִזְבְּחוֹ יְרַפֵּא וּמְקוֹם נִסּוּךְ לְהָשִׁית׳ דְּרוֹר יִקְרָא לְעִבְרִיָּה הֱיוֹתָהּ חָפְשִׁית׳ הִנֵּה חָזָק זַעְמוֹ קָמָיו יָפִיץ חֲרִישׁוּת׳ יִמְלוֹךְ עַל עַם שׁוֹמֵר שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית: **ובדברי קדשך.**

לשבת חנוכה. חתום שם המחבר יהודה חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יִשְׁלַח מְשִׁיחוֹ אֵזוֹר צֶדֶק וְהָאֱמוּנָה יַרְבִּיד׳ הָרָשָׁע יָמִית בְּשֵׁבֶט פִּיו אוֹיֵב יַאֲבִיד׳ וְעַל הַנִּסִּים הַלֵּל לִגְמוֹר צָעִיר מֵהַעֲבִיד׳ דֵּעָה חֲדָשָׁה יְחַדֵּשׁ הַטּוֹת אֹזֶן מֵהַכְבִּיד׳ הֲדַר חֶמְדַּת זְבוּל קֹדֶשׁ יְקוֹמֵם וְיַזְבִּיד׳ וְנָשִׁיר מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: **ובדברי קדשך.**

לשבת נחמו. חתום שם המחבר יהודה בר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם יוֹסִיף יָדוֹ לְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵיכֶם׳ הָעֵת יָחִישׁ לֵאמֹר צְאוּ מֵאֲסוּרֵיכֶם׳ וּמַלְאַךְ בְּרִיתוֹ יִשְׁלַח לְהָשִׁיב לְבַבְכֶם׳ דַּרְכּוֹ פַּנּוּ וְהָיָה הֶעָקֹב לְמִישׁוֹר וּלְעִירוֹ יְקַבֶּצְכֶם׳ הַשּׁוֹמְרִים שַׁבָּת בְּרִית הִיא בֵּינוֹ וּבֵינֵיכֶם׳ בָּרְכוּ שְׁמוֹ וְאַל תִּתְּנוּ דֳמִי לָכֶם׳ חַי זֵכֶר קָדְשׁוֹ נַחֲמוּ יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם׳ כִּי אֲנִי הוּא מַלְכְּכֶם וְאֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם: **ובדברי קדשך.**

לשבת נשואין. חתום שם המחבר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְנוּ שָׁם כֵּס עֵילָמוֹ׳ מַלְאָכָיו רוּחוֹת רָז לֹא לָמוֹ׳ וְאַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ הוֹלְמוֹ׳ אוֹמְרִים בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׳ לָעֵת יִמְלֹךְ לְיוֹם קוּמוֹ׳ חֲזֵה צִיּוֹן גָּנוּן בִּמְקוֹמוֹ׳ זֶה יִרְאוּ וְיֵדְעוּ כָּל יְקוּמוֹ׳ קָרוֹא לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא מְקוֹמוֹ: **ובדברי קדשך.**

כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בש"ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַ"י עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבֹתָם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:

וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

בשבת שיש אופן אומרים אלהיכם.

לשבת תשובה. חתום שם המחבר שמואל חזק.

אֱלֹהֵיכֶם שׁוֹפֵט צֶדֶק וּבְמִישׁוֹר לְאֻמִּים׃ מִדַּת הַדִּין יַהֲפוֹךְ לְרַחֲמִים וִיכַפֵּר זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת עֲוֹנוֹת וַאֲשָׁמִים׃ אָדוֹן חֲטָאִים הַצְהֵר וְהַלְבֵּן כִּתְמִים׃ לְכַפָּרָה מְקַוִּים לֵילוֹת וְיָמִים׃ חֲזֵה עַמְּךָ מִתְעַנִּים וְצָמִים׃ זְכוֹר בְּרִית רִאשׁוֹנִים הַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים׃ קַיֵּם לִבְנֵיהֶם שְׁבוּעַת קְדוּמִים׃ וְיִמְלֹךְ מַלְכְּכֶם לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: ובדברי קדשך.

לשבת חול המועד סכות. חתום שם המחבר יהודה.

אֱלֹהֵיכֶם יָשִׁיב בְּשָׁלֵם סֻכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ׃ הָקֵם יָקִים דְּבִירוֹ וַהֲדַר מִטָּתוֹ׃ וָעֶד סֶלָה יִשְׁכֹּן שָׁם הוֹד שְׁכִינָתוֹ׃ דִּירַת סֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל לְשׁוֹמְרֵי סֻכָּתוֹ׃ הָעֵת יַעֲמִיד עַל אֶרֶץ אֲגֻדָּתוֹ׃ יִמְלוֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ הַבּוֹנֶה בַשָּׁמַיִם מַעֲלָתוֹ: ובדברי קדשך.

דיא איבערזעטצונג היעפאן זיעהע אבען זייטע פ״א.

אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך שבענו מטובך ושמחנו בישועתך וטהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בה ישראל מקדשי שמך׃ ברוך אתה יי מקדש השבת׃

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם׃ והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך׃ ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים׃ ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון׃

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך׃ ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך׃

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד׃

בש״ת וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך׃

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה׃ בא״י הטוב שמך ולך נאה להודות׃

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושך כאמור׃ יברכך יי וישמרך׃ יאר יי פניו אליך ויחנך׃ ישא יי פניו אליך וישם לך שלום׃

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל

נוגאבזאפפער דעז טאגעז שבת דעז הייטיגען וואללען וויר נובערייטען

מוסף יום השבת הזה נעשה

אוי דארברינגען פאר דיר מיט פערגניגען, נאך דעם געבאטע דיינעז ווילענג

ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך

וויא דוא פארגעשריבען האזט אונז אין דיינעם געזעטצע דורך

כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי

משה דיינען דיענער (איהם אויפגעטראגען) פאם אונדע דיינר הערליכקייט

משה עבדך מפי כבודך

וויא געזאגט איזט:

כאמור:

אם טאגע שבת נוויא לאמער איינאהריג, אהנע פעהלר

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם

אוי נוויא לעהנטעל פיינעז מעהל (נום) מעהלאפפער איינגעריהרט (מיט) אהל

ושני עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן

אוי זיין טראנקאפפער. איין גאנצאפפער דעז שבת אן יעדעם שבת, נעבזט

ונסכו: עלת שבת בשבתו על

דעם גאנצאפפער דאז בעשטאנדיגע, אוי וויינאפפער.

עלת התמיד ונסכה:

עז ווערדען זיך פרייען אן דיינעם רייכע דיא וועלכע היטען שבת

ישמחו במלכותך שומרי שבת

אוי איהן נעננען ערגאטצונג. דאז פאלק וועלכעז הייליגט דען זיבענטען, אללע

וקוראי ענג עם מקדשי שביעי כלם

זאללען זיך זאטטיגען אוי ערגאטצען אן דיינעם גוטע, אוי אם זיבענטן

ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי

האטטעזט דוא וואהלגפאלן (אן איהן) אוי הייליגטעזט איהן (אלז דען) אנאוטיגזטן

רצית בו וקדשתו חמדת

דער טאגע, איהן וויהעטעזט דוא דעם אנדענקן אן דעם ווערקע דער טאפפונג

ימים אותו קראת זכר למעשה בראשית:

י׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה׃ בָּא״י הָאֵל (בעי״ת המלך) הַקָּדוֹשׁ׃

דוא האזט פעזטגעזעצט דיא שבת פייער האטטעזט וואהלגפאללן פון איהרן אפפערן
תִּכַּנְתָּ שַׁבָּת רָצִיתָ קָרְבְּנוֹתֶיהָ
האזט אנגעארדנעט איהרע אייכטהיילונגן איט דעם פערהאלטניסע
צִוִּיתָ פֵּרוּשֶׁיהָ עִם סִדּוּרֵי
איהרער טראנקאפפער. דיא זיא ווערטה האלטען, אויף עוויג עהרע ערבן זיא.
נְסָכֶיהָ׃ מְעַנְּגֶיהָ לְעוֹלָם כָּבוֹד יִנְחָלוּ׃
דיא זיא קאזטען, לאנגעז לעבען זינד זיא ווירדיג. אונד אויך וועלכע ליעבען
טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ וְגַם הָאוֹהֲבִים
איהרע פעראדנונגן האהע ווירדע האבן זיא גוואהלט. פאן פאם סיני ווארד איהנן
דְּבָרֶיהָ גְּדֻלָּה בָּחָרוּ׃ אָז מִסִּינַי נִצְטַוּוּ
בעפאהלן איהרעטהאלבן. דוא בעפאהלזט אונז עוויגר אונזר גאטט דארצוברינגן
עָלֶיהָ׃ וַתְּצַוֵּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהַקְרִיב
פון איהר ייי אפפער אלז לוגאבע דעז שבת וויא געביהרענד. עז זייא דער ווילע
בָּהּ קָרְבַּן מוּסַף שַׁבָּת כָּרָאוּי׃ יְהִי רָצוֹן
פאר דיר עוויגער אונזער גאטט, או׳ גאטט אונזערער פאטר
מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
דאס דוא אונז היניף בריגעט איט פריידען אין אונזר לאנד
שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ
או׳ אונז איינפפלאנצעזט אין אונזערן געביעטע או׳ דארט וואללען ויר צובערייטן
וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ׃ וְשָׁם נַעֲשֶׂה
פאר דיר דיא אפפער נאך אונזרער שולדיגקייט, בעשטאנדיגע אפפער
לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ׃ תְּמִידִים
נאך איהרער ארדנונג, או׳ לוגאבזאפפער נאך איהרער פארשריפט או׳ דאז
כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם׃ וְאֶת־

און בעגינשטיגע דאס פאלק וועלכעס פערקינדעט די איינהייט זיינעס נאמענס

וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ

אבענדס און מארגענס אללע טאג בעשטאנדיג, צווייאמאל מיט ליעבע

עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל־יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה

דאס שמע זאגען. הארע ישראל, דער עוויגע אונזער גאטט

שְׁמַע אוֹמְרִים׃ (קהל און חזן) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ

איזט עוויג און איינציג! איינציג איזט ער אונזער גאטט, ער אונזער פאטער,

יְיָ אֶחָד׃ חזן אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ

ער אונזער קאניג, ער אונזער העלפער, און ער ווירד אונז הארען לאססען

הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ· וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ

אין זיינער בארמהערציגקייט דאס צווייטע מאהל אין דער געגענווארט אללער

בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל־

לעבענדיגען: צו זיין אייך צום גאטטע איך דער עוויגע אייער גאטט.

חָי· לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים קו״ח אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם׃

ערהאבענער מאכטיגער

יום טוב אונד הושענא רבא זאגט מאן אויך (אַדִּיר אַדִּירֵנוּ

עוויגער! אונזער הערר! וויא מאכטיג איזט דיין נאמע אויף דער גאנצען ערדע.

יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

ער ווירד איינזט זיין דער עוויגע קאניג איבער די גאנצע ערדע, אם טאגע

וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם

דעזזעלבען ווירד זיין דער עוויגע איינציג און זיין נאמע איינציג.

הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃)

און אין דען רעדען דיינער הייליגקייט שטעהט געשריבען פאלגענדעס:

חזן וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר׃

ער ווירד רעגירען דער עוויגע עוויגליך דיין גאטט ציון

(קהל אונד חזן) יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן

צו געשלעכט און געשלעכט, לאבט גאטט!

לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ בשבת תשובה

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים׃ זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בש"ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ׃

(קדושה פיר שבת אונד יום טוב).

וויר וואָללען (פערקינדען) דיינע מאַכט, אונד דיך הייליגען, וויא אים ראַטהע

חזן נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ כְּסוֹד

געטספראָכען ווירד פאָן דען סרפים דען הייליגען, וועלכע הייליגען דיינען נאַמען

שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ

אים היילינטהומע וויא געשריבען איזט דורך דיינען פראָפעטען: עס ריעף

בַּקֹּדֶשׁ כַּכָּתוּב עַל־יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא

דיזער צו דיזעם אונ' שפראַך: הייליג! הייליג! הייליג!

זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר (קהל אונד חזן) קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ

איזט דער עוויגע צבאות, פאָלל איזט דיא גאַנצע ערדע זיינער מאַיעסטעט!

יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

זיינע הערלליכקייט ערפיללט דיא וועלט, זיינע דיענער פראַגען איינער

חזן כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה

דען אַנדערן: וואָ (איזט) דער אָרט זיינער הערלליכקייט? דיא איהנען געגענאיבער

לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם

געלאָבט שפרעכען זיא. געלאָבט זייא דיא הערלליכקייט דעס עוויגען

בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ (קהל או' חזן) בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ

פאָן זיינעם אָרטע. פאָן זיינעם אָרטע ער ווענדע זיך מיט באַרמהערציגקייט

מִמְּקוֹמוֹ׃ חזן מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים

דייכער דיענער דאַז פערגאָסען וואורדע. אויך הייסט עז: דען דער ראַכֿער

עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ: וְאוֹמֵר כִּי דוֹרֵשׁ

דער בלוטשולד איזט איהרער איינגעדענק, ניכֿט פערגאַסט ער דאַז געשרייא

דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת

דער אונטערדריקטן. נאָך ווירד געזאַגט: ער ווירד ריכֿטען אונטער דען היידן

עֲנָוִים: וְאוֹמֵר יָדִין בַּגּוֹיִם

וועגן דער מענגע לייכֿען דער יעטלט טלוג דאַז הויפט איס לאַנדע רנה,

מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ רַבָּה

פֿאָם שטראָמע איס וועגע טרינקט עז וייל עז שטאָלז ערהאָב דאַז הויפט.

מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

(היער זאַגט מאַן אשרי צו פֿינדען זייטע כ"ב.)

חזן יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ:

קהל הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־ חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

אַן שבת זאַגט מאַן מזמור לדוד צו פֿינדן זייטע ע"ג, איזט אַבר י"ט אַן וואָכֿענטאַגן זאַגט מאַן לדוד מזמור צו פֿינדען זייטע נ"ח דאַן ובנחה יאמר אונד חצי קדיש.

תפלת מוסף לשבת

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה: בשבת תשובה זָכְרֵנוּ לַחַיִּים· מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים· וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים· לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ·

בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

דער הייליגקייט זיינעז נאָמענז, דיא ליעבען, דיא האָלדען, אים לעבען

קְדֻשַּׁת הַשֵּׁם הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם

או׳ אים טאָדע ניכט וואורדען זיא אַבטרינניג, עהר אַלז אַדלער שנעלל

וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ מִנְּשָׁרִים קַלּוּ

עהר אַלז לעווען אוטהיג, אויזצופיהרען דען ווילען איהרעז הערען

וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם

או׳ דאַז פֿערלאַנגען איהרעז שאָפפֿערז. ער דענקע איהרער, אונזר גאָטט

וְחֵפֶץ צוּרָם: יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ

צום גוטען, מיט דען איבריגען פֿראָממען דער וועלט, או׳ ראַכע אַן דען היידן

לְטוֹבָה עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם וְיִנְקוֹם

אין אונזערער געגענוואַרט דיא ראַכע דעז בלוטז זיינער דיענער

לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדָיו

דאַז פֿערגאָסען וואורדע. וויא געשריבען איזט אין דער לעהרע דעז משה

הַשָּׁפוּךְ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה

דער אַן גאָטטעז: פרייזט גליקליך איהר היידען זיין פֿאָלק, דען דאַז בלוט

אִישׁ הָאֱלֹהִים הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם

זיינר דיענער ראָכט ער, או׳ ראַכע פֿערגילט ער זיינן פֿיינדן, או׳ פֿערזאָהנט

עֲבָדָיו יִקּוֹם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר

זיין ערדרייך אונד זיין פֿאָלק. אונד דורך דיינע דיענער דיא פראָפֿעטען

אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים

וואורדע געשריבען וויא פֿאָלגט: או׳ ווען איך אויך פֿערגעבע, איהר בלוט ניכט

כָּתוּב לֵאמֹר: וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא

פֿרגעבע איך, או׳ דער עוויגע טהראָנט אין ציון או׳ אין דען שריפֿטן דער הייליגע

נִקֵּיתִי וַיְיָ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ

ווירד געזאַגט: וואַרום זאָללען זאַגען דיא היידען: וואָ איזט איהר גאָטט?

נֶאֱמַר: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם

עז ווערדע קונד דען היידען פֿאָר אונזערן אויגען, דיא ראַכע דעז בלוטעז

יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם

אונד דיא פערדרענגטען פאן דען פיער ענדען דער ערדע. פעראייניגט

נִדָּחֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ חֲבֵרִים

אללע ישראל זאמט אונד הירויף שפרעכען אמן.

כָּל־יִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן:

חזן ראש חודש (פלוני) יהיה ביום (פלוני)
הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

ער ערנייע איהן דער היילגע געלאבט זייא ער

(קהל אונד חזן) יְחַדְּשֵׁהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

אויף אונז אונ' אויף אללע זיין פאלק (דאז הויז) ישראל צום לעבען

עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים

אונ' צום פריעדען צור וואננע אונ' צור פריידע צום הייל אונ' צום טראָזטע

וּלְשָׁלוֹם. לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה. לִישׁוּעָה וּלְנֶחָמָה.

אונ' עז ווערדע געזאגט אמן.

וְנֹאמַר אָמֵן: אשרי

אין דען אייזטען קהלות פולין ווירד אב הרחמים אללע שבת געזאגט, אויסער אם שר"ח, שבת חנוכה, חמשה עשר, קליין אונד גראָס פורים, פאן ר"ח ניסן ביז פסח שחה"מ, שבת צווישען י"כ אונד סכות, א"ח אונד בייא איינער חתונה. אָדער מילה, עבען זא ווען אם ר"ח בענשט ווירד עז ניכט געזאגט; אבער אין דער ספירה ווירד עז וויאעדער געזאגט, אויזגענאָממען ווען שר"ח איזט, ווירד עז אויך אין דער ספירה ניכט געזאגט, אונד אין פראג איזט דער מנהג, דאס עז בייִם ר"ח אב בענשטען אויך געזאגט ווירד. אין דען גראָסטען טהייל פאן אשכנז אבער ווירד עז נור אן שבת פאָר שבועות אונד ט' באב געזאגט.

פאטער דער אללבארמהערציגקייט! וועלכער טהראָנט אין דער האָהע

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים.

איט זיינער בארמהערציגקייט דיא אללמעכטיג איזט, ער געדענקע

בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים. הוּא יִפְקוֹד

איט ערבארמען, דער פראָממען, רעדליכען, אויפריכטיגען,

בְּרַחֲמִים הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים

אין דען געמיינדען דען היילגען, וועלכע היגעגעבען האבען איהר לעבען וועגן

קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל

וְנֶזֶק יַצִּילֵהוּ וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו וְיַפִּיל שׂוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל
אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בְּלִבּוֹ וּבְלֵב
כָּל יוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם כָּל יִשְׂרָאֵל.
בְּיָמָיו וּבְיָמֵינוּ תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכּוֹן לָבֶטַח וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל
וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן:

ווען ראש חודש געבענשט ווירד, זאַגט מאַן דיזע:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת־
הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה וְתִתֶּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים חַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם
חַיִּים שֶׁל טוֹבָה חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה חַיִּים שֶׁל פַּרְנָסָה חַיִּים שֶׁל חִלּוּץ
עֲצָמוֹת חַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם וְיִרְאַת חֵטְא חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם
בּוּשָׁה וּכְלִמָּה חַיִּים שֶׁל עֹשֶׁר וְכָבוֹד חַיִּים שֶׁתְּהֵא בָנוּ אַהֲבַת תּוֹרָה
וְיִרְאַת שָׁמַיִם חַיִּים שֶׁיִּמָּלְאוּ מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה אָמֵן סֶלָה:

ווער געטהאַן האַט וואונדער אונזערן עלטערן, אונ' ערלעזט האַט זיא
זיז **מִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ וְגָאַל אוֹתָם**
פאָן שקלאַפערייא צור פרייהייט, דער בעפרייע אונס באַלד אונ' פערזאַממלע
מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת הוּא יִגְאַל אוֹתָנוּ בְּקָרוֹב וִיקַבֵּץ

יעדם איבל, פערדרוס אונד שאַדען; אונטרווערפע נאַציאָנען זיינר באָטמעסיג-
קייט, שטירצע זיינע פיינדע פאָר איהם, אונד בעגליקע איהן אין אללן זיינען
ריכטונגען. ער, דער קעניג אללער קעניגע אללבאַרמהערציגסטע, לעגע זיינעם
הערצען, דען הערצען זיינער רעטהע אונד בעאַמטען מיטלייד איינצופלעסען, אום
אונס אונד גאַנץ ישראל וואָהל צו טהון. אין זיינען אונד אין אונזערן טאַגען ווירד
יהודה געהאָלפען ווערדען, אונד ישראל ווירד זיכער רוהען. עס ווירד איין ער-
לעזער קאָממען פיר ציון, זאָ גאָטט וויל; הירויף לאַסט אונס זאַגען אמן.

יהי רצון עס זייא דיין וויללע, עוויגער אונזער גאָטט אונד גאָטט אונ-
זערער פאָטער, דאַס דוא דיעזען מאָנאַטה אונס צום גליק אונד זעגען ער-
נייען מאָגעסט, פערלייהע אונס איין לאַנגעס, גליקליכעס, צופריעדענעס,
זעגענפאָללעס נאַהרונגסרייכעס אונד געזונדעס לעבען. איין גאָטטעספירכ-
טיגעס, זינדענריינעס לעבען. איין לעבען, אין דעם אונס ניע בעשאַמונג
אָדער שאַנדע טרעפפע, איין לעבען אין רייכטהום אונד עהרע, פאָלל גאָט-
טעספורכט אונד ליבע צו זיינער לעהרע. ווירדיגע אָ הערר! דיא געבעטהע
דיזער מענגע, אונד לאַסטע אונזערע הערצענס וינשע צו אונזערעם
וואָהלע אין ערפיללונג געהען, אמן.

דער פֿערזאַמלונגן צום געבעטע או׳ יענע וועלכע קאָממען היניין צו בעטען

כְּנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה. וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל

או׳ יענע וועלכע טענקען ליכט צור בעלייכטונג, ווין צום קידוש אונד צו הבדלה

וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ וּלְהַבְדָּלָה

בראָד פֿיר אַרמע וואַנדערער, אַלמאָזען פֿיר דירפֿטיגע, אונד אַללע יענע

וּפַת לָאוֹרְחִים וּצְדָקָה לַעֲנִיִּים וְכָל־מִי

וועלכע פֿערוואַלטען דיא געשעפֿטע דער געמיינדע מיט טריי. דער הייליגע

שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה. הַקָּדוֹשׁ

געלאָבט זייא ער בעלאָהנע איהר פֿערדיענזט, או׳ ווענדע אַב פֿאָן איהנען יעדע

בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל־

קראַנקהייט. או׳ געבע געזונדהייט איהרעם גאַנצען קערפּער, או׳ פֿערלייהע

מַחֲלָה וְיִרְפָּא לְכָל־גּוּפָם וְיִסְלַח

אַלל איהרע זינדען, או׳ זענדע זעגען אונד גליק אין יעדעז

לְכָל־עֲוֹנָם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־

געשעפֿט איהרער הענדע, נעבזט גאַנץ ישראל איהרען ברידערן

מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם

לאַסט אונז הירויף שפּרעכען, אמן.

וְנֹאמַר אָמֵן:

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה. הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה. הוּא יְבָרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וִירוֹמֵם וִיגַדֵּל וִינַשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת אֲדוֹנֵינוּ פלוני יָרוּם הוֹדוֹ. מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן

הנותן תשועה. ער, דער דען קעניגען זיעג, או׳ געוואַלט דען פֿירזטען פֿערלייהעט; — זיין רייך איזט אַללער וועלטען רייך — דער זיינען קנעכט דוד געררעטטעט פֿאָן דער באָזהייט טווערדט; דער איינן וועג דורכז מעער, דורך אָמעכטיגע פֿלוטהען באַהנט; ער זעגנע בעהיטע או׳ בעוואַהרע, אונטערשטיטזע ערהעהע, פֿערגרעסערע אונד העבע האָך עמפּאָר אונזערן רעגענטן * * — עז טטייגע דעסען גלאָריע — ער, דער קעניג אַללער קעניגע האַלבאַראהערליגזטע, ערהאַלטע אונד בעהיטע איהן; בעוואַהרע איהן פֿאָר

אוּן לעבען לאַנגע, אוּן נאַהרונג בעקוועם, אוּן בייאשטאנד דעז הימעלז,

וחיי אריכי ומזוני רויחי וסייעתא דשמיא

אוּן געזונדהייט דעז קערפערז, אוּן ליכט איין האָהערעז. קינדער געזונד

ובריות גופא ונהורא מעליא: זרעא חייא

אוּן שטאַרק, קינדער דיא ניט אויפהערען, אוּן ניט זיך אָבהאַלטען לאַסען

וקיימא זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול

פאָן דען וואָרטען דער לעהרע. דער גאַנצען געמיינדע היליג היר פערזאַמעלט

מפתגמי אוריתא: לכל קהלא קדישא הדין:

גראָסע אוּנד קליינע קינדער אוּן ווייבער, דער קעניג

רברביא עם זעריא: טפלא ונשיא: מלכא

דער וועלט זעגנע אייך, פערלענגערע אייער לעבען, פערמעהרע

דעלמא יברך יתכון יפיש חייכון ויסגא

אייערע טאַגע אוּן געבע איין לאַנגעז ציל אייערן יאַהרען דאַס איהר בפרייעט ווערדט

יומיכון ויתן ארכה לשניכון: ותתפרקון

אוּן גערעטטעט פאָן יעדער נאָטה, אוּן פאָן אַללן צופאָללן דיא אונגינזטיג זינד

ותשתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין

דער העררדעז הימעלז זייא אייער בייאשטאַנד, אין יעדער צייט אוּן שטונדע

מרן די בשמיא יהא בסעדכון כל זמן ועדן

לאַסט אוּנז שפרעכען אמן.

ונאמר אמן:

וועד געזעגנעט האַט אונזערע פאָטער, אברהם, יצחק אוּן יעקב, דער

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא

זעגנע דיא גאַנצע פערזאַמלונג דיא היליגע דיזע געבזט האָלטן

יברך את כל הקהל הקדוש הזה: עם כל

פערזאַמלונגן דיא היליג זינד, זיא, איהרע ווייבער איהר זאָהנע אוּנד טאָכטער

קהלות הקדש הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם

אוּנד אַללעז וועלכעז איהנען געהאָרט, אוּן יענע וועלכע שטיפטן הייזער

וכל אשר להם: ומי שמיחדים בתי

אונד געזונדהייט דעז קערפערז, אונד ליכט איין האָהערעז קינדער געזונד

וּבַרְיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעַלְיָא: זַרְעָא חַיָּא

אונד שטאַרק, קינדער דיא ניט אויפהערען או׳ ניט זיך אבהאַלטען לאַסען

וְקַיָּמָא זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוּק וְדִי לָא יִבְטוּל

פאָן דען וואָרטען דער לעהרע, דען לעהרען או׳ געלעהרטען, דען געזעלשאַפטען

מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא: לְמָרָנָן וְרַבָּנָן חֲבוּרָתָא

דען הייליגען, וועלכע זינד אים לאַנדע ישראל או׳ וועלכע זינד אין בבל,

קַדִּישָׁתָא. דִּי בְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וְדִי בְּבָבֶל.

דען פאָרשטעהערן דעז פרעדיגערהאַוזעז, אונד דען פאָרשטעהערן

לְרֵישֵׁי כַלֵּי וּלְרֵישֵׁי

דער אייגגעוואַנדערטן או׳ דען פאָרשטעהערן דער האָהען שולן או׳ דען ריכטערן

גַלְוָתָא וּלְרֵישֵׁי מְתִיבָתָא וּלְדַיָּנֵי

אים טהאָרע. אַללען איהרען שילערן, או׳ אַללען שילערן

דִי בָבָא: לְכָל־תַּלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל־תַּלְמִידֵי

איהרער שילער, אונד אַללען וועלכע זיך בעשעֶפטיגען מיט דעם געזעצע

תַלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל־מָן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא

דער קעֶניג דער וועלט זעגנע זיא, פערלעֶנגערע איהר לעבען

מַלְכָּא דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְהוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיהוֹן

פערמעהרע איהרע טאַגע, או׳ געבע איין לאַנגעז ליעל איהרען יאַהרען

וְיַסְגֵּא יוֹמֵיהוֹן. וְיִתֵּן אַרְכָה לִשְׁנֵיהוֹן

דאַס זיא בעפרייעט ווערדען, או׳ גערעטטעט פאָן יעדער נאָטה, או׳ פאָן אַללען

וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל־עָקָא וּמִן כָּל־

לופאַללען דיא אונגינזטיג זינד. דער העדר דעז היממעלז זייא איהר בייאשטאַנד,

מַרְעִין בִּישִׁין מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעְדְּהוֹן

אין יעדער צייט אונד שטונדע לאַסט אונז הירויף שפרעכען אמן.

כָּל־זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן:

עז ענטשטעהע ערלאָזונג פאָם היממעל, גונזט, גנאַדע, ערבאַרמען,

יְקוּם פּוּרְקָן מִן־שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי

(לסוכות וְעַל יוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה)

(לשמיני עצרת ולש״ת וְעַל יוֹם שְׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה)

שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לקדושה ולמנוחה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

לראש השנה

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם השבת הזה ויום הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לקדושה ולמנוחה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן׃

ליום הכפורים

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם השבת הזה ויום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לקדושה ולמנוחה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה׃ לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפֻּרִים׃

עז ענטשטעהע ערלעזונג פאָם הימעל, גונזט, גנאַדע, ערבאַרמען

יְקוּם פֻּרְקָן מִן־שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי

או׳ לעבען לאַנגע, או׳ נאַהרונג בעקוועם, אונד ביישטאַנד דעז הימעלז,

וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וְסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא

נאָך דער הפטרה ווערדען דיזע ברכות געזאַגט.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה· הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם· שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק:

נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ· כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

אַן וואָכענטאַגען אונד יום כפור בֿו מנחה ווירד נור ביז היהער געזאַגט·

לשבת ולשבת חה״מ פסח·

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת· עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

לשלש רגלים ולשבת חה״מ סוכות·

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים

(לשבת וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה)

(לפסח וְעַל יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה)

(לשבועות וְעַל יוֹם חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה)

אָבזינגט זיינם נאַמען ערהעבט דען וועלכער פֿאָהרט אין דער אָטהערווייטע
זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת
יה איזט זיין נאַמע, פֿרייעט איך פֿאָר איהם. ויר ווערדן איהן זעהען
בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ
אויג אינז אויג ווען ער צוריקקעהרט צו זיינער וואָהנונג, וויא געשריבען איזט:
עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל־נָוֵהוּ כַּכָּתוּב:
דען אויג אין אויג ווערדען זיא זעהען ווען צוריקקעהרט דער עווינע נאַך ציון.
כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן:
נאָך ווירד געזאַגט: עז ווירד געאָפֿפֿענבאַרט דיא הערליכקייט דעז עווינען
וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ
או׳ עז ווירד עז זעהען יעדע קרעאַטור אַללעזאַמט, דען דער מונד
וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי
דעז עוויגן שפראַך.
יְיָ דִּבֵּר:

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

חזן ויעזור ויגן ויושיע לכל החוסים בו ונאמר אמן: הכל הבו גודל לאלהינו ותנו כבוד לתורה כהן קרב: יעמוד (פלוני בר פלוני הכהן) ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדשתו וכו׳.

(סדר קריאת התורה זיעהע אָבען זייטע נ״ז ע״ב).

ברכות ההפטרה

פֿאָר דער הפטרה ווירד דיזעז געזאַגט.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק: מפטירין בנביא מענין הפ׳.

כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

איבער אַללעס זייגע זיך גראָס או' הייליג, או' געלאָבט או' פערהעררליכט,

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר

אונד ערהאָהעט, אונד ערהאָבען, דער נאַמע דעס קאָניגס דער קאָניגע

וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא: שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי

אַללער קאָניגע, דער הייליגע געלאָבט זייא ער. אין דען וועלטען

הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת

דיא ער שוף, דיא וועלט דיא געגענוואָרטיגע או' דיא וועלט דיא צוקינפטיגע

שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא:

נאַך זיינעם וויללען, נאַך דעם וויללען זיינער פערעהרער, או' נאַך דעם וויללען

כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן

דעס גאַנצען הויז ישראל'ס. שאָפפער אַללער וועלטען! הערר אַללער

כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל־

געשאָפפע! גאָטט אַללער זעעלען! דער וואָהנט אין דען וייטען רייאן

הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל־הַנְּפָשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי

דער האָהע, דער טהראָנט אין דען היממעלן דער הימעל דען אורצאַלטג.

מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם:

זיינע הייליגקייט אויף דען חיות, אונד זיינע הייליגקייט אויף דען טהראָן

קְדֻשָּׁתוֹ עַל־הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל־כִּסֵּא

דער העררליכקייט. אַלזאָ זאָלל געהייליגט זיין דיין נאַמע דורך אונז, עוויגר

הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ

אונזער גאָטט! פאָר דען אויגען אַללער לעבענדיגען, אונד וויר וואָללן זינגן

אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי: וְנֹאמַר

פאָר איהם איין ליעד איין נייעז, וויא געשריבען איזט: זינגט דעם עוויגען,

לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב: שִׁירוּ לֵאלֹהִים

עז ווירד רוהען אויף איהן דער גייזט דעז עוויגען דער גייזט דער ווייזהייט

וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְיָ רוּחַ חָכְמָה

אונ' דער פערנונפט, דער גייזט דעז ענטשלוססעז אונ' דער שטאַרקע דער גייזט

וּבִינָה רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ

דער ערקענטניס אונ' דער פורכט גאָטטעז. אונ' אַלזאָ זייא דער ווילע פאָר דיר

דַּעַת וְיִרְאַת יְיָ: וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ

עוויגער, איין גאָטט! אונ' גאָטט אייכער פאָטער! דאַס דוא אונז ווירדיגעזט

יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּזַכֵּנִי

אויזצואיבען האַנדלונגען דיא גוט זינד אין דייכען אויגען, צו וואַנדלען אין וועגן

לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעֵינֶיךָ וְלָלֶכֶת בְּדַרְכֵי

דער פראָמאַען פאָר דיר, אונד הייליגע אונז איט דייכער הייליגקייט, אויף

יְשָׁרִים לְפָנֶיךָ וְקַדְּשֵׁנוּ בִּקְדוּשָּׁתֶךָ׃ כְּדֵי

דאַס וויר געלאַנגען צום לעבען דאַז גוט איזט אונ' לאַנגע וואָהרט. אונ' צום לעבען

שֶׁנִּזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים וּלְחַיֵּי

דער וועלט דער צוקינפטיגן, אונ' בעוואַהרע אונז פאָר האַנדלונגן דיא שלעכט זינד

הָעוֹלָם הַבָּא וְתִשְׁמְרֵנוּ מִמַּעֲשִׂים רָעִים

אונ' פאָר צייטען דיא אונגליקליך זינד, דיא אונפערזעהענז איינטרעטען

וּמִשָּׁעוֹת רָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לָבֹא

אין דיזער וועלט. ווער פערטרויעט אויף גאָטט גנאַדע אומגיבט איהן אמן.

לָעוֹלָם וְהַבּוֹטֵחַ בַּיְיָ חֶסֶד יְסוֹבְבֶנְהוּ אָמֵן:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

ג״פ וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

הערע ישראל דער עוויגע אונזר גאָטט איזט איין גאָטט איין איינציגר איינציג איזט

חו״ק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: אֶחָד

אונזער גאָטט, גראָס אונזער העררה, הייליג אונ' עהרפורכטבאַר זיין נאַמע.

אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (לר״ה ויו״כ וְנוֹרָא) שְׁמוֹ:

חזן גַּדְּלוּ לַיְיָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

קהל לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד

דיא רעגענטען אונ' זיינער ראטהע אונ' זיינער פירזטען אונ לום וואהלוואללען

מַלְכוּת וְיוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו עָלֵינוּ לְטוֹבָה

אמן אונ' זא זייא דיין ווילע.

אָמֵן וְכֵן יְהִי רָצוֹן׃

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי.

אונ' איך ריכטע איין געבעט צו דיר, עוויגר! צור צייט דער בעוויליגונג, גאטט

וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים

דורך גראסע דיינער גנאדע, ערהארע איך דורך טרייע דיינער הילפע.

בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ׃

(פסח, שבועות, סוכות אונד שמיני עצרת זאגט אמן דיזען רבש״ע).

יְהֹוָה יְהֹוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת
נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה׃ ג״פ

הערר דער וועלט! ערפילע דיא וויכטע מיינעז הערצענז צום גוטן

רִבּוֹנוֹ שֶׁל־עוֹלָם מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי לְטוֹבָה

דאס איך ערריכען איין פערלאנגען געוואהרע מיינע ביטטע, אונ' ווירדיגע איך

וְהָפֵק רְצוֹנִי וְתֵן שְׁאֵלָתִי וְזַכֵּנִי

דיינען דיענער, זאהן דיינער מאגד, (אונד מיינע פרויא

עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ פלוני בר פלונית (וְאִשְׁתִּי

זאהנע, טאכטער, אונ' אללע פערזאנען מיינער פאמיליע) צו טהון דיינען ווילן

וּבָנַי וּבְנוֹתַי וְכָל־בְּנֵי־בֵיתִי) לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ

מיט מיינם הערצן דאז אונגעטהיילט איזט אונ' בעוואהרע איך פאר באזר בעגירדע

בְּלֵבָב שָׁלֵם וּמַלְּטֵנִי מִיֵּצֶר הָרָע

אונ' גיב אונזערן אנטהייל אן דיינער לעהרע אונ' מאכע אונז ווירדיג דאס זיא רוהע

וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְזַכֵּנוּ שֶׁתִּשְׁרֶה

דיינע מאיעזטאט אונטר אונז, אונ' לאס לייכטען איבר אונז דען גייזט דער ווייזהייט

שְׁכִינָתְךָ בְּתוֹכֵנוּ וְהוֹפַע עָלֵינוּ רוּחַ חָכְמָה

אונ' דר פערנונפט אונ' לאס ערפיללט ווערדן אן אונז דיא פערהייסונג דיא געשריבן איזט

וּבִינָה וְיִתְקַיֵּם־בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב

ואס איך שרייבן אין פערלאנגען, געוואהרע איינע ביטטע, או' פערלייהה איר
וְהָפֵק רְצוֹנִי וְתֵן שְׁאֵלָתִי וּמְחוֹל לִי
אללע איינע זינדען, או' אויך (אללע) זינדען דער פערזאהנען איינער פאמיליע
עַל כָּל־עֲוֹנוֹתַי וְעַל כָּל־עֲוֹנוֹת אַנְשֵׁי בֵּיתִי
פערצייהונג אין גנאדע, פערצייהונג אין ערבארמען, אונד רייניגע איך
מְחִילָה בְּחֶסֶד מְחִילָה בְּרַחֲמִים וְטַהֲרֵנִי
פאן איינען פעהלטריטטע, פאן איינען זינדען, אונד איינען פערברעכען
מֵחֲטָאַי וּמֵעֲוֹנַי וּמִפְּשָׁעַי׃
אונד דענקע איינער בייא ערוואהנונג דעז גוטען פאר דיר, בעדענקע אונז
וְזָכְרֵנִי בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ׃ וּפָקְדֵנוּ
בייא פערהאנגניס דער הילפע אונד בארמהערציגקייט, או' דענקע אונזר
בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים׃ וְזָכְרֵנוּ
צום לעבען דאז גוט אונד גליקליך איזט צום ערווערב אונד אונטערהאלט
לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה וְכַלְכָּלָה
או' גיב אונז בראד צום עססען או' געוואנד צום אנקליידען, או' רייכטהום
וְתֵן לָנוּ לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ וְעוֹשֶׁר
או' עהרע או' לאנגע דויער דעז לעבענז אין דיינר לעהרע או' אין דייכן געבאטען
וְכָבוֹד וַאֲרִיכַת יָמִים בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
או' איינזיכט או' פערנונפט צו ערגרינדען או' צו ערפארשען דיא טיעפען
וְשֵׂכֶל וּבִינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל עִמְקֵי
דיינער געהייאניסע, או' לאס ווערדען גענעזונג אללען אונזערן שמערצען
סוֹדוֹתֶיךָ וְהָפֵק רְפוּאָה לְכָל־מַכְאוֹבֵינוּ
או' זעגנע יעדעז ווערק אונזערער הענדע או' בעשליסע איבר אונז
וּתְבָרֵךְ כָּל־מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ וּגְזוֹר עָלֵינוּ
בעשליסע דיא גוט זינד פאלז הייל או' טראזט, או' ווענדע אב פאן אונז
גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת וּבַטֵּל מֵעָלֵינוּ
אללע אורטהיילע דיא הארט זינד אונד גרויזאם, אונד לענקע דאז הערץ
כָּל־גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרָעוֹת וְתֵן בְּלֵב

אונד עוויג. דער עוויגע שטארקע זיינעם פאלקע גיבט ער. דער עוויגע

וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ

ווירד זעגנען זיין פאלק איט פריעדען.

יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

פאטער דער אללבארמהערציגקייט! ערצייגע גוטעס איט דיינעם וואהלוואללען

אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ

פאן ציאן ערבויע דיא אויערן ירושלים'ס. דען אין דיך אללייך

אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם: כִּי בְךָ לְבַד

זעטצען וויר פערטרויען, קאניג! אללאאכטיגער! האכזטער! ערהאבענזטער

בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא

הערר אללער וועלטען.

אֲדוֹן עוֹלָמִים:

(ביים אויזהעבען דער ספר תורה זאגט אאן היער ויהי בנסוע הארון, אונד בריך שמיה, צו פינדען אבען זייטע נ"ה.

(אן יעדעם יום טוב ווירד נאך ויהי בנסוע הארון דיעזעז דרייאאל געזאגט, דאן בעטעט אאן רבונו של עולם או' הערנאך בריך שמיה).

עוויגער! אונפעראנדערליכער*) אללאאכטיגער! אללבארמהערציגער! אללגנאדיגער!

יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן

לאנגמיטהיגער! רייך אן הולד אונד טרייע. בעוואהרט גנאדע

אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד

דעם טויזענדזטען געשלעכט, פערצייהט איסעטהאט, אבפאלל או' פעהלטריטט

לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה

או' ענטזינדיגט.

וְנַקֵּה: ג' פעמים

(ראש השנה אונד יום כפור זאגט אאן דיעזען רבש"ע.

הערר דער וועלט! ערפיללע איינע ווינשע צום גוטען,

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה

*) ה' אני הוא קודם שיחטא, אני הוא לאחר שיחטא.

כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בע"ת בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:
וערבה לי״י מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

(אן שבת ראש חודש, אן שבת חול המועד אונד אן שבת חנוכה, ווירד פאר קדיש, הלל געזאגט.)

סדר קריאת התורה

ניאמאנד איזט וויא דוא אונטער דען אמכטעג עוויגער! אונד ניכטס
אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין
גלייכט דיינען ווערקען. דיין רייך איזט דאס רייך אללער עוויגקייטען,
כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים
או׳ דיינע רעגירונג איזט אין יעדעם געשלעכטע או׳ צייטאלטער. דער עוויגע
וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: יְיָ
איזט רעגענט, דער עוויגע האט רעגיערט, דער עוויגע ווירד רעגיערן אימאר
מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם

תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

אם ראש חודש מוכד חה"מ ז"נגט אמן יעלה ויבוא.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם לר"ח רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ: לפסח חַג הַמַּצּוֹת: לסוכות חַג הַסֻּכּוֹת: הַזֶּה זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ: בחנוכה על הנסים

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

בעש"ת וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּא"י הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ

או' ניכט גאַבזט דוא איהן, עוויגער אונזר גאָטט! דען פֿאָלקערן דער ערדע

וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת.

או' ניכט ליסעזט דוא צו טהייל ווערדן איהן אונזר קאָניג דען דיענערן דער גאָטצען

וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים.

או' אויך אין זיינער רוהע ניכט זאָללען רוהע (פֿינדען) פֿרעפֿלער, דען

וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ רְשָׁעִים. כִּי

נור ישראל דיינעם פֿאָלקע גאַבזט דוא איהן אויז ליעבע, דען נאַכקאָממען

לְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה. לְזֶרַע

יעקב'ז. וועלכע (דיא) דוא ערוואֶהלטעזט. דאַז פֿאָלק וועלכעז הייליגט

יַעֲקֹב אֲשֶׁר־בָּם בָּחָרְתָּ: עַם מְקַדְּשֵׁי

דען זיבענטען, אַללע זאָללען זיך זאֶטטיגען או' זיך ערגאֶטצען פֿאָן דיינעם גוטע

שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ.

או' אַם זיבענטען האַטטעזט דוא וואָהלגעפֿאַללען (אַן איהן) או' הייליגטעזט איהן

וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ

אַלז דען אַנמוטהיגזטען דער טאַגע, איהן ווייהעטעזט דוא דעם אַנדענקן

חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר

אַן דעם ווערקע דער טאֶפפֿונג.

לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

דיא איבערזעטצונג היעפֿאָן זיעהע אָבען זייטע פ"א.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ
קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ
מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ
בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן
שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת
הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה

דיינע גערעכטען: ער ווירד רעגירען דער עוויגע אויף עוויג

צִדְקֶךָ: (קהל ואחר חזן) יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם

דיין גאָטט ציון צו געשלעכט אונ' געשלעכט לאָבט גאָטט.

אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח' לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ
וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ
גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּא״י הָאֵל (בעי״ת המלך) הַקָּדוֹשׁ:

עס פרייעט זיך משה מיט דעם געשענקע איהם צוגעטהיילט, דען איין דיענר

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד

זעהר טרייא נאַננטעסט דוא איהן, איינע קראָנע פראַכטפאָלל אויף זיין הויפט

נֶאֱמָן קָרָאתָ לוֹ: כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ

זעטצטעסט דוא, אלס ער שטאַנד פֿאָר דיר אויף דעם בערגע סיני אונ' צווייא

נָתַתָּ: בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר־סִינָי: וּשְׁנֵי

טאַפֿעלן אויס שטיין בראַכטע ער הערונטער אין זיינער האַנד אונ' עס שטאַנד

לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ: וְכָתוּב

דאַרין דיא בעאָבאַכטונג דעס שבת, אונ' זא איזט אויך געשריבען אין דיינעם געזעצע

בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת: וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:

זיא זאָללען היטען דיא קינדער ישראל דען רוהעטאַג צו האַלטען

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת

דען רוהעטאַג בייא איהרען נאַכקאָממען איין בונד אויף עוויג צווישען מיר אונ' (צווישען)

אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין

דען קינדערן ישראל, איין צייכען איזט עס אויף עוויג, דען זעכס טאַגע

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים

מאַכטע גאָטט דיא הימעל אונד דיא ערדע, אונד אַם טאַגע

עָשָׂה יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם

דעם זיבענטען רוהעטע אונ' פייערטע ער.

הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

דיינע פראָפעטען: אונד עז רופט איינער צום אַנדערן או' שפּריכט:

נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר

הייליג הייליג הייליג איזט גאָטט צבאות

(קהל אונד חזן) קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת

פאָלל איזט דיא גאַנצע ערדע זיינעז רוהמז.

מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

דאַן אין איינעם טאָן ראָוּשענד, גראָס, מאַכטיג או' שטאַרק, לאַססען זיך הערען

אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים

דיא שטימע, ערהעבען זיך געגען דיא שרפים איהנען ענטגעגענד

קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם

געלאָבט זאַגען זיא:

בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

געלאָבט זייא דיא הערליכקייט דעז עוויגן פאָן זיינעם אָרטע.

קהל אונד חזן בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

פאָן דיינעם אָרטע, אונזער קעניג! ערשיינע או' רעגיערע איבער אונז, דען

מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי

האַררענד זינד וויר דיין. וואַן ווירזט דוא רעגיערען אין ציון,

מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ: מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן

אָ! באַלד אין אונזערן טאַגען, אימער או' עוויג זאָללסט דוא דאָרט רוהען.

בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן:

אָ ווערדע געהולדיגט או' געהייליגט אין ירושלים דיינער רעזידענץ,

תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ

אין יעדעם געשלעכטע או' צייטאַלטער, או' אויף אימער או' עוויג. אונזרע אויגן

לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ

זאָללען זעהען דיין רייך, וויא דאַז וואָרט, וועלכעז געזאַגט איזט

תִּרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר

אין דען לאָבלידערן דיינער מאַכט, דורך דוד דען געזאַלבטען

בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל־יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ

עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל)׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה: בשבת תשובה

זָכְרֵנוּ לַחַיִּים׃ מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים׃ וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים׃ לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

בחורף מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ בשבת תשובה

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים׃ זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים׃

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל (בש"ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ:

(קדושה פֿיר שבת אונד יום טוב.)

וויר וואָללען הייליגען דיינען נאמען אין דיזער וועלט, נאך דער ארט אלז מאן הייליגט

נְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים

איהן אין דען הימעלן דעז העכסטען, וויא געשריבען איזט דורך דיא האנד

אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל־יַד

עוֹלָמִים עַל אֲבוֹתֵֽינוּ וְעָלֵֽינוּ עַל בָּנֵֽינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵֽינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶֽרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶֽיךָ: עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקַיָּם לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת וֶאֱמוּנָה חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר: אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵֽינוּ מַלְכֵּֽנוּ מֶֽלֶךְ אֲבוֹתֵֽינוּ גּוֹאֲלֵֽנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵֽינוּ יוֹצְרֵֽנוּ צוּר יְשׁוּעָתֵֽנוּ פּוֹדֵֽנוּ וּמַצִּילֵֽנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶֽךָ· אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶֽךָ:

הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵֽינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אַתָּה הוּא מַלְכֵּֽנוּ מֶֽלֶךְ אֲבוֹתֵֽינוּ אַתָּה· לְמַֽעַן שְׁמֶֽךָ מַהֵר לְגָאֳלֵֽנוּ כַּאֲשֶׁר גָּאַֽלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵֽינוּ: אֱמֶת מֵעוֹלָם שְׁמֶֽךָ הַגָּדוֹל עָלֵֽינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶֽךָ:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵֽינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִֽׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶֽךָ וּמִשְׁפָּטֶֽיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָֽרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶֽיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ: אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּֽךָ וּמֶֽלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם: אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶֽיךָ אֵין לָֽנוּ מֶֽלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִֽׁיעַ: מִמִּצְרַֽיִם גְּאַלְתָּֽנוּ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָֽנוּ: כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרָֽגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאַֽלְתָּ וְיַם סוּף בָּקַֽעְתָּ וְזֵדִים טִבַּֽעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַֽרְתָּ וַיְכַסּוּ מַֽיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר: עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶֽלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּֽיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ: מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי כָמֹֽכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹֽכָה נֶאְדָּר בַּקֹּֽדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹֽשֵׂה פֶֽלֶא: שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ

בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ
וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם
לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת
לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: יש לצרף אהיכ׳ לאמת.

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן
וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא
וְאַדִּיר: וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה
הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד אֱמֶת
אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ צוּר יַעֲקֹב מָגֵן
יִשְׁעֵנוּ: לְדֹר וָדֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ
קַיָּם וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ
לָעַד קַיֶּמֶת וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים
נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי

כשאומרין זולת אומרים באשכנז אמת ויציב זה עד אין אלהים זולתך אבל בפולין מקליפין רק על הראשונים.

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ יְהֹוָה ׀ אֶחָד׃

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהֹוָה
אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־
נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃
וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ
וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם
וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן
אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־
דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת
בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

כשאומרים אופן יאמר זה.

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָּל חַיָּה וְאוֹפַן וּכְרוּב

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים

לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לְאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה: יחיד אומר אל מלך נאמן.

(דיא איבערזעטצונג פֿאָן תתברך זיעהע זייטע ל.)

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים:

אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה:

והנה ביום הראשון ברא אלהינו ברוך הוא את האור, אך לא היה עדיין בכלי, כי אם אור בעלס דיא ליכטמאַטעריע, וביום הרביעי ברא הקב״ה את כלי האור, השמש, ירח וכוכבים ליתן בם את האור הנברא ביום ראשון, והם הנקראים מאורי״ אור, דיא ליכטקערפער, המאור אשר בו האור, ומיום הראשון עד יום השלישי, לא היו יום ולילה כי אם ברצון הבורא, בזרוח עלס האור היה אור על פני תבל כולו ובהעדרו חשכה כל הארץ, אך מיום השלישי והלאה, בשלוח השמש את קרנותיו על פני האדמה לא האירה כי אם חלי הכדור תמיד, וזהו עומק דעת חז״ל, אור של מעשה בראשית אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כלומר כל שוכני ארץ בכל קצויה ברגע אחד יוכלו לראות באור הזה משא״כ עתה. ודוק ועיין בבאור פ׳ בראשית לידידי החכם הנפלא ר׳ יצחק שמואל ריגייו על תרגומו האיטלקית.

או' גראָסטע ערטהיילען זיא דעם אַללמאַכטיגען קאָניגע, שאָפּפער דעס אַללס;

וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל

דער צו טהייל ווערדען לאָססט דיא רוהע זיינעם פאָלקע ישראל אין זיינער היילינקייט

הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ

אַם טאַגע שבת דען היילגן. דיין נאַמע, עוויגר, אונזר גאָטט! ווערדע געהייליגט

בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ·

או' דיין אַנדענקען אונזר קאָניג! ווערדע פערהערליכט, אים היממעל

וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר· בַּשָּׁמַיִם

אָבען או' אויף דער ערדע אונטען. דוא ווירזט געלאָבט

מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ

אונזר העלפר איבר דען רוהם דעס ווערקעס דיינר האַנדע או' איבערדען ליכט

מוֹשִׁיעֵנוּ: עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־מְאוֹרֵי

קאָרפערן*) דיא דוא ערשופפט זיא לאָבן דיך עוויגליך.

אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

**

מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־מְאוֹרֵי־אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

*) בוא וראה קורא נעים, ההבדל שבין אור ומאור, ידוע תדע. כי בשרשי נע"ו בהבנות שם מן הפעל; עניינו הדבר היותר קרוב אל הפעל, דער נאָמינטע בעגריף, ובהיות הפעל יוצא לשני, או הדבר היותר קרוב הפעול, כמו מן זון מזון, או דבר הכוון, גור, לולי כעס אויב אגור, מגור הדבר אשר נפחד, ולדעתי גם השם מָמוֹן, הוא נגזר מן הפועל מון שהוראתו ליחל נבראה מלת תקוה שרשה מון כמו מן קום תקומה, ועכן ממון, הדבר אשר עליו הוא היחול, וברוב לשונות העמים קוראי' את כסף המלויר בשורש מון הזה בל"ר Moneta בל"א Moneta בל"צ Monnoie בל' אנגלי Monney.

ובהיות הפעל עומד הרעיון היותר קרב הוא המקום אשר בו הפעולה כמו מן קום מקום, מן דור מדור.

או' לאָבגעזאַנג דעם אַנדענקען זיינעז רייכז, ער ריף דער זאָננע דאַז לייכטעטע
וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח
דאַז לייכט, איינזיכטפֿאָלל זעלטע ער פֿעזט דיא וועכזעלנדע געשטאַלט דעז מאָנדז:
אוֹר· רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה:
לאָב ערטהיילען איהם אַללע הערערע דעז היממעלז, פראַכט
שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל־צְבָא מָרוֹם· תִּפְאֶרֶת
או' האָהייט דיא שרפים או' אופנים או' דיא חיות דיא הייליגען.
וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:
דעם גאָטטע וועלכער רוהעטע נאַך פאָללענדונג אַללער ווערקע, אַם טאַגע
לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים· בַּיּוֹם
דען זיבענטען ערהאָב ער זיך או' זאַס אויף דעם טהראָנע
הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל־כִּסֵּא
זיינר הערליכקייט מיט פראַכט אומהיללט ער דען טאַג דער רוהע ערגאָטצונג
כְּבוֹדוֹ: תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג
נענגט ער דען טאַג שבת. דיעז איזט דער רוהם דעז טאַגעז דעז זיבענטען,
קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה־שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
דאַס מאַן דעמזעלבען רוהעטע גאָטט פֿאָן אַללן זיינעם ווירקען. או' דער טאַג
שֶׁבּוֹ שָׁבַת יֵ מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם
דער זיבענטע לאָבט אונד זאַגט: איין פזאַלם ליעד פֿיר דען טאַג
הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר· מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם
שבת, גוט איזט'ז דאַנקען דעם עוויגען. דאַרום פֿערהערליכען
הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ: לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ
אונד לאָבען דען אַללמעכטיגען אַללע זיינע געשעפפֿע, רוהם, ווירדע
וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו· שֶׁבַח יְקָר

**

דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ: מְאוֹרוֹת
נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ: פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד

דער אַללמאַכטיגע הערר איבער אַללע געשעפּפֿע איזט געלאָבט או' געפּריזען

אֵל אָדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים· בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ

אים מונדע אַללר וועזן, זיינר גראָסע או' גיטע איזט פֿאָלל דיא וועלט. אַללוויזענהייט

בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם· דַּעַת

או' אַללווייזהייט אומגעבען איהן. דער האָכערהאַבענע איבר דיא חיות

וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל־חַיּוֹת

דיא הייליגען, פֿערהערליכט מיט מאַיעזטאַט אויף זיינעם טהראָנוואַגען.

הַקֹּדֶשׁ· וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל־הַמֶּרְכָּבָה:

פֿערדיענזט או' רעכטשאַפֿפֿענהייט פֿאָר זיינם טהראָנע, גנאַדע או' ערבאַרמען

זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ· חֶסֶד וְרַחֲמִים

פֿאָר זיינער מאַיעזטאַט. גוט זינד דיא ליכטער וועלכע ערשוף

לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא

אונזער גאָטט, ער בילדעטע זיא מיט איינזיכט פֿערנונפֿט או' ווייזהייט

אֱלֹהֵינוּ· יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל:

קראַפֿט או' מאַכט לעגטע ער אין זיא, דאַס זיא רעגיערן אין

כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם· לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב

דער וועלט. פֿאָללער גלאַנץ פֿערברייטען זיא ליכט, שאָן (שטראַהלט)

תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ· נָאֶה

איהר גלאַנץ אין דער גאַנצען וועלט. זינד פֿריידיג ביים איהרעם אויפגעהן

זִיוָם בְּכָל־הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם

או' פֿראָהליך ביים אונטערגעהן, זיא טהון מיט עהרפֿורכט דען וויללען

וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם· עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן

איהרעס שאָפּפֿערס. פּראַכט או' עהרע געבען זיא זיינעם נאַמען, יובלען

קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ· צָהֳלָה

עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ· אֲדוֹן עֻזֵּנוּ· צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ· מָגֵן יִשְׁעֵנוּ· מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל

מיט דער איהם אייגענען בארמהערציגקייט. ער שפענדעט ליכט דער ערדע

בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ

אונ'דען בעוואָהנערן אויף איהר מיט ערבארמן, אונ'דורך זיינע גיטע ערנייערט ער

וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים· וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ

אללע טאג אימער דאז ווערק דער שאָפפונג. דער קאָניג דער ערהאבן איזט

בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם

אללײן פאָן יע, געריהמט, פערהערליכט, אונד ערהאבען

לְבַדּוֹ מֵאָז· הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא

זייט דען טאגן דער אורוועלט. גאָטט דער וועלט! דורך דיינע בארמהערציגקייט

מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ

דיא גראָסס איזט ערבארמע דיך איבער אונז, הערר אונזרער שטערקע!

הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ

פעלז אונזרער צופלוכט! שילד אונזערז הייל! פעסטע בורג אום אונז!

צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ:

ניעמאנד איזט דיר גלייך צו שאָטצען ניעמאנד איזט אויסער דיר, גאר ניכטס

אֵין כְּעֶרְכֶּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ· אֶפֶס

אָהנע דיך, אונ'ווער גלייכט דיר. ניעמאנד איזט דיר גלייך צו שאָצען עוויגר אונזר גאָטט

בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ: אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

אין דיזער וועלט; ניעמאנד אויסער דיר אונזר קאָניג אים לעבן דער וועלט

בָּעוֹלָם הַזֶּה· וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם

דער צוקינפטיגן, ניכטס: אָהנע דיך אונזר בעפרייער אין דען טאגן דעז ערלאָזערז;

הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ·

אונ'ניעמאנד גלייכט דיר אונזר העלפר בייא דער אויפערשטעהונג דער טאָדטען.

וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים·

**

כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ

הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת

וואהרענד דער חזן ברכו זאגט,

ח' ברכו את יי המברך:

קו"ח ברוך יי המברך לעולם ועד:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל:

זאגט קהל יתברך.

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו. ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה:

ברוך שם כבוד מלכותו לעלם ועד:

יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם:

כשאומרי' יוצר מוסיפי' זה: אור עולם באוצר חיים אורות מאופל אמר ויהי:

ווען י"ט אן וואכענטאגען איזט, זאגט מאן דאז אונטען שטעהענדע המאיר לארץ.

אלע לאבען דיך או' אלע פרייזען דיך, או' אלע זאגען: ניכטז איזט
*) הכל יודוך והכל ישבחוך והכל יאמרו אין
זא הייליג וויא דער עוויגע. אלע ערהעבען דיך סלה. שאפפער
קדוש כיי: הכל ירוממוך סלה יוצר
דעז אללז; דער גאטט דער אפפנעט אלע טאגע דיא פפארטען צום איינגאנגע
הכל. האל הפותח בכל יום דלתות שערי
דעס מארגען דאס ער אנבריכט 1) אם אפפענען פיראמאמענט. דער הערויז ברינגט
מזרח: ובוקע חלוני רקיע. מוציא
דיא זאננע אויז איהרעם ארטע או' דען מאנד פאן דער פעזטע זיינעז זיטלעז.
חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה:
זענדעט ליכט דעם ערדבאללע איבעראלל, או' זיינען בעוואהנערן דיא ער ערשוף
ומאיר לעולם כלו וליושביו. שברא

1) לדעתי, ובוקע על מזרח קאי, וכה"א אז יבקע כשחר אורך (ישעיה נ"ח ח').

**

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים. ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית: מה רבו מעשיך יי

או' דורך דיא צונגע דער פֿראָממען ווירד דוא ערהאָהעט, או' אין דער מיטטע

וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב

דער הייליגען ווירד דוא געהייליגט.

קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ:

או' אין דען פֿערזאַממלונגען דער מענגע דיינעס פֿאָלקעס דעס הויזעס

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית

ישראל'ס מיט געזאַנג זאָלל פֿערהערליכט ווערדען דיין נאַמע אונזער קאָניג

יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ

אין יעדעם געשלעכט או' צייטאַלטער, זאָ איזט דיא פפֿליכט אַללער געשאָפּפֿע

בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים

פֿאָר דיר, עוויגער, אונזער גאָטט או' גאָטט אונזערער פֿאָטער! צו דאַנקען,

לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת

צו לאָבען, צו ריהמען, צו פֿערהערליכען, צו ערהעבען, צו ווירדיגען, צו בענעדייען

לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ

האָך צו שטעללען או' צו פּרייזען איבער אַללע ווערטע דער געזאַנגע

לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת

או' לאָבגעדיכטע דוד'ס זאָהן ישי'ס דיינעס דיענערס, דיינעס געזאַלבטען.

וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

(דיא איבערזעטצונג פֿאָן ישתבח א. ז. וו. זיהע אין שחרית של חול.)

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים: הש״ץ אומר ח״ק

דוא מעכטיגער, גראָסער, זיעגרייכער אונד עהרפורכטבאַרער גאָטט!

הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל

האָכסטער שאָפפער דעז היממעלז אונ' דער ערדע. וויר לאָבען דיך

עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ

פרייזען דיך, פערהערליכען דיך, בענעדייען דען נאַמען דיינער הייליגקייט

וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ׃

ווא עז הייסט: פאָן דוד: לאָבע מיינע זעעלע דען עוויגען, אונד אללעז

כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ וְכָל־

אין מיינערעז דען נאַמען זיינער הייליגקייט.

קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ׃

אללמעכטיג דורך דיא שטאַרקע דיינער מאַכט, גראָס דורך דיא עהרע

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ׃ הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד

דיינעז נאַמענז, זיעגרייך אין עוויגקייט, עהרפורכטבאַר

שְׁמֶךָ׃ הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא

דורך דיינע וואונדערטהאַטען. קאָניג דער דאַ זיטצט אויף דעם טהראָנע

בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ׃ הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא

האָך אונד ערהאַבען.

רָם וְנִשָּׂא׃

עז טהראָנט אין עוויגקייט ערהאַבענסטער אונ' הייליגסטער איזט זיין נאַמע

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׃

דאַ איזט געשריבען: פראָהלאָקט גערעכטע אים עוויגען, רעדליכען

וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים

ציעמט עז לאָב צו פרייזען. אין דעם מונדע דער רעדליכען ווירזט דוא געלאָבט

נָאוָה תְהִלָּה׃ בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל׃

אונד דורך דיא וואָרטע דער גערעכטען ווירזט דוא געבענעדייעט,

וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ׃

ביז יעצט האַט אונז דיינע בּאַרמהערציגקייט, אונד ניא פֿערליעס אונז

עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ · וְלֹא־עֲזָבוּנוּ

דיינע גנאַדע. או' ניכט ווירסט דוא אונז פֿערשטאָסען עוויגער אונזער גאָטט

חֲסָדֶיךָ · וְאַל־תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

אויך עוויג. דאַרום דיא גלידער דיא דוא ערטהיילעסט אַן אונז, או' דער גייסט

לָנֶצַח: עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ · וְרוּחַ

או' דער אָדעם דען דוא איינגעבלאזעסט אין אונזערע נאַזע, או' דיא צונגע, וועלכע

וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר

דוא געלעגט אין אונזערן מונד, וואַהרליך זיא זאָללען לאָבען, פרייזען, ריהמען,

שַׂמְתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ

פֿערהערליכען, ערהעבען, אַנבעטען (פרייזען), היילגען או' הולדיגען

וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ

דיינעם נאַמען אונזער קאָניג. דען יעדער מונד (זאָלל) דיר דאַנקען או' יעדע צונגע

אֶת־שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֶה · וְכָל־לָשׁוֹן

דיר שוואָרען, או' יעדעז קניע דיר זיך ביגען, או' יעדע האָהעיט

לְךָ תִשָּׁבַע · וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע · וְכָל־קוֹמָה

פֿאָר דיר זיך ביקען, או' אַללע הערצען דיך עהרפֿירכטען,

לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה · וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ ·

או' יעדע נערפֿע או' געדאַנקע לאָבזינגען דיינעם נאַמען, ווין דאַז וואָרט

וְכָל־קֶרֶב וּכְלָיוֹת*) יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ · כַּדָּבָר

וועלכעז געשריבען איזט, אַללע איינע געביינע שפרעכען: עוויגער ווער

שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי

איזט וויא דוא? דוא בעפֿרייעזט דען אונטערדריקטען פֿאָן דעם שטאַרקערן אַלז ער

כָמוֹךָ · מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ ·

או' דען אַרמען או' דען דירפֿטיגען פֿאָן זיינעם רייבער. ווער איזט אָהנליך

וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ · מִי יִדְמֶה

דיר ווער גלייכט דיר או' ווער גלייך צו שאָטצען דיר.

לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ ·

*) כליות מחשבות עיין רלב"ג משלי כ"ג ט"ז.

ריכטעט אויף געביגטע, דיר אַליין וואָללען וויר דאַנקען. ווען דאַ וואָרע

וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים׃ לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים׃ אִלּוּ

אונזר מונד פֿאָלל דער לידער (אונערשעפפליך) וויא דאַס מעער, אויף אונזרע צונגע

פִּינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ

יובלען וויא דאַס ברויסען זיינר וואָגען, אויף אונזערן ליפפען פרייז וויא דיא רייטע

רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי

דעס היממעלס, אונ' אונזרע אויגען לייכטעטען וויא זאָננע אונד מאָנד

רָקִיעַ׃ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ׃

אונ' אונזרע האָנדע אויזגעבריימעט וויא אַדלער דעס היממעלס, אונ' אונזרע פֿיסע

וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם׃ וְרַגְלֵינוּ

זאָ לייכט וויא דיא הירשע, ניכט ווירדען וויר אויזלאַנגען דאַמיט צו דאַנקען דיר

קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת׃ אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ

עוויגער אונזער גאָטט אונ' גאָטט אונזרער פֿאָטער, אונ' צו לאָבען דיינען נאַמען

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךָ

פֿיר איינע פֿאָן דען טויזענדען טויזענד טויזענד (מאַל) טויזענד אונ' פֿיעל

עַל־אַחַת מֵאֶלֶף אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי

מיריאַדען מאַלע וואָהלטהאַטען דיא דוא אויזגעאיבט האַן אונזערן פֿאָטערן

רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ

אונ' אַן אונז. אויז מצרים האַזט דוא אונז בעפֿרייט עוויגער אונזער גאָטט!

וְעִמָּנוּ׃ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ׃

אונ' אויז דעם הויזע דער שקלאַפֿען האַזט דוא אונז ערלאָזט, אין הונגערזנאָטה

וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ׃ בְּרָעָב

שפייזעזט דוא אונז, אונ' צור צייט דעז איבערפֿלוססעז*) פֿפֿלעגטעזט דוא אונז

זַנְתָּנוּ׃ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ׃

פֿאָם שווערדטע רעטטעזט דוא אונז אונ' פֿאָר פעזט בעוואַהרטעזט דוא אונז,

מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ׃ וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ׃

אונ' אויז קראַנקהייטען בעזע אונ' אַנהאַלטענדע האַזט דוא אונז אויפגעהאָלפֿען

וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ׃

*) עיין אבודרהם.

שחרית לשבת וי״ט

(אמן פאנגט מן ארון עולם אונד בעטעט אללעס פארט ביז ישתבח הערנאך פאנגט אמן נשמת אן).

דער אָדעם אללעס לעבענדיגען לאבט דיינען נאמען, עוויגער אונזער גאָטט

נִשְׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ׃

או׳ דער גייזט יעדער קרעאַטור פעהערליכע אונד ערהעבע דיין אַנדענקען

וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ

אונזער קאָניג בעשטאַנדיג פאָן עוויגקייט ביז עוויגקייט ביזט דוא

מַלְכֵּנוּ תָּמִיד מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה

אללמאַכטיג, אונד אויסער דיר איזט ניכט לו אונז איין קאָניג, ערלאָזער

אֵל׃ וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל

או׳ העלפער. דוא ערלאָזעזט, רעטטעזט, ערנאָהרזט, או׳ ערבאַרמזט דיך

וּמוֹשִׁיעַ׃ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם

לו יעדער לייט דער נאָטה או׳ דראַנגזאַל, ניכט איזט לו אונז איין קאָניג נור

בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא

דוא. גאָטט דער פריהערן או׳ דער שפאַטערן (לייטען) גאָטט אללער

אַתָּה׃ אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים׃ אֱלוֹהַּ כָּל־

געשאָפפע, הערר אללר ענטשטעהונגען, דער געלאָבט איזט איט אונענדליכען

בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּרֹב

לאָבפרייזונגען, דער דאַ פיהרט זיינע וועלט איט גנאַדע, או׳ זיינע געשאָפפע

הַתִּשְׁבָּחוֹת׃ הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו

איט ערבאַרמען, או׳ דער עוויגע ניכט שלומערט ער, ניכט שלאַפט ער

בְּרַחֲמִים׃ וַיָי לֹא־יָנוּם וְלֹא־יִישָׁן

ער ערוועקט שלאַפענדע, ערמונטערט בעטייבטע, מאַכט בערעדעט

הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים׃ וְהַמֵּשִׂיחַ

שטומע, לאָזט געבונדענע, אונטערשטיטצט וואַנקענדע,

אִלְּמִים׃ וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים

יַשִּׂיגוּ גְּבוּלַי · בְּאוֹרַח שִׁיר נְפַל חֲבָלַי · הִתְקוֹשְׁשׁוּ · וְאַל תְּשַׁמְּשׁוּ · בְּנֵזֶר שִׁיר שָׁפְרָה לִי: התקוששו

יָהּ רִבּוֹן עָלַם וְעָלְמַיָּא · אַנְתְּ הוּא מַלְכָּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא: עוֹבַד גְּבוּרְתֵּךְ וְתִמְהַיָּא · שַׁפִּיר קֳדָמָךְ לְהַחֲוָיָא: יהי רבון וכו'

שְׁבָחִין אֲסַדֵּר צַפְרָא וְרַמְשָׁא · לָךְ אֱלָהָא קַדִּישָׁא בְּרָא כָּל נַפְשָׁא · עִירִין קַדִּישִׁין וּבְנֵי אֱנָשָׁא · חֵיוַת בָּרָא וְעוֹפֵי שְׁמַיָּא:

יה רבון עלם וכו'

רַבְרְבִין עוֹבְדָיךְ וְתַקִּיפִין · מָכִיךְ רָמַיָּא זָקִיף כְּפִיפִין לוּ יְחְיֶה גְּבַר שְׁנִין אַלְפִין · לָא יֵיעוֹל גְּבוּרְתֵּךְ בְּחוּשְׁבְּנַיָּא:

יה רבון עלם וכו'.

אֱלָהָא דִילֵיהּ יְקַר וּרְבוּתָא · פְּרוֹק יַת עָנָךְ מִפּוּם אַרְיְוָתָא · וְאַפֵּיק יַת עַמֵּךְ מִגּוֹ גָלוּתָא · עַמָּא דִי בְחַרְתְּ מִכָּל אוּמַיָּא:

יה רבון עלם וכו'.

לְמַקְדְּשָׁךְ תּוּב וּלְקוֹדֶשׁ קוּדְשִׁין · אֲתַר דִּי בֵהּ יֶחֱדוּן רוּחִין וְנַפְשִׁין · וִיזַמְּרוּן שִׁירִין וְרַחֲשִׁין בִּירוּשְׁלֵם קַרְתָּא דְשׁוּפְרַיָּא:

יה רבון עלם וכו'.

צוּר מִשֶּׁלּוֹ אָכַלְנוּ בָּרְכוּ אֱמוּנַי · שָׂבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ · כִּדְבַר יְיָ: הַזָּן אֶת עוֹלָמוֹ · רוֹעֵנוּ אָבִינוּ · אָכַלְנוּ אֶת לַחְמוֹ · וְיֵינוֹ שָׁתִינוּ · עַל כֵּן נוֹדֶה לִשְׁמוֹ · וּנְהַלְלוֹ בְּפִינוּ אָמַרְנוּ וְעָנִינוּ · אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ · צור בְּשִׁיר וְקוֹל תּוֹדָה נְבָרֵךְ לֵאלֹהֵינוּ · עַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה · שֶׁהִנְחִיל לַאֲבוֹתֵינוּ · מָזוֹן וְצֵידָה · הִשְׂבִּיעַ לְנַפְשֵׁנוּ · חַסְדּוֹ גָּבַר עָלֵינוּ · וֶאֱמֶת יְיָ: צור רַחֵם בְּחַסְדֶּךָ · עַל עַמְּךָ צוּרֵנוּ · עַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ זְבוּל בֵּית תִּפְאַרְתֵּנוּ · בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ · יָבֹא וְיִגְאָלֵנוּ · רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ יְיָ: צור יִבָּנֶה הַמִּקְדָּשׁ · עִיר צִיּוֹן תְּמַלֵּא · וְשָׁם נָשִׁיר שִׁיר חָדָשׁ · וּבִרְנָנָה נַעֲלֶה · הָרַחֲמָן הַנִּקְדָּשׁ · יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה · עַל כּוֹס יַיִן מָלֵא · כְּבִרְכַּת יְיָ: צור

מְנָתָהּ אַפַּיִם· הֲלִיכָתָהּ אַלְפַּיִם· אַמָּה אָרְכָּהּ· חַי זְקוֹף מָךְ
בְּקוֹרְאֵי שְׁמָךְ· שְׁמַע עֶלְיוֹן· וְאַל תֶּחֱרַשׁ לְרָשׁ וְאֶבְיוֹן· וְקַבֵּל
נִיב וְגַם הִגָּיוֹן· לְבָבוֹ נִשְׁפָּל: מָזוֹן אֲרוּחָה לְיוֹם מְנוּחָה·
בְּעֵת יֶחְסַר· יוּחַן כְּפַת דַּג וּבָשָׂר· יֵשֵׁב בְּשַׂר בְּלִי מַחְסָר·
לַחְמוֹ נִכְפָּל: יוֹם שְׁבִיעִי כְּמֵרוֹעֵי אֲזַי קָשְׁבוּ· בְּרֶדֶת דְּגַן
שָׁמַיִם· בְּתֵת לֶחֶם יוֹמַיִם· אִישׁ תַּחְתָּיו שֵׁבוּ:

יוֹם שַׁבָּת קֹדֶשׁ הוּא· אַשְׁרֵי הָאִישׁ שׁוֹמְרֵהוּ· וְאַל הַיַּיִן
זָכְרֵהוּ: וְאַל יָשִׂים אֶל לִבּוֹ· הַכִּיס רֵק וְאֵין בּוֹ· יִשְׂמַח
וְיִרְוֶה· וְאִם לֹוֶה· הַצּוּר יִפְרַע אֶת חוֹבוֹ: הַבָּשָׂר יַיִן וְדָגִים וְלֹא
יֶחְסַר בְּתַעֲנוּגִים וְאִם שְׁלֹשׁ אֵלֶּה לְפָנָיו צָגִים· זֶה יִהְיֶה שְׂכָרוֹ·
אֲשֶׁר חָפֵץ בִּיקָרוֹ· יוֹסֵף חָצָה דָּג· וּמָצָא מַרְגָּלִיּוֹת בִּבְשָׂרוֹ·
וְאִם שֻׁלְחָן כַּדָּת עָרוּךְ· וּמַלְאַךְ אֵל יַעֲנֶה בָּרוּךְ· זֶה יִהְיֶה זְמַן
אָרוּךְ· וְאוֹיְבָיו יִהְיוּ כְּדוֹמֶן· וּמַלְאַךְ רַע יַעֲנֶה אָמֵן· בַּעַל כָּרְחוֹ
יְסַפֵּר שִׁבְחוֹ· שְׁמוֹ יַעֲלֶה כְּטוֹב שָׁמֶן: נָשִׁים נֵרוֹת תַּדְלִיקֶנָּה
וְחֹק נִדּוֹת תַּחֲזִיקֶנָּה· וְהַחַלּוֹת תַּפְסִיקֶנָּה· יָגֵן בְּעֵדֶן זְכוּתָן:
יוֹם בָּא עֵת לֵידָתָן· וְאִם לֹא עָבְרוּ וְנִזְהָרוּ· אֲזַי קְרֵבָה לֵידָתָן
תְּנוּ שֶׁבַח וְשִׁירָה· לָאֵל אֲשֶׁר שַׁבָּת בָּרָא· וְלָנוּ בּוֹ נָתַן תּוֹרָה·
קָרָא לְמֹשֶׁה מַתָּנָה· בְּבֵית גְּנָזַי הִיא טְמוּנָה· לֵךְ יְאַתָה· וְקַח
אוֹתָהּ· תְּנָהּ לַעֲדַת מִי מָנָה: נֶפֶשׁ כִּי נֶאֱנָחָה· בָּא שַׁבָּת בָּא
מְנוּחָה· גִּיל וְשָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה: בָּרְכוּ וְקִדְּשׁוּ בְּמָן· מִלְּרֶדֶת
לָעָם לֹא זִמֵּן· וְהַשַּׁבָּת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת· בְּפִיסַת בָּר אֲשֶׁר טָמָן:
חֻקוֹתֶיהָ בְּמָרָה· נִצְטַוּוּ בְּאַזְהָרָה· כַּהֲרָרִים בִּשְׂעָרָה· תְּלוּיִם
הִלְכוֹתֶיהָ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹתֶיהָ· יִנְחֲלוּ לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת
כִּצְבָאוֹתֶיהָ: זֶה הָאוֹת אֲשֶׁר שָׂם אֵל· בֵּינוֹ וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל·
וּבַשְּׁבִיעִי אֲשֶׁר הוֹאֵל· סַמְבַּטְיוֹן הַנָּהָר· שֶׁבְּכָל יוֹם רָץ
וְנִמְהַר יוֹכִיחַ· כִּי מָנוֹחַ· תָּשִׁיב לְמִין הַנִּמְהָר: קוֹלֵי
קוֹלוֹת יֶהֶדְלוּן· בְּעֵת שִׁירֵי יִגְדְּלוּן· כִּי כַּטַל הֵם יִזְּלוּן· וְלֹא

קדש. עלי יין. זכרהו ואם אין. עלי לחם בצע בעין. יפה
לקדשו: שמרהו כהלכותיו מעבודות. מאבות ותולדות.
שיר לאל תן להודות. זכר לקדשו: כל שומר יום שבת
מחללו. מחולל ימחול מעלו. ובא גאלו שמו שילה. יובל
שי לו: דבר סימן טוב לך במן ואות דגלי. סמבטיון
המתגלגלי. בכל יום נח כעם סגלי. ישבתו וישקטו.
הטורחים ולא נחים עדי ששי. והשלחם לחפשי. בגדי
שש וגם משי. לכבדך יעטו: ויאמרו באי כלה מה
תאחרי. הן שלחן וגם נרך. ערוכים כי בא אורך. קומי
אורי: כבוד יי עליך כאור זרח. בעת יצר בלי טורח.
קצות מערב וגם מזרח. צפון וימין: עליונים ותחתונים
במאמרו. עלי תבל שם אורו. וכחטוא יציר ליוצרו.
בקשו להטמין: ואת חלית פני קונך ולא נטמן. יום אחד
למוצאיו. ואז נגנז ליראיו. יין עסיס ומן: יהי לזכרך
ולשמרך וינצל. מכל רע וישכון בצל. עצי עדן ושם אצלי.
ישרים יתן: סעודותיו ושבתותיו אשר שלש. כאיש עניו
בדת פלש. במקרא חד היום שלש. רמז שלשתן: יעלה
אם שלש אלה יעשה לה. מחבלים וגם צירים. יצלו בלי
מצרים. יירש נחלה: ברכות יעלה מורה בראשיתך.
ויש תקוה לאחריתך. ושובו בנים בצאתך. להבדיל ישאו:
כוס רויה להלל יה בשיר ורון. בקול נעים קרא בגרון.
ללותך בנין אהרן. בשיר יקראו: כבוד מלכים וכל מלכים
ללותם. הפחות והסגנים. בשבחות וברננים. בכל עת
צאתם: יצו חסדו קדוש יעקב ליל ויומם. ואז לוים על
מקומם. ינצחו שיר אשר זמם. בכל מיני זמר: עלי עולה
אשר כפולה ביום שבת. באהבת יום ברוב חבת. עם נצור
כאישון בת. עין נשמר: מי יפאר גדל פאר המלכה.

יָחִישׁ לְאַמְּצָךְ: נִשְׁמַת כָּל חַי וְגַם נַעֲרִיצָךְ· אֱכוֹל בְּשִׂמְחָה כִּי כְּבַר רָצָךְ: בְּמִשְׁנֶה לֶחֶם וְקִדּוּשׁ רַבָּה· בְּרוֹב מַטְעַמִּים וְרוּחַ נְדִיבָה: יִזְכּוּ לְרַב טוּב הַמִּתְעַנְּגִים בָּהּ· בְּבִיאַת גּוֹאֵל לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא:

מַה יְּדִידוּת מְנוּחָתֵךְ· אַתְּ שַׁבָּת הַמַּלְכָּה· בְּכֵן נָרוּץ לִקְרָאתֵךְ· בּוֹאִי כַלָּה נְסוּכָה· לְבוּשׁ בִּגְדֵי חֲמוּדוֹת לְהַדְלִיק נֵר בִּבְרָכָה: וַתֵּכֶל כָּל הָעֲבוֹדוֹת לֹא תַעֲשׂוּ מְלָאכָה· לְהִתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּגִים· בַּרְבּוּרִים וּשְׂלָיו וְדָגִים: מֵעֶרֶב מַזְמִינִים כָּל מִינֵי מַטְעַמִּים· מִבְּעוֹד יוֹם מוּכָנִים· תַּרְנְגוֹלִים מְפוּטָּמִים· וְלַעֲרוֹךְ כַּמָּה מִינִים· שְׁתוֹת יֵינוֹת מְבוּשָּׂמִים· וְתַפְנוּקֵי מַעֲדַנִּים· בְּכָל שָׁלֹשׁ פְּעָמִים: להתענג נַחֲלַת יַעֲקֹב יִירָשׁ בְּלִי מְצָרִים נַחֲלָה· וִיכַבְּדוּהוּ עָשִׁיר וָרָשׁ· וְתִזְכּוּ לִגְאֻלָּה· יוֹם שַׁבָּת אִם תִּשְׁמֹרוּ· וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה· שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹדוּ· וּבַשְּׁבִיעִי נָגִילָה: להתענג חֲפָצֶיךָ אֲסוּרִים וְגַם לַחֲשׁוֹב חֶשְׁבּוֹנוֹת· הַרְהוּרִים מֻתָּרִים וּלְשַׁדֵּךְ הַבָּנוֹת· וְתִינוֹק לְלַמְּדוֹ סֵפֶר· לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת· וְלַהֲגוֹת בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר· בְּכָל פִּנּוֹת וּמַחֲנוֹת: להתענג הִלּוּכָךְ תְּהֵא בְנַחַת· עֹנֶג קְרָא לַשַּׁבָּת· וְהַשֵּׁנָה מְשֻׁבַּחַת· כְּדָת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת· בְּכֵן נַפְשִׁי לְךָ עָרְגָה· וְלָנוּחַ בְּחִבַּת· כַּשּׁוֹשַׁנִּים סוּגָה· בּוֹ יָנוּחוּ בֵּן וּבַת: להתענג מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא יוֹם שַׁבָּת מְנוּחָה· כָּל הַמִּתְעַנְּגִים בָּהּ· יִזְכּוּ לְרוֹב שִׂמְחָה· מֵחֶבְלֵי מָשִׁיחַ· יֻצָּלוּ לִרְוָחָה· פְּדוּתֵנוּ תַצְמִיחַ· וְנָס יָגוֹן וַאֲנָחָה: להתענג

מַה יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ בְּתַעֲנוּגִים· אַתְּ שַׁבָּת מְשׂוֹשׂ נוֹגִים לָךְ בָּשָׂר וְגַם דָּגִים· נְכוֹנִים מִבְּעוֹד יוֹם: מֵעֶרֶב עַד עֶרֶב לֵב חֲרֵדִים· בְּבֹא עִתֵּךְ עֵת דּוֹדִים· גִּיל וְשָׂשׂוֹן לַיְּהוּדִים· לִמְצוֹא פִדְיוֹם: וְאַתְּ עֹנֶג לְהִתְעַנֵּג בְּמַמְתַּקִּים· בְּתַעֲנוּגוֹת בְּנֵי אָדָם· וְיַיִן כִּי יִתְאַדָּם· וּשְׁאָר מַשְׁקִים: רְאֵה וְקַדֵּשׁ בְּיוֹם

כָּל מְקַדֵּשׁ שְׁבִיעִי כָּרָאוּי לוֹ· כָּל שׁוֹמֵר שַׁבָּת כַּדָּת מֵחַלְּלוֹ· שְׂכָרוֹ הַרְבֵּה מְאֹד עַל פִּי פָעֳלוֹ· אִישׁ עַל מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ: אֹהֲבֵי יְיָ הַמְחַכִּים בְּבִנְיַן אֲרִיאֵל· בְּיוֹם הַשַּׁבָּת שִׂישׂוּ כִּמְקַבְּלֵי מַתַּן נַחֲלִיאֵל· גַּם שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וְאִמְרוּ לָאֵל· בָּרוּךְ יְיָ אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: דּוֹרְשֵׁי יְיָ זֶרַע אַבְרָהָם אֹהֲבוֹ· הַמְאַחֲרִים לָצֵאת מִן הַשַּׁבָּת וּמְמַהֲרִים לָבֹא· שְׂמֵחִים לְשָׁמְרוֹ וּלְעָרֵב עֵרוּבוֹ· זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּמִצְוַת שַׁבָּת גְּרוּסָה· חֲרוּתָה לַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּכַלָּה בֵּין רֵעוֹתֶיהָ מְשֻׁבָּצָה· טְהוֹרִים יִירָשׁוּהָ וִיקַדְּשׁוּהָ בְּמַאֲמַר כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה· וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: יוֹם קָדוֹשׁ הוּא מִבּוֹאוֹ וְעַד צֵאתוֹ· כָּל זֶרַע יַעֲקֹב יְכַבְּדוּהוּ כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לָנוּחַ בּוֹ וְלִשְׂמוֹחַ בְּתַעֲנוּג אָכוֹל וְשָׁתֹה· כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ· מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיוֹדְעֶיךָ אֵל קַנֹּא וְנוֹקֵם· נוֹטְרֵי לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי זָכוֹר וְשָׁמוֹר לְהָקֵם· שַׂמְּחֵם בְּבִנְיַן שָׁלֵם בְּאוֹר פָּנֶיךָ תַּבְהִיקֵם· יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם: עֲזוֹר לַשּׁוֹבְתִים בַּשְּׁבִיעִי בֶּחָרִישׁ וּבְקָצִיר עוֹלָמִים· פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה קְטַנָּה סוֹעֲדִים בּוֹ לְבָרֵךְ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים· צִדְקָתָם תַּצְהִיר כְּאוֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים· יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַהֲבַת תָּמִים· יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים:

מְנוּחָה וְשִׂמְחָה אוֹר לַיְּהוּדִים· יוֹם שַׁבָּתוֹן יוֹם מַחֲמַדִּים· שׁוֹמְרָיו וְזוֹכְרָיו הֵמָּה מְעִידִים· כִּי לְשִׁשָּׁה כָּל בְּרוּאִים וְעוֹמְדִים: שְׁמֵי שָׁמַיִם אֶרֶץ וְיַמִּים· כָּל צְבָא מָרוֹם גְּבוֹהִים וְרָמִים· תַּנִּין וְאָדָם וְחַיַּת רְאֵמִים· כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים: הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר לְעַם סְגֻלָּתוֹ· שָׁמוֹר לְקַדְּשׁוֹ מִבּוֹאוֹ וְעַד צֵאתוֹ: שַׁבַּת קֹדֶשׁ יוֹם חֶמְדָּתוֹ· כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ: בְּמִצְוַת שַׁבָּת אֵל יַחֲלִיצָךְ· קוּם קְרָא אֵלָיו

פאן אַלז זיינעם ווערקע וועלכעז ער געמאַכט. ער זעגנעטע גאָטט דען

מכל־מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את־

טאַג דען זיבענטען או׳ היילגטע איהן, דען אַן איהם רוהטע ער פאָן אַלז

יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל־

זיינעם ווערקע דאַז ער געשאַפפען, גאָטט אונד געמאַכט האַטטע.

מלאכתו אשר־ברא אלהים לעשות:

געלאָבט זייעזט דוא, עוויגר

טיבר וויין ברוך אתה יי

אונזער גאָטט! קאֶניג דער וועלט!

אלהינו מלך העולם

טאָפפער דער פרוכט דעז ווייכשטאָק.

בורא פרי הגפן:

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער

איבר ברויד ברוך אתה יי

אונזער גאָטט! קאֶניג דער וועלט

אלהינו מלך העולם

דר הערוויזבריינגט ברויד אויז דר ערדע.

המוציא לחם מן הארץ:

געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער אונזער גאָטט! קאֶניג דער וועלט! וועלכער

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר

אונז היילגטע דורך זיינע געבאָטע, או׳ האַטטע וואָהלגעפאַללן אַן אונז, או׳ דען שבת

קדשנו במצותיו ורצה בנו ושבת

דען היילגען איט ליבע אונד וואָהלגעפאַללען האַט ער אונז צו טהייל ווערדן לאַסן

קדשו באהבה וברצון הנחילנו

איין אַנדענקן דעז ווערקז דער טאָפפונג, דען דיזר (איזט) איין טאַג דער ערזטע

זכרון למעשה בראשית כי הוא יום תחלה

צור פערקינדיגונג דער היילגקייט, איין אַנדענקן דעז אויזצוגז אויז מצרים. דען

למקראי קדש זכר ליציאת מצרים כי

אונז וואָהלטעזט דוא או׳ אונז היילגטעזט דוא (אעהר) אַלז אַללע פאָלקר.

בנו בחרת ואותנו קדשת מכל־העמים

או׳ שבת דיינען היילגען איט ליבע או׳ וואָהלגעפאַללן האַזט דוא אונז צוגעטהיילט

ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו׃

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער דער היילגט דען שבת.

ברוך אתה יי מקדש השבת:

בְּלִי עֶצֶב וְאֶתְפַּלֵּל כְּדַת כָּרָאוּי וּכְנָכוֹן: מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם בָּרְכוּנִי לְשָׁלוֹם וְאִמְרוּ בָּרוּךְ לְשֻׁלְחָנִי הֶעָרוּךְ וְצֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סֶלָה:

אֵשֶׁת חַיִל מִי יִמְצָא וְרָחֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ: בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ וְשָׁלָל לֹא יֶחְסָר: גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא־רָע כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ: דָּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפֶּיהָ: הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחְמָהּ: וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ: זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ מִפְּרִי כַפֶּיהָ נָטְעָה כָּרֶם: חָגְרָה בְעוֹז מָתְנֶיהָ וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעֹתֶיהָ: טָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ לֹא יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ: יָדֶיהָ שִׁלְּחָה בַכִּישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תָּמְכוּ פָלֶךְ: כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי וְיָדֶיהָ שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן: לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֶג כִּי כָל בֵּיתָהּ לָבֻשׁ שָׁנִים: מַרְבַדִּים עָשְׂתָה לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁהּ: נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם זִקְנֵי אָרֶץ: סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי: עוֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן: פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ: צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא תֹאכֵל: קָמוּ בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ בַּעְלָהּ וַיְהַלְלָהּ: רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל כֻּלָּנָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי אִשָּׁה יִרְאַת יְהוָה הִיא תִתְהַלָּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ:

סדר קידוש לליל שבת׃

(אין ערמאנגלונג דעס ווייננס אהלט אמן איבער ברוד קידוש).

אם טאגע דעם זעכסטען ווארדען פאללענדעט דיא היממעל אונד ערדע אונ' אלל

יוֹם הַשִּׁשִּׁי וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־

איהר העער. דא האט פאללענדעט גאטט אם טאגע דעם זיעבענטען

צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

זיין ווערק, וועלכעס ער געמאכט, ער רוהעטע אם טאגע דעם זיעבענטען

מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

עֲשִׂיתָ עִמָּדִי וַאֲשֶׁר אַתָּה עָתִיד לַעֲשׂוֹת עִמִּי וְעִם
כָּל בְּנֵי בֵיתִי וְעִם כָּל בְּרִיּוֹתֶיךָ בְּנֵי בְרִיתִי: וּבְרוּכִים
הֵם מַלְאָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים שֶׁעוֹשִׂים רְצוֹנֶךָ:
אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מֶלֶךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שֶׁלּוֹ בָּרְכֵנִי בַשָּׁלוֹם וְתִפְקֹד
אוֹתִי וְאֶת כָּל בְּנֵי בֵיתִי וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: מֶלֶךְ עֶלְיוֹן עַל כָּל צְבָא מָרוֹם
יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר כָּל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית אֲחַלֶּה פָנֶיךָ הַמְּאִירִים
שֶׁתְּזַכֶּה אוֹתִי וְאֶת כָּל בְּנֵי בֵיתִי לִמְצוֹא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב
בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל בְּנֵי אָדָם וְחַוָּה וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ
לַעֲבוֹדָתֶיךָ (וּסְלַח וּמְחַל לָנוּ וּלְזַרְעֵנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ
וְחַטֹּאתֵינוּ וַעֲוֹנוֹתֵינוּ) וְזַכֵּנוּ לְקַבֵּל שַׁבָּתוֹת מִתּוֹךְ רוֹב
שִׂמְחָה וּמִתּוֹךְ עוֹשֶׁר וְכָבוֹד וּמִתּוֹךְ מִיעוּט עֲוֹנוֹת וְהָסֵר
מִמֶּנִּי וּמִכָּל בְּנֵי בֵיתִי וּמִכָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי
חוֹלִי וְכָל מִינֵי מַדְוֶה וְכָל מִינֵי דַלּוּת וַעֲנִיּוּת וְאֶבְיוֹנוּת
וְתֵן בָּנוּ יֵצֶר טוֹב לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וּבְיִרְאָה וּבְאַהֲבָה
וְנִהְיֶה מְכֻבָּדִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ כִּי אַתָּה הוּא
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד כִּי לְךָ נָאֶה כִּי לְךָ יָאֶה: אָנָּא מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים צַוֵּה לְמַלְאָכֶיךָ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת מְשָׁרְתֵי עֶלְיוֹן
שֶׁיִּפְקְדוּנִי בְּרַחֲמִים וִיבָרְכוּנִי בְּבוֹאָם לְבֵיתִי בְּיוֹם
קָדְשֵׁנוּ כִּי הִדְלַקְתִּי נֵרוֹתַי וְהִצַּעְתִּי מִטָּתִי וְהֶחֱלַפְתִּי
שִׂמְלוֹתַי לִכְבוֹד יוֹם הַשַּׁבָּת· וּבָאתִי לְבֵיתְךָ לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי
לְפָנֶיךָ שֶׁתַּעֲבִיר אַנְחָתִי וְאָעִיד אֲשֶׁר בָּרָאתָ בְשִׁשָּׁה יָמִים
כָּל הַיְצוּר: וְאֶשְׁנֶה וַאֲשַׁלֵּשׁ עוֹד לְהָעִיד עַל כּוֹסִי בְּתוֹךְ
שִׂמְחָתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לְזָכְרוֹ וּלְהִתְעַנֵּג בְּיֶתֶר נִשְׁמָתִי אֲשֶׁר
נָתַתָּ בִּי: בּוֹ אֶשְׁבּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לְשָׁרְתֶךָ וְכֵן אַגִּיד
גְּדוּלָּתֶךָ בְּרִנָּה: וְשִׁוִּיתִי יְיָ לִקְרָאתִי שֶׁתְּרַחֲמֵנִי עוֹד בְּגָלוּתִי
לְגָאֳלֵנִי לְעוֹרֵר לִבִּי לְאַהֲבָתֶךָ: וְאָז אֶשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ וְחֻקֶּיךָ

(שבת אונד יום טוב נאך תפלת ערבית אונד נאך תפלת מוסף, זאָ אויך אַן מוצאי שבת אונד מוצאי יום טוב נאך תפלת ערבית ערטהיילט מאַן דען קינדער אונד טעכטער פאָלגענדען זעגען.)

צו מאַנספערזאָנען יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה:

צו פֿרויענספערזאָנען יְשִׂמֵךְ אֱלֹהִים כְּשָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

ווען מאַן אויס דער שולע נאך הויזע קאָממט זאגט מאַן פאָלגענדעס.

שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ג״פ

בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ג״פ

בָּרְכוּנִי לְשָׁלוֹם מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ג״פ

צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן מִמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ג״פ

כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ:
יְיָ יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

רִבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מֶלֶךְ אַבִּיר מֶלֶךְ בָּרוּךְ מֶלֶךְ גָּדוֹל מֶלֶךְ דּוֹבֵר שָׁלוֹם מֶלֶךְ הָדוּר מֶלֶךְ וָתִיק מֶלֶךְ זַךְ מֶלֶךְ חֵי הָעוֹלָמִים מֶלֶךְ טוֹב וּמֵטִיב מֶלֶךְ יָחִיד וּמְיוּחָד מֶלֶךְ כַּבִּיר מֶלֶךְ לוֹבֵשׁ רַחֲמִים מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים מֶלֶךְ נִשְׂגָּב מֶלֶךְ סוֹמֵךְ נוֹפְלִים מֶלֶךְ עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית מֶלֶךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל מֶלֶךְ צַח וְאָדוֹם מֶלֶךְ קָדוֹשׁ מֶלֶךְ רָם וְנִשָּׂא מֶלֶךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה מֶלֶךְ תָּמִים דַּרְכּוֹ מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי עַל כָּל הַחֶסֶד אֲשֶׁר

חֲשֵׁכָה סָפֵק אֵינָהּ חֲשֵׁכָה. אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת־הַוַּדַּאי. וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת־הַכֵּלִים וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת־הַנֵּרוֹת. אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת־הַדְּמַאי. וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת־הַחַמִּין:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל־בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

הש״ץ מקדש כנה״ג בשבתות וי״ט חוץ מליל א׳ וב׳ של פסח. ואומרין עלינו, ק״י יגדל.

אויפמערקזאמקייט בעאבאכטעט דיא געזעטצע דער רייניגונג, דער חלה [15], אונד דער אנצינדונג דער ליכטער. אן דרייען דינגען אום יעדער הויספאטער פרייטאג אבענדז, ווען עז דונקעל ווירד, דורך פראגען ערמאהנען: האבט איהר פערצעהנט? האבט איהר דען עירוב געמאכט? [16] צינדעט דיא לאמפע אן. איזט עז צווייפעלהאפט אב עז שאן נאכט זייא אדער ניכט זא דארף מאן דאז געוויס אונפערצעהנטע ניכט פערצעהנטען דיא געפעסע ניכט אין וואססער טויכען [17] אונד דיא לאמפען ניכט אנצינדען; אבער דמאי [18]) דארף מאן נאך פערצעהנטען, דען עירוב (דער האפע) נאך מאכען אונד דאז ווארמע (פאר דער ערקאלטונג בעוואהרען.

ר׳ אלעזר זאגטע איס נאמען פאן ר׳ חנינא געזעטצלעהרער פערמעהרען דיא גליקזעליגקייט אין דער וועלט, דען עז הייזט: אונד אללע דיינע קינדער ווערדען געלעהרט זיין פאן גאטט אונד דיא גליקזעליגקייט דיינר קינדער ווירד גראס זיין. לעזע ניכט בניך (דיינע קינדער) זאנדערן בוניך (דיא דיך ערבויען). דיא פריינדע דיינר לעהרע געניסען פיעל זעליגקייט. קיין אונפאלל דראהט איהנען, אין דיינען אויערן וואהנע פרידע אין דיינען טאססערן זיכערהייט. אום איינער פריינדע או׳ ברידער ווילען ווינטע איך דיר פרידע או׳ גליק, אום דעז עוויגן אונזערז גאטטעז טעמפעל ווילען זוכע איך דיין וואהלערגעהן. דער עוויגע גיבט זיינעם פאלקע אאכט, דער עוויגע בעגליקט זיין פאלק איט זעליגעם פרידען.

15) איין סטיק שפייזעטייג וועלכע פארמאלז צור העבע געבראכט, יעצט ווירד עז פערברענט. 16) דאזייניגע געזעץ בעאבאכטעט, וואדורך עז ערלויבט ווירד. פאן איינעם ארטע צום אנדערן אם שבת צו טראגן. 17) אום זיא פאן איהרר אונרייניגקייט צו בעפרייען. 18) דאז אונגעוויס פערצעהנטע

שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד· לֹא יְמַלֵּא אָדָם קְעָרָה שֶׁמֶן
וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ
בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת· וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר:
(ה) הַמְכַבֶּה אֶת־הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא
מִפְּנֵי גוֹיִם מִפְּנֵי לִסְטִים מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה אוֹ
בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן פָּטוּר· כְּחָס עַל־הַנֵּר
כְּחָס עַל־הַשֶּׁמֶן כְּחָס עַל־הַפְּתִילָה חַיָּב· רַבִּי
יוֹסֵי פּוֹטֵר בְּכֻלָּן חוּץ מִן הַפְּתִילָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא
עוֹשָׂהּ פֶּחָם: (ו) עַל שָׁלֹשׁ עֲבֵרוֹת נָשִׁים מֵתוֹת
בִּשְׁעַת לֵדָתָן עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת בְּנִדָּה בְּחַלָּה
וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר: (ז) שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם
לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה·
עִשַּׂרְתֶּם עֵרַבְתֶּם הַדְלִיקוּ אֶת־הַנֵּר· סָפֵק

איזט[12]) ר׳ יהודה ערלויבט עז. האט אבער דער טאפפער (אדער דער הויז־
הערר) איין דערגלייכען געפאס אן דער לאמפע פעסט געמאכט, זא איזט זיך
דעסען צו בעדינען ערלויבט, וייל עס אלזדאן נור איין געפאס אויסמאכט אויס
עבען דער אורזאכע דארף מאן קיינע שאלע מיט אהל אנפיללען דיזעלבע נעבען
דער לאמפע זעטצען, אונד דאס ענדע דעס דאכטעס דאריין לעגען דאמיט דיזער
דאס אהל אן זיך ציהע. ר׳ יהודה האלט אויך דיזעס פיר ערלויבט. דעריעניגע דער
איינע לאמפע אויסלעשט אויס פורכט פאר דען היידען[13]) אדער רייבערן אדער
אויס מעלאנכאליע אדער איינעס קראנקען ווילן דאמיט ער איינשלאפען קאן איזט
ניכט שטראפפאלליג. געשיעהט עס אבער אום דיא לאמפע, דאס אהל אדער דען
דאכט צו שאנען זא איזט ער שטראפפאלליג. ר׳ יוסי האלט איהן אין אללען דיזען
פאללען ניכט פיר שטראפפאלליג, אויסער ווען עס אום דעס דאכטעס ווילן געשיעהט.
וייל ער דיא אבזיכט האבע דען דאכט צור קאהלע צו מאכען[14]) אום דרייער זינדן
ווילן שטערבען דיא וייבער אין קינדעסנאטהען כעאליך: ווען זיא ניכט מיט

12) דיא אורזאכע איזט, וייל ער אין דיזעם פאללע פאן דעם אהלע איינן אנדערן
גערויך מאכען, אונד דיא פערזאמלונג דעס ליכטס פערנאכלעסען ווירדע.
13) דיא פערזער וואללען אן איהרעם פעסטע אין קיינעם אנדערן הויזע
אלז אין איהרעם טעמפעל ליכט צו ברעננען ערלויבען. 14) אייגענטליך
פייערפאנגענד.

בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת בְּשֶׁמֶן דָּגִים בְּשֶׁמֶן פַּקֻּעוֹת בְּעִטְרָן וּבְנֵפְטְ· רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבָד: (ג) כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ אֶלָּא פִּשְׁתָּן· וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטַּמֵּא טֻמְאַת אֹהָלִים אֶלָּא פִּשְׁתָּן· פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ· רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר טְמֵאָה הִיא וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ· רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר טְהוֹרָה הִיא וּמַדְלִיקִין בָּהּ: (ד) לֹא יִקּוֹב אָדָם שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁל־בֵּיצָה וִימַלְּאֶנָּה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה עַל־פִּי הַנֵּר בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת וַאֲפִילוּ הִיא שֶׁל־חֶרֶס· וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר· אֲבָל אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה מֻתָּר מִפְּנֵי

געברויך אללער אהלע[8]) אלס: דאס אהל פאן זעזאמקרויט, פאן ניסע, רעטטיך זאמען. פאן פישען, פאן ווילדען קירביסען וויא אויך דען אבגאנג דעס פעכס אונ' דען נפטא[9]). ר' טרפון לעהרטע דאס מאן בלאס דאס אליווענאהל ברויכען דירפטע. פאן אללעם וואס (אין דער שריפט) בויםגעוואכס גענאננט ווירד, דארף מאן זיך נור דעס פלאכסעס לום דאכט בעדינען, זא איזט אויך אונטער אללען דינגען דיא בויםגעוואכסע גענאננט ווערדען דער פלאכס אלליין (ווען נעמליך איין צעלט דאראוס געמאכט ווארדען) דער פערונרייניגונג דורך איינן טאדטען (דאס נעמליך דאס צעלט זעלבסט אויך אהנע ווירקליכע בעריהרונג דער לייכע אונריין זייא) פאהיג. איין לאפפען פאן איינעם קליידע דאס לום דאכט לוזאמען געראללט אבער ניכט אן דער שפיטצע אנגעזענגט איזט, איזט נאך ר' אליעזר'ס מיינונג דער פערונרייניגונג פאהיג[10]) אונ' מאן דארף זיך דעססען ניכט בעדיענען. ר' עקיבא אבער זאגטע ער בלייבע ריין אונ' מאן קאן זיך דעססען בעדיענען[11]) מאן דארף איינע מיט אהל געפיללטע אונטען דורכלאכערטע אייערשאלע ניכט איבער דיא לאמפע זעטצען דאמיט דאס אהל טראפפענווייזע אויף דען דאכט פאללע אויך ניכט איינמאל ווען איין דערגלייכען האנגענדעס געפאס פאן טהאן

8) ווען זיא אויך איבעלריכענד זינד. 9) איין ווייסעס איבעלריכענדעס פעך.
10) ווען ער פאן איינעם אויסזאטציגען אדער טאדטען בעריהרט ווארדען.
11) וויל עס נאך זיאמער איין שטיק איינעס קליידעס בלייבט.

דער חזן זאגט אלהינו זייטע פ"א ביז מקדש השבת או' הערנאך קדיש תתקבל
(אן יעדעם שבת ווירד במה מדליקין געזאגט: אויזגענאממען ווען אן שבת
אדער אן ערב שבת י"ט איזט; אויך אן שבת חה"מ ווירד עז ניכט געזאגט).

בַּמֶּה מַדְלִיקִין וּבַמָּה אֵין מַדְלִיקִין· אֵין
מַדְלִיקִין לֹא בְלֶכֶשׁ וְלֹא בְחוֹסֶן וְלֹא בְכַלָּךְ·
וְלֹא בִּפְתִילַת הָאִידָן וְלֹא בִּפְתִילַת הַמִּדְבָּר·
וְלֹא בִירוֹקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמָּיִם: וְלֹא בְזֶפֶת וְלֹא
בְשַׁעֲוָה· וְלֹא בְשֶׁמֶן קִיק· וְלֹא בְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה·
וְלֹא בְאַלְיָה וְלֹא בְחֵלֶב: נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר
מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבֻשָּׁל· וַחֲכָמִים אוֹמְרִים
אֶחָד מְבֻשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל אֵין מַדְלִיקִין
בּוֹ: (ב) אֵין מַדְלִיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב·
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין בְּעִטְרָן מִפְּנֵי
כְבוֹד הַשַּׁבָּת· וַחֲכָמִים מַתִּירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים

וועלכע דינגע זינד צור ערהאלטונג דעז ליכטעז אם שבת ערלויבט צו געברויכען
וועלכע ניכט? נון דארף מאן זיך ניכט בעדיענען דעז לכש[1]) דעז
אונגעהעכעלטען פלאכזעז, דער פלאקזיידע[2]), דער וואללע דיא צווישען דער
רינדע או' דעם האלזע דער ווידען או' אנדערער בייאע וואכזט, דער פאדען
אויז דער וויזטע[3] אויך ניכט דעז וואססער אמאזעז[4]). שטאטט דעז אהלז דארף
מאן ניכט ברויכען צערשטאססענעז פעך, צערלאססענעז וואכז, אהל אויז קיק[5]),
פערואונרייניגטעז אהל דער העבע[6]), פעטט אויז דען שוואנצטיקן דער טהירע
או' אונשליטט. נחום דער מעדער זאגטע, דעז צערלאססענען אונשליטעז דארף מאן
זיך בעדיענען אבער דיא אנדערן געלעהרטען וואללן, דאס מאן דאז אונשליטט ווערר
צערלאססען נאך אונצערלאססען געברויכען זאלל. דעז פערואונרייניגטען אהלז דער
העבע דארף מאן זיך אויך אן קיינעם אנדערן פייערטאג בעדיענען. ר' ישמעאל
זאגטע מאן דארף זיך דעז אבגאנגעז פאם פעך[7]) ניכט בעדיענען, וויל מאן דען
שבת עהרענווערטה האלטען מוס, דיא אנדערן געלעהרטען אבער ערלויבן דען

1) איינע ארט וואללע וועלכע צווישען דער רינדע או' דעם האלזע דעז צעדערנבויאז
וואכזט. 2) דער אייסערע טהייל דעז געשפינזטעז דער זיידענווירמער.
3) בלאטטר פאן איינם האלבוואכזענדען גראזע אויז וועלכעם מאן פאדען ניהט.
4) זא אן דען טיפפען וואכזט. 5) איין אהל דאז אויז דען קארנערן דער
ביאוואללע געפרעסט ווירד. 6) וועלכעז מאן צוואר ניכט עססען אבער אויסער
אם שבת ברעננען דארף. 7) וועלכעז איינען שטינקענדען גערוך האט.

בעשיצער דער פאָטער דורך זיין וואָרט ערוועקער דער טאָדטען דורך זיין געהייס
מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ
גאָטט (קאָניג) דער הייליגע דעם ניעמאַנד גלייכט דער רוהע פערשאַפפט
הָאֵל (בש״ת הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ׃ הַמֵּנִיחַ
זיינעם פאָלקע אַם טאַגע דער פייער זיינעז הייליגען טאַגעז, דען אַן איהנען
לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם
האַט ער געפאַללען רוהע צו גאָננען איהנען, איהם דיענען וויר איט עהרפורכט
רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה
או׳ ציטטערן, דאַנקען זיינעם נאַמען אַללע טאַג טעטעז, איננבעגריף*)
וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מֵעֵין
אַללער זעגענזשפריכע, גאָטט דעז דאַנקעז ווירדיג, העדר דעז פרידענז.
הַבְּרָכוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם
הייליגער דעז שבת, זעגנער דעז זיבענטען, לאַסט רוהען אין הייליגקייט
מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה
דאַז פאָלק געזאָטטיגט איט זעליגקייט צום אַנדענקען דעז ווערקעז דער טאָפפונג.
לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית׃

*) עז וויר דאַז געבעט מגן אבות אַלז וויעדערהאָלונגזגעבעט דעז פאָרזאָנגערז בעטראַכטעט, דאַ אַבער אין דעם שבת געבעט 7 זעגענזשפריכע זינד, נעמליך: 1. מגן אברהם, 2. מחיה המתים, 3. האל הקדוש, 4. מקדש השבת, 5. המחזיר שכינתו לציון, 6. הטוב שמך ולך נאה להודות, 7. המברך את עמו ישראל בשלום; זאָ ענטהאָלט מגן אבות דען איננבעגריף דיעזער זעגענזשפריכע, נעמליך: 1. מגן אבות, 2. מחיה המתים, 3. האל הקדוש, 4. המניח, 5. לפניו נעבוד, 6. ונודה לשמו אל ההודאות, 7. אדון השלום. הירויף ציעלט דאַז מעין הברכות, וואָרע דער זין היער קורצע, וויא דיא הערדען, פריעדלאָנדער אונד איינעז איבערזעצט האַבען, זאָ איסטע עז מַעְיַן הייסען, וויא (יהושע ט״ו ט׳ אונד י״ח ט״ו) ובאבודרהם הגרסא מעין הברכות וההודאות וכנון הוא.

הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל־הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

שבת תשובה ווירד בספר אייגעשאלטעט.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשַׁבְתָּם: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

(שבת אונד ווען יום טוב אן שבת פאללט זאגט מאן היער ויכלו ביז לעשות אבען זייטע פ' ע"ב, הערנאך זאגט דער חזן אללײן דיזע ברכה ביז וארץ אונד דאן זאגט קהל מיט דעם חזן מגן אבות. פאללט אבער דיא ערסטע נאכט פסח אן שבת, אדער וואו ניכט דאז גאנצע יאהר מיט זכין געבעטעט ווירד, ווירד דיא ברכה אונד מגן אבות ניכט געזאגט).

ש"ץ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עַבְדֶּךָ׃ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ׃ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ׃ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
לר״ח רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ׃ לפסח חַג הַמַּצּוֹת׃ לסוכות חַג הַסֻּכּוֹת׃
הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה׃ וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה׃ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ׃ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃

אָן שבת חנוכה זָאגט מאַן היער על הנסים.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃

בשבת תשובה וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ׃

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה

הײליגטע איהן, דען אַן איהם רוהעטע ער פאָן אַלל זיינען ווערקע

וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ

דאַז ער געשאַפֿפֿען, גאָטט, או׳ געמאַכט האַטטע.

אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

אונזר גאָטט, או׳ גאָטט אונזרער עלטערן! האַבע וואָהלגעפאַללען אַן אונזרר רוהע

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ

הייליגע אונז, דורך דיינע געבאָטע, גיב אונזער לאָאָז אַן דיינער לעהרע,

קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃

זאַטטיגע אונז פאָן דיינעם גוטע*) ערפֿרייע אונז איט דיינער היילפֿע, רייניגע

שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר

אונזר הערץ דיר צו דינען אין וואַהרהייט. לאַס אונז צו טהייל ווערדן עוויגער

לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ

אונזער גאָטט אין ליעבע או׳ געפאַללען דיא פייער דיינער הייליגען טאַגע,

אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ

זיא זאָללען רוהען אַן איהר ישראל דיא דאַ הייליגען דיינען נאַמען. געלאָבט

וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ׃ בָּרוּךְ

זייעזט דוא, עוויגער! דער הייליגט דען שבת.

אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם׃ וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

אַם ראש חודש אונד חה״מ זאַגט מאַן יעלה ויבא.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ׃ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד

*) טוב הזה מעכין טוב הארץ תאכלו, והכונה לא מידי מתנת בשר ודם כי אם מידך המלאה ומטובך הגדול ואם מעט הוא, ואע״ג דקאמר רב לענין ברכת המזון „ומטובו״ הרי זה בור, לענין אלה שאני, (עיין ברכות דף נו״ן).

אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה·

שבת תשובה ווירד מי כמוך איינגעשאלטעט:

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

(בשבת תשובה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

דוא האשט געהייליגט דען טאג דען זיבענטען דיינעם נאמען

אַתָּה קִדַּשְׁתָּ אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי לִשְׁמֶךָ·

אלז דיא פאללענדונג דער שאפפונג דעז היממלז אונ׳ דער ערדע זעגנעטעזט איהן

תַּכְלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ וּבֵרַכְתּוֹ

מעהר אלז אללע טאג הייליגטעזט איהן, מעהר אלז אללע צייטן אז שטעהט געשריבן

מִכָּל־הַיָּמִים וְקִדַּשְׁתּוֹ מִכָּל־הַזְּמַנִּים וְכֵן כָּתוּב

אין דיינר לעהרע.

בְּתוֹרָתֶךָ:

עז װארדען פאללענדעט דיא היממעל דיא ערדע אונד אלל איהר העער

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם:

דא פאללענדעטע גאטט אם טאגע דען זיבענטען זיין װערק דאז

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר

ער געמאכט, אונ׳ רוהעטע אם טאגע דען זיבענטען פאן אלל זיינעם װערקע

עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ

דאז ער געמאכט. אונ׳ דא זעגנעטע גאטט דען טאג דען זיבענטען

אֲשֶׁר־עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי

או' שויג ווירשט דוא רעגירן איט רוהם. דען וויר האבן קיינען קעניג אויסער דיר

עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה

געלאבט זייאשט דוא, עוויגער! דער קעניג אין זיינער אייא:טאט! שטעטש:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ בִּכְבוֹדוֹ תָּמִיד

ווירד ער רעגירן איבער אונז אימאער אונד עוויג, אונד איבער אללע

יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד וְעַל כָּל

זיינע געשאפפע.

מַעֲשָׂיו: ס״ק

שמונה עשרה פיר דיא וואכענטאגע זאאגט
איבער:עטלונג אי:ט אבען זייטע ל״ה לו פינדען.

תפלת ערבית לשבת

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ·

שבת תשובה ווירד זכרנו איינגעשאלטעט.

זָכְרֵנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · פאן ש״ע מוסף אן בי:לום ערז טען טאג פסח מוסף זאגט אאן מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר

דוא ביזט גאָטט אַלליין. אונד וויר דיין פאָלק שאַפע
אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ: וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן
דיינער ווידע, וויר דאַנקען דיר אימער פאָן געשלעכט צו געשלעכט
מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר
ערצאָהלען וויר דיין לאָב. געלאָבט זייא גאָטט בייא טאַג, געלאָבט זייא גאָטט
נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם. בָּרוּךְ יְיָ
בייא נאַכט, געלאָבט זייא גאָטט ביים נידערלעגען, געלאָבט זייא גאָטט
בַּלָּיְלָה. בָּרוּךְ יְיָ בְּשָׁכְבֵנוּ בָּרוּךְ יְיָ
ביים אויפשטעהן. דען אין דיינער האַנד זינד אַללע זעעלען דער לעבענדען
בְּקוּמֵנוּ: כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים
או' דער געשטאָרבענען, וועלכער אין זיינר געוואַלט האַט דיא זעעלע אַללעס
וְהַמֵּתִים אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל
לעבענס, דען גייסט יעדעס מענשען. אין דיינע האַנד איבערגעבע איך
חַי וְרוּחַ כָּל־בְּשַׂר אִישׁ: בְּיָדְךָ אַפְקִיד
מיינען גייסט, דוא בעפרייעסט מיך עוויגער! גאָטט דער טרייע!
רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי יְיָ אֵל אֱמֶת:
אונזער גאָטט אים הימעל! לאַס איינציג זיין דיין נאַמען, לאַס וועהרען
אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם יַחֵד שִׁמְךָ וְקַיֵּם
דיין רייך אימער, רעגיערע איבער אונז אימער או' עוויג.
מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:
עס זאָללען זעהן אונזרע אויגן, זיך פרייען אונזר הערץ, פראָהלאָקן אונזרע זעעלע
יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ
אַן דיינר הילפע אין וואַהרהייט. ווען געזאַגט ווירד צו ציון עס רעגיערט דיין גאָטט
בִּישׁוּעָתְךָ בֶּאֱמֶת בֶּאֱמֹר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ:
דער עוויגע איזט קעניג, דער עוויגע וואַר קעניג, דער עוויגע ווירד קעניג זיין
יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ
אימער או' עוויג, דען דאַס רייך דיין איזט עס, אימער
לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי

זיינע רוהם מיאמער, עז ערפיללע זיינע הערליכקייט דיא גאנצע ערדע,
כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
אמן אמן. עז זייא דער רוהם גאטטעז עוויג, ער פרייע זיך דער עוויגע
אָמֵן וְאָמֵן: יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ
אן זיינן ווערקן. עז זייא דער נאמע דעז עוויגן געלאבט, פאן יעצט ביז
בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־
אין עוויגקייט. דען ניכט פערלאסט דער עוויגע זיין פאלק, וועגען
עוֹלָם: כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְיָ אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר
זיינעז נאמען דעז גראסען. דען עז געפיעל דעם עוויגען צו מאכען מייך
שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם
פיר זיך צום פאלקע. עז זאה עז אללעז פאלק או' פיעלען אויף איהר אנטליץ,
לוֹ לְעָם: וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם
או' שפראכען: דער עוויגע איזט (דער וואהרע) גאטט! דער עוויגע איזט
וַיֹּאמְרוּ יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים יְיָ הוּא
(דער וואהרע) גאטט! ער ווירד (אנערקאננט) זיין, גאטט אלז קאניג איבער
הָאֱלֹהִים: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־
דיא גאנצע ערדע, אם טאגע דעזזעלבען ווירד זיין, גאטט איינציג או' זיין נאמע
כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ
איינציג. עז זייא דיינע גנאדע א גאטט איבער אונז, וויא וויר האפפען צו דיר
אֶחָד: יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
הילף אונז עוויגער אונזער גאטט, פערזאממעלע אונז פאן דען היידען, צו דאנקען
הוֹשִׁיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת
דעם נאמען דיינר הייליגקייט, צו ריהמען דיין לאב. אללע פאלקער
לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: כָּל־גּוֹיִם
וועלכע דוא טופזט ווערדען קאממען זיך ביקען פאר דיר, הערר!
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי
ווערדען עהרען דיינען נאמען. דען גראס ביזט דוא, טהוזט וואונדער,
וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ: כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת

(אַן יעדען שבת אויך ווען י"ט אַן שבת פֿאַללט, זאַגט מאַן דיזעס ביז וינפש).

זיא זאָללען היטען דיא קינדער ישראל דען רוהעטאַג, צו האַלטען

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת

דען רוהעטאַג בייא איהרען נאַכקאָממען איין בונד אויף עוויג, צווישען מיר או' (צווישען)

אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין

דען קינדערן ישראל, איין צייכען איזט עס אויף עוויג. דען זעכס טאַגע

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים

מאַכטע גאָטט דיא היממעל אונד דיא ערדע. אונד אַם טאַגע

עָשָׂה יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם

דעם זיבענטען רוהעטע או' פֿייערטע ער.

הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

(פסח, שבועות, סוכות אונד שמיני עצרת זאַגט מאַן דיעזעס):

ער מאַכטע קונד משה דיא פֿעזטע דעס עוויגען דען קינדערן ישראל.

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

בלאַזעט אַם נייאמאָנד דיא פאָזוינע אַם פֿעזטע אונזערס פֿייערטאַגס;

(אַם ראש השנה) תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ:

דען איין געזעץ פֿיר ישראל איזט עס. פֿעראָרדנונג דעס גאָטטעס יעקב'ס.

כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:

דען אַם טאַגע דיזעס פֿערזאָהנט מאַן אייך, צו רייניגען

(אַם יום כפור) כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר

אייך פֿאָן אַללען אייערן זינדען. פֿאָר דעם עוויגן ווערדעט איהר ריין זיין.

אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

געלאָבט זייא גאָטט איממער, אמן! אמן! געלאָבט זייא גאָטט פֿאָן ציון אויס

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן

דער טהראָנט אין ירושלים. לאָבט גאָטט! געלאָבט זייא דער עוויגע גאָטט,

שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים

דער גאָטט ישראל'ס, ער טהוט וואונדער ער אַללײן. געלאָבט זייא דער נאַמע

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם

לאַס אונז נידערלעגן, עוויגער, אונזר גאָטט! אין פֿרידען, לאַס אונז אויפֿשטעהן,

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ

אונזר קעניג! צום לעבען, ברייטע איבער אונז דיא דעקע דיינעז פֿריעדענז,

מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ

אונטערשטיטצע אונז מיט דיינעם ראַטהע דער גוט איזט פֿאָר דיר, הילף אונז

וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ

אום ווילען דיינעז נאַמענז, בעשיטצע אונז, ווענדע אַב פֿאָן אונז פֿיינדע,

לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב

פעזט, שווערדט, הונגער או׳ קוואַלער ווענדע אַב יעדעז הינדערניס פֿאָר אונז

דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ

או׳ הינטער אונז. אונטער דעם שאַטטען דיינער פֿליגעל פֿערבערגע אונז, דען גאָטט

וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל

אונזער שוטץ אונד שירם ביזט דוא, דען איין גאָטט איין קעניג גנעדיג

שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן

או׳ בּאַרמהערציג ביזט דוא, בעוואַהרע אונזער אויזגעהען או׳ איינגעהען

וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ

צום לעבען צום פֿריעדען פֿאָן נון אַן ביז אין עוויגקייט.

לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

געלאָבט זייזט דוא עוויגער דער בעוואַהרט זיין פֿאָלק ישראל עוויג.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד׃

(אַן וואָכענטאַגען פֿאָנגט מאַן היער אַן ברוך יי לעולם.)

(פֿיר שבת אונד יום טוב.)

ברייטע איבער אונז דיא דעקקע דיינעז פֿרידענז. געלאָבט זייזט דוא

וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה

עוויגער! דער ברייטעט דיא דעקקע דעז פֿרידענז איבער אונז או׳ איבר

יְיָ הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל

אַלל זיין פֿאָלק ישראל אונד איבער ירושלים.

כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם׃

איהרע פערפאלגער אוּ' איהרע פיינדע, אין דען אבגרונד פערזענקטע ער,

את־רודפיהם ואת־שונאיהם בתהומות טבע:

ויא זאהען זיינע קינדער זיינע מאכט, פריזען אונד דאנקטען זיינעם נאמען

וראו בניו גבורתו שבחו והודו לשמו

אוּ' זיינע רעגירונג איט פרייען ווילן נאהמען זיא אויף זיך, משה אוּ' דיא קינדר

ומלכותו ברצון קבלו עליהם משה ובני

ישראל דיר שטימטען זיא אן געזאנג איט פריידע דיא גראָס (וואר),

ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה

אונד שפראכען אללע:

ואמרו כלם:

ווער איזט דיר גלייך אונטער דען אֶכטען, עוויגער! ווער איזט דיר גלייך

מי־כמכה באלים יי מי כמכה

פערהערליכט אין הייליגקייט! פורכטבאר איס לאבע, ווירקענד וואונדער.

נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא:

דיינע הערשאפט זאהען דיינע קינדר אלז ער טהיילטע דאז מעער פאר

מלכותך ראו בניך בוקע ים לפני

משה, דיזער איזט איין גאָטט! ריפען זיא אונד שפראכען:

משה זה אלי ענו ואמרו:

גאָטט ווירד רעגירן היאמער אוּ' עוויג!

יי ׀ ימלך לעלם ועד:

זאָ הייסטז אויך: דאס ער ערלעזטע גאָטט דען יעקב, איהן בעפרייט האט

ונאמר כי־פדה יי את־יעקב וגאלו

פאן דער האנד דיא אֶכטיגער אלז ער. געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער!

מיד חזק ממנו: ברוך אתה יי

דער ערלעזט האט ישראל.

גאל ישראל:

וואהר אונ' גלויבהאפט איזט אללעס דיעזעס אונ' געוויס בייא אונס, דאס

אמת ואמונה כל זאת וקים עלינו כי

ער איזט דער עוויגע אונזער גאטט אונ' קיינער אויסער איהם אונד וויר

הוא יי אלהינו ואין זולתו ואנחנו

ישראל זיין פאלק. ער בעפרייטע אונז פאן דער מאכט דער קאניגע

ישראל עמו הפודנו מיד מלכים

אונזער קאניג! ער ערלעזטע אונז פאן דער געוואלט אללער טיראננען,

מלכנו הגואלנו מכף כל העריצים

(ער איזט) דער גאטט דער געראכט האט אונז אן אונזערע בעליידיגער,

האל הנפרע לנו מצרינו

ער ערווידערט פערגעלטונג אללען פיינדען אונזערער פערזאן, ער טהוט

והמשלם גמול לכל איבי נפשנו העשה

גראסע דינגע ביז צום אונערפארשליכען אונד וואונדער ביז צור אונצאהל.

גדלות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר:

ער ערהאלטעט אונזערע פערזאן בייא לעבען, ניא ליעס ער אויזגלייטען

השם נפשנו בחיים ולא נתן למוט

אונזערן פוס, ליעס אונז טרעטען אויף דיא האהען אונזערער פיינדע, ערהאב

רגלנו המדריכנו על במות אויבינו וירם

אונזער הארן איבער אללע אונזערע פיינדע, ער טהאט וועגען אונז

קרננו על כל שנאינו: העשה לנו

וואונדערלייכען אונד ראכע אן פרעה, צייכען אונד וואונדער

נסים ונקמה בפרעה אותת ומופתים

אים לאנדע דער זאהנע חס'ז, ער שלוג אין זיינעם גריממע אללע ערזטגעבורט

באדמת בני חם: המכה בעברתו כל בכורי

מצרים'ז, אונ' פיהרטע הערויז זיין פאלק ישראל פאן איהנען צור פרייהייט

מצרים ויוצא את עמו ישראל מתוכם לחרות

אויף עוויג, ער פיהרטע דורך, זיינע קינדער, צווישען דאז געטהיילטע מעער סוף

עולם: המעביר בניו בין גזרי ים סוף

הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן
אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־
דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת
בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ
וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵיכֶם
לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת
לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם: יש לצרף אהיכ׳ לאמת.

אונד נאכט, אונד דיינע ליעבע ניכט ענטציהע אונז ניעמאלז,
ולילה: ואהבתך אל־תסיר ממנו לעולמים:
געלאבט זייעסט דוא עוויגער דער ליעבט זיין פאלק ישראל.

ברוך אתה יי אוהב עמו ישראל:

דיא איבערזעטצונג פאן ק"ש זיעהע זייטע ל"א ע"ב).

ווער אלליינע מכין בעטעט, זאגט: אל מלך נאמן:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה ׀ אחד:

בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־
נפשך ובכל־מאדך: והיו הדברים האלה
אשר אנכי מצוך היום על־לבבך: ושננתם
לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך
בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות
על־ידך והיו לטטפת בין עיניך: וכתבתם
על־מזזות ביתך ובשעריך:

והיה אם־שמע תשמעו אל מצותי אשר
אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את־יהוה
אלהיכם ולעבדו בכל־לבבכם ובכל־
נפשכם: ונתתי מטר־ארצכם בעתו יורה
ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך:
ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת
ושבעת: השמרו לכם פן־יפתה לבבכם
וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם
להם: וחרה אף־יהוה בכם ועצר את־

דיא פֿפֿאָרטען, מיט פֿערנונפֿט פֿעראָנדערט ער דיא צייטען, פֿערוועכזעלט

שְׁעָרִים. וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים. וּמַחֲלִיף

דיא טאַגצייטען, אָרדנעט דיא שטערנע

אֶת־הַזְּמַנִּים. וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים

אין איהרען גאַנגע אַם פֿירמאַמענט נאַך זיינעם ווילען ערשאַפֿפֿט

בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא

טאַג אונד נאַכט, וואַלצט וועג דאַס ליכט פֿאָר דער פֿינסטערניס או' פֿינסטערניס

יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ

פֿאָר דעם ליכטע, פֿיהרט וועג דען טאַג או' בריגנט דיא נאַכט, ער שיידעט

מִפְּנֵי־אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל

צווישען טאַג או' (צווישען) נאַכט, גאָטט דער העערשאַרען איזט זיין נאַמע. גאָטט

בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ: אֵל

דער לעבענדיגע או' דויערנדע בעשטאַנדיג זאָלל רעגיערן איבר אונז איממער

חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם

או' עוויג, געלאָבט זייעזט דוא עוויגער! דער דאַממערן לאָסט דיא אַבענדע.

וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

מיט איינער ליעבע עוויג דויערנד (האַזט דוא) דאַס הויז ישראל דיין פֿאָלק

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ

געליעבט; לעהרע, געבאָטע, געזעטצע אונד רעכטע, (האַזט דוא) אונז

אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ

געלעהרט; דאַרום, עוויגר אונזר גאָטט! ווען וויר ליגען ווען וויר אויפֿשטעהען

לִמַּדְתָּ: עַל־כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ

וואָללען וויר רעדען פֿאָן דיינען געזעטצען, וואָללען אונז פֿרייען מיט דען וואָרטען

נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי

דיינר לעהרע או' מיט דיינן געבאָטען איממער או' עוויג, דען זיא זינד אונז ערהאַלטונג

תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ

או' לאַנגע דויער אונזערס לעבענס, איבער זיא וואָללען וויר נאַכזיננען טאַג

וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם

שיר המעלות הנה ברכו את יי כל עבדי יי העומדים בבית יי בלילות שאו ידיכם קדש וברכו את יי: יברכך יי מציון עושה שמים וארץ:

יי צבאות עמנו משגב־לנו אלהי יעקב סלה: ג״פ

יי צבאות אשרי אדם בוטח בך: ג״פ

יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: ג״פ ח״ק

אוי ער דער בארמהערציגע פערגיבט מיסעטהאט, אוי ניכט פערטילגט ער

והוא רחום יכפר עון ולא ישחית

וויעדרהאלט צוריקצוגעהאן זיינן צארן, ניכט ליעס ער ערוואכען אללן זיינען גרים.

והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

עוויגער העלפע דער קאניג ערהארע אונז אם טאגע ווען וויר רופען.

יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

וואהרענד דער חזן ברכו זאגט, זאגט קהל יתברך.

(דיא איבערזעטצונג פאן יתברך איזט צו פינדען זייטע כ״ט.)

לאבט דען עוויגען

ברכו את־יי

דען לאבענסווירדיגען.

המברך:

געלאבט זייא גאטט

ק״ח ברוך יי

דער לאבענסווירדיגע

המברך

היאמער אונד עוויג.

לעולם ועד:

ית׳ ברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו. ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם:

געלאבט זייעזט דוא, עוויגער, אונזער גאטט! קאניג דער וועלט! וועלכער

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר

דורך זיין ווארט לאסט דאממערן דיא אבענדע, איט ווייזהייט אפפנעט ער

בדברו מעריב ערבים. בחכמה פותח

ביזט דוא געבייגט? וואז בעבזט דוא? אין דיר ווערדן טרוזט פינדען דיא אַרמען

תִּשְׁתּוֹחֲחִי וּמַה־תֶּהֱמִי · בָּךְ יֶחֱסוּ עֲנִיֵּי

מיינעז פאָלקעז, זיא ווירד ערבויעט ווערדן דיא שטאַדט אויף פעזטעם גרונדע.

עַמִּי וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תִּלָּהּ: לכה

זיא ווערדן צום רויבע דיינע רייבער, ענטפערנט אַללע דיינע פערדערבער

וְהָיוּ לִמְשִׁסָּה שֹׁאסָיִךְ · וְרָחֲקוּ כָּל־מְבַלְּעָיִךְ ·

ער ווירד זיך פרייען איבער דיך דיין גאָטט, וויא דיא פריידע איינעז ברייטיגאַמז

יָשִׂישׂ עָלַיִךְ אֱלֹהָיִךְ · כִּמְשׂוֹשׂ חָתָן

מיט זיינער ברויט. קאָממע א״ז״ו.

עַל־כַּלָּה: לכה

צור רעכטען אונד צור לינקען ווירזט דוא דיך אויזברייטען, דען עוויגען

יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרוֹצִי · וְאֶת־יְיָ

ווירזט דוא אַלז אַללמעכטיג פערקינדען, דורך דיא האַנד יענעז מאַננעז

תַּעֲרִיצִי · עַל־יַד־אִישׁ

איין אבקאָממלינג פרץ, ווערדן וויר אונז פרייען או׳ פראָהליך זיין. קאָממע א״ז״ו.

בֶּן־פַּרְצִי וְנִשְׂמְחָה וְנָגִילָה: לכה

קאָממע אין פריעדען דוא קראָנע דעז געמאַהלז, אויך מיט פריידען

בּוֹאִי בְשָׁלוֹם עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ · גַּם בְּשִׂמְחָה

או׳ יויכצען אונטער דען געטרייען דעז פאָלקז, דאַז געליעבט איזט, טריטט איין

וּבְצָהֳלָה · תּוֹךְ אֱמוּנֵי עַם סְגֻלָּה · בּוֹאִי

אָ ברויט! טריטט איין אָ ברויט! קאָממע א״ז״ו.

כַלָּה · בּוֹאִי כַלָּה: לכה

מזמור שיר ליום השבת זייטע כ׳.

ענטגעגען דיזער בראוט קאָממט ווירוואָללען געהן, דען זיא איזט דיא קוועללע

לִקְרַאת שַׁבָּת לְכוּ וְנֵלְכָה׃ כִּי הִיא מְקוֹר

דעז זעגענז, פאָן אנפאַנג פאָן יע (אַלז) פירזטין (איינגעזעגנט) דער שלוס

הַבְּרָכָה׃ מֵרֹאשׁ מִקֶּדֶם נְסוּכָה׃ סוֹף

דער שאָפפונג איזט פאָן דיא ערזטע. קאָממע א׳ז׳וו.

מַעֲשֶׂה בְּמַחֲשָׁ[illegible]ה תְּחִלָּה׃ לכה

טעמפעל דעז קאָניגז! [illegible] שטאָדט דעז רייכז! שטעה אויף, געה הערפאָר,

מִקְדַּשׁ מֶלֶךְ [illegible] מְלוּכָה׃ קוּמִי צְאִי

אויז דער צעררישטונג, אַללצולאַנג איזט דיין פערווייל אים טהאַלע דעז יאַממערז,

מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה׃ רַב־לָךְ שֶׁבֶת בְּעֵמֶק הַבָּכָא׃

אָ׳ ער ווירד זיך ערבאַרמען איבער דיך מיט באַרמהערציגקייט. קאָממע א׳ז׳וו.

וְהוּא יַחֲמוֹל עָלַיִךְ חֶמְלָה׃ לכה

שיטטלע אַב דען שטויב שטעה אויף, קליידע אַן דיא קליידער דיינעז שמוקעז

הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי׃ לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִּפְאַרְתֵּךְ

איין פאָלק, דורך דיא האַנד זאָהן ישי אויז בית לחם איזט נאַהע צו

עַמִּי׃ עַל־יַד בֶּן־יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי׃ קָרְבָה אֶל

מיינר פערזאָן דיא ערלאָזונג*). קאָממע א׳ז׳וו.

נַפְשִׁי גְּאָלָהּ׃ לכה

וואַכע אויף! וואַכע אויף! דען עז קאָממט דיין ליכט. שטעה אויף!

הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי כִּי בָא אוֹרֵךְ קוּמִי

לייכטע ערמונטרע דיך! געזאַנג שטימע אַן, דיא עהרע

אוֹרִי׃ עוּרִי עוּרִי שִׁיר דַּבֵּרִי כְּבוֹד

גאָטטעז ווירד איבר דיך אָפפענבאַר. קאָממע א׳ז׳וו.

יְיָ עָלַיִךְ נִגְלָה׃ לכה

ניכט ווירזט דוא בעשאָמט ווערדען, ניכט ווירזט דוא ערראָטהען, וואַז

לֹא תֵבֹשִׁי וְלֹא תִכָּלְמִי׃ מַה

*) גאלה שם על משקל ברכה והמפיק טעות וכן כתב המבאר לס׳ תהלים: „המשורר הידוע שמש בזה המאמר ברפיון הה״א לעשותו לגאולה וגם זה בלתי מגולל.״

געהאַלטיגע. שטיאַרע גאָטעז אין האַלגעוואַלט שטיאַרע גאָטעז איז ערהאַבענעז.

רַבִּים: קוֹל־יְיָ בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ בֶּהָדָר:

שטיארע דעז עוויגן צערשפליטערט צעדערן ער צערשפליטערט דער עוויגע דיא

קוֹל יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת־

צעדערן לבנון'ז. זאָסט זיא היפפען וויא איין קאַלב, לבנון או' סריון

אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיֹן

וויא יונגעז ראם. שטיארע דעז עוויגן שפריהט פלאַמען פייער.

כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים: קוֹל יְיָ חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ:

שטיארע דעז עוויגן ערשיטטערט דיא וויזטע, ער ערשיטטערט דער עוויגע

קוֹל יְיָ יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְיָ

דיא וויזטע קדש. שטיארע דעז עוויגן פערטייבט דיא רעהע, ער ענטבלאָטטערט

מִדְבַּר קָדֵשׁ: קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף

דיא וועלדר, אין זיינעם פאַלאַזטע (חַבער) האַלעז טפריכט: מאַיעזטעט! גאָטט

יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְיָ

צור זינדפלוטה טהראָנטע ער, ער טהראָנט גאָטט אַלז קעניג עוויגליך. גאָטט

לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְיָ

שטערקע זיינעם פאָלקע גיבט ער, גאָטט זעגנעט זיין פאָלק מיט פריעדען.

עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

קאָממע מיין פריינד ענטגעגען דער ברויט, דיא געגענוואַרט דעז שבת

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה· פְּנֵי שַׁבָּת

וואָללען וויר עמפפאַנגען. קאָממע מ"ז"ו.

נְקַבְּלָה: לכה

דאַז בעאָבאַכטען או' געדענקען מיט אויזשפרוכע פעראייניגט ליעס אונז הערען

שָׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד· הִשְׁמִיעָנוּ

גאָטט דער איינציגע, גאָטט איזט איינציג, זיין נאַמע איזט איינציג, זיין רוהם

אֵל הַמְיֻחָד· יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד· לְשֵׁם

צור פראַכט או' צום לאָבע. קאָממע מ"ז"ו.

וּלְתִפְאֶרֶת וְלִתְהִלָּה: לכה

דוא האסט געגרינדעט דיא רעכטליכקייט, רעכט אונ' בילליגקייט אין יעקב

אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב

דוא האסט אויסגעאיבט. ערהעבט דען עוויגען אונזערן גאטט, ביקעט אייך

אתה עשית: רוממו יי אלהינו והשתחוו

פאר דעם טעמפעל זיינער פיסע, היילג איזט ער. משה אונד אהרן

להדם רגליו קדוש הוא: משה ואהרן

אונטר זיינען דיענערן אונ' שמואל אונטר דיא אנרופער זיינעס נאמענס. זיא ריעפען

בכהניו ושמואל בקראי שמו קראים

צו גאטט אונ' ער ערהארטע זיא, אויס דער זײלע דעס וואלקענס רעדעטע ער

אל יי והוא יענם: בעמוד ענן ידבר

צו איהנען, זיא בעאבאכטעטען זיינע צייגניסע אונ' דאס געזעץ דאס ער געגעבן

אליהם שמרו עדתיו וחק נתן

איהנען. עוויגער, אונזער גאטט! דוא ערהארטעסט זיא, גאטט! פערגעבר

למו: יי אלהינו אתה עניתם אל נשא

ווארסט דוא איהנען אונ' בעשטראפער וועגן איהרער פערגעהונגען. ערהעבט

היית להם ונקם על־עלילותם: רוממו

דען עוויגען אונזערן גאטט, ביקט אייך נון בערגע זיינער היילגקייט, דען

יי אלהינו והשתחוו להר קדשו כי

היילג איזט דער עוויגע אונזער גאטט.

קדוש יי אלהינו:

פזאלם דוד'ס ברינגט דעם עוויגן, זאהנע דער גראסען! ברינגט

כט מזמור לדוד הבו ליי בני אלים הבו

דעם עוויגען רוהם אונ' טריאומף. ברינגט דעם עוויגן רוהם זיינעס נאמענס

ליי כבוד ועז: הבו ליי כבוד שמו

ביקט אייך פאר גאטט אים שמוק דער היילגקייט. שטימע דעס עוויגן

השתחוו ליי בהדרת קדש: קול יי

איבר דיא וואסער גאטט דער עהרע דאננערט גאטט איבער פלוטהען

על־המים אל־הכבוד הרעים יי על־מים

דעם הויזע ישראל'ז, ויא זאהן אללע ענדען דער ערדע דיא הילפע
לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת
אונזרעז גאטטעז. יויכצט דעם עוויגען אללע וועלט! פראהלאקט זינגט
אֱלֹהֵינוּ: הָרִיעוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ
אונ'שפיעלט. שפיעלט דעם עוויגען איט הארפע, איט הארפענקלאנג אונ'שטיאמע
וְזַמֵּרוּ: זַמְּרוּ לַיְיָ בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל
דער פזאלטער. איט טראמפעטען אונ' טאן דער פאזוינע, יויכצט פאר
זִמְרָה: בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי
דעם קאניגע דעם עוויגען. עז שטירמע דאז מעער אונ' וואז עז פיללט, דיא וועלט
הַמֶּלֶךְ יְיָ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל
אונ' דיא בעוואהנער דארין. שטראמע רויטען ויא האנדעקלאפפען, אייננשטיאמיג
וְיֹשְׁבֵי בָהּ: נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד
פאן דען בערגען ערטאנט געזאנג פאר דעם עוויגען, דען ער קאאמט צו ריכטען
הָרִים יְרַנֵּנוּ: לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא לִשְׁפֹּט
דיא ערדע, ער ריכטעט דיא וועלט איט רעכט אונ' פאלקער איט בילליגקייט.
הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים:
דער עוויגע רעגיערט זיא ציטטערן דיא היידען דער דא טהראנט) אויף כרובים
[1] יְיָ מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים
עז וואנקט דיא ערדע. דער עוויגע אין ציון איזט גראס אונ' ערהאבען איזט ער
תָּנוּט הָאָרֶץ: יְיָ בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא
איבער אללע פאלקער. זיא הולדיגען דיינעם נאמען, גראס אונ'פורכטבאר הייליג
עַל־כָּל־הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ
איזט ער. דיא אאכט דעז קאניגז (בעטטעהט, דאס) גערעכטיגקייט ער ליעבט
הוּא: וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב

1) כתוב המאמר הזה כך הוא. ה' מלך
ירגזו עמים
יושב כרובים —
תנוט הארץ.

זיינע גערעכֿטיגקייט, זיא טוען אַללע פֿאָלקער זיינע עהרע. בעשאָמט זינד
צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ: יֵבֹשׁוּ
אַללע, דיענער דער בילדער דיא זיך ריהמען איהרער גאָטצען,
כָּל עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בָּאֱלִילִים
זיא בייגען זיך פֿאַר איהם אַללע גאָטטער. זיא האָרט עז אונד פֿרייעט זיך
הִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל־אֱלֹהִים: שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח
ציון, פֿראָהליך זינד דיא טאָכטער יהודה'ז, וועגען דיינע ריכֿטערשפריכע
צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ
עוויגער! דען דוא ביזט גאָטט דער האָכֿזטע איבער דיא גאַנצע ערדע,
יְיָ: כִּי אַתָּה יְיָ עֶלְיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ
זעהר ערהאַבען ביזט דוא איבער אַללע גאָטטער. פֿריינדע גאָטטעז! האַסעט
מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֹהֲבֵי יְיָ שִׂנְאוּ
דאַז בעָזע, ער טילט דאַז לעבען זיינער פֿראָממען, אויז דער האַנד דער פֿרעפֿלער
רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים
רעטטעט ער זיא. איין ליכֿט לייכֿטעט העלל דעם פֿראָממען, רעדליכֿען
יַצִּילֵם: אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי־
הערצען פֿריידע. פֿרייעט אייך איהר פֿראָממען אים עוויגען דאַנקט
לֵב שִׂמְחָה: שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּייָ וְהוֹדוּ
דעם אַנדענקען זיינער הייליגקייט.
לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ:
איין פּזאַלם. זינגט דעם עוויגען איין ליעד איין נייעז, דען וואונדער
צח מִזְמוֹר שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת
טהאַט ער, עז האַלף איהם זיינע רעכֿטע או' דער אַרם זיינער הייליגקייט.
עָשָׂה הוֹשִׁיעָה־לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:
ער טהאַט קונד דער עוויגע זיינע הילפֿע, פֿאַר דען אויגען דער היידען
הוֹדִיעַ יְיָ יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם
אָפֿפֿענבאַרטע ער זיינע גערעכֿטיגקייט. ער דאַכֿטע זיינע גנאַדע או' טרייע
גִּלָּה צִדְקָתוֹ: זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ

געשענקע או׳ קאמט אין זייגע האפע. בעטעט אן דען עוויגן אים שמוק
מנחה ובאו לחצרותיו: השתחוו ליי בהדרת
דער הייליגקייט, בעבט פאר איהם אללע וועלט. שפרעכט אונטר היידען
קדש חילו מפניו כל־הארץ: אמרו בגוים
דער עוויגע איזט קעניג, אויך שטעהט פעזט דיא וועלט ניכט וואנקט זיא.
יי מלך אף־תכון תבל בל תמוט
ער ריכטעט פאלקער מיט רעכט. עז פרייען זיך דיא היממעל עז זייא פראהליך
ידין עמים במישרים: ישמחו השמים ותגל
דיא ערדע, עז ברויזע דאז מעער או׳ וואז עז פיללט. עז זייא וואננעפאלל
הארץ ירעם הים ומלאו: יעלז
דיא פלור או׳ אללעז וואז דארינן איזט, דאן ווערדען יובלען אללע בייאמע
שדי וכל־אשר־בו אז ירננו כל־עצי
דעז וואלדעז, פאר דעם עוויגען דען ער קאמט, דען ער קאמט צו ריכטען
יער: לפני יי כי בא כי בא לשפט
דיא ערדע, ער ריכטעט דיא וועלט גערעכט או׳ פאלקער אין זיינער טרייע.
הארץ ישפט תבל בצדק ועמים באמונתו:
דער עוויגע רעגיערט, זיא איזט פראה דיא ערדע, עז פרייען זיך דער איינזעלן
צז יי מלך תגל הארץ ישמחו איים
מענגע. געוואלק אונד דונקעל רינגז אום איהן רעכט אונד בילליגקייט
רבים: ענן וערפל סביביו צדק ומשפט
זינד דיא פעזטע זיינעז טהראנעז. פייער פאר איהם געהט איינהער,
מכון כסאו: אש לפניו תלך
ענטצינדעט רינגז אום זיינע פיינדע. זיא ערלייכטען זיינע בליטצע דיא וועלט
ותלהט סביב צריו: האירו ברקיו תבל
זיא זיעהט או׳ ציטטערט דיא ערדע. בערגע וויא וואכז צערגעהען זיא פאר
ראתה ותחל הארץ: הרים כדונג נמסו מלפני
דעם עוויגן, פאר דעם העררן דער גאנצען ערדע. זיא פערקינדען דיא היממעל
יי מלפני אדון כל־הארץ: הגידו השמים

איהר געהערט. ניט פֿערשטאָקט אייער הערץ וויא צו מריבה אם טאָגע

תִשְׁמָעוּ: אַל־תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה כְּיוֹם

דער פֿערזוכונג אין דער וויסטע. אלז איך פֿערזוכטען אייערע פֿאָטער,

מַסָּה בַּמִּדְבָּר: אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם

איך פריפֿטען אָבטאָן זיא זאהען איינע טהאטן. פֿיערציג יאהרע האדערטע איך

בְּחָנוּנִי גַּם־רָאוּ פָעֳלִי: אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט

איט דיזעם געשלעכטע או' שפראך איין פֿאָלק אירערנדען הערצענז זינד זיא

בְּדוֹר וָאֹמַר עַם תֹּעֵי לֵבָב הֵם

או' זיא ניכט קעננען זיא איינע וועגע. דעסוועגן איך געשוואָרן אין איינעם צאָרנע

וְהֵם לֹא־יָדְעוּ דְרָכָי: אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי

דאס (ניכט) דיזע איינגעהן אין איינער רוהע.

אִם־יְבֹאוּן אֶל־מְנוּחָתִי:

זינגט דעם עוויגען איין ליעד איין נייעז, זינגט דעם עוויגען אלע וועלט.

צו שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ:

זינגט דעם עוויגן, לאָבט זיינען נאמען, פֿערקינדעט פֿאָן טאג צו טאג זיין הייל.

שִׁירוּ לַיְיָ בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ:

ערצאָהלט אונטער היידען זיינען רוהם, אלען פֿאָלקערן זיינע וואונדער.

סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו:

דען גראָס איזט דער עוויגע או' געפריזען זעהר, פֿורכטבאר איזט ער איבר אלע

כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל־כָּל־

געטטער. דען אלע געטטער דער היידען זינד געטצען, דער עוויגע אבר האט

אֱלֹהִים: כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְיָ

דיא הימעל גמאכט. טאָנהייט או' פראכט איזט פֿאָר איהם, מאכט או' הערליכקייט

שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד־וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת

אין זיינעם היילינטהומע. ברינגט דעם עוויגן איהר געשלעכטער דער היידן, ברינגט

בְּמִקְדָּשׁוֹ: הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ

דעם עוויגען רוהם או' מאכט. ברינגט דעם עוויגן רוהם זיינעז נאמענז, טראגט

לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ

עוויגער! איך האָפפע עוויגער אויף דיינע הילפע. עוויגער! אויף דיינע הילפע

יְיָ׃ קִוִּיתִי יְיָ לִישׁוּעָתְךָ׃ יְיָ לִישׁוּעָתְךָ

האָפפע איך. אויף דיינע בעפרייאונג הארריע איך עוויגער, איך הארריע עוויגער

קִוִּיתִי׃ לְפוּרְקָנָךְ סַבְרִית יְיָ׃ סַבְרִית יְיָ

אויף דיינע בעפרייאונג, עוויגער! אויף דיינע בעפרייאונג הארריע איך.

לְפוּרְקָנָךְ׃ יְיָ לְפוּרְקָנָךְ סַבְרִית׃

קבלת שבת

קאָממט! וויר וואָללען זינגען דעם עוויגען, וואָללען פראָהל. קען דעם פעלז

צה לְכוּ נְרַנְּנָה לַייָ׃ נָרִיעָה לְצוּר

אונזרעס הייל. וואָללען פאָרקאָממען פאָר איהם מיט דאַנק, מיט זאַיטענשפיעל

יִשְׁעֵנוּ׃ נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת

וואָללען וויר פראָהלאָקקען (פאָר) איהם. דען אַללמאַכטיג גראָס איזט דער עוויגע

נָרִיעַ לוֹ׃ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ׃

או' איין קאָניג דער ערהאַבען איזט איבר אַללע גאָטטער. וועלכער אין זיינע האַנד

וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ

(האַט) דיא טאָטלע דער ערדע, דיא גיפפעל דער בערגע זינד זיין.

מֶחְקְרֵי־אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ׃

וועלכעם געהאָרט דאַס מעער ער שוף עס דאַס טראָקקענע (האַבען)

אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ׃ וְיַבֶּשֶׁת

זיינע האָנדע געבילדעט. קאָממט לאַסט אונס ביקקן או' הינקניען, וואָלן אונס בייגן

יָדָיו יָצָרוּ׃ בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה

פאָר דעם עוויגן אונזערם שאָפפער. דען ער איזט אונזער גאָטט, אונד וויר

לִפְנֵי־יְיָ עֹשֵׂנוּ׃ כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ

דאַס פאָלק זיינער ווידע, דיא שאַפע זיינער האַנד, נאָך הייטע ווען זיינר שטיממע

עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ׃ הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ

איך גלויבע אים גלויבען דעז פֿאָללקאָממענזטען דאס דער שאָפפֿער

י אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא

געלאָבט זייא זיין נאַמע ערקעננט יעדע האַנדלונג דער קינדר דעז מענשען

יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ יוֹדֵעַ כָּל־מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם

או׳ אַללע איהרע געדאַנקען דען עז ווירד געזאַגט: דער ערשוף אַללעזאַמט

וְכָל־מַחְשְׁבוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר הַיּוֹצֵר יַחַד

איהר הערץ דער האַט אייגזיכט אין אַלל איהרעם טהון.

לִבָּם הַמֵּבִין אֶל־כָּל מַעֲשֵׂיהֶם:

איך גלויבע אים גלויבען דעז פֿאָללקאָממענזטען דאס דער שאָפפֿער

יא אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא

געלאָבט זייא זיין נאַמע פֿערגילט גוטעז דען בעאָבאַכטערן זיינער געבאָטע

יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ גּוֹמֵל טוֹב לְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו

או׳ בעשטראַפֿט דיא איבערטרעטער זיינער בעפֿעהלע.

וּמַעֲנִישׁ לְעוֹבְרֵי מִצְוֹתָיו:

איך גלויבע אים גלויבען דעז פֿאָללקאָממענזטען מַן דיא אַנקונפֿט

יב אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת

דעז משיח אונד אָבשאָן ער פֿערווייזט דענגאָך

הַמָּשִׁיחַ וְאַף עַל פִּי שֶׁיִּתְמַהְמֵהַּ עִם כָּל זֶה

האַררע איך זיין מַן יעדעם טאַגע דאס ער קאָממען ווירד.

אֲחַכֶּה־לּוֹ בְּכָל יוֹם שֶׁיָּבֹא:

איך גלויבע אים גלויבען דעז פֿאָללקאָממענזטען דאס אייננזט זיין ווירד

יג אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁיִּהְיֶה

דיא אויפֿערשטעהונג דער טאָדטען נור לייט ווען זיא אויזגעהט דיזע גנאַדע

תְּחִיַּת הַמֵּתִים בְּעֵת שֶׁתַּעֲלֶה רָצוֹן

פֿאָן דעם שאָפפֿער געבענעדייעט זייא זיין נאַמע אונד האָך ערהאַבען

מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה

זיין אַנדענקען אין אַללען עוויגקייטען. אויף דיינע הילפֿע האָפֿפֿע איך

זִכְרוֹ לָעַד וּלְנֵצַח נְצָחִים: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי

גלויבט זייא זיין נאמע דז איהם אליין איזט רעכט דז בעטען אונ' ניכט
יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לוֹ לְבַדּוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל וְאֵין
רעכט איזט דז בעטען דז יעמאנד אויסער איהם.
רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל לְזוּלָתוֹ:

איך גלויבע מיט גלויבען דעז פאלקאממענטען דאס אללע ווארטע
ו אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל־דִּבְרֵי
דער פראפעטען וואהרהייט זינד.
נְבִיאִים אֱמֶת:

איך גלויבע מיט גלויבען דעז פאלקאממענטען דאס דיא פראפעצייהונג
ז אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁנְּבוּאַת
משה'ז אונזערז לעהרערז איט איהם זייא פריעדע וואר וואהרהאפטיג
מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיְתָה אֲמִתִּית.
אונ' דאס ער וואר דער פארציגליכסטע דער פראפעטען דיא איהם גינגען
וְשֶׁהוּא הָיָה אָב לַנְּבִיאִים לַקּוֹדְמִים
פארהער אונ' דיא יע קאממען ווערדען נאך איהם.
לְפָנָיו וְלַבָּאִים אַחֲרָיו:

איך גלויבע מיט גלויבען דעז פאלקאממענטען דאס גאנצליך
ח אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל־
דיזע לעהרע דיא יעטצט בעפינדליך איזט אין אונזערן הענדען דיזעלבע איזט
הַתּוֹרָה הַמְּצוּיָה עַתָּה בְּיָדֵינוּ הִיא
דיא געגעבען ווארדען דז משה אונזערם לעהרער איט איהם זייא פריעדע.
הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם:

איך גלויבע מיט גלויבען דעז פאלקאממענטען דאס דיזע לעהרע
ט אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁזֹּאת הַתּוֹרָה
ניא ווירד זיין פערוועכזעלט אונד ניא ווירד ענטשטעהען איינע לעהרע
לֹא תְהֵא מֻחְלֶפֶת וְלֹא תְהִי תּוֹרָה
איינע אנדערע פאן דעם שאפפער געבענעדייעט זייא זיין נאמע.
אַחֶרֶת מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ:

איך גלויבע אים גלויבן דעז פאָללקאָממענזטן דאס דער שעפפער

א אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא

געלאָבט זייא זיין נאמע ער איזט דער שעפפער אונד לייטער צו אללען

יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא בּוֹרֵא וּמַנְהִיג לְכָל

געשעפפען אונד ער אללײן האט געמאכט, מאכט אונד ווירד מאכען

הַבְּרוּאִים וְהוּא לְבַדּוֹ עָשָׂה וְעוֹשֶׂה וְיַעֲשֶׂה

אללע ווערקן

לְכָל הַמַּעֲשִׂים:

איך גלויבע אים גלויבן דעם פאָללקאָממענסטן דאס דער שעפפער

ב אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא

געלאָבט זייא זיין נאמע ער איזט איינציג אונ' קיינע איינהייט גלייכט דער זייניגען

יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא יָחִיד וְאֵין יְחִידוּת כָּמוֹהוּ

אויף קיינער ארט אונ' ער אללײן איזט אונזר גאָטט דער וואר איזט אונ' זיין ווירד.

בְּשׁוּם פָּנִים וְהוּא לְבַדּוֹ אֱלֹהֵינוּ הָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה:

איך גלויבע אים גלויבן דעז פאָללקאָממענזטן דאס דער שעפפער

ג אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא

געלאָבט זייא זיין נאמע איזט ניכט קערפערליך אונ' ניכט לאססן זיך איהם אננאהייגן

יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵינוֹ גוּף· וְלֹא יַשִּׂיגוּהוּ

דיא אייגענשאפטען איינעז קערפערז, אונ' ניכט האט ער אירגענד איינע פארם

מַשִּׂיגֵי הַגּוּף· וְאֵין לוֹ שׁוּם דִּמְיוֹן

גאנץ אונ' גאר ניכט.

כְּלָל:

איך גלויבע אים גלויבן דעז פאָללקאָממענזטן דאס דער שעפפער

ד אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא

געלאָבט זייא זיין נאמע ער איזט דער ערזטע אונ' איזט דער לעטזטע.

יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן:

איך גלויבע אים גלויבן דעז פאָללקאָממענזטן דאס דער שעפפער

ה אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרֵא

לִי וּלְכָל אַנְשֵׁי בֵיתִי וּלְכָל יִשְׂרָאֵל פַּרְנָסָה טוֹבָה שֶׁל כָּבוֹד בְּנַחַת
וְלֹא בְצַעַר בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר בְּכָבוֹד וְלֹא בְבִזּוּי פַּרְנָסָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה
בָּהּ שׁוּם בּוּשָׁה וּכְלִמָּה פַּרְנָסָה שֶׁלֹּא תַּצְרִיכֵנִי בָהּ לִידֵי מַתְּנַת
בָּשָׂר וָדָם כִּי אִם מִיָּדְךָ הַמְּלֵאָה וְהָרְחָבָה פַּרְנָסָה שֶׁאוּכַל לַעֲסוֹק
בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה וְהַטְּהוֹרָה וְהַתְּמִימָה וְטָרֶף נָקִי וּמְזֻמָּן וּמְזוֹנוֹתַי
וּמְזוֹנוֹת אַנְשֵׁי בֵיתִי וְכָל צָרְכֵּנוּ קוֹדֶם שֶׁנִּצְטָרֵךְ לָהֶם כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה
לִבִּי פָנוּי בְּלִי טִרְדָּה לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה לְקַיֵּם הַמִּצְוֹת וְלֵישֵׁב
בְּשָׁלוֹם עַל שֻׁלְחָנִי בְּכָבוֹד עִם כָּל בְּנֵי בֵיתִי וְשֶׁלֹּא אֲצַפֶּה לְשֻׁלְחָן
שֶׁל אֲחֵרִים וְשֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ לְהִשְׁתַּעְבֵּד לְשׁוּם אָדָם וְשֶׁלֹּא יְהֵא עָלַי
שׁוּם עוֹל בָּשָׂר וָדָם כִּי אִם עוֹל מַלְכוּתְךָ לְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם וּבִבְגְדֵי
כָבוֹד יְהוּדִית לְבוּשֵׁינוּ בִיקָר וְלֹא בְבוֹשֶׁת פָּנִים׃ וְהַצִּילֵנוּ מִן עֲנִיּוּת
וּמִדַּלּוּת וְשִׁפְלוּת וְאֶזְכֶּה לְהַכְנִיס אוֹרְחִים וְלִגְמוֹל חֶסֶד לְכָל אָדָם
וְהַזְמִין לִי לַעֲשׂוֹת צְדָקָה לְהָרָאוּי לָהּ וְלֹא אִכָּשֵׁל בִּבְנֵי אָדָם שֶׁאֵינָן
הֲגוּנִין אָמֵן׃

עשרת הדברות

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃ אָנֹכִי יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים עַל פָּנָי׃ לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם
מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃ לֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עָוֹן
אָבֹת עַל בָּנִים עַל שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים
לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי׃ לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי
לֹא יְנַקֶּה יְהוָֹה אֵת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
לְקַדְּשׁוֹ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת
לַיהוָֹה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ
וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃ כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָֹה אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל כֵּן
בֵּרַךְ יְהוָֹה אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃ כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ לְמַעַן
יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ לֹא תִרְצָח
לֹא תִנְאָף לֹא תִגְנֹב לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃ לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ
לֹא תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן יְהֹוָה לָכֶם לְאָכְלָה: זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה לִקְטוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ תִּקָּחוּ: וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט: וַיָּמֹדּוּ בָעֹמֶר וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ לָקָטוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אַל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר: וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיּוֹתִרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וַיָּרֻם תּוֹלָעִים וַיִּבְאַשׁ וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה: וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אִישׁ כְּפִי אָכְלוֹ וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמָס: וַיְהִי בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה שְׁנֵי הָעֹמֶר לָאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָּל נְשִׂיאֵי הָעֵדָה וַיַּגִּידוּ לְמֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהֹוָה שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת קֹדֶשׁ לַיהֹוָה מָחָר אֵת אֲשֶׁר תֹּאפוּ אֵפוּ וְאֵת אֲשֶׁר תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ וְאֵת כָּל הָעֹדֵף הַנִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֹּקֶר: וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ עַד הַבֹּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרִמָּה לֹא הָיְתָה בּוֹ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלֻהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם לַיהֹוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה: שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקְטֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לֹא יִהְיֶה בּוֹ: וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָצְאוּ מִן הָעָם לִלְקֹט וְלֹא מָצָאוּ: וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל מֹשֶׁה עַד אָנָה מֵאַנְתֶּם לִשְׁמֹר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתָי: רְאוּ כִּי יְהֹוָה נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן הוּא נֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לֶחֶם יוֹמָיִם שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִעִי: וַיִּקְרְאוּ בֵית יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מָן וְהוּא כְּזֶרַע גַּד לָבָן וְטַעְמוֹ כְּצַפִּיחִת בִּדְבָשׁ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה מְלֹא הָעֹמֶר מִמֶּנּוּ לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם לְמַעַן יִרְאוּ אֶת הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הֶאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קַח צִנְצֶנֶת אַחַת וְתֶן שָׁמָּה מְלֹא הָעֹמֶר מָן וְהַנַּח אֹתוֹ לִפְנֵי יְהֹוָה לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם: כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶל מֹשֶׁה וַיַּנִּיחֵהוּ אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמָרֶת: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד בֹּאָם אֶל אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת אֶת הַמָּן אָכְלוּ עַד בֹּאָם אֶל קְצֵה אֶרֶץ כְּנָעַן: וְהָעֹמֶר עֲשִׂרִית הָאֵיפָה הוּא:

אָנָּא הָאֵל הַמֵּכִין פַּרְנָסָה לְכָל בְּרִיָּה וּמַזְמִין מַלְבּוּשׁ לְכָל נִבְרָא וְשׁוֹלֵחַ לָהֶם מִחְיָה שֶׁתִּתֵּן לִי מִחְיָתִי בְּשׁוּפִי שֶׁתְּכַלְכְּלֵנִי וְתַפַרְנְסֵנִי

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ וּפָקְדֵנוּ בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מִשְּׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם וּזְכָר לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה וְתֵרָאֶה לְפָנֶיךָ עֲקֵדָה שֶׁעָקַד אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְכָבַשׁ רַחֲמָיו לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ: וְיָגוֹלּוּ רַחֲמֶיךָ עַל מִדּוֹתֶיךָ׳ וְתִתְנַהֵג עִמָּנוּ בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהָרַחֲמִים וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל יָשׁוּב חֲרוֹן אַפְּךָ מֵעַמְּךָ וּמֵעִירְךָ וּמִנַּחֲלָתֶךָ׳ וְקַיֶּם לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה שֶּׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר׳ וְעָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ לְהַכְנִיעַ אֶת עָרְפֵּנוּ וְלָכֹף אֶת יִצְרֵנוּ הָרַע לְהִשְׁתַּעְבֵּד לָךְ וְלַעֲשׂוֹת אֶת כָּל רְצוֹנְךָ בְּאַהֲבָה וּבְיִרְאָה וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כָּל יָמֵינוּ לְעוֹלָם:

פרשת המן

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל מֹשֶׁה הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמָיִם וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא: וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְהֹוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְהֹוָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת תְּלֻנֹּתֵיכֶם עַל יְהֹוָה וְנַחְנוּ מָה כִּי תַלִּינוּ עָלֵינוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתֵת יְהֹוָה לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וְלֶחֶם בַּבֹּקֶר לִשְׂבֹּעַ בִּשְׁמֹעַ יְהֹוָה אֶת תְּלֻנֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם מַלִּינִם עָלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא עָלֵינוּ תְלֻנֹּתֵיכֶם כִּי עַל יְהֹוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן אֱמֹר אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי יְהֹוָה כִּי שָׁמַע אֵת תְּלֻנֹּתֵיכֶם: וַיְהִי כְּדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ אֶל הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְּבוֹד יְהֹוָה נִרְאָה בֶּעָנָן: וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: שָׁמַעְתִּי אֶת תְּלוּנֹּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעַרְבַּיִם תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ לָחֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיְהִי בָעֶרֶב וַתַּעַל הַשְּׂלָו וַתְּכַס אֶת הַמַּחֲנֶה וּבַבֹּקֶר הָיְתָה שִׁכְבַת הַטַּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה: וַתַּעַל שִׁכְבַת הַטָּל וְהִנֵּה עַל פְּנֵי הַמִּדְבָּר דַּק מְחֻסְפָּס דַּק כַּכְּפֹר עַל הָאָרֶץ: וַיִּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מָן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא

ראוי לומר בכל יום פרשת עקדה ופרשת המן ועשרת הדברות.

פרשת עקדה

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ: וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחֹק: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהֹוָה מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ מִמֶּנִּי: וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא יְהֹוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְהֹוָה יֵרָאֶה: וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהֹוָה אֶל אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן הַשָּׁמָיִם: וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם יְהֹוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידֶךָ: כִּי בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי: וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע:

הַיּשַׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ: וַאֲנִי בְּתֻמִּי אֵלֵךְ פְּדֵנִי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי: רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ: יְיָ שׁוֹמְרִי יְיָ צִלִּי עַל יַד יְמִינִי: עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: יְיָ יִשְׁמָר צֵאתִי וּבוֹאִי לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: אֵל הַכָּבוֹד אֶתֵּן לְךָ שִׁיר וְהַלֵּל וְאֶעֱבֹד לְךָ יוֹם וָלֵיל: בָּרוּךְ יָחִיד וּמְיוּחָד: הָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה: יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: הוּא אֱלֹהִים חַיִּים מֶלֶךְ חַי וְקַיָּם לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עַד: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְיָ: כשיגיע סכה״כ ישב מעט ויאמר:

אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לִשְׁמֶךָ יֵשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת פָּנֶיךָ:

ואח״כ יעמוד וישתחוה מול ארון הקודש ויאמר פסוקים אלו:

כִּי כָּל הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וַאֲנִי אֵלֵךְ בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

ואח״כ ילך אל הפתח לאחוריו וישתחוה אל ארון הקודש ויאמר:

יְיָ נְחֵנִי בְצִדְקָתֶךָ לְמַעַן שׁוֹרְרָי הַיְשַׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ:

ואח״כ כשהולך יאמר או ג׳ פסוקים. ואחריה׳ למנצח בנגינות וכו׳.

גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב: וַיְהִי דָוִד לְכָל
דְּרָכָיו מַשְׂכִּיל וַיְיָ עִמּוֹ: וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְיָ:

אם בדעתו ללכת באותו יום לעסוק במשא ומתן יאמר אלו הפסוקים:

עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשְׁלֵךְ עַל יְיָ יְהָבְךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ: שְׁמָר תָּם וּרְאֵה יָשָׁר כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹ: בְּטַח בַּייָ וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה: הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד: כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר הַבּוֹטֵחַ בַּייָ חֶסֶד יְסוֹבְבֶנְהוּ וּכְתִיב וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם: יְיָ אֱלֹהִים אֱמֶת תֵּן בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדַי כִּי בָטַחְתִּי בְךָ שֶׁעַל יְדֵי מַשָּׂא וּמַתָּן וַעֲסָקִים שֶׁלִּי תִּשְׁלַח לִי בְּרָכָה כְּדֵי שֶׁאוּכַל לְפַרְנֵס אֶת עַצְמִי וּבְנֵי בֵיתִי בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם וִיקֻיַּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב הַשְׁלֵךְ עַל יְיָ יְהָבְךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ: אמן

אחר הלימוד אומרים אמר ר"א אמר ר"ח תלמידי חכמים מרבים שלום וכו' ואח"כ אומרים קדיש דרבנן והייני מתחל' קדיש עד דאמירן בעלמא ואמרו אמן ואח"כ מוסיפי' נוסח זה.

איבער ישראל או' איבער אונזרע לעהרער או' איבער איהרע שילער

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון

או' איבער אללע שילער איהרער שילער, אונד איבער אללע

ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל

דיא זיך בעשעפטיגן אין דער געטטליכען לעהרע דיא אים לאנדע אללהיר

מן דעסקין באורייתא די באתרא הדין

אלז דיא אין יעדעם אנדערן לאנדע זייא איהנען או' אייך פריעדע

ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא

פאללקאממענער גנאדע או' הולד או' ערבארמען או' לעבען לאנגדויערנדעז

רבא חנא וחסדא ורחמין וחיין אריכין

ערווערב רייכליך אונד פרייהייט בעשטיאמט פאם פאטער

ומזונא רויחא ופורקנא מן קדם אבוהון

דעז היממעלז או' דער ערדע או' שפרעכט אמן.

דשמיא וארעא ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים
עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:
עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום
עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

אבענדס אונד מארגענס אם שלוסע אללער געבעטע זאגט מאן דיעזעז.

יהי יי אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו: להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמור מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו: ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני יי קרובים אל יי אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו: למען דעת כל עמי הארץ כי יי הוא האלהים אין עוד: יי נחני בצדקתך למען שוררי

הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ: וְלֹא שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי: וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ: כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי: מְשַׂנְאֵי יְהוָה יְכַחֲשׁוּ לוֹ וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם: וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָ:

בששי אומרים. היום ששי בשבת שבו היו הלוים אומרים במקדש.
יי מלך גאות לבש וכו'.

בימים שאומרין תחנון נוהגים בהרבה קהלות לומר בכל יום אחר שיר של יום מזמור פ"ג, ואומרין אותו אפילו בחנוכה ופורים וט"ב במנחה, וא"א אותו בבית אבל ר"ל.

פג שִׁיר מִזְמוֹר לְאָסָף: אֱלֹהִים אַל דֳּמִי לָךְ אַל תֶּחֱרַשׁ וְאַל תִּשְׁקֹט אֵל: כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יֶהֱמָיוּן וּמְשַׂנְאֶיךָ נָשְׂאוּ רֹאשׁ: עַל עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד וְיִתְיָעֲצוּ עַל צְפוּנֶיךָ: אָמְרוּ לְכוּ וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי וְלֹא יִזָּכֵר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד: כִּי נוֹעֲצוּ לֵב יַחְדָּו עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרֹתוּ: אָהֳלֵי אֱדוֹם וְיִשְׁמְעֵאלִים מוֹאָב וְהַגְרִים: גְּבָל וְעַמּוֹן וַעֲמָלֵק פְּלֶשֶׁת עִם יֹשְׁבֵי צוֹר: גַּם אַשּׁוּר נִלְוָה עִמָּם הָיוּ זְרוֹעַ לִבְנֵי לוֹט סֶלָה: עֲשֵׂה לָהֶם כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא כְיָבִין בְּנַחַל קִישׁוֹן: נִשְׁמְדוּ בְעֵין דֹּאר הָיוּ דֹּמֶן לָאֲדָמָה: שִׁיתֵמוֹ נְדִיבֵמוֹ כְּעֹרֵב וְכִזְאֵב וּכְזֶבַח וּכְצַלְמֻנָּע כָּל נְסִיכֵמוֹ: אֲשֶׁר אָמְרוּ נִירְשָׁה לָּנוּ אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים: אֱלֹהַי שִׁיתֵמוֹ כַגַּלְגַּל כְּקַשׁ לִפְנֵי רוּחַ: כְּאֵשׁ תִּבְעַר יָעַר וּכְלֶהָבָה תְּלַהֵט הָרִים: כֵּן תִּרְדְּפֵם בְּסַעֲרֶךָ וּבְסוּפָתְךָ תְבַהֲלֵם: מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ יְהוָה: יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ עֲדֵי עַד וְיַחְפְּרוּ וְיֹאבֵדוּ: וְיֵדְעוּ כִּי אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה לְבַדֶּךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ:

בייא איינעע אבל זאגט מאן נאך דעם מזמור של יום דען מזמור למנצח לבני קרח מזמור תהלים מ"ט.

רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ: יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ עָתָק. יִתְאַמְּרוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן:
עַמְּךָ יְהֹוָה יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ: אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ
וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יָּהּ וְלֹא יָבִין אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב: בִּינוּ בֹּעֲרִים בָּעָם וּכְסִילִים מָתַי תַּשְׂכִּילוּ: הֲנֹטַע
אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם יֹצֵר עַיִן הֲלֹא יַבִּיט: הֲיֹסֵר גּוֹיִם הֲלֹא
יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד אָדָם דָּעַת: יְהֹוָה יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם
כִּי הֵמָּה הָבֶל: אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר תְּיַסְּרֶנּוּ יָּהּ וּמִתּוֹרָתְךָ
תְלַמְּדֶנּוּ: לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי רָע עַד יִכָּרֶה לָרָשָׁע שָׁחַת:
כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְהֹוָה עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב
מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׁרֵי לֵב: מִי יָקוּם לִי עִם מְרֵעִים
מִי יִתְיַצֵּב לִי עִם פֹּעֲלֵי אָוֶן: לוּלֵי יְהֹוָה עֶזְרָתָה לִּי
כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי: אִם אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי
חַסְדְּךָ יְהֹוָה יִסְעָדֵנִי: בְּרֹב שַׂרְעַפַּי בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ
יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי: הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עֲלֵי חֹק:
יָגוֹדּוּ עַל נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יַרְשִׁיעוּ: וַיְהִי יְהֹוָה לִי
לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי לְצוּר מַחְסִי: וַיָּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת אוֹנָם
וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יַצְמִיתֵם יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ:

בחמישי אומרים היום חמישי בשבת שבו היו הלוים אומרים במקדש.

פא לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית לְאָסָף: הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ
לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: שְׂאוּ זִמְרָה וּתְנוּ תֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם נָבֶל:
תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ: כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל
הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ
עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם שְׂפַת לֹא יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע: הֲסִירוֹתִי
מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה: בַּצָּרָה קָרָאתָ
וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם אֶבְחָנְךָ עַל מֵי מְרִיבָה סֶלָה:
שְׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי: לֹא יִהְיֶה
בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר: אָנֹכִי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ

אַל תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאוֹם וּמִשּׁוֹאַת רְשָׁעִים כִּי תָבוֹא: עֻצוּ עֵצָה
וְתֻפָר דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵל: וְעַד זִקְנָה אֲנִי הוּא וְעַד
שֵׂיבָה אֲנִי אֶסְבֹּל אֲנִי עָשִׂיתִי וַאֲנִי אֶשָּׂא וַאֲנִי אֶסְבֹּל וַאֲמַלֵּט:

בראשון היום ראשון בשבת שבו היו הלויים אומרים במקדש לדוד מזמור וכו'
בשני בשבת אומרים. היום שני בשבת שבו היו הלויים אומרים במקדש

מח שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי קֹרַח: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ: יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן
יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע
לְמִשְׂגָּב: כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו: הֵמָּה רָאוּ
כֵּן תָּמָהוּ נִבְהֲלוּ נֶחְפָּזוּ: רְעָדָה אֲחָזָתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה:
בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ: כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן
רָאִינוּ בְּעִיר יְהוָה צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ
עַד עוֹלָם סֶלָה: דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ:
כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ עַל קַצְוֵי אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה
יְמִינֶךָ: יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
מִשְׁפָּטֶיךָ: סֹבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ: שִׁיתוּ לִבְּכֶם
לְחֵילָה פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל מוּת:

בשלישי בשבת אומרים. היום שלישי בשבת שבו היו הלויים אומרים במקדש.

פב מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים
יִשְׁפֹּט: עַד מָתַי תִּשְׁפְּטוּ עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ סֶלָה:
שִׁפְטוּ דָל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ הַצְדִּיקוּ: פַּלְּטוּ דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד
רְשָׁעִים הַצִּילוּ: לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ
יִמּוֹטוּ כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ: אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי
עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם: אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ:
קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

ברביעי בשבת אומרים. היום רביעי בשבת שבו היו הלויים אומרים במקדש.

צד אֵל נְקָמוֹת יְהוָה אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ
הָשֵׁב גְּמוּל עַל גֵּאִים: עַד מָתַי רְשָׁעִים יְהוָה עַד מָתַי

או' דיא אבגאטטער אויזגעראטטעט זאללען זיא ווערדן, צו פערפאללקאממנען

וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן: לְתַקֵּן

דיא וועלט דורך דיא רעגיערונג דעז אללמעכטיגען, אונד אללע קינדער

עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי: וְכָל־בְּנֵי

דעז פלייטעז זאללן אנרופען דיינען נאמען זאללען זיך ווענדען צו דיר (זעלבזט) אללע

בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־

פרעפלער דער ערדע זיא זאללען ערקעננען או' זאללן עז וויסען אללע בעוואהנער

רִשְׁעֵי־אָרֶץ: יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי

דער וועלט, דאס צו דיר מוס זיך בייגען יעדעז קניע, שווערען יעדע צונגע.

תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן:

פאר דיר עוויגער אונזער גאטט זאללען זיא קניען או' נידערפאללען או' צור עהרע

לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ. וְלִכְבוֹד

דיינעז נאמענז פערעהרונג זאללען זיא געבן או' אננעהמען אללע דיא הערשאפט

שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ: וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עֹל

דיינער רעגיערונג, או' דוא ווירזט רעגיערן איבער זיא באלד איממער

מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם

או' עוויג, דען דאז רייך דיין איזט עז, או' איממער או' עוויג

וָעֶד: כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא. וּלְעוֹלְמֵי עַד

ווירזט דוא רעגיערן מיט עהרע. וויא געשריבען שטעהט אין דיינער לעהרע:

תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד: כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ

דער עוויגע ווירד רעגיערן איממער או' עוויג. או' עז ווירד נאך געזאגט:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר

ער ווירד איינזט זיין דער עוויגע אלז קעניג איבער דיא גאנצע ערדע, אם טאגע

וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם

דעזזעלבען ווירד זיין דער עוויגע איינציג או' זיין נאמע איינציג.

הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

גלייך דען (אנדערן) נאַציאָנען דער לענדער, און ניכט אונז גלייכגעשטעלט

כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת. וְלֹא שָׂמָנוּ

דען (אנדערן) געשלעכטערן דער ערדע. דאַס ניכט ער מאַכטע אונזר אנטהייל

כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה: שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ

גלייך דעם איהריגען, און אונזער לאָאז גלייך דעם אַללער איהרער מענגע. דען וויר

כָּהֶם וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל־הֲמוֹנָם: וַאֲנַחְנוּ

בייגען דאַז קניא, ביקקען אונז, און דאַנקען פאָר דעם קאָניג דער רעגיערס

כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי

איבער קאָניגע, דער הייליגע געלאָבט זייא ער, דען ער שפאַננטע

הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: שֶׁהוּא נוֹטֶה

דיא היממעל, גרינדעטע דיא ערדע און דער זיטץ זיינער הערליכקייט איזט אים היממעל

שָׁמַיִם וְיֹסֵד אָרֶץ. וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם

אָבען און דיא רעזידענץ זיינער מאַכט איזט אין דען ערהאַבענסטען האָהען.

מִמַּעַל. וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים:

ער אללעין איזט אונזער גאָטט ניעמאַנד זאָנסט, וואַהרליך אונזער קאָניג ניכטס איזט

הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד. אֱמֶת מַלְכֵּנוּ. אֶפֶס

אויסער איהם וויא געשריבען שטעהט אין זיינער לעהרע: און דוא זאָללסט ערקעננען

זוּלָתוֹ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ

הייטע און זאָללסט עס איבערלעגען אין דיינעם הערצען, דאַס דער עוויגע ער איזט

הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא

גאָטט אים היממעל אָבען אונד אויף דער ערדע אונטען,

הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת

ניעמאַנד זאָנסט.

אֵין עוֹד:

דאַרום האָפפען וויר צו דיר, עוויגער, אונזער גאָטט! צו זעהען באַלד

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה

דיא הערליכקייט דיינער מאַכט וועגצושאַפפען געטצען פאָן דער ערדע

בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ: לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ.

געלאבט איזט ער ערהאבען איבער אללע בענעדייאונג
בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעי"ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל־בִּרְכָתָא
או' פרייזגעזאנג לאבעזערהעבונג או' איבער אללע טראָזטפראָפעצייהונג
וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא
דיא יע געזאגט ווארדען אין דער וועלט, הירויף שפרעכט אמן.
דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:
נים אויף מיט ערבארמען או' וואהלגעפאללען אונזער געבעט.
קה"ל קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:
עז ווערדע אנגענאממען דאז געבעט אונד פלעהען פאן גאנץ ישראל
חז' תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל־יִשְׂרָאֵל
פאר איהרעם פאטער אים הימעל או' שפרעכט אמן.
קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן:
עז זייא דער נאמע דעז עוויגען געלאבט פאן נון אן ביז עוויג.
ק' יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
עז קאממע גליק גראָסעז פאם הימעל, אונד לעבען צו אונז
ח' יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ
אונד צו גאנץ ישראל, אונד שפרעכט אמן.
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:
מיינע הילפע (קאממט) פאם עוויגען שאָפפער דעז הימעלז אונד דער ערדע.
ק' עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
דער ערהאלט איינטראכט אין זיינען האָהען דער לאססע וואלטען
ח' עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה
פריעדע איבער אונז או' איבער גאנץ ישראל או' שפרעכט אמן.
שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:
אן אונז איזט'ז צו לאבען דען העררן דעז וועלטאלז קונד צו געבען
עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת
דיא גראָסע דעז שאָפפערז דער נאטור, דער ניכט אונז געמאכט
גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית: שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ

דיא דיך זוכען, עוויגר! דער עוויגע וויל עז, אום ווילען זיינר גערעכטיגקייט

דֹּרְשֶׁיךָ יְיָ: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ

אכטעט ער גראָס דיא לעהרע, או' פערהערליכט זיא.

יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

אונד נון לייגע זיך גראָס דאָך דיא קראַפט דעז העררן, זאָ וויא

וְעַתָּה יִגְדַּל־־־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר

דוא גערעדעט האַזט או' געשפראָכען: געדענקע דיין ערבאַראמען, עוויגר!

דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ

או' דיינע גנאַדע דען פאָן יעהער וואַרען זיא.

וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

ער לייגע זיך גראָס או' הייליג זיין נאַמע דער גראָסע׳) אין דיעזער וועלט דיא

חז׳ יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא׃ בְּעָלְמָא דִּי־

ער ערשוף נאַך זיינעם ווילען ער רעגירע (אַלליין) זיין רייך ביא אייערעם לעבען,

בְרָא כִרְעוּתֵהּ: וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן

או' אין אייערן טאַגען, או' ביים לעבען דעז גאַנצען הויזעז ישראל, באַלד

וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא

אין קורצער צייט הירויף שפרעכט: אמן.

וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן׃

עז זייא זיין נאַמע דער גראָסע געלאָבט עוויג או' אין אַללער עוויגקייט.

ק׳ יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

עז זייא געבענעדייעט, געפריזען, געריהמט, ערהאָהעט, ערהאַבען,

ח׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא

פערהערליכט, אונד ערהאָבען, או' געלאָבט, דער נאַמע דעז הייליגזטען

וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא

1) א"א: החכם ר' דוד פ"ל והחכם רא"א תרגמו רבא כשם עלם של הקב"ה דער נאמע דעז ערהאבענען, ולאיכו נכון, כי איתא בברכות דף ג' ע"א בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ועונין יהא שמו הגדול מבורך וכו' הרי שרבא תאר מוסב על השם כאשר העיר על זה החכם ר' רפא פירזטענטהאל בביאור לסליחות ויפה כוון וכן תרגמתי.

און' צו טהון זיין ווילן, אונ' איהם צו דינען מיט איינם הערצן דאז אונגעטהיילט איזט

ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם:

דא מיט דאס ניכט וויר אונז בעמיהען אומזאנזט, אונ' ניכט צייגען צום שרעקקען.

למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה:

עז זייא דער ווילע פאן דיר, עוויגר, אונזר גאטט, אונ' גאטט אונזרער פאטער,

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו

דאס וויר היטען זאללען דיינע געזעטצע אויף דער וועלט דיזזייטג,

שנשמור חקיך בעולם הזה

דא מיט וויר ווירדיג זיין, לעבען בלייבען, אונ' זעהען אונ' ערבען גוטעז אונ' זעגען

ונזכה ונחיה ונראה ונירש טובה וברכה

צו דען יאהרן דער צייט דעז משיח, אונ' צו דעם לעבען דער וועלט דער צוקינפטיגען

לשני ימות המשיח ולחיי העולם הבא:

דא מיט דיר לאבזינגע דיא עהרע אונ' ניכט שווייגע, עוויגר! איין גאטט! עוויג

למען יזמרך כבוד ולא ידם יי אלהי לעולם

לאב איך דיך. געזעגנעט איזט דער מאן וועלכער פערטרויט אויף גאטט

אודך: ברוך הגבר אשר יבטח ביי

אונ' עז איזט דער עוויגע זיינע צופערזיכט. פערטרויט אויף גאטט עוויגליך

והיה יי מבטחו: בטחו ביי עדי עד

דען אן דער אללמאכט גאטטעז (איזט'ז) אן דעם פעלז דער וועלטען.

כי ביה[1] יי צור עולמים:

עז פערטרויען אויף דיך דיא וועלכע קעננען דיינן נאמן, דען ניכט פערלאסט דוא

ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת

1) א"א: יה תרגמו אונקלוס ויהונתן דחילא בכל מקום והראב"ע כתב בתהלים יה הוא תוקף הכלוח, ולדעתי שעור הכתוב, בטחו בה' עדי עד כי ביה ה' בחוזק ה' כצור עולמים בתקיף עלמיא (כתרגומו) אתם בוטחים וחסר הב' כמו ובשמי ה' לא נודעתי להם תחת ובשמי ה' עיין רש"י.

או' ניכט ריכטעט ער זו גרונדע, או' ווידערהאָלט צוריק זו נעהמען זיינען זאָרן

וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ

ניא לאָסט ער ערוואַכֿען גאַנז זיינען גרים. דען דוא הערר ביזט גוט

וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב

או' נאַכֿזיכֿטזפֿאָלל או' זעהר גנאֶדיג, אַללען דיא דיך אַנרופֿן. דיינע גרעכֿטיגקייט

וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל־קֹרְאֶיךָ: צִדְקָתְךָ

איזט רעכֿט אויף עוויג או' דיינע לעהרע וואַהרהייט. דוא גיבזט וואַהרהייט

צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת

זו יעקב גנאַדע זו אברהם, וויא דוא זוגעשוואָרען האַזט

לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ

אונזערן פֿאָרפֿאַהרען אין דען זייטען דער פֿאָרוועלט. געלאָבט זייא דער הערר

לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: בָּרוּךְ אֲדֹנָי

טאַג פֿיר טאַג, לאַדעט ער אויף אונז, ער גאָטט איזט אונזרע הילפֿע סלה.

יוֹם יוֹם יַעֲמָס־לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה:

דער עוויגע צבאות איזט מיט אונז, איינע פֿעזטע איזט אונז דער גאָטט יעקב'ז

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

סלה. עוויגער צבאות! הייל דעם מענשען דער פֿערטרויט אויף דיך. עוויגר

סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ

הילף דער קאֶניג ערהאֶרע אונז אַם טאַגע אונזערז פֿלעהענז געלאָבט זייא

הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ (הוּא)

אונזר גאָטט, דער אונז ערשאַפֿפֿען האַט זו זיינר עהרע, או' אונז אַבגעזאָנדערט

אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ

פֿאָן דען אירערנדען, או' האַט גגעבען אונז דיא לעהרע דער וואַהרהייט, או' לעבן

מִן־הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי

עוויג וואָהרענדעז האַט ער געפֿפֿלאַנזט אין אונז, ער אָפֿפֿנע אונזר הערז

עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ: הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ

זיינער לעהרע או' זעטזע פֿעזט אין אונזערם הערזען זיינע ליבע או' עהרפֿורכֿט

בְּתוֹרָתוֹ וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ

דיזעם או' שפרעכען היילגי) אים הימעל דען הֶהֶען, ערהאבענעס הויז

דֵּין וְאָמְרִין קַדִּישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית

זיינער רעזידענץ. הייליג! אויף ערדען, ווערק זיינער אללמאכט

שְׁכִינְתֵּהּ קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ

הייליג! אין עוויגקייט או' עוויגקייט. עוויגער צבאות פֿאָלל איזט

קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא

דיא גאנצע ערדע דעז גלאנצעז זיינר העררליכקייט. עז טרוג איך פֿאָרט איין ווינד

כָל־אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ

או' איך הערטע הינטער איר איינע שטיממע, איין בעבען איין גראָסעז.

וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל

געלאָבט זייא דיא מאיעסטֶעט דעז עוויגען פֿאָן זיינעם אָרטע. עז טרוג איך פֿאָרט

בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: וּנְטָלַתְנִי

איין ווינד, או' איך הערטע הינטער איר איינע שטיממע איין בעבען

רוּחָא וְשִׁמְעֵית בַּתְרַי קָל זִיעַ

איין גראָסעז דער לאָבענדען ענגעל דיא דאז שפראכען: געלאָבט זייא

סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין: בְּרִיךְ

דיא מאיעסטֶעט גאָטטעז פֿאָן דעם אָרטע דעז הויזעז זיינער רעזידענץ

יְקָרָא דַיְיָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ:

דער עוויגע רעגיערט אימאער אונד עוויג. דער עוויגע זיין רייך

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מַלְכוּתֵהּ

בעשטעהעט עוויג אונד אין אללער עוויגקייט. עוויגער גאָטט

קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְיָ אֱלֹהֵי

אברהם'ז יצחק'ז אונד ישראל'ז אונזערער פֿאֶטער, בעוואהרע דיעזעז

אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שָׁמְרָה זֹּאת

אויף אימאער, דאז נייגונג או' געזיננונג דעז הערצענז דייניז פֿאָלקעז, או' נייגע

לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן

איהר הערץ צו דיר, או' ער דער אללבארמהערציגע פֿערצייהעט דיא זינדע

לְבָבָם אֵלֶיךָ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן

1) ככגד ג' עולמות עיין רד"ק ישעי' ו"ג.

זיינר היילִיגקייט, דורך דיא שטארקע דער הילפע זיינר רעכטן. דיזע מיט וואגן
קדשו בגבורות ישע ימינו: אלה ברכב
און יענע מיט פפערדען, און וויר דען נאמען דעז עוויגען אונזרעז גאטטעז
ואלה בסוסים ואנחנו בשם יי אלהינו
ערוואהנען וויר. יענע שטירצן הין און פאללען, אונד וויר שטעהען
נזכיר: המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו
אונד בלייבען. עוויגער, הילף! דער קאניג ערהארע אונז אם טאגע
ונתעודד: יי הושיעה המלך יעננו ביום
אונזערעז פלעהענז.
קראנו:

איינזט קאמט צו ציון איין ערלאזער, און צו דענן זיך בעקעהרענדען פאן זינדען
ובא לציון גואל ולשבי פשע
אין יעקב, שפריכט דער עוויגע, און איך דיזעז איזט איין בונד מיט איהנען
ביעקב נאם יי: ואני זאת בריתי אותם
שפריכט גאטט, איין גייזט וועלכער איזט אויף דיך, און איינע ווארטע וועלכע
אמר יי רוחי אשר עליך ודברי אשר
איך געלעגט האבע אין דיינען מונד, ניכט ווערדען זיא וויכן אויז דיינעם מונדע
שמתי בפיך לא ימושו מפיך
און אויז דעם מונדע דיינעז זאמען און אויז דעם מונדע דעז זאאמען דיינעז זאאמענז
ומפי זרעך ומפי זרע זרעך
שפריכט גאטט, פאן נון אן ביז אין עוויגקייט. אונד דוא הייליגער! טהראנזט
אמר יי מעתה ועד עולם: ואתה קדוש יושב
(אונטר) לאבגעזאנגען ישראלז. און עז רופט איינער צום אנדערן און שפריכט:
תהלות ישראל: וקרא זה אל זה ואמר
הייליג! הייליג! הייליג איזט דער עוויגע צבאות, פאלל איזט דיא גאנצע
קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל
ערדע זיינער הערליכקייט. און זיא עמפפאנגען (דיא הייליגונג) דיזער פאן
הארץ כבודו: ומקבלין דין מן

וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָֹה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָֹה לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהוָֹה אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָֹה יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

אם ר"ח, חנוכ', ביידע טאגע פאן גראס או' קליין פורים, ט"ב, ע"ב, ע"פ ח"הם אונד בייא אייכעם אבל ווירד למנצח ניכט געזאגט.

דעם זאנגמייסטער איין פזאלם דוד'ז. ער ערהערע דיך דער עוויגע אם טאגע

כ לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: יַעַנְךָ יְיָ בְּיוֹם

דער נאטה, ער שיטצע דיך דער נאמע דעז גאטטעז יעקב'ז. ער זענדעט

צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יִשְׁלַח

דיינע הילפע אויז דעם הייליגטהום, אונד פאן ציון אויז אונטערשטיצט ער דיך.

עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ:

ער דענקט אללע דיינע אפפערגאבען, אונד דיין גאנצאפפער

יִזְכֹּר כָּל־מִנְחֹתֶךָ וְעוֹלָתְךָ

זאמט ער פערדופטען (וואהלגעפאלליג) סלה. ער געוועהרט דיר

יְדַשְּׁנֶה סֶלָה: יִתֶּן־לְךָ

ווימ דיין הערץ ווינשט, או' אללע דיינע ראטהשלוסע ערפיללט ער. וויר יויכצען

כִלְבָבֶךָ וְכָל־עֲצָתְךָ יְמַלֵּא: נְרַנְּנָה

איבער דיינע הילפע, או' אים נאמען אונזערז גאטטעז וועהעט אונזער פאניר

בִּישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל

ער ערפיללע דער עוויגע אללע דיינע ווינשע. נון ערקענע איך דאס

יְמַלֵּא יְיָ כָּל־מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי

ער הילפט דער עוויגע זיינעם געזאלבטען, ער ערהערט איהן פאם הייליגע

הוֹשִׁיעַ יְיָ מְשִׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי

פֿערזאַגע עטוואַז דעם אַנגעזיכטע דייגעז געזאַלבטען. דען איין אונטערריכט

תשב פני משיחך: כי לקח

דער גוט מיזט האַבע איך געגעבן אייך, איינע לעהרע ניא זאָלט איהר פֿערלאַסען

טוב נתתי לכם תורתי אל־תעזבו:

איין בוים דעז לעבענז איזט זיא דענען דיא זיך פֿעזט האַלטען אַן איהר

עץ חיים היא למחזיקים בה

דיא זיך אויף זיא שטיצען זינד גליקליך. איהרע וועגע זינד וועגע דער אַנמוטה

ותומכיה מאשר: דרכיה דרכי־נעם

אונ אַללען איהרען פֿפאַדען איזט פֿריעדע. ברינגע אונז צוריק, עוויגער! צו דיר

וכל־נתיבתיה שלום: השיבנו יי אליך

זאָ' ווירד קעהרען ווידער, ערנייע אונזערע טאַגע ווי פֿאָראַלז.

ונשובה חדש ימינו כקדם:

(דיא איבערזעטצונג פֿאָן אשרי זיעהע זייטע כ"ב ע"א).

אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה: אשרי
העם שככה לו אשרי העם שיי אלהיו: תהלה לדוד
ארוממך אלוהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד: בכל
יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד: גדול יהוה
ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר: דור לדור ישבח מעשיך
וגבורתיך יגידו: הדר כבוד הודך ודברי נפלאתיך
אשיחה: ועזוז נוראתיך יאמרו וגדלותך אספרנה: זכר
רב טובך יביעו וצדקתך ירננו: חנון ורחום יהוה ארך
אפים וגדול חסד: טוב יהוה לכל ורחמיו על כל מעשיו:
יודוך יהוה כל מעשיך וחסידיך יברכוכה: כבוד מלכותך
יאמרו וגבורתך ידברו: להודיע לבני האדם גבורתיו
וכבוד הדר מלכותו: מלכותך מלכות כל עלמים
וממשלתך בכל דור ודר: סומך יהוה לכל הנפלים

האנדע או' לויטרעז הערצענז (איזט), דער ניא ערהאב צור פאלטהייט
כַּפַּיִם וּבַר־לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא לַשָּׁוְא
זיינע זעעלע, ניא טוואור צום טרוגע, דיעזער עמפפאנגט זעגען פאם
נַפְשִׁי*) וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה׃ יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת
עוויגען, או' וואהלטהאט פאם גאטט זיינעז הייל. זא איזט דאז געשלעכט
יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃ זֶה דּוֹר
זיינר פערעהרער דיא דאז זוכען דיין אנטליץ (זא איזט) יעקב'ז (געשלעכט) סלה.
דֹּרְשָׁו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה׃
ערהעבט איהר טהארע אייער הויפט, ערוויטערט אייך פפארטען
שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי
דער עוויגקייט! דאס איינציהע דער קאניג דעז רוהאז. וועד איזט דיזער קאניג
עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי־זֶה מֶלֶךְ
דעז רוהאז? גאטט איזט אמכטיג אונד זיגרייך, גאטט איזט זיגרייך אים שטרייט.
הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה׃
ערהעבט איהר טהארע אייער הויפט ערוויטערט אייך פפארטן דער עוויגקייט
שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם
דאס איינציהע דער קאניג דעז רוהאז. וועד איזט דיזער קאניג דעז רוהאז?
וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד
דער עוויגע צבאות איזט דער קאניג דעז רוהאז סלה.
יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה׃
בייס נידערזעצען שפראך ער: קעהרע צוריק עוויגער (אונטער) דער מענגע
וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת
דער טויזענדע ישראל'ז. אויף! (ציהע איין) עוויגער אין דיינען רוהעזיץ דוא
אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה
או' דיא לאדע דיינער הערליכקייט. דיינע פריעסטר מאגען זיך היללען אין טוגענד
וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק
או' דיינע פראממען זאללען פראהלאקקען. אום וויללען דוד'ז דיינעז דינערז, ניא
וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃ בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־

*) נפשי קרי

אויז דער בעדריקונג צור פרייהייט, אויז פינזטערניס צום ליכטע,

מִצָּרָה לִרְוָחָה וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה׃

אויז קנעכטשאפט צור ערלאזונג אילט, באלד או׳ אין דער נייט

וּמִשִּׁעְבּוּד לִגְאֻלָּה׃ הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן

דער נאהזטען, לאסט אונז הירויף טפרעכען אמן.

קָרִיב וְנֹאמַר אָמֵן׃

עז לאבע אללע: דען נאמען דעז עוויגען,

ח׳ יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ

דען האך ערהאבען (איזט) זיין נאמע אלליין.

כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ׃

זיין רוהם (געהט) איבער ערד או׳ הימעל. ער ערהעבט דאז האָרן

ק׳ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ וַיָּרֶם קֶרֶן

זיינעז פאלקעז, איין רוהם פיר אללע זיינע פראָממען, פיר דיא קינדער

לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי

ישרא׳ז, דאז פאלק דאז איהם פערוואנדעט, לאבט גאָטט!

יִשְׂרָאֵל עַם־קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ׃

(ביים איינהעבען דער ספר תורה ווירד דיעזעז געזאגט.)

פאָם דוד איין פזאלם. דעם עוויגן (איזט) דיא ערדע אונד וואז זיא פיללעט, דיא וועלט

לְדָוִד מִזְמוֹר לַייָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל

או׳ דיא בעוואָהנער דארין. דען ער, אויף מעערע גרינדעטע ער זיא,

וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי־הוּא עַל־יַמִּים יְסָדָהּ

אויף שטראָמע בעפעזטיגטע ער זיא. ווער דארף בעשטייגען דען בערג

וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ׃ מִי יַעֲלֶה בְהַר

דעז עוויגען? ווער דארף שטעהן אן דעם אָרטע זיינר הייליגקייט? דער רייכער

יְיָ וּמִי־יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃ נְקִי

ולדעתי כי אסור לבטא בשפתים את שם המפורש, וצריך לבטא תואר אחר במקומו. ולפ״ז תרגמו דער אונאויזשפרעכבארע.

אונד פלאגע פאן אונז אונד פאן אללע זיינעם פאלקע דעם הויזע ישראל

וּמַגֵּפָה מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל־עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל

לאססט אונז הירויף שפרעכען: אמן.

וְנֹאמַר אָמֵן:

עס זייא וואהלגעפאלליג פאר אונזערם פאטער אים הימעל, צו ערהאלטען

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. לְקַיֵּם

אונטער אונז דיא ווייזען ישראל, זיא, איהרע פרויען, איהרע זאהנע,

בָּנוּ חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל: הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם

איהרע טאכטער, איהרע שילער, אונד דיא שילער איהרער שילער

וּבְנוֹתֵיהֶם וְתַלְמִידֵיהֶם וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם

אין אללען ארטען איהרעס אויפענטהאלטס, לאססט אונז הירויף שפרעכען אמן.

בְּכָל־מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן:

עס זייא וואהלגעפאלליג פאר אונזערם פאטער אים הימעל, דאס וויר הערען זאללען

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. שֶׁנִּשְׁמַע

או' אונז קונד ווערדע, באטשאפט גוטע הילפרייכע אונד טראסטרייכע

וְנִתְבַּשֵּׂר בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת.

או' דאס ער פערזאממלע אונזרע פערשטאססנע פאן דען פיער ענדען דער ערדע

וִיקַבֵּץ נִדָּחֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ

לאססט אונז הירויף שפרעכען: אמן.

וְנֹאמַר אָמֵן:

אונזרע מיטברידער דאז גאנצע הויז ישראל דיא פרייז געגעבען זינד דעם עלענדע

אַחֵינוּ כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה

או' דער געפאנגענשאפט, דיא זיך בעפינדען זאוואהל צו מעערע אלז

וּבַשִּׁבְיָה. הָעוֹמְדִים בֵּין בַּיָּם וּבֵין

צו לאנדע, דער אללגעגענווארטיגע ערבארמע זיך איהרער, פיהרע זיא

בַּיַּבָּשָׁה. הַמָּקוֹם*) יְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְיוֹצִיאֵם

*) המקום שמו של הקב"ה כי הוא מקומו של עולם כידוע וכן תרגמתי.

8*

(ביים אויפהעבען דער ספר תורה ווירד דיעזעס געזאגט).

דיעזעס איזט דיא לעהרע וועלכע פֿאָרגעלעגט משה פֿאָר דען קינדערן ישראל'ס

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

אויף בעפֿעהל דעס עוויגען דורך משה. איין בוים דעס לעבענס איזט זיא דענען

עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ חַיִּים הִיא

דיא זיך פֿעסט האַלטען אַן איהר, דיא זיך אויף זיא שטיצען זינד גליקליך.

לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר:

איהרע וועגע (זינד) וועגע דער אַנמוטה, אונד (אין) אַללען איהרען פפֿאַדען

דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ

איזט פֿריעדע. לאַנגעס לעבען אין איהרער רעכטען, אין איהרער לינקען

שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ

רייכטהום אונד עהרע. דעם עוויגען געפֿאַללט עס אום ווילען זיינער אילדע,

עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ

גראָס צו מאַכען דאַס געזעץ אונ' צו פֿערהערליכען.

יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

(מאָנטאַג אונד דאָננערשטאַג זאַגט דער חזן דיעזען יהי רצון.
ווען תחנון ניכט געזאַגט ווירד, ווירד אויך דיעזעס ניכט געזאַגט.)

עס זייא וואָהלגעפֿעלליג פֿאָר אונזערם פֿאַטער אים היממעל, הערצושטעללען

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְכוֹנֵן

דאַס הויז אונזערעס לעבענס אונ' ווידער צו ברינגען זיינע מאַיעסטעט אין אונזרר מיטטע

אֶת־בֵּית חַיֵּינוּ וּלְהָשִׁיב אֶת־שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכֵנוּ

באַלד אין אונזערן טאַגען, לאַססט אונס היראויף שפּרעכען: אמן.

בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְנֹאמַר אָמֵן:

עס זייא וואָהלגעפֿעלליג פֿאָר אונזערם פֿאַטער אים היממעל, זיך צו ערבאַרמען

יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם לְרַחֵם

אונזער אונ' אונזערעס איבעררעסטעס, אונד אַבצווענדען יעדעס פֿערדערבען

עָלֵינוּ וְעַל פְּלֵטָתֵנוּ וְלִמְנוֹעַ מַשְׁחִית

געלאָבט זייא גאָטט דער לאָבענזווירדיגע אימאער אונד עוויג.

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער! אונזער גאָטט, קעֶניג דער וועלט, וועלכער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

וואֶהלטע אונז אויז אַללען פֿעֶלקערן, אונד גאַב אונז זיינע לעהרע

בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ

געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער! געבער דער לעהרע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער! אונזער גאָטט, קעֶניג דער וועלט, וועלכער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

געגעבן האַט אונז איינע לעהרע דער וואַהרהייט, או' איין לעבן דאַז עוויג איזט

נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם

האַט ער געפפֿלאַנצט אין אונזערעם איננערן. געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער!

נָטַע בְּתוֹכֵנוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

דער דאַ געגעבן דיא לעהרע.

נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

(נאַך יעדער גליקליך איבערשטאַנדענען קראַנקהייט אָדער געפֿאַהר, זאַגט מאַן דיעזע ברכה ווען מאַן עולה לתורה איזט.)

געלאָבט זייעזט דוא, עוויגר! אונזער גאָטט, קעֶניג דער וועלט, דער דאַ ערצייגט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל

(זעלבזט) דען שולדיגען גוטעז, דאַס ער איר ערצייגט האַט אַללעז גוטע.

לְחַיָּבִים טוֹבוֹת שֶׁגְּמָלַנִי כָּל־טוּב׃

ווער (ביזהער) דיר ערצייגט האַט אַללעז גוטע, דער ערצייגע דיר (פֿערנער)

ק' מִי שֶׁגְּמָלְךָ כָּל טוֹב הוּא יִגְמָלְךָ

אַללעז גוטע אויך אימאער.

כָּל טוֹב סֶלָה׃

פֿון טעמפעל זיינער פֿיסע, הייליג (איזט) ער. ערהעבט דען עוויגן
לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא׃ רוֹמְמוּ יְיָ
אונזערן גאָטט, ביקעט אייך פֿון בערגע זיינער הייליגקייט, דען הייליג
אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ
איזט דער עוויגע אונזער גאָטט.
יְיָ אֱלֹהֵינוּ׃
פֿאַטער דעז ערבאַרמענז! ער ערבאַרמע זיך איינעז פֿאָלקעז
אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם
דיא ער (ליעבעפֿאָלל) געטראַגען, או געדענקע דעז בונדעז דער פֿאַטריאַרכען
עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים
או׳ בעטירעע אונזערע פערזאָנען פֿאָר שטונדען דיא איבעל זינד, ער פֿערטייבע
וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר
יעדען רייז פֿון בעֶזען פֿאָן דענן דיא (פֿאָן איהם) ערהאָבן וואָרדן, ער בעגנאַדיגע
בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחוֹן
אונז איט איינער בעפֿרייאונג אויף עוויג, או׳ ערפֿיללע אונזער בעגעהרען
אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ
איט דעם אַמאַסע דער גיטע, דעז הייל או׳ דער באַראהערציגקייט.
בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים׃

חזן ותגלה ותראה מלכותו עלינו בזמן קרוב ויחון פליטתנו ופליטת עמו בית ישראל לחן ולחסד לרחמים ולרצון ונאמר אמן: הכל הבו גדל לאלהינו ותנו כבוד לתורה: כהן קרב יעמוד (ר׳ פב״פ הכהן) ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדשתו: תורת יי תמימה משיבת נפש עדות יי נאמנה מחכימת פתי: פקודי יי ישרים משמחי לב מצות יי ברה מאירת עינים: יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום: האל תמים דרכו אמרת יי צרופה מגן הוא לכל החוסים בו: ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים כלכם היום:

ברכת התורה

לאָבט דען עוויגען דען לאָבענזווירדיגען.
בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ׃

איינן מענשען פֿערלאַס איך מיך אונ' ניכט אויף איינען ענגעל שטיטצע איך מיך.

אֱנָשׁ רָחִיצְנָא· וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא·

נור אַן דען גאָטט דעס היממעלס, דער איזט איין גאָטט איין וואַהרער,

אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא· דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט·

אונ' זיינע לעהרע איזט וואַהר, אונ' זיינע פראָפעטען זינד וואַהרע (פראָפעטען)

וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט· וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט·

אונ' וויעדערהאָלט פֿיעלמאַל צו ערצייגען גיטע אונ' טרייע. אויף איהן איך

וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט· בֵּיהּ אֲנָא

פֿערלאַס איך אונ' צו זיינעם נאַמען דען הייליגען דען הערליכען איך זאַגע

רָחִיץ· וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר

לאָבפרייזונגען. עס זייא וואָהלגעפֿעלליג דיר דאַס דוא עֶפֿפֿנעסט מיין הערץ

תֻּשְׁבְּחָן· יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי

דיינער לעהרע, אונ' ערפֿיללעסט דיא וינשע מיינעס הערצענס, אונד דער הערצען

בְּאוֹרַיְתָא 1) וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי· וְלִבָּא

אַללער דיינעס פֿאָלקעס ישראל: צום גוטען צום לעבען אונ' צום פֿריעדען.

דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל· לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

ברינגט גרעססע דעם עוויגען מיט מיר, לאַססט אונס ערהעבען זיינען נאַמען אַללעזאַמט.

חזן גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי· וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

דיין עוויגער (איזט) דיא גרעססע, דיא מאַכט, דיא פראַכט,

ק' לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת

דער זיעג אונד מאַיעסטעט, דאַ אויך אַללעס אים היממעל אונ' אויף ערדען. דיין

וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ

עוויגער (איזט) דאַס רייך, אונד דיין דער זיך ערהעבט 2) איבער אַללעס

יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל

צום אָבערהויפט. ערהעבט דען עוויגען אונזערן גאָטט, ביקעט אייך

לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ

1) באוריתך, כך היא הנוסחא בזוהר סדר ויקהל שממנו הועתקה זאת התפלה, עיין מבוא לשון ארמית. 2) זיהע רש"י דה"י א' כ"ט.

געלאבט זייא דער נאמע דעז הערן דער וועלט, געלאבט דיינע קראנע
בריך שמה דמרא עלמא בריך כתרך
אונ' דיינע רעזידענץ, עז זייא דיין וואהלוואללען מיט דיינעם פאלקע ישראל
ואתרך· יהא רעותך עם עמך ישראל
אויף עוויג, אונ' דיא בעפרייאונג דיינר רעכטען זייגע דיינם פאלקע' אן דעם הויזע
לעלם· ופרקן ימינך אחזי לעמך בבית
דיינעז הייליגטהומז, אונ' לאס צוקאמען צו אונז פאן דער גיטע דיינעז ליכטעז,
מקדשך*) ולאמטויא לנא מטוב נהורך
אונ' נים אויף אונזער געבעט מיט ערבארמען. עז זייא וואהלגעפאלליג דיר
ולקבל צלותנא ברחמין· יהא רעוא קדמך
דאס דוא פערלאנגערזט אונז דאז לעבען אין גליקזעליגקייט. אונ' זאלל זיין איך
דתורך לן חיין בטיבותא· ולהוא אנא
גערעכנעט אונטער דען פראממען, דאס דוא דיך ערבארמעזט איבר איך,
פקידא בגו צדיקיא· למרחם עלי
אונ' בעשילצעזט איך אונ' אללעז וואז (צוגעהארט) איר אונ' דאז וואז (צוגעהארט)
ולמנטר יתי ויתכל די לי ודי
דיינעם פאלקע ישראל, דוא ביזט פערפפלעגער צו אללען, אונ' ערנאהרער
לעמך ישראל אנת הוא זן לכלא ומפרנס
צו אללען, דוא ביזט הערשטער איבער אללעז, דוא ביזט דער
לכלא· אנת הוא שליט על כלא· אנת הוא
דאז הערשט איבער קעניגע, אונ' דיא רעגיערונג דיין איזט זיא. איך בין
דשליט על מלכיא ומלכותא דילך היא· אנא
איין דיענער דעז הייליגען געלאבט זייא ער, איך ביקע איך פאר איהם
עבדא דקודשא בריך הוא דסגידנא קמה
אונד פאר דער ווירדע דיינעז געזעצעז אין יעדער צייט אונ' שטונד. ניכט אויף
ומקמא דיקר אוריתה בכל עדן ועדן· לא על

*) מקדשך בפתח המ"ס ככ"ל כי כל בית ה' בתנ"ך מתורגם בית מקדשא· והמדפיסים החליפו את העברית והארמית באין מבין.

דער עהרע דיינעז נאמענז, אונ' רעטטע אונז אונ' פערצייהע אונזערע זינדען

כְּבוֹד־שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ

אום ווילען דיינעז נאמענז.

לְמַעַן שְׁמֶךָ: הש"ץ אומר חצי קדיש.

(אמנטאג אונד דאננערזטאג זאגט מאן אל ארך אפים.
ראש חודש, ערב פסח, חה"מ, תשעה באב, חנוכה, נוויית
טאגע קליין אונ' גראס פורים אבער, ווירד עז ניכט געזאגט.)

אלמעכטיגער! לאנגמיטהיג אונ' רייך אן הולד אונד טרייע

מנהג אשכנז אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת

ניכט אין דיינעם צארנע שטראפע אונז, האבע מיטליידען עוויגר איבער דיין פאלק

אַל־בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנוּ: חוּסָה יְיָ עַל עַמֶּךָ

אונ' היילף אונז אויז יעדעם אונגליקע, וויר האבען געזינדיגט געגען דיך הערר

וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִכָּל־רָע: חָטָאנוּ לְךָ אָדוֹן

פערצייה דאך נאך דער גראסע דיינעז ערבארמענז, אלמעכטיגער.

סְלַח־נָא כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ אֵל:

מנהג פולין אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ
מִמֶּנּוּ: חוּסָה יְיָ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל רָע: חָטָאנוּ
לְךָ אָדוֹן סְלַח־נָא כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ אֵל:

(בייא הערויזנעהמען דער ספר תורה זאגט מאן דיעזעז.)

אונ' עז וואר אלז דאז לאג דיא לאדע דא שפראך משה: אויף, עוויגער!

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ

דאס זיך צערשטרייען דיינע פיינדע, דאס זיא פליהען, דיא דיך האסן פאר דיר.

וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ:

דען פאן ציון געהט אויז דיא לעהרע, אונ' דאז ווארט דעז עוויגען אויז ירושלים.

כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

געלאבט זייא דער געגעבען האט דיא לעהרע זיינעם פאלקע ישראל

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

אין זיינר היילגקייט.

בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

דער זיך ווילליג פינדען לאססט דורך ערבארמען, או׳ זיך פערזאהנען לאססט

מִתְרַצֶּה בְּרַחֲמִים וּמִתְפַּיֵּס

דורך פלעהען, נייגע דיך גנאדיג או׳ פערזאהנע דעם געטלעבטע דאז ארם איזט

בְּתַחֲנוּנִים הִתְרַצֵּה וְהִתְפַּיֵּס לְדוֹר עָנִי

דעם ניאמאנד הילפט.

כִּי אֵין עוֹזֵר:

אונזער פאטער! אונזער קעניג! זייא אונז גנאדיג, או׳ ערהארע אונז דען ניכט זינד

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין

אן אונז גוטע טהאטען, ערצייגע אונז וואהלטהאטיגקייט או׳ גנאדע או׳ הילף אונז

בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

או׳ וויר, ניכט וויסען וויר וואז וויר טהון זאללען, דען (נור) אויף דיך (געריכטעט)

וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ

זינד אונזערע אויגען. דענקע אן דיינער בארמהערציגקייט, עוויגר, אן דיינר גיטע,

עֵינֵינוּ: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ

דען פאן יעהער וואַרען זיא. עז וואלטע דיינע גנאדע, עוויגער, איבער אונז,

כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ

וויא וויר האפפען צו דיר, ניכט דענקע אונז דיא זינדען

כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת

דער פארפאהרען. באלד זאלל אונז צופארקאממען דיין ערבארמען, דען

רִאשׁוֹנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי

וויר זינד ארם זעהר. בעגנאדיגע אונז עוויגער, בעגנאדיגע אונז, דען זעהר

דַלּוֹנוּ מְאֹד: חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ כִּי רַב

זינד וויר זאטט דער פעראכטונג. אים צארנע אן ערבארמען דענקע.

שָׂבַעְנוּ בוּז: בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר:

דען ער קעננט אונזערע נייגונג, איזט אינגעדענק דאס שטויב

כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוּר כִּי עָפָר

וויר זינד. שטעהע אונז בייא גאטט אונזערז הייל. אום ווילען

אֲנָחְנוּ: עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר

וואַס דוא געשוואָרען האַזט אונזערן פֿאָרפֿאַהרען: וויא דיא שטערנע

אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ כְּכוֹכְבֵי

דעס היממעלס ווערדע איך פֿערמעהרען אייערן סאַאמען אונד נון

הַשָּׁמַיִם אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם וְעַתָּה

זינד וויר איבריג געבליבען וועניג פֿאָן פֿיעלען.

נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מֵהַרְבֵּה:

ק"ח וּבְכָל־זֹאת שִׁמְךָ לֹא שָׁכָחְנוּ נָא אַל־תִּשְׁכָּחֵנוּ: ״

הילף אונס, גאָטט אונזערס הייל, אום ווילען דער עהרע דיינעס נאַאמענס

ק' עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ:

רעטטע אונס אונד פֿערצייה אונזערע זינדען אום ווילען דיינעס נאַאמענס.

וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

היטער ישראלס! בעהיטע דען איבעררעסט ישראלס: אונד ניכט

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל שְׁמוֹר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל וְאַל־

געהע צו גרונדע ישראל וועלכע זאַגען: הערע ישראל.

יֹאבַד יִשְׂרָאֵל הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

היטער דעס פֿאָלקעס וועלכעס איינציג איסט, בעהיטע דען איבעררעסט דעס פֿאָלקס

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם

דאַס איינציג איסט, אונד ניכט געהע צו גרונדע דאַס פֿאָלק דאַס איינציגע

אֶחָד וְאַל־יֹאבַד גּוֹי אֶחָד

וועלכע פֿערקינדען דיא איינהייט דיינעס נאַאמענס. עוויגער אונזער גאָטט עוויגער איינציגער.

הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

היטער דעס פֿאָלקעס וועלכעס הייליג איסט, בעהיטע דען איבעררעסט

שׁוֹמֵר גּוֹי קָדוֹשׁ שְׁמוֹר שְׁאֵרִית

דעס פֿאָלקס דאַס הייליג איסט, או' ניכט געהע צו גרונדע דאַס פֿאָלק דאַס הייליגע

עַם קָדוֹשׁ וְאַל־יֹאבַד גּוֹי קָדוֹשׁ

דיא דרייאמאַל (הייליגען) מיט דרייא הייל פּרייזונגען דען הייליגען.

הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלּוּשׁ קְדֻשּׁוֹת לְקָדוֹשׁ:

או' בייא אללעם דיעזעם, דיינען נאמען ניכט

קו"ח ובכל־־־זאת שמך לא

פערגאססען וויר, א ניכט פערגעססע אונז. עוויגער א"ז"ו.

שכחנו נא אל־תשכחנו: ״

באררבארען זאגען: קיינע ערווארטונג אונד האפפנונג, בעגנאדיגע

ז' זרים אומרים אין תוחלת ותקוה חון

דיא נאציאן (דיח) צו דיינעם נאמען האפפט, אללרייכער! אונזערע הילפע

אום לשמך מקוה טהור ישועתנו

נאהערע, וויר זינד ערמידעט אונד ניכט ווירד רוהע געלאססען אונז,

קרבה יגענו ולא הונח לנו

דיין ערבארמען זאלל בעזוויגען דיינען צארן פאן אונז.

רחמיך יכבשו את־כעסך מעלינו:

א לאס אב פאן דיינעם צארנע או' ערבארמע דיך

קו"ח אנא שוב מחרונך ורחם

דער געליעבטען נאציאן וועלכע דוא ערוואהלטעזט. עוויגער א"ז"ו.

סגלה אשר בחרת: ״

טאנע עוויגער! אונזער, אויז בארמהערציגקייט, או' ניכט איבערגיב אונז

ז' חוסה יי עלינו ברחמיך ואל־תתננו

דען האנדען דער גרויזאמען, ווארום זאללען זאגען דיא היידען: וואו איזט נון

בידי אכזרים. למה יאמרו הגוים איה נא

איהר גאטט? דיינעטוועגען ערצייגע אונז גנאדע או' ניכט זיימע.

אלהיהם למענך עשה עמנו חסד ואל־תאחר:

קו"ח אנא שוב מחרונך ורחם סגלה אשר בחרת: ״

אונזרע שטימע ערהערע אונד בעגנאדיגע (אונז), או' ניכט איבערלאס אונז

ז' קולנו תשמע ותחון ואל־תטשנו

אין דער האנד אונזערער פיינדע, צו פערטילגען אונזערן נאמען, דענקע

ביד אויבינו למחות את־שמנו זכור

אין דער גרופט ווער דאַנקט דיר? איך בין ערמידעט דורך מיין זייפצן

בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ׃ יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי

איך שוועממע יעדע נאַכט מיין בעטט מיט מיינער טהרענע, מיין לאַגער

אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה מִטָּתִי בְּדִמְעָתִי עַרְשִׂי

נעצע איך. עס פֿערדונקעלט פֿאָר האַרם מיין אויגע, עס אַלטערט וועגען אַללער

אַמְסֶה׃ עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל־

מיינע פֿיינדע. וויכעט פֿאָן מיר אַללע וועלכע טהון אונרעכט, דען ער האָרטע

צוֹרְרָי׃ סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי־שָׁמַע

דער עוויגע דיזע שטיממע מיינעס ווייננס, ער ערהאָרטע דער עוויגע מיין פֿלעהן

יְיָ קוֹל בִּכְיִי׃ שָׁמַע יְיָ תְּחִנָּתִי

דער עוויגע, מיין געבעט ניממט ער אַן. זיא ווערדען בעשעמט אונ' ערשרעקען

יְיָ תְּפִלָּתִי יִקָּח׃ יֵבֹשׁוּ ׀ וְיִבָּהֲלוּ

זעהר אַללע מיינע פֿיינדע, זיא קעהרען צוריק אונד ווערדען בעשעמט

מְאֹד כָּל־אֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ

אין מיינעם אויגענבליק.

רָגַע׃

(מאָנטאַג אונד דאָננערשטאַג צו שחרית ווירד דיזעס געזאַגט).

עוויגער! גאָטט! ישראל'ס! לאַס אַב פֿאָם גריממע דיינעס צאָרנעס

חו"ק יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ

אונד בעדענקע דיך וועגען דעס אונגליקס דיינעס פֿאָלקס (אַנגעדראָהעט.)

וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ׃

שויע העראַב פֿאָם היממעל אונד זיעהע, דאַס וויר זינד שאַנד אונד שפאָטט

הַבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה כִּי הָיִינוּ לַעַג וָקֶלֶס

אונטער דען היידען, וויר זינד געאַכטעט וויא דאַס שאַף צום שלאַכטען געפֿיהרט,

בַּגּוֹיִם נֶחְשַׁבְנוּ כַּצֹּאן לַטֶּבַח יוּבָל

צו ערשלאַגען, צו פֿערניכטען, צום שמערץ אונ' צור שאַנדע.

לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד וּלְמַכָּה וּלְחֶרְפָּה׃

(דיזעז ווירד פריה אונד אבענד געבעטעט; ראש חודש, גאנץ חנוכה, חמשה עשר בשבט, צוויא טאגע קליין פורים, אונד צוויא טאגע גראָסע פורים, גאנץ חודש ניסן, ל״ג בעומר, פאָן ר״ח סיון ביז נאך אסרו חג שבועות, תשעה באב, חמשה עשר באב, אונד פאָן יום כפור ביז נאך אסרו חג סוכות, ווירד עז אויך בו מנחה פאָרהער ניכט געזאגט. אן ערב ראש השנה אבער, ערב יום כפור, בייא איינעם אבל אונד בייא איינעם חתן אם חופה טאג, ווירד עז פריה אונד אבענד ניכט געבעטעט. בייא איינער ברית מילה יעדאך, ווירד עז נור פריה ניכט געזאגט).

(בעפאָר אן רחום וחנון אנפאָנגט זאגט אן דיעזעז).

או׳ ער שפראך דוד צו גד: אנגסט איזט איר זעהר, ויר וואָללען פאללען

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גָּד צַר־לִי מְאֹד נִפְּלָה־

ליעבער אין דיא האנד גאָטטעז, דען גראָס איזט זיינע בארמהערציגקייט

נָּא בְיַד־יְיָ כִּי־רַבִּים רַחֲמָו

אבער אין דיא האנד איינעז מענשען ניכט וויל איך פאללען.

וּבְיַד אָדָם אַל־אֶפֹּלָה:

אללבארמהערציגער! אללגנאָדיגער! איך האבע געפעהלט פאָר דיר. עוויגר!

רַחוּם וְחַנּוּן חָטָאתִי לְפָנֶיךָ יְיָ

פאָלל בארמהערציגקייט ערבארם דיך איבער איך, או׳ נים אויף, איין פלעהען.

מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנָי:

עוויגער! ניכט אין דיינעם צאָרנע שטראפע איך או׳ ניכט אין דיינעם גריאמע

יְיָ אַל־בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ

צִיכטיגע איך. זייא איר גנאָדיג, עוויגר! דען פערוועלקט בין איך, הייללע איך עוויגר

תְיַסְּרֵנִי: חָנֵּנִי יְיָ כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי יְיָ

דען ערשראָקען זינד איינע געביינע, או׳ איינע זעעלע איזט ערשראָקען זעהר,

כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי: וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד

או׳ דוא עוויגר! ביז וויא לאנגע? — לאס אב עוויגר, רעטטע איינע זעעלע

וְאַתָּה יְיָ עַד־מָתָי: שׁוּבָה יְיָ חַלְּצָה נַפְשִׁי

היל איר אום ווילען דיינר גנאדע. דען ניכט איזט אים טאָדע דיין אנדענקן

הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ:

גאָטט שויע דיא אַבנאַהמע אונזערער עהרע אונטער דען היידען

אֵל הַבִּיטָה דַל כְּבוֹדֵנוּ בַּגּוֹיִם

או' אונזערע פֿעראַבשייאונג וויא דיא אונרייניגקייט איינער אַבגעזאָנדערטען.

וְשִׁקְּצוּנוּ כְּטֻמְאַת הַנִּדָּה:

ביז וויא לאַנגע (בלייבט) דיינע מאַכט אין דער געפֿאַנגענשאַפֿט

עַד־מָתַי עֻזְּךָ בַּשְּׁבִי

אונד דיינע הערלִיכקייט אין דער האַנד דעז פֿיינדעז. ערוועקע

וְתִפְאַרְתְּךָ בְּיַד צָר: עוֹרְרָה

דיינע שטאֶרקע אונד דיינען אייפֿער ווידער דיינע פֿיינדע, זיא

גְּבוּרָתְךָ וְקִנְאָתְךָ עַל־אוֹיְבֶיךָ הֵם

זאָללען בעשאֶמט ווערדען או' העראַבשטירצען פֿאָן איהרער שטאֶרקע, או' ניכט

יֵבוֹשׁוּ וְיֵחַתּוּ מִגְּבוּרָתָם וְאַל־

זאָללען גערינג זיין פֿאָר דיר אונזערע איהזעליגקייטען, באַלד

יִמְעֲטוּ לְפָנֶיךָ תְּלָאוֹתֵינוּ: מַהֵר

זאָלל אונז לופֿאָרקאָממען דיין ערבאַרמען אַם טאַגע אונזערער נאָטה

יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ בְּיוֹם צָרָתֵינוּ

אונד וועך ניכט אונזערט וועגען, דייכעט וועגען טהוע עז, או' ניכט

וְאִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ לְמַעַנְךָ פְּעַל וְאַל־

פֿערטילגע דאַז אַנדענקען אונזערעז איבעררעזטעז, אונד שאָנע דער נאַציאָן

תַּשְׁחִית זֵכֶר שְׁאֵרִיתֵנוּ: וְחוֹן אוֹם

וועלכע פֿערקינדען דיא איינהייט דיינעז נאַמענז לווייא מאָל אַן יעדעם

הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ פַּעֲמַיִם בְּכָל־

טאַגע בעשטאָנדיג אויז ליעבע, אונד שפרעכען: האֶרע ישראל

יוֹם תָּמִיד בְּאַהֲבָה וְאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל

דער עוויגע אונזער גאָטט איזט עוויג או' איינליג.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ | אֶחָד:

צו דיר עוויגער האָפפען וויר צו דיר עוויגער שמאַכטען וויר. ניכט
לְךָ יְיָ קִוִּינוּ לְךָ יְיָ נְיַחֵל אַל־
שוויגע אונד לאַס אונז אונטערדריקען דען זאָ שפרעכען דיא הײדען
תֶּחֱשֶׁה וּתְעַנֵּנוּ כִּי נָאֲמוּ גוֹיִם
זיא איזט פערלאָרען איהרע האָפפנונג. יעדעז קניא אונד יעדע האָהייט
אָבְדָה תִקְוָתָם כָּל־בֶּרֶךְ וְכָל־קוֹמָה
צו דיר אַללײן ביקע זיא זיך.
לְךָ לְבַד תִּשְׁתַּחֲוֶה:
דער דוא האָפפנונג דײנע האַנד דער בעקעהרונג אויפשליעסט פֿרעפֿלער
הַפּוֹתֵחַ יָד בִּתְשׁוּבָה לְקַבֵּל פּוֹשְׁעִים
אונד זינדער, עז איזט פערווירט אונזער גייזט אָב דער גראָסע
וְחַטָּאִים נִבְהֲלָה נַפְשֵׁנוּ מֵרוֹב
אונזערז קוואַהלע ניכט פערגיס אונז אויף עוויג. אויף!
עִצְּבוֹנֵנוּ אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ נֶצַח קוּמָה
אונד הילף אונז דען וויר זוכען שוץ ביי דיר. אונזער פאַטער, אונזער קאָניג!
וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי חָסִינוּ בָךְ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ
ווען ניכט איזט ביי אונז גערעכטיגקייט אונד טהאַטען דיא גוט זינד
אִם אֵין בָּנוּ צְדָקָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
דענקע אונז דען בונד אונזערער פֿאָרפֿאַהרען או' אונזער צייגניס אַללע
זְכָר־לָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ וְעֵדוֹתֵנוּ בְּכָל־
טאַג: דער עוויגע איזט אייניג! שויע אונזער עלענד, דען פֿיעל זינד
יוֹם יְיָ אֶחָד: הַבִּיטָה בְעָנְיֵנוּ כִּי רַבּוּ
אונזערע ליידען אונד דיא קראַנקונגען אונזערער הערצען, שאָנע עוויגער
מַכְאוֹבֵינוּ וְצָרוֹת לְבָבֵנוּ חוּסָה יְיָ
אונזער אים לאַנדע, אונזערער געפֿאַנגענשאַפֿט, אונד ניכט שיטטע אויז
עָלֵינוּ בְּאֶרֶץ שִׁבְיֵנוּ: וְאַל־תִּשְׁפּוֹךְ
דײנען גרים איבער אונז, דען וויר זינד דיין פֿאָלק דיא קינדער דיינעז בונדעז.
חֲרוֹנְךָ עָלֵינוּ כִּי אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

אַן אונזערע הארטנאַקיגקייט, אַן אונזערע פרעפעל או' אַן אונזערע זינדען.

אל־קשינו ואל־רשענו ואל־חטאתנו:

לאַס אַב פאָן גרימע דיינעז צאָרנעז, או' בעדענקע דיך אָב דעם אונגליקע

שוב מחרון אפך והנחם על־הרעה

דיינעז פאָלקעז. אונד ענטפערנע פאָן אונז דיא גייסעל דעז טאָדעז, דען

לעמך: והסר ממנו מכת המות כי

אַללבאַרמהערציג ביזט דוא. דען זאָ איזט דיינע זיטטע דוא ערצייגזט גנאַדע

רחום אתה כי כן דרכך עשה חסד

אומזאָנזט אין יעדעם געשלעכט או' צייטאַלטער. האַבע מיטליידען עוויגער איבר

חנם בכל־דור ודור: חוסה יי על־

דיין פאָלק, או' רעטטע אונז פאָן דיינעם צאָרנע, אונד ענטפערנע פאָן אונז

עמך והצילנו מזעמך והסר ממנו

דיא פלאַגע דער זייכע, אונד דאַז אורטהייל דאַז שטרענגע, דען דוא ביזט

מכת המגפה וגזרה קשה כי אתה

היטער ישראל'ז. בייא דיר עוויגער איזט דיא גערעכטיגקייט, או' בייא אונז

שומר ישראל: לך יי הצדקה ולנו

דיא בעשאָמונג דעז אַנגעזיכטעז. וואַז זאָללען וויר אונז בעקלאַגען, וואַז

בשת הפנים: מה־נתאונן מה

זאָללען וויר זאַגן, וואַז רעדן, או' וויא אונז רעכטפערטיגן, וויר וואָללען אונטערזוכן

נאמר מה־נדבר ומה־נצטדק: נחפשה

אונזערן וואַנדעל או' נאַכפאָרשען או' וואָללען וויעדערקעהרען צו דיר, דען

דרכינו ונחקרה ונשובה אליך כי

דיינע רעכטע איזט אויזגעשטרעקט אויפצונעהמען דיא וויעדערקעהרענדען.

ימינך פשוטה לקבל שבים:

אָ עוויגער! הילף דאָך! אָ עוויגער לאַס געלינגען דאָך! אָ'

אנא יי הושיעה נא אנא יי הצליחה נא: אנא

עוויגער! ערהערע אונז אַם טאַגע אונזערז פלעהענז. צו דיר עוויגר האַררען וויר

יי עננו ביום קראנו: לך יי־קוינו

לאנגמיטהיג, אונד פאָללער ערבאַרמען! פערפאַהרע מיט אונז

אֶרֶךְ אַפַּיִם וּמָלֵא רַחֲמִים עֲשֵׂה עִמָּנוּ

נאַך דער גרעָסטע דיינער באַרמהערציגקייט, אונד הילף אונז אום ווילען

כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן

דיינעז נאַמענז. ערהעָרע, אונזער קעָניג! אונזער געבעט, או׳ ווייז דער האַנד

שְׁמֶךָ שְׁמַע מַלְכֵּנוּ תְּפִלָּתֵנוּ וּמִיַּד

אונזערער פיינדע רעטטע אונז. ערהעָרע, אונזער קעָניג! אונזער געבעט

אוֹיְבֵינוּ הַצִּילֵנוּ שְׁמַע מַלְכֵּנוּ תְּפִלָּתֵנוּ

או׳ אויז אַללער נאָטה או׳ קוואַער רעטטע אונז. אונזער פאַטער אונזער קעָניג

וּמִכָּל צָרָה וְיָגוֹן הַצִּילֵנוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ

ביזט דוא, אונד דיין נאַמען איבער אונז איזט גענענט, ניכט

אַתָּה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל־

איבערלאַס אונז (אונז זעלבזט), ניכט פערלאַס אונז, אונזער פאַטער, או׳ ניכט

תַּנִּחֵנוּ: אַל־תַּעַזְבֵנוּ אָבִינוּ וְאַל־

פערשטאָס אונז אונזער שעָפפער, אונד ניכט פערגיס אונז אונזער בילדנער.

תִּטְּשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ וְאַל־תִּשְׁכָּחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ

דען אַללמעָכטיגער הערשער אַללגנעָדיגער אונד אַללבאַרמהערציג ביזט דוא.

כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

ניאַמנד איזט וויא דוא, אַללגנעָדיגער אונד אַללבאַרמהערציגער! עוויגער!

אֵין כָּמוֹךָ חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ

אונזער גאָטט! ניאַמנד איזט וויא דוא אַללמעָכטיג, לאַנגמיטהיג או׳ רייך אַן הולד

אֱלֹהֵינוּ אֵין כָּמוֹךָ אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד

אונד טרייע, הילף אונז, אין דיינער באַרמהערציגקייט: פיללע

וֶאֱמֶת הוֹשִׁיעֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים

אויז לעבענזשטורם או׳ טיקזאַל וואוטה רעטטע דוא אונז. געדענק דיינר דיענער

מֵרַעַשׁ וּמֵרֹגֶז הַצִּילֵנוּ: זְכוֹר לַעֲבָדֶיךָ

דעז אברהם׳ז דעז יצחק׳ז או׳ דעז יעקב׳ז, ניכט קעהרע דיך

לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אַל־תֵּפֶן

אונזער שאֶפפער ניכט פערלאַססע אונז עוויגער אונזער גאָטט אונד ניכט

צוּרֵנוּ: אַל־תַּעַזְבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַל־

ענטפערנע דיך פאָן אונז דען אונזער גייזט איזט פערשמאַכטעט פאָן קריעג

תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: כִּי נַפְשֵׁנוּ קָצְרָה מֵחֶרֶב

או׳ פאָן געפאַנגענשאַפט, או׳ פאָן פעזט, או׳ פאָן זייכע, או׳ פאָן אַללער נאָטה

וּמִשֶּׁבִי וּמִדֶּבֶר וּמִמַּגֵּפָה וּמִכָּל־צָרָה

אונד קוואַער רעטטע אונז, דען צו דיר האָפפען וויר, אונד ניכט

וְיָגוֹן הַצִּילֵנוּ כִּי לְךָ קִוִּינוּ וְאַל

אמַכע אונז צו שאַנדען עוויגער אונזער גאָטט, או׳ לאַס לייכטען דיין אַנטליטץ

תַּכְלִימֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ

איבער אונז או׳ דענקע אונז דען בונד אונזערער פאָטער אונד הילף אונז

בָּנוּ: וּזְכָר־לָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ

אום ווילען דייכעז נאַמענז. זיעהע אונזרע נאָטה או׳ ערהאָרע דיא שטיממע

לְמַעַן שְׁמֶךָ רְאֵה בְצָרוֹתֵינוּ וּשְׁמַע קוֹל

אונזרעז געבעטעז, דען דוא ערהאָרזט דאַז געבעט יעדען מונדעז.

תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל־פֶּה:

גאָטט! אַללבאַרמהערציגער! אַללגנאָדיגער! ערבאַרם דיך איבער אונז

אֵל רַחוּם וְחַנּוּן רַחֵם עָלֵינוּ

או׳ איבער אַללע דייכע געשאֶפפע, דען ניעמאַנד איזט וויא דוא עוויגער

וְעַל כָּל־מַעֲשֶׂיךָ כִּי אֵין כָּמוֹךָ יְיָ

אונזער גאָטט. אָ פערצייה דאָך אונזערע איסעטהאַטען אונזער פאַטער

אֱלֹהֵינוּ אָנָּא שָׂא נָא פְשָׁעֵינוּ אָבִינוּ

אונזער קאָניג! אונזער שאֶפפער או׳ אונזער בעפרייער. גאָטט! לעבענדיגער,

מַלְכֵּנוּ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ אֵל חַי

אימערוואָהרענדער, אאָכטיג אין קראַפט, אַללגנאָדיג, אַללגיטיג געגען

וְקַיָּם הַחֲסִין בַּכֹּחַ חָסִיד וָטוֹב עַל

אַללע דייכע געשאֶפפע. דען דוא ביזט עוויגער אונזער גאָטט! אַללמאָכטיג

כָּל־מַעֲשֶׂיךָ: כִּי אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ: אֵל

דער פֿערגעבונג! אָ פֿערלייהע דאָך גאָטט, אַללגיטיג או' נאַכזיכטזפֿאָלל

סְלִיחוֹת אָנָּא סְלַח־נָא אֵל טוֹב וְסַלָּח

דען אַללמאַכטיג קאָניג, גנאָדיג או' ערבאַרמענד ביזט דוא.

כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אָ קאָניג גנאָדיגער אונד אַללבאַרמהערציגער! געדענקע אונד שויע

אָנָּא מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם זְכוֹר וְהַבֵּט

אויף יענען בונד צווישען דען שטיקען (מיט אברהם), או' עס ערשיינע פֿאָר דיר

לִבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים וְתֵרָאֶה לְפָנֶיךָ

דאַס צום אָפפֿער בינדען דעס איינציגען (יצחק) אום ווילען ישראל.

עֲקֵדַת יָחִיד לְמַעַן יִשְׂרָאֵל:

אונזער פֿאַטער אונזער קאָניג! בעגנאָדיגע אונס אונד ערהאָרע אונס דען

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי

דיין נאַמען דער גראָססע איזט גענענט איבער אונס. דוא טהוזט וואונדער

שִׁמְךָ הַגָּדוֹל נִקְרָא עָלֵינוּ עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת

צו אַללען צייטען פֿערפֿאַהרע מיט אונס נאַך דיינער גנאַדע אַללגנאָדיגער

בְּכָל־עֵת עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּחַסְדֶּךָ חַנּוּן

אַללבאַרמהערציגער שויע אונד ערהאָרע אונס צור צייט דער נאָטה

וְרַחוּם הַבִּיטָה וַעֲנֵנוּ בְּעֵת צָרָה

דען בייא דיר עוויגער איזט הילפֿע. אונזער פֿאַטער אונזער קאָניג!

כִּי לְךָ יְיָ הַיְשׁוּעָה: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ

אונזער בעשיטצער! ניכט פֿערפֿאַהרע מיט אונס נאַך דער באָזהייט

מַחְסֵנוּ אַל־תַּעַשׂ עִמָּנוּ כְּרֹעַ

אונזערער האַנדלונגען. דענקע אַן דיין ערבאַרמען עוויגער או' אַן דיינע גנאַדע,

מַעֲלָלֵינוּ זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ

אונד נאַך דער גראָססע, דיינער גיטע הילף אונס, אונד שאָנע דאָך

וּכְרוֹב טוּבְךָ הוֹשִׁיעֵנוּ וַחֲמָל־נָא

אונזער, דען ניכט האַבען וויר איינען גאָטט איינען אַנדערן אויסער דיר.

עָלֵינוּ כִּי אֵין לָנוּ אֱלוֹהַּ אַחֵר מִבַּלְעָדֶיךָ

דער נאָטה. ווير וויסען דאס ניכט זינד אן אונז גוטע טהאַטען, גנאַדע

צרה: ידענו כי אין בנו מעשים צדקה

איבע אַן אונז אונ ווילען דיינעז נאַמענז. וויא זיך ערבאַרמט איין פאַטר

עשה עמנו למען שמך: כרחם אב

איבער קינדער זאָ ערבאַרמע דיך עוויגער איבער אונז אונד היילף אונז

על־בנים כן תרחם יי עלינו והושיענו

אום ווילען דיינעז נאַמענז. זיהע גנאָדיג אויף דיין פאָלק ערבאַרם דיך איבער

למען שמך: חמול על־עמך רחם על

דיין ערבע טאָגע דאָך נאַך דער פילע דיינער באַראהערציגקייט

נחלתך חוסה־נא כרוב רחמיך

בעגנאָדיגע אונז או' ערהאָרע אונז דען דיין עוויגער! איזט דיא אילדע

חננו ועננו כי לך יי הצדקה

דוא טהוזט וואונדער אין יעדער צייט.

עשה נפלאות בכל־עת:

סויע דאָך, ערבאַהם דיך דאָך איבער דיין פאָלק באַלד אום ווילען

הבט־נא רחם־נא על־עמך מהרה למען

דיינעז נאַמענז אין דיינער באַראהערציגקייט: פילע עוויגער אונזער גאָטס

שמך ברחמיך הרבים יי אלהינו

טאָנע אונד ערבאַרמע דיך אונד היילף דען טאַפען דיינער ווידע או' ניא

חוס ורחם והושיעה צאן מרעיתך ואַ־

בעהערטע אונז טיראַננענוואוטה דען אַן דיר אונזערע בליקע האַנגען

ימשל־בנו קצף כי לך עינינו תלויות

הילף אונז אום ווילען דיינעז נאַמענז ערבאַרם דיך אונזער אום וויללן

הושיענו למען שמך: רחם עלינו למען

דיינעז בונדעז, סויע או' ערהאָרע אונז נור ניט דער נאָטה, דען דיין,

בריתך הביטה ועננו בעת צרה כי לך

עוויגער! איזט דיא היילפע, אויף דיך איזט אונזערע האָפפנונג, גאָטס

יי הישועה בך תוחלתנו אלוה

פילע. הערר! האָרע, הערר! פֿערצייהע, הערר!

הָרַבִּים: אֲדֹנָי ׀ שְׁמָעָה אֲדֹנָי ׀ סְלָחָה אֲדֹנָי

פֿערנים או' ווילפֿאהרע, ניכֿט פֿערציהע, אום דייכעטווילען איין גאָטט

הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל־תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי

דען דיין נאַמע ווירד גענענכט איבער דיינע שטאַדט או' איבער דיין פֿאָלק

כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ

אונזער פֿאַטער אַללבאַראהערציגער צייגע אונז איין צייכען צום גוטען

אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן הַרְאֵנוּ אוֹת לְטוֹבָה

או' פֿערזאַממלע אונזרע צערשטרייטען פֿאָן דען פֿיער ווינקעלן

וְקַבֵּץ נְפוּצוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת

דער ערדע. זיא זאָללען ערקעננען או' וויסען אַללע היידען, דאַס דוא ביזט

הָאָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־הַגּוֹיִם כִּי אַתָּה

עוויגער אונזער גאָטט. אונד נון עוויגער! אונזער פֿאַטער ביזט דוא

יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְעַתָּה יְיָ אָבִינוּ אָתָּה

וויר זינד דער טהאָן או' דוא אונזער בילדער או' דאַז ווערק דיינער האַנד

אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר וְאַתָּה יֹצְרֵנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ

זינד וויר אַללע. היילף אונז אום ווילען דיינעז נאַמענז, אונזר שאָפּפֿער

כֻּלָּנוּ: הוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ צוּרֵנוּ

אונזער קאָניג או' ערלאָזער. האַבע מיטליידען, גאָטט! איבר דיין פֿאָלק אונד ניכֿט

מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: חוּסָה יְיָ עַל־עַמֶּךָ וְאַל־

גיב (פריז) דיין ערבע דער שאַנדע צו הערדטען איבר זיא היידען,

תִּתֵּן נַחֲלָתְךָ לְחֶרְפָּה לִמְשָׁל־בָּם גּוֹיִם

וואַרום זאָלל מאַן זאַגען אונטער דען פֿאָלקערן וואָ איזט איהר גאָטט?

לָמָּה יֹאמְרוּ בָעַמִּים אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם:

וויר וויסען דאַס וויר האַבען געפֿעהלט או' קיינער (איזט) וועלכער שטעהען

יָדַעְנוּ כִּי חָטָאנוּ וְאֵין מִי יַעֲמוֹד

(מאָכֿטע) פֿיר אונז, דיין נאַמען דער גראָססע זאָלל בייאשטעהן אונז צור צייט

בַּעֲדֵנוּ שִׁמְךָ הַגָּדוֹל יַעֲמָד־לָנוּ בְּעֵת

וועלכער דאַ הערויזגעפיהרט האַסט דיין פאָלק אויז דעם לאַנדע

אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת־עַמְּךָ מֵאֶרֶץ

מצרים מיט דער קראַפט דער אַללגעוואַלט, אונ' אַנגעטעוט דיר איינען נאַמען

מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם

וויא אַם טאַגע אַם הייטיגען, וויר האַבען געזינדיגט וויר האַבען געפרעפעלט

כַּיּוֹם הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ׃

הערר! נאַך אַללער דיינער גערעכטיגקייט, מאָגע זיך ווענדען דאָך דיין צאָרן

אֲדֹנָי כְּכָל־צִדְקוֹתֶיךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ

אונ' דיין גרים פאָן דיינער שטאַדט ירושלים דעם בערגע דיינעז היילגטהומז

וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלַיִם הַר־קָדְשֶׁךָ

דען דורך אונזערע פערגעהונגען אונד דורך דיא זינדען אונזערער פאָטער

כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵינוּ

איזט ירושלים אונד דיין פאָלק צו שאַנדען צו אַללען אונזערן אומגעבונגען

יְרוּשָׁלַיִם וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל־סְבִיבוֹתֵינוּ׃

אונד נון הערע, אונזער גאָטט! אויף דאַז געבעט דיינעז דיענערז אונ' אויף

וְעַתָּה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־

זיין פלעהען, אונ' לאַס לייכטען דיין אַנטליץ איבער דיין היילגטהום

תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל־מִקְדָּשְׁךָ

דאַז פערוויסטעט איזט, אום וויללען גאָטטעז.

הַשָּׁמֵם לְמַעַן אֲדֹנָי׃

נייגע מיין גאָטט דיין אָהר אונד הערע, עפפנע דיינע אויגען אונ' זיהע

הַטֵּה אֱלֹהַי ׀ אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה

אונזערע פערוויסטונג, אונד דיא שטאַדט, וועלכע גענעננט איזט דיין נאַמע

שֹׁמְמוֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ

אויף איהר, דען ניכט אָב אונזערן טוגענדען וויר לעגען פאָר

עָלֶיהָ כִּי ׀ לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים

אונזערע ביטטע פאָר דיר, זאָנדערן וועגען דיינער באַרמהערציגקייט

תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ

דעם נאמען דיינער הייליגקייט אונז צו ריהמען מיט דיינעם לאבע. ווען
לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: אִם
זינדען דוא בעוואהרעסט עוויגער, הערר! ווער האלט עס אויס? דען
עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: כִּי
ביי דיר איזט דיא פערצייהונג דאמיט דוא געפירכטעט ווערדעסט. ניכט
עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: לֹא
נאך אונזערן פערגעהונגען צאללעסט דוא פערפאהרען מיט אונז, אונד ניכט
כַחֲטָאֵינוּ תַּעֲשֶׂה־לָּנוּ וְלֹא
נאך אונזערן זינדען צאללעסט דוא פערגעלטען אונז. ווען אונזערע זינדען צייגען
כַעֲוֹנוֹתֵינוּ תִּגְמוֹל עָלֵינוּ: אִם־עֲוֹנֵינוּ עָנוּ
ווידר אונז, עוויגר! האנדלע אום ווילען דיינעז נאמענז. דענקע אן דיין ערבארמן
בָנוּ יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: זְכֹר רַחֲמֶיךָ
עוויגער! אונ' אן דיינע גיטעדען פאן יעהער זינד זיא. עס ערהארע אונז
יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: יַעֲנֵנוּ
דער עוויגע אם טאגע דער נאטה, עס שיטצע אונז דער נאמע דעס גאטטעס
יְיָ בְּיוֹם צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם ׀ אֱלֹהֵי
יעקב'ס. עוויגער העלף דער קאניג ערהארע אונז אם טאגע דא וויר אנרופן.
יַעֲקֹב: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:
אונזער פאטער, אונזער קאניג! בעגנאדיגע אונז אונ' ערהארע אונז, דען
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי
ניכט זינד ביי אונז (גוטע) האנדלונגען גנאדע איבע אן אונז
אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ
אום ווילען דיינעז נאמענז. אונזער הערר, אונזר גאטט! ערהארע דיא שטיממע
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲדוֹנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ שְׁמַע קוֹל
אונזערעז פלעהענז אונד דענקע אונז דען בונד אונזערער עלטערן
תַּחֲנוּנֵינוּ וּזְכָר־לָנוּ אֶת־בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ
צו' היילף אונז אום ווילען דיינעז נאמענז. אונד נון, הערר! אונזער גאטט!
וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: וְעַתָּה ׀ אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ

א״פ א״ק טהוע עז אום דיינעטוויללען ווען ניכט אונזערטוועגען.

אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם־לֹא־לְמַעֲנֵנוּ׃

א״פ א״ק טהוע עז אום דיינעטוויללען אונד היללף אונז.

אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃

א״פ א״ק טהוע עז אום וויללען דיינער באַרמהערציגקייט דיא גראָסס איזט.

אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃

א״פ א״ק טהוע עז אום וויללען דיינעז נאַמענז דעז גראָססען שטאַרקען

אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר

או׳ עהרפורכטבאַרען דער גענעננט איזט איבער אונז.

וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ׃

א״פ א״ק בעגנאָדיגע אונז אונד ערהאָרע אונז דען ניכט האַבען וויר

אָ״מַ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ

(פערדינזטליכע) טהאַטען טהוע איט אונז גוטעז אונד גנאַדע אונד היללף אונז.

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃

(אמאָנטאַג אונד דאָננערזטאַג ווירד דיעזעז שטעהענד געבעטעט; אַן דען טאַגען אונד אַן דען אָרטען ווען תחנון ניכט געזאַגט ווירד, זאַגט מאַן אויך והוא רחום ניכט.)

אונד ער דער האַלבאַראהערציגע פערגיבט דיא זינדע אונד ניא פערטילגט ער

וְהוּא רַחוּם ׀ יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית

או׳ וויעדרהאָלט האָפט צוריק צו נעהמען זיינען צאָרן, או׳ ניכט לאָסט ער ערוואַכען

וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר

גאַנץ זיינען גרים. דוא עוויגער ניכט ענטציהע דיין ערבאַראמען פאָן אונז.

כָּל־חֲמָתוֹ׃ אַתָּה יְיָ לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנּוּ

דיינע גיטע או׳ דיינע טרייע בעשטאָנדיג זאָללען זיא אונז בעוואַהרען. היללף אונז,

חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנוּ׃ הוֹשִׁיעֵנוּ

עוויגער, אונזער גאָטט! אונד פערזאַמלע אונז פאָן דען היידען צו דאַנקען

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת

א״פ א״ק ערהעבע דאַז האָרן ישראל׳ז דיינעז פאָלקעז.

אָ״מַ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

א״פ א״ק ערהעבע דאַז האָרן דיינעז געזאַלבטען.

אָ״מַ הָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ:

אבינו מלכנו מלא ידינו מברכותיך:

אבינו מלכנו מלא אסמינו שבע:

א״פ א״ק ערהערע אונזערע שטיממע שאָנע או׳ ערבאַרמע דיך אונזער.

אָ״מַ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ:

א״פ א״ק נימם אַן מיט ערבאַרמען או׳ וואָהלגעפאַללען אונזער געבעט.

אָ״מַ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

אבינו מלכנו פתח שערי שמים לתפלתנו:

א״פ א״ק אָ! ניכט לאַס אונז לוריקקעהרען אונערהאָרט פאָן דיר.

אָ״מַ נָא אַל־־־־תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ:

אבינו מלכנו תהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך:

אבינו מלכנו חמול עלינו ועל עוללינו וטפינו:

א״פ א״ק טהוע עז אום ווילען דער ערשלאַגענן וועגן דעז נאַמענז דיינר הייליגקייט.

אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַן הֲרוּגִים עַל שֵׁם קָדְשֶׁךָ:

א״פ א״ק טהוע עז אום ווילען דער געשלאַכטעטען וועגן דיינר איינהייט.

אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל־יִחוּדֶךָ:

א״פ א״ק טהוע עז אום ווילען דערער, דיא אומגעקאָממען אים פייער

אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ

או׳ וואַסער וועגען דער הייליגונג דיינעז נאַמענז.

וּבַמַּיִם עַל קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ:

א״פ א״ק ראֶכע פאָר אונזערן אויגען דיא ראַכע דעז בלוטעז דיינער דיענער

אָ״מַ נְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ

דאַז פערגאָסען וואָרדען.

הַשָּׁפוּךְ:

א״פ א״ק פֿיהרע אונז צוריק דורך בוסע דיא פֿאָללקאָממען איזט פֿאָר דיר.

אָ״מַ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:

א״פ א״ק פֿערגיב אונד פֿערצייהע אללע אונזערע זינדען.

אָ״מַ סְלַח וּמְחַל לְכָל־עֲוֹנוֹתֵינוּ: (כ״א מחל וסלח)

א״פ א״ק טילגע או׳ שאַפֿפֿע וועג אונזרע פֿרעפֿל פֿערן פֿאָן דיינען אויגען.

אָ״מַ מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵנוּ (וחטאתנו) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

א״פ א״ק צערייסע דען שטרענגען אויזשפרוך אונזערער פֿעראורטהיילונג.

אָ״מַ קְרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ:

א״פ א״ק טילגע אין דיינער בּאַרמהערציגקייט פֿיללע אללע אורקונדען אונזרער שולדען.

אָ״מַ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים כָּל שִׁטְרֵי חוֹבוֹתֵינוּ:

א״פ א״ק דענקע דאַס נור שטויב וויר זינד.

אָ״מַ זָכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ:

א״פ א״ק דענקע אונזער אים אַנדענקען דאַז גוט איזט פֿאָר דיר.

אָ״מַ זָכְרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ:

(אין נעילה ווירד שטאַטט כתבנו חתמנו געזאַגט.)

א״פ א״ק פֿערצייכנע אונז אים בוכע דעז לעבענז דאַז גוט איזט.

אָ״מַ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים:

א״פ א״ק טרייבע אונז איין איכ׳ז בוך דער פֿערדינזטע.

אָ״מַ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת:

א״פ א״ק טרייבע אונז איין אין דאַז בוך דער נאַהרונג או פֿערפֿלעגונג.

אָ״מַ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה:

א״פ א״ק פֿערצייכנע אונז אים בוכע דער בעפֿרייאונג או׳ עררעטטונג.

אָ״מַ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה:

א״פ א״ק טרייבע אונז איכ׳ז בוך דער פֿערצייהונג או׳ פֿערגעבונג.

אָ״מַ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה: כ״א מחילה וסליחה

א״פ א״ק לאַס בליהען אונז הייל נאָכשטענז.

אָ״מַ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב:

פֿאָן ר״ה ביז י״כ ווירד טאֶגליך (אויסר שבת) נאַך שחרית אונד מנחה א״ס געזאָגט.

אונזר פֿאַטער! אונזר קאֶניג! וויר האַבן געזינדיגט פֿאָר דיר.

אָבִֽינוּ מַלְכֵּֽנוּ חָטָֽאנוּ לְפָנֶֽיךָ׃

א״פ א״ק ניכֿט האַבען וויר איינען קאֶניג אויסער דיר.

אָ״מ אֵין לָֽנוּ מֶֽלֶךְ אֶלָּא אָֽתָּה׃

א״פ א״ק ווילפֿאַהרע אונז אום ווילען דיינעז נאַמענז.

אָ״מ עֲשֵׂה עִמָּֽנוּ לְמַֽעַן שְׁמֶֽךָ׃

א״פ א״ק ערנייערע פֿיר אונז איין יאַהר דאַז גוט זייא.

אָ״מ חַדֵּשׁ עָלֵֽינוּ שָׁנָה טוֹבָה׃

א״פ א״ק פֿערניכֿטע פֿאָן אונז אַללע פֿערהאֶנגניסע דיא האַרט זינד.

אָ״מ בַּטֵּל מֵעָלֵֽינוּ כָּל־גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת׃

א״פ א״ק פֿערניכֿטע דיא ענטווירפֿע אונזערער פֿיינדע.

אָ״מ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵֽינוּ׃

א״פ א״ק צערשטאֶרע דיא אַנשלאֶגע אונזערער האַסער.

אָ״מ הָפֵר עֲצַת אוֹיְבֵֽינוּ׃

א״פ א״ק ענטפֿערנע יעדען פֿיינד אונד אַנקלאֶגער פֿאָן אונז.

אָ״מ כַּלֵּה כָּל־צַר וּמַשְׂטִין מֵעָלֵֽינוּ׃

אבינו מלכנו סתום פיות משטיננו ומקטריגנו׃

א״פ א״ק ענטפֿערנע זייכֿע, שווערדט, הונגערזנאָטה, געפֿאַנגענשאַפֿט,

אָ״מ כַּלֵּה דֶּֽבֶר וְחֶֽרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי

פֿערדערבניס אונד פעזט פֿאָן דען קינדערן דיינעז בונדעז.

וּמַשְׁחִית (וּמַגֵּפָה) מִבְּנֵי בְרִיתֶֽךָ׃

א״פ א״ק ווענדע אַב יעדע פלאַגע פֿאָן דיינעם ערבע.

אָ״מ מְנַע מַגֵּפָה מִנַּחֲלָתֶֽךָ׃

א״פ א״ק זענדע גענעזונג דיא פֿאָללקאָממען איזט דען קראַנקען דיינעז פֿאָלקעז.

אָ״מ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּֽךָ׃

בייא אונז אונד בייא גאַנץ ישראל אונד מאַן זאַגע אמן.
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן׃
עז זייא געפֿעלליג פֿאָר דיר עוויגער אונזער גאָטט אונד גאָטט
יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אונזערער פֿאָרפֿאַהרען, דאַס אויפֿגעבויעט ווערדע דער טעמפעל
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית
דער הייליגקייט באַלד אין אונזערן טאַגען, או' גיב אונזערן אַנטהייל
הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ
אַן דיינער לעהרע, אונד דאָרט וואָללען וויר דיענען מיט עהרפֿורכט
בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה
וויא אין דען טאַגען דער פֿאָרוועלט, או' וויא אין דען יאַהרען פֿריהערער צייטן.
כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃
אונד עז זייא אַנגענעהם דעם עוויגען דאַז אָפּפֿער יהודה'ז אונד ירושלים'ז,
וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם
וויא אין דען טאַגען דער פֿאָרוועלט אונד וויא אין דען יאַהרען פֿריהערער צייטן.
כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

ווער אויף מאָרגען תענית אויף זיך ניממט זאַגט דיזן רבון נאך מנח' פֿאָר יהיו לרצון.

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים. הֲרֵי אֲנִי לְפָנֶיךָ בְּתַעֲנִית נְדָבָה לְמָחָר. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי. שֶׁתְּקַבְּלֵנִי בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן. וְתָבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי. וְתַעֲנֶה עֲתִירָתִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל־פֶּה׃ יהי לרצון וכו'

אַם טאַג דעז תענית אַבענדז נאך מנחה זאַגט מאַן דיעזען רבון פֿאָר יהיו לרצון.

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ. בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם אָדָם חוֹטֵא וּמַקְרִיב קָרְבָּן. וְאֵין מַקְרִיבִין מִמֶּנּוּ אֶלָּא חֶלְבּוֹ וְדָמוֹ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים מְכַפֵּר. וְעַכְשָׁו יָשַׁבְתִּי בְּתַעֲנִית וְנִתְמַעֵט חֶלְבִּי וְדָמִי יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁיְּהֵא מִיעוּט חֶלְבִּי וְדָמִי שֶׁנִּתְמַעֵט הַיּוֹם. כְּאִלּוּ הִקְרַבְתִּיו לְפָנֶיךָ עַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְתִרְצֵנִי׃ יהיו לרצון וכו'.

געלאָבט ווייזט דוא גאָטט דער זעגנעט זיין פאָלק ישראל

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

מיט פרידען.

בַּשָּׁלוֹם:

איין גאָטט! בעוואַהרע איינע צונגע פאָן באָזען, אונד איינע ליפפען פאָם רעדן

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר

בעטריגליך, או' איינען פלוכערן (לאַס) איינע זעלע שווייגען, אונד איינע פערזאָן

מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי

וויא שטויב געגען יעדען זיין. אָפפנע איין הערץ דיינער לעהרע

כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ

או' נאַך דיינען געבאָטען שטרעבע איינע זעלע, או' אַללע וועלכע דענקען

וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים

אויף איך באָזעז, טנעלל פערניכטע איהרען ראַטהשלאַג, פערהינדערע

עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל

איהר פאָרהאַבען, טהוע עז אום ווילען דיינעז נאַמענז, טהוע עז אום ווילען

מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן

דיינער רעכטען, טהוע עז אום ווילען דיינער הייליגקייט, טהוע עז אום ווילען

יְמִינֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן

דיינער לעהרע, דאַמיט געררעטטעט ווערדען דיינע ליבלינגע, הילף

תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה

(מיט) דיינער רעכטען או' ערהאָרע איך. זיא זיין געפאָלליג דיא וואָרטע

יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: קבלת תענית יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי

איינעז מונדעז אונד דיא געדאַנקען איינעז הערצענז פאָר דיר עוויגער

פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ

איין פעלז או' איין בעפרייער.

צוּרִי וְגֹאֲלִי:

דער שטיפטעט פריעדען אין זיינען האָהען ער אַזבע (אויך) פריעדען

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם

או' איבר גאנץ ישראל דיין פאלק. זעגנע אונז
ועל כל ישראל עמך ברכנו
אונזער פאטער אונז אללע גלייאך
אבינו כלנו כאחד
מיט דעם ליכטע דיינעז אנגעזיכטז! דען
באור פניך כי
מיט דעם ליכטע דיינעז אנגעזיכטז גאבזט דוא
באור פניך נתת
אונז עוויגר אונזער גאט לעהרע דעז לעבענז
לנו יי אלהינו תורת חיים
אונד ליעבע צור טוגענד, או' גערעכטיגקייט
ואהבת חסד וצדקה
אונד זעגען או' בארמהערציגקייט או' לעבען
וברכה ורחמים וחיים
או' פרידן, עז זייא וואהלגעפעלליג דיר צו זעגנען
ושלום וטוב בעיניך לברך
דיין פאלק ישראל צו יעדער צייט
את עמך ישראל בכל עת
או' צו יעדער שטונדע מיט דיינעם פרידען.
ובכל שעה בשלומך: כעי"ת בספר.

פערלייהע אונזר וואהרענר
תשים לעולם
דען דוא ביזט
כי אתה הוא
קאניג הערר אללע
מלך אדון לכל
פרידנז עז פינדע וואהלגפאללען
השלום. וטוב
אין דיינען אויגען צו זעגנען
בעיניך לברך
דיין פאלק ישראל
את עמך ישראל
צו יעדער צייט אונד צו יעדער
בכל עת ובכל
שטונדע מיט דיינם פרידען.
שעה בשלומך.

(אין דען עשרת ימי תשובה
ווירד בספר חיים געזאגט).

אים בוכע דעז לעבענז דעז זעגענז או' דעז פרידענז או' דעז ערווערבז רייכליך
בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה
מאגען ווער געדאכט או' איינגעשריבען ווערדען פאר דיר, ווער או' אלל דיין פאלק
נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך
דאז הויז ישראל צום לעבען (גוטען) אונד צום פרידען, געלאבט
בית ישראל לחיים טובים ולשלום. ברוך
זייזט דוא עוויגער שטיפטער דעז פריעדענז.
אתה יי עושה השלום:

אין וואהרהייט, דוא גאטט! אונזער הייל אונד אונזערע הילפע סלה.

בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה.

געלאבט זייעזט דוא גאטט אללגיטיג (אייזט) דיין נאאמען (נור) דיר ציעמט'ז

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה

צו דאנקען.

לְהוֹדוֹת:

(צו שחרית, מוסף אונד אם תענית צבור אויך צו מנחה, זאגט דער חזן דיעזעז געבעט, אבער בייא אייגעם אבל ווירד עז ניכט געזאגט.)

אונזער גאטט או' גאטט אונזערער עלטערן זעעגנע אונז מיט דעם זעעגען

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה

דער דרייאפאכן אין דער תורה, דער געשריבען ווארדן דורך דיא האנדע

הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל־יְדֵי

משה'ז דיינעז דיענערז, אויזגעשפראכען דורך דען אונד אהרן'ז או' זיינער זאהנע

מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו

דיא פריעסטער, דאז פאלק דיר הייליג, וויא געזאגט ווארדע: ער זעעגנע דיך

כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ

דער עוויגע או' בעהיטע דיך. ער לאסע לייכטען דער עוויגע זיין אנטליטץ דיר

יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ

או' בעגנאדיגע דיך. ער ווענדע דער עוויגע זיין אנטליץ דיר צו או' געבע

וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם

דיר פריעדען.

לְךָ שָׁלוֹם:

שחרית, מוסף אונד אם תענית צבור צו מנחה זאגט אויך דער יחיד דיעזעז.

פערהייסע פרידען, וואהלערגעהן או' זעגען,

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה

גונזט או' גנאדע או' ערבארמען איבער אונז

חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ

צו מנחה אונד מעריב ווירד דיעזעז געזאגט.

פריעדען פיעלזייטיג איבער

שָׁלוֹם רָב עַל־

ישראל דיין פאלק

יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ

אייכע הילפע (אייכע) גראָסע או׳ בעפרייאונג
תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן
וויא אם טאגע דען הייטיגען, אונד נאך
כְּהַיּוֹם הַזֶּה וְאַחַר
דיזעם קאמען דיינע קינדער אינז הייליגטהום
כֵּן בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר
דיינעז הויזעז, או׳ רייאטען דיינען פאלאזט
בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת־הֵיכָלֶךָ
אונד רייניגטען דיין הייליגטהום,
וְטִהֲרוּ אֶת־מִקְדָּשֶׁךָ
או׳ צינדעטען אן ליכטער אין דען פֿאָרהאָפֿען
וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת
דיינעז הייליגטהומז או׳ בעשטיאמטען דיא אכט
קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת
טאגע ווייהונג דיעזע צו דאנקען
יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת
או׳ צו לאבען דיינען נאמען דען גראָסען.
וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל:

זיין ראטה פֿערניכטעטעזט
עֲצָתוֹ וְקִלְקַלְתָּ
זיינע געדאנקען
אֶת־מַחֲשַׁבְתּוֹ
אונד בראכטעזט צוריק
וַהֲשֵׁבוֹתָ
(איבר) איהן זיינע פֿערגעלטונג
לוֹ גְמוּלוֹ
אן זיינען קאָפּף, או׳ זיא היינגען
בְּרֹאשׁוֹ וְתָלוּ
איהן אונד זיינע זאָהנע
אוֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו
אם גאלגען.
עַל־הָעֵץ:

או׳ פֿיר אללעז דיעזעז זייא געלאָבט או׳ ערהאָבען דיין נאמען אונזער קאָניג,
וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ
בעשטאֶנדיג אימאער אונד עוויג.
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

(בעשרת ימי תשובה זאגט מאן היער וכתוב.)

או׳ שרייב איין צום לעבען (צום) גוטען אללע קינדער דיינעז בונדעז.
וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתֶךָ:
או׳ אללעז וואז לעבט דאנקט דיר סלה אונד פרייזען דיינען נאמען
וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ

אונד זיא אבצופיהרען פֿאן דען געזעצען

וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי

דיינעז ווילענז, דוא (אבר) מיט דיינם ערבארמן

רְצוֹנֶךָ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ

דעם אונענדליכען שטאנדעזט איהנען ביים

הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם

צור צייט איהרער נאטה, דוא קאמפפטעזט

בְּעֵת צָרָתָם רַבְתָּ

איהרן קאמפף, בעהויפטעטעזט איהר רעכט,

אֶת־רִיבָם דַּנְתָּ אֶת־דִּינָם

דוא ראכטעזט איהרע ראכע, איבערגאבזט

נָקַמְתָּ אֶת־נִקְמָתָם מָסַרְתָּ

העלדען אין דיא האנד דער שוואכען,

גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים

דיא מענגע אין דיא האנד דער וועניגען,

וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים

אונרייגע אין דיא האנד דער רייגען,

וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים

אונד רוכלאזע אין דיא האנד דער פֿראמאען

וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים

או' איבערמיטיגע אין דיא האנד דר בשעפֿטיגטן

וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי

אין דיינער לעהרע, אונד דיר ערווארבזט דוא

תוֹרָתֶךָ וּלְךָ עָשִׂיתָ

איינען נאמען גראס או' הייליג אין דיינר וועלט,

שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ

או' דיינעם פֿאלקע ישראל פֿערשאפֿפֿטעזט דוא

וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ

אומצובריגן או' אויזצורטטן

לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד

אללע יהודים

אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים

פֿאן יונג ביז אלט

מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן

קינדער אונד וייבער

טַף וְנָשִׁים

אן איינעם טאגע

בְּיוֹם אֶחָד

אם דרייצעהנטן

בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר

דעז מאנאטז דעז צוועלפֿ

לַחֹדֶשׁ שְׁנֵים־

טען, דאז איזט דער מאנאט

עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ

אדר, אונד איהרע בייטע

אֲדָר וּשְׁלָלָם

צו פלינדרן. דוא אבער

לָבוֹז: וְאַתָּה

מיט דיינעם ערבארמן

בְּרַחֲמֶיךָ

דאז אונענדליך איזט,

הָרַבִּים

צערשטערטעזט

הֵפַרְתָּ אֶת־

דיין ערבארמען, אללבארמהערציגער! דען

רחמיך והמרחם כי

ניכט פערגאנגליך (זינד) דיינע גנאדען

לא־תמו חסדיך

פאן יעהער האפפען וויר צו דיר.

מעולם קוינו לך:

(גאנץ חנוכה, פורים צו מעריב פאר דער מגילה
פריה אונד צו מנחה זאגט מאן על הנסים.)

דיינען ווילען, דיר צו דיענען

רצונך ולעבדך

מיט הערצענס פילע, אויף

בלבב שלם על

דאס וויר דאנקען דיר,

שאנו מודים לך:

געלאבט זייסט גאטט

ברוך אל

דער דאנקווירדיגע.

ההודאות:

פיר דיא וואונדער, פיר דאס בעפרייען, פיר דיא מאכט, פיר

על הנסים ועל הפרקן ועל הגבורות ועל

דיא הילפע, אונד פיר דיא קריעגע דיא דוא אויזגיבטעסט

התשועות ועל המלחמות שעשית

פיר אונזערע פאטער אן דען טאגען דאמאלס צור זייט דיעזער.

לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

דיעזעס זאגט מאן אם חנוכה.

צור זייט מתתיהו'ס זאהן יוחנן'ס

בימי מתתיהו בן־יוחנן

דעס פריעסטערס דעס האהען חשמונאי

כהן גדול חשמונאי

אונד זיינער זאהנע, אלס אויפשטאנד דאס רייך

ובניו כשעמדה מלכות

יון דאס פרעפעלהאפטע איבער דיין פאלק

יון הרשעה על־עמך

ישראל, זיא פערגעסען צו מאכען דיינע לעהרע

ישראל להשכיחם תורתך

אונד דיעזעס אם פורים.

צור זייט דעס מרדכי

בימי מרדכי

אונד אסתר אין שושן

דר רעזידענץ, אלס אויפשטאנד

הבירה כשעמד

אויף זיא המן דער באזעוויכט

עליהם המן הרשע

ער טראכטעטע צו פערטילגען

בקש להשמיד

אונזערער פֿאטער מייאער אונד עוויג, פֿעלז
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר
אונזערז לעבענז, שילד אונזערז הייל,
חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ
דאז ביזט דו געשלעכט צו' געשלעכט.
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר׃
ויר דאנקען דיר אונד ערצעהלען דיין לאב
נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׃
פֿיר אונזער לעבען דאז איבערגעבען איזט
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
אין דיינער האנד, אונד פֿיר אונזערע זעעלען
בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ
אויפֿבעוואהרט ביי דיר אונד פֿיר
הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל
דיינע וואונדערצייכען דיא אללע טאגע
נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם
(געשעהן) מיט אונז, אונד פֿיר דיינע וואונדער
עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ
צו דיינע גיטע אין יעדער צייט אבענדז
וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב
צו' מארגענז אונד מיטטאגז (געשעהען).
וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם
אללגיטיגער! דען ניכט בעשרענקט איזט
הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ

דער עוויגע אונזער גאטט
יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אונד גאטט אונזערער פֿאטער
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
דער גאטט אללעז פֿלייזעז,
אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר
אונזער שאפֿפֿער, שאפֿפֿער
יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר
דער נאטור, לאב
בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת
אונד דאנק דיינעם נאמען
וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ
דער גראס אונד הייליג איזט
הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ
דאפֿיר דאס דו אונז בעלעבעזט
עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ
אונז ערהאלטעזט, זא
וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן
בעלעבע אונז ערהאלטע אונז
תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ
פֿערזאמלע אונזער צערשטרייטן
וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ
אין דיא פֿארהעפֿע
לְחַצְרוֹת
דיינר הייליגקייט צו בעוואהרן
קָדְשֶׁךָ לִשְׁמֹר
דיין געזעטז, צו טהון
חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת

אַן אַלֶּע דיין פָאלק דאַס הויז ישׂראל פָאר דיר צור רעטטונג, צום גוטען
כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה
צו גונסטען אונ' צו גנאַדע אונ' צום ערבאַרמען, צום לעבען צום פריעדען, אַם טאַגע
לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
דעס אנפאַנגס דעס אָנאַטס, דעס פעסט'ס דעס אונגעזייערטען בראָדעס
לר״ח רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ לפסח חַג הַמַּצּוֹת
דעס פעסטעס דער לויבערהיטטען (דיעזען), דענקע אונזער, עוויגער,
לסוכות חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְיָ
אונזר גאָטט, אַן דעאזעלבען צום גוטען, ערמאַהנע דיך אונזר אַן מיהם צום זעגן
אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה
אונ' היילף אונס אַן דעאזעלבען צום לעבען, אונ' דורך דאַס וואָרט דעס הייל'ס
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה
אונ' דעס ערבאַרמען טאָנע אונ' בעגנאַדיגע אונס, אונ' ערבאַרמע דיך אונזער
וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ
אונ' הילף אונס, דען צו דיר איזט אונזער אויגענאַערק, דען גאָטט, קאֶניג,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ
גנאֶדיג אונ' באַראהערציג ביזט דוא.
חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃

אונ' עס זאָללען זעהען אונזרע אויגען ווען דוא צוריקקעהרזט נאַך ציון מיט ערבאַרמן,
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃
געלאָבט זייעזט דוא עוויגער, דער צוריקבריגגט זיינע מאַיעזטאֶט נאַך ציון.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

(וואָהרענד דער חזן דיעזעס מודים זאַגט,
וויר דאַנקען מאַלעזמאַט דיר, דער דוא
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה
ביזט דער עוויגע אונזער גאָטט אונ' גאָטט
הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי

זאַגט קהל דיעזעס.)
וויר דאַנקען מאַלעזמאַט
מוֹדִים אֲנַחְנוּ
דיר דער דוא ביזט
לָךְ שָׁאַתָּה הוּא

או' אַן איהרען געבעטע, או' ברינגע ווידער דען גאָטטעסדיענסט אים הייליגטומע*)

וּבִתְפִלָּתָם וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר

דיינעס טעמפעלס, או' דיא פייעראָפּפער ישראל'ס; או' איהר געבעט מיט ליבע

בֵּיתֶךָ: וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה

עמפפאַנגע זיא וואָהלגעפאַלליג, עס זייא (דיר) וואָהלגעפאַלליג אימער

תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד

דער דיענסט ישראל'ס דיינעס פאָלקעס.

עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

(אַם ראש חודש אונד חול המועד זאַגט מאַן היער יעלה ויבוא.)

אונזער גאָטט או' גאָטט אונזערער פֿאָטער! עס שטייגע אויף או' קאָממע

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא

או' געלאַנגע אונד ווערדע אַנגעזעהן אונד וואָהל אויפגענאָממען אונד ערהאָרט

וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע

או' בעדאַכט או' ערוואֶהנט, אונזער אַנדענקען או' אונזער אַנזוכען, דאַס אַנדענקען

וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן

אונזרער פֿאָטער, או' דאַס אַנדענקען דעס געזאַלבטען זאָהן דוד'ס דיינעס דיענערס,

אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן־דָּוִד עַבְדֶּךָ

או' דאַס אַנדענקען ירושלים'ס דער שטאַדט דיינער הייליגקייט, או' דאַס אַנדענקען

וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן

*) א"א: דביר הוא קדשי קדשים, כדעת הרד"ק ומכלל יופי, או מחילת אמת טרקסין כדעת רש"י, והיא הכותל המפסקת בין הקדש ובין קדש הקדשים שעוביה אמה, דיא שיידעוואַנד, דער איינגאַנג, ואינו קאָהר כתרגום הרמב"ן ולא פּאַללאַסט בדעת ר' דוד פ"ל ולא פאָרזאַל כדעת המתרגמים הקודמים ויהונתן תרגם בית כפורי והוא קדשי קדשים ועליו ראוי לסמוך וכן כתב החכם געזעניוס בספר השרשים, וטעם השם נראה לי מלשון פרסי Dheser הוא ספר בל"ע וכל חדר ומקום אשר בו ספרים רבים קראו דביר וכן אמור ביהושע „ושם דביר לפנים קרית ספר," וביון שבקדש הקדשים היה הארון והלוחות נקרא דביר עיין ע"ז כ"ד ע"ב.

או׳ פאן דיר אונזער קאניג! אונערהערט לאס אונז ניכט צוריק קעהרען.

ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו:

(כי אתה שומע)

(אן פאזטטאגען צו מנחה זאגט דער יחיד היער עננו.)

ערהערע אונז עוויגער ערהערע אונז אם טאגע דעז פאזטענז אונזרער בוסע,

עננו יי עננו ביום צום תעניתנו:

דען אין איינער נאטה דיא גראס איזט זינד וויר, ניא קעהרע דיך אן אונזרן פרעפל

כי בצרה גדולה אנחנו: אל תפן אל רשענו:

או׳ ניא פערבערגע דיין אנטליז פאר אונז או׳ ניא ענטציהע דיך אונזערם פלעהען

ואל תסתר פניך ממנו ואל תתעלם מתחנתנו:

זייא דאך נאהע אונזרער ביטטע, עז וואלטע דאך דיינע גנאדע אונז צו טרעזטען,

היה נא קרוב לשועתנו: יהי נא חסדך לנחמנו:

בעפאר וויר רופען צו דיר ערהערע אונז, וויא דאז ווארט דאז געזאגט ווארדען:

טרם נקרא אליך עננו: כדבר שנאמר

איינזט בעפאר זיא רופען ווערדען, ווערדע איך ערהערען; וואהרענד זיא

והיה טרם יקראו ואני אענה: עוד הם

(נאך) רעדען זא וויל איך ערהערען. דען דוא ביזט איין גאטט דער ערהערט

מדברים ואני אשמע: כי אתה יי העונה

אין דער צייט דער נאטה, בעפרייעזט או׳ רעטטעזט אין יעדר צייט דער נאטה

בעת צרה: פודה ומציל בכל עת צרה

אונד דראנגזאלז.

וצוקה:

דען דוא ערהערזט דאז געבעט דיינעז פאלקעז ישרﭏ מיט ערבארמען,

כי אתה שומע תפלת עמך ישרﭏ ברחמים

געלאבט זייעזט דוא עוויגער דער ערהערט דאז געבעט.

ברוך אתה יי שומע תפלה:

האבע וואהלגעפאללען עוויגער אונזער גאטט אן דיינעם פאלקע ישרﭏ

רצה יי אלהינו בעמך ישראל

דעז האֶכזטען, דאַרום ליין ביטטערליך ווייכט זיא, אונד ירושלים ערהעבט
עֶלְיוֹנִי עַל־כֵּן צִיּוֹן בְּמַר תִּבְכֶּה· וִירוּשָׁלַיִם תִּתֵּן
איהרע שטיממע: איין הערץ! איין הערץ! (אָ!) איבער דיא ערשלאַגענען!
קוֹלָהּ· לִבִּי לִבִּי עַל חַלְלֵיהֶם
איין איננערעז! איין איננערעז! (אָ) איבער דיא ערשלאַגענען. דען דוא עוויגר
מֵעַי מֵעַי עַל חַלְלֵיהֶם· כִּי אַתָּה יְיָ
דורך פייער האַסט דוא זיא פערבראַננט, אונד מיט פייער ביזט דוא בערייט
בָּאֵשׁ הִצַּתָּהּ· וּבָאֵשׁ אַתָּה עָתִיד
זיא אויפצובויען, וויא עז הייסט: או' איך ווערדע זיין איהר, שפריכט דער עוויגע,
לִבְנוֹתָהּ· כָּאָמוּר וַאֲנִי אֶהְיֶה־לָּהּ נְאֻם־יְיָ
איינע מויער (מויז) פייער רינגז אום, או' צור עהרע ווערדע איך זיין אין איהר
חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב· וּלְכָבוֹד אֶהְיֶה בְתוֹכָהּ:
געלאָבט זייזט דוא עוויגער טראֶזטער ציון'ז אונד ערבויער ירושלים'ז.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְנַחֵם צִיּוֹן וּבוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

דען שפראֶסלינג דוד'ז דיינעז דיענערז בלאַד לאַסע איהן הערפאָרוואַכזען,
אֶת־צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ
או' זיינע ווירדע ערהעבע דורך דיינע הילפע, דען אויף דיינע הילפע האָפפען וויר
וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ
יעדען טאַג. געלאָבט זייזט דוא עוויגער דער עמפאָר העבט דאַז האָרן
כָּל־הַיּוֹם· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן
דעז הייל.
יְשׁוּעָה:

ערהאֶרע אונזרע שטיממע עוויגר אונזר גאָטט, שאָנע או' ערבאַרמע דיך אונזר
שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ·
אונד נעהמע אויך מיט ערבאַרמען או' מיט וואָהלגעפאַללען אונזער געבעט.
וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ
דען איין גאָטט דער ערהאֶרט געבעטע אונד פלעהען ביזט דוא,
כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אָתָּה

שטיצע אונד פערטרויען דען פראמען.

מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

אונד צו ירושלים דיינער שטאדט מיט ערבארמען װאללסט דוא צוריק קעהרען

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב

או' װאללסט װאהנען אין איהר װיא דוא פערהייסען, או' ערבויע זיא

וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבְנֵה אוֹתָהּ

נאכשטענס אין אונזערן טאגען, איין געביידע אויף עװיג, או' דען טהראן דוד'ס

בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם וְכִסֵּא דָוִד

באלד אין דענזעלבען בפעסטיגע. געלאבט זייסט דוא עװיגער

מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין נחם בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

ערבויער ירושלים'ס.

בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

(דיעזעס נחם װירד תשעה באב צו מנחה געזאגט.)

טרעסטע עװיגער אונזר גאטט דיא טרויערנדען אום ציון, או' דיא טרויערנדען

נַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־אֲבֵלֵי צִיּוֹן וְאֶת־אֲבֵלֵי

אום ירושלים, או' דיא שטאדט דיא טרויערנדע דיא פערהערטע דיא פעראכטעטע

יְרוּשָׁלָיִם׃ וְאֶת־הָעִיר הָאֲבֵלָה וְהֶחֳרֵבָה וְהַבְּזוּיָה

או' דיא פערוויסטעטע דיא דא טרויערט אום דען פערלוסט איהרער קינדער,

וְהַשּׁוֹמֵמָה׃ הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ׃

זיא איזט פערהעערט אן איהרן װאהנונגען, או' פעראכטעט אן איהרער עהרע,

וְהֶחֳרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ׃ וְהַבְּזוּיָה מִכְּבוֹדָהּ׃

או' פערוויסטעט אהנע איינוואהנער, זיא זיצט איהר הויפט פערהיללט,

וְהַשּׁוֹמֵמָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ וְהִיא יוֹשֶׁבֶת וְרֹאשָׁהּ חָפוּי

װיא איינע פרויא דיא אונפרוכטבאר איזט דיא ניא געבארן עז האבן זיא פרשלונגן

כְּאִשָּׁה עֲקָרָה שֶׁלֹּא יָלָדָה׃ וַיְבַלְּעוּהָ

פרעמדע הערע, עז האבן זיא בעזעססט דיענר דער געטצן, זיא איבערגאבן דיין

לִגְיוֹנוֹת׃ וַיִּירָשׁוּהָ עוֹבְדֵי זָרִים׃ וַיָּטִילוּ אֶת־

פאלק ישראל דעם שווערדטע, אונד ערשלוגן מיט אוטהווילען דיא פראמען

עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לֶחָרֶב׃ וַיַּהַרְגוּ בְזָדוֹן חֲסִידֵי

(נעלת יעי תשובה וזאגם אהן דיעזע נעבענסטעהענדע ברכה.)

געלאָבט זייעזט דוא עוויגער קאָניג
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ
דער ליעבט גערעכטיגקייט אונ' רעכט.
אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

געלאָבט זייעזט דוא
בָּרוּךְ אַתָּה
עוויגר קאָניג. דעז רעכטז.
יְיָ הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט:

דען פערלייאדערן ניא זייא האָפפנונג, אונ' אַללע שטיפטר דער באָזהייט
וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל עוֹשֵׂי רִשְׁעָה
אויגנבליקליך זאָללן זיא לו גרונדע געהן יאַ זיא אַללע שנעלל אויזגעראָטטעט ווערדן
כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכֻלָּם מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ
אונ' דיא איבעראיטהיגען באַלד ענטווארלעלט נערשמעטטערט פערניכטעט
וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר
אונ' געדעמיטהיגט ווערדן באַלד אין אונזערן טאַגען, געלאָבט זייעזט דוא
וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה
עוויגער דער נערשמעטטערט פיינדע אונ' דעמיטהיגט דיא איבראיטהיגען.
יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

איבר דיא גערעכטן אונ' איבר דיא פראָממען אונ' איבר דיא וויזען דיינעז פאָלקעז
עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ
דעז הויזעז ישרל אונ' איבר דען רעזט איהרער געלעהרטען אונ' איבר פרעמדלינגע
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי
דיא רעכט דענקן אונ' איבער אונז זאָלל רעגע ווערדען דיין ערבאַרמען עוויגער
הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ יְיָ
אונזר גאָטט, אונ' געבע בעלאָהנונג (גוטע) אַללען דיא פערטרויען דיינעם נאַמען
אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ
אין וואַהרהייט אונ' בעשטימע אונזער אַנטהייל מיט איהנען עוויג, דאַס ניכט
בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא
ויר בעשאָמט ווערדן דען אויף דיך פערטרויען ויר, געלאָבט זייעזט דוא עוויגר
נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָטָחְנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

זעגנע אונז עווינער אונזער גאָטט דאַז יאַהר (דיעזעז:)

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת

אונד אַללע אַרטען זיינער פריכטע צום גוטען אונד גיב זעגען

וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְתֵן בְּרָכָה

(או׳ גיב טהויא או׳ רעגען צום זעגען) אויף דער פלאַכע דער ערדע,

(בחורף וְתֵן טַל וּמָטָר לִבְרָכָה*) עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה

או׳ זעטטיגע אונז פאָן דיינעם גוטע אונד זעגנע אונזער יאַהר וויא דיא יאַהרע

וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים

דיא גוט וואַרען, געלאָבט זייעזט דוא עווינער זעגנער דער יאַהרע.

הַטּוֹבוֹת. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

בלאַזע איט דער פאָזוינע (דער גראָסען) צו אונזרער בעפרייאונג, או׳ ערהעבע

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא

דאַז פאַניר צו פערזאַממלען אונזרע פערטריבענען, א׳ פערזאַמלע אונז אַללעזאַמט

נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד

פאָן פיער ענדען דער ערדע, געלאָבט זייעזט דוא עווינער

מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

דער פערזאַממעלט דיא פערשטאָסענען זיינעז פאָלקעז ישראל.

מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

זעטצע איין אונזרע ריכטער וויא פאָראַלז, אונד אונזערע ראָטהע

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ

וויא עהעדעם, ווענדע אַב פאָן אונז טרויער אונד זייפצער, אונד רעגירע

כְּבַתְּחִלָּה וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה וּמְלוֹךְ

איבער אונז דוא עווינער אַללֵיין איט גנאַדע אונד באַרמהערציגקייט,

עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים

אונד אַכטע אונז גערעכט איט געריכטע.

וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט.

*) צו מעריב דעז זעכצינזטען טאַגז פאָן תקופת תשרי זאַגט מאַן ותן טל ומטר ביז דען ערזטען טאַג פסח.

דוא עוויגער, דער גנאדענפאללע דער האפט וויעדערהאלט צו פערצייהען.

אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ:

זיעהע דאך אויף אונזער עלענד אונ׳ שטרייטע אונזערן שטרייט, ערלאֶזע אונז

רְאֵה בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ

באלד אום ווילען דיינעז נאמענז, דען איין ערלאֶזער איין אאֶלמעכטיגער

מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי גוֹאֵל חָזָק

ביזט דוא, געלאָבט זייזט דוא גאָטט ערלאֶזער ישראל׳ז.

אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

(אַן פאַזטטאַגען צו שחרית אונד מנחה זאַגט דער חזן היער עננו).

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ. בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ. כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנָחְנוּ. אַל־תֵּפֶן אֶל־רִשְׁעֵנוּ. וְאַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ. וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ. הֱיֵה נָא קָרוֹב לְשַׁוְעָתֵנוּ. יְהִי נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֵנוּ. טֶרֶם נִקְרָא אֵלֶיךָ עֲנֵנוּ. כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ וַאֲנִי אֶעֱנֶה. עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וַאֲנִי אֶשְׁמָע: כִּי אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה. פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה:

הש״ץ מוסיף ומסיים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה:

הייללע אונז, עוויגער! זא ווערדען וויר געהיילט. הילף אונז זא ווירד אונז געהאָלפען

רְפָאֵנוּ יְיָ וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה.

דען אונזער לאָב ביזט דוא, אונ׳ ברינגע הערפאָר איינע הייללונג פאָללקאָממען

כִּי תְהִלָּתֵנוּ אָתָּה. וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה

צו אללען אונזערן פלאַגען. דען איין גאָטט (איין) קאֶניג איין טרייא הארצט

לְכָל־מַכּוֹתֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן

אונ׳ ערבארמונגזפאָלל ביזט דוא; געלאָבט זייזט דוא גאָטט דער היילט

וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא

דיא קראַנקען זיינעז פאָלקעז ישראל.

חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

(פולגט שבת אונד פולגי יום טוב זאגט מאן היער אתה חוננתנו.)

דוא בעגנאדיגסט אונז מיט ערקענטניס דיינער לעהרע או' לעהרסט אונז אויס

אתה חוננתנו למדע תורתך ותלמדנו

אויזצואיבן דיא געזעצע דיינעז ווילענז, או' אונטרשיידעסט עוויגר אונזער גאטט

לעשות בהם חקי רצונך: ותבדל יי אלהינו

צווישן היילג או' געמיין, צווישן ליכט או' פינסטערניס, צווישן ישראל אונד היידען

בין קדש לחול בין אור לחשך בין ישראל לעמים

צווישן דעם טאגע דען זיבענטען או' דען זעקס טאגן דער ארבייט. אונזער פאטר

בין יום השביעי לששת ימי המעשה אבינו

אונזר קעניג, לאס אנפאנגען אונז דיא טאגע דיא דא קאמען אונז ענטגעגען

מלכנו החל עלינו הימים הבאים לקראתנו

צו פריעדען. פרייא פאן יעדער זינדע אונד ריין פאן יעדעם לאסטער

לשלום חשוכים מכל־חטא ומנקים מכל־עון

או' פעסט אן דיא עהרפורכט צו דיר.

ומדבקים ביראתך:

בעגנאדיגע אונז פאן דיר (מיט) ערקענטניס (מיט) פערנונפט או' מיט פערשטאנד

(ו) חננו מאתך דעה בינה והשכל.

געלאבט זייזט דוא עוויגר דער בעגנאדיגט מיט ערקענטניס.

ברוך אתה יי חונן הדעת:

ברינגע אונז צוריק אונזר פאטער צו דיינר לעהרע, נאהערע אונז אונזער קעניג

השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלכנו

צו דיינעם דיענזטע, לאס אונז צוריקקעהרען מיט בוסע פאללקאממענער

לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה

פאר דיר. געלאבט זייזט דוא עוויגער דער וואהלגעפאללען האט אן בוסע.

לפניך. ברוך אתה יי הרוצה בתשובה:

פערגיב אונז אונזר פאטער דאס וויר פעהלטען, פערצייהע אונז אונזר קעניג

סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל־לנו מלכנו

דאס וויר זינדיגטן דען פערזעהנליך או' נאכזיכטספאלל בישט דוא. געלאבט זייזט

כי פשענו כי מוחל וסולח אתה. ברוך

[illegible]ענדער געלאָבט זאָגען זיא. געלאָבט זייא דער רוהם גאָטטעס

לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ

פֿאָן זיינעם טהראָנע. או' אין דען רעדען דיינער הייליגקייט) שטעהט געשריבען

מִמְּקוֹמוֹ: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב

פֿאָלגענדעז: ער ווירד רעגיערן דער עוויגע איזאוערדאַר דיין גאָטט ציאן

לֵאמֹר: יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן

צו געשלעכט או' געשלעכט לאָבט גאָטט.

לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

פֿאָן געשלעכט צו געשלעכט וואָללען וויר פֿערקינדען דיינע גרעסע או' עוויג

לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח

אין עוויגקייטען דיינע הייליגקייט וואָללען וויר פֿערהערליכען. או' דיין לאָב

נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ

אונזר גאָטט פֿאָן אונזערעם מונדע ניע זאָלל עז וויכען איזאער אונד עוויג

אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד:

דען (איין) גאָטט קעֶניג גראָס אונד הייליג ביזט דוא. געלאָבט זייעזט דוא

כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה

עוויגער! דער גאָטט דער הייליגע. דער קעֶניג דער הייליגע.

יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: (בעי"ת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

דוא ביזט הייליג דיין נאַמע הייליג, אונד דיא הייליגען אַן יעדעם טאַגע

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם

פרייזען זיא דיך סלה. געלאָבט זייעזט דוא עוויגער דער גאָטט דער הייליגע.

יְהַלְלוּךָ סֶּלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

דער קעֶניג דער הייליגע.

(בעשרת ימי תשובה זאַגט מאַן: הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:)

דוא בעגנאָדיגזט דען מענשען (מיט) ערקעננטניס לעהרזט דען מענשען

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ

פֿערנינפֿטיג דענקען².

בִּינָה

1) נקראו הכתובי' כן לפי שנאמרו ברוח הקדש. 2) שרש בין נוסד להבין דבר מתוך דבר.

ערנאֶהרט דיא לעבענדיגען אויז גנאַדע, בעלעבט דיא טאָדטען מיט ערבאַרמען

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים

אונענדליך. שטיצט זינקענדע, היילט קראַנקע, בעפרייעט

רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר

געפאַנגענע או' בעשטאֶטטיגט זיינע טרייע דען שלאַפענדען אין דער ערדע

אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר

ווער איזט וויא דוא, הערר דער שטאֶרקע! או' ווער גלייכט דיר? קאֶניג

מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ

דער טאֶדטעט או' בעלעבט או' לאֶסט שפראָסען הייל.

מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

(בעשרת ימי תשובה זאַגט מאַן היער מי כמוך.)

ווער איזט וויא דוא פאַטער דער באַרמהערציגקייט, דענקט זיינער געשאֶפפע

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו

צום לעבען מיט ערבאַרמען.

לַחַיִּים בְּרַחֲמִים:

או' גלויבווירדיג ביזט דוא צו בעלעבען דיא טאָדטען. געלאָבט זייזט דוא

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה

עוויגר! דער בעלעבט דיא טאָדטען.

יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

דער חזן זאַגט דיעזע קדושה.

ויר וואָללען היילגען דיינען נאַמען אין דיזר וועלט, נאַך דער אַרט דאַס מאַן היילגט

נְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים

איהן אין דען הימלען דעז האֶכזטען, וויא געשריבען איזט דורך דיא האַנד

אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד

דיינעז פראָפעטען: אונד עז רופט איינער צום אַנדערן אונד שפריכט: היילג

נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ

היילג היילג איזט גאָטט צבאות פאָלל איזט דיא גאַנצע ערדע זיינעז רוהמז

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

גאָטט ﭏבּרהם'ז גאָטט יצחק'ז אונד גאָטט יעקב'ז דער גאָטט
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל
דער גראָסע דער אַלמעכטיגע דער פֿורכטבאַרע, גאָטט דער האָכזטע,
הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן
(ער) פֿערגילט גנאַדע אַללגיטיגע איזט טאָפֿפער אַללען, אונד דענקט
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר
דיא פֿראָממיגקייט דער עלטערן, אונד ברינגט (איינען) ערלאָזער דען קינדערן
חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי
איהרער קינדער אום ווילּלען זיינעז נאַמענז אויז ליעבע.
בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

(בעשרת ימי תשובה זאַגט מאַן היער זכרנו.)

דענקע אונזער צום לעבען, קאָניג דער וואָהלגעפֿאַללען האַט אַם לעבען, טרייב אונז איין
זָכְרֵנוּ לַחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְכָתְבֵנוּ
אים בוכע דעז לעבענז, דיינעטוויללען גאָטט דעז לעבענז
בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ, אֱלֹהִים חַיִּים:

קאָניג, העלפֿער רעטטער אונד בעשיצער, געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער!
מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
בעשיטצער ﭏברהם'ז.
מָגֵן אַבְרָהָם:
דוא ביזט אַלמעכטיג איממערדאַר, העררר! ערוועקער דער טאָדטען ביזט דוא
אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה
אַללמעכטיגער העלפֿער!
רַב לְהוֹשִׁיעַ:

(פֿאָן מוסף שמיני עצרת, ביז נאַך מוסף דעז
ערזטען טאַגז פֿאָן פסח זאַגט מאַן משיב הרוח).

מאַכט וועהען דען ווינד אונד הערנאַבפֿאַללען דען רעגען.
מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם:

דאַ זיא פֿלעהען צו איהם. לאָב דעם גאָטטע (דעם) האָכֿסטען

שַׁוְעָם אֵלָיו: תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן

געלאָבט איזט ער אונ' לאָבענסווירדיג, מאָזעס אונ' דיא קינדער ישראל'ס דיר

בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ

סטימטען זיא געזאַנג. מיט פֿריידע (גראָססער) אונד שפראַכען אללעזאַמט:

עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

ווער איזט וויא דוא אונטער דען מאַכטען עוויגר! ווער איזט וויא דוא פֿערהערליכט

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר

אין הייליגקייט פֿורכטבאַר אים לאָבע ווירקענד וואונדער, איין נייער

בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלּוֹת עֹשֵׂה־פֶלֶא: שִׁירָה

איין נייעס ווייהטען זיא בעפֿרייטען דיינעם נאַמען אויף דעם אופֿער דעס מעערעס,

חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם

פֿעראייניגט אללעזאַמט דאַנקטען זיא אונד הולדיגטען (דיר) אונ' ספראַכען

יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ:

דער עוויגע ווירד רעגיערן איממער אונ' עוויג!

יְיָ ׀ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

טולפֿעלס ישראל'ס: מאַכע דיך אויף צור הילפֿע ישראל'ס, אונד בעפֿרייע

צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה

נאַך דיינער צוזאַגע יהודה אונד ישראל. אונזער ערלאָזער עוויגער צבאות

כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל (גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת

זיין נאַמע איזט דער הייליגע ישראל'ס, געלאָבט זייזט דוא עוויגער

שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל)· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

דער ערלאָזט האַט ישראל.

גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הערר! איינע ליפפען עֶפֿפֿנע, דאַס איין אונד פֿערקינדע דיינען רוהם.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

געלאָבט זייעזט דוא, עוויגער! אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פֿאָטער,

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

בּאַס הערר דײנעס פֿאָלקע או׳ קאָניג אַלמעכטיג צו קאַמפֿען איהרען קאַמפֿף.

הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם:

פֿירוואַהר דוא ביזט דער ערזטע אונד דוא ביזט דער לעצטע

אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן

אונד אויסער דיר האָבן ויר קיין קאָניג קיין ערלעזער אונד העלפֿער.

וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ׃

אוים מצרים ערלעזעטעזט דוא אונז עוויגער אונזער גאָטט פֿאָם הויזע דער שקלאַפֿן

מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים

בעפֿרייטעזט דוא אונז. אַלל איהרע ערזטגעבאָרנען ערשלוגזט דוא,

פְּדִיתָנוּ: כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרָגְתָּ׃

דײנען ערזטגעבאָרנען ערלעזעטעזט דוא, דאַז שילפֿמעער טהײלטעזט דוא,

וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ

דיא איבראיטהיגן פֿערזענקטעזט דוא. או׳ דיא ליבלינגע פֿיהרטעזט דוא דורך

וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ

עז בעדעקטען (דיא) וואַסער דיא טיראַננען, איינער פֿאָן איהנען ניכט בליעב

וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא

איבריג. דעסוועגען פריעזען דיא געליעבטען או׳ ערהאָבען גאָטט

נוֹתָר: עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל

זיא גאַבען דיא ליבלינגע געזאַנגע לאָבליעדער או׳ בעוואונדרונגען

וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת

לאָבספרילע דאַנקליעדער דעם קאָניגע גאָטט לעבענדיגן או׳ בעשטאָנדיגן

בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם:

(ער איזט) האָך או׳ ערהאַבען גראָס אונד פֿורכטבאַר ער ערנידריגט שטאָלצע

רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים

ערהעבט נידריגע, בעפֿרייט געפֿאַנגענע, ערלאָזט

וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה

אונטערדריקטע, או׳ היילפֿט אַרמען. אונד ערהאָרט זיין פֿאָלק צור צייט

עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת

אויך עוויגע לייטען. פיר אונזערע פאטער פיר אונז פיר
וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל־אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל־
אונזרע קינדר פיר אונזערע נאכקאממען או' פיר אללע נאכקאממען דעז זאאמענז
בָּנֵינוּ וְעַל־דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־דּוֹרוֹת זֶרַע
ישראל'ז דיינער דיענער. פיר דיא פריהערן או' פיר דיא שפאטערן (לייטען)
יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ: עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים
(בלייבט) דיא זאכע גוט בעשטאנדיג איאמער או' עוויג. וואהרהאפט
דָּבָר טוֹב וְקַיָּם לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת
אונד טרייא איין געזעץ אונד ניכט איבערטרעטבאר. וואהר איזט דאס דוא'
וֶאֱמוּנָה חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר: אֱמֶת שָׁאַתָּה
ביזט דער עוויגע אונזער גאטט אונד גאטט אונזערער פאטער, אונזער קעניג
הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· מַלְכֵּנוּ
או' קעניג אונזרער פאטער, אונזר ערלעזער (דער) ערלעזער אונזרער פאטער,
מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ
אונד שאפפער (דער) שאפפער אונזערז הייל, אונזר בעפרייער או' עררעטטר
יוֹצְרֵנוּ צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ
(וואר) פאן יעהער דיין נאמע, קיין גאטט (איזט) אויסער דיר.
מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:
הילפע אונזערער פאטער! דוא ביזט פאן יעהער בעזילער או' העלפער
עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ
איהרן קינדערן נאך איהנען אין יעדם געשלעכט או' צייטאלטער אין דער הערע
לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם
דעז וועלטאללז איזט דיין טהראן, דיין רעכט אונד דיינע גערעכטיגקייט ביז
עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד
אן דיא ענדען דער ערדע. הייל דעם אמנע דער געהארכט דיינען געבאטען
אַפְסֵי־אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ
או' דיינר לעהרע או' דיין ווארט ניאאט ער אויף אין זיין הערץ. פירוואהר דוא
וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל־לִבּוֹ: אֱמֶת אַתָּה

או' נאָללט האַלטען זיא, אונד ניכט נאַכוואַנדעלן נאַך אייערן הערצענז (בגירדען)

וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם

אונד נאַך אייערן אויגען דאַס איהר בוהלט נאַך איהנען.

וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:

דאַמיט איהר געדענקעט אונד האַלטעט אַללע מיינע געבאָטע,

לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי

אונד זייט היילִיג אייערעם גאָטטע. איך דער עוויגע אייער גאָטט

וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

דער איך געפֿיהרט האַבע אייך אויז דעם לאַנדע מצרים צו זיין

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת

אייך איין גאָטט איך דער עוויגע אייער גאָטט.

לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

וואַהר אונד געוויס או' פֿעזט, בעשטאֶנדיג, וואָהלגעאָרדנעט, טרייא, ליעבליך,

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב

ריילענד או' אַנגענעהם, אַנמוטהיג, פֿורכטבאַר או' עהרווירדיג. עז איזט ריכטיג

וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר: וּמְתֻקָּן

או' אַנגענאָמען גוט אונד שאֶן דיא זאַכע (דיעזע) בייא אונז אימער

וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם

או' עוויג. פֿירוואַהר דער גאָטט דער וועלט (איזט) אונזר קאֶניג פֿעלז יעקב'ז

וָעֶד: אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ צוּר יַעֲקֹב

שילד אונזערז הייל. צו געשלעכט אונד געשלעכט ער בלייבט, זיין נאַמע בלייבט,

מָגֵן יִשְׁעֵנוּ: לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם

זיין טהראָן (איזט) פֿעזט. זיין רייך זיינע טרייע אימער דויערנד.

וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיָּמֶת:

זיינע וואָרטע לעבענדיג אונד בעשטאֶנדיג, וואַהרהאַפֿטיג אַנגענעהם אימער

וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד

דאמיט זיך פערמעהרען אייערע טאגע אונד דיא טאגע אייערער קינדער אויף

לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל

דעם לאנדע וועלכעס גאטט געשוואָרען האט דער עוויגע אייערן פֿאָטערן

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵיכֶם

צו געבען איהנען, וויא דיא דויער דעז היממעלז איבער דיא ערדע.

לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

ער ספראך דער עוויגע צו משה וויא פֿאָלגט: ספרעכע צו דען קינדערן

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי

ישראל׳ז אונד זאגע איהנען זיא זאָללען אנמאַכען זיך טויאפֿאַדען*) אויף

יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־

דיא עקקען איהרער קליידער זאמט איהרען נאַכקאָממען, זיא זאָללען געבען אַן

כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־

דיא טויפֿאַדען דער עקקע איינע שנור בלויע וואָללע. עז דיענע אייך צו טויפֿאַדען.

צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת

איהר זאָללט זעהען איהן אונ׳ זאָללט געדענקען אַללער דער געבאָטע דעז עוויגען

וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה

*) א״א: הרמב״ן תרגם ציצת טויפֿאַדען, ותמה כי בפסוק הראשון מדבר בלשון נסתר, ובפסוק השני בלשון נוכח, ולענ״ד ציצת שבפסוק הראשון הוא בלשון יקחני בציצת ראשי, (יחזק׳ ח׳) בייא דעם געפֿלעכטע, דען לאָקקען איינעז הויפטעז, וענף הבגד מה שנשאר מן הארוג שהוא כתלה בו יקרא ציצת ובל״א דיא פֿראַנזע. וכן תרגם אונקלוס כ ר ו ס פ ד י ן בל״א קאַנטע, ראש מערכי הלשון לידידי הרב החכם רמ״ל, ולותה התורה א׳, לעשות להם הציצת, איינע פֿראַנזע צו אמאַכען על כנפי בגדיהם, ב׳ ליתן על ציצת הכנף פתיל תכלת דיזע פֿראַנזע דורך איינע בלויע שנור אין איין געפֿלעכט צו פֿערוואַנדעלן וכן אמרו חז״ל שני שלישי ענף ושלישי גדיל. ועיקר וטעם המצוה, היא המתחלת בפסוק שלאחריו והיה לכם לציצת, וזה הציצת הזה מלשון מציץ מן החרכים, ער זאָלל אייך צום אנשויען דיענען וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה׳, ודוק.

או' ווירשט זאַטט זיין. (יעדאָך) היטעט אייך עז קאָננטע פֿערפֿיהרט ווערדען

וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה

אייער הערץ איהר אָבטעט אַבוויכען או' אָבטעט דיענען גאָטטערן

לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים

פֿרעמדען או' אייך ביקען פֿאָר איהנען. דאַן ווירד ענטברעננען דער צאָרן

אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־

גאָטטעז איבער אייך ער ווירד פֿערשליסען דיא היממעל דאַס ניכט

יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־

זייא רעגנען, אונד דיא ערדע ניכט געבע איהר געוואַקס

יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ

איהר ווערדעט צו גרונדע געהן באַלד פֿערן פֿאָן דעם לאַנדע דאַז גוט איזט

וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה

וועלכעז גאָטט געבען וויל אייך. נעהמעט אייערע ווערטע

אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי

דיעזע צו הערצען אונד צו געמיטהע אונד בינדעט

אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם

זיא צום צייכען אויף אייערע האַנד זיא זיינען אַלז הויפטבינדע צווישען

אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין

אייערן אויגען. אונד לעהרעט זיא אייערע זאָהנע צו שפרעכען

עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר

דאַפֿאָן ווען דוא זיטצעסט אין דיינעם הויזע ווען דוא געהעסט אויף דעם וועגע

בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ

ווען דוא דיך נידערלעגסט ווען דוא אויפֿשטעהסט. שרייבע זיא אויף

וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־

דיא פֿאָסטען דיינעס הויזעס או' אַן דיינע טהאָרע.

מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

זעעלע אונ' מיט גאַנצעם פערמאָגען. עז זיין דיא ווערטע דיזע

נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

וועלכע איך דיר בעפעהלע הייטע, אין דיינעם הערצען. שאַרפע זיא איין

אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם

דיינען קינדערן אונ' רעדע פאָן איהנען ווען דוא זיטצעסט אין דיינעם הויזע

לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ

ווען דוא געהעסט אויף דעם וועג, ווען דוא דיך נידרלעגסט אונ' ווען דוא אויפשטעהסט

וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ:

בינדע זיא צום צייכען אויף דיינע האַנד זיא זאָלען אויך אַלז הויפטבינדע

וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת

צווישען דיינען אויגען. אונ' שרייבע זיא אויף דיא פפאָסטען דיינעז הויזעז

בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ

אונ' אַן דיינע טהאָרע.

וּבִשְׁעָרֶיךָ:

עז ווירד זיין ווען (געהאָרכען) איהר געהאָרכען ווערדעט מיינען געבאָטען וועלכע

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר

איך בעפעהלע אייך הייטע צו ליעבען דען עוויגען

אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהֹוָה

אייערן גאָטט איהם צו דיענען מיט גאַנצעם הערצען אונד מיט גאַנצער

אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־

זעעלע; זאָ וויל איך געבען רעגען אייערעם לאַנדע צו זיינר צייט פריהרעגן

נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה

אונ' שפּאָטרעגן, דוא ווירסט איינזאַמלן דיין געטריידע דיין מאָסט אונד דיין אָהל.

וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ:

איך וויל געבען גראַז אויף דיינעם פעלדע פיר דיין פיה, דוא ווירסט עססען

וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ

צו ליבען או' צו פירכטען דיינען נאמען, דאמיט ניכט וויר בעשעמט ווערדען

לאהבה וליראה שמך ולא־־־נבוש

מיאמער או' עוויג. דען אויך דען נאמען דיינער הייליגקייט דען גראסטען

לעולם ועד: כי בשם קדשך הגדול

או' פורכטבארען פערטרויען וויר, וויר פרייען אונז או' פראהלאקען

והנורא בטחנו נגילה ונשמחה

אב דיינער הילפע. או' ברינגע אונז אין פרידען אויז (אללען) פיער ענדען

בישועתך: והביאנו לשלום מארבע כנפות

דער ערדע, או' פיהרע אונז אויפרעכט אין אונזר לאנד. דען איין גאטט

הארץ ותוליכנו קוממיות לארצנו: כי אל

דער אויזאיבט הילפע ביזט דוא. אונד אונז האזט דוא ערוואהלט

פועל ישועות אתה: ובנו בחרת

אויז יעדם (דאמאליגען) פאלקע או' שפראכע, דוא האזט אונז גענאהערט

מכל־־־־עם ולשון וקרבתנו

צו דיינעם נאמען דען גראסטען סלה מיט וואהרהייט, צו לאבען דיך

לשמך הגדול סלה באמת: להודות לך

או' דיינע איינהייט צו פערקינדען מיט ליעבע. געלאבט זייעזט דוא עוויגער

וליחדך באהבה: ברוך אתה יי

דער ערוואהלט זיין פאלק ישראל אויז ליעבע.

הבוחר בעמו ישראל באהבה:

גאטט, קאניג, וואהרהאפטער.

ווער ניכט מיט קהל בעטעט זאגט: אל מלך נאמן:

הארע ישראל, דער עוויגע אונזר גאטט איזט איין גאטט איין איינציגער.

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה ׀ אחד:

געלאבט זייא דער נאמע דער רוהם זיינעז רייכעז מיאמער אונד עוויג.

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

דוא זאללזט ליבן דען עוויגען דייכען גאטט מיט גאנצעם הערצן או' מיט גאנצער

ואהבת את יהוה אלהיך בכל־־לבבך ובכל־

דאז ווערק דער שאפפונג ווית עז הייסט: דעם דער שון ליכטער
מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים
גראסע דען אימער (וואהרט) זיינע גיטע. איין ליכט (איין) נייעז איבער
גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל
ציון לאסע לייכטען, דאס וויר געלאנגען ווירר אללע באלד צו זייגעם ליכטע
צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ·
געלאבט זייעזט דוא עוויגער שאפפער דער ליכטער.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:
מיט ליעבע דיא גראס מיזט ליעבטעזט דוא אונז, עוויגער אונזר גאטט!
אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מיט בארמהערציגקייט גראס או' פארציגליך ערבארמטעזט דוא (דיך) אונזער.
חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ
אונזר פאטר, אונזר קאניג, אום ווילן אונזרער פאטער ווערכע פערטרויטען
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ
אויף דיך או' דוא לעהרטעזט זיא רעגעלן דעז לעבענז. זא בעגנאדיגע אונז
בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ
או' בעלעהרע אונז. אונזר פאטר, פאטר ערבארמונגזפאלר, אללבארמהערציגר
וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם
ערבארמע דיך איבער אונז, או' געבע איין אין אונזער הערץ צו פריפען
רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין
אונד איינצוזעהען, צו פערשטעהען צו לערנען אונד צו לעהרען, צו בעאבאכטען
וּלְהַשְׂכִּיל· לִשְׁמֹעַ· לִלְמֹד וּלְלַמֵּד· לִשְׁמֹר
צו בעפאלגען אונד צו פאללציעהען אללע ווארטע דער לעהרע
וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם· אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד
דיינער געזעטצע מיט ליעבע. ערלייכטע אונזערע אויגען אין דיינר לעהרע
תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ·
או' שליסע אונזער הערץ אן דיינע געבאטע, או' אונגעטהיילט זייא אונזר הערץ
וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ· וְיַחֵד לְבָבֵנוּ

איינער דעם אַנדערן, צו היילִיגען איהרען שעפפער אין רוהע דעס גייסטעס

זה לזה להקדיש ליוצרם בנחת רוח

איט טפראַכע דיא ריין איזט אונד ליעבליך, היילִיגונג אַללע

בשפה ברורה ובנעימה קדושה כלם

צוגלייך רופען זיא אונד טפרעכען איט עהרפורכט: היילִיג,

כאחד עונים ואומרים ביראה: קדוש

היילִיג, היילִיג (איזט) גאָטט צבאות! פאָלל (איזט) דיא גאַנצע ערדע

קדוש קדוש יי צבאות מלא כל־הארץ

זיינער העררליכקייט. או׳ דיא אופנים או׳ דיא חיות דיא היילִיגען, איט געטאָזע

כבודו: והאופנים וחיות הקדש ברעש

שטאַרקעם ערהעבען זיא זיך געגען דיא שרפים געגענאיינאַנדער

גדול מתנשאים לעמת שרפים לעמתם

לאָבען זיא או׳ טפרעכען:

משבחים ואומרים:

געלאָבט זייא דער רוהם גאָטטעס פאָן זיינעם טהראָנע.

ברוך כבוד־יי ממקומו:

דעם גאָטטע (דעם) געלאָבטען ליעבליכע געזאַנגע ווייהען זיא דעם קאָניגע

לאל ברוך נעימות יתנו למלך

גאָטט לעבענדיג או׳ בלייבענד. לאָבגעזאַנגע טפרעכען זיא, לאָבליעדער

אל חי וקים: זמירות יאמרו ותשבחות

לאַסען זיא ערטאַללען, דען ער אַללין איבט אויז גראָסע טהאַטען, אאַכט

ישמיעו: כי הוא לבדו פועל גבורות עשה

נייע וועזען, הערר דער טלאַכטען, זאֶעט גערעכטיגקייט לאָסט טפראָסן

חדשות בעל מלחמות זורע צדקות מצמיח

הילפע ערטאַפפט היילאיטטעל פורכטבאַר איז לאָבע, הערר

ישועות בורא רפואות נורא תהלות אדון

דער וואונדער, ערנייערט דורך זיינע גיטע יעדען טאַג בעטטאָנדיג

הנפלאות המחדש בטובו בכל־יום תמיד

דען גלאנץ דער ליכטער דיא דוא געמאכט, זיא פערהערליכען דיך סלה.
מְאוֹרֵי־אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:
זייא געלאָבט אונזער שאָפפער, אונזער קאָניג! או׳ אונזר ערלאָזער, שאָפפר
תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא
דער הייליגען, עז זייא געפריזען דיין נאמע איממער, אונזער קאָניג שאָפפר
קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר
(דיינר) דיענער, או׳ אלז דיא איהם דיענען אללע שטעהען אין דער האָהע
מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם
דעז וועלטאלז או׳ פערקינדען מיט עהרפורכט אללזאמט מיט לויטר שטיממע
עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל
דיא ווארטע גאָטטעז דעז לעבענדיגען או׳ קאָניגז דער וועלט. אללע געליעבט,
דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים
אללע אויזערקאָהרען, אללע מאָכטיג, או׳ אללע טהון
כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים
מיט בעבען או׳ מיט פורכט דען ווילען איהרעז שאָפפערז, אונד אללע
בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם
אָפפנען איהרען מונד מיט הייליגקייט, אונד מיט ריינהייט
פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה
מיט ליעד או׳ לאָבגעזאנג, אונד דאנקען, אונד לאָבען
בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים
או׳ פערהערליכען, או׳ ערהעבען, או׳ הייליגען, או׳ הולדיגען
וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים:
דען נאמען גאָטטעז דעז קאָניגז דעז גראָסן דעז מאָכטיגן דעז פורכטבארען
אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
הייליג איזט ער. או׳ אללע עמפפאנגען דיא אנערקעננונג דער הערטשאפט
קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל
דעז רייכז דעז היממעלז, איינער פאָם אנדערן או׳ ערטהיילטען ערלויבניס
מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה׃ וְנוֹתְנִים רְשׁוּת

דער ליכט זענדט נור ערדע או׳ דען בעוואָהנערן דאַרויף׳ מיט באַרמהערציגקייט

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים

או׳ מיט זיינער גיטע ערנייערט ער יעדען טאַג בעשטאֶנדיג דאַז ווערק

וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה

דער שאָפּפונג. וויא גראָס זינד דיינע ווערקע עוויגר! אַללע מיט ווייזהייט

בְרֵאשִׁית: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ כֻּלָּם בְּחָכְמָה

האַזט דוא געמאַכט, פאָלל איזט דיא ערדע פאָן דיינען גיטערן. אָ קאֶניג

עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ

דער ערהאַבען איזט אַלליין פאָן אַנבעגין, געלאָבט פערהערליכט

הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר

אונד ערהאַבען זייט ענטשטעהונג דער וועלט. גאָטט דעז וועלטאַללז!

וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת־עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם

מיט דיינער באַרמהערציגקייטפיללע ערבאַרמע דיך איבער אונז, הערר

בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן

אונזערער מאַכט, פעלז אונזערער צופלוכט, שילד אונזערעז הייל, פעזטע

עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב

אום אונז. גאָטט! לאָבענזווירדיגער! ערהאַבען אין ווייזהייט, האַט בערייטעט

בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה הֵכִין

או׳ געשטאַפפען דיא שטראַהלען דער זאָננע, דאַז גוטע האַט ער געבילדעט

וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה: טוֹב יָצַר

(צור) עהרע זיינעז נאַמענז, דיא ליכטער גאַב ער רינגז אום זיינעם טהראָנע

כָּבוֹד לִשְׁמוֹ מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ·

דיא הייפטער זיינער שאַארען דיא הייליגן ערהעבן דיא אַללמאַכט, בעשטאֶנדיג

פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד

פערקינדען זיא־דען רוהם גאָטטעז או׳ זיינע הייליגקייט. זייא געלאָבט עוויגר

מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְיָ

אונזער גאָטט איבער דיא פראַכט דעז ווערקעז דיינער האֶנדע אונד איבער

אֱלֹהֵינוּ עַל־שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל־

וואָהרענד דער חזן ברכו זאַגט, זאַגט קהל יתברך.

זאָגט דען עוויגען
בָּרְכוּ אֶת־יְיָ
דען לאָבענזווירדיגען.
הַמְבֹרָךְ:
געלאָבט זייא גאָטט
קו״ח בָּרוּךְ יְיָ
דער לאָבענזווירדיגע
הַמְבֹרָךְ
אימער אונד עוויג.
לְעוֹלָם וָעֶד:
געלאָבט זייעזט דוא
בָּרוּךְ אַתָּה
עוויגער אונזער גאָטט
יְיָ אֱלֹהֵינוּ
קאָניג דער וועלט
מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אורהעבער דעז ליכטז
יוֹצֵר אוֹר
או' טאָפפֿר דר פֿינזטרניס
וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ
שטיפֿטער דעז פֿרידענז
עֹשֶׂה שָׁלוֹם
אונד טאָפפֿער
וּבוֹרֵא אֶת־
דעז אַללז.
הַכֹּל:

ער זייא געלאָבט גריהמט פֿערהערליכט
יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר
ערהאָהעט או' ערהאַבען דער נאַמע דעז
וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל־
קאָניגז אַללער קאָניגע דער היילגע
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ
געלאָבט זייא ער, ער איזט ערזטער
בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן
ער איזט לעטצטער או' אויסער איהם (איזט) קיין
וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין
גאָטט. ערהעבעט (דען) דער דאַ פֿאָהרט
אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב
דורך דיא וויסטען יה איזט זיין נאַמע פֿראָהלאָקט
בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ
פֿאָר איהם. זיין נאַמע איזט ערהאַבען איבער
לְפָנָיו: וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל־
אַללעז לאָב אונד פּרייז. געלאָבט זייא
כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה: בָּרוּךְ
דער נאַמע דער רוהם זיינעז רייכעז אימער
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
או' עוויג. עז זייא דער נאַמע גאָטטעז געלאָבט
וָעֶד: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ
פֿאָן נון אַן ביז עוויג.
מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

עוויגר אונזר גאָטט או' גאָטט אונזרער פאָטער, געזאַנג או' פרייז, לאָב

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ שִׁיר וּשְׁבָחָה׃ הַלֵּל

או' זײטענשפיעל אַמאַכט או' הערשאַפט, זיעג, גרעסע או' אַללמאַכט

וְזִמְרָה׃ עֹז וּמֶמְשָׁלָה׃ נֶצַח׃ גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה׃

רוהם הערליכקייט, הייליגונג או' רעגיערונג, לאָב

תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת׃ קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת׃ בְּרָכוֹת

או' דאַנקליעדער פאָן נון אַן ביז אין עוויגקייט. געלאָבט זייעזט דו עוויגר

וְהוֹדָאוֹת׃ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ׃

גאָטט! קאָניג ערהאַבען איבער אַללעז לאָב, גאָטט אַללעז דאַנקעז; (ווערטה)

אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת׃ אֵל הַהוֹדָאוֹת׃

הערר אַללער וואונדער, דער וואָהלגעפאַללען האַט אַן געזאַנגען דעז לאָבעז

אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת׃ הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה

קאָניג! גאָטט! לעבען אַללער וועלטען.

מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים׃

(דיזה איבערזעטצונג דיזעז קדיש איזט צו פינדען בייא קדיש פאָר עלינו.)

ח״ז יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי
בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן
וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא
וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן׃
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃
ח' יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא
וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא׃
בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא (בעי״ת וּלְעֵלָּא) מִן כָּל־
בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא
דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן׃

דורך דיא גרעסע דיינעז אַרמעז ערשטאַרטען זיא וויא שטיין. ביז הינדורך ציהט

בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר

דיין פאָלק, עוויגער! ביז הינדורך ציהט　דיזעז פאָלק דאַז דוא ערוואָרבען.

עַמְּךָ יְהוָֹה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ:

ברינגעזט זיא פפלאַנצעזט זיא אויף דען בערג דיינעז ערבטהיילז, געגרינדעט

תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן

צו דיינעם זיטצע　דען דוא געמאַכט　עוויגער, אין דאַז הייליגטהום הערר

לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָֹה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי

דאַז בערייטעטען　דיינע הענדע. גאָטט ווירד רעגירען אימער אונ' עוויג.

כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: יְהוָֹה ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

גאָטט ווירד רעגירען אימער אונד עוויג.　דען גאָטט (געהערט) דאַז רייך

יְיָ ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה

אונ' ער הערשעט איבער פעלקער. עז געהען היניויף רעטטער אויף דען בערג

וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר

ציון צו ריכטען　דאַז געבירג עשו'ז עז ווירד זיין דעם עוויגען דאַז רייך.

צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ הַמְּלוּכָה:

ער ווירד זיין דער עוויגע קעניג איבער דיא גאַנצע ערדע, אַם טאַגע דענזעלבען

וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא

ווירד זיין דער עוויגע איינציג אונ' זיין נאַמע איינציג.

יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

(שבת אונד יום טוב ווירד היער נשמת געזאַגט.)

עז זייא געפריזען　דיין נאַמע אימער אונזער קעניג, גאָטט! קעניג!

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ

גראָסער! אונד הייליגער! אים הימעל אונ' אויף ערדען דען דיר ציעמט

הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה

(דיא) פליסענדען, פעזט װארדען דיא אבגרינדע איטטען אים אעערע.

נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃

ערטשפראך דער פֿיינד: איך פערפאלגע, האלע איין, איך פערטהיילע בייטע

אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל

עז זאטטיגע זיך אאן איהנן איין אוטה איך ציקע איין שווערדט עז רייבט זיא אויף

תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ

אייגע האנד. דוא בלִיזעזט איט דיינעם הויכע עז בעדעקטע זיא דאז אעער

יָדִי׃ נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם

זיא זאנקען װיא בלייא אין פלוטהען, דיא אאכטיגען! װער איזט װיא דוא

צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים׃ מִי־כָמֹכָה

אונטער דען אאכטען אעוויגער! װער װיא דוא פערהערליכט אין הייליגקייט,

בָּאֵלִם יְהוָֹה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ

פורכטבאר אים לאבע, װירקענד װאונדער. דוא נייגטעזט דיינע רעכטע

נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא׃ נָטִיתָ יְמִינְךָ

עז פערשלאנג זיא דיא ערדע. דוא פיהרטעזט איט דיינר גנאדע דיעזעז פאלק

תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ

דאז דוא בעפרייעזט, דוא לייטעזט (עז) איט דייגער אאכט צור װאהנונג

גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה

דיינער הייליגקייט. עז הארטענז פאלקער זיא בעבטען, אנגזט ערגריף

קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז

דיזע איינוואהנער פאן פלשת. דאמאלז ערטרעקטען דיא שטאאפירזטען

יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃ אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי

אדוס'ז פירזטען מואב'ז, עז ערגריף זיא איין ציטטערן. זיא פערלאנגטען

אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ

אללע בעוואהנער כנען'ז. עז פיעל איבער זיא פורכט אונד אנגזט

כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד

דאמאלז זאנג משה או' דיא קינדר ישראל דען געזאנג (דיזען)

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת

צום עוויגען או' זיא שפראכען וויא פאלגט: איך וויל זינגען צום עוויגען

לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה

דען האך ערהאבען (איזט ער) ראס אונד זיין רייטער שטירצט ער

כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה

אינז מעער. איין זיעג או' זאיטענשפיל איזט גאטט ער וואר איר צור רעטטונג.

בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה

דיזער איזט איין גאטט איך וויל איהן ריהמען. גאטט איינעז פאטערז

זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי

איך וויל איהן ערהעבען. עוויגער! הערר דעז קריעגעז! עוויגר (איזט)

וַאֲרֹמְמֶנְהוּ: יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה

זיין נאמע. קריגזגעשפאן פרעה'ז או' זיין העער שלייערט ער אינז מעער

שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם

או' דער אויזבונד זיינר אבערן פערזאנק אים שילפמעערע. אבגרינדע

וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף: תְּהֹמֹת

בעדעקטען זיא, זיא זאנקען אין טיפען וויא שטיין. דיינע רעכטע

יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן: יְמִינְךָ

עוויגר איזט פערהערליכט דורך קראפט, דיינע רעכטע עוויגר צערשמעטטרט

יְהוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעַץ

(דען) פיינד. דורך דיא גרעסע דיינער מאיעזטעט שטירצעזט דוא ניעדער

אוֹיֵב: וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס

דיא דיר ווידרשטעהן. שיקזט דיינען צארן ער פערצעהרט זיא וויא שטאפפעלן,

קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ:

דורך דען הויך דיינר נאזע טהירמטען זיך וואסער, זיא שטאנדען וויא אויער

וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד

או' דוא זאהעזט דאז עלענד אונזרער עלטערן אין מצרים אונד איהר געשרייא
וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם
האָרטעזט דוא אַם שילף מעער. דוא גאַבעזט צייכען אונד וואונדער
שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף׃ וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים
אַן פרעה, אַן אַללען זיינען דיענערן או' אַן אַללעם פאָלקע זיינעז לאַנדעז, דען
בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי
דוא וויסטעסט דאַס זיא איבערמיטהיג ווארען געגען זיא, אונד מאַכטעזט דיר
יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ לְךָ
איינען רוהם וויא אַם טאַגע דען הייטיגען. דאַז מעער שפאַלטעזט דוא
שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ
פאָר איהנען או' זיא גינגען דורך מיטטען אים מעערע אים טראָקנען, אונד
לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־
איהרע פערפאָלגער ווארפעזט דוא אין טיעפען וויא שטיין
רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן
אין פלוטהען געוואַלטיגע.
בְּמַיִם עַזִּים׃

או' ער רעטטעטע דער עוויגע אַם טאַגע דעזזעלבען דיא ישראל פאָן דער האַנד
וַיּוֹשַׁע יְהוָֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד
(דער) מצרים, או' עז זאַה ישראל דיא מצרים טאָדט אַם
מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־
אופער דעז מעערעז. עז זאַה ישראל דיא מאַכט דיא גראָסע
שְׂפַת הַיָּם׃ וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה
וועלכע אויזאיבטע גאָטט אַן מצרים, דאַ פירכטעטע דאַז פאָלק דען
אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָֹה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־
עוויגען או' גלויבטען אַן דען עוויגען או' אַן משה זיינען דיענער.
יְהוָֹה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָֹה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃

ום האלטען, דער רייכטהום או' דיא עהרע קאָמט פאָן דיר, או' דוא וואלטעסט
לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל
איבר אללעז. אין דיינער האנד (איזט) אכט או' שטערקע, אין דיינע געוואלט
בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ
צו פערגרעסערן או' צו שטערקן אללעז. או' נון אונזער גאָטט דאנקען
לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים
וויר דיר או' פרייזען דען נאמען דיינער מאיעזטעט. דוא
אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: אַתָּה
ביזט דער עוויגע (נור) אליין, דוא ערשופזט דיא היממעל
הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתְּ* עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם
או' היממעל דער היממעל או' אלל איהר העער, דיא ערדע אונד אללעז וואז
שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר
דארויף (איזט) דיא מעערע או' אללעז וואז דארינגען, אונד דוא ערהאלטעזט
עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה
אללע או' דאז העער דעז היממעלז (נור) צו דיר ביקען זיא זיך
אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים:
דוא ביזט דער עוויגע דער גאָטט דער דוא ערוועהלטעזט
אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ
אברם או' פיהרטעזט איהן אויז אור כשדים, או' נאנגטעזט זיינן נאמען
בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ
אברהם או' פאנדעזט זיין הערץ טרייא פאָר דיר.
אַבְרָהָם: וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ:
או' שטיפטעזט מיט איהם דען בונד צו געבען דאז לאנד דעז כנעני
וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
חתי אמורי אונד פרזי אונד יבוסי או' גרגשי צו געבען
הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת
זיינן נאכקאָממען, או' דוא היעלטעזט דיין וואָרט, דען גערעכט ביזט דוא
לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה:

דעז זופר'ז לאָבט איהן מיט פזאַלטער או' האַרפע. לאָבט איהן מיט פויקע

שופר הללוהו בנבל וכנור: הללוהו בתף

או' רייגען, לאָבט איהן מיט זאַיטענשפיעל או' פלאָטע. לאָבט איהן

ומחול הללוהו במנים ועגב: הללוהו

מיט ליאבעלן העללען לויטעז, לאָבט איהן מיט ליאבעלן לום יובעלטאַלל.

בצלצלי שמע· הללוהו בצלצלי תרועה:

יעדע זעעלע לאָבע דען עוויגען, לאָבט גאָטט!

כל הנשמה תהלל יה הללויה: כ"ה·ת"י"ה:

געלאָבט זייא גאָטט אויף עוויג! אמן, אמן. געלאָבט זייא גאָטט

ברוך יי לעולם אמן ואמן: ברוך יי

פאָן ציון אויז, ער דער טהראָנט אין ירושלים, לאָבט גאָטט! געלאָבט זייא

מציון שכן ירושלם הללויה: ברוך

דער עוויגע גאָטט דער גאָטט ישראל'ז, ער טהוט וואונדער ער אַללין.

יי אלהים אלהי ישראל עשה נפלאות לבדו

או' געלאָבט זייא דער נאַמע זיינער עהרע אויף איאמער, או' עז ערפיללע

וברוך שם כבודו לעולם וימלא

זיין רוהם דיא גאַנצע ערדע אמן אמן.

כבודו את־כל־הארץ אמן ואמן:

או' ער לאָבטע דוד דען עוויגען פאָר דען אויגען דער גאַנצען פערזאַמלונג

ויברך דויד את־יי לעיני כל־הקהל

או' ער שפראַך דוד: געלאָבט זייעזט דוא עוויגר גאָטט ישראל'ז אונזער פאַטער

ויאמר דויד ברוך אתה יי אלהי ישראל אבינו

פאָן עוויגקייט ביז עוויגקייט. דיין איזט עוויגר גרעֶסע, אונד מאַכט

מעולם ועד־עולם: לך יי הגדלה והגבורה

אונד הערליכקייט אונד זיעג או' מאַיעזטעֶט, זאָ אויך אַללעז אים היממעל

והתפארת והנצח וההוד כי־כל בשמים

או' אויף ערדען. דיין עוויגער! דאַז רייך או' דיין דער זיך ערהעבט*) איבר אַללעז:

ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא לכל ו

*) עיין רש"י דה"י א' כ"ט.

לאָבט גאָטט! זינגט דעם עוויגן איין ליעד איין נייעז. זיין לאָב

קמט הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ· תְּהִלָּתוֹ

אין דער פערזאַאמלונג דער פראָממען. עז פרייע זיך ישראל זיינעז שאָפפערז

בִּקְהַל חֲסִידִים: יִשְׂמַח־יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו

דיא קינדער ציון'ז זיא פראָהלאָקקען איהרעם קאָניגע. זיא לאָבען זיינען נאַאמען

בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ

אים רייגען, מיט פויק או' האַרפע שפילען זיא איהם. דען ער האַט וואָהלגעפאַללן

בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ־לוֹ: כִּי־רוֹצֶה

דער עוויגע אַן זיינעם פאָלקע ער גיבט רוהם דען בעדריקטען דורך זיינע הילפע

יְיָ בְּעַמּוֹ· יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה:

זיא פרייען זיך דיא פראָממען דער עהרע, זיא לאָבזינגען אויף איהרעם לאַגער.

יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם:

דער האָכרוהם גאָטטעז אין איהרער קעהלע, או' איין שווערדט צווייאשנייריג

רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת

אין איהרער האַנד צו איבען ראַכע אַן היידען, ניכטיגונגען

בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת

אַן שטאַאטען. צו בינדען איהרע קאָניגע מיט קעטטען איהרע פאָרנעהמען

בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם

מיט פעססעלן פאָן אייזען. צו פאָללציעהען אַן איהנען איין אורטהייל

בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט

דאַז געשריבן שטעהט איינע צירדע איזט דיעס אַללן זיינן פראָממען, לאָבט גאָטט

כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

לאָבט גאָטט! לאָבט גאָטט אין זיינעם היילגטהומע, לאָבט איהן

קנ הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ

אים היממעל זיינער אַאכט. לאָבט איהן מיט זיינער שטאַרקע, לאָבט איהן

בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ

נאַך דער גראָסע זיינער ערהאַבענהייט לאָבט איהן מיט דעם שאַללע

כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע

זיינע העערע. לאָבט איהן זאָננע אונד מאָנד, לאָבט איהן אַללע שטערנע

צְבָאָו*: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי

דעס ליכטס. לאָבט איהן היממעל דער היממעל, אונ' דאַס וואַססער וועלכעס איבער

אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל

דען היממעלן. זיא זאָללען לאָבען דען נאַמען גאָטטעס, דען ער בעפֿאַהל

הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי הוּא צִוָּה

זיא ווארדען ערשאַפֿפֿען אונ' ער שטעללטע זיא פֿעסט אויף אימער אונ' עוויג,

וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם

איין געזעץ גאַב ער אונ' ניע ווירד עס איבערטרעטען. לאָבט דען עוויגן פֿאָן

חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת־יְיָ מִן

דער ערדע, מעער אונגעהייער אונ' אַללע טיעפֿען. פֿייער אונ' האַגעל שנעע

הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג

אונ' דאַמפֿף שטורמווינד דער טהוט זיינען בעפֿעהל. דיא בערגע אונ' אַללע

וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ: הֶהָרִים וְכָל־

היגעל, דער בוים (מיט) פֿרוכט אונ' אַללע צעדערן. דאַס געווילד אונ' אַללעס

גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל־

פֿיה, געווירם אונ' פֿאָגעל מיט פֿליגעל, קאָניגע דער ערדע אונ' אַללע

בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־

נאַציאָנען. פֿירסטען אונ' אַללע ריכטער דער ערדע, יינגלינגע אונד אויך

לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם־

מאָדכען אַלטע זאַמט יונגע, זאָללען לאָבען דען נאַמען גאָטטעס:

בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ

דען ערהאַבן (איזט) זיין נאַמען אַללייז, זיינע מאַיעסטעט אויף ערדע אונד היממעל,

כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:

אונ' ער ערהעבט דאַס האָרן זיינעס פֿאָלקעס איין לאָב פֿיר אַללע זיינע פֿראָממע

וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו

פֿיר דיא קינדער ישראל'ס דאַס פֿאָלק איהם נאַהע, לאָבט גאָטט.

לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

*) צבאיו ק'

האט ער וואהלגעפאללען. ער איזט געפעלליג גאטט דיען פֿרוממען, דענען
יִרְצֶה: רוֹצֶה יְיָ אֶת־יְרֵאָיו אֶת־
זעלכע האפפען אויף זיינע גיטע. פרייזע ירושלים דען עוויגן לאבע דיינען
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת־יְיָ הַלְלִי
גאטט ציון דען ער בעפעזטיגט דיא ריגעל דיינער טהארע, ער זעגנעט
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ
דיינע קינדר אין דיר. ער מאכט אין דיינען גרענצען פֿרידען מיט דעם בעזטען
בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב
ווייצען זאטטיגט ער דיך. ער שיקט זיין וואָרט אויף ערדען, זעהר
חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ: הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־
געשווינד לויפט זיין בעפעהל. ער גיבט שנעע וויא וואָללע, רייף,
מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר
ויא אשע שטרייעט ער. ער ווירפט זיין אייז וויא שטיקע, פאר
כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי
זיינר קעלטע ווער קאן בעשטעהן. ער שיקט זיין וואָרט אונד שמילזט זיא,
קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד: יִשְׁלַח־דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם
ער לעסט וועהען זיינן ווינד זיא רינגען (לו) וואסער. ער זאגט זיינע וואָרטע
יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָו
לו יעקב, זיינע געזעצע אונד זיינע רעכטע לו ישראל ניא טהאט ער
לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה
זא אללען היידען אונד דיא רעכטע ניא ליעס ער זיא איהנען וויסען
כֵן לְכָל־גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם
לאבט גאטט!
הַלְלוּיָהּ:

לאבט גאטט! לאבט דען עוויגען פאָם הימעל לאבט איהן
קמח הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־יְיָ מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
אין דען העהען. לאבט איהן אללע זיינע ענגעל, לאבט איהן אללע
בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־

ליעבט געראַכטע. גאָטט היטעט פרעמדע, וואַייזען אונד וויטווען

אֹהֵב צַדִּיקִים: יְיָ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה

ריכטעט ער אויף או' דען וועג דער פרעפלר פערקריאַט ער. ער ווירד רעגיערן

יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ

דער עוויגע אויף איאַר, דיין גאָטט ציון צו געשלעכט או' געשלעכט לאָבט גאָטט.

יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

לאָבט גאָטט! דען' גוט איזט עז (צו) לאָבען אונזערן גאָטט דען ליעבליך

קמ״ז הַלְלוּיָהּ כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־נָעִים

(או') שאָן איזט דאַז לאָב. ער ערבויעט ירושלים דער עוויגע, דיא פערשטאָסנען

נָאוָה תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְיָ נִדְחֵי

ישראל'ז פערזאַאמעלט ער. ער היילעט צערבראָכנע הערצען או' פערבינדעט

יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ

שמערצליכע וואונדען. ער בעשטיאַמט איינע צאַהל דען שטערנען, אַללע איט

לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם

נאַאמן בענענט ער. גראָס איזט אונזר העררר או' אַללגעוואַלטיג פיר זיינן פערשטאַנד

שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ

איזט קיין אויזדרוק. ער ריכטעט אויף דיא אונטרדריקטן גאָטט! ער ערנידריגט

אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל

דיא פרעפלער ביז (צור) ערדע. וועטטגעזאַנג דעם עוויגען או' דאַנקגעזאַנג

רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ: עֱנוּ לַייָ בְּתוֹדָה

לאָבזינגט אונזערם גאָטט איט האַרפע. דער בעדעקט דיא היאמעל איט וואָלקן

זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים

דער צובערייטעט דער ערדע רעגען, דער וואַכזען לאָסט (אויף) בערגען קרויט

הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר:

ער גיבט דעם פיעהע זיינע שפייזע, דען יונגען ראַבען וואָנאַך זיא שרייען.

נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ:

ניכט אַן שטאָרקע דעז פפערדעז האַט ער לוזט, ניכט אַן שענקעלן דעז מאַננעז

לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא־בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ

אונד אַללע דיזע פֿרעפֿלער רָטטעט ער אויז. דאַז לָאָב גָאָטטעז

וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ

זָאלל פֿערקינדען איין מונד או' עז זָאלל לָאָבען אַללעז פֿלייש דען נאַמען

יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם

זיינר הייליגקייט אימאר או' עוויג. אונד וויר לָאָבען גָאָטט פֿאָן יעצט

קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה

ביז אין עוויגקייט לָאָבט גָאָטט.

וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לָאָבט גָאָטט! לָאָבע מייכע זעעלע דען עוויגען. איך וויל לָאָבען גָאָטט

קמ״ו הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ: אֲהַלְלָה יְיָ

ביזא איינם לעבען, איך וויל זינגען איינם גָאָטטע זָאלאַנג איך בין. כיזא פֿערטרויעט

בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ

אויף פֿירזטען, דעם קינדע דעז מענשען, דען ניכט (פֿאָן) איהם (קאָמט) הילפֿע

בִנְדִיבִים בְּבֶן־אָדָם ׀ שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה:

וענן אויזגעהט זיין גייזט קעהרט ער צוריק צו זיינר ערדע אַם טאַגע דעז זעלבען

תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא

זינד דאַהין זיינע ענטווירפֿע. וואָהל (דעם) דעם דער גָאָטט יעקבז

אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב

(איזט) צו זיינר הילפֿע דעסען האָפֿפֿנונג איזט אויף דען עוויגען זיינען גָאָטט

בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־יְיָ אֱלֹהָיו:

דען שאָפֿפֿר דעז היממעלז או' דער ערדע דעז מעערעז אונד אַללעז

עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־

וואַז דאַרינען דער בעוואַהרעט טרייע עוויגליך ער טהוט רעכט

אֲשֶׁר־בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט

דען אונטרדריקטן, גיבט ברָאד דען הונגריגען, גָאָטט בעפֿרייעט געפֿאַנגענע

לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים

דער עוויגע מאַכט זעהענד בלינדע, גָאָטט ריכטעט אויף געבייגטע, גָאָטט

יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ

בעזינגען זיא. גנעדיג אונד בארמהערציג (איזט) גאטט לאנגזאם אין ערצירנען

יְרַנֵּנוּ׃ חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ׳ אֶרֶךְ אַפַּיִם

אונד רייך אן הולד. גוט (איזט) גאטט צו אללען או׳ זיין ערבארמען אויף אללע

וּגְדָל־חָסֶד׃ טוֹב־יְיָ לַכֹּל׃ וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־

זיינע געשאפפע. דיר דאנקען עוויגער אללע דיינע ווערקע או׳ דיינע פראמען

מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ׃ וַחֲסִידֶיךָ

לאבען דיך. דיא עהרע דיינעז רייכז פערקינדען זיא או׳ (פאן) דיינער שטארקע

יְבָרְכוּכָה׃ כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ׃ וּגְבוּרָתְךָ

רעדן זיא. בעקאננט צו מאכן דען קינדערן דער מענשן זיינע שטארקע או׳ עהרע

יְדַבֵּרוּ׃ לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו׃ וּכְבוֹד

דער פראכט זיינעז רייכז. דיין רייך איזט איין רייך אללער עוויגקייטען

הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃ מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים

או׳ דיינע געוואלט איזט אין יעדעם געשלעכטע או׳ לייטאלטער. ער אונטערשטיצט

וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר׃ סוֹמֵךְ

דער עוויגע אללע זינקענדע ריכטעט אויף אללע דיא געבייגטען. דיא אויגן

יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים׃ וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃ עֵינֵי

אללער צו דיר האפפען זיא אונד דוא גיבזט איהנען איהרע שפייזע

כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם ׀ אֶת־אָכְלָם

צו זיינער צייט. דוא אפפנעזט דיינע האנד או׳ זאטטיגזט אללעז לעבענדיגע

בְּעִתּוֹ׃ פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ׃ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי

מיט וואהלגעפאללען. גערעכט (איזט) גאטט אין אללען זיינן וועגען או׳ גנאדיג אין אללען

רָצוֹן׃ צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו׃ וְחָסִיד בְּכָל־

זיינן טהאטן נאהע איזט גאטט אללן דיא איהן אנרופן אללען וועלכע איהן אנרופען

מַעֲשָׂיו קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ

אין וואהרהייט. דען ווילן זיינר פראמאן טהוט ער אונד איהר פלעהען

בֶאֱמֶת׃ רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה׃ וְאֶת שַׁוְעָתָם

ערהארט ער או׳ הילפט איהנען. ער בעהיטעט דער עוויגע אללע דיא איהן ליבען

יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃ שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו׃

זיין פָאלק או׳ זיין ערבע ניא פערלאָססט ער. ער דער באַרמהערציגע פערגיבט

עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזוֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר

זינדע אונד ניכט פערטילגט ער ווידרהאָלט אָפט צוריק צו נעהמען זיינען צאָרן

עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ

או׳ ניא לאָססט ער ערוואַכען אללע זיינען גרים. עוויגער! הילף דער קעניג

וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ

זאָלל אונז ערהאָרען אַם טאַגע אונזער רופענז.

יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ:

וואָהל היילדען בעוואָהנערן דיינעז הויזעז אימערפאָרט לאָבען זיא דיך סלה.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: אַשְׁרֵי

דעם פָאלק דאַס זאָ געזיהט איהם. וואָהל דעם פָאלק דעם דער עוויגע איזט גאָטט

הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

לאָב ליעד דוד׳ז. איך וויל דיך ערהעבען איין גאָטט אָ קאָניג!

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ

אונד וויל לאָבען דיינען נאַמען אימאער אונד עוויג. יעדען טאַג וויל איך דיך לאָבען

וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ

אונד וויל פרייזען דיינען נאַמען אימאער אונד עוויג. גראָס איזט גאָטט

וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ

או׳ גפריזן זעהר או׳ צו זיינר גראָססע איזט קיין ערפאָרשן. געשלעכט צו געשלעכט

וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר

ריהמט דיינע ווערקע אונד דיינע שטאַרקע פערקינדען זיא. דיא פראַכט

יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר

דער עהרע דיינר מאַיעזטאַט או׳ דיא וואָרטע דיינער וואונדר וויל איך ערצאָהלען

כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה:

דיא שטאַרקע דיינר וואונדר בעשפרעכן זיא או׳ דיינע גראָססע וויל איך ערצאָהלן

וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה:

דאַז אַנדענקן דער גראָססע דיינר גיטע ערוואָהנען זיא או׳ דיינע גערעכטיגקייט

זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ

גאָטטעס. ערהאַבען איבער אַללע פֿאָלקער איזט דער עוויגע איבר דיא הימעל

יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם

איזט זיינע עהרע. עוויגר דיין נאַמע איזט עוויג. גאָטט דיין רוהם זו געשלעכט

כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר־

אונד געשלעכט. דער עוויגע אים הימעל בעפֿעסטיגט ער זיינען טהראָן

וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ

אונ' זיינע רעגירונג איבער אַללעס הערשט זיא. עס פֿרייען זיך דיא הימעל

וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם

אונד פֿראָהליך זייא דיא ערדע, מאַן זאַגע אונטער פֿאָלקערן גאָטט איזט קאָניג:

וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ:

גאָטט איזט קאָניג גאָטט וואַר קאָניג גאָטט ווירד קאָניג בלייבען איממער אונד

יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם

עוויג. גאָטט איזט קאָניג איממער אונד עוויג זיא זינד פֿערלאָרען דיא היידען

וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם

אויז זיינעם לאַנדע. גאָטט צערשטאָרט דען ראַטה דער היידען, פֿעראייטעלט

מֵאַרְצוֹ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא

דיא געדאַנקען דער פֿאָלקער. פֿיעלערלייא געדאַנקען (זינד) אים הערצן דעס מענשן

מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ

אבער דיא פֿיגונג גאָטטעס דיזע בלייבט. דיא פֿיגונג גאָטטעס עוויג

וַעֲצַת יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם

בעשטעהט זיא. דיא געדאַנקען זיינעס הערצענס זו געשלעכט אונד געשלעכט.

תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר:

דען זאָ ער שפריכט געשיעהט, ער בעפֿיהלט שטעהט'ס דאַ. דען ער וואָהלטע

כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־בָחַר

גאָטט (דיא בורג) ציון ער ווינשט זיא צום וואָהנזיטצע זיך. דען, דען יעקב

יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב

וואָהלטע זיך גאָטט, אונ' ישראל צו זיינעם ליעבלינגע, דען ניא פֿערשטאָסט גאָטט

בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְיָ

אין פֿאָרהאָפֿע אונזערעז גאָטטעז גריכען זיא. נאָך בלֿיהען זיא אין אַלטער

בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה

פֿעטט אונ' זאַפֿטפֿאָלל ווערד זיא, צו פֿערקינדען דאָס גערעכט איזט גאָטט

דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ

איין שטאָפפֿער אונ' קיין אונרעכט (איזט) אַן איהם.

צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ:

גאָטט האַט רעגירט הערליך בעקליידעט, בעקליידעט איזט גאָטט מיט מאַכט

צג יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז

דיא ער אומגירטעטע אויך שטעהט פֿעסט דיא וועלט ניא וואַנקט זיא.

הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט:

בעפֿעסטיגט (איזט) דיין טהראָן פֿאָן יעהער פֿאָן עוויג ביזט דוא. זיא ערהעבען

נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ

דיא שטראָמע, עוויגר! זיא ערהעבען דיא שטראָמע איהרע שטימע זיא ערהעבען

נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ

דיא שטראָמע איהרע וועללען, מעהר אַלז דיא שטימע דער וואַססער פֿיעלע

נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים

אונד מאַכטיג דיא וואָגען דעז מעערעז נאָך מאַכטיגער איז היממעל (איזט)

אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם

גאָטט. דיינע צייגניססע זינד טרייא זעהר, דיינעם הויזע ציעמט הייליגקייט

יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ

גאָטט! אויף לאַנגע יאַהרע.

יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

עז זייא דיא עהרע גאָטטעז אויף עוויג ער פֿרייע זיך גאָטט מיט זיינען ווערקען

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו:

עז זייא דער נאַמע גאָטטעז געפּריזען פֿאָן נון אַן אונד ביז עוויג.

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

פֿאָם אויפֿגאַנגע דער זאָננע ביז צום אונטערגאַנגע איזט געלאָבט דער נאַמע

מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם

דעם שוויגן זו' לאָבזינגן דיינעם נאַמען האָכזטער! צו פערקינדען אַם מאָרגן
לַיְיָ וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר
דיינע גיטע אונד דיינע טרייע ביים נאַכט. אויף זאַיטענשפיעל אונד אויף
חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי
פזאַלטער דורך פאַנטאַזיע אויף דער האַרפע. דען דוא ערפרייטעזט איך גאָטט!
נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ
דורך דיינע ווערקע דיא טהאַטען דיינער הענדע בעזינג איך. וויא גראָס
בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה־גָּדְלוּ
זינד דיינע טהאַטען גאָטט! זעהר טיעף זינד דיינע געדאַנקען. איין מאַן
מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ
אונפערנינפטיג ניכט וויים ער צו' איין נאַרר ניכט פערשטעהט ער דיזעס.
בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת:
ווען גרינען באָזעוויכטע וויא קרויט צו' בליהען אַללע וועלכע טהון
בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ־עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי
אונרעכט זו איהרער פערטילגונג עוויג. צו' דוא (ביזט) ערהאַבען
אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד: וְאַתָּה מָרוֹם
עוויגליך גאָטט! דען זיעהע דיינע פיינדע עוויגר דען זיעהע דיינע פיינדע
לְעֹלָם יְיָ: כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ
זינד פערלאָרען זיא ווערדען געטרענט אַללע דיא טהון אונרעכט. דוא ערהאָהזט
יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם
דעם וואַלדשטירע גלייך איין גליקזהאָרן איין אַלטער וויא איין אָהלבוים גרינענד.
כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן:
צו' עז זיהט לוזט איין אויגע אַן איינען ניידערן. אַן דיא דאַ אויפשטעהן ווידער איך
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי
דיא איבעלטהאַטער, האָרען לוזט איינע אָהרען. דער גערעכטע וויא פאַלמבוים
מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק כַּתָּמָר
גריעט ער, וויא צעדער אין לבנון וואַקזט ער. געפפלאַנצט אים הויזע דעז עוויגן
יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ

לו גגעטלעכט. או' געטלעכט. וואהל דעם פאלקע דעם דער עוויגע גאטט אייזט

לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְיָ אֱלֹהָיו

דעם פאלקע דאז ער ערוואהלט צום אייגענטומע זיך, פאם הימאל בליקט הערהב

הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט

דער עוויגע. זיעהט אללע קינדער דער מענשען פאן דער פעזטע

יְיָ רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן

זיינז טהראנעז שויעט ער. נאך אללן בעוואהנערן דער ערדע ער דער געבילדעט

שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר

אללעזאמט איהר הערז דער איינזיכט האט אין אלל איהר טהון ניכט (דעם

יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין

קאניגע ווירד געהאלפן דורך גראסעז העער איין העלד ניכט ווירד ערערעטטעט

הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל

דורך גראסע קראפט. טריגליך (איזט) דאז ראס צום זיעגע, או' דורך גראסעז

בְּרָב־כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב

העער ניא ווירד ער גערעטטעט. זיעהע דען בליק גאטטעז צוגעווענדעט

חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל־

זיינן פראמאן, צו דען האפפענדען אויף זיינע גיטע. צו רעטטען פאם טאדע

יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת

איהרע פערזאן זיא צו ערהאלטען אין הונגערזנאטה, אונזרע זעעלע האפפט

נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה

אויף גאטט אונזרע הילפע או' אונזר שילד איזט ער דען דורך איהן ערפרייעט זיך

לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי בוֹ יִשְׂמַח

אונזר הערז, דען דעם נאמן זיינר הייליגקייט פערטרוין וויר. עז זייא דיינע גיטע

לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ

עוויגער איבער אונז, זא וויא וויר האפפען צו דיר.

יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

פזאלם ליעד פירדען טאג שבת. ליבליך איזט'ז צו דאנקען

צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהֹדוֹת

ער גיבט שפייזע יעדער קרעאַטור ע"ו"ג.

נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּ׳לְ׳חַ׳:

דאַנקעט דעם גאָטטע דעז היממעלז ע"ו"ג.

הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּ׳לְ׳חַ׳:

זינגט גערעכטע אים עוויגען דען רעכטשאַפֿפֿענען געציעמט':

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה

לאָב לו פרייזען. דאַנקט דעם עוויגען מיט האַרפֿע, מיט פזאַלטער צעהנזאַיטיג

תְהִלָּה: הוֹדוּ לַייָ בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר

שפּיעלעט איהם. זינגט איהם איין ליעד איין נייעז דען בעזטען געזאַנג

זַמְּרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן

בייא יובעלשאַלל. דען רעדליך (איזט) דאַז וואָרט גאָטטעז אונד אַלל זיין טהון

בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר דְּבַר־יְיָ וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ

מיט טרייע. ער ליעבט בילליגקייט או' רעכט דער גיטע גאָטטעז איזט פֿאָלל

בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מָלְאָה

דיא ערדע. דורך דאַז וואָרט גאָטטעז (זינד) היממעל ענטשטאַנדען דורך דען הויך

הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ

זיינעז מונדעז אַלל איהר העער. ער פֿערזאַממעלט וויא אויער דיא וואַססער

פִּיו כָּל־צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי

דעז מעערעז ער גיבט אין דען טיעפֿען דיא אַבגריגדע פֿירכטעט גאָטט

הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְיָ

אַללע וועלט פֿאָר איהם טייען זיך אַללע בעוואָהנער דעז ערדבאַללז.

כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל:

דען זאָ ער שפּריכט געשיהט; ער בעפֿיהלט שטעהט'ז דאַ. גאָטט צערשטאָרט

כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְיָ הֵפִיר

דען ראַטהשלוס דער היידען פֿעראייטעלט דיא געדאַנקען דער פֿאָלקער

עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים:

דער ראַטהשלוס גאָטטעז אויף עוויג בעשטעהט ער דיא געדאַנקען זיינעז הערצענז

עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ

או' פֿיהרטע הערויז ישראל אויז איהרער מיטטע ע"ו"ז"ג.

וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כ"ל"ח:

מיט אײנעם שטאַרקער או' מיט אַרם אויזגעשטרעקטעם ע"ו"ז"ג.

בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כ"ל"ח:

דעם דער אָבגעטהיילט דאַז שילפֿמעער אין פֿילע טהיילע ע"ו"ז"ג.

לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כ"ל"ח:

או' דורכפֿיהרטע ישראל אין זיינער מיטטע ע"ו"ז"ג.

וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כ"ל"ח:

או' שטירצטע פרעה או' זיין העער אינ'ז שילפֿמעער ע"ו"ז"ג.

וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כ"ל"ח:

דעם דער פֿיהרטע זיין פֿאָלק דורך דיא וויסטע ע"ו"ז"ג.

לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כ"ל"ח:

דעם דער שלוג קאָניגע גראָסע ע"ו"ז"ג.

לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כ"ל"ח:

או' ערשלוג קאָניגע מאַכטיגע ע"ו"ז"ג.

וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כ"ל"ח:

דען סיחון קאָניג צו אמורי ע"ו"ז"ג.

לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כ"ל"ח:

או' דען עוג קאָניג צו בשן ע"ו"ז"ג.

וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כ"ל"ח:

או' גאַב איהר לאַנד צום בעזיטצע ע"ו"ז"ג.

וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כ"ל"ח:

בעזיטץ צו ישראל זיין דיענער ע"ו"ז"ג.

נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כ"ל"ח:

אין אונזרעם דרוקע דאַכטע ער אונזער ע"ו"ז"ג.

שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כ"ל"ח:

או' ערלאָזטע אונז פֿאָן אונזערן פֿיינדען ע"ו"ז"ג.

וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כ"ל"ח:

דיא זיא מאכען יעדער דער זיך פערלאססט אויף זיא. הויז ישראל

עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ בֵּית יִשְׂרָאֵל

לאבט דען עוויגען הויז אהרן לאבט דען עוויגען הויז

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ׃ בֵּית

לוי לאבט דען עוויגען, דיא איהר פירכטעט גאטט! לאבט דען עוויגען.

הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת־יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ׃

געלאבט זייא גאטט פאן ציון, דער טהראנער אין ירושלים לאבעט גאטט!

בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ׃

דאנקט דעם עוויגען דען ער איזט גוט דען עוויג וועהרט זיינע גנאדע.

קלי הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

דאנקט דעם גאטט אללער געטטער ע״וו״ג.

הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּ״לְ״חַ׃

דאנקעט דעם הערן אללער הערן ע״וו״ג.

הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּ״לְ״חַ׃

דער דא טהוט וואונדער גראססע ער אליין פ״וו״ג.

לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּ״לְ״חַ׃

דעם דער דורך דיא היממעל מיט פערנונפט ע״וו״ג.

לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּ״לְ״חַ׃

דעם דער אויסבריטעט דיא ערדע איבער דיא וואססער פ״וו״ג.

לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּ״לְ״חַ׃

דעם דער געמאכט האט ליכטער גראססע ע״וו״ג.

לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּ״לְ״חַ׃

דיא זאננע צור רעגירונג אם טאג ע״וו״ג.

אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּ״לְ״חַ׃

דען מאנד אונד דיא שטערנע צור רעגירונג בייא נאכט ע״וו״ג.

אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּ״לְ״חַ׃

דעם דער שלוג מצרים מיט איהרען ערזטגעבארנען ע״וו״ג.

לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּ״לְ״חַ׃

אים מעערע או' אין אללען טיעפען. ער בריגנט אויף וואָלקען פאָם ענדע

בימים וכל־תהמות: מעלה נשאים מקצה

דער ערדע בליטצע צום רעגען מאַכט ער, ציעהט הערויז דען ווינד

הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח

אויז זיינער האַפט. ער שלוג דיא ערזטגעבאָרנען מצריס'ז; פאָן מענשען

מאוצרותיו: שהכה בכורי מצרים מאדם

ביז פיה ער שיקטע צייכען אונד וואונדער אין דיר

עד־בהמה: שלח אותת ומפתים בתוכבי

מצריס אַן פרעה או' אַן אללען זיינען דינערן. ער שלוג פעֶלקער

מצרים בפרעה ובכל־עבדיו: שהכה גוים

פיעלע, אונד ערשלוג קעֶניגע מעכטיגע. דען סיחון קעֶניג

רבים והרג מלכים עצומים: לסיחון מלך

צו אמורי אונד עוג קעֶניג צו בשן אונד אללע רייכע

האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל ממלכות

כנען'ז. או' גאַב איהר לאַנד צום בעזיטץ בעזיטץ פיר ישראל

כנען: ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל

זיין פאָלק. גאָטט! דיין נאַמע איזט עוויגליך, גאָטט! דיין רוהם צו געשלעכט

עמו: יי שמך לעולם יי זכרך לדר־

או' געשלעכט. דען ער שאַפפט רעכט דר עוויגע זיינם פאָלקע או' אויך זיינע דינר

ודר: כי־ידין יי עמו ועל־עבדיו

בעדענקט ער זיך. דיא געֶטצען דער היידען זינד זילבער או' גאָלד אַרבייט

יתנחם: עצבי הגוים כסף וזהב מעשה

דער העֶנדע דעז מענשען. אונד האַבען זיא או' ניכט; רעדען זיא אויגען

ידי אדם: פה־להם ולא ידברו עינים

האַבן זיא או' ניכט; זעהען זיא, אָהרען האַבען זיא או' ניכט; העֶרען זיא,

להם ולא יראו: אזנים להם ולא יאזינו

אויך ניכט איזט הויך אין איהרעם מונדע. זאָ וויא זיא ווערדען זיין

אף אין יש־רוח בפיהם: כמוהם יהיו

ווירד נאהען דיינעם צעלטע. דען זיינען ענגעלן בעפֿיעהלט ער דיינעטהאלבען
יקרב באהלך: כי מלאכיו יצוה־לך:
דיך צו בעוואהרען אויף אללען דיינען וועגען. אויף הענדען ווערדען זיא דיך טראגען
לשמרך בכל־דרכיך: על־כפים ישאונך:
דאס ניכט אנשטאססע אן איינען שטיין דיין פֿוס. אויף לעאפארד או׳ אטטער
פן־תגוף באבן רגלך: על־שחל ופתן
ווירסט דוא טרעטען ווירסט צערדריקען לעווענברוט אונד דראכען. דען אן מיר
תדרך: תרמס כפיר ותנין: כי בי
האט ער געפֿאללען או׳ איך רעטטע איהן איך ערהעבע איהן דען ער ערקענט
חשק ואפלטהו אשגבהו כי־ידע
מיינען נאמען. ער רופֿט מיך אן איך ערהערע איהן בייא איהם בין איך אין דער נאטה
שמי: יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה
עררעטטע איהן מאכע איהן פֿערעהם, לאנגן לעבענס לאס איך איהן זאט ווערדען
אחלצהו ואכבדהו: ארך ימים אשביעהו
או׳ צייגע איהם איינע הילפֿע.
ואראהו בישועתי: ארך ימים וכו׳.

לאבט גאטט! לאבט דען נאמען דעס עוויגן לאבט איהר דיענער גאטטעס
קל״ה הללויה הללו את־שם יי הללו עבדי יי:
וועלכע שטעהען אים הויזע גאטטעס אים האפֿע דעס הויזעס אונזערס גאטטעס.
שעמדים בבית יי בחצרות בית אלהינו:
לאבט גאטט דען גיטיג (איזט) גאטט פרייזט זיינן נאמען דען ער איזט ליבליך. דען
הללויה כי־טוב יי זמרו לשמו כי נעים: כי
יעקב ערוואהלטע זיך גאטט ישראל צו זיינעם ליבלינג. דען איך ווייס
יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו: כי אני ידעתי
דאס גראס איזט גאטט, או׳ אונזער הערר מעהר אלז אללע געטטערוועזען.
כי־גדול יי ואדנינו מכל־אלהים:
אללעס וואס ער פֿערלאנגט גאטט מאכט ער אים הימעל או׳ אויף ערדען
כל אשר־חפץ יי עשה בשמים ובארץ

לו דיינען קנעכטען דיין ווערק אונ' דיינע מאיעסטעט אויף איהרע קינדער. עס זייא

אֶל־עֲבָדֶיךָ פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃ וִיהִי

דיא פריינדליכקייט דעס עוויגן אונזערס גאטטעס אויף אונס אונ' דאס ווערק

נֹעַם ׀ אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה

אונזרר הענדע געלינגע אונס אונ' דיא ארבייט אונזרר הענדע געלינגע דורך איהן

יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃

דער דא זיצט אים שירם דעס העכסטען, אים שאטטען דער אללמאכט רוהעט.

צא יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃

איך זאגע פאם עוויגן) איין שוץ אונ' איינע צופלוכט איין גאטט דעם איך פערטרויע

אֹמַר לַייָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ׃

דאס ער ווירד דיך רעטטען פאם נעטץ צום פאנגען פאן דער בייזע הינראפפענד.

כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃

מיט זיינעם פיטטיג, דעקט ער דיך אונטער זיינען פליגעלן איזט דיין שירם שילד,

בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה

אונ' הארניש איזט זיינע טרייע. ניכט פירכטע פאר דער אנגסט דער נאכט.

וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ׃ לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה

פאר דעם פפיילע וועלכער פליגט דעס טאגס. פאר פעסט דיא אים פינסטערן

מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם׃ מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל

געהט פאר דער זייכע וועלכע וויטהעט איטטאגס. ווען פאללען פאן דיינער זייטע

יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם׃ יִפֹּל מִצִּדְּךָ

טויזענד אונ' מיריאדען פאן דיינער רעכטען, דיר ניכטס נאהעט זיך. נור מיט

אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ׃ רַק

דיינען אויגען שויעסט דוא אונ' דיא שטראפע דער פרעפלער זיעהסט דוא. דען

בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃ כִּי

דוא שפריכסט) גאטט איזט איין שוץ אים העכסטען זעטצעסט דוא

אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ

דיין פערטרויען. ניע קאן ווידערפאהרען דיר בעזעס אונ' פלאגע ניע

מְעוֹנֶךָ׃ לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא־

1) כמו אמרי לי אחי הוא. 2) עיין רש"י.

דוּא שטרֶאָמעזט זיא הין אין שלוּמער ענטשטעהען זיא דעז מאָרגענס וויא גראַז:

זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר

וואַנדעלנד, פֿריה בליהט עז או' וואַנדעלט אַם אַבענד אַבגעהויען או' פֿערדאָררט

יַחֲלֹף׃ בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ׃

דען וויר פֿערגעהן אין דיינעם צאָרנע או' דורך דיינען גרים ערשרעקקען וויר.

כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ׃

דוּא שטעללזט אונזרע זינדען פֿאָר דיך אונזרע הייאליכקייט פֿאָר דאַז ליכט

שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר

דיינעז אַנגעזיכטז. דען אַללע אונזערע טאַגע שווינדען דורך דיינען צאָרן

פָּנֶיךָ׃ כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ

עז פֿערגעהן אונזרע יאַהרע וויא איין הויך[1]). דיא דויער אונזרער יאַהרע

כִּלִינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה׃ יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ

צום טהייל[2]) זיעבענציג יאַהרע אונד ווען אַם שטאָרקזטען אַכטציג יאַהרע

בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה

או' איהר שטאָלז איזט איהע או' קוואַר דען אַבגעשניטטן שנעלל או' וויר פֿליהן הין

וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה׃

ווער קעננט דיא שטאָרקע דיינעז גרימז וויא דיינע פֿורכבאַרקייט

מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ

זאָ איזט דיין גרים צו צאָהלן אונזרע טאַגע זאָ לעהרע אונז, זאָ ברינגן וויר (דאַפֿאָן)

עֶבְרָתֶךָ׃ לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא

איין הערץ איט ווייזהייט. קעהרע ווידר גאָטט! ביז וויא לאַנגע! זיי ווידר גנאָדיג

לְבַב חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְיָ עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם

אויף דיינע קנעכטע. זעטטיגע אונז פֿריה איט דיינר גנאַדע זאָ וואָללן וויר זינגן

עַל־עֲבָדֶיךָ׃ שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה

אונד אונז פֿרייען אַלל אונזרע טאַגע ערפֿרייע אונז זאָ לאַנגע זייט

וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ׃ שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת

אַלז דוּא אונז פלאַגטעזט דיא יאַהרע אַלז וויר זאַהן אונגליק. עז זאָלל גלייגט ווערדן

עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃ יֵרָאֶה

1) עיין תרגום הארמי על פסוק זה. 2) עיין ראב"ע

אויף איהר פֿלעהען דער נאָרכבליק גאָטטעס: אויף דיא דאַ טהון באָזעס צו פֿערטילגן
אֶל־שַׁוְעָתָם׃ פְּנֵי יְיָ בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית
פֿאָן דער ערדע איהר אַנדענקן (דיא פֿראָמן) טרייען אונ' גאָטט ערהאָרט פֿאָן אַללר
מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ צָעֲקוּ וַיְיָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־
איהרער נאָטה רעטטעט ער זיא. נאַהע (איזט) גאָטט דען צערבראָכנען הערצן
צָרוֹתָם הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב
אונ' צערשלאַגנען געמיטהערן הילפֿט ער. פֿיעלע ליידען (האַט) דער גערעכטע
וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק
אונ' פֿאָן אַללען רעטטעט איהן דער עוויגע. ער בעוואַהרט אַללע זיין געביין
וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ׃ שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו
איינז דאַפֿאָן ניכט ווירד צערבראָכן. עס טאָדטעט דען פֿרעפֿלער דאַס באָזע
אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה
אונ' דיא פֿיינדע דער גערעכטן זינד פֿערדאַמט. ער ערלאָזט דער עוויגע דיא זעלע
וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פּוֹדֶה יְיָ נֶפֶשׁ
זיינר דיענער אונ' ניע בערייען עס אַללע דיא פֿערטרויען אויף איהן.
עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

געבעטה משה'ס דער מאַן גאָטטעס: הערר איינע צופֿלוכט דוא
י תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
וואַרזט אונז מיאמער אונ' עוויג. עהע בערגע געלייגט ווארדן אונ' געשאַפֿפֿען
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר׃ בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל
דיא ערדע אונ' דיא וועלט פֿאָן עוויגקייט ביז עוויגקייט ביזט דוא אַללמעכטיג.
אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל׃
דוא בריגגזט צוריק דען מענשן ביז צור צערקנירשונג אונ' שפריכזט קעהרט צוריק
תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ
קינדר דעז מענשן. דען טויזענד יאַהרע (זינד) אין דיינען אויגען וויא דער טאַג
בְנֵי־אָדָם׃ כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם
פֿאָן געזטערן ווען ער פֿאָראיבער געהעט אונד וויא איינע וואַכע דער נאַכט.
אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה׃

דיא דעמיטהיגען אונד פריינן זיך. געבט גרעססע דעם עוויגען מיט מיר,

ענוים וישמחו: גדלו ליי אתי

ויר וואללען ערהעבען זיינען נאמען, אללעזאמט. איך זוכטע דען עוויגען

ונרוממה שמו יחדו: דרשתי את־יי

ער אנטוואָרטעטע מיר פאָן אללער מיינער פורכט רעטטעטע ער מיך.

ועננו ומכל־מגורותי הצילני:

דיא היכטויטען צו איהם גלאנצען איהר אנגעזיכט ניע ווירד עז בעשאמט.

הביטו אליו ונהרו ופניהם אל־יחפרו:

דיזר ארמע ריף או' גאָטט ערהאָרטע, אויז אללען זיינען נאָטהען האלף ער איהם.

זה עני קרא ויי שמע ומכל־צרותיו הושיעו:

עז לאגערט דער ענגל גאָטטעז אומהער אום דיא פראממען או' עררעטטעט זיא.

חנה מלאך יי סביב ליראיו ויחלצם:

בעגרייפט*) או' זעהט דאס גוט מיזט גאָטט, וואָהל דעם מאננע דער פערטרויט

טעמו וראו כי־טוב יי אשרי הגבר יחסה־

אויף איהן. פירכטעט דען עוויגן (איהר) זיינע הייליגן דען קיינען מאנגל (האבען)

בו: יראו את־יי קדשיו כי־אין מחסור

זיינע פערעהרער. יונגע לעווען דארבען או' הונגערן או' דיא דאז זוכען גאָטט ניע

ליראיו: כפירים רשו ורעבו ודרשי יי לא־

ערמאנגעלן דיא אללעז גוטען. קאָממט קינדער האָרעט איך דיא פורכט

יחסרו כל־טוב: לכו בנים שמעו־לי יראת

גאָטטעז לעהרע איך אייך. ווער מיזט דער מאן דער לוזט האט צום לעבען? ווינשט

יי אלמדכם: מי האיש החפץ חיים אהב

לייטען צו זעהען גוטע? בעוואהרע דיינע צונגע פאָם בעזען או' דיינע ליפפען

ימים לראות טוב: נצר לשונך מרע ושפתיך

פאָם רעדען בעטרוג. ווייכע פאָם בעזען אונד טהוע גוטעז, זוכע

מדבר מרמה: סור מרע ועשה־טוב בקש

פרידן שטרעבע נאך איהם. דיא אויגן גאָטטז מערקן אויף גרעכטע זיינע אָהרען

שלום ורדפהו: עיני יי אל־צדיקים ואזניו

*) טעס, אבל כמו בנכותו את טעמו

גאָטטעז איזט טרייא אונ׳ט קלוג דען נאַררען. דיא בעפעהלע גאָטטעס

יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי׃ פִּקּוּדֵי יְיָ

זינד גראַדע ערפרייען דאַז הערץ דאַז געבאָט גאָטטעז איזט לויטר ערלייכטעט

יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת

דיא אויגן. דיא פורכט פאָר גאָטט איזט ריין בעשטעהט עוויג דיא רעכטע

עֵינָיִם׃ יִרְאַת יְיָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־

דעז עוויגען זינד וואַהר, גערעכט אַללעזאַמט. זיא זינד ערווינשט אעהר אַלז גאָלד

יְיָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו׃ הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב

או׳ ערלגאָלד פיעל אונד זיסער אַלז האָניג או׳ אַלז האָניגזיים טראָפפען.

וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים׃

אויך דיין קנעכט איזט געוואַרנט דורך זיא ווער זיא בעוואַהרט ווירד בעלאָהנס

גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב

פיעל אַבזיכטלאָזע פעהלר ווער בעמערקטז, פאָן פערבאָרגנען בעפרייע איך.

רָב׃ שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי׃

אויך פאָן אוטוויללינגן ענטפערנע דיינען קנעכט, ניכט זאָללען זיא הערשען

גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־

אובר איך דאַן בין איך פאָלקאָמן או׳ בין פרייא פאָן פערברעכן פיעלן. זיא זאָללן זיין

בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב׃ יִהְיוּ

וואָהלגעפאַלליג דיא וואָרטע איינעז מונדעז אונד געדאַנקען איינעז הערצעז

לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי

פאָר דיר גאָטט איין פעלז אונד איין ערלאָזער.

לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

פאָן דוד אַלז ער אָנדערטע זיינען פערשטאַנד פאָר אבימלך

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ

או׳ ער איהן פערטריב או׳ ער גינג. איך וויל לאָבן דען עוויגן אַללע צייט בעשטאָנדיג

וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃ אֲבָרְכָה אֶת־יְיָ בְּכָל־עֵת תָּמִיד

זייא זיין לאָב אין איינעם מונדע. איט גאָטט ריהמט זיך איינע זעעלע זיא האָרען

תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ בַּיְיָ תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ

זיין פאָלק אוּ' שאָפע זיינער ווידע. קאָמט אין זיינע טהאָרע מיט דאַנק

עמו וצאן מרעיתו: באו שעריו בתודה

אין זיינע האָפע מיט לאָב. דאַנקט איהם לאָבט זיינען נאַמען דען גיטיג (איזט)

חצרתיו בתהלה הודו לו ברכו שמו: כי־טוב

גאָטט עוויג זיינע גנאַדע אוּ' ביז געשלעכט אוּ' געשלעכט (דויערט) זיינע טרייע.

יי לעולם חסדו ועד־דר ודר אמונתו:

(למנצח ביז יהי כבוד, זאַגט מאַן נור אַם שבת וי"ט אונד הושענא רבא.)

דעם זאַנגמייזטער איין פזאַלם דוד'ז. דיא היממעל ערצאָהלען

יט למנצח מזמור לדוד: השמים מספרים

דיא עהרע גאָטטעז דאַז װערק זיינר האָנדע פערקינדעט דיא אויזדעהנונג.

כבוד־אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע:

טאַג צום טאַג פערקינדעט איינע זאַגע אוּ' נאַכט צור נאַכט שפריכט אויז

יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחוה־

דיזע קעננטניס. ניכט װאָרטע אוּ' ניכט רעדען דאַס ניכט געהאָרט װירד

דעת: אין אמר ואין דברים בלי נשמע

איהרע שטיממע. איבר דער גאַנצען ערדע געהט אויז איהר שטראַהל ביז אַם ענדע

קולם: בכל־הארץ יצא קום ובקצה

דער װעלט איהרע װאָרטע. דעם זאָננע גאַב אַמאַכט ער איין צעלט דאַרין.

תבל מליהם לשמש שם אהל בהם:

אוּ' ער װיא איין ברייטיגאַם געהט ער הערפאָר אויז זיינעם ציממער פרייעט זיך

והוא כחתן יצא מחפתו ישיש

װיא איין העלד צו דורכלויפן דיא באַהן. פאָם ענדע דער היממעל איזט זיין אויזגאַנג

כגבור לרוץ ארח׃ מקצה השמים מוצאו

זיין קרייזלויף ביז צו איהרען ענדען ניכטז בלייבט פערבאָרגען זיינעם שיינע.

ותקופתו על־קצותם ואין נסתר מחמתו:

דיא לעהרע גאָטטעז איזט פאָללקאָממען לאַבט דיא זעעלע דאַז צייגניס

תורת יי תמימה משיבת נפש עדות

האַררט אויף גאָטט אונזרע הילפֿע אונ׳ שילד איזט ער. דען דורך איהן ערפֿרייט זיך
חִכְּתָה לַיְיָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃ כִּי־בוֹ יִשְׂמַח
אונזער הערץ דען דעם נאַמען זיינער היילגקייט פֿערטרויען וויר. עס זייא
לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃ יְהִי־
דיינע גיטע עוויגער איבער אונז זאָ וויא וויר האָפֿפֿען אויף דיך. ערצייגע אונז
חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃ הַרְאֵנוּ
עוויגער דיינע גנאַדע דיינע הילפֿע געבע אונז. אויף! צור הילפֿע
יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ׃ קוּמָה עֶזְרָתָה
אונז רעטטע אונז אום ווילען דיינער גיטע. איך בין דער עוויגע דיין גאָטט
לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃ אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
דער דיך געפֿיהרט פֿאָם לאַנדע מצרים אָפֿפֿנע וייט דיינען אונד
הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ
איך פֿיללע איהן. וואָהל דעם פֿאָלקע דאַס עס זאָ איהם (ערגעהט) וואָהל
וַאֲמַלְאֵהוּ׃ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי
דעם פֿאָלקע דאַס דער עוויגע זיין גאָטט איזט. אונ׳ איך דיינער גיטע פֿערטרויע איך
הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃ וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי
עס פֿרייעט זיך איין הערץ אָב דיינער הילפֿע. איך זינגע דעם עוויגען
יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַיְיָ
דען ער טהאַט גוטעס פֿיר איך.
כִּי גָמַל עָלָי׃

(שבת, יום טוב, ערב יום כפור, ערב פסח אונד
חול המועד פסח זאַגט מאַן קיין מזמור לתודה.)

פֿזאַלם בייא דאַנקאָפֿפֿער. יויכצט צו גאָטט אַללע וועלט דיענט
ק מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ׃ עִבְדוּ
דעם עוויגען מיט פֿריידע, קאָממט פֿאָר איהם מיט געזאַנג. ערקעננט דאַס
אֶת־יְיָ בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה׃ דְּעוּ כִּי־
דער עוויגע איזט אַללמאַכטיג ער שוף אונז אונד איהם געהערען וויר
יְיָ הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא (ולו ק׳) אֲנַחְנוּ

זאנדערן לארן או' ניט לאסט ער ערוואכן אלל זיינן גרים. דוא גאטט ניא

אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ׃ אַתָּה יְיָ לֹא־

ענטציהע דיין ערבארמען פֿאן איר דייני גנאדע אונד דייני טרייע

תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ

שטעטס זאללן זיא איך בעוואהרן. דענקע אן דיין ערבארמן עוויגר, אן דייני גיטע

תָּמִיד יִצְּרוּנִי׃ זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ

דען פֿאן יעהער (ווארען) זיא. געבעט מאכֿט צו גאטט, איבער ישראל

כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה׃ תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל

מיזט זייני מאיעזטאט, זייני אללמאכֿט אים היממעל. פֿורכֿטבאר (בייזט דוא)

גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים׃ נוֹרָא

גאטט אויז דייניס הייליגטהומע גאטט ישראל'ז ער גיבט מאכֿט

אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן עֹז

או' קראפֿט דעם פֿאלקע. געלאבט זייא גאטט. גאטט דער ראכֿע

וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים׃ אֵל־נְקָמוֹת

עוויגר! גאטט דער ראכֿע ערשיינע! ערהעבע דיך ריכֿטער דער ערדע

יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ׃ הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ

ווענדע צוריק פֿערגעלטונג אויף דיא שטאלצן. ביים עוויגן מיזט הילפֿע איבר

הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים׃ לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־

דיין פֿאלק דייניז זעגען סלה. גאטט צבאות מיזט מיט אונז אייני פֿעזטע

עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה׃ יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־

(מיזט) אונז דער גאטט יעקב'ז סלה. גאטט צבאות! הייל דעם מענשען

לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה׃ יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם

דער פֿערטרויט אויף דיך. עוויגר הילף! דער קאניג ערהארע אונז אם טאגע

בֹּטֵחַ בָּךְ׃ יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

אונזערז פֿלעהענז. הילף דיינעם פֿאלקע זעגנע

קָרְאֵנוּ׃ הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־

דיין ערבע ווידע זיא טראגע זיא ביז אין דיא עוויגקייט. אונזערע זעלע

נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם׃ נַפְשֵׁנוּ

אַלֶע וועלט. אויך פֿעזט שטעהט דיא וועלט ניכט וואַנקט זיא אָהן. איך פֿרייען

כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ

דיא הימעל או' פֿראָהלאָקען דיא ערדע אַמַן זאַגע אונטר פֿאָלקערן דער עוויגע

הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ

רעגירט! עז ברויסע דאַז מעער או' וואַז עז פֿיללט עז פֿראָהלאָקע דאַז פֿעלד

מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה

אונד אַללעז וואַז דאַרויף. דאַן ווערדן יובלן בייאע דעז וואַלדעז פֿאָר גאָטט

וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ

דען ער קאָמאט צו ריכטען דיא ערדע. דאַנקט דעם עוויגן דען ער איזט גוט

כִּי־בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב

דען עוויג (דויערט) זיינע גיטע. אונד שפרעכט הילף אונז גאָטט אונזר הייל

כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ

פֿערזאַמאלע אונז רעטטע אונז פֿאָן דען היידען צו דאַנקען צום נאַמען

וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם

דיינער הייליגקייט אונז צו ריהמען איט דיינעם לאָבע. געלאָבט זייא דער עוויגע

קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ

דער גאָטט ישראלז פֿאָן עוויגקייט ביז עוויגקייט או' זיא שפראַכען

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ

אַללעז פֿאָלק אמן או' לאָב דעם עוויגן. ערהעבט דען עוויגען אונזערן גאָטט

כָל־הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

או' ביקעט אייך פֿאָר דעם טעאפעל זיינער פֿיסע הייליג איזט ער ערהעבט

וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ

דען עוויגען אונזערן גאָטט אונד ביקעט אייך פֿאָר דעם בערגע זיינר הייליגקייט

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ·

דען הייליג איזט דער עוויגע אונזער גאָטט. אונד ער דער באַראהערציגע

כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם

פֿערגיבט זינדע או' ניכט פֿערטילגט ער. ווידערהאָלט האָפט צוריק צו נעהמען

יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב

דאז לאנד כנען דאז טהייל אייערז ערבעז. אלז איהר ווארעט

אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם

איין פאָלק גרינגער נאהל ווייניג אונד פרעמד דאריג, לאָגען זיא

מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ

פאָן פאָלק צו פאָלק פאָן דיזעם רייך צום פאָלקע איין אַנדערעז

מִגּוֹי אֶל־גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר:

ניע ליעס ער צו איינעם אַנגנע זיא צו בעדריקען ער ציכטיגט איהרענטוועגען

לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם

קאֶניגע. ניכט בעריהרט אייכע געזאַלבטען אייכע פראָפעטען ניכט בעליידיגט.

מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ:

זינגט דעם עוויגען אַללע וועלט פערקינדעט פאָן טאָג צו טאַג

שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם

זיינע הילפע. ערצאֶהלט אונטער היידען זיינען רוהם אונטער

יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־

אַללען פאֶלקערן זיינע וואונדער. דען גראָז (איזט) גאָטט געפריזען זעהר

הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד

פורכטבאַר איזט ער איבער אַללע געטטערוועזען דען אַללע געטטער

וְנוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל־אֱלֹהֵי

דער היידען זינד געטצען אַבער גאָטט! דיא היממעל טוט ער. טאָנהייט

הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד

אונ' פראַכט זינד פאָר איהם אַנאַכט אונ' פריידע אַן זיינם אָרט. בריגנט דעם עוויגן

וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ לַיְיָ

איהר געשלעכטער דער פאֶלקר בריגנט דעם עוויגן עהרע אונ' טריאומף בריגנט

מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ

דעם עוויגן דיא עהרע זיינעז נאַמענז. טראַגט געשענקע אונד קאָמט פאָר איהן

לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו

ביקט אייך פאָר גאָטט אים שמוק דער הייליגקייט בעבעט פאָר איהם

הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו

אַללער וועלטען קֶעניג בעריהמט פערהערליכט עוויגליך (מיזט) זיין נאַמע
הָעוֹלָמִים׃ מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר עֲדֵי־עַד שְׁמוֹ
דער ערהאַבענע געלָבט זייזט דוא עוויגער קֶעניג געפריזען
הַגָּדוֹל׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל
דורך דאַנקליעדער.
בַּתִּשְׁבָּחוֹת׃

דאַנקט דעם עוויגען רופט לויט זיינען נאַמען מאַכט קונד דען פֶעלקערן
הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
זיינע טהאַטען. זינגט איהם ריהרט זאַיטענשפיל איהם טפרעכט פָאן אַללען
עֲלִילֹתָיו׃ שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־
זיינען וואונדערן, ריהמט אייך דעז נאַמענז זיינער הייליגקייט עז פרייעט זיך
נִפְלְאֹתָיו׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח
דאַז הערץ דער אַנבעטער גָאטטעז. זוכט גָאטט או' זיינע אַלמאַכט פערעהרט
לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ׃ דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ
זיין אַנגעזיכט בעשטאַנדיג. דענקט זיינער וואונדער וועלכע ער געטהאַן
פָנָיו תָּמִיד׃ זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה
זיינער צייכען או' אויזשפריכע זיינעז מונדעז. נאַכקָאממען ישראל'ז זיינעז קנעכטעז,
מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ׃ זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
קינדער יעקב'ז זיינע ערוואֶהלטען. ער איזט דער עוויגע אונזר גָאטט אויף דער
בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃ הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־
גאַנצן ערדע זינד זיינע רעכטע. דענקט עוויג זיינען בונד דאַז וואָרט
הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו׃ זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר
דאַז ער בעפאַהל דעם טויזענדזטען געשלעכט, וועלכען ער געשטיפטעט מיט
צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר׃ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־
אברהם או' זיינען אייד צו יצחק טטעללטע ער דעם יעקב
אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק׃ וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב
צום געזעץ דעם ישראל איין בונד אויף עוויג. אונד טפראַך: דיר געב איך
לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃ לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן

וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי
בֶּאֱמוּנָה וְיָדַעַתְּ אֶת יְיָ: יהי רצון וכו׳

(פֿאָן ברוך שאמר ביז נאַך שמונה עשרה דאַרף מאַן ניכט מפסיק זיין).

געלאָבט זייא דער שפראַך אונד עז וואַרד דיא וועלט געלאָבט זייא ער
בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בָּרוּךְ הוּא.
געלאָבט דער שאָפּפֿער דעז אַנפֿאַנגז געלאָבט דער פֿערשפּריכט אוּ׳ פֿאָללציהט
בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית. בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה.
געלאָבט דער פֿעראָרדנעט אוּ׳ בעשטאָטיגט געלאָבט דער זיך ערבאַרמט איבר
בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם. בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל
דיא ערדע געלאָבט דער זיך ערבאַרמט איבער דיא געשאָפּפֿע געלאָבט
הָאָרֶץ. בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. בָּרוּךְ
דער בעלאַהנט לאָהן גוטען זיינען פֿראָממען געלאָבט דער דאַ לעבט עוויג
מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו. בָּרוּךְ חַי לָעַד
אוּ׳ דויערט בעשטאָנדיג געלאָבט דער ערלאָזר אונד ערעטטער געלאָבט זיין נאַמע
וְקַיָּם לָנֶצַח. בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ.
געלאָבט זייזט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאָניג דער וועלט מאַכטיגער
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל
פֿאַטער! באַרמהערציגר! דער געפריזן וויזט אים מונדע זיינעז פֿאָלקס בעריהמט
הָאָב הָרַחֲמָן. הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ. מְשֻׁבָּח
פֿערהערליכט דורך דיא צונגע זיינר פֿראָממן אוּ׳ זיינר דינער אוּ׳ אין דען געזאָנגען
וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו: וּבְשִׁירֵי
דוד׳ז דיינעז דיענערז. וויר פריזען דיך עוויגער אונזער גאָטט מיט לאָב
דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת
מיט געזאָנגען וויר ערהעבען דיך פריזען דיך פֿערהערליכען דיך אוּ׳ ערוואָהנען
וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ. וּנְשַׁבֵּחֲךָ. וּנְפָאֶרְךָ. וְנַזְכִּיר
דיינן נאַמן אונד הולדיגען דיר אונזער קאָניג אונזער גאָטט איינציגער, לעבען
שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי

דעם באזעוויכטע באזעז נאך זיינער באזהייט. ער ווירד זענדען אם ענדע דער צייט

לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ: יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין

אונזערן ערלאזער צו ערלאזען דיא דא האררען אויף דאז ציעל זיינר הילפע.

מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:

טאדטע ווירד בעלעבען, גאטט! דורך גראסע זיינער גיטע. געלאבט זייא

מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב־חַסְדּוֹ בָּרוּךְ

עוויגליך דער נאמע זיינעז רוהמז.

עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

סדר עטיפת טלית והנחת תפילין׃

(ווען מאן דען טלית אומהאנגט, זאגט מאן דיזע ברכה).

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִת:

(בעפאר מאן תפלין לעגט זאגט מאן דיזעז).

הִנְנִי מְכַוֵּן בַּהֲנָחַת תְּפִלִּין לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי שֶׁצִּוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָה וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ:

(הערנאך לעגט מאן תפלין של יד אונד זאגט דיזע ברכה).

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין:

(גלייך דארויף לעגט מאן תפלין של ראש אונד זאגט דיזע ברכה).

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת תְּפִלִּין:

(דארויף זאדאן געזאגט ווירד: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד).

(ווען מאן דיא תפילין אויף דען מיטטעלן פינגער אומוויקעלט זאגט מאן דיזעז).

וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי לְעוֹלָם. וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בְּצֶדֶק

האָך געלאָבט (זייא) גאָטט דער לעבענדע או' געפריזען, ער איזט דאַ או' ניכטס
יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין
דיא צייט בעשטיאמט זיין דאַזיין. איינציג קיינע איינהייט גלייכט זיינר איינהייט
עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ׃ אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ
אונבגרייפֿליך אויך אָהנע ענדע איזט זיינע איינהייט. ניכט האַט ער אָהנליכקייט
נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ׃ אֵין לוֹ דְמוּת
איינעז קערפערז אונד איזט ניכט קערפערליך ניכטז גלייכט איהם
הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו
אין זיינר הייליגקייט. פֿריהער אַלז אַללע וועזען וועלכע ערשאַפֿפֿען וואָרדען
קְדֻשָּׁתוֹ׃ קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא
דער ערזטע אונד קיין אַנפֿאַנג זיינעז אַנפֿאַנגז. ער איזט הערר דער וועלט
רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ׃ הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם
איבער אַללע געשעפֿפֿע (דיעז) צייגט זיינע גרעסע אונד רעגיערונג. דען גייזט
לְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ׃ שֶׁפַע
זיינר ווייזאַגונג גאַב ער דען מאַננערן זיינער ליעבע אונד זיינעז רוהמז. ניא
נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ׃ לֹא
שטעהט אויף אין ישראל וויא משה נאָך איין פּראָפֿעט דער שויעט זיינען
קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־
אַבגלאַנץ. געזעטצע דער וואַהרהייט גאַב זיינעם פֿאָלקע גאָטט! דורך
תְּמוּנָתוֹ׃ תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־
דיא האַנד זיינעז פּראָפֿעטען דעם געטרייען זיינעז הויזעז. ניא ווירד אָנדערן
יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ׃ לֹא יַחֲלִיף
גאָטט אונד ווירד ער וועכסעלן זיין געזעטץ אין עוויגקייט מיט אַנדערן.
הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ׃
ער שויעט אונד וויז אונזרע געהיימניסע זיעהט דאַז ענדע דער זאַכע
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר
אים אַנפֿאַנג. לאָהנט דעם פֿראָממען גוטעס נאַך זיינעם פֿערדיענסטע פֿערגעלטעט
בְּקַדְמָתוֹ׃ גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן

שהיה בכלל ויצא לטעון טוען אחר שלא כעניני יצא להקל ולהחמיר: כל דבר שהיה בכלל ויצא לדון בדבר החדש אי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש: דבר הלמד מעניני, ודבר הלמד מסופו: וכן שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם: יהי רצון לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות:

איין נייער אונטטאנד אויזגענאמט ווערדען, זא גילט דיזער נייע אונטטאנד ניכט נור פיר דען בעזאנדער הערויזגעהאבענען פאלל אללײן, זאנדערן ער גילט אויך פאן דעם אללגעמיינען. ווירד פאן דעם אויז דעם אללגעמיינען הערויזגע-האבענען בעזאנדערן פאלל, נור איין טהייל דער דעם אללגעמיינען גגעבענען פארטריפט געפאדערט: זא איזט דער הערויזגעהאבען אום איהן צו ערלייכ-טערן ניכט צו ערשווערען. ווירד פאן דעם אויז דעם אללגעמיינען הערויזגע-האבענען בעזאנדערן פאלל איינע נייע, דעם אללגעמיינען ניכט געגעבענע פארטריפט געפאדערט: זא איזט דער הערויזגעהאבען אום איהן צו ערלייכ-טערן (פאן דער אללגעמיינען) או' צו ערשווערען (דורך דיא נייע פארטריפט), ווירד פאן דעם אויז דעם אללגעמיינען הערויזגעהאבענען בעזאנדערן פאלל איינע נייע (דער אללגעמיינען געגעבענען ווידערשפרעכענדען) פארטריפט גע-פאדערט, זא קאן ער ניכט ווידער אונטער דיא אללגעמיינע רעגעל געבראכט ווערדען, ביז איהן דיא הייליגע שריפט אויזדריקליך ווידער דארונטער צאהלט. אמכבער אונבעשטיאמטע זאך ווירד אויז דעם דאראויף פאלגענדען איהם אהנלי-כען זאטץ נאהער בעשטיאמט, אמכבער אויז זיינעם אייגענען וועזען. צו נוייען זאטצען, דיא זיך ווידערשפרעכען, אום איין דריטטער אויפגעפונדען ווערדען דער דען אויזשלאג גיבט. יהי רצון עז זייא דיר וואהלגעפאלליג עוויגר אונזר גאטט או' גאטט אונזרער פארפאהרען, דען הייליגען טעמפעל ווידער צו ערבויען באלד או' אין אונזערן טאגען, או' לאס אונזר אנטהייל דיין הייליגעז געזעץ זיין.

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת: מִקַּל וָחוֹמֶר וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה· מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד· וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים· מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט וּכְלָל· כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט: מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט· וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל· כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל־הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא· כָּל־דָּבָר

רבי דער לעהרער ישמעאל זאגטע: דיא געזעטצע ווערדען פֿערמיט-
טעלסט דרייצעהן רעגעלן ערלייטערט: נעמליך, דורך דען שלוס פֿאָן דעם
מינדערוויכטיגען אויף דאס וויכטיגערע (אונד אויך אומגעקעהרט פֿאָן
דעם וויכטיגערן אויף דאס מינדערוויכטיגע. דורך גלייכלויטענדע אויס-
דריקע (ווען ביים צוויא געזעטצען גלייכלויטענדע אָדער גלייכבעדיי-
טענדע ווערטער געברויכט ווערדען, ווערדען זיא אונטער געוויסען
בעדינגונגען פֿערגליכען. דורך איין נור רעגעל דיענענדעס געזעטץ, בע-
שטיממט דורך איינען פֿערזעס אָדער צוויא פֿערזען, (איין איינצעלנעס געניס
בעשטיממטעס געזעטץ דיענט נור אללגעמיינען רעגעל אללען אנדערן
אונבעשטיממטען געזעטצען; דיא בעשטיממונג דעס איינצעלנען מאג אויס
איינעם אָדער אויס צווייען פֿערזען געפֿאָלגערט ווערדען זיין). דורך דאס
אללגעמיינע אונד בעזאָנדערע, (ווען אויף דאס אללגעמיינע דאס בעזאָנדע-
רע פֿאָלגט, ווירד דאס אללגעמיינע אויף דאס בעזאָנדערע איינגעשרענקט.
דורך דאס בעזאָנדערע אונד אללגעמיינע, (ווען דאס בעזאָנדערע פֿאָר-
הער געהט, אונד דאס אללגעמיינע פֿאָלגט, ווירד לעטצטערעס דורך ערס-
טערעס איינגעשרענקט). דורך דאס אללגעמיינע, בעזאָנדערע אונד אלל-
געמיינע (מיזט דאס געזעטץ אין דיעזער אָרדנונג אבגעפֿאסט) אלזדאן שרענקט
דאס בעזאָנדערע דאס אללגעמיינע אויף אללע איהם אָהנליכע פֿאללע איין. דורך
דאס אללגעמיינע, וועלכעס דאס בעזאָנדערע או' דורך דאס בעזאָנדערע וועלכעס
דאס אללגעמיינע בעדארף (צור געגענזייטיגען נאֶהערן בעשטיממונג) ווען פֿאָן
דעם אללגעמיינען איין בעזאָנדערער פֿאלל הערויסגעהאָבען, אונד פֿאָן דיעזעם

אוּ' קינדערן אוּ' קנעכטען. דיא פֿרידענספֿער זינד היילינגטיאר גערינגרער ארט
וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים
ווערדן געשלאכטעט איבער אָרטען דעם פֿאָרהאָף: איהר בלוט אום האבן צוויא
שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי
גאבען וועלכע אויזמאכען פֿיער ווערדן געגעסן איבראל (אין) דער שטאדט
מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר
פֿאָן אללען מענשען נאך אללער צובערייטונג צוויא טאגע אונד נאכט
לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה
(נור) איינע, דיא העבע פֿאָן איהנן אויז איהנען גלייך נור דאס דיא העבע
אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם
ווירד געגעסן פֿאָן פריזטערן איהרן וייבערן אונד קינדערן אונד קנעכטען
נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם:
דיא ערזטגעבורט דאז צעהנטע דאז פסחלאם (זינד) היילינגטיאר גערינגרר ארט
הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים
ווערדן געשלאכטעט איבער אָרטען דעז פֿאָרהאָפֿז, איהר בלוט אום האבן גאבע
שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה
איינע יעדאך דאס מאן עז גיבט געגען דען באָדן. פֿערשידען (אויזט)
אַחַת· וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד: שִׁנָּה
איהר שפייזען, דיא ערזטגעבורט ווירד געגעסן פֿאָן פריזטערן דאז צעהענט
בַּאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר
פֿאָן אללן מענשן, ווערדן געגעסן איבראל אין דער שטאדט נאך אללר צובערייטונג,
לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל
צוויא טאגע אונד נאכט (נור) איינע, דאז פסחלאם ווירד ניכט געגעסן נור
לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא
ביא נאכט אונד ניכט געגעסן נור ביז מיטטערנאכט אונד ניכט געגעסן
בַּלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
נור פֿאָן דאנו בעשטיאמטען גענאָזטען או' ניכט אנדערז געגעסן אלז געבראטען.
אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

דער געאיינדע או' טולדאָפפער. דיזע זינד טולדאָפפער טולדאָפפער וועגן רויב

צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת׃ אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת

טולדאָפפער וועגן פערגרייפונג*) טולדאָפפער (וועגן) איינער אָהגד

אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה

דיח פערשפראָכען איזט טולדאָפפער דעז ענטהאַלטזאַמען, טולדאָפפער

חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם

דעז אויזאֶטציגען טולדאָפפער (וועגן) צווייפעל ווא דיזן געשלאַכטעט

מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי שְׁחִיטָתָן

נאָרדליך דער עמפפאַנג איהרעז בלוטז איס געפעֶזע דעז דיענזטעז נאָרדליך

בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן

איהר בלוט אום האַבען צווייא גאַבען וועלכע אויזאַכען פיער

וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע׃

ווערדן געגעסען איננרהאַלב דער פאָרהאָנגע פאָן אָמנליכן דעז פריזטערטהומז

וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה

נאַך אַללער צובערייטונג דען טאַג אונד נאַכט ביז איטטערנאַכט.

בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת׃

דאַז דאַנקאָפפער, דער ווידדער דעז ענטהאַלטזאַמען (זינד) הייליגטהיאמער

הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים

געריגגער אַרט זיא ווערדן געשלאַכטעט אַללר אָרטען דעז פאָרהאָפז איהר בלוט

קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן

אום האַבען צווייא גאַבען וועלכע אויזמאַכען פיער ווערדען געגעסען

טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין

איבעראַלל (אין) דער שטאַדט פאָן אַללען מענשען נאַך אַללר צובערייטונג דען טאַג

בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם

או' נאַכט ביז איטטערנאַכט. דיא העבע פאָן איהנען איזט איהנען גלייך

וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת׃ הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם

נור דאַס דיא העבע ווירד נור געגעסען פאָן פריזטערן איהרען וייבערן

אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם

*) אַן געהייליגטען גיטערן

דער אַטע. דיא זינדאָפפער דער געאיינדע או' איינצעלנען דיעזע זינד

הַדֶּשֶׁן: חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן

דיא זינדאָפפער דער געאיינדע דיא ציגענבאָקע אַם פעזט דער נייאאָנדע

חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים

או' אנדערער פעזטטאַגע ווערדען געשלאַכטעט נאָרדליך דאַז אויפפאַנגען

וְשֶׁל־מוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל

איהרעז בלוטז איז געפעזע דעז דינזטעז נאָרדליך איהר בלוט אוס האַבען

דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן

פיער גאַבען אויף פיער ווינקעלן. או' לוואַר ער געהט הינויף

אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת: כֵּיצַד עָלָה

דיא טטיעגע ווענדעט זיך לום אואקרייזע ער קאָמט לום ווינקעל זיד־

בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית

אָזטליך דאַן אָזט ־ נאָרדליך נאָרד ־ וועזטליך

מִזְרָחִית· מִזְרָחִית צְפוֹנִית· צְפוֹנִית מַעֲרָבִית

וועזט ־ זידליך דאַז איבריגע דעז בלוטז ווירד פערגאָסען אויף

מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית· שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל־

דען באָדען זידליך ווערדען געגעסען איננערהאַלב דער פאָרהאָנגע

יְסוֹד דְּרוֹמִי· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים

פאָן אאָננליכען דעז פריזטערטהואז נאַך אַללער צובערייטונג דען טאַג או' נאַכט

לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה

ביז איטטערנאַכט. דאַז בראַנדאָפפער (איזט) גאַנץ הייליג ווירד געשלאַכטעט

עַד־חֲצוֹת: הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ

נאָרדליך דער עאפפאַנג דעז בלוטז איז געפעזע דעז דינזטעז נאָרדליך דאַז בלוט

בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ

אוס האַבען צוויא גאַבען וועלכע אויזאַכען פיער או' ערפאָרדערט

טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה

הויטאַבציהונג צערשטיקונג או' גאָנצליכעז פערברעננען. דיא פרידענזאָפפער

הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים: זִבְחֵי שַׁלְמֵי

זערדען געשלאכטעט נארדליך דער שטיער אונד ציעגענבאק פאן טאגע

שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם

דער פערזאהנונג ווערדן געשלאכטעט נארדליך דאז אויפפאנגען איהרעז בלוטז

הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן

אים געפאזע דעז דיענזטעז נארדליך איהר בלוט אוס אמן שפרענגען

בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה

זוויטען דיא שטאנגען אונ' אויף דען פארהאנג אויף דען אלטאר פאן גאלד

עַל־בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב

דיא גאבע (נור) איינע פאן איהנען פערהינדערטי) דאז איבריגע דעז בלוט,

מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם

וואר ער׳) פערגיסענד אויף דען באדען וועזטליך פאם אלטארע דעז אייסערן

הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן

וועז ניכט ער (עז) גאב ניכט הינדערט עז[3]. שטירע דיא פערברענגט ווערדען

אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב: פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים

אונ' ציעגענבאקע דיא פערברענגט ווערדן שלאכטעט אמן נארדליך דאז אויפפאנגן

וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל

איהרעז בלוטז אים געפאזע דעז דיענזטעז נארדליך איהר בלוט אוס אמן

דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן

שפרענגען אויף דען פארהאנג אונ' אויף דען אלטאר פאן גאלד דיא גאבע

הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה

(נור) איינע פאן זיהנען פערהינדערט. דאז איבריגע דעז בלוטז וואר ער

אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת. שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה

פערגיסענד אויף דען באדען וועזטליך פאם אלטארע דעז אייסערן ווען

שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־

ניכט ער עז גאב ניכט הינדערט עז. דיזע אונ' יענע ווערדן פערברענגט אים הויזע

לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית

1) דיא פערזאהנונג. 2) דער פריזטער נעאליך. 3) דיא פערזאהנונג.

אם אנפאנג אייערער מאנאטע ברינגט דאר איין גאנצאפפער

אם ראש חודש **וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה**

דעם עוויגען, שטיערע יונגע רינדער צווייא או' ווידער איינען,

לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד

לאמאער איינאהריגע זיעבען אהנע פעהלער אונד דרייא

כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה

צעהנטעל פיינע: מעהל צום מעהלאפפער איינגעריהרט מיט אהל צום שטיערע

עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר

(איינען) או' צווייא צעהנטעל פיינע: מעהל איין מעהלאפפער איינגעריהרט

הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה

מיט אהל צום ווידער (דעם איינען) או' איין צעהנטעל פיינע: מעהל

בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת

מעהלאפפער איינגעריהרט מיט אהל צום שאפע דעם איינען גאנצאפפער גערוך

מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ

אנגענעהם פייעראפפער דעם עוויגען. איהרע טראנקאפפער איין האלבע: הין זייא

נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה

צום שטיערע איין דריטטעל הין צום ווידער איין פיערטעל הין

לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין

צום שאפע וויין דיזעס גאנצאפפער דעס נייאמאנדס אן יעדם נייאמאנד פיר דיא מאנאטע

לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי

דעס יאהרס. או' ציגענבאק איינען צום זינדאפפער צום עוויגען

הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה

נעבסט גאנצאפפער דאס בעשטאנדיגע זאלל בערייטעט ווערדן או' זיין טראנקאפפער.

עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

וואס זינד דיא ארטער דער אפפערשלאכטונג? דיא אללערהייליגסטען

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים

בעשטענדיג דאַז בערייטעט וואָרדן אַם בערגע סיני צום גערוכע אַנגענעהם

עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ

פייעראָפפער דעם עוויגען זיין טראַנקאָפפער איין פירטעל הין

אִשֶּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין

צום לאַמע דאַז איינע איז היילגטהום גיסע טראַנקאָפפער שטאַרקען ווײן

לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר

דעם עוויגען אונד דאַז לאַם דאַז צווייטע בערייטע צווישען

לַיהוָה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין

דען אַבענדען וויא דאַז מעהלאָפפער דעז מאָרגענס וויא זיין טראַנקאָפפער

הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ

בערייטע (עז) אַלז פייעראָפפער (צום) גערוכע אַנגענעהם דעם עוויגען.

תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

או' שלאַכטע עז אויף דיא זייטע דעז אַלטאַרז מיטטערנאַכטליך פאָר

וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי

גאָטט דאַן שפרענגען דיא זאָהנע אהרן'ז דיא פריסטער זיין בלוט

יְהוָה וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ

אויף דעם אַלטאַר רינגזאום.

עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

אַם טאַגע שבת צווייא לאַממער איין יאָהריג

(אַם שבת) וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה

אָהנע פעהלער או' צוויא צעהנטל פיינעז מעהל (צום) מעהלאָפפער איינגעריהרט

תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה

מיט אָהל או' זיין טראַנקאָפפער. איין גאַנצאָפפער דעם שבת אַן יעדם שבת

בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ

נעבזט דעם גאַנצאָפפער דאַז בעשטענדיגע או' ווייןאָפפער.

עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

ערפֿיללע אונז עוויגר אונזר גאָטט וואַז געשריבען שטעהט: צור זעלבען צייט
וְקַיֶּם־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה־שֶּׁכָּתוּב׃ בָּעֵת הַהִיא
וויל איך היכברינגען אייך, אַלזדאַן וויל איך פֿערזאַממלען אייך דען איך געבע
אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֵּן
אייך צום פרייז אונד צום רוהם אונטער אַללען פֿאָלקערן דער ערדע,
אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ
איך ברינגע צוריק דיא געפֿאַנגענען פֿאָר אייערן אויגען שפריכט דער עוויגע.
בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ׃

ער שפראַך דער עוויגע צו משה וויא פֿאָלגט: געביטע דען קינדערן
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי
ישראל׳ז אונד שפריך צו איהנען איין אָפפֿער שפייזע!
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי
פֿיר איינע פֿלאַממען גערוך איר אַנגענעהם, בעאָבאַכטעט דאַרצוברינגען איר
לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי
צו זיינר צייט אונד שפרעכט צו איהנען דיזעז (איזט) דאַז פֿייעראָפפֿער וועלכעז
בְּמוֹעֲדוֹ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר
איהר ברינגען זאָללט דעם עוויגען: לאֶממער יאֶהריגע אָהנע פֿעהלער
תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם
צווייא יעדען טאַג (צום) גאַנצאָפפֿער בעשטאֶנדיג. דאַז לאַם דאַז איינע
שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
בערייטע דעז מאָרגענז אונד דאַז לאַם דאַז צווייטע בערייטע צווישען
תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין
דען אַבענדען. איין צעהנטעל איפה פֿיינעז מעהל צום מעהלאָפפֿער
הָעַרְבָּיִם׃ וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה
איינגעריהרט מיט אָהל געשטאָססענעז איין פֿירטעל הין. דאַז אָפפֿער
בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃ עֹלַת

דיא דאָז הייליגען דיינען נאָמען, הייליגע דיינען נאָמען אין דיינר וועלט,

מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ. וְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ.

אוּ׳ דורך דיין הייל ערהעבע אונד ערהאָהע אונזער גליקזהאָרן. געלאָבט

וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ. בָּרוּךְ

זייעזט דוא עוויגער דוא הייליגזט דיינען נאָמען אָפפענטליך.

אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּרַבִּים:

דוא ביזט עוויגער אונזער גאָטט אים הימעל אוּ׳ אויף ערדען אין הימעלן

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי

הימעלן דען אָבערזטען. פירוואָהר דוא ביזט דער ערזטע

הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים: אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן

אונד דוא ביזט דער לעצטע אויסער דיר איזט קיין גאָטט.

וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן. וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים.

פערזאַממעלע דיינע האָררענדען פאָן דען פיער זייטען דער ערדע

קַבֵּץ קֹוֶיךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ.

זיא ווערדען ערקעננען אוּ׳ איינזעהען אללע בעוואָהנער דער וועלט, דאָס

יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם. כִּי

דוא ביזט גאָטט נור אללעין אין אללען רייכען

אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת

דער ערדע דוא טופזט דיא הימעל אונד דיא ערדע

הָאָרֶץ: אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ

דאָז מעער אונד אללעז וואָז דאַריננען. אונד ווער אונטער אללען

אֶת־הַיָּם וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בָּם: וּמִי בְּכָל־

געשעפפען דיינר האָנדע אין האָהען אָדער טיעפען וויר זאָגען

מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר

צו דיר, וואָז טהוזט דוא? פאָטער אים הימעל ערצייגע אונז

לְךָ מַה־תַּעֲשֶׂה: אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ

גנאָדע וועגען דיינעז נאָמענז דעז גראָסן דער גענאָננט איזט (איבר) אונז

חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ:

יצחק'ז זיינעז איינציגן דער געבונדען ווארד אויף דעם אלטארע, דיא געמיינדע
יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּב־הַמִּזְבֵּחַ עֲדַת
יעקב'ז דיינעז זאהנעז דיינעז ערזטגעבארנען אויז ליעבע
יַעֲקֹב בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ׃ שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ
מיט דער דוא ליעבטעזט איהן אויז פריידע מיט דער דוא דיך פרייטעזט
שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַחְתָּ
מיט איהם נאננטעזט דוא זיינען נאמען ישראל או' ישרון.
בּוֹ קָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן׃
דארום זינד וויר פערבונדען צו דאנקען דיר, דיך צו לאבען
לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ
דיך צו פרייזען, צו ריהמען צו הייליגען אונד צו געבען לאב אונד דאנק
וּלְפָאֶרְךָ׃ וּלְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת־שֶׁבַח וְהוֹדָיָה
דיינעם נאמען. הייל אונז וויא הערליך איזט אונזר טהייל וויא ליבליך
לִשְׁמֶךָ׃ אַשְׁרֵינוּ מַה־טּוֹב חֶלְקֵנוּ׃ וּמַה־נָּעִים
אונזער לאאז וויא שאהן אונזער ערבע, הייל אונז דאס וויר
גּוֹרָלֵנוּ׃ וּמַה־יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ׃ אַשְׁרֵינוּ שֶׁאָנוּ
פריה קאמען אונד שפאט קאמען אבענד אונד מארגען אונד שפרעכען
מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וָבֹקֶר וְאוֹמְרִים
צווייא מאל יעדען טאג: הערע ישראל דער עוויגע אונזר גאטט איזט דער עוויגע
פַּעֲמַיִם בְּכָל־יוֹם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ
איינציג. געלאבט זייא דער נאמע דער רוהם זיינעז רייכעז אימער אונד עוויג.
אֶחָד׃ בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃
דוא וואריזט בעפאר געשאפפען ווארד דיא וועלט, דוא ביזט
אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם׃ אַתָּה הוּא
נאך ערשאפפונג דער וועלט, דוא ביזט אין דער וועלט דיסזייטז
מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם׃ אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה
אונד דוא ביזט אין דער וועלט דער קינפטיגן. הייליגע דיינען נאמען דורך
וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא׃ קַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ עַל

דיא װאַהרהײט פֿיהרע װאַהרהײט אים הערצען, פֿאָדערע זיך
עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם
אונד שפרעכע:
וְיֹאמַר:
הערר אַללער װעלטען ניכט (געטטילט) אויף אונזרע טוגענד װיר
רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ
לעגען פֿאָר אונזערע ביטטע פֿאָר דיר, זאָנדערן אויף דײנער באַראַהערציגקײט
מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ
פֿיעלע, אָ װאַס זינד װיר װאַס אונזער לעבען װאַס אונזערע גיטע װאַס
הָרַבִּים: מָה אָנוּ. מֶה חַיֵּינוּ. מֶה חַסְדֵּנוּ. מַה־
אונזערע טוגענד װאַס אונזערע הילפֿע װאַס אונזערע קראַפֿט װאַס
צִּדְקוֹתֵינוּ. מַה־יְשׁוּעָתֵנוּ. מַה־כֹּחֵנוּ. מַה־
אונזערע מאַכט? װאַס קאָננען װיר זאַגען פֿאָר דיר עװיגער אונזער גאָטט
גְּבוּרָתֵנוּ. מַה־נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אונד גאָטט אונזערער עלטערן זינד ניכט אַללע העלדען איין ניכטס
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. הֲלֹא כָּל־הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן
פֿאָר דיר דיא מאַננער דעס רוהמס װיא ניא געװעזען דיא קלוגען אָהנע
לְפָנֶיךָ. וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ. וַחֲכָמִים כִּבְלִי
קעננטניס, דיא װײזען אָהנע אײנזיכט דען דיא מײזטען איהרער טהאַטען
מַדָּע. וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל: כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם
זינד טאַנד, דיא טאַגע איהרעס לעבענס אײטעל פֿאָר דיר. דער פֿאָרצוג
תֹּהוּ. וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ. וּמוֹתַר
דעס מענשען פֿאָר דעם פֿיהע איזט ניכטס דען אַללעס איזט אײטעל.
הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אָיִן: כִּי הַכֹּל הָבֶל:
אַבער װיר זינד דײן פֿאָלק קינדער דײנעס בונדעס זאָהנע אַבֿרהם'ס
אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ. בְּנֵי אַבְרָהָם
דײנעס ליבלינגס דעם דוא שװאָורזט אויף דעם בערגע מוריה, דער זאַאמען
אֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לּוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה: זֶרַע

לאַסע הערשען איבר אונז בעזע בעגירדע ענטפערנע אונז פאָן אענטשען

תשלט בנו יצר־הרע והרחיקנו מאדם

דיא בעזע זינד. פאָן געזעלשאַפטער שלעכטעם. לאַס אונז פעזט האַלטען אַן זוזט

רע· ומחבר רע ודבקנו ביצר

צום גוטען או' האַנדלונגען גוטען צווינגע אונזרע בעגירדע

הטוב· ובמעשים טובים· וכוף את־יצרנו

איך צו אונטערוורפען דיר. טענקע אונז הייטע אונד אַלע טאַגע

להשתעבד־לך ותננו היום ובכל־יום

גונזט גנאַדע או' ערבאַרמען אין דייכען אויגען אונד דען אויגען

לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני

אַללער דיא אונז זעהען, פערלייגע אונז גנאַדע. אַלגיטיגע. געלאָבט

כל־רואינו· ותגמלנו חסדים טובים ברוך

זייעזט דוא עוויגער דער ערלייגט גנאַדע אַלגיטיגע זייכעם פאָלקע ישראל.

אתה יי גומל חסדים טובים לעמו ישראל:

עז זייא דער ווילע פאָר דיר עוויגער איין גאָטט או' גאָטט אייכער עלטערן

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי·

איך צו בעוואַהרען הייטע אונד אַלע טאַגע פאָר פרעכען געזיכטערן

שתצילני היום ובכל־יום· מעזי פנים

או' פרעכהייט דעז געזיכטז, פאָר אענטשען בעזען פאָר געזעלשאַפט בעזער

ומעזות פנים· מאדם רע· ומחבר רע·

פאָר נאַכבאַר בעזעם פאָר צופאַלל בעזעם פאָר פערפיהרער דער פערדערבליך איזט

ומשכן רע· ומפגע רע· ומשטן המשחית·

פאָר גערעכטע שטרענגעם פאָר אַנקלאַגער שטרענגעם, זאָוואָהל ער זייא

מדין קשה· ומבעל דין קשה· בין שהוא

איין בונדעזגענאָססע אַלז ער אויך ניכט זייא איין בונדעזגענאָססע.

בן ברית ובין שאינו בן־ברית:

אימער זייא דער אענש גאָטטעזפירכטיג אין געהיים, געטטעהע

לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ומודה

געלאבט זייאזט דוא א"ג"ו דער בעפרייעט געפאנגענע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ מַתִּיר אֲסוּרִים:

געלאבט זייאזט דוא א"ג"ו. דער אויפריכטעט געבייגטע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ זוֹקֵף כְּפוּפִים:

געלאגט זייאזט דוא א"ג"ו. דער אויזדעהנט דיא ערדע איבער דען וואסערן.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:

געלאבט זייאזט דוא א"ג"ו. דער בערייטעט איר אלז אייגען בעדארף.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:

געלאבט זייאזט דוא א"ג"ו. דער פארדערט דיא טריטטע דעז מענשען.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי־גָבֶר:

געלאבט זייאזט דוא א"ג"ו. דער אומגירטעט ישראל מיט שטארקע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:

געלאבט זייאזט דוא א"ג"ו. דער קרענט ישראל מיט רוהם.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:

געלאבט זייאזט דוא א"ג"ו. דער גיבט דען מידען קראפט.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמֶ"הָ הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:

געלאבט זייאזט דוא עוויגער אונזער גאטט קאניג דער וועלט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

דער פערטייבט דען שלאף פאן איינען אויגען אונ' שלוממער פאן איינען וויעפערן.

הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינָי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי:

עז זייא דער ווילע פאר דיר עוויגער! אונזר גאטט אונ' גאטט אונזרער עלטערן

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

אונז צו איבען אין דיינער לעהרע אונ' צו בעפעזטיגען אין דיינען געבאטטען

שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ

(ניכט) בריגנע אונז ניכט צו איינער זינדע ניכט צו איינער איבערטרעטונג

וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה

אונ' לאזטער, ניכט צור פערזוכונג ניכט צור שאנדע, ניכט

וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַ

פאן איר, או' זיא ווידער געבען איר אין דער צוקונפט. זא לאנגע

מִמֶּנִּי. וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן

דיזע זעלע אין איר איזט דאנקע איך דיר עוויגער איין גאטט

שֶׁהַנְּשָׁמָה בְקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי

או' גאטט איינער עלטערן אייזטער אלער ווערקע הערר אללער

וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים. אֲדוֹן כָּל־

זעלען, געלאבט זייעזט דוא עוויגער דער ווידערגיבט דיא זעלען

הַנְּשָׁמוֹת. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת

דען קארפערן דער טאדטען.

לִפְגָרִים מֵתִים:

געלאבט זייעזט דוא עוויגער אונזער גאטט קאניג דער וועלט דער גיעבט

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן

דעם האהנע פערנונפט צו אונטערשיידען צווישען טאג או' צווישען נאכט.

לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:

געלאבט זייעזט דוא א"ז"ו. דער ניכט איך טוף אלז היידע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ"ה שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי:

געלאבט זייעזט דוא א"ז"ו. דער ניכט איך טוף אלז טקלאפע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ"ה שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:

(אנגזפרואכען זאגען דיזע ברכה)

געלאבט זייעזט דוא א"ז"ו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ"ה

דער ניכט איך טוף אלז וייב.

שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:

(פרויענליאאער זאגען דיזע ברכה).

געלאבט זייעזט דוא א"ז"ו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ"ה

דער איך ערטוף נאך זיינעם ווילען.

שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:

געלאבט זייעזט דוא א"ז"ו. דער זעהענד מאכט בלינדע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ"ה פּוֹקֵחַ עִוְרִים:

געלאבט זייעזט דוא א"ז"ו. דער קליידעט נאקענדע.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱמ"ה מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

זיין אנטליץ דיר, בעגנאדיגע דיך. ער ווענדע דער עוויגע זיין אנטליץ דיר (צו

פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ ׀ פָּנָיו אֵלֶיךָ

אונד געבע דיר פריעדע. דיעזע (זינד) דינגע דיא ניכט האבען

וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם

איין אמאס: דיא עקקע, דיא ערזטלינגע, דיא ערשיינונג, דיא אויזאיבונג

שִׁעוּר הַפֵּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרֵאָיוֹן וּגְמִילוּת

דער וואהלטהאטען או׳ ערלערנונג דער געזעטצע. דיזע דינגע וואָ דער מענש

חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם

געניעסט פאָן דען פריכטען אין דער וועלט דיזזייט: דער שטאם בלייבט (איהם)

אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת

אין דער וועלט דער קינפטיגען, דיעזע זינד זיא: עהרען פאטער או׳ אוטטער

לָעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם

אויזאיבען וואהלטהאטען דאס פאָרדערן אין דאס לעהרהויז

וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ

פריה אונד אבענד אויפנאהמע (דער געזטע) בעזוכען

שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר

דער קראנקען אויזשטאטטונג דער ברויט בעגלייטונג דער לייכע אנדאכט

חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן

אים געבעטע שטיפטען פריעדען צווישען איינעם מענשען או׳ זיינעם נאכזטען

תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ

או׳ ערלערנונג דער געזעטצע איבערטריפפט אללעז.

וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

מיין גאטט! דיא זעעלע דיא דוא גאבזט איר ריין (איזט) זיא. דוא

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא· אַתָּה

שופזט זיא דוא בילדעזט זיא דוא הויכטעזט זיא איר איין

בְרָאתָהּ· אַתָּה יְצַרְתָּהּ· אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי·

דוא בעוואהרזט זיא אין איר, דוא (ווירזט) איינזט זיא נעהמען

וְאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי· וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ

זיך צו ערהאַלטען או' צו בעשטעהן פֿאָר דיר. געלאָבט זייעזט דוא עוויגער
לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
אַרצט אַללעז פֿלייטעז וואונדערבאַר אים ווירקען.
רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:
געלאָבט זייעזט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאֶניג דער וועלט וועלכער
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
אונז הייליגטע דורך זיינע געבאָטע או' בעפֿאַהל, אונז צו בעשעֶפֿטיגען
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק
מיט דען וואָרטען דער לעהרע. לאַס אַנגענעהם זיין, עוויגער! אונזער גאָטט
בְּדִבְרֵי תוֹרָה: וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
דיא וואָרטע דיינער לעהרע אין אונזרעם מונדע אונד אים מונדע
אֶת־דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי
דיינעז פֿאָלקעז דעז הויזעז ישראל, זאָ ווערדען זיין וויר, אונזערע שפּראָסלינגע
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ
או' דיא שפּראָסלינגע דיינעז פֿאָלקעז דעז הויזעז ישראל וויר אַללע
וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ
ערקעננער דיינעז נאַמענז או' ערלערנער דיינעז געזעטצעז. געלאָבט זייעזט דוא
יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה
עוויגער דער לעהרט דאַז געזעטז זיינעם פֿאָלקע ישראל.
יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
געלאָבט זייעזט דוא עוויגר אונזער גאָטט קאֶניג דער וועלט וועלכער
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
וואֶהלטע אונז אויז אַללען פֿאֶלקערן אונד גאַב אונז זיינע לעהרע
בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ
געלאָבט זייעזט דוא עוויגער געבער דער לעהרע.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:
ערזעגנע דיך דער עוויגע או' בעהיטע דיך. ער לאַסע לייכטען דער עוויגע
יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ ׀

אָהנע ענדע, זיין איזט דיא מאַכט אונ' הערשאַפט. ער איזט מיין גאָטט

בְּלִי תַכְלִית. וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה: וְהוּא אֵלִי

לעבענדיגר ערלאֶזער דער פעלז מיינר ליידען צור צייט דער נאָטה. ער (איזט)

וְחַי גֹּאֲלִי. וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה: וְהוּא

מיין פאַניר אונ' צופלוכט איר מאַנטהייל מיינעס קעלכס אַם טאַגע ווען איך רופע.

נִסִּי וּמָנוֹס לִי. מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא:

אין זיינע האַנד עמפפעהלע איך מיינע זעעלע צור צייט ווען איך שלאַפע

בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי בְּעֵת אִישַׁן

אונ' ערוואַכע. מיט מיינעם גייסטע מיינען קאֶרפער; גאָטט (איזט)

וְאָעִירָה: וְעִם־רוּחִי גְּוִיָּתִי. יְיָ

מיט מיר אונ' ניכטס פירכטע איך.

לִי וְלֹא אִירָא:

געלאָבט זייאַסט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאֶניג דער וועלט דער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

אונס הייליגטע דורך זיינע בעפעהלע אונד אונס איין געבאָט ערטהיילט איבער

קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל

דאַס וואַשען דער האֶנדע.

נְטִילַת יָדָיִם:

געלאָבט זייאַסט דוא עוויגער אונזער גאָטט קאֶניג דער וועלט וועלכער

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

בילדעטע דען מענשען מיט ווייזהייט, אונ' שוף אַן איהם

יָצַר אֶת־הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ

פיעלע אֶפפנונגען פיעלע האֶהלונגען עס איזט אָפפענבאַר

נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי

אונ' בעקאַננט פאָר דעם טהראָנע דיינר הערליכקייט ווען געאֶפנעט ווירדע

וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ

איינע פאָן דיזען אָדער פערשטאָפפט איינע פאָן יענען ניכט וואֶרע עס מאֶגליך

אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר

(ווען מאן אין דיא זינאגאגע קאָממט זאגט מאן דיעזעס).

וויא שאֶן זינד דיינע צעלטע יעקב! דיינע וואָהנונגען ישראל:

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל:

איך דורך גראֶסע דיינער גנאדע בעטרעטע דיין הויז בוקע איך פאָר דעם

וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־

טעמפעל דיינער הייליגקייט אין גאָטטעספורכט. עוויגער! איך ליעבע

הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ אָהַבְתִּי

דיא וואָהנונג דיינעס הויזעס דען אָרט דער וואָהנונג דיינער עהרע. איך

מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי

בוקע איך, קניע ניעדער, בייגע איך פאָר גאָטט איינעם שאֶפפער.

אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשִׂי:

איך (ריכטע) איין געבעט צו דיר עוויגער צור צייט דער בעגנאדיגונג. גאָטט

וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים

דורך גראֶסע דיינער גנאדע ערהאֶרע איך דורך טרייע דיינער הילפע.

בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

הערר דער וועלט וועלכער רעגיערט האט בעפאָר יעדעס געשאֶפף

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ. בְּטֶרֶם כָּל־יְצִיר

געשאפפען וואר. צור צייט אלס ענטשטאנד דורך זיינען וויללען אללעס דאסאלס

נִבְרָא: לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל. אֲזַי

קאֶניג זיין נאמע ווארד גענאננט. אונד נאך פערוועזונג דעס אללס

מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא: וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל.

אללײן ווירד ער רעגיערען דער פורכטבארע. ער וואר ער

לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא: וְהוּא הָיָה וְהוּא

איזט אונד ער ווירד זיין אין הערלליכקייט. ער איזט איינציג, קיין

הֹוֶה. וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה: וְהוּא אֶחָד וְאֵין

אנדערער צו פערגלייכען איהם (אונד) צו געזעללען. אָהנע אנפאנג

שֵׁנִי. לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה: בְּלִי רֵאשִׁית

סדר נשיאת כפים

נשערי ציון כתוב שלא יאמר אלא שלום הרבון רק יאמר זה:

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתעשה למען קדושת חסדיך וגודל רחמיך הפשוטים ולמען טהרת שמך הגדול הגבור והנורא בן עשרים ושתים אותיות היוצא מפסוקים של ברכת כהנים

(ויזהר השמות האלה במחשבתו ולא יוציאם מפיו)

אנקתם פסתם פספסים דיונסים

האמורה מפי אהרן ובניו עם קדושיך שתהיה קרוב לי בקראי לך ותשמע תפלתי ואנקתי תמיד כשם ששמעת אנקת יעקב תמימך הנקרא איש תם. ותתן לי ולכל נפשות ביתי מזונתינו ופרנסתנו ברוח ולא בצמצום בהתר ולא באסור בנחת ולא בצער מתחת ידך הרחבה כשם שנתת פסת לחם לאכול ובגד ללבוש ליעקב אבינו הנקרא איש תם ותתננו לאהבה ולחן ולחסד בעיניך ובעיני כל רואינו. ויהיו דברי נשמעין לעבודתך. כשם שנתת את יוסף צדיקך בשעה שהלבישו אביו כתונת פסים לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואיו. ותעשה עמי נפלאות ונסים ולטובה אות. ותצליחני בדרכי ותן בלבי בינה להבין ולהשכיל ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך וסודותיך ותצילני משגיאות ותטהר רעיוני ולבי לעבודתך. ותאריך ימי (וימי אבי ואמי) (וימי אשתי ובני ובנותי) בטוב ובנעימות ברוב עוז ושלום. אמן סלה:

ויכוין לסיים עם הכהנים כדי שיענו הקהל **אמן:**

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה. אַתָּה שָׁלוֹם
וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם. יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם:

והכהנים מחזירין פניהם כלפי ההיכל ואומרין:

רִבּוֹן הָעוֹלָם עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ: שים שלום וכו׳

סדר נשיאת כפים

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלָּךְ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי עַל עַצְמִי וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי עַל אֲחֵרִים וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם וְיִתְקַיְּמוּ בִי וּבָהֶם כַּחֲלוֹמוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה מִצָּרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וּכְמֵי יְרִחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע. וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ אֶת קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע מִקְּלָלָה לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפֹךְ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וְתִשְׁמְרֵנִי וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי: אמן

יָאֵר אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה:

יְיָ יְיָ יְיָ ׀ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת:

פָּנָיו פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי:

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא:

וִיחֻנֶּךָּ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים ׀ אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה ׀ אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ ׀ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ: רבש״ע

יִשָּׂא יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

יְיָ יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה:

פָּנָיו אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי:

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם:

וְיָשֵׂם וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם:

לְךָ לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל ׀ לְרֹאשׁ:

שָׁלוֹם שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו:

סדר נשיאת כפים

כשהחזן אומר ומפני חטאנו תאמר זה:

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שכל טפה וטפה קרי שיצא ממני לבטלה ומכל ישראל בכלל ופרט שלא במקום מצוה בין באונס ובין ברצון והנשמות העשוקות בקליפות הנפוצים מארבע כנפות הארץ והנשמות דאזלין ערטלאין הנפזרים בין הגוים ועל ידי זה חרב עירנו ושמם בית מקדשנו וגלה יקרנו ונטל כבוד מבית חיינו תפליטם הקליפות כל הניצוצות הקדושות שבעולם ויחזרו לקבצם בקדושה שנית וקרב פזורנו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ ויקוים בנו מקרא שכתוב ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלהיך שמה אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלהיך ומשם יקחך ויקוים בנו באהבתו ובחמלתו הוא גאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם בכח השם הקדוש הזה בי"ט ובשם הקדוש הזה חב"ו היוצא מפסוק "חיל "בלע "ויקיאנו שתחזירם למקום קדושה ויגאלנו גאולת עולם לחבר האוהל להיות אחד:

רצה לש"ץ.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶעֱרַב עָלֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם. וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

הש"ץ מסיים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד: מודים וכו'.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו הש"ץ בקול כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר:

והכהנים מברכין בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה

הש"ץ מקרא.

יְבָרֶכְךָ יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

יְיָ יְיָ אֲדוֹנֵנוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

וְיִשְׁמְרֶךָ שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ: כשהכהני' מנגני' וישמרך אומרי' זה.

שיר הכבוד

גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ · כִּנּוּ לְתֹקֶף פְּעֻלָּתֶךָ:

דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ · וַיַּשְׁווּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ:

הִמְשִׁילוּךָ בְּרֹב חֶזְיוֹנוֹת · הִנְּךָ אֶחָד בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת:

וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת · וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת:

זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב · כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב:

חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ · הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:

טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא · וּקְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה:

יִתְפָּאֵר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי · וְהוּא יִהְיֶה לִּי לַעֲטֶרֶת צְבִי:

כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ · וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ:

לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה · אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה:

מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת · קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת:

נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ · יַעֲלֶה נָּא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ:

סְגֻלָּתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטֶרֶת · וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת:

עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם · מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם:

פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו · וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו:

צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדֹם · פּוּרָה בְּדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם:

קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָו · תְּמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו:

רוֹצֶה בְעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר · יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר:

רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ · דּוֹר וָדוֹר עַם דּוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ:

שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ · וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ:

תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת · וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטֹרֶת:

תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ · כַּשִּׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ:

בִּרְכָתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר · מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר:

וּבְבִרְכָתִי תְנַעְנַע לִי רֹאשׁ · וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ:

יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ · כִּי נַפְשִׁי תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ:

וּבָרֵךְ עַמְּךָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ· כִּי חֲפֵצִים לַעֲשׂ״ת רְצוֹנֶךָ:
וּבִרְצוֹנְךָ תַּעֲשֶׂה חֶפְצֵנוּ· הַבֶּט נָא עַמְּךָ כֻּלָּנוּ:
בְּחַרְתָּנוּ הֱיוֹת לְךָ לְעַם סְגֻלָּה· עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה:
וְתָמִיד נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. וּנְהַלֵּל לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ·
וּמִבִּרְכָתְךָ עַמְּךָ יְבֹרָךְ· כִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ:
וַאֲנִי בְּעוֹדִי אֲהַלְלָה בּוֹרְאִי· וַאֲבָרֶכְכָה כָּל יְמֵי צְבָאִי:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבוֹרָךְ לְעוֹלָם· מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

כַּכָּתוּב בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם· וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַיְיָ: עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן עָלְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי לֵהּ הִיא: וְנֶאֱמַר וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרֲכוּ אֶת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: וְנֶאֱמַר בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ: וְנֶאֱמַר וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְיָ לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם:

שיר הכבוד

כשפותחים הארון הקדש לאנעים זמירות יש לומר ד׳ פסוקים אלו.

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד:
מי זה מלך הכבוד ה׳ עזוז וגבור ה׳ גבור מלחמה:
שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
מי הוא זה מלך הכבוד ה׳ צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג· כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרוֹג:
נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶיךָ· לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ:
מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ· הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ:
עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת· וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת:
ע״פ א״ב
אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ· אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ:
בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ· דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ:

שיר היחוד ליום השבת·

ברוב הקהלות ואפילו באותן שאין נוהגים לאמר שיר היחוד כל ימות החול, מ"מ בשבת נוהגים לאמר שיר היחוד לשבת ולכגן אנעים זמירות.

אָז בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נַחְתָּ· יוֹם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן בֵּרַכְתָּ:
וְעַל כָּל פּוֹעַל תְּהִלָּה עֲרוּכָה· חֲסִידֶיךָ בְּכָל עֵת יְבָרְכוּכָה:
בָּרוּךְ יְיָ יוֹצֵר כֻּלָּם· אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
כִּי מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ· רוֹב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ:
וּבְמִצְרַיִם הַחִלּוֹתָ· לְהוֹדִיעַ כִּי מְאֹד נַעֲלֵיתָ:
עַל כָּל אֱלֹהִים בַּעֲשׂוֹת בָּהֶם· שְׁפָטִים גְּדֹלִים וּבֵאלֹהֵיהֶם:
בְּבָקְעֲךָ יַם סוּף עַמְּךָ רָאוּ· הַיָּד הַגְּדוֹלָה וַיִּירָאוּ:
נִהַגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לָךְ· שֵׁם תִּפְאֶרֶת לְהַרְאוֹת גָּדְלָךְ:
וְדִבַּרְתָּ עִמָּם מִן הַשָּׁמַיִם· וְגַם הֶעָבִים נָטְפוּ מָיִם:
יָדַעְתָּ לֶכְתָּם בַּמִּדְבָּר· בְּאֶרֶץ צִיָּה אִישׁ לֹא עָבָר:
תַּתָּה לְעַמְּךָ דְּגַן שָׁמַיִם· וְכֶעָפָר שְׁאֵר וּמִצּוּר מָיִם:
תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם רַבִּים עַמִּים· יִירְשׁוּ אַרְצָם וַעֲמַל לְאֻמִּים:
בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקִּים וְתוֹרוֹת· אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת:
וַיִּתְעַדְּנוּ בְּמִרְעֶה שָׁמֵן· וּמֵחַלָּמִישׁ צוּר פַּלְגֵי שָׁמֶן:
בְּנוּחָם בָּנוּ עִיר קָדְשֶׁךָ· וַיְפָאֲרוּ בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ:
וַתֹּאמֶר פֹּה אֵשֵׁב לְאֹרֶךְ· יָמִים צֵדָה בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ:
כִּי שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק· אַף כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק:
וּבֵית הַלֵּוִי נְעִימוֹת יְזַמְּרוּ· לְךָ יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ:
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִרְאֵי יְיָ· יְכַבְּדוּ וְיוֹדוּ שִׁמְךָ יְיָ:
הֵטִיבוֹתָ מְאֹד לָרִאשׁוֹנִים· כֵּן תֵּטִיב גַּם לָאַחֲרוֹנִים:
יְיָ תָּשִׂישׂ נָא עָלֵינוּ· כַּאֲשֶׁר שַׂשְׂתָּ עַל אֲבוֹתֵינוּ:
אוֹתָנוּ לְהַרְבּוֹת וּלְהֵטִיב· וְנוֹדֶה לְךָ לְעוֹלָם כִּי תֵּטִיב:
יְיָ תִּבָּנֶה עִירְךָ מְהֵרָה· כִּי עָלֶיהָ שִׁמְךָ נִקְרָא:
וְקֶרֶן דָּוִד תַּצְמִיחַ בָּהּ· וְתִשְׁכּוֹן לְעוֹלָם יְיָ בְּקִרְבָּהּ:
זִבְחֵי צֶדֶק שָׁמָּה נִזְבְּחָה· וְכִימֵי קֶדֶם תֶּעֱרַב מִנְחָה:

✱✱

Preces Jeschurun

תפלות ישרון

מתורגמות אשכנזית מלה במלה׃

זולצבאך

שנה ת״ר״א לפ״ק.

בבית ובדפוס כהר״ר חיים פֿראַנק מדפיס יצ״ו.

Sulzbach,

Druck und Verlag der H. Frankschen Buchdruckerei,

1840.

פערציילניס

דער איין דען תפלות ישרון פארקאממענדען

פערמעהרונגען.

ברכות ראשונות, פאר יעדעס שמנה עשרה.

ברכות אחרונות, נאך יעדעס שמנה עשרה.

יהי רצון ביום ב' וה' אחר קריאת התורה, נייא איבערזעצט.

שלשה עשר עקרים, נייא איבערזעצט.

יהי ה' אלהינו עמנו וכו', נאך אללען תפלות צו זאגען.

עשרת הדברות.

פרשת המן, נעבזט תפלה על הפרנסה.

פרשת עקדה.

זמירות.

המאיר לארץ ליים בחול בייא שחרית לשבת.

ברכות ההפטרה.

הנותן תשועה איט איבערזעטצונג.

אלהיכם פיר גוטע שבתות.

אשרי ובא לציון, בייא מנחה לשבת.

פרקי אבות, איט דייטשער איבערזעטצונג.

סדר ברכות איט דייטשען אנמערקונגען.

צדוק הדין.

יום כפור קטן, איין דייטשען איבערזעצט.

A. hebr. 579 c

De la Hay

Preces

BSB Bayerische StaatsBibliothek

MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Tefilot Yeshurun meturgamot Ashkenazit milah be-milah

Sulzbach 1840

A.hebr. 579 c
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10239880-0